B'14. 2. 4

Digitized by Google

Digitized by Google

Collegii Cra-
tensis S. J.
A. 1750.

Digitized by Google

SACROSANCTUM

CONCILIUM
TRIDENTINUM

Cum Citationibus ex utroque Teſtamento, Juris Pontificii Conſtitutionibus, aliiſque S. Rom. Eccl. Conciliis.

Ultima hac Editione quam abſolutiſſimum.

Acceſſere Indices maxime copioſi, atque utiles.

PATAVII, M. DCCXXII.

Ex Typographia Seminarii.

Apud Joannem Manfrè.

SUPERIORUM PERMISSU.

Digitized by Google

Digitized by Google

DESCRIPTIO
TRIDENTINÆ
CIVITATIS.

TRidenti civitas in finibus Venetæ Provinciæ inter montes, in planicie poſita eſt; muris vallata lapideis, quam ex Septentrione abluit Atheſis fluvius, ambitus milliaris Itali. In ea vias latas, & lapidibus ſtructas, domos vero ita honorificas cernes, ut novam, non veterem Civitatem præſeferat; Templa ſatis pulchra conſpicies, ſed in omnibus iis parum ſtructuræ. Arcem habet conſpicuam, ut domum auream dicas potius, & quam poſſint & Imperatores, & Reges percommode inhabitare, a Bernardo Cleſio Trid. Præſide auctam, & illuſtratam non multos antehàc annos. Influit placide in urbem per muros ab Oriente aquæ rivus, ſuper quo ædificia ſericea, & molæ frumentariæ multæ ſunt, unde item plurimi rivuli deducuntur per medias vias in uſum, & publicam commoditatem. Super Atheſim, ad portam, quæ dicitur S. Laurentii, Pontem habet magnificum, ſed ligneum, 140. paſſuum longitudinis. Montes circum ſe habet nivibus continue obſitos, ſcopuloſos, inacceſſos, præcipites, & ita præaltos, ut dicas cœlum montium cacumina contingere. Fauces habet duas, quarum altera vergit ad Septentrionem, altera vero ducit Veronam. Planiciem admodum parvam, ſed ridentem, & arboribus, & vitibus mirum in modum conſitam, quam Atheſis circuit, & lambit undequaque. Promiſcua habitantibus lingua, ſcilicet Teutonica, & Itala, ſed Itali omnes etiam, cum placet, Teutonice loquuntur.

Digitized by Google

Tridentum Germanorum ſentina, Italorum vero refugium eſt, cum quid infortunii illis occurrit. Parum frumenti, ſed plurimum vini, ac perſuave habent album, & ſubrubeum. Per æſtatem cœlum temperatum eſt: diebus autem canicularibus Sol apprime fervens. Hyberno vero tempore propter nivium, & glacierum ingentes horrores vix hujuſmodi regio habitari poteſt, neque ſatis ſunt hominibus hypocauſta ad depellenda frigora, quæ eo tempore tam magna ſunt, ut non ſinant aquas deſcendere in terram, ſed ſtatim venientes convertant in nives: & quod datur miraculo, ut putei ipſius Civitatis per tempus id aquis omnino careant. Boves, & vaccas pro mulis, aſellis, & equis onerariis, habent, cum eorum plauſtris tam ad res convehendas facilibus, ut ad montium cacumina ſic properent, ac ſi eſſent in planicie, a viarumque publicarum curatoribus ita juga aptata ſunt, ut uſque ad culmen acceſſibile quorumcumque montium ab eiſdem iri poſſit. Nunc demum Civitas iſta & opulenta, & clara effecta eſt propter Concilium, quod in ea fuit per plurimos annos, & nunc viget maxime. Nam huc convenere quinque primum Card. Præſidentes, & Legati Concilii pro S. D. N. D. Pio Quarto Pont. Optimo Maximo. Duo ſimiliter Cardinales, Lotharingus, & Madrutius, Patriarchæ tres, Archiepiſcopi 33. Epiſcopi 235. Abbates 7. Ordinum Generales 7. cum Theologis 146. & ultra, ſæcularibus, & regularibus, Ferdinandique Cæſaris, Regis Galliæ, Hiſpaniarum, Portugalliæ, Hungariæ, Bohemiæ, Poloniæ, Venetiarum, Septem Cantonum Helvetiorum, Bavariæ, Sabaudiæ, Florentiæ, & aliorum Principum Eccleſiaſticorum Oratores.

BUL-

B U L L A

INDICTIONIS

Sacri Oecumenici, & Generalis

CONCILII TRIDENTINI

Sub Paulo III. Pont. Max.

Paulus Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad futuram rei memoriam.

INitio noſtri hujus Pontificatus, quem non ob merita noſtra, ſed propter ſuam magnam bonitatem, Dei omnipotentis providentia nobis commiſit, cernentes jam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum fere omnium noſtra Paſtoralis ſolicitudo, & vigilantia eſſet vocata, cupiebamus quidem mederi Chriſtianæ Reip. malis, quibus illa jamdudum vexata, & propemodum oppreſſa eſt, ſed ipſi etiam, ut homines circumdati infirmitate, ad tantum onus tollendum impares vires noſtras eſſe ſentiebamus. Nam cum pace opus eſſe intelligeremus ad liberandam, & conſervandam a plurimis impendentibus periculis Remp. omnia invenimus odiis, & diſſenſionibus plena, diſſentientibus præſertim Principibus iis inter ſe, quibus ſumma rerum pene omnis a Deo permiſſa eſt. Cum unum Ovile, & unum Paſtorem Dominici eſſe gregis ad integritatem Chriſtianæ religionis, & ad cæ-

Digitized by Google

leſtium bonorum ſpem in nobis confirmandam, neceſſarium duceremus; ſchiſmatis, diſſidiis, hæreſibus erat Chriſtiani nominis diviſa jam pene, & lacerata unitas: cum tutam, atque munitam ab infidelium armis, atque inſidiis Rempub. optaremus, noſtris erratis, noſtraque cunctorum culpa, Dei videlicet ira peccatis noſtris imminente, Rhodus fuerat amiſſa, Hungaria vexata, conceptum, & meditatum contra Italiam, contraque Auſtriam, & Illyricum terra marique bellum: cum impius, & immitis hoſtis noſter Turca nullo tempore requieſceret, noſtrorumque inter ſe odia, & diſſenſiones ſuam bene gerendæ rei occaſionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tanta hæreſum, diſſenſionum, bellorumque tempeſtate, tantiſque excitatis fluctibus, cum eſſemus ad moderandam, & gubernandam Petri naviculam vocati, nec viribus ipſi noſtris ſatis fideremus: primum conjecimus in Domino cogitatus noſtros, ut ipſe nos nutriret, animumque noſtrum firmitate, & robore, mente, conſilio, ſapientiaque inſtrueret; deinde animo repetentes majores noſtros ſapientia admirabili, & ſanctitate præditos, ſæpe in ſummis Chriſtianæ Reipub. periculis remedium optimum, atque opportuniſſimum œcumenica Concilia, & Epiſcoporum generales Conventus adhibuiſſe, ipſi quoque animum ad generale habendum Concilium adjecimus, exquiſitiſque Principum ſententiis, quorum nobis videbatur utilis in primis, & opportuna ad hanc rem eſſe conſenſio: cum eos tunc non alienos ab hoc tam ſancto opere inveniſſemus, œcumenicum Concilium, & generalem eorum Epiſcoporum, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, Conventum in civitate Mantuæ indiximus, anno Incarn. Domini (ſicut literis, & monumentis noſtris teſtatum eſt) 1537. Pont. noſtri III. ad X. Kal. Jun. inchoandum, ſpem prope certam habentes, fore, ut cum illic in nomine Domini eſſemus congregati, ipſe ſicuti promiſit Dominus, Matth. 18. in medio noſtrum affuturus, & bonitate, ac miſericordia ſua omnes temporum procellas, omniaque peri-

cula

cula Spiritu oris ſui facile depulſurus eſſet. Sed, ut ſemper inſidiatur piis actionibus humani generis hoſtis, primum contra omnem ſpem, & expectationem noſtram denegata fuit nobis Mantuana Civitas, niſi aliquas conditiones ſubiremus ab inſtitutis majorum noſtrorum, & conditione temporum, noſtraque, ac hujus S. Sedis, ac nominis Eccleſiaſtici dignitate, libertateque prorſus alienas, quas in aliis noſtris literis expreſſimus. Quapropter alium invenire locum, aliamque eligere Civitatem neceſſe habuimus, quæ cũ non ſtatim nobis occurreret idonea, & apta, ad ſequentes Kalend. Novemb. prorogare Concilii celabrationem fuimus coacti. Interim ſævus, & perpetuus hoſtis noſter Turca, ingenti claſſe Italiam adortus, aliquot oppida in litoribus Apuliæ cepit, vaſtavit, diripuit, prædas hominum abegit. Nos in maximo timore, & periculo omnium muniendis litoribus noſtris, finitimiſque auxilio juvandis fuimus occupati: nec tamen interea deſtitimus conſulere, & hortari Chriſtianos Principes, ut, de idoneo ad habendum Concilium loco quid ſentirent, nobis exponerent; quorum cum eſſent incertæ, variæque ſententię, tempuſque diutius, quam erat opus, videretur extrahi; nos optimo animo, atque ut arbitramur etiam conſilio, Vincentiam elegimus, urbem copioſam, & Venetorum, qui eam nobis concedebant, virtute, authoritate, potentia, cum aditum patentem, tum ſtationem omnibus liberam, atque tutam in primis in ſe habentem. Sed cum jam tempus longius progreſſum eſſet, novæque urbis electionem omnibus ſignificari convenerit, jamque Kal. Novembr. appetentes facultatẽ hujus divulgationis excluderent, hyemſque eſſet propinqua; rurſus altera prorogatione tempus Concilii differre in proximum ſequens Ver, Majique futuras Kal. compulſi fuimus. Qua re firmiter conſtituta, atque decreta, cum & nos ipſos, & cætera omnia ad eum bene agendũ, Deo juvante, celebrandumque conventum pararemus, plurimum reputantes intereſſe cum celebrationis Concilii, tum univerſæ Chriſtianæ Reip. Chriſtianos Principes pace inter ſe, &

concordia conſentire, chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Rom. Imper. ſemper Auguſt. & Chriſtianiſſimum Regem Franciſcum, duo præcipua Chriſtiani nominis firmamenta, atque ſubſidia, orare, atque obſecrare inſtitimus, ut ad colloquium inter ſe, & nobiſcum una convenirent: quorum quidem apud utrumque literis, Nunciis, & a latere noſtro miſſis, ex venerabilibus Fratrum noſtrorum numero Legatis, ſæpiſſime egeramus, ut ex ſimultate, & diſſidiis ambo in unum fœdus, & piam amicitiam vellent convenire, labentibuſque ſuccurrere Chriſtianis rebus, quarum ſervandarum cum eſſet illis poteſtas a Deo præcipue tributa, ſi id non agerent, & ad commune Chriſtianorum bonum ſua conſilia non dirigerent, acris, & ſevera ratio eidem Deo ab ipſis reddenda eſſet. Qui aliquando precibus noſtris annuentes; Nicæam ſe contulere, quo nos quoque longum iter, & ſenili ætati noſtræ vehementer contrarium, Dei, & pacis conciliandæ cauſa ſuſcepimus. Neque prætermiſimus interea, cum tempus Concilii præſtitutum, Kal. videlicet Majæ appropinquarent, tres Legatos ſummæ virtutis, ac authoritatis a latere noſtro de numero eorumdem fratrum noſtrorum Sanct. R. Eccleſ. Card. Vincentiam mittere, qui initium Concilii facerent, Prælatoſque undique venientes exciperent, & ea, quæ judicarent eſſe opus, agerent, & tractarent, quoad nos ab itinere, & negotio pacis reverſi, omnia accuratius dirigere poſſemus. Interim vero in illud ſanctum opus, maximeque neceſſarium, tractationem videlicet pacis inter Principes incubuimus, & quidem omni animi ſtudio, omni pietate, ac diligentia. Teſtis eſt nobis Deus, cujus freti clementia, noſmetipſos itineri, & vitæ periculo expoſuimus. Noſtra teſtis conſcientia, quæ nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat aut prætermiſſæ, aut non quæſitæ ad pacificandum occaſionis. Principes ipſi teſtes, quos tam ſæpe, tamque amanter Nunciis, literis, Legatis, monitis, hortatu, precibuſque omnibus obſecraveramus, ut ſimultates deponerent, ut

ſocie-

ſocietatem coirent, ut Chriſtianæ Reip. in maximum, & propinquum jam adductæ diſcrimen, communibus ſtudiis, & ſubſidiis opitularentur. Jam vero teſtes illæ vigiliæ, atque curæ, illi diurni, nocturnique animi noſtri labores, graveſque ſolicitudines, quas ob hanc rem, & cauſam, plurimas jam ſuſcepimus, nec tamen ad optatum exitum noſtra conſilia, & acta adhuc perducta ſunt. Ita enim viſum Domino Deo eſt, quem tamen non deſperamus aliquando optata noſtra benignius reſpecturum; ipſi quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod eſſet noſtro Paſtorali officio debitum, in hac re omiſimus. Quod ſi qui ſunt, qui actiones pacis noſtras in aliam interpretentur partem, dolemus quidem, ſed tamen in dolore noſtro gratias Deo Omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientiæ noſtræ ſuos voluit Apoſtolos haberi dignos, qui pro nomine Jeſu, qui pax noſtra eſt, contumeliam paterentur. Verum in illo congreſſu, colloquioque noſtro, quod Nicææ habitum eſt, etſi peccatis noſtris impedientibus inter duos Principes vera, & perpetua pax nõ potuit confici, induciæ tamen decennales factæ ſunt, quarum opportunitate nos ſperantes, & ſacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilii authoritate perfici poſſe pacẽ: apud Principes inſtitimus, ut & ipſi venirent ad Concilium, & Prælatos ſuos præſentes ducerent, abſenteſque accerſerent. Qui cum de utroque ſe excuſaſſent, quod & ipſis redire in Regna ſua tum neceſſe eſſet, & Prælatos, quos ſecum habuiſſent, itinere, atque impendiis feſſos, atque exhauſtos recreari, & refici oporteret; nos hortati ſunt, ut aliam quoque prorogationem tẽporis habendi Cõcilii decerneremus. Qua in re concedenda cum eſſemus aliquantum difficiles, literas interim a Legatis noſtris, qui Vincentiæ erant, accepimus, tranſacto jam, & longius præterito Concilii ineundi die, unum vix, aut alterum ex externis nationibus Prælatum Vincentiam ſe contuliſſe. Quo nuncio accepto, cum videremus eo tempore nulla jam ratione haberi Concilium poſſe, ipſis

Digitized by Google

Principibus conceſſimus, ut differretur tempus agendi Concilii uſque ad ſanctum Paſcha, diemque feſtum futuræ Dominicæ Reſurrectionis. Cujus noſtri præcepti, expectationiſque decretæ literæ Genuæ anno Incarn. Dom. 1538. 4. Kal. Jul. factæ, publicatæque ſunt, atque hanc dilationem eo propenſius fecimus, quod pollicitus eſt nobis uterque Princeps Legatos ſuos Romam ad nos ſe miſſurum, ut ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua eſſent, neque Nicææ ob brevitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ commodius coram nobis agerentur, & tractarentur, & ob hanc rationem etiam a nobis ambo petierunt, ut hæc pacificationis procuratio Concilii celebrationi præponeretur, cum ipſum Concilium, pace facta, multo deinde utilius, & ſalutarius Chriſtianæ Reip. futurum eſſet: ſemper enim hæc pacis ſpes nobis injecta, Principum nos voluntatibus aſſentiri hortata eſt, quam ſpem vehementer auxit poſt diſceſſum a Nicęa noſtrũ ipſorum duorum Principum inter ſe benevola, amicaque congreſſio, quæ maxima noſtra cum lętitia a nobis intellecta confirmavit nos in bona ſpe, ut tãdem aliquando noſtras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta eſſe crederemus. Hanc igitur pacis concluſionem cum & expeteremus, & urgeremus, nec ſolum duobus antedictis Principibus, verum etiam chariſſ. in Chriſto filio noſtro Ferdinando Regi Rom. videretur, Actionem Concilii, niſi pace facta, ſuſcipi non oportere, cunctique a nobis per literas, ſuoſque Oratores contenderent, ut alias rurſus temporis prorogationes faceremus, præcipue autem inſtaret Sereniſſ. Cæſar, promiſiſſe ſe demõſtrans iis, qui a Catholica unitate diſſentiunt, operam ſuam apud nos interpoſiturum, ut aliqua concordiæ ratio iniretur, quod ante ſuam in Germaniam profectionem apte non poteſt fieri: Nos eadem ſemper ſpe pacis, & tãtorum Principum voluntate adducti, cum præſertim cerneremus, ne ad dictum quidem Reſurrectionis feſtum alios Prelatos Vincentiã conveniſſe, prorogationis nomen jam fugiẽtes, quod tam ſæpe fruſtra fuerat

repe-

repetitum, celebrationem generalis Concilii ad noſtrum, & Sedis Apoſtol. beneplacitum ſuſpendere maluimus, itaque fecimus, & de ſuſpenſione hujuſmodi literas ad ſingulos ſupradictorum Principum 10.die Jan. 1539. dedimus ſicut ex illis perſpicue poteſt intelligi. Ea itaque ſuſpenſione neceſſario per nos facta, dum tempus illud magis idoneum a nobis, paciſque aliqua concluſio expectaretur, quæ & dignitatẽ poſtea, frequentiamque Concilio, & Chriſtianæ Reip. præſentiorem ſalutem erat allatura, Chriſtianæ interea res deterius quotidie prolapſæ ſunt; Hungaris, Rege ipſorum mortuo, Turcam vocantibus, Ferdinando Rege bellum in eos movente: Belgis ad defectionem a Cæſare ex parte quadam incitatis, cujus defectionis comprimendæ cauſa per Galliam amiciſſime, & cum Rege Chriſtianiſſ. concordiſſime, magno benevolæ inter eos voluntatis indicio, tranſiens in Belgas Sereniſſ. Cæſar, & illinc deinde in Germaniam profectus, Conventus Germaniæ Principum, & civitatum, tractandę ejus, quam dixerat, concordiæ cauſa habere cœpit. Sed cum, ſpe pacis jam deficiente, ille quoque modus curandæ in Conventibus, tractandæque concordiæ ad majores potius diſcordias concitandas aptus eſſe videretur: inducti fuimus ad priſtinum Concilii generalis remedium reverti, idque per Legatos noſtros S. R. Eccl. Card. ipſi Cæſari obtulimus, quod etiam poſtremo, & præcipue in Ratiſponenſi conventu egimus, cum illic dilectus fil. noſter Gaſpar, tit. S. Praxedis Card. Contarenus, ſumma doctrina, & integritatę Legatum noſtrum ageret. Nam cum id, quod ne accideret, antea veriti eramus, ex ejus conventus ſententia peteretur a nobis, ut ab Eccleſia diſſentientium quoſdam articulos tolerandos declararemus, quoad per œcumenicum Concilium illi excuterentur, & deciderentur, idque nobis, ut concederemus, neque Chriſtiana, & Catholica veritas, neque noſtra, & Sedis Apoſt. dignitas permitteret, palam potius Concilium, ut quamprimum fieret, proponi mandavimus. Neque vero in alia unquam ſententia, & voluntate fuimus, quam

ut primo quoque tempore Concilium œcumenicum, & generale congregaretur; ſperabamus enim ex eo & pacem populo Chriſtiano, & Chriſtianæ religionis integritatem poſſe recuperari: veruntamen id cum bona gratia, & voluntate Chriſtianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus, dum obſervamus tempus abſconditum, tempus beneplaciti tui, o Deus: aliquando tandem decernere compulſi ſumus, omne eſſe tempus beneplacitum Deo, cum de rebus ſanctis, & ad Chriſtianam pietatem pertinentibus conſilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi noſtri cum dolore, rem Chriſtianam quotidie in pejus ruere, Hungaria a Turcis oppreſſa, Germanis periclitantibus, cæteris omnibus metu, mœroreque afflictis, nullius jam principis conſenſum expectare, ſed tantum Dei omnipotentis voluntatem, & Chriſtianæ Reipublicæ utilitatem attendere conſtituimus. Itaque cum Vincentiam amplius non haberemus, cuperemuſque cum univerſæ Chriſtianorum ſaluti, tum Germanicæ nationis incommodis in eligendo per nos novi Concilii habendi loco conſulere, aliquotque locis propoſitis ipſam Tridentinam Civitatem ab ipſis deſiderari videremus, nos etſi in citeriore Italia commodius omnia tractari poſſe judicabamus, ad eorum tamen poſtulationes noſtram voluntatem paterna charitate deflexìmus. Itaque Tridentinam Civitatem elegimus, qua in Civitate œcumenicum Concilium ad proxime venturas Kal. Novemb. haberetur, idoneum locum illum ſtatuentes, quo ex Germania quidem, aliiſque Germaniæ finitimis nationibus facillime, ex Gallia, Hiſpania, cæteriſque Provinciis remotioribus non difficiliter Epiſcopi, & Prælati convenire poſſent. Dies autem Concilii ea a nobis ſpectata eſt, quæ ſpatium in ſe haberet, & publicandi per Chriſtianas nationes noſtri hujus Decreti, & facultatis omnibus Prælatis ad veniendum tribuendæ. Quo minus autem annuum tempus præfiniremus mutando Concilii loco, ſicut quibuſ-

buſdam conſtitutionibus alias præſcriptum eſt, ea res fuit in cauſa, quod longius extrahi ſpem ſanandæ aliqua in parte Chriſtianæ Reipublicæ, quæ tot detrimentis, & calamitatibus affecta eſt, noluimus, & tamen videmus tempora, agnoſcimus difficultates: quid ſperari poſſit ex conſiliis noſtris, incertum eſſe intelligimus. Sed quia ſcriptum eſt: Revela Domino viam tuam, & ſpera in eo, & ipſe faciet: magis Dei clementiæ, & miſericordiæ confidere, quam noſtræ imbecillitati diffidere, conſtituimus. Sæpe enim fit in bonis operibus incipiendis, ut quod humana conſilia non valent, divina virtus efficiat. Hujus igitur ipſius Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus S., ac Beatorum ejus Apoſtolorum Petri, & Pauli authoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti, atque ſubnixi, de venerabilium item fratrum noſtrorum S. R. E. Cardin. conſilio, & aſſenſu, ſublata, amotaque ſuſpenſione, de qua ſupra commemoratum eſt, quam per præſentes tollimus, & amovemus, ſacrum œcumenicum, & generale Cõcilium in Civitate Tridentina, loco commodo, & libero, omnibuſque nationibus opportuno ad Kalendas proximas Novembris, anni præſentis ab Incarn. Dom. M. D. XLII. incipiendum, proſequendum, & eodem Domino adjuvante, ad ipſius gloriam, atque laudem, & Chriſtiani totius populi ſalutem abſolvendum, perficiendumque indicimus, annunciamus, convocamus, ſtatuimus, atque decernimus; omnes omnibus ex locis, tam venerabiles Fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, quam alios quoſcumque, quibus jure, aut privilegio in Conciliis generalibus reſidendi, & ſententias in eis dicendi permiſſa poteſtas eſt, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis in vi jurisjurandi, quod nobis, & huic S. Sedi præſtiterunt, ac ſanctæ virtute obediẽntiæ, aliiſque ſub pœnis, jure, aut conſuetudine in celebrationibus Conciliorum adverſus non accedentes ferri, & proponi ſolitis, mandantes,
arcte-

arčteque præcipientes, ut ipſimet (niſi forte juſto detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur) aut certe per ſuos legitimos procuratores, & Nuncios ſacro huic Concilio omnino adeſſe, & intereſſe debeant. Supra autem dictos, Imperatorem, Regemque Chriſtianiſſimum, necnon cæteros Reges, Duces, Principes, quorum præſentia, ſi aliis unquam, hoc quidem tempore maxime Sanctiſſimæ Chriſti fidei, & Chriſtianorum omnium futura eſt ſalutaris, rogantes, atque obſecrantes per viſcera miſericordiæ Dei, & Domini noſtri Jeſu Chriſti, cujus fidei veritas, & religio & intus, & extra graviter jam oppugnatur, ut ſi ſalvam volunt Chriſtianam eſſe Rempublicam, ſi ſe Domino obſtrictos, & obligatos pro maximis illius erga ſe beneficiis intelligunt, ne deſerant ipſius Dei cauſam, & negotium, ipſimet ad ſacri Concilii celebrationem veniant, in quo ipſorum pietas, atque virtus communi utilitati, ſalutique ſuæ, ac cæterorum, & temporali, & æternæ plurimum eſt profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipſi non poterunt; graves ſaltem viros Legatos cum authoritate mittant, qui perſonam Principis ſui quiſque & cum prudentia, & cum dignitate poſſint in Concilio referre. In primis vero, ut id curent, quod ipſis facillimum eſt, ut ex ſuis cujuſque Regnis, ac Provincils Epiſcopi, & Prælati ſine tergiverſatione, & mora ad Concilium proficiſcantur, quod maxime quidem a Prælatis, Principibuſque Germaniæ Deum ipſum, atque nos impetrare æquum eſt, ut cum eorum præcipue cauſa, ipſiſque cupientibus Concilium indictum ſit, & in ea Civitate indictum, quæ ab eis deſiderata, non graventur ipſi ſua cunctorum præſentia id celebrare, & ornare, quo melius, atque commodius, quæ ad integritatem, & veritatem Chriſtianæ religionis, quæ ad bonorum morum reductionem, emendationemque malorum, quæ ad Chriſtianorum inter ſe tam Principum, quam populorum pacem, unitatem, concordiam-

que

que pertineant, & quæ ad repellendos impetus Barbarorum, & infidelium, quibus illi univerſam Chriſtianitatem obruere moliuntur, ſint neceſſaria, Deo noſtris conſultationibus præeunte, & lumen ſapientiæ ſuæ, ac veritatis mentibus noſtris præferente, agi in dicto ſacro œcumenico Concilio, & conſpirante omnium charitate, conſuli, tractari, confici, ad optatoſque exitus deduci quamprimum, & quam optime poſſint. Atque, ut noſtræ hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad notitiam cunctorum, quorum oportet, perveniant, neve quis illorum ignorantiæ excuſationem prætendat, cum præſertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illæ eſſent intimandæ, tutus forſitan pateat acceſſus, volumus, & mandamus, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi, cum ibi multitudo populi ad audiendam rem divinam congregari ſolita eſt, palam clara voce per Curiæ noſtræ Curſores, aut Notarios aliquos publicos legantur, lectæque in valvis dictarum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ portis, & Campi Floræ ſolito loco affigantur, ubi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquamdiu expoſitæ pendeant, cumque inde amovebuntur, earum nihilominus exempla in eiſdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemque hujuſmodi, omnes, & quoſcumque, quos antedictæ noſtræ literæ comprehendunt, atque poſt ſpatium duorum menſium a die literarum publicationis, & affixionis, ita volumus obligatos eſſe, atque aſtrictos, ac ſi ipſiſmet illæ coram lectæ, & intimatæ eſſent, tranſumptis quidem earum, quæ manu publici Notarii ſcriptæ, aut ſubſcriptæ, & ſigillo perſonæ alicujus Eccleſiaſticæ in dignitate conſtitutæ munitæ fuerint, ut fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis, annunciationis, convocationis, ſtatuti, decreti, mandati, præ-

cepti,

cepti, & obſecrationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1542. xi. Kalen. Jun. Pontificatus noſtri anno 8.

Bloſius.

Hier. Dand.

SES-

SESSIO PRIMA

Sacroſancti Oecumenici, & Generalis

CONCILII TRIDENTINI

SUB PAULO III. PONT. MAX.

Celebrata die 13. Menſ. Dec. Anno Dom. 1545.

Decretum de inchoando Concilio.

PLacetne vobis, ad laudem, & gloriam ſanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem Fidei, & Religionis Chriſtianæ, ad extirpationem hæreſum, ad pacem, & unionem Eccleſiæ, ad reformationem Cleri, & populi Chriſtiani, ad depreſſionem, & extinctionem hoſtium Chriſtiani nominis, decernere, & declarare, ſacrum Tridentinum, & generale Concilium incipere, & incœptnm eſſe? *Reſponderunt*, Placet.

Indictio futuræ Seſſionis.

Et cum proxima ſit celebritas Nativitatis Domini Noſtri Jeſu Chriſti, & ſubſequantur aliæ feſtivitates labentis, & incipientis anni; placetne vobis, primam futuram Seſſionem habendam eſſe die Jovis poſt Epiphaniam, quæ erit ſeptima menſis Januar. Anno Dom. 1546.? *Reſponderunt*, Placet.

Digitized by Google

SESSIO II.

Celebrata die 7. Menſis Januarii. 1546.

Decretum de modo vivendi, & aliis in Concilio ſervandis.

SAcroſancta Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea Præſidentibus eiſdem trib. Apoſtolicæ Sedis Legatis, agnoſcens cum B. Jacobo Apoſtolo, quod omne datum optimum, & omne donum perfectum deſurſum eſt, deſcendens a Patre luminum, qui iis, qui poſtulant a ſe ſapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat eis; & ſimul ſciens, quod initium ſapientiæ eſt timor Domini; ſtatuit, & decrevit, omnes, & ſingulos Chriſtifideles, in civitate Tridentina congregatos, exhortandos eſſe, prout exhortatur, ut ſe a malis, & peccatis hactenus commiſſis emendare, ac de cætero in timore Domini ambulare, & deſideria carnis non perficere, orationibus inſtare, ſæpius confiteri, Euchariſtiæ ſacramentum ſumere, Eccleſias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quiſque potterit, adimplere, nec non quotidie pro pace Principum Chriſtianorum, & unitate Eccleſiæ privatim orare velint: Epiſcopos vero, & quoſcumque alios in Ordine ſacerdotali conſtitutos, œcumenicum Concilium in ea civitate concelebrantes, ut aſſidue in Dei laudibus incumbere, hoſtias, laudes, & preces offerre, ſacrificium Miſſæ quolibet ſaltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & a mortuis reſurrexit,

Jacob. 1. c. quandiu 1. q. 1.

Pſal. 110.

Eccl. 1.

Prov. 1.

Act. 2. c. quo die diſt. 75.

ac Spiritum ſanctum in Diſcipulos infudit, peragere ſatagant, facientes, ſicut idem Spiritus ſanctus per Apoſtolum præcipit, obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarum actiones pro SS. D. N. Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & cæteris, qui in ſublimitate conſtituti ſunt, & pro omnibus hominibus, ut quietam, & tranquillam vitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea hortatur, ut jejunent ſaltem ſingulis ſextis feriis in memoriam Paſſionis Domini, & eleemoſynas pauperibus erogent; in Eccleſia autem cathedrali ſingulis quintis feriis celebretur Miſſa de Spiritu Sancto cum Litaniis, & aliis orationibus ad hoc inſtitutis; in aliis vero Eccleſiis eadem die dicantur ad minus Litaniæ, & orationes; tempore autem, quo ſacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant: ſed ore, & animo celebranti aſſiſtatur. Et quoniam oportet, Epiſcopos eſſe irreprehenſibiles, ſobrios, caſtos, domui ſuæ bene præpoſitos, hortatur etiam, ut ante omnia quilibet in menſa ſervet ſobrietatem, moderationemque ciborum: deinde, cum in eo loco ſæpe otioſi ſermones oriri ſoleant, ut in ipſorum Epiſcoporum menſis divinarum Scripturarum lectio admiſceatur; familiares vero ſuos unuſquiſque inſtruat, & erudiat, ne ſint rixoſi, vinoſi, impudici, cupidi, elati, blaſphemi, & voluptatum amatores: vitia demum fugiant, & virtutes amplectantur, & in veſtitu, & cultu, & omnibus actionibus honeſtatem præſeferant, ſicut decet miniſtros miniſteriorum Dei. Ad hæc, cum hujus ſacroſancti Concilii præcipua cura, ſolicitudo, & intentio ſit, ut, propulſatis hæreſum tenebris, quæ per tot annos operuerunt

Tim. 2.

Concil. Tol. 3. c. 1. ca. jejunium de conſec. d. 3. c. de illis, 11. q. 1. Inf. ſeſſ. 22. in decr. de obſervandis in celebr. Miſſ. Tit. 1.

1. Ti. 3. c. fin. 2. q. 7. cum ſim.

Conc. Tol. 3. ca. 7. Conc. Rhemenſ. c. 17. Euſeb. in 4. decr. & inf. ſeſſ. 25. c. 1. de ref. c. in omnibus de conſ. d. 5. c. pro rev. 45. d.

1. Tim. 3.

1. cum ex in. extr. de hær.

terram, Catholicæ veritatis lux, Jeſu Chriſto, qui vera lux eſt, annuente, candor, puritaſque refulgeat: & ea, quæ reformatione egent, reformentur: ipſa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atque eos præſertim, qui ſacrarum litterarum peritiam habent, ut ſedula meditatione diligenter ſecum ipſi cogitent, quibus potiſſimum viis, & modis ipſius Synodi intentio dirigi, & optatum effectum ſortiri poſſit, quo maturius, & conſultius damnari damnanda, & probanda probari queant: ut per totum orbem omnes uno ore, & eadem fidei confeſſione glorificent Deum, & Patrem Domini Noſtri Jeſu Chriſti.

Conc. Tolet. 11. ca. 1. Concil. Conſt. ſeſſ. 1. in prin. ca. in loc. 5. q. 4.

In ſententiis vero dicendis, juxta Toletani Concilii ſtatutum, in loco benedictionis conſidentibus Domini ſacerdotibus, nullus debeat aut immodeſtis vocibus perſtrepere, aut tumultibus perturbare, nullis etiam falſis, vaniſve, aut obſtinatis diſceptationibus contendere: ſed, quidquid dicatur, ſic mitiſſima verborum prolatione temperetur, ut nec audientes offendantur, nec recti judicii acies perturbato animo inflectatur.

Inſuper ipſa S. Synodus ſtatuit, ac decrevit, quod, ſi forte contigerit, aliquos debito in loco non ſedere, & ſententiam, etiam ſub verbo, Placet, proferre, congregationibus intereſſe, & alios quoſcunque actus facere, Concilio durante, nulli propterea præjudicium generetur, nullique novum jus acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Seſſio ad diem Jovis quartam menſis Febr. proxime venturi.

SES-

SESSIO III.

Celebrata die 4. menſis Februarii 1546.

Decretum de Symbolo Fidei.

IN nomine ſanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti.

Hæc ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea præſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum conſiderans, præſertim earum, quæ duobus illis capitibus de extirpendis hæreſibus, & moribus reformandis, continentur; quorum cauſa præcipue eſt congregata; agnoſcens autem cum Apoſtolo, non eſſe ſibi colluctationem adverſus carnem, & ſanguinem, ſed adverſus ſpirituales nequitias in cœleſtibus, cum eodem omnes, & ſingulos in primis hortatur, ut confortentur in Domino, & in potentia virtutis ejus, in omnibus ſumentes ſcutum fidei, in quo poſſint omnia tela nequiſſimi ignea extinguere, atque galeam ſpei ſalutis accipiant, cum gladio ſpiritus, quod eſt verbum Dei. Itaque ut hæc pia ejus ſolicitudo principium, & progreſſum ſuum per Dei gratiam habeat: ante omnia ſtatuit, & decrevit, præmittendam eſſe Confeſſionem fidei, Patrum exempla in hoc ſecuta, qui ſacratioribus Conciliis hoc ſcutum contra omnes hæreſes in principio ſuarum actionum apponere conſuevere: quo ſolo aliquando & infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare Symbolum

Epheſ. 5.

ca. qui reſiſtit, 11. q. 3.

Aug. ſerm. de verb. Dom.
Conc. Nicen.
Conc. Roma. ſub Innoc. I.
Concil. Hiſp. in princ.
Conc. Conſt. 6. act. 7. cum ſim.
Concil. Magunt. c. 1.
Clem. epiſt. 1. verſ. ergo cum-

lum fidei, quo ſancta Romana Eccleſia utitur, tanquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Chriſti profitentur, neceſſario conveniunt; ac fundamentum firmum, & unicum, contra quod portæ inferi nunquam prævalebunt, totidem verbis, quibus in omnibus Eccleſiis legitur, exprimendum eſſe cenſuit; quod quidem ejuſmodi eſt.

Ris, c. 1. d. 1. ca. baptizandos, cum ſeq. de conſecr. d. 4. ca. 1. de ſum. Trin. & Conc. Conſt. 6. Action. 17.

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cœli, & terræ, viſibilium omnium, & inviſibilium; & in unum Dominum Jeſum Chriſtum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſæcula: Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas. Et aſcendit in cœlum, ſedet ad dexteram Patris: & iterum venturus eſt cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum ſanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit: qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas: & unam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam: Confiteor unum Baptiſma in remiſſionem peccatorum, & expecto reſurrectionem mortuorum, & vitam venturi ſæculi. Amen.

Matth. 16. in novo 31. Conc. Nic. in fin. & Conc. Carth. 6. c. 20. Conc. Brach. 3. cap. 6. in princ. Conc. Conſtant., cap. 7. Ep. in princ. Conc. Chal. in med. Synod. Rom. ſub Jul. 1. in princ.

Indi-

Indictio futuræ Seſſionis.

EAdem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea præſidentibus eiſdem tribus Apoſt. Sedis Legatis, intelligens, multos Prælatos ex diverſis partibus accinctos eſſe itineri, nonnullos etiam in via eſſe, quo huc veniant, cogitanſque, omnia ab ipſa ſacra Synodo decernenda eo majoris apud omnes exiſtimationis, & honoris videri poſſe, quo majori fuerint, & pleniori Patrum conſilio, & præſentia ſancita, & corroborata, ſtatuit, & decrevit, futuram Seſſionem poſt præſentem celebrandam eſſe die Jovis, quæ ſubſequetur Dominicam, Lætare, proxime futuram: Interim tamen non differri diſcuſſionem, & examinationem eorum, quæ ipſi Synodo diſcutienda, & examinanda videbuntur.

SESSIO IV.

Celebrata die 8. menſis Aprilis. 1546.

Decretum de Canonicis Scripturis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, hoc ſibi perpetuo ante oculos proponens, ut ſublatis erroribus puritas ipſa Euangelii in Eccleſia conſervetur: quod pro- *Hier. 31.*
miſſum ante per Prophetas in Scripturis ſanctis, *Pſ. 102. ut intelligit Aug.*
Dominus noſter Jeſus Chriſtus, Dei Filius, pro- *l. 16. de Civ.*
prio ore primum promulgavit, deinde per ſuos *Dei, c. 17. n. 5.*

Apoſtolos, tanquam fontem omnis & ſalutaris veritatis, & morum diſciplinæ, omni creaturæ prædicari juſſit, perſpicienſque hanc veritatem, & diſciplinam contineri in libris ſcriptis, & ſine ſcripto traditionibus; quæ ipſius Chriſti ore ab Apoſtolis acceptæ, aut ab ipſis Apoſtolis, Spiritu ſancto dictante, quaſi per manus traditæ ad nos uſque pervenerunt, orthodoxorum Patrum exempla ſecuta, omnes libros tam veteris, quam novi Teſtamenti, cum utriuſque unus Deus ſit auctor, necnon traditiones ipſas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tanquam vel oretenus a Chriſto, vel a Spiritu ſancto dictatas, & continua ſucceſſione in Eccleſia Catholica conſervatas, pari pietatis affectu, ac reverentia ſuſcipit, & veneratur. Sacrorum vero librorum Indicem huic decreto adſcribendum cenſuit, ne cui dubitatio ſuboriri poſſit, quinam ſint, qui ab ipſa Synodo ſuſcipiuntur: Sunt vero infraſcripti: Teſtamenti veteris, quinque Moyſi, id eſt Geneſis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium; Joſue, Judicum, Rhuth; quatuor Regum; duo Paralipomenon; Eſdræ primus, & ſecundus, qui dicitur Nehemias; Tobias, Judith, Heſter, Job, Pſalterium Davidicum centum quinquaginta Pſalmorum, Parabolæ, Eccleſiaſtes, Canticum Canticorum, Sapientia, Eccleſiaſticus, Iſaias, Jeremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel; duodecim Prophetæ minores, ideſt Oſea, Joel, Amos, Abdias, Jonas, Michæas, Nahum, Habacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias; duo Machabæorum, primus, & ſecundus. Teſtamenti novi, quatuor Euangelia, ſecundum Matthæum, Marcum, Lucam, & Joannem: Actus Apoſtolorum a Luca

Marc. ult. Matth. 21. ca. in novo. diſt. 1.

2. Theſſ. 2. 1. Cor. 11. 2. Timoth. 1. c. 1. eccleſiaſticar. 12. diſt. cum Ma. de celeb. Miſſ.

In can. Apoſt. c. 84. Innoc. 1. epi. 3. c. 7. Gel. l. in Conc. Rom. 1.

Conc. Laod. 1. c. 60. Conc. Cart. 3. c. 47. &c. Sancta Romana, d. 33. Conc. Flor. ad fin.

ca Euangeliſta conſcripti: quatuordecim Epiſtolæ Pauli Apoſtoli, ſcilicet ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Epheſios, ad Philippenſes, ad Coloſſenſes, duæ ad Theſſalonicenſes, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos: Petri Apoſtoli duæ; Joannis Apoſtoli tres; Jacobi Apoſtoli una; Judæ Apoſtoli una; & Apocalypſis Joannis Apoſtoli. Si quis autem libros ipſos integros cum omnibus ſuis partibus, prout in Eccleſia Cath. legi conſueverunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro Sacris, & Canonicis non ſuſceperit, & traditiones prædictas ſciens, & prudens contempſerit; anathema ſit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & via, ipſa Synodus, poſt jactum fidei confeſſionis fundamentum, ſit progreſſura, & quibus potiſſimum teſtimoniis, ac præſidiis in confirmandis dogmatibus, & inſtaurandis in Eccleſia moribus, ſit uſura.

Decretum de editione, & uſu ſacrorum Librorum.

INſuper eadem ſacroſancta Synodus conſiderans, non parum utilitatis accedere poſſe Eccleſiæ Dei, ſi ex omnibus Latinis editionibus, quæ circumferuntur, ſacrorum librorum, quęnam pro authentica habenda ſit, innoteſcat; ſtatuit, & declarat, ut hæc ipſa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot ſæculorum uſu in ipſa Eccleſia probata eſt, in publicis lectionibus, diſputationibus, prædicationibus, & expoſitionibus pro authentica habeatur: & ut nemo illam rejicere quovis prætextu audeat, vel præſumat.

Præterea, ad coercenda petulantia ingenia, de- *Ca. hæreſis, 24. q. 3. & inf. ſeſſ.*

13. cap. i. de Euc. Sacram. Leo Papa, epiſt. ad Epiſc. Brit. cap. 6. c. exiit, circa fin. de verb. ſign. in 6. c. palam, 11. d. c. de libellis. 20. d. c. omnes, 24. d. c. relatum, 37. d. c. hereſis, & tot. tit. de har.

decernit, ut nemo ſuæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ædificationem doctrinæ Chriſtianæ pertinentium, ſacram Scripturam ad ſuos ſenſus contorquens contra eum ſenſum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Eccleſia, cujus eſt judicare de vero ſenſu, & interpretatione Scripturarum ſanctarum, aut etiam contra unanimem conſenſum Patrum, ipſam Scripturam ſacram interpretari audeat, etiamſi hujuſmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contravenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis a jure ſtatutis puniantur.

Sed & impreſſoribus modum in hac parte, ut par eſt, imponere volens, qui jam ſine modo, hoc eſt, putantes ſibi licere, quidquid libet, ſine licentia Superiorum Eccleſiaſticorum ipſos ſacræ ſcripturæ libros, & ſuper illis annotationes, & expoſitiones quorumlibet indifferenter ſæpe tacito, ſæpe etiam ementito prælo, &, quod gravius eſt, ſine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impreſſos libros hujuſmodi temere venales habent: decernit, & ſtatuit, ut poſthac ſacra Scriptura, potiſſimum vero hæc ipſa vetus, & vulgata editio quam emendatiſſime imprimatur, nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quoſvis libros de rebus ſacris ſine nomine auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud ſe retinere, niſi primum examinati, probatique fuerint ab Ordinario, ſub pœna anathematis, & pecuniæ in Canone Concilii noviſſimi Lateranenſis appoſita: & ſi regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem hujuſmodi, licentiam quoque a ſuis ſuperioribus impetrare teneantur, recognitis per

Conc. Lat. Seſſ. 10. de impreſſione lib.

eos

eos libris, juxta formam ſuarum ordinationum. Qui autem ſcripto eos communicant, vel evulgant, niſi antea examinati, probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubjaceant, quibus impreſſores. Et qui eos habuerint, vel legerint, niſi prodiderint auctores, pro auctoribus habeantur. Ipſa vero hujuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, atque ideo in fronte libri vel ſcripti, vel impreſſi authentice appareat, idque totum, hoc eſt, & probatio, & examen gratis fiat, ut probanda probentur, & reprobentur improbanda. Poſt hæc, temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque convertuntur, & torquentur verba, & ſententiæ Sacræ Scripturæ, ad ſcurrilia ſcilicet, fabuloſa, vana, adulationes, detractiones, ſuperſtitiones impias, & diabolicas incantationes, divinationes, ſortes, libellos etiam famoſos, mandat, & præcipit, ad tollendam hujuſmodi irreverentiam, & contemptum, ne de cætero quiſquam quomodolibet verba Scripturæ ſacræ ad hæc, & ſimilia audeat uſurpare, ut omnes hujus generis homines, temeratores, & violatores verbi Dei, juris, & arbitrii pœnis per Epiſcopos coerceantur.

Indictio futuræ Seſſionis.

Item hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit; proximam futuram Seſſionem tenendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt ſacratiſſimum feſtum proximum Pentecoſtes.

SESSIO V.

Celebrata die 17. Menſis Junii. MDXLVI.

Decretum de peccato originali.

UT fides noſtra Catholica, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, purgatis erroribus in ſua ſinceritate integra, & illibata permaneat; & ne populus Chriſtianus omni vento doctrinæ circumferatur: cum Serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hoſtis, inter plurima mala, quibus Eccleſia Dei his noſtris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, ejuſque remedio non ſolum nova, ſed vetera etiam diſſidia excitaverit: ſacroſancta, œcumenica, & generalis Trid. Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, jam ad revocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, Sacrarum Scripturarum, & Sanctorum Patrum, ac probatiſſimorum Conciliorum teſtimonia, & ipſius Eccleſiæ judicium, & conſenſum ſecuta, hæc de ipſo peccato originali ſtatuit, fatetur, ac declarat.

Hebr. 11. Conc. Magu. can. 1. Gen. 3. c. viſis 16. q. 2. Cœleſtinus II. ep. 1. c. 4.

Si quis non confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in Paradiſo fuiſſet tranſgreſſus, ſtatim ſanctitatem, & juſtitiam, in qua conſtitutus fuerat, amiſiſſe, incurriſſeque per offenſam prævaricationis hujuſmodi iram, & indignationem Dei, atque ideo mortem, quam antea illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captivitatem ſub ejus poteſtate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc eſt Diaboli, to-

Gen. 2. Conc. Arauſic. c. 2.

tum-

tumque Adam per illam prævaricationis offenſam, ſecundum corpus, & animam in deterius commutatum fuiſſe; anathema ſit.

Si quis Adæ prævaricationem ſibi ſoli, & non ejus propagini aſſerit nocuiſſe, & acceptam a Deo ſanctitatem, & juſtitiam, quam perdidit, ſibi ſoli, & non nobis etiam perdidiſſe, aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus humanum transfudiſſe, non autem & peccatum, quod mors eſt animæ, anathema ſit: cum contradicat Apoſtolo dicenti: Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertranſiit, in quo omnes peccaverunt.

Rom. 5. 1. Cor. 15. & Conc. Arauſic. c. 2. c. quomodo, de pœn. diſ. 2. c. placuit. l. 1. de conſec. d. 4. inf. Seſſ. 6. c. 1. & 7. de juſt. Rom. 5. d. c. placuit, c. regenerante, & c. queris in fi. de conſec. di. 4. Conc. Milevit. c. 2.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine unum eſt, & propagatione, non imitatione transfuſum omnibus, ideſt unicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium aſſerit tolli, quam per meritum unius mediatoris Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui nos Deo reconciliavit in ſanguine ſuo, factus nobis juſtitia, ſanctificatio, & redemptio: aut negat ipſum Chriſti Jeſu meritum per Baptiſmi ſacramentum in forma Eccleſiæ rite collatum, tam adultis, quam parvulis applicari, anathema ſit: quia non eſt aliud nomen ſub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos ſalvos fieri. Unde illa vox: Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: Quicumque baptizati eſtis, Chriſtum induiſtis.

1. Tim. 2. c. multiplex de pœn. d. 1. & inf. Seſſ. 25. de invoc. Sanctor. Apoſt.

Act. 4. Jo. 1. c. nemo, de conſecr. diſt. 4. Gal. 3.

Si quis parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiam ſi fuerint a baptizatis parentibus orti; aut dicit in remiſſionem quidem peccatorum eos baptizari, ſed nihil ex Adam

Conc. Eph. c. 77. & d. c. placuit, de conſecr. diſt. 4. Cle. unic. de ſum Trin. c. 2. in fin. eo tit. extr. c. 3 verſ.

dam trahere originalis peccati, quod regenerationis lavacro neceſſe ſit expiari ad vitam æternam conſequendam: unde ſit conſequens, ut in eis forma Baptiſmatis in remiſſionem peccatorum non vera, ſed falſa intelligatur; anathema ſit: quoniam non aliter intelligendum eſt id, quod dixit Apoſtolus: Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertranſiit, in quo omnes peccaverunt: niſi quemadmodum Eccleſia Catholica ubique diffuſa ſemper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei, ex traditione Apoſtolorum, etiam parvuli qui nihil peccatorum in ſemetipſis adhuc committere potuerunt, ideo in remiſſionem peccatorum veraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Niſi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.

cum ergo de bapt. inf. Seſſ. 7. c. 13. de bapt. Rom. 5. c. placuit, c. quæris, in fi. & c. regenerante, de conſecr. d. 4.

Jo. 3. c. filius, & c. non dubito, de conſecr. di. 4. c. debitum cum ſeq. de bapt.

Inf. Seſſ. 7. c. 6. cum ſeq. de Sacram.

Si quis per Jeſu Chriſti Domini noſtri gratiam, quæ in Baptiſmate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam aſſerit non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet; ſed illud dicit tantum radi, aut non imputari, anathema ſit. In renatis enim nihil odit Deus; quia nihil eſt damnationis iis, qui vere conſepulti ſunt cum Chriſto per Baptiſma in mortem; qui non ſecundum carnem ambulant, ſed veterem hominem exuentes, & novum, qui ſecundum Deum creatus eſt, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti ſunt, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Chriſti; ita ut nihil prorſus eos ab ingreſſu cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiſcentiam, vel fomi-

Rom. 6. & ca. proprie. de conſecr. d. 4. & c. regenerante.

Rom. 8.

Coloſſ. 3. Epheſ. 4. c. quomodo renovari, de pœn. diſt. 2. Rom. 8. Galat. 3. & non omnis, 22. q. 2.

Aug. l. 6. contra Jul. Pelag. c. 6. 10. 7. & c. 2. de conſecr. d. 4.

ſomitem, hæc ſancta Synodus fatetur, & ſentit, quæ cum ad agonem relicta ſit, nocere non conſentientibus, ſed viriliter per Chriſti Jeſu gratiam repugnantibus non valet: quinimo qui legitime certaverit, coronabitur. Hanc concupiſcentiam, quam aliquando Apoſtolus peccatum appellat, S. Synodus declarat, Eccleſiam catholicam nunquam intellexiſſe peccatum appellari, quod vere, & proprie in renatis peccatum ſit, ſed quia ex peccato eſt, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium ſenſerit, anathema ſit.

2. Tim. 2. Coloſſ. 3. Rom. 7. c. nam concupiſcent. ext. de con.

Declarat tamen hæc ipſa S. Synodus, non eſſe ſuæ intentionis comprehendere in hoc decreto, ubi de peccato originali agitur, beatam, & immaculatam Virg. Mariam, Dei genitricem, ſed obſervandas eſſe conſtit. fel. rec. Xyſti Papæ IV. ſub pœnis in eis Conſtitut. contentis, quas innovat.

In extrav. com. l. 3. de reliq. & vener. Sanct. c. 2.

Decretum de reformatione. Cap. I.

EAdem ſacroſancta Synodus, piis ſummorum Pontificum, & probatorum Conciliorum conſtitutionibus inhęrens, eaſque amplectens, & illis adjiciens, ne cœleſtis ille ſacrorum librorum theſaurus, quem Spiritus ſanctus ſumma liberalitate hominibus tradidit, neglectus jaceat; ſtatuit, & decrevit, quod in illis Eccleſiis, in quibus præbenda, aut præſtimonium, ſeu aliud quovis nomine nuncupatum ſtipendium pro lectoribus ſacræ Theologiæ deputatum reperitur, Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alii locorum Ordinarii, eos, qui præbendam, aut præſtimonium, ſeu ſtipendium hujuſmodi obtinent,

ad ipſius ſacræ Scripturæ expoſitionem, & interpretationem per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioqnin per idoneum ſubſtitutum ab ipſis Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, & aliis locorum Ordinariis eligendum, etiam per ſubtractionem fructuum, cogant, & compellant. De cætero verò præbenda, præſtimonium, aut ſtipendium hujuſmodi non niſi perſonis idoneis, & quæ per ſeipſas id munus explere poſſint, conferantur, & aliter facta proviſio nulla ſit, & invalida. In Eccleſiis autem Metropolitanis, vel cathedralibus, ſi civitas inſignis, vel populoſa fuerit, ac etiam in collegiatis, exiſtentibus in aliquo inſigni oppido, etiam nullius diœceſis, ſi ibi clerus numeroſus fuerit, ubi nulla præbenda, aut præſtimonium, ſeu ſtipendium hujuſmodi deputatum reperitur, præbenda quomodocunque, præterquam ex cauſa reſignationis, primo vacatura, cui aliud onus incompatibile injunctum non ſit, ad eum uſum ipſo facto perpetuo conſtituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipſis Eccleſiis nulla, vel non ſufficiens præbenda foret, Metropolitanus, vel Epiſcopus ipſe per aſſignationem fructuum alicujus ſimplicis beneficii, ejuſdem tamen debitis ſupportatis oneribus, vel per contributionem beneficiatorum ſuæ civitatis, & diœceſis, vel alias, prout commodius fieri poterit, de Capituli conſilio ita provideat, ut ipſa ſacræ Scripturæ lectio habeatur, ita tamen, ut quæcumque aliæ lectiones, vel conſuetudine, vel quavis alia ratione inſtitutæ, propter id minime prætermittantur: Eccleſiæ vero, quarum annui proventus tenues fuerint, & ubi tam exigua eſt cleri, & populi multitudo, ut Theologiæ lectio in eis

c. quia, & ca. fin. de mag. & inf. ſeſſ. 23. de ref. c. 18.

In ſeſſ. 24 ca. 15. de ref.

Conc. Conſ. ſ. c. 15. cum gl.

eis commode haberi non poſſit; ſaltem magiſtrum habeant, ab Epiſcopo cum conſilio Capituli eligendum, qui clericos, alioſque ſcholares pauperes Grammaticam gratis doceat; ut deinceps ad ipſa ſacræ Scripturæ ſtudia, annuente Deo, tranſire poſſint: ideoque illi magiſtro Grammatices, vel alicujus ſimplicis beneficii fructus, quos tamdiu percipiat, quamdiu in docendo perſtiterit, aſſignentur; dum tamen beneficium ipſum ſuo debito non fraudetur obſequio, vel ex Capitulari, vel Epiſcopali menſa condigna aliqua merces perſolvatur; vel alias Epiſcopus ipſe aliquam rationem ineat ſuæ Eccleſiæ, & diœceſi accommodam; ne pia hæc, utilis, atque fructuoſa proviſio quovis quæſito colore negligatur. In Monaſteriis quoque Monachorum, ubi commode fieri queat, etiam lectio ſacræ Scripturæ habeatur; qua in re ſi Abbates negligentes fuerint, Epiſcopi locorum in hoc, ut Sedis Apoſtolicæ delegati, eos ad id opportunis remediis compellant. In conventibus vero aliorum Regularium, in quibus ſtudia commode vigere poſſunt, ſacræ Scripturæ lectio ſimiliter habeatur; quæ lectio a Capitulis generalibus, vel provincialibus aſſignetur dignioribus magiſtris: in Gymnaſiis etiam publicis, ubi tam honorifica, & cæterarum omnium maxime neceſſaria lectio hactenus inſtituta non fuerit, religioſiſſimorum Principum, ac Rerum publicarum pietate, & charitate ad catholicæ fidei defenſionem, & incrementum, ſanæque doctrinæ conſervationem, & propagationem inſtituatur: & ubi inſtituta foret, & negligeretur, reſtituatur. Et, ne ſub ſpecie pietatis impietas diſſeminetur, ſtatuit eadem S. Synodus, neminem ad hujuſmodi lectionis officium tam publi-

leg. a me inintra de priv. ſch. priv. 88 c. 1. &c. quia de Mag. Conc. Later. ſub Alex. 3. c. 18. & ſub Innoc. 3. c. 11. & inf. ſeſſ. 23. ca. 18. de ref. Cleno in agro de ſtat. Monach.

Abbatis officium in lectore eligendo.

ca. 1. de Mag.

ca. fin. de maj. com. alleg. in meo tract. de priv. ſib. priv. 93.

ce, quam privatim admittendum eſſe, qui prius ab Epiſcopo loci de vita, moribus, & ſcientia examinatus, & approbatus non fuerit; quod tamen de Lectoribus in clauſtris Monachorum non intelligatur. Docentes vero ipſam ſacram Scripturam, dum publice in ſcholis docuerint, & ſcholares, qui in ipſis ſcholis ſtudent, privilegiis omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum ſuorum, in abſentia, a jure communi conceſſis plene gaudeant, & fruantur.

Caput II.

Conc. Mag. cap. 25. Conc. Rhemen. c. 14. & 15. c. Epiſcopus l. 3. 88. diſt. inf. ſeſſ. 24. c. 4. de ref. Conc. Lat. ſub Innoc. 3. c. 10. c. inter cætera, de offi. ord.

QUia vero Chriſtianæ Reipublicæ non minus neceſſaria eſt prædicatio Euangelii, quam lectio, & hoc eſt præcipuum Epiſcoporum munus; ſtatuit, & decrevit eadem ſancta Synodus, omnes Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & omnes alios Eccleſiarum Prælatos teneri per ſeipſos, ſi legitime impediti non fuerint, ad prædicandum ſanctum Jeſu Chriſti Euangelium. Si vero contigerit, Epiſcopos, & alios prædictos legitimo detineri impedimento, juxta formam generalis Concilii, viros idoneos aſſumere teneantur ad hujuſmodi prædicationis officium ſalubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempſerit, diſtrictę ſubjaceat ultioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicunque Parochiales, vel alias curam animarum habentes, Eccleſias quocunque modo obtinent, per ſe, vel alios idoneos, ſi legitime impediti fuerint, diebus ſaltem Dominicis, & feſtis ſolemnibus, plebes ſibi commiſſas pro ſua, & earum capacitate paſcant ſalutaribus verbis, docendo ea, quæ ſci-

Conc. Conſtan. 6. cap. 8. Conc. Later. ult. ſeſſ. 15.

re

Digitized by Google

re omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, annunciandoque eis cum brevitate, & facilitate ſermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas ſectari oporteat; ut pœnam æternam evadere, & cœleſtem gloriam conſequi valeant. Id vero ſi quis eorum præſtare negligat, etiam ſi ab Epiſcopi juriſdictione quavis ratione exemptum ſe eſſe prætenderet, etiam ſi Eccleſiæ quovis modo exemptæ dicerentur; aut alicui monaſterio, etiam extra diœceſim exiſtenti, forſan annexæ, vel unitæ, modo re ipſa in diæceſi ſint; provida paſtoralis Epiſcoporum ſollicitdo non deſit, ne illud impleatur: Parvuli petierunt panem, *Jer. Thren. 4.* & non erat, qui frangeret eis. Itaque ubi ab Epiſcopo moniti trium menſium ſpatio muneri ſuo defuerint, per cenſuras Eccleſiaſticas, ſeu alias ad ipſius Epiſcopi arbitrium cogantur, ita ut etiam, ſi ei ſic expedire viſum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præſtet, honeſta aliqua merces perſolvatur, donec principalis ipſe reſipiſcens officium ſuum impleat.

Si quæ vero Parochiales Eccleſiæ reperiantur ſubjectæ monaſteriis in nulla diœcœſi exiſtentibus, ſi Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, a Metropolitanis, in *Conc. Later. ult. ſeſſ. 11. de modo prædic.* quorum provinciis diœceſes ipſæ ſitæ ſunt, tanquam quoad hoc Sedis Apoſtolicæ delegatis, compellantur. Neque hujus decreti executionem conſuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, ſive recurſus impedire valeat, quouſque deſuper a competenti judice, qui ſummarie, & ſola facti veritate inſpecta, procedat, cognitum, & deciſum fuerit. Regulares vero cujuſcunque Ordinis, niſi a ſuis Superioribus de vita, moribus, & ſcientia examinati, & appro-

bati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, prædicare non poſſint, cum qua licentia perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Eccleſiis vero, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, ultra licentiam ſuorum Superiorum etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur, ſine qua in ipſis Eccleſiis non ſuorum Ordinum nullo modo prædicare poſſint; ipſam autem licentiam gratis Epiſcopi concedant.

Ca. excommunicamus, §. quia vero, de hær. inf. ſeſſ. 24. c 4. de ref. & ca. non liceat 92. diſt.

Ad Rom. 10.

Si vero (quod abſit) Prædicator errores, aut ſcandala diſſeminaverit in populum, etiam ſi in monaſterio ſui, vel alterius Ordinis prædicet, Epiſcopus ei prædicationem interdicat. Quod ſi hæreſes prædicaverit, contra eum ſecundum juris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat, etiam ſi prædicator ipſe generali, vel ſpeciali privilegio exemptum ſe eſſe prætenderet; quo caſu Epiſcopus authoritate Apoſtolica, & tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatus procedat. Curent autem Epiſcopi, ne quis prædicator, vel ex falſis informationibus, vel alias calumnioſe vexetur, juſtamve de eis conquerendi occaſionem habeat.

Caveant præterea Epiſcopi, ne aliquem vel eorum, qui cum ſint nomine Regulares, extra clauſtra tamen, & obedientiam religionum ſuarum vivunt, vel Presbyterorum ſæcularium, niſi ipſi noti ſint, & moribus, atque doctrina probati, etiam quorumlibet privilegiorum prætextu, in ſua civitate, vel diœceſi prædicare permittat, donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re ſancta Sedes Apoſtolica conſulatur: a qua privilegia hujuſmodi niſi tacita veritate, & expreſ-

preſſo mendacio ab indignis extorqueri veriſimile non eſt.

Quæſtores vero eleemoſynarii, qui etiam quæſtuarii vulgo dicuntur, cujuſcumque conditionis exiſtant, nullo modo nec per ſe, nec per alium prædicare præſumant; & contra facientes ab Epiſcopis, & Ordinariis locorum, privilegiis quibuſcumque non obſtantibus, opportunis remediis omnino arceantur.

Conc. Lat. ſub Innoc. 3. c. 62. c. cum ex eo, de pœnit. & remiſſ. Clem. abuſionibus, eod. tit. infr ſeſſ. 21. de refor. c. 9 cap. ut officium. §. compeſcendi, de hær. in 6.

Indictio futuræ Seſſionis.

ITem hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit, primam futuram Seſſionem tenendam, & celebrandam eſſe die Jovis, feria quinta poſt feſtum beati Jacobi Apoſtoli.

Prorogata deinde fuit Seſſio ad diem 13. *menſis Jan.* 1547.

SESSIO VI.

Celebrata die 13. Menſis Januar. 1547.

Decretum de Juſtificatione.

Proœmium.

CUm hoc tempore non ſine multarum animarum jactura, & gravi Eccleſiaſticæ unitatis detrimento, erronea quædam diſſeminata ſit de juſtificatione doctrina: ad laudem, & gloriam

 omni-

omnipotentis Dei, Eccleſiæ tranquillitatem, & animarum ſalutem, ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea nomine Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli, divina providentia Papæ III. Reverendiſſimis Dominis, Dominis Jo. Maria de Monte; Epiſcopo Præneſtino, & Marcello titul. S. Crucis in Hieruſalem Presbytero, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis, exponere intendit omnibus Chriſtifidelibus veram, ſanamque doctrinam ipſius juſtificationis, quam Sol juſtitiæ Chriſtus Jeſus, fidei noſtræ Auctor, & conſummator docuit, Apoſtoli tradiderunt, & Catholica Eccleſia, Spiritu ſancto ſuggerente, perpetuo retinuit: diſtrictius inhibendo, ne deinceps audeat quiſquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præſenti decreto ſtatuitur, ac declaratur.

De natura, & legis ad juſtificandos homines imbecillitate. Cap. I.

Aug. to. 1. l. 5. confeſſ. c. 9. 1. Cor. 15. Rom. 5. Eph. 2. Sup. ſeſſ. 5. in prin. Rom. 8. & 9.

PRimum declarat S. Synodus, ad juſtificationis doctrinam probe, & ſincere intelligendam, oportere, ut unuſquiſque agnoſcat, & fateatur, quod, cum omnes homines in prævaricatione Adæ innocentiam perdidiſſent, facti immundi, &, ut Apoſtolus inquit, natura filii iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali expoſuit, uſque adeo ſervi erant peccati, & ſub poteſtate Diaboli, ac mortis, ut non modo Gentes per vim naturæ, ſed ne Judæi quidem per ipſam etiam litteram legis Moyſi inde libe-

liberari, aut ſurgere poſſent, tametſi in eis liberum arbitrium minime extinctum eſſet, viribus licet attenuatum, & inclinatum.

De diſpenſatione, & myſterio adventus Chriſti. Cap. II.

QUo factum eſt, ut cœleſtis Pater, Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis, Chriſtum Jeſum, filium ſuum, & ante legem, & legis tempore multis Sanctis Patribus declaratum, ac promiſſum, cum venit beata illa plenitudo temporis, ad homines miſerit; ut & Judæos, qui ſub lege erant, redimeret, & Gentes, quæ non ſectabantur juſtitiam, juſtitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc propoſuit Deus propitiatorem per fidem in ſanguine ipſius pro peccatis noſtris, non ſolum autem pro noſtris, ſed etiam pro totius mundi.

2. Cor. 1. Gen. 49. Gal. 4. Pſal. 2. 88. & 109. Iſa. 7. 11. & 45. Jer. 23. Habacuc. 3. Oſea 6. Baruch. 2. 1. Reg. 2. Dan. 9. Aug. li. 7. de Civit. Dei ca. 32. Epheſ. 1. Rom. 3.

Qui per Chriſtum juſtificantur. Cap. III.

VErum etſi ille pro omnibus mortuus eſt, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt, ſed ii dumtaxat, quibus meritum paſſionis ejus communicatur. Nam ſicut re vera homines, niſi ex ſemine Adæ propagati naſcerentur, non naſcerentur injuſti, cum ea propagatione, per ipſum dum concipiuntur, propriam injuſtitiam contrahant: ita, niſi in Chriſto renaſcerentur, numquam juſtificarentur; cum ea renaſcentia per meritum paſſionis ejus, gratia, qua juſti fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apoſtolus gratias nos ſemper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partes ſortis Sanctorum in

Coloſſ. 1. 1. Tim. 12. & 2. Tim. 1. c. multiplex, de Pœn. diſt. 1. 1. Joan. 2. Eccli. 17. & c. ſi enim, de pœn. diſt. 1. Pſal. 102. & 119. 2. Cor. 5. & inf. can. 1.

Coloſſ. 1. in lumine, & eripuit de poteſtate tenebrarum, tranſtulitque in regnum filii dilectionis ſuæ, in quo habemus redemptionem, & remiſſionem peccatorum.

Inſinuatur deſcriptio juſtificationis impii, & modus ejus in ſtatu gratiæ. Cap. IV.

Gal. 3. Tit. 3. Cle. de ſum. Trin. 1. Cor. 15. Joan. 3. Ca. filius, & c. non dubito, de conſecr. diſt. 4. c. debitum, cum ſeq. extra de Bapt.

QUibus verbis juſtificationis impii deſcriptio inſinuatur, ut ſit translatio ab eo ſtatu, in quo homo naſcitur filius primi Adæ, in ſtatum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per ſecundum Adam Jeſum Chriſtum Salvatorem noſtrum; quæ quidem translatio poſt Euang. promulgatum ſine lavacro regenerationis, aut ejus voto fieri non poteſt, ſicut ſcriptum eſt: Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.

De neceſſitate præparationis ad juſtificationem in adultis, & unde ſit. Cap. V.

DEclarat præterea, ipſius juſtificationis exordium in adultis a Deo per Chriſtum Jeſum, præveniente gratia, ſumendum eſſe, hoc eſt, ab ejus vocatione, qua, nullis eorum exiſtentibus meritis, vocantur: ut qui per peccata a Deo averſi erant, per ejus excitantem, atque adjuvantem gratiam ad convertendum ſe ad ſuam ipſorum juſtificationem, eidem gratiæ libere aſſentiendo, & cooperando, diſponantur; ita ut, *Infr. can. 3.* tangente Deo cor hominis per Spiritus ſancti illuminationem, neque homo ipſe nihil omnino *Zach. 1. Joel. 2. c. convertimini, de* agat, inſpirationem illam recipiens, quippe qui illam abjicere poteſt: neque tamen ſine gratia

Dei

Dei movere ſe ad juſtitiam coram illo libera ſua voluntate poſſit. Unde in ſacris litteris cum dicitur: Convertimini ad me,& ego convertar ad vos; libertatis noſtræ admonemur. Cum reſpondemus: Converte nos, Domine, ad te, & convertemur; Dei nos gratia præveniri confitemur.

pœn. diſt. 1. Jer. in fin. orationis.

Modus præparationis. Cap. VI.

DIſponuntur autem ad ipſam juſtitiam, dum excitati divina gratia, & adjuti, fidem ex auditu concipientes, libere moventur in Deum, credentes vera eſſe, quæ divinitus revelata, & promiſſa ſunt, atque illud in primis, a Deo juſtificari impium per gratiam ejus, per redemptionem, quæ eſt in Chriſto Jeſu; & dum peccatores ſe eſſe intelligentes, a divinæ juſtitiæ timore, quo utiliter concutiuntur, ad conſiderandam Dei miſericordiam ſe convertendo, in ſpem eriguntur, fidentes, Deum ſibi propter Chriſtum propitium fore, illumque tanquam omnis juſtitiæ fontem diligere incipiunt: ac propterea moventur adverſus peccata per odium aliquod, & deteſtationem, hoc eſt, per eam pœnitentiam, quam ante Baptiſmum agi oportet: denique dum proponunt ſuſcipere Baptiſmum, inchoare novam vitam, & ſervare divina mandata. De hac diſpoſitione ſcriptum eſt: Accedentem ad Deum oportet credere, quia eſt, & quod inquirentibus ſe remunerator ſit. Et, Confide, fili, remittuntur tibi peccata tua. Et, Timor Domini expellit peccatum. Et, Pœnitentiam agite, & baptizetur unuſquiſque veſtrum in nomine Jeſu Chriſti, in remiſſionem peccatorum veſtrorum, & accipietis donum Spiritus ſan-

Inf. c. 14. & Seſſ. 14. c. 4. de contritione.

Hebr.

Mar. 2. Matth. 9. Eccl. 2.

Act. 2. v. 38.

gunt, & c. propria, de conſ. diſt. 4. Matth. ult. Luc. 24. ca. prim. c. ſi qua, & c. proprie, de conſ. diſt. 4. 1. Reg. 7.

ſancti. Et, Euntes ergo docete omnes Gentes, baptizantes eos, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, docentes eos ſervare, quæcumque mandavi vobis. Denique, Præparate corda veſtra Domino.

Quid ſit juſtificatio impii, & quæ ſint ejus cauſæ. Cap. VII.

Tit. 3. *Eph. 2.*

HAnc diſpoſitionem, ſeu præparationem juſtificatio ipſa conſequitur, quæ non eſt ſola peccatorum remiſſio, ſed & ſanctificatio, & renovatio interioris hominis per voluntariam ſuſceptionem gratiæ, & donorum. Unde homo ex injuſto fit juſtus, & ex inimico amicus, ut ſit hæres ſecundum ſpem vitæ æternæ. Hujus juſtificationis cauſæ ſunt, finalis quidem, gloria Dei, & Chriſti, ac vita æterna: efficiens vero, miſericors Deus, qui gratuito abluit, & ſanctificat, ſignans, & ungens Spiritu promiſſionis ſancto, qui eſt pignus hæreditatis noſtræ: meritoria autem, dilectiſſimus unigenitus ſuus, Dominus noſter Jeſus Chriſtus, qui, cum eſſemus inimici, propter nimiam charitatem, qua dilexit nos, ſua ſanctiſſima paſſione in ligno crucis nobis juſtificationem meruit, & pro nobis Deo Patri ſatisfecit: inſtrumentalis item, Sacramentum Baptiſmi, quod eſt Sacramentum fidei, ſine qua nulli unquam contigit juſtificatio: demum unica formalis cauſa eſt juſtitia Dei; non qua ipſe juſtus eſt, ſed qua nos juſtos facit; qua videlicet ab eo donati renovamur ſpiritu mentis noſtræ, & non modo reputamur, ſed vere juſti nominamur, & ſumus, juſtitiam in nobis recipientes, unuſquiſque ſuam ſecun-

c. nihil eſt, de conſecr. d. 4. c. hoc eſt, de conſec. diſt. 2.

c. multiplex de pœn. diſt. 1. c. nec quemquam, poſt

dum menſuram, quam Spiritus ſanctus partitur ſingulis prout vult, & ſecundum propriam cujuſque diſpoſitionem, & cooperationem. Quanquam enim nemo poſſit eſſe juſtus, niſi cui merita paſſionis D. N. Jeſu Chriſti communicantur: id tamen in hac impii juſtificatione fit, dum ejuſdem ſanctiſſimæ paſſionis merito per Spiritum ſanctum charitas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui juſtificantur, atque ipſis inhæret. Unde in ipſa juſtificatione cum remiſſione peccatorum hæc omnia ſimul infuſa accipit homo per Jeſum Chriſtum, cui inſeritur, fidem, ſpem, & charitatem; nam fides, niſi ad eam ſpes accedat, & charitas, neque unit perfecte cum Chriſto, neque corporis ejus vivum membrum efficit; qua ratione veriſſime dicitur: Fidem ſine operibus mortuam, & otioſam eſſe. Et in Chriſto Jeſu neque circumciſionem aliquid valere, neque præputium; ſed fidem, quæ per charitatem operatur. Hanc fidem ante Baptiſmi Sacramentum ex Apoſtolorum traditione Catechumeni ab Eccleſia petunt, cum petunt fidem, vitam æternam præſtantem: quam ſine ſpe, & charitate fides præſtare non poteſt. Unde & ſtatim verbum Chriſti audiunt: Si vis ad vitam ingredi, ſerva mandata. Itaque veram, & Chriſtianam juſtitiam accipientes, eam ceu primam ſtolam pro illa, quam Adam ſua inobedientia ſibi, & nobis perdidit, per Chriſtum Jeſum illis donatam, candidam, & immaculatam jubentur ſtatim renati conſervare, ut eam perferant ante tribunal Domini noſtri Jeſu Chriſti, & habeant vitam æternam.

prine. de conſec. d. 14.

Phil. 3.

Rom. 5.
Inf. can. 10.
Concil. Moguntin. c. 1. c. ſicut 1. q. 1. & Jac. 2. in fin.
Gal. 5. c. circumciſio, & can. firmum, de pœnit. d. 2. c. 1. §. quia vero de ſacr. unct.

Matth. 19.
Luc. 15.
c. quomodo renovari, de pœnit. diſt. 1. Cle. l. ep. 1. c. 4.
Rom. 5. ſup. ſeſſ. 5. de pec. origin. poſt princ.

Quo-

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis juſtificari. Cap. VIII.

Rom. 5. Hebr. 11. Infr. can. 9. Rom. 10. Eph. 2. Tit. 3.

CUm vero Apoſtolus dicit, juſtificari hominem per fidem, & gratis; ea verba in eo ſenſu intelligenda ſunt, quem perpetuus Eccleſiæ Cath. conſenſus tenuit, & expreſſit, ut ſcilicet per fidem ideo juſtificari dicamur, quia fides eſt humanæ ſalutis initium, fundamentum, & radix omnis juſtificationis; ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, & ad filiorum ejus conſortium pervenire; gratis autem juſtificari ideo dicimur, quia nihil eorum, quæ juſtificationem præcedunt, ſive fides, ſive opera, ipſam juſtificationis gratiam promeretur: ſi enim gratia eſt, jam non ex operibus: alioquin, ut idem Apoſtolus inquit: gratia jam non eſt gratia.

Contra inanem hæreticorum fiduciam. Caput IX.

QUamvis autem neceſſarium ſit credere, neque remitti, neque remiſſa unquam fuiſſe peccata, niſi gratis divina miſericordia propter Chriſtum: nemini tamen fiduciam, & certitudinem remiſſionis peccatorum ſuorum jactanti, & in ea ſola quieſcenti, peccata dimitti, vel dimiſſa eſſe, dicendum eſt; cum apud hæreticos, & ſchiſmaticos poſſit eſſe, imo noſtra tempeſtate ſit, & magna contra Eccleſiam catholicam contentione prædicetur vana hæc, & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud aſſerendum eſt, oportere eos, qui vere juſtificati ſunt, abſque ulla omnino dubitatione apud ſemet-

Inf. cap. 12. & 13.

Infr. can.

metipſos ſtatuere ſe eſſe juſtificatos, neminemque a peccatis abſolvi, ac juſtificari, niſi eum, qui certo credat, ſe abſolutum, & juſtificatum eſſe; atque hac ſola fide abſolutionem, & juſtificationem perfici, quaſi qui hoc non credit, de Dei promiſſis, deque mortis, & reſurrectionis Chriſti efficacia dubitet. Nam ſicut nemo pius de Dei miſericordia, de Chriſti merito, deque Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet: ſic quilibet, dum ſeipſum, ſuamque propriam infirmitatem, & indiſpoſitionem reſpicit, de ſua gratia formidare, & timere poteſt, cum nullus ſcire valeat certitudine fidei, cui non poteſt ſubeſſe falſum, ſe gratiam Dei eſſe conſecutum.

De acceptæ juſtificationis incremento.
Caput X.

SIc ergo juſtificati, & amici Dei, ac domeſtici facti, euntes de virtute in virtutem renovantur, ut Apoſtolus inquit, de die in diem; hoc eſt, mortificando membra carnis ſuæ, & exhibendo ea arma juſtitiæ in ſanctificationem per obſervationem mandatorum Dei, & Eccleſiæ in ipſa juſtitia per Chriſti gratiam accepta, cooperante fide, bonis operibus, creſcunt, atque magis juſtificantur, ſicut ſcriptum eſt: Qui juſtus eſt, juſtificetur adhuc. Et iterum. Ne verearis uſque ad mortem juſtificari. Et rurſus: Videtis, quoniam ex operibus juſtificatur homo, & non ex fide tantum. Hoc vero juſtitiæ incrementum petit ſancta Eccleſia, cum orat: Da nobis, Domine, fidei, ſpei, & charitatis augmentum.

Pſalm. 86.
Pſalm. 88.
Inf. c. 24.
2. Cor. 4. in fi.
Coloſ. 1. cap. cum ſanct. de pœn. diſt. 12.
Apoc. ult.
Eccli. 18.
Jacob. 2.

De

De obſervatione mandatorum, deque illius neceſſitate, & poſſibilitate. Cap. XI.

Infr. c. 18. 1. Jo. 5. Matt. 11. in fi. Jo. 14.

NEmo autem, quantumvis juſtificatus, liberum ſe eſſe ab obſervatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & a Patribus ſub anathemate prohibita voce uti, Dei præcepta homini juſtificato ad obſervandum eſſe impoſſibilia. Nam Deus impoſſibilia non jubet, ſed jubendo monet & facere, quod poſſis, & petere, quod non poſſis, & adjuvat, ut poſſis. Cujus mandata gravia non ſunt, cujus jugum ſuave eſt, & onus leve. Qui enim ſunt filii Dei, Chriſtum diligunt; qui autem diligunt eum, ut ipſemet teſtatur, ſervant ſermones ejus; quod utique cum divino auxilio præſtare poſſunt. Licet enim in hac mortali vita, quantumvis ſancti, & juſti in levia ſaltem, & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata, quandoque cadant, non propterea deſinunt eſſe juſti. Nam juſtorum illa vox eſt & humilis, & verax: Dimitte nobis debita noſtra. Quo fit, ut juſti ipſi eo magis ſe obligatos ad ambulandum in via juſtitiæ ſentire debeant, quo liberati jam a peccato, ſervi autem facti Deo, ſobrie, juſte, & pie viventes proficere poſſunt per Chriſtum Jeſum, per quem acceſſum habuerunt in gratiam iſtam. Deus namque ſua gratia ſemel juſtificatos non deſerit, niſi ab eis prius deſeratur. Itaque nemo ſibi in ſola fide blandiri debet, putans fide ſola ſe hæredem eſſe conſtitutum, hæreditatemque conſecuturum, etiam ſi Chriſto non compatiatur, ut & conglorificetur; nam & Chriſtus ipſe, ut inquit Apoſtolus, cum

Conc. Afr. ca. 81. 82. 88. Conc. Milev. c. 7. 8. & 9.

Matth. 6. Luc. 11. ca. unum, 15. d. ca. adhuc, & c. de quotidianis, de pænit. d. 3. Tit. 2. Inf. c. 20.

Phil. 2. Hebr. 5.

eſſet

eſſet filius Dei, didicit ex iis, quæ paſſus eſt, obedientiam; & conſummatus factus eſt omnibus obtemperantibus ſibi, cauſa ſalutis æternæ. Propterea Apoſt. ipſe monet juſtificatos, dicens: Neſcitis, quod ii, qui in ſtadio currunt, omnes quidem currunt, ſed unus accipit bravium? ſic currite, ut comprehendatis. Ego igitur ſic curro, non quaſi in incertum: ſic pugno, non quaſi aerem verberans: ſed caſtigo corpus meum, & in ſervitutem redigo; ne forte, cum aliis prædicaverim, ipſe reprobus efficiar. Item princeps Apoſtolorum Petrus: Satagite, ut per bona opera certam veſtram vocationem, & electionem faciatis: hæc enim facientes non peccabitis aliquando. Unde conſtat, eos orthodoxæ religionis doctrinæ adverſari, qui dicunt, juſtum in omni bono opere ſaltem venialiter peccare, aut (quod intolerabilius eſt) pœnas æternas mereri: atque etiam eos, qui ſtatuunt, in omnibus operibus juſtos peccare, ſi in illis ſuam ipſorum ſocordiam excitando, & ſeſe ad currendum in ſtadio cohortando, cum hoc, ut in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam, cum ſcriptum ſit: Inclinavi cor meum ad faciendas juſtificationes tuas propter retributionem: & de Moſe dicat Apoſtolus, quod reſpiciebat in remunerationem.

1. Cor. 9.

2. Pet. 1.

Inf. ca. 25.

Inf. c. 31.

Pſal. 11. 8.

Heb. 11.

Prædeſtinationis temerariam præſumptionem cavendam eſſe. Cap. XII.

NEmo quoque, quamdiu in hac mortalitate vivitur, de arcano divinæ prædeſtinationis myſterio uſque adeo præſumere debet, ut certo ſtatuat, ſe omnino eſſe in numero prædeſtinatorum:

Inf. c. 15. & 16. ca. corripiam.

tur, in fi. 24. *q.* 31. *Prov.* 29. *Ezech.* 18. *Gal.* 3.

torum: quaſi verum eſſet, quod juſtificatus aut amplius peccare non poſſit, aut, ſi peccaverit, certam ſibi reſipiſcentiam promittere debeat; nam niſi ex ſpeciali revelatione ſciri non poteſt, quos Deus ſibi elegerit.

De perſeverantiæ munere. Cap. XIII.

Matt. 24. *ca. ſuggeſtum* 7. *q.* 1. *&* *c.* 8. *non revertetâtur, de pœn. d.* 1. *inf. ca.* 10. *&* 22. *Ezech.* 33.

SImiliter de perſeverantiæ munere, de quo ſcriptum eſt: Qui perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit: quod quidem aliunde haberi non poteſt, niſi ab eo, qui potens eſt, eum, qui ſtat, ſtatuere, ut perſeveranter ſtet; & eum, qui cadit, reſtituere, nemo ſibi certi aliquid abſoluta certitudine polliceatur: tametſi in Dei auxilio firmiſſimam ſpem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, niſi ipſi illius gratiæ defuerint, ſicut cœpit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere. Veruntamen qui ſe exiſtimant ſtare, videant, ne cadant; & cum timore, ac tremore ſalutem ſuam operentur in laboribus, in vigiliis, in eleemoſynis, in orationibus, & oblationibus, in jejuniis, & caſtitate: formidare enim debent, ſcientes, quod in ſpem gloriæ, & nondum in gloriam renati ſunt, de pugna, quæ ſupereſt, cum carne, cum mundo, cum diabolo; in qua victores eſſe non poſſunt, niſi cum Dei gratia Apoſtolo obtemperent dicenti: Debitores ſumus non carni, ut ſecundum carnem vivamus; ſi enim ſecundum carnem vixeritis, moriemini; ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.

Philipp. 2. 1. *Cor.* 10.

Roman. 6.

De

De lapſis, & eorum reparatione. Cap. XIV.

QUi vero ab accepta juſtificationis gratia per peccatum exciderunt, rurſus juſtificari poterunt, cum, excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Chriſti amiſſam gratiam recuperare procuraverint. Hic enim juſtificationis modus eſt lapſis reparatio, quam ſecundam poſt naufragium deperditæ gratiæ tabulam Sancti Patres apte nuncuparunt. Etenim pro iis, qui poſt Baptiſmum in peccata labuntur, Chriſtus Jeſus Sacramentum inſtituit Pœnitentiæ, cum dixit: Accipite Spiritum ſanctum, quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt. Unde docendum eſt, Chriſtiani hominis pœnitentiam poſt lapſum multo aliam eſſe a baptiſmali; eaque contineri non modo ceſſationem a peccatis, & eorum deteſtationem, aut cor contritum, & humiliatum, verum etiam eorumdem ſacramentalem Confeſſionem, ſaltem in voto, & ſuo tempore faciendam, & ſacerdotalem abſolutionem, itemque ſatisfactionem per jejunia, eleemoſynas, orationes, & alia pia ſpiritualis vitæ exercitia; non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto una cum culpa remittitur, ſed pro pœna temporali, quæ, ut ſacræ literæ docent, non tota ſemper, ut in Baptiſmo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam acceperunt, ingrati Spiritum ſanctum contriſtaverunt, & templum Dei violare non ſunt veriti. De qua Pœnitentia ſcriptum eſt: Memor eſto, unde excideris; age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum: Quæ ſecundum

Inf. c. 23. & 29. ca. firmiter in fin. extr. de ſumm. Trinit. ca. ſecund. poſt naufrag. de pœn. d. 1.

Joan. 20. ca. ut conſtitueretur, 50. d. c. ut evidenter 1. q. 1. cum ſimili infr. ſeſſ. 14. de pœnit. c. 2. 3. & 4. Pſalm. 50. c. ſacrificium, de Pœn. d. 1.

Eph. 4. 1. Cor. 3. Apo. 2. c. quia ſanctum, 50. diſt. & c. minor, de pœnit. diſt. 1. 1. Cor. 7. Matth. 3. & 4.

Luc. 3. Deum triſtitia eſt, pœnitentiam in ſalutem ſtabilem operatur. Et rurſus; Pœnitentiam agite, & facite fructus dignos pœnitentiæ.

Quolibet peccato mortali amitti gratiam, ſed non fidem. Cap. XV.

Infr. ca. 25. Rom. 16. ADverſus etiam hominum quorumdam callida ingenia, qui per dulces ſermones, & benedictiones ſeducunt corda innocentium, aſſerendum eſt, non modo infidelitate, per quam & ipſa fides amittitur, ſed etiam quocumque alio mortali peccato, quamvis non amittatur fides, acceptam juſtificationis gratiam amitti, divinæ legis doctrinam defendendo, quæ a regno Dei non ſolum infideles excludit, ſed & fideles quoque, fornicarios, adulteros, molles, maſculorum concubitores, fures, avaros, ebrioſos, maledicos, rapaces, cæteroſque omnes, qui lethalia committunt peccata, a quibus cum divinæ gratiæ adjumento abſtinere poſſunt, & pro quibus a Chriſti gratia ſeparantur. (1. Tim. 1.)

De fructu juſtificationis, hoc eſt, de merito bonorum operum, deque ipſius meriti ratione. Cap. XVI.

HAc igitur ratione juſtificatis hominibus, ſive acceptam gratiam perpetuo conſervaverint, ſive amiſſam recuperaverint, proponenda ſunt Apoſtoli verba: Abundate in omni opere bono, ſcientes, quod labor veſter non eſt inanis in Domino; non enim injuſtus eſt Deus, ut obliviſcatur operis veſtri, & dilectionis, quam oſtendiſtis in nomine ipſius. Et, Nolite amittere

Heb. 6. ca. non eſt tam injuſtus, de pœn. diſt. 2.

Hebr. 10. in fi. infr. c. 26.

tere confidentiam veſtram, quæ magnam habet
remunerationem. Atque ideo bene operantibus
uſque in finem, & in Deo ſperantibus propo-
nenda eſt vita æterna, & tanquam gratia filiis
Dei per Chriſtum Jeſum miſericorditer promiſ-
ſa, & tanquam merces, ex ipſius Dei promiſ-
ſione, bonis ipſorum operibus, & meritis fide-
liter reddenda. Hæc eſt enim illa corona juſti- *2. Timo. 4.*
tiæ, quam poſt ſuum certamen, & curſum,
repoſitam ſibi eſſe, ajebat Apoſtolus, a juſto ju-
dice ſibi reddendam: non ſolum autem ſibi, ſed
& omnibus, qui diligunt adventum ejus. Cum
enim ille ipſe Chriſtus Jeſus, tanquam caput in *Joan. 15.*
membra, & tanquam vitis in palmites, in ipſos *1. Cor. 11. & Aug. ſup. Ho. Jo. 15.*
juſtificatos jugiter virtutem influat; quæ virtus
bona eorum opera ſemper antecedit, & comi-
tatur, & ſubſequitur, & ſine qua nullo pacto
Deo grata, & meritoria eſſe poſſent: nihil ipſis
juſtificatis amplius deeſſe credendum eſt, quomi-
nus plene illis quidem operibus, quæ in Deo
ſunt facta, & divinæ legi pro hujus ſtatu ſatiſ-
feciſſe, & vitam æternam ſuo etiam tempore
(ſi tamen in gratia deceſſerint) conſequendam,
vere promeruiſſe cenſeantur: cum Chriſtus Sal-
vator noſter dicat: Si quis biberit ex aqua, *Jo. 4.*
quam ego dabo ei, non ſitiet in æternum; ſed
fiet in eo fons aquæ ſalientis in vitam æter-
nam. Ita neque propria noſtra juſtitia tan-
quam ex nobis propria ſtatuitur: neque ignora-
tur, aut repudiatur juſtitia Dei; quæ enim ju-
ſtitia noſtra dicitur, quia per eam nobis inhæ-
rentem juſtificamur; illa eadem Dei eſt, quia
a Deo nobis infunditur per Chriſti meritum.
Neque vero illud omittendum eſt, quod licet
bonis operibus in ſacris litteris uſque adeo tri- *Matt. 10. in*

fin. & Marc. 9. circa fin. buatur, ut etiam qui uni ex minimis ſuis potum aquæ frigidæ dederit, promittat Chriſtus, *2. Cor. 4. in fi. Gal. 6. Jer. 9.* eum non eſſe ſua mercede cariturum: & Apoſtolus teſtetur, id, quod in præſenti eſt momentaneum, & leve tribulationis noſtræ, ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis; abſit tamen, ut Chriſtianus homo in ſe ipſo vel confidat, vel glorietur, & non in Domino, cujus tanta eſt erga omnes homines bonitas, ut eorum velit eſſe merita, quæ ſunt *Jac. 2.* ipſius dona. Et quia in multis offendimus omnes, unuſquiſque ſicut miſericordiam, & bonitatem, ita ſeveritatem, & judicium ante oculos habere debet, neque ſeipſum aliquis, etiamſi nihil ſibi conſcius fuerit, judicare; quoniam omnis hominum vita non humano judicio examinanda, & *1. Cor. 4.* judicanda eſt, ſed Dei; qui illuminabit abſcondita tenebrarum, & manifeſtabit conſilia cor- *Matth. 19.* dium, & tunc laus erit unicuique a Deo; qui, ut ſcriptum eſt, reddet unicuique ſecundum opera ſua. Poſt hanc catholicam de juſtificatione doctrinam, quam niſi quiſque fideliter, firmiterque receperit, juſtificari non poterit; placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubjungere, ut omnes ſciant, non ſolum quid tenere, & ſequi, ſed etiam quid vitare, & fugere debeant.

DE JUSTIFICATIONE.

CANON I.

Sup. c. 1. & 3. Rom. 3. 1. Cor. 15. SI quis dixerit, hominem ſuis operibus, quæ vel per humanæ naturæ vires, vel per legis doctrinam fiant, abſque divina per Jeſum Chriſtum gratia poſſe juſtificari coram Deo; anathema ſit.

CA-

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc ſolum divinam gratiam per Chriſtum Jeſum dari, ut facilius homo juſte vivere, ac vitam æternam promereri poſſit; quaſi per liberum arbitrium ſine gratia utrumque, ſed ægre tamen, & difficulter poſſit; anathema ſit. *Conc. Milev. 5. ca. 5. Conc. Africa. 80. & ca. ult. de conſec. d. 4. inf. c. 4.*

CANON III.

Si quis dixerit, ſine præveniente Spiritus ſancti inſpiratione, atque ejus adjutorio, hominem credere, ſperare, diligere, aut pœnitere poſſe, ſicut oportet, ut ei juſtificationis gratia conferatur; anathema ſit. *Sup. c. 5. Rom. 5.*

CANON IV.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium a Deo motum, & excitatum nihil cooperari, aſſentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam juſtificationis gratiam ſe diſponat, ac præparet, neque poſſe diſſentire, ſi velit, ſed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereque paſſive ſe habere; anathema ſit. *Sup. c. 2. & c. 5.*

CANON V.

Si quis liberum hominis arbitrium poſt Adæ peccatum amiſſum, & extinctum eſſe dixerit, aut rem eſſe de ſolo titulo, imo titulum ſine re, figmentum denique a Satana invectum in Eccleſiam; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, non eſſe in poteſtate hominis vias ſuas malas facere, ſed mala opera, ita ut bona, Deum operari, non permiſſive ſolum, ſed etiam proprie, & per ſe, adeo ut ſit proprium ejus opus non minus proditio Judæ, quam vocatio Pauli; anathema ſit. *Joan. 1. Conc. Arauſic. 2. c. 25.*

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante juſtificationem fiunt, quacumque ratione facta ſint, vere eſſe peccata, vel odium Dei mereri, aut quanto vehementius quis nititur ſe diſponere ad gratiam, tanto eum gravius peccare; anathema ſit.

CANON VIII.

Pſal. 17. Luc. 12. & Mar. 9. in fin. Si quis dixerit, gehennæ metum, per quem ad miſericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel a peccando abſtinemus, peccatum eſſe, aut peccatores pejores facere; anathema ſit.

CANON IX.

Sup. c. 7. & 8. Eph. 1. & 4. Si quis dixerit, ſola fide impium juſtificari, ita ut intelligat, nihil aliud requiri, quod ad juſtificationis gratiam conſequendam cooperetur, & nulla ex parte neceſſe eſſe, eum ſuæ voluntatis motu præparari, atque diſponi; anathema ſit.

CANON X.

Gal. 2. & 3. Eph. 1. & 4. Si quis dixerit, homines ſine Chriſti juſtitia, per quam nobis meruit, juſtificari, aut per eam ipſam formaliter juſtos eſſe; anathema ſit.

CANON XI.

Sup. c. 8. Si quis dixerit, homines juſtificari vel ſola imputatione juſtitiæ Chriſti, vel ſola peccato-
Rom. 5. rum remiſſione, excluſa gratia, & charitate, quæ in cordibus eorum per Spiritum ſanctum diffundatur, atque illis inhæreat: aut etiam gratiam, qua juſtificamur, eſſe tantum favorem Dei; anathema ſit.

CANON XII.

Sup. c. 9. Si quis dixerit, fidem juſtificantem nihil aliud eſſe, quam fiduciam divinæ miſericordiæ

pecca-

peccata remittentis propter Chriſtum, vel eam fiduciam ſolam eſſe, qua juſtificamur; anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remiſſionem peccatorum aſſequendam neceſſarium eſſe, ut credat certo, & abſque ulla hæſitatione propriæ infirmitatis, & indiſpoſitionis, peccata ſibi eſſe remiſſa; anathema ſit. *Sup. c. 10.*

CANON XIV.

Si quis dixerit, hominem a peccatis abſolvi, ac juſtificari ex eo, quod ſe abſolvi, ac juſtificari certo credat, aut neminem vere eſſe juſtificatum, niſi qui credat, ſe eſſe juſtificatum, & hac ſola fide abſolutionem, & juſtificationem perfici; anathema ſit. *Sup. c. 9.*

CANON XV.

Si quis dixerit, hominem renatum, & juſtificatum teneri ex fide ad credendum, ſe certo eſſe in numero prædeſtinatorum; anathema ſit. *Sup. c. 12.*

CANON XVI.

Si quis magnum illud uſque in finem perſeverantiæ donum ſe certo habiturum abſoluta, & infallibili certitudine dixerit, niſi hoc ex ſpeciali revelatione didicerit; anathema ſit. *Sup. c. 13. Galat. 3. Ezech. 18. Prov. 26.*

CANON XVII.

Si quis juſtificationis gratiam non niſi prædeſtinatis ad vitam contingere dixerit, reliquos vero omnes, qui vocantur, vocari quidem, ſed gratiam non accipere, utpote divina poteſtate prędeſtinatos ad malum; anathema ſit. *Sup. c. 12. Rom. 11.*

CANON XVIII.

Si quis dixerit, Dei præcepta homini etiam juſtificato, & ſub gratia conſtituto eſſe ad obſervandum impoſſibilia; anathema ſit. *Sup. c. 11. 1. Joan. 5. Rom. 13.*

Digitized by Google

CANON XIX.

Si quis dixerit, nihil præceptum eſſe in Euangelio præter fidem, cætera eſſe indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, ſed libera; aut decem præcepta nihil pertinere ad Chriſtianos; anathema ſit.

CANON XX.

Sup. ca. 11. Si quis hominem juſtificatum, & quantumlibet perfectum dixerit non teneri ad obſervantiam mandatorum Dei, & Eccleſiæ, ſed tantum ad credendum, quaſi vero Euangelium ſit nuda, & abſoluta promiſſio vitæ æternæ ſine conditione obſervationis mandatorum; anathema ſit.

CANON XXI.

Phil. 4. Joan. 15. Si quis dixerit, Chriſtum Jeſum a Deo hominibus datum fuiſſe ut redemptorem, cui fidant, non etiam ut Legislatorem, cui obediant; anathema ſit.

CANON XXII.

Sup. c. 13. Si quis dixerit, juſtificatum vel ſine ſpeciali auxilio Dei in accepta juſtitia perſeverare poſſe, vel cum eo non poſſe; anathema ſit.

CANON XXIII.

Sup. c. 14. Si quis hominem ſemel juſtificatum dixerit amplius peccare non poſſe, neque gratiam amittere; atque ideo eum, qui labitur, & peccat, nunquam vere fuiſſe juſtificatum: aut contra, poſſe in tota vita peccata omnia, etiam venialia vitare, niſi ex ſpeciali Dei privilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Eccleſia; anathema ſit.

CANON XXIV.

Sup. c. 10. Si quis dixerit, juſtitiam acceptam non conſervari, atque etiam non augeri coram Deo per

bona

bona opera, ſed opera ipſa fructus ſolummodo, & ſigna eſſe juſtificationis adeptæ, non autem ipſius augendæ cauſam; anathema ſit.

CANON XXV.

Si quis in quolibet bono opere juſtum ſaltem venialiter peccare dixerit, aut (quod intolerabilius eſt) mortaliter, atque ideo pœnas æternas mereri: tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem; anathema ſit. *Sup. c. 11. in fi.*

CANON XXVI.

Si quis dixerit, juſtos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare, & ſperare æternam retributionem a Deo per ejus miſericordiam, & Jeſu Chriſti meritum, ſi bene agendo, & divina mandata cuſtodiendo uſque in finem perſeveraverint; anathema ſit. *Sup. c. 16. Matth. 19. Pſal. 118.*

CANON XXVII.

Si quis dixerit, nullum eſſe mortale peccatum, niſi infidelitatis: aut nullo alio, quantumvis gravi, & enormi, præterquam infidelitatis peccato, ſemel acceptam gratiam amitti; anathema ſit. *Sup. c. 15.*

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amiſſa per peccatum gratia, ſimul & fidem ſemper amitti, aut fidem, quæ remanet, non eſſe veram fidem, licet non ſit viva; aut eum, qui fidem ſine charitate habet, non eſſe Chriſtianum; anathema ſit. *Sup. c. 14.*

CANON XXIX.

Si quis dixerit, eum, qui poſt Baptiſmum lapſus eſt, non poſſe per Dei gratiam reſurgere, aut poſſe quidem, ſed ſola fide amiſſam juſtitiam recuperare ſine Sacramento Pœnitentiæ, prout ſancta Romana, & univerſalis Eccleſia a *Inf. ſeſ. 14. Can. 15. de pœn.*

Chriſto Domino, & ejus Apoſtolis edocta, hucuſque profeſſa eſt, ſervavit, & docuit, anathema ſit.

CANON XXX.

Inf. ſeſſ. 25. in princ.

Si quis poſt acceptam juſtificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exſolvendæ vel in hoc ſæculo, vel in futuro in Purgatorio, antequam ad regna cœlorum aditus patere poſſit; anathema ſit.

CANON XXXI.

Sup. c. 11. in fin.

Si quis dixerit, juſtificatum peccare, dum intuitu æternæ mercedis bene operatur, anathema ſit.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis juſtificati bona opera ita eſſe dona Dei, ut non ſint etiam bona ipſius juſtificati merita, aut ipſum juſtificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Jeſu Chriſti meritum, cujus vivum membrum eſt, fiunt, non vere mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipſius vitæ æternæ (ſi tamen in gratia deceſſerit) conſecutionem, atque etiam gloriæ augmentum; anathema ſit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam catholicam de juſtificatione a S. Synodo hoc præſenti decreto expreſſam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Jeſu Chriſti D. N. derogari, & nor potius veritatem fidei noſtræ, Dei denique, ac Chriſti Jeſu gloriam illuſtrari, anathema ſit.

De-

Decretum de reformatione. Cap. I.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiſdem præſidentibus Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad reſtituendam collapſam admodum Eccleſiaſticam diſciplinam, depravatoſque in Clero, & populo Chriſtiano mores emendandos ſe accingere volens, ab iis, qui majoribus Eccleſiis præſunt, initium cenſuit eſſe ſumendum; integritas enim præſidentium ſalus eſt ſubditorum. Confidens itaque per Domini, ac Dei noſtri miſericordiam, providamque ipſius Dei in terris Vicarii ſolertiam omnino futurum, ut ad Eccleſiarum regimen (onus quippe Angelicis humeris formidandum) qui maxime digni fuerint, quorumque prior vita, ac omnis ætas a puerilibus exordiis uſque ad perfectiores annos per diſciplinæ ſtipendia eccleſiaſticæ laudabiliter acta teſtimonium præbeat; ſecundum venerabiles beatorum Patrum ſanctiones aſſumantur: omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus eccleſiis quibuſcunque quovis nomine, ac titulo præfectos monet, ac monitos eſſe vult, ut attendentes ſibi, & univerſo gregi, in quo Spiritus ſanctus poſuit eos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſivit ſanguine ſuo, vigilent, ſicut Apoſtolus præcipit, in omnibus laborent, & miniſterium ſuum impleant; implere autem illud ſe nequaquam poſſe ſciant, ſi greges ſibi commiſſos mercenariorum more deſerant; atque ovium ſuarum, quarum ſanguis de eorum eſt manibus a ſupremo Judice requirendus, cuſtodiæ minime incumbant; cum certiſſimum ſit, non admitti paſtoris excuſationem,

c. inter corporalia, extr. de transl. Epiſc.

c. in ſacerdot. & c. Epiſcopor. 61. d. c. ſi. 59. d. & inf. Seſſ. 24. de ref. c. 1.

Act. 20.

2. Tim. 4.
Joan. 10.

c. ſit rector, 45. d. c. adverſitas. 7. q. 1. c. niſi de renunc.

Ezech. 3.
Act. 20.
Epheſ. 43. di

ſi

c.1.2.3. q.1.& inf.ſeſſ.24.c.1. in fin.de ref c. pervenit cum multis ſeq. 6. 7. q. 1.de cler. non reſid. per totum, c. cum ex eo de elect. in 6.

ſi lupus oves comedit, & paſtor neſcit. Ac nihilominus, quia nonnulli (quod vehementer dolendum eſt) hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam ſalutis immemores, terrenaque cœleſtibus, ac divinis humana præferentes, in diverſis curiis vagantur, aut in negotiorum temporalium ſollicitudine, ovili derelicto, atque ovium ſibi commiſſarum cura neglecta, ſe retinent occupatos: placuit ſacroſanctæ Synodo, antiquos Canones, qui temporum, atque hominum injuria pene in deſuetudinem abierunt, adverſus non reſidentes promulgatos innovare; quemadmodum virtute præſentis decreti innovat, ac ulterius pro firmiori eorumdem reſidentia, & formandis in Eccleſia moribus in hunc, qui ſequitur, modum ſtatuere, atque ſancire. Si quis a Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, ſeu Cathedrali Eccleſia, ſibi quocunque titulo, cauſa, nomine, ſeu jure commiſſa, quacumque ille dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, ſeu juſtis, & rationabilibus cauſis ceſſantibus, ſex menſibus continuis extra ſuam diœceſim morando abſuerit,

ca. ex tua, de cler. non reſid.c.quoniam, §. porro.

quartæ partis fructuum unius anni, fabricæ Eccleſiæ, & pauperibus loci per Superiorem Eccleſiaſticum applicandorum, pœnam ipſo jure incurrat.

Inf. ſeſſ.22. de ref. c.1. & 2. ſeſſ.24. c.12. de ref. & ſeſſ. 22.c. 3.de ref. c. ex parte, de cler.non reſid.

Quod ſi per alios ſex menſes in hujuſmodi abſentia perſeveraverit, aliam quartam partem fructuum ſimiliter applicandam eo ipſo amittat. Creſcente vero contumacia, ut ſeveriori ſacrorum Canonum cenſuræ ſubjiciatur, Metropolitanus ſuffraganeos Epiſcopos abſentes, Metropolitanum vero abſentem ſuffraganeus Epiſcopus antiquior reſidens, ſub pœna interdicti ingreſſus Eccleſiæ eo ipſo incurrenda, infra tres menſes per

litte-

litteras, ſeu nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur, qui in ipſos abſentes, prout cujuſque major, aut minor contumacia exegerit, ſuæ ſupremæ Sedis auctoritate animadvertere, & Eccleſiis ipſis de Paſtoribus utilioribus providere poterit, ſicut in Domino noverit ſalubriter expedire.

Cap. II.

EPiſcopi inferiores quævis beneficia Eccleſiaſtica, perſonalem reſidentiam de jure, ſive conſuetudine exigentia, in titulum, ſive commendam obtinentes, ab eorum Ordinariis, quemadmodum eis pro bono Eccleſiarum regimine, & divini cultus augmento, locorum, & perſonarum qualitate penſata, expediens videbitur, opportunis juris remediis reſidere cogantur, nullique privilegia, ſeu indulta perpetua de non reſidendo, aut de fructibus in abſentia percipiendis ſuffragentur. Indulgentiis vero, & diſpenſationibus temporalibus ex veris, & rationabilibus cauſis tantum conceſſis, & coram Ordinario legitime probandis, in ſuo robore permanſuris; quibus caſibus nihilominus officium ſit Epiſcoporum, tanquam in hac parte a Sede Apoſtolica delegatorum, providere, ut per deputationem idoneorum Vicariorum, & congruæ portionis fructuum aſſignationem cura animarum nullatenus negligatur; nemini, quoad hoc, privilegio, ſeu exemptione quacumque ſuffragante.

c. fin. de reſ. in 6.

ca. cum ex eo. de elect. in 6. c. beneficium, de regul. eod. lib. & inf. ſeſſ. 7. c. 5. & 6. de ref. c. 1.

Cap. III.

ECcleſiarum Prælati ad corrigendum ſubditorum exceſſus prudenter, ac diligenter inten-

c. qualiter, & quando l. 2. de acc.

tendant, & nemo ſecularis Clericus, cujuſvis perſonalis, vel regularis, extra monaſterium degens, etiam ſui ordinis privilegii prætextu, tutus cenſeatur, quominus, ſi deliquerit, ab Ordinario loci, tanquam ſuper hoc a Sede Apoſtolica delegato, ſecundum canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi valeat.

Inf. ſeſſ. 14. de ref. c. 1. & 4. & ſeſſ. fin. cap. 14. de regul.

Cap. IV.

Inf. ſeſſ. ult. de ref. c. 6.

CApitula cathedralium, & aliarum majorum Eccleſiarum, illorumque perſonæ, nullis exemptionibus, conſuetudinibus, ſententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum ſuos obligent auctores, non etiam ſucceſſores, tueri ſe poſſint, quominus a ſuis Epiſcopis, & aliis majoribus Prælatis per ſeipſos ſolos, vel illis, quibus ſibi videbitur, adjunctis, juxta canonicas ſanctiones, toties, quoties opus fuerit, viſitari, corrigi, & emendari etiam auctoritate Apoſtolica poſſint, & valeant.

Cap. V.

Inf. ſeſſ. 14. ca. 2. de refor. ca. omnes utriuſque, de pœnit. & remiſſ. cap. ſacerdos, de pœn. diſt. 6. ca. placuit, cum ſeq. 7. q. 1.

NUlli Epiſcopo liceat, cujuſvis privilegii prætextu, Pontificalia in alterius diœceſi exercere, niſi de Ordinarii loci expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubjectas tantum; ſi ſecus factum fuerit, Epiſcopus ab exercitio Pontificalium, & ſic ordinati ab executione Ordinum, ſint ipſo jure ſuſpenſi.

In-

Indictio futuræ Seſſionis.

PLacet ne vobis, proximam futuram Seſſionem celebrari die Jovis, feria quinta poſt primam Dominicam ſubſequentis Quadrageſimæ, quæ erit die tertia menſis Martii? *Reſponderunt*, Placet.

Conc. Carth. 3. c. 20. Conc. Aur. 3. c. 15. & inf. ſeſſ. 24. de ref. c. 2. & 3.

SESSIO VII.

Celebrata die 3. menſis Martii 1547.

Decretum de Sacramentis. Proœmium.

AD conſummationem ſalutaris de juſtificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proxima Seſſione uno omnium Patrum conſenſu promulgata fuit, conſentaneum viſum eſt de ſanctiſſimis Eccleſiæ Sacramentis agere, per quæ omnis vera juſtitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel amiſſa reparatur; propterea ſacroſancta, œcumenica, & generalis Trident. Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſt. Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreſes, quæ circa ſanctiſſima ipſa Sacramenta hac noſtra tempeſtate, tum de damnatis olim a Patribus noſtris hæreſibus ſuſcitatæ, tum etiam de novo adinventæ ſunt, quæ Catholicæ Eccleſiæ puritati, & animarum ſaluti magnopere officiunt; ſanctarum ſcripturarum doctrinæ, Apoſtolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum, & Patrum conſenſui inhærendo, hos præſentes canones ſtatuendos, & decernendos cenſuit, reliquos, qui ſuper-

perſunt, ad cœpti operis perfectionem; deinceps, divino ſpiritu adjuvante, editura.

DE SACRAMENTIS.

CANON I.

ſ. ad abolendum, de hær.

SI quis dixerit, Sacramenta novæ legis non fuiſſe omnia a Jeſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, aut eſſe plura, vel pauciora, quam ſeptem, videlicet: Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium, aut etiam aliquod horum ſeptem non eſſe vere, & proprie Sacramentum; anathema ſit.

CANON II.

cap. nihil, de conſ. diſt. 2. ca. ſimil.

Si quis dixerit, ea ipſa novæ legis Sacramenta a Sacramentis antiquæ legis non differre, niſi quia ceremoniæ ſunt aliæ, & alii ritus externi, anathema ſit.

CANON III.

Sup. ſeſſ. 6. de juſt. ca. 7. & cap. 5.

Si quis dixerit, hæc ſeptem Sacramenta ita eſſe inter ſe paria, ut nulla ratione aliud ſit alio dignius; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis non eſſe ad ſalutem neceſſaria, ſed ſuperflua, & ſine eis, aut eorum voto, per ſolam fidem homines a Deo gratiam juſtificationis adipiſci, licet omnia ſingulis neceſſaria non ſint; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter ſolam fidem nutriendam inſtituta fuiſſe; anathema ſit.

CANON VI.

Conc. Floren. ſub Eugen. 4.

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis non

con-

continere gratiam, quam ſignificant; aut gratiam ipſam non ponentibus obicem non conferre, quaſi ſigna tantum externa ſint acceptæ per fidem gratiæ, vel juſtitiæ, & notæ quædam Chriſtianæ profeſſionis, quibus apud homines diſcernuntur fideles ab infidelibus; anathema ſit.

verſ. hoc docet Eccleſ.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per hujuſmodi Sacramenta ſemper, & omnibus, quantum eſt ex parte Dei, etiamſi rite ea ſuſcipiant, ſed aliquando, & aliquibus; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, per ipſa novæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, ſed ſolam fidem divinæ promiſſionis ad gratiam conſequendam ſufficere; anathema ſit.

Sup. ſeſſ. 5. de pecc. orig.

CANON IX.

Si quis dixerit, in tribus Sacramentis, Baptiſmo ſcilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi Characterem in anima, hoc eſt, ſignum quoddam ſpirituale, & indelebile, unde ea iterari non poſſunt; anathema ſit.

ca. conſultationi, de temp. ord. & ca. diſplicet 23. q 4. & c. licite, 32. q. 7. c. quomodo, ante med. de conſ. d. 4.

CANON X.

Si quis dixerit, Chriſtianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis adminiſtrandis habere poteſtatem; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, in miniſtris, dum Sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem ſaltem faciendi, quod facit Eccleſia; anathema ſit.

Inf. ſeſſ. 14 de pœn. ca. 6. cap. multa, ca. remiſſion. cap. Chriſtus cum plur. ſeq. 1. q. 1. ult. c. ad abolendum, de hær. inf. ſeſſ. 22. de obſ. in celeb. miſſ. ca.

CANON XII.

Si quis dixerit, miniſtrum in peccato mortali exiſtentem, modo omnia eſſentialia, quæ ad

omnes, d. 22. c. quis neſciat, 11. d. cum preced. & c. non decet, cum mul. ſeq. d. 12. c. alienus, & ca. quia, 14. q. 1.

Sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, ſervaverit, non conficere, aut conferre Sacramentum; anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſolemni Sacramentorum adminiſtratione adhiberi conſuetos, aut contemni, aut ſine peccato a miniſtris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Eccleſiarum Paſtorem mutari poſſe; anathema ſit.

DE BAPTISMO.

CANON I.

C. aliud, & c. non regenerabantur, de con. d. 4. c pœn. de bapt. Jo. 3. c. filius, & c. non dubito, de conſ. diſt. 4.

SI quis dixerit, Baptiſmum Joannis habuiſſe eamdem vim cum Baptiſmo Chriſti; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, aquam veram, & naturalem non eſſe de neceſſitate Baptiſmi: atque ideo verba illa Domini noſtri Jeſu Chriſti: Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, ad metaphoram aliquam detorſerit; anathema ſit.

CANON III.

c. non decet, 12. d. c. ad abolendum, de hær. ca. 2. de ſum. Trin. c. 1. eo. tit. in 6. Conc. Floren. de un. Arme. c. 5. c. dictum, §. quod vero cum 2. c. ſeq. 1. q. 1. c. Roman. cum ſeq. & c. ſive heret, de conſ. d. 4. cap.

Si quis dixerit, in Eccleſia Romana, quæ omnium Eccleſiarum mater eſt, & magiſtra, non eſſe veram de Baptiſmi Sacramento doctrinam; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, Baptiſmum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, cum intentione faciendi, quod facit Eccleſia, non eſſe verum Baptiſmum; anathema ſit.

CA-

CANON V.

Si quis dixerit, Baptiſmum liberum eſſe, hoc eſt non neceſſarium ad ſalutem; anathema ſit.

nulla præter q de con. diſt. 4. ƒ. 3. c. majores de bapt.

CANON VI.

Si quis dixerit, baptizatum non poſſe, etiam ſi velit, gratiam amittere, quantuncumque peccet, niſi nolit credere; anathema ſit.

CANOO VII.

Si quis dixerit, baptizatos per Baptiſmum ipſum ſolius tantum fidei debitores fieri, non autem univerſæ legis Chriſti ſervandæ; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos eſſe ab omnibus ſanctæ Eccleſiæ præceptis, quæ vel ſcripta, vel tradita ſunt, ita ut ea obſervare non teneantur, niſi ſe ſua ſponte illis ſubmittere voluerint; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita revocandos eſſe homines ad Baptiſmi ſuſcepti memoriam, ut vota omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, vi promiſſionis in Baptiſmo ipſo jam factæ irrita eſſe intelligant, quaſi per ea & fidei, quam profeſſi ſunt, detrahatur, & ipſi Baptiſmo; anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, ſola recordatione, & fide ſuſcepti Baptiſmi vel dimitti, vel venialia fieri; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, verum, & rite collatum Baptiſmum iterandum eſſe illi, qui apud infideles

c. quod quidam, 1. q. 1. & c. fin. extr. de Sacr. non iter.

D 2 fidem

fidem Chriſti negaverit, cum ad pœnitentiam convertitur; anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem eſſe baptizandum, niſi ea ætate, qua Chriſtus baptizatus eſt, vel in ipſo mortis articulo; anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, parvulos, eo quod actum credendi non habent, ſuſcepto Baptiſmo inter fideles computandos non eſſe, ac propterea, cum ad annos diſcretionis pervenerint, eſſe rebaptizandos, aut præſtare omitti eorum Baptiſma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in ſola fide Eccleſiæ; anathema ſit.

ran. c. bis, de quib. c. rebaptizat, & c. cum itaque, de conſ. d. 4 & c. dictum eſt de conſ. d. 3. c. fin. de bapt. & toto. tit. de Sac. non iteran. c. 2. ad fi. de ſum. Trin. & Cl. uni. S. fi. eo tit. c. majores, de Bapt. ſupr. Seſſ. 5. de pec. orig. in me.

CANON XIV.

Si quis dixerit, hujuſmodi parvulos baptizatos, cum adoleverint, interrogandos eſſe, an ratum habere velint, quod Patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti ſunt, & ubi ſe nolle reſponderint, ſuo eſſe arbitrio relinquendos, nec alia interim pœna ad Chriſtianam vitam cogendos, niſi ut ab Euchariſtiæ, aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec reſipiſcant; anathema ſit.

DE CONFIRMATIONE.

CANON I.

SI quis dixerit, Confirmationem baptizatorum otioſam ceremoniam eſſe, & non potius verum, & proprium Sacramentum, aut olim nihil aliud fuiſſe, quam Catecheſim quandam, qua adoleſcentiæ proximi fidei ſuæ rationem coram Eccleſia exponebant; anathema ſit.

c. nullus miniſtrorum, de conſec. d. 4. c. 1. cum ſeq. de conſ. diſt. 6. ca. manus, Conc. Tol. 4. c. 30. Conc. Cart. 2. c. 3. Conc. Brac. c. omni tem-

CA-

CANON II.

Si quis dixerit, injurios eſſe Spiritui ſancto eos, qui ſacro Confirmationis chriſmati virtutem aliquam tribuunt; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, ſanctæ Confirmationis Ordinarium miniſtrum non eſſe ſolum Epiſcopum, ſed quemvis ſimplicem ſacerdotem; anathema ſit.

pore, de conſec. d. 4 c. ſi fuit, 26. q. 6. ca. quanto, de conſ. infr. ſeſſ. 23. c. 3. de ſac. ord.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiſdem præſidentibus, & legatis, incœptum reſidentiæ, & reformationis negotium ad Dei laudem, & Chriſtianæ religionis incrementum, proſequi intendens, ut ſequitur, ſtatuendum cenſuit, ſalva ſemper in omnibus Sedis Apoſtolicæ auctoritate.

Infr. Seſſ. ult. de ref. c. 21.

Caput I.

AD Cathedralium Eccleſiarum regimen nullus, niſi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura, gravitate morum, litterarumque ſcientia, juxta conſtitutionem Alexandri III. quæ incipit: Cum in cunctis, in Concilio Lateranenſi promulgatam, præditus aſſumatur.

Caput II.

NEmo, quacunque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgens, plures Metropolitanas, ſeu cathedrales Eccleſias, in titulum, ſive commendam, aut alio quovis nomine,

Inf. ſeſſ. 22. c. 2. & ſe. 24. c. 1. de ref. c. cum in cunctis, de elect. d. 1. cum in cunctis, §. cum vero, c. ſicut de exc. prælat. Conc. Chalced. c. 10. c. 1. & 2. & 22. q. 1. c. Sanctorum, 70. di. c. unico 1. q. 3. c. quia in tantum. c. ad hæc, & c. de multa, de præbend. ca. quia nonnulli, §. de

mag. c. cum ſingul. de preben. in 6.

ne, contra ſacrorum Canonum inſtituta recipere, & ſimul retinere præſumat: cum valde felix ſit ille cenſendus, cui unam Eccleſiam bene, ac fructuoſe, & cum animarum ſibi commiſſarum ſalute, regere contigerit. Qui autem plures eccleſias contra præſentis decreti tenorem nunc detinent, una, quam maluerint, retenta, reliquas infra ſex menſes, ſi ad liberam Sedis Apoſtolicæ diſpoſitionem pertineant, alias infra annum dimittere teneantur: alioquin eccleſiæ ipſæ, ultimo obtenta dumtaxat excepta, eo ipſo vacare cenſeantur.

Caput III.

Cl. gratiæ, de ref. c. execrabilis, S. qui vero, in extrav. com. de praben. & infr. Seſſ. 14. c. 17. de ref. Cle. quia regulares, de ſupp. negl. pralat. c. quia nonnulli, de cl. non reſi. c. licet, cap. de elect. in 6. c. grave nimis, de prabend.

INferiora beneficia eccleſiaſtica, præſertim curam animarum habentia, perſonis dignis, & habilibus, & quæ in loco reſidere, ac per ſeipſas curam ipſam exercere valeant, juxta conſtitutionem Alexandr. III. in Lateranenſi, quæ incip. Quia nonnulli, & aliam Greg. X. in generali Lugdunenſi Concilio, quæ incip. Licet canon, editam, conferantur: aliter autem facta collatio, ſive proviſio omnino irritetur; & Ordinarius collator pœnas conſtitutionis Concilii generalis, quæ incipit, Grave nimis, ſe noverit incurſurum.

Caput IV.

Sup. c. 2. & de multa, de prebend.

QUicumque de cætero plura curata, aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica, ſive per viam unionis ad vitam, ſeu commendæ perpetuæ, aut alio quocumque nomine, & titulo, contra formam ſacrorum canonum, & præſer-

ſer-

ſertim conſtitutionis Innocentii III. quæ incipit, De multa, recipere, ac ſimul retinere præſumpſerit; beneficiis ipſis, juxta ipſius conſtitutionis diſpoſitionem, ipſo jure, etiam præſentis canonis vigore, privatus exiſtat.

Caput V.

ORdinarii locorum quoſcumque plura curata, aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica obtinentes, diſpenſationes ſuas exhibere diſtricte compellant, & alias procedant juxta conſtitutionem Gregor. X. in generali Lugdunenſi Concilio editam, quæ incipit, Ordinarii, quam eadem S. Synodus innovandam cenſet, & innovat: addens inſuper, quod ipſi Ordinarii, etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & congruæ portionis fructuum aſſignationem omnino provideant, ut animarum cura nullatenus negligatur, & beneficia ipſa debitis obſequiis minime defraudentur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus quibuſcumque, etiam cum judicum ſpecialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præmiſſis nemini ſuffragantibus.

Inf. Seſſ. 24. c. 17. c. ordinarii, de of. ord. in 6.

Inf. cap. 7. & ſup. Seſſ. 6. de ref. c. 1. in fin.

Caput VI.

UNiones perpetuæ, a xl. annis citra factæ, examinari ab Ordinariis, tanquam a Sede Apoſtolica delegatis, poſſint: & quæ per ſubreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ vero, quæ a dicto tempore citra conceſſæ nondum in toto, vel in parte ſortitæ ſunt effectum, & quæ deinceps ad cujuſvis inſtantiam fient, niſi eas ex legitimis,

Inf. Seſſ. 24. de ref. c. 13. & Seſſ. 25. de ref. c. 9. & inf. Seſſ. 24. c. 9.

aut alias rationabilibus cauſis coram loci Ordinario, vocatis, quorum intereſt, verificandis, factas fuiſſe conſtiterit, per ſubreptionem obtentæ præſumantur: ac propterea, niſi aliter a Sede Apoſtolica declaratum fuerit, viribus omnino careant.

Caput VII.

Inf. Seſſ. 14. de ref. c. 9.

BEneficia Eccleſiaſtica curata, quæ Cathedralibus, Collegiatis, ſeu aliis Eccleſiis, vel monaſteriis, beneficiis, ſeu collegiis, aut piis locis quibuſcumque perpetuo unita, & annexa reperiuntur; ab Ordinariis locorum annis ſingulis viſitentur, qui ſolicite providere procurent, ut per idoneos Vicarios etiam perpetuos, niſi ipſis Ordinariis, pro bono Eccleſiarum regimine, aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ partis fructuum, aut majori, vel minori, arbitrio ipſorum Ordinariorum, portione, etiam ſuper certa re aſſignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus, etiam cum judicum deputatione, & illorum inhibitionibus, quibuſcumque in præmiſſis minime ſuffragantibus.

Sup. cap. 5. Infr. Seſſ. ult. de ref. c. 16. Pius v. in Bulla, quæ incipit. Ad exequendum.

Caput VIII.

Infr. Seſſ. 24. de ref. c. 9. & Seſſ. 21. c. 8. Conc. Tol 4. c. 35. Conc. Brac. 1. c. 1. Conc. Arel. c. 17. decernimus.

LOcorum Ordinarii eccleſias quaſcumq; quomodolibet exemptas authoritate Apoſtolica ſingulis annis viſitare teneantur, & opportunis juris remediis providere, ut, quæ reparatione indigent, reparentur: & cura animarum, ſi qua illis immineat, aliiſque debitis obſequiis mi-

minime defraudentur: appellationibus, privilegiis, conſuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præſcriptis, judicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus excluſis. *c. Epiſc. & placuit. 10. q. 1.*

Caput IX.

AD majores Eccleſias promoti munus conſecrationis infra tempus a jure ſtatutum ſuſcipiant, & prorogationes ultra ſex menſes conceſſæ nulli ſuffragentur. *cap. quoniam quidam, diſt. 100. & infr. Seſſ. 23. de ref. c. 3.*

Caput X.

NOn liceat Capitulis Eccleſiarum, Sede vacante, infra annum a die vacationis, ordinandi licentiam, aut literas dimiſſorias, ſeu reverendas, ut aliqui vocant, tam ex juris communis diſpoſitione, quam etiam cujuſvis privilegii, aut conſuetudinis vigore, alicui, qui beneficii Eccleſiaſtici recepti, ſive recipiendi occaſione arctatus non fuerit, concedere: ſi ſecus fiat, Capitulum contraveniens Eccleſiaſtico ſubjaceat interdicto; & ſic Ordinati, ſi in minoribus Ordinibus conſtituti fuerint, nullo privilegio clericali, præſertim in criminalibus, gaudeant: in majoribus vero, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, ſint ipſo jure ſuſpenſi. *c. cum nullus de temp. ordin. in 6.* *Inf. 23. Seſſ. de ref. c. 10.*

Caput XI.

FAcultates de promovendo a quocumque non ſuffragentur, niſi habentibus legitimam cauſam, ob quam a propriis Epiſcopis ordinari non poſ- *cap. licet. cani & ca. cum in eo, de elect. in 6.*

poſſint, in litteris exprimendam; & tunc non ordinentur, niſi ab Epiſcopo in ſua diœceſi reſidente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti prævio examine.

Caput XII.

Inf. Seſ. 14. ca. 13. de ref.

FAcultates de non promovendo, præterquam in caſibus a jure expreſſis, conceſſæ, ad annum tantum ſuffragentur.

Caput XIII.

PRæſentati, ſeu electi, vel nominati a quibuſvis Eccleſiaſticis perſonis, etiam Sedis Apoſtolicæ Nunciis, ad quævis Eccleſiaſtica beneficia, non inſtituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cujuſvis privilegii, ſeu conſuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præſcriptæ, niſi fuerint prius a locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quominus examen ſubire teneatur: præſentatis tamen electis, ſeu nominatis ab univerſitatibus, ſeu collegiis generalium Studiorum exceptis.

Caput XIV.

cap. 2. de priv. in 6.

IN exemptorum cauſis Conſtitutio Innocen. III. quæ incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſervetur; quam eadem ſacroſancta Synodus innovandam cenſuit, & innovat; addendo inſuper, quod in civilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum Clerici ſæculares, aut regulares extra Monaſte-

rium

rium degentes, quomodolibet exempti, etiam ſi certum Judicem a Sede Apoſtolica deputatum in partibus habeant; in aliis vero, ſi ipſum Judicem non habuerint, coram locorum Ordinariis, tanquam in hoc ab ipſa Sede delegatis, conveniri, & jure medio ad ſolvendum debitum cogi, & compelli poſſint: privilegiis, exemptionibus, Conſervatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus adverſus præmiſſa nequaquam valituris.

Inf. ſeſſ. 14. de refor. cap. 6. in fin.

Caput XV.

CUrent Ordinarii, ut hoſpitalia quæcumque a ſuis adminiſtratoribus, quocumque illi nomine cenſeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligenter gubernentur, forma ſervata Conſtitutionis Concil. Viennen. quæ incipit: Quia contingit; quam quidem Conſtitutionem eadem S. Synodus innovandam duxit, & innovat, cum derogationibus in ea contentis.

Indictio futuræ Seſſionis.

ITem hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decrevit; proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe die Jovis, fer. v. poſt ſequentem Dominicam in Albis, quæ erit xxi. menſis Aprilis præſentis anni 1547.

Bulla facultatis transferendi Concilii.

P*Aulus Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei,* venerabili F. Jo. Mariæ Epiſc. Præneſtino, & di-

& dilectis filiis Marcello tit. Sanctæ Crucis in Hieruſalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Coſmedin. Diacono, Cardin. noſtris, & Apoſt. Sedis Legat. de Latere, ſalutem, & Apoſt. benedict. Regimini univerſalis Eccleſiæ, meritis licet imparibus, diſponente Domino, præſidentes, noſtri officii partes eſſe putamus, ut, ſi quid gravius cauſa Reipub. Chriſtianæ conſtituendum ſit, id non modo tempore opportuno, verum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cum itaque nos nuper, poſtquam ſuſpenſionem celebrationis ſacri œcumenici, & univerſalis Concilii, alias per nos in civitate Trident. ex cauſis tunc expreſſis, de venerabilium Fr. noſtrorum S. R. E. Card. conſilio, & aſſenſu indicti, ex certis aliis etiam tunc expreſſis cauſis, uſque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de ſimili conſilio, & aſſenſu factam, audita pace inter chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Rom. Imp. ſemper Auguſt. & Franciſc. Francorum Regem Chriſtianiſs. conciliata, pari conſilio, & aſſenſu ſuſtuleramus, & amoveramus, nequeuntes ipſi, tunc legitime impediti, ad dictam civitatem perſonaliter accedere, & eidem Concilio intereſſe; vos noſtros, & Apoſt. Sedis Legatos de Latere, in eodem Concilio de ſimili conſilio conſtituerimus, & deputaverimus, voſque ad eandem civitatem tanquam pacis Angelos deſtinaverimus, prout in diverſis noſtris deſuper confectis litteris plenius continetur: Nos ne tam ſanctum celebrationis Concilii hujuſmodi opus ex incommoditate loci, aut alias quovis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportune providere volentes;

lentes; motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, parique conſilio, & aſſenſu, vobis inſimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, ſeu inde forte abſente, quandocumque vobis videbitur, Concil. prædictum de eadem civit. Trid. ad quamcumque aliam commodiorem, & opportuniorem, ſeu tutiorem civitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi, ac illud in ipſa civitate Tridentina ſupprimendi, & diſſolvendi, nec non Prælatis, & aliis perſonis Concilii hujuſmodi, ne in eo ad ulteriora in dicta civitate Tridentina procedant, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis inhibendi, ac idem Concilium in alia civitate hujuſmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias perſonas Conc. Trid. hujuſmodi etiam ſub perjurii, & aliis in litteris indictionis Concilii hujuſmodi expreſſis pœnis evocandi, eidemque ſic translato & mutato Concilio, nomine, & auctoritate prædictis præſidendi, ac in eo procedendi, cæteraque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, alias juxta priorum vobis directarum litterarum continentiam, & tenorem faciendi, ſtatuendi, ordinandi, & exequendi plenam, & liberam Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus poteſtatem, & facultatem, ratum, & gratum habituri, quidquid per vos in præmiſſis factum, ſtatutum, ordinatum, executumve fuerit: idque facturi, auctore Domino, inviolabiliter obſervari: Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino homi-

num liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1544. 8. Kalend. Mart. Pontificatus noſtri anno undecimo.

Fab. Epiſ. Spol.

B. Motta.

SESSIO VIII.

Celebrata die 11. Menſis Martii. 1547.

Decretum de Translatione Concilii.

PLacetne vobis decernere, & declarare de hujuſmodi morbo ex præmiſſis, & aliis allegatis ita manifeſte, & notorie conſtare, ut Prælati in hac civitate ſine vitæ diſcrimine commorari, & in ea idcirco inviti minime retineri poſſint, & debeant? itemque attento receſſu multorum Prælatorum poſt proxime præteritam Seſſionem, & attentis proteſtationibus aliorum complurium Prælatorum in Congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipſius morbi abire volentium, qui juſte detineri non poſſunt, & ex quorum diſceſſu Concilium vel diſſolveretur, vel ex paucitate Prælatorum bonus ejus progreſ-

progreſſus impediretur: & attento etiam imminenti periculo vitæ, & aliis cauſis per aliquos ex Patribus in ipſis Congregationibus allegatis, utpote notorie veris, & legitimis; placetne vobis ſimiliter decernere, & declarare, pro conſervatione, & proſecutione ipſius Concilii, & ſecuritate vitæ ipſorum Prælatorum, Concilium ipſum ad civitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, ſalubrem, & idoneum, pro tempore transferendum eſſe, & ex nunc transferri, & ibidem Seſſionem jam indictam ſtatuta die 21. Aprilis celebrandam eſſe, & celebrari, & ſucceſſive ad ulteriora procedendum, donec Sanctiſſimo Domino noſtro, & Sacro Concilio expedire videbitur, ut ad hunc, ſeu alium locum, communicato etiam conſilio cum Invictiſſimo Cæſare, Chriſtianiſſimo Rege, & aliis Regibus, ac Principibus Chriſtianis, ipſum Concilium reduci poſſit, & debeat? *Reſponderunt*, Placet.

SESSIO IX.

Bononiæ celebrata die 21. menſis Aprilis 1547.

Decretum de prorogatione Seſſionis.

HÆc ſacroſancta, œcumenica, & generalis Synodus, quæ dudum in civitate Tridentina congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea nomine ſanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli, divina Providentia Papæ III. eiſdem Reverendiſſ. Dominis, D. Jo: Maria

ria de Monte, Epiſcopo Præneſtino, & Marcello tit. Sanctæ Crucis in Hieruſalem Presbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis, conſiderans, quod die 11. menſis Martii, præſentis anni, in generali publica Seſſione, in eadem civitate Tridenti, & in loco conſueto celebrata, omnibuſque agendis de more peractis, ex cauſis tunc inſtantibus, urgentibus, & legitimis, interveniente etiam auctoritate ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, eiſdem Reverendiſſimis Præſidentibus etiam ſpecialiter conceſſa, decrevit, & ordinavit, Concilium ex eo loco in hanc civitatem transferendum eſſe, ſicuti tranſtulit; itemque Seſſionem pro præſenti die 21. Aprilis illic indictam, ut de Sacramentorum, & reformationis materiis, de quibus tractandum propoſuerat, canones ſancirentur, & promulgarentur, in hac ipſa civitate Bononiæ celebrari debere; conſideranſque, nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio intereſſe conſueverunt, his ſuperioribus majoris hebdomadæ, & ſolemnitatis Paſchalis diebus, in propriis Eccleſiis occupatos, aliquos etiam aliis impedimentis detentos, huc nondum acceſſiſſe, quos tamen brevi affuturos ſperandum eſt, ac propterea factum eſſe, ut non ea, quam ſancta Synodus deſiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipſæ Sacramentorum, & reformationis examinari, & diſcuti; ut omnia maturo conſilio cum dignitate, & gravitate debita fiant, bonum, opportunum, & expediens cenſuit, cenſetque, Seſſionem prædictam, quæ hoc ipſo die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Jovis infra Octavam Pentecoſtes proxime futuram, quoad ipſas materias expediendas, diffe-

differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, ac prorogat; quam diem & rei gerendæ maxime opportunam, & Patribus, præſertim abſentibus, percommodam judicavit, & judicat; hoc tamen adjecto, quod terminum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro ejus arbitrio, & voluntate, ſicut rebus Concilii putaverit expedire, etiam in privata Congregatione reſtringere, & imminuere poſſit, & valeat.

SESSIO X.

Bononiæ celebrata die 2. Menſis Junii 1547.

Decretum prorogationis Seſſionis.

QUamvis hæc ſacroſancta, œcumenica, & generalis Synodus Seſſionem, quæ die 21. menſis Aprilis, proxime præteriti, ſuper Sacramentorum, & reformationis materiis in hac inclyta civitate Bononiæ, ex decreto in urbe Tridentina, in publica Seſſione, die undecima menſis Martii promulgato, celebranda erat, propter aliquas cauſas, ac præſertim propter abſentiam nonnullorum Patrum, quos brevi affuturos ſperabat, ad hunc præſentem dies differendam, & prorogandam eſſe decreverit, volens tamen cum iis, qui non venerunt, etiam adhuc benigne agere, eadem ſacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem S. R. E. Cardinalibus & Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, Seſſionem ipſam, quam hac die ſecunda menſis Junii præſentis anni

milleſimi quingenteſimi quadrageſimi ſeptimi celebrare decreverat, ad diem Jovis poſt feſtum Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit decima quinta menſis Septembris proxime futuri, quoad prædictas, & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, & prorogat: ita tamen, quod proſecutio diſcuſſionis, & examinationis tam eorum, quæ ad dogmata, quam quæ ad reformationem pertinent, interim non omittatur, & terminum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro ejus libito, & voluntate, etiam in privata Congregatione abbreviare, & prorogare libere poſſit, & valeat.

Die xiv. Septembris MDXLVII. in Congregatione generali Bononiæ prorogata fuit Seſſio, quæ futura erat die ſequenti; ad beneplacitum ſacri Concilii.

BULLA RESUMPTIONIS
Concilii Tridentini

Sub Julio Tertio Pont. Max.

JUlius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad futuram rei memoriam. Cum ad tollenda Religionis noſtræ diſſidia, quæ in Germania longo tempore non ſine totius Chriſtiani Orbis perturbatione, & ſcandalo viguerunt, bonum, opportunum, & expediens eſſe videatur; ſicuti etiam chariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus nobis per ſuas litteras, & Nuncios ſignificari fecit,

ut

ut ſacrum, œcumenicum, generale Concilium, per fel. recor. Paulum III. prædeceſſorem noſtrum indictum, & per nos tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipſius prædeceſſoris nomine, una cum duobus aliis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus ipſi Concilio præſidente, incœptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures, publicæ, & ſolemnes habitæ fuerunt Seſſiones, pluraque tam in cauſa fidei, quam reformationis promulgata decreta; multaque etiam ad utramque cauſam pertinentia examinata, & diſcuſſa, ad civitatem Tridentinam reducatur: Nos, ad quos, & ſummos pro tempore Pontifices ſpectat generalia Concilia indicere, & dirigere, ut Eccleſiæ pacem, & Chriſtianæ fidei, atque orthodoxæ religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, &, quantum in nobis eſt, tranquillitati ipſius Germaniæ, quæ ſane provincia retroactis temporibus in vera religione ac ſacrorum Conciliorum, & Sanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus, Chriſti Redemptoris noſtri in terra Vicariis, debita obedientia, & reverentia, nulli Chriſtianorum provinciæ fuit unquam ſecunda, paterne conſulamus, ſperantes per ipſius Dei gratiam, & benignitatem futurum, ut Reges omnes, ac Principes Chriſtiani juſtis, piiſque noſtris in hac re votis annuant, faveant, atque aſſiſtant; venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, omneſque alios, & ſingulos, qui de jure, vel conſuetudine, vel privilegio Conciliis generalibus intereſſe debent, quoſque idem prædeceſſor noſter in ſuis indi-

ctionibus, & aliis quibuſcumque deſuper confectis, & publicatis litteris, Concilio intereſſe voluit, per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris Kalend. Maji, quem diem ad ipſum Concilium in eo, in quo nunc reperitur, ſtatu reſumendum, & proſequendum, prævia matura deliberatione, & ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium Fratrum noſtrorum, ejuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, in ipſa Civitate Tridenti, legitimo ceſſante impedimento, convenire, & ſe congregare, ac ipſius Concilii continuationi, & proſecutioni, omni mora poſtpoſita, incumbere velint. Nos enim operam ſedulo daturi ſumus, ut eodem tempore in eadem Civitate noſtri omnino adſint Legati, per quos, ſi per ætatem noſtram, valetudinemque, & Sedis Apoſtolicæ neceſſitates perſonaliter adeſſe nequiverimus, Spiritu ſancto duce, ipſi Concilio præſidebimus, quacunque ipſius Concilii translatione, & ſuſpenſione, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque, ac præſertim illis, quæ idem prædeceſſor noſter in ſuis litteris prædictis, quas cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, & Decretis in ſuo robore permanere volumus, atque decernimus, &, quatenus opus ſit, innovamus, voluit non obſtare: irritum nihilominus decernentes, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum hortationis, requiſitionis,

moni-

monitionis, ſtatuti, declarationis, innovationis, voluntatis, & Decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ M.D.XLVIII.Kal.Decemb. Pontificatus noſtri anno primo.

M. Cardinalis Creſcen.

Rom. Amaſæus.

SESSIO XI.

Quæ eſt prima ſub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata Kalend. Maji 1551.

Decretum de reſumendo Concilio.

PLacetne vobis ad laudem, & gloriam Sanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem Fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrum, œcumenicum, & generale Concil. Tridentinum, juxta formam, & tenorem litterarum Sanctiſſimi Domini noſtri, reſumi debere, & procedendum eſſe ad ulteriora? *Reſponderunt*, Placet.

Indictio futuræ Seſſionis.

PLacetne vobis, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe in futuris Kal. Septembris? *Reſponderunt*, Placet.

SESSIO XII.

Quæ eſt ſecunda ſub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata die prima Septemb. 1551.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Trid. Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtol. Legato, & Nunciis, quæ in proxime præterita Seſſione ſequentem hanc hodie habendam, & ad ulteriora procedendum eſſe decreverat, cum ob inclytæ Germanicæ nationis, cujus præcipue cauſa agitur, abſentiam, ac non magnam cæterorum Patrum frequentiam procedere haſtenus diſtulerit, de venerabilium in Chriſto fratrum, & filiorum ſuorum Maguntini, & Trevirenſis Archiepiſcoporum, ac ſacri Romani Imperii Principum Electorum, & complurium ipſius, aliarumque provinciarum Epiſcoporum, ſub hanc ipſam diem adventu in Domino exultans, & dignas ipſi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque ſpem concipiens, quam plurimos alios tam ipſius Germanicæ, quam aliarum nationum Prælatos, & ſui officii debito, & hoc exemplo commotos, propediem eſſe venturos,

turos,

turos, futuram Seſſionem ad quadrageſimam diem, quæ erit undecima menſis Octobris, proxime ſequentis, indicit; & Concilium ipſum in ſtatu, in quo reperitur, proſequendo, cum in præteritis Seſſionibus de ſeptem Sacramentis novæ legis in genere, & in ſpecie de Baptiſmate, & Confirmatione definitum fuerit, ſtatuit, & decernit, de Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento, necnon, quod ad reformationem attinet, de reliquis, quæ ad faciliorem, & commodiorem Prælatorum reſidentiam pertinent, agi, & tractari debere: ac monet, & hortatur omnes Patres, ut interim, Domini noſtri Jeſu Chriſti exemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur, jejuniis, & orationibus vacent, ut tandem placatus, qui in ſæcula ſit benedictus Deus, corda hominum ad veræ ſuæ fidei agnitionem, & ſanctæ Matris Eccleſiæ unitatem, ac recte vivendi normam reducere dignetur.

SESSIO XIII.

Quæ eſt tertia ſub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata die 11. menſis Octobr. 1551.

Decretum de Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento.

SAcroſancta, œcumenica, & Generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nunciis, etſi in eum finem, non abſque peculiari Spiritus ſancti ductu, & gubernatione convenerit, ut veram,

Digitized by Google

& antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret; & ut hæreſibus omnibus, & aliis graviſſimis incommodis, quibus Dei Eccleſia miſere nunc exagitatur, & in multas, ac varias partes ſcinditur, remedium afferret, hoc præſertim jam inde a principio in votis habuit, ut ſtirpitus convelleret zizania execrabilium errorum, & ſchiſmatum, quæ inimicus homo his noſtris calamitoſis temporibus in doctrina fidei, uſu, & cultu ſacroſanctæ Euchariſtiæ ſuperſeminavit, quam alioqui Salvator noſter in Eccleſia ſua tanquam Symbolum reliquit ejus unitatis, & charitatis, qua Chriſtianos omnes inter ſe conjunctos, & copulatos eſſe voluit. Itaque eadem ſacroſancta Synodus ſanam, & ſinceram illam de venerabili hoc, & divino Euchariſtiæ ſacramento doctrinam tradens, quam ſemper Catholica Eccleſia ab ipſo Jeſu Chriſto Domino noſtro, & ejus Apoſtolis erudita, atque a Spiritu ſancto, illi omnem veritatem in dies ſuggerente, edocta, retinuit, & ad finem uſque ſæculi conſervabit: omnibus Chriſtifidelibus interdicit, ne poſthac de SS. Euchariſtia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam ut eſt hoc præſenti decreto explicatum, atque definitum.

Matth. 13. ca. 1. de ſum. Trin. Epheſ. 4.

Luc. 22. ca. 1. ver. Ego pro te, 21. diſt. & inf. ſeſſ. 22. c. 1. & ſup. ſeſſ. 5.

De reali præſentia Domini noſtri Jeſu Chriſti in SS. Euchariſtia Sacramento. Cap. I.

Joan. 1.

PRincipio docet Sancta Synodus, & aperto, ac ſimpliciter profitetur, in almo Sanctæ Euchariſtiæ Sacramento, poſt panis, & vini conſecrationem, Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, verum Deum, atque hominem, vere, realiter, ac ſubſtantialiter ſub ſpecie illarum rerum

ca. 1. de ſum. Trin. ſup. ſeſſ.

rum ſenſibilium contineri. Nec enim hæc inter ſe pugnant, ut ipſe Salvator noſter ſemper ad dexteram Patris in cœlis aſſideat juxta modum exiſtendi naturalem, & ut multis nihilominus aliis in locis ſacramentaliter præſens ſua ſubſtantia nobis adſit, ea exiſtendi ratione, quam etſi verbis exprimere vix poſſumus, poſſibilem tamen eſſe Deo, cogitatione per fidem illuſtrata, aſſequi poſſumus, & conſtantiſſime credere debemus. Ita enim majores noſtri omnes, quotquot in vera Chriſti Eccleſia fuerunt, qui de SS. hoc Sacramento diſſeruerunt, apertiſſime profeſſi ſunt, hoc tam admirabile Sacramentum in ultima cœna Redemptorem noſtrum inſtituiſſe; cum poſt panis, vinique benedictionem, ſe ſuum ipſius corpus illis præbere, ac ſuum ſanguinem, diſertis, ac perſpicuis verbis teſtatus eſt, quæ verba a ſanctis Euangeliſtis commemorata, & a D. Paulo poſtea repetita, cum propriam illam, & apertiſſimam ſignificationem præſeferant, ſecundum quam a Patribus intellecta ſunt; indigniſſimum ſane flagitium eſt, ea a quibuſdam contentioſis, & pravis hominibus ad fictitios, & imaginarios tropos, quibus veritas carnis, & ſanguinis Chriſti negatur, contra univerſum Eccleſiæ ſenſum detorqueri; quæ tanquam columna, & firmamentum veritatis, hæc ab impiis hominibus excogitata commenta, velut Satanica, deteſtata eſt, grato ſemper, & memori animo præſtantiſſimum hoc Chriſti beneficium agnoſcens.

3. in Symb. Epheſ. 1. Pſ. 5. & 109. Marc. 12. & 16. in fin. Hebr. 10. Actor. 7. Coloſſ. 3. Matth. 9. Luc. 1.

Clem. uni. de rel. & vener. Sanct. c. cum Ma. de celeb. Miſſ.

Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22. 1. Cor. 11.

2. Tim. 3.

De ratione inſtitutionis Sanctiſſimi hujus Sacramenti. Cap. II.

Pſal. 110. *Luc. 22.* *c. Iteratur. de Conſ. diſt. 1.* *1. Cor. 11.* *Matth. 26.*

ERgo Salvator noſter, diſceſſurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc inſtituit, in quo divitias divini ſui erga homines amoris velut effudit, memoriam faciens mirabilium ſuorum: & in illius ſumptione colere nos ſui memoriam præcepit; ſuamque annuntiare mortem; donec ipſe ad judicandum mundum veniat. Sumi autem voluit Sacramentum hoc tanquam ſpiritualem animarum cibum, quo alantur, & confortentur viventes vita illius, qui dixit: Qui manducat me, & ipſe vivet propter me: & tanquam antidotum, quo liberemur a culpis quotidianis, & a peccatis mortalibus præſervemur. Pignus præterea id eſſe voluit futuræ noſtræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis: adeoque Symbolum unius illius corporis, cujus ipſe caput exiſtit, cuique nos tanquam membra arctiſſima fidei, ſpei, & charitatis connexione adſtrictos eſſe voluit, ut id ipſum omnes diceremus: Nec eſſent in nobis ſchiſmata.

Joan. 6. *1. Cor. 12.* *Rom. 12.* *1. Cor. 5.* *Epheſ. 5.*

De excellentia SS. Euchariſtiæ ſuper reliqua Sacramenta. Cap. III.

c. Sacrificium, de Conſ. d. 2. *c. Multi 1. q. 1.*

COmmune hoc quidem eſt SS. Euchariſtiæ cum cæteris Sacramentis, Symbolum eſſe rei ſacræ, & inviſibilis gratiæ formam viſibilem: verum illud in ea excellens, & ſingulare reperitur, quod reliqua Sacramenta tunc primum ſanctificandi vim habent, cum quis illis utitur; at in Euchariſtia ipſe ſanctitatis author ante uſum eſt: non-

nondum enim Euchariſtiam de manu Domini Apoſtoli ſuſceperant, cum vere tamen ipſe affirmaret, corpus ſuum eſſe, quod præbebat; & ſemper hæc fides in Eccleſia Dei fuit, ſtatim poſt conſecrationem verum Domini noſtri corpus, verumque ejus ſanguinem ſub panis, & vini ſpecie una cum ipſius anima, & divinitate exiſtere; ſed corpus quidem ſub ſpecie panis, & ſanguinem ſub vini ſpecie ex vi verborum: ipſum autem corpus ſub ſpecie vini, & ſanguinem ſub ſpecie panis, animamque ſub utraque, vi naturalis illius connexionis, & concomitantiæ, qua partes Chriſti Domini, qui jam ex mortuis reſurrexit, non amplius moriturus, inter ſe copulantur; divinitatem porro propter admirabilem illam ejus cum corpore, & anima hypoſtaticam unionem. Quapropter veriſſimum eſt, tantundem ſub alterutra ſpecie, atque ſub utraque contineri: totus enim, & integer Chriſtus ſub panis ſpecie, & ſub quavis ipſius ſpeciei parte, totus item ſub vini ſpecie, & ſub ejus partibus exiſtit.

Matth. 26. Marc. 14.

Inf. ca. 14.

Rom. 6. c. Semel Chriſtus, ca. iteratur, c. Singuli, & c. Qui manducat, de Conſec. diſt. 2. inf. cap. 3. ſeſſ. 21. ca. 3. vide hom. 5. de Paſcha, inter eas, quæ Euſeb. Emiſſ. adſcribuntur, & de Conſ d. 2. c. 35. ubi pars eſt. Luce 22. Joan. 6. 1. Cor. 11.

De Tranſubſtantiatione. Cap. IV.

QUoniam autem Chriſtus redemptor noſter corpus ſuum id, quod ſub ſpecie panis offerebat, vere eſſe dixit: ideo perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, idque nunc denuo ſancta hæc Synodus declarat, per conſecrationem panis, & vini, converſionem fieri totius ſubſtantiæ panis in ſubſtantiam corporis Chriſti Domini noſtri, & totius ſubſtantiæ vini in ſubſtantiam ſanguinis ejus: quæ converſio convenienter, & proprie a Sancta Catholica Eccleſia Tranſubſtantiatio eſt appellata.

ca. Panis de Conſ. d. 2. ca. cum Ma. de celebr. Miſſ. inf. ca. 2.

De

De cultu, & veneratione huic Sanctiſſimo Sacramento exhibenda. Cap. V.

Inf. ca. 6. NUllus itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes Chriſti fideles pro more in catholica Eccleſia ſemper recepto latriæ cultum, qui vero Deo debetur, huic Sanctiſſimo Sacra-*Matth. 26.* mento in veneratione exhibeant. Neque enim ideo minus eſt adorandum, quod fuerit a Chriſto Domino, ut ſumatur, inſtitutum; nam illum eundem Deum præſentem in eo adeſſe cre-*Pſal. 96. Hebr. 1. Matth. 2. Matth. 28. Luc. 24. Urban. Papa, citat. in Clementina un. de Relig. & ven. Sanct. inf. c. 6.* dimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei; quem Magi procidentes adoraverunt; quem denique in Galilæa ab Apoſtolis adoratum fuiſſe, Scriptura teſtatur. Declarat præterea ſancta Synodus, pie, & religioſe admodum in Dei Eccleſiam inductum fuiſſe hunc morem, ut ſingulis annis peculiari quodam, & feſto die præcelſum hoc, & venerabile Sacramentum ſingulari veneratione, ac ſolemnitate celebraretur, utque in proceſſionibus reverenter, & honorifice illud per vias, & loca publica circumferretur. Æquiſſimum eſt enim, ſacros aliquos ſtatutos eſſe dies, cum Chriſtiani omnes ſingulari, ac rara quadam ſignificatione gratos, *1. Corin. 15. Hebr. 2.* & memores teſtentur animos erga communem Dominum, & Redemptorem pro tam ineffabili, & plane divino beneficio, quo mortis ejus victoria, & triumphus repræſentatur; atque ſic quidem oportuit victricem veritatem de mendacio, & hæreſi triumphum agere, ut ejus adverſarii in conſpectu tanti ſplendoris, & in tanta univerſæ Eccleſiæ lætitia poſiti, vel debilita-

tati, & fracti tabeſcant, vel pudore affecti, & confuſi aliquando reſipiſcant.

De aſſervando ſacræ Euchariſtiæ Sacramento, & ad infirmos deferendo. Cap. VI.

Conſuetudo aſſervandi in ſacrario ſanctam Euchariſtiam adeo antiqua eſt, ut eam ſæculum etiam Nicæni Concilii agnoverit. Porro deferri ipſam ſacram Euchariſtiam ad infirmos, & hunc uſum diligenter in Eccleſiis conſervari, præterquam quod cum ſumma æquitate, & ratione conjunctum eſt, tum multis in Conciliis præceptum invenitur, & vetuſtiſſimo catholicæ Eccleſiæ more eſt obſervatum. Quare ſancta hæc Synodus retinendum omnino ſalutarem hunc, & neceſſarium morem ſtatuit.

Inf. c. 7. c. Sane, de celebr. Miſſ. c. Preſbyt. de Conſ. diſt. 2.

Conc. Rhemenſ. ca. 2. Con. Later. ſub Innoc. 3. ca. 26. c. Præſente, 93. d. Ancyran. c. 6. Carthag. 4. ca. 77. & 78. Agathen. ca. 15.

De præparatione, quæ adhibenda eſt, ut digne quis ſacram Euchariſtiam percipiat. Cap. VII.

Si non decet ad ſacras ullas functiones quempiam accedere, niſi ſancte: certe quo magis ſanctitas, & divinitas cœleſtis hujus Sacramenti viro Chriſtiano comperta eſt, eo diligentius cavere ille debet, ne abſque magna reverentia, & ſanctitate ad id percipiendum accedat, præſertim cum illa plena formidinis verba apud Apoſtolum legamus: Qui manducat, & bibit indigne, judicium ſibi manducat, & bibit, non dijudicans corpus Domini. Quare communicare volenti revocandum eſt in memoriam ejus præceptum: Probet ſe ipſum homo. Eccleſiaſtica autem conſuetudo declarat, eam probationem neceſſariam eſſe, ut nullus ſibi conſcius mortalis pec-

1. Cor. 11. c. Quid eſt, ca. Sicut Judas, & c. Timore. de Conſ. d. 2. 1. Cor 11. c. Qui ſcelerate, c. Quotidie, & c. Panem, de Conſ. d. 2. c. Omnis, qui, cum ſequ. de

pænit. diſt. 1. Infr. c. 11.

peccati, quantumvis ſibi contritus videatur, abſque præmiſſa ſacramentali Confeſſione ad ſacram Euchariſtiam accedere debeat; quod a Chriſtianis omnibus, etiam ab iis ſacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc ſancta Synodus perpetuo ſervandum eſſe decrevit, modo non deſit illis copia Confeſſoris: quod ſi, neceſſitate urgente, ſacerdos abſque prævia confeſſione celebraverit, quam primum confiteatur.

De uſu admirabilis hujus Sacramenti. Cap. VIII.

c. Quid eſt, cũ ſeq. c. Dupliciter, & ca. In illo, de Conſ. diſt. 2. Auguſt. contr. Donat. ſæpe. Proſper in lib. ſentent. Gal. 5. Inf. c. 8.

Quoad uſum autem, recte, & ſapienter Patres noſtri tres rationes hoc ſanctum Sacramentum accipiendi diſtinxerunt: quoſdam enim docuerunt ſacramentaliter dumtaxat id ſumere, ut peccatores: alios tantum ſpiritualiter, illos nimirum, qui voto propoſitum illum cœleſtem panem edentes, fide viva, quæ per dilectionem operatur, fructum ejus, & utilitatem ſentiunt: tertios porro ſacramentaliter ſimul, & ſpiritualiter; hi autem ſunt, qui ita ſe prius probant, & inſtruunt, ut veſtem nuptialem induti ad divinam hanc menſam accedant. In Sacramentali autem ſumptione ſemper in Eccleſia Dei mos fuit, ut laici a Sacerdotibus communionem acciperent; Sacerdotes autem celebrantes ſeipſos communicarent; qui mos, tanquam ex traditione Apoſtolica deſcendens, jure, ac merito retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet S. Synodus, hortatur, rogat, & obſecrat per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, ut omnes, & ſinguli, qui Chriſtiano nomine cenſentur, in hoc unitatis ſigno, in hoc vincu-

Matth. 22.

c. Relatum, de Conſ. d. 2. infr. ca. 10. Hebr. 5. & 7.

lo charitatis, in hoc concordiæ Symbolo jam tandem aliquando conveniant, & concordent; memoreſque tantæ majeſtatis, & tam eximii amoris Jeſu Chriſti Domini noſtri, qui dilectam animam ſuam in noſtræ ſalutis pretium, & carnem ſuam nobis dedit ad manducandum; *Joan. 6.* *c. Prim. de Conſ. diſt. 2.* hæc ſacra Myſteria corporis, & ſanguinis ejus ea fidei conſtantia, & firmitate, ea animi devotione, ea pietate, & cultu credant, & venerentur, ut panem illum ſuperſubſtantialem frequenter ſuſcipere poſſint, & is vere eis ſit animæ vita, & perpetua ſanitas mentis: cujus vigore confortati, ex hujus miſeræ peregrinationis itinere ad *Pſalm. 77.* cœleſtem patriam pervenire valeant, *c. Revera. de Conſ. diſt. 2.* eundem panem Angelorum, quem modo ſub ſacris velaminibus edunt, abſque ullo velamine manducaturi.

Quoniam autem non eſt ſatis veritatem dicere, niſi detegantur, & refellantur errores: placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubjungere, ut omnes, jam agnita catholica doctrina, intelligant quoque, quæ ab illis hæreſes caveri, vitarique debeant.

De ſacroſancto Euchariſtiæ Sacramento.

CANON I.

Si quis negaverit, in ſanctiſſimæ Euchariſtiæ *Sup. c. 3. Conc. Conſtantienſ.* Sacramento contineri vere, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem una cum anima, & divinitate Domini noſtri Jeſu Chriſti, ac proinde totum Chriſtum: ſed dixerit tantummodo eſſe in eo, ut in ſigno, vel figura, aut virtute; anathema ſit.

CA-

CANON II.

Idem Concil. damnans articulos Joan. Vuicleff.

Si quis dixerit, in ſacroſancto Euchariſtiæ ſacramento remanere ſubſtantiam panis, & vini, una cum corpore, & ſanguine Domini noſtri Jeſu Chriſti; negaveritque mirabilem illam, & ſingularem converſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, manentibus dumtaxat ſpeciebus panis, & vini, quam quidem converſionem Catholica Eccleſia aptiſſime Tranſubſtantiationem appellat; anathema ſit.

Sup. ca. 4.

CANON III.

Conc. Floren. in Decr. Eugenii ad Armenos. ſup.

Si quis negaverit, in venerabili Sacramento Euchariſtiæ ſub unaquaque ſpecie, & ſub ſingulis cujuſque ſpeciei partibus, ſeparatione facta, totum Chriſtum contineri; anathema ſit.

CANON IV.

c. 3. & infra ſeſſ. 21. ca. 1. de Commun.

Si quis dixerit, peracta conſecratione, in admirabili Euchariſtiæ Sacramento non eſſe corpus, & ſanguinem Domini noſtri Jeſu Chriſti, ſed tantum in uſu, dum ſumitur, non autem ante, vel poſt; & in hoſtiis, ſeu particulis conſecratis, quæ poſt communionem reſervantur, vel ſuperſunt, non remanere verum corpus Domini; anathema ſit.

Sup. cap. 3.

CANON V.

Conc. Floren. ibid. ſup. c. 2.

Si quis dixerit, vel præcipuum fructum ſanctiſſimæ Euchariſtiæ eſſe remiſſionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus provenire; anathema ſit.

CANON VI.

Supra c. 5.

Si quis dixerit, in ſancto Euchariſtiæ Sacramento Chriſtum unigenitum Dei filium non eſſe cultu latriæ, etiam externo, adorandum; atque ideo nec feſtiva peculiari celebritate veneran-

Digitized by Google

tandum: neque in proceſſionibus, ſecundum laudabilem, & univerſalem Eccleſiæ ſanctæ ritum, & conſuetudinem, ſolemniter circumgeſtandum, vel non publice, ut adoretur, populo proponendum, & ejus adoratores eſſe idololatras; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non licere ſacram Euchariſtiam in ſacrario reſervari, ſed ſtatim poſt conſecrationem adſtantibus neceſſario diſtribuendam; aut non licere, ut illa ad infirmos honorifice deferatur; anathema ſit. *Supra c. 6.*

CANON VIII.

Si quis dixerit, Chriſtum in Euchariſtia exhibitum ſpiritualiter tantum manducari, & non etiam ſacramentaliter, ac realiter; anathema ſit. *Supra c. 8.*

CANON IX.

Si quis negaverit, omnes, & ſingulos Chriſti fideles utriuſque ſexus, cum ad annos diſcretionis pervenerint, teneri ſingulis annis ſaltem in Paſchate ad communicandum, juxta præceptum ſanctæ Matris Eccleſiæ; anathema ſit. *Inf. ſeſſ. 14. ca. 8. de pœnit.*

CANON X.

Si quis dixerit, non licere Sacerdoti celebranti ſeipſum communicare; anathema ſit. *Supra c. 1.*

CANON XI.

Si quis dixerit, ſolam fidem eſſe ſufficientem præparationem ad ſumendum ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentum; anathema ſit. Et, ne tantum Sacramentum indigne, atque ideo in mortem, & condemnationem ſumatur; ſtatuit, atque declarat ipſa ſancta Synodus, illis, quos ſcientia peccati mortalis gravat, quantumcumque etiam ſe contritos exiſtiment, habita copia Confeſſoris, neceſſario præmittendam eſſe Confeſſionem *Supra c. 7.*

ſacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter aſſerere, ſeu etiam publice diſputando defendere præſumpſerit, eo ipſo excommunicatus exiſtat.

Decretum de Reformatione. Cap. I.

EAdem Sacroſancta Tridentina Synodus, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nunciis, intendens nonnulla ſtatuere, quæ ad juriſdictionem pertinent Epiſcoporum, ut, juxta proximæ Seſſionis decretum, illi in commiſſis ſibi Eccleſiis eo libentius reſideant, quo facilius, & commodius ſibi ſubjectos regere, & in vitæ, ac morum honeſtate continere potuerint: illud primum eos admonendos cenſet, ut ſe paſtores, non percuſſores eſſe meminerint, atque ita præeſſe ſibi ſubditis oportere, ut non in eis dominentur, ſed illos, tanquam filios, & fratres diligant, elaborentque, ut hortando, & monendo ab illicitis deterreant, ne, ubi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur: quos tamen ſi quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa Apoſtoli eſt ab eis ſervanda præceptio, ut illos arguant, obſecrent, increpent, in omni bonitate, & patientia, cum ſæpe plus erga corrigendos agat benevolentia, quam auſteritas; plus exhortatio, quam comminatio; plus charitas, quam poteſtas. Sin autem ob delicti gravitatem virga opus fuerit; tunc cum manſuetudine rigor; cum miſericordia judicium; cum lenitate ſeveritas adhibenda eſt: ut ſine aſperitate diſciplina populis ſalutaris, ac neceſſaria conſervetur, & qui correcti fuerint, emendentur, aut ſi reſipiſcere noluerint, cæteri, ſalubri

Tit. 1. 1. Timot. 3. 1. Pet. 1. Diſt. 45. in princ. diſt. 94. ca. ult. diſt. 95. ca. Eſto ſubjectus.

2. Tim. 4.

23. quæ. 4. cap. Quod Chriſtus, 5. diſt. 2. Licet nonnunquam.

bri

Digitized by Google

bri in eos animadverſionis exemplo, a vitiis deterreantur: cum ſit diligentis, & pii ſimul paſtoris officium, morbis ovium levia primum adhibere fomenta, poſt, ubi morbi gravitas ita poſtulet, ad acriora, & graviora remedia deſcendere: ſin autem ne ea quidem proficiant, illis ſubmovendis, cæteras ſaltem oves a contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum plerumque ad evitandas pœnas, & Epiſcoporum ſubterfugienda judicia, querelas, & gravamina ſimulent, & appellationis diffugio judicis proceſſum impediant, ne remedio ad innocentiæ præſidium inſtituto ad iniquitatis defenſionem abutantur, atque ut hujuſmodi eorum calliditati, & tergiverſationi occurratur; ita ſtatuit, & decrevit: in cauſis viſitationis, & correctionis, ſive habilitatis, & inhabilitatis, nec non in criminalibus, ab Epiſcopo, ſeu illius in ſpiritualibus Vicario generali, ante definitivam ſententiam, ab interlocutoria, vel alio quocumq; gravamine non appelletur; nec Epiſcopus, ſeu Vicarius appellationi hujuſmodi, tanquam frivolæ, deferre teneatur, ſed ea, ac quacumque inhibitione ab appellationis Judice emanata, nec non omni ſtylo, & conſuetudine, etiam immemorabili contraria non obſtante, ad ulteriora valeat procedere; niſi gravamen hujuſmodi per definitivam ſententiam reparari, vel ab ipſa definitiva appellari non poſſit: quibus caſibus ſacrorum, & antiquorum Canonum ſtatuta illibata perſiſtant.

c. Reſecandæ, & c. Corripiantur 24. q. 2.

c. Cum ſpeciali. § Porro, ca. Ad noſtram, c. Suggeſtum, de appel. inf. ſeſſ. 22. ca. 1. de refor. & ſeſſ. 24. ca. 20. de refor.

c. Ut debitus, de appel. cum ſimil.

Caput II.

A Sententia Epiſcopi, vel ipſius in ſpiritualibus Vicarii generalis, in criminalibus appellationis cauſa, ubi appellationi locus fuerit, ſi Apoſtolica auctoritate in partibus eam committi contigerit; Metropolitano, ſeu illius etiam Vi-

cap. 2. de conſuet.

cario in ſpiritualibus generali; aut, ſi ille aliqua de cauſa ſuſpectus foret, vel ultra duas legales dietas viſitet, ſeu ab ipſo appellatum fuerit, uni ex vicinioribus Epiſcopis, ſeu illorum Vicariis; non autem inferioribus judicibus, committatur.

Caput III.

c. ſtatutum de refor. in 6.

REus ab Epiſcopo, aut ejus Vicario in ſpiritualibus generali in criminali cauſa appellans, coram judice, ad quem appellavit, acta primæ inſtantiæ omnino producat: & judex, niſi illis viſis, ad ejus abſolutionem minime procedat. Is autem, a quo appellatum fuerit, intra xxx. dies acta ipſa poſtulanti gratis exhibeat: alioquin abſque illis cauſa appellationis hujuſmodi, prout juſtitia ſuaſerit, terminetur.

Caput IV.

Degradatio actualis quomodo facienda.

CUm vero tam gravia nonnunquam ſint delicta, ab Eccleſiaſticis commiſſa perſonis, ut ob eorum atrocitatem a ſacris ordinibus deponendæ, & Curiæ ſint tradendæ ſæculari, in quo ſecundum Sacros Canones certus Epiſcoporum numerus reperitur: quos ſi omnes adhibere difficile eſſet, debita juris executio differretur; ſi quando autem intervenire poſſent, eorum reſidentia intermitteretur; propterea ſtatuit, & decrevit, Epiſcopo per ſe, ſeu illius Vicarium in ſpiritualibus generalem, contra Clericum, in ſacris etiam Presbyteratus ordinibus conſtitutum, etiam ad illius condemnationem, nec non verbalem depoſitionem; & per ſe ipſum etiam ad actualem, atque ſolemnem degradationem ab ipſis ordininibus, & gradibus Eccleſiaſticis in caſibus, in quibus aliorum Epiſcoporum præſentia in numero, a Canonibus definito, requiritur, etiam abſque illis procedere liceat: adhibitis tamen, &

c. Si quis, cum ſeq. 15. q. 7. ca. Degradatio, de pœnis in 6. Conc. Agath. 1. ca. Si quis, c. Felix.

in hoc ſibi aſſiſtentibus totidem Abbatibus, uſum mitræ, & baculi ex privilegio Apoſtolico habentibus, ſi in civitate, aut Diœceſi reperiri, & commode intereſſe poſſint: alioquin aliis perſonis in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutis, quæ ætate graves, ac juris ſcientia commendabiles exiſtant.

Caput V.

Et quoniam per fictas cauſas, quæ tamen ſatis probabiles videntur, interdum accidit; ut nonnulli ejuſmodi gratias extorqueant, per quas pœnæ illis Epiſcoporum juſta ſeveritate inflictæ aut remittuntur omnino, aut minuuntur; cum non ferendum ſit, ut mendacium, quod tantopere Deo diſplicet, non modo ipſum impunitum ſit, verum etiam alterius delicti veniam impetret mentienti: idcirco, ut ſequitur, ſtatuit, & decrevit: Epiſcopus apud Eccleſiam ſuam reſidens, de ſurreptione, & obreptione gratiæ, quæ ſuper abſolutione alicujus publici criminis, vel delicti, de quo ipſe inquirere cœperat, aut remiſſione pœnæ, ad quam criminoſus per eum condemnatus fuerit, falſis precibus impetratur per ſeipſum, tanquam Sedis Apoſtolicæ Delegatus, etiam ſummarie cognoſcat: ipſamque gratiam, poſtquam per falſi narrationem, aut veri taciturnitatem obtentam eſſe legitime conſtiterit, non admittat.

Exod. 23. Levit. 19. Proverb. 6. 8. 12. & 16. ca. Si quis dixerit, cum ſeq. & c. Nemo periculorum 11. q. 1. impetratur.

c. Super litteris, & c. Cum dilect. de refor.

Caput VI.

Quoniam vero ſubditi Epiſcopo, tametſi jure correpti fuerint, magnopere tamen eum odiſſe, & tanquam injuria affecti ſint, falſa il-

ca. Sunt nonnulli, 2. q. 7.

li crimina objicere ſolent; ut quoquo pacto poſſint, ei moleſtiam exhibeant; cujus vexationis timor plerumque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta ſegniorem reddit: idcirco, ne is magno ſuo, & Eccleſiæ incommodo gregem ſibi creditum relinquere, ac non ſine Epiſcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita ſtatuit, & decrevit: Epiſcopus, niſi ob cauſam, ex qua deponendus, ſive privandus veniret, etiam ſi ex officio, aut per inquiſitionem, ſeu denunciationem, vel accuſationem, ſive alio quovis modo procedatur, ut perſonaliter compareat; nequaquam citetur, vel moneatur.

Inf. ſeſſ. 24. c. 1. de ref.

Caput VII.

TEſtes in cauſa criminali ad informationem, vel indicia, ſeu alias in cauſa principali contra Epiſcopum, niſi conteſtes, & bonæ converſationis, exiſtimationis, & famæ fuerint, non recipiantur; & ſi odio, temeritate, aut cupiditate aliquid depoſuerint, gravibus pœnis mulctentur.

cap. Accuſatio quoque, c. Accuſatio Epiſcoporum, ca. Teſtes 2. qu 7. & c. ult. 2 q. 5. Conc. Rom. ſub Sil. I juxta Anacl Papæ ep. 2. & Carthag. 2. c. 6. & Carthag. 4. c. 96. & Sixt. 3. epiſt. 3 ca 2. Concil. Sard. c. 3 c. Ad abolendum, de heret. & inf. ſeſſ. 24. cap. 5. de refor.

Caput VIII.

CAuſæ Epiſcoporum, cum pro criminis objecti qualitate comparere debeant, coram Pont. Max. referantur, ac per ipſum terminentur.

Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Euchariſtiæ, & Salviconductus Proteſtantibus dandi.

EAdem ſancta Synodus errores omnes, qui ſuper hoc Sanctiſſimo Sacramento repullularunt, tanquam vepres ex agro Domini evelle-

re,

ſe, ac omnium fidelium ſaluti proſpicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti pie oblatis, inter alios ad hoc Sacramentum pertinentes articulos, diligentiſſima veritatis Catholicæ inquiſitione tractatos, plurimis, accuratiſſimiſque pro rerum gravitate diſputationibus habitis, cognitis quoque præſtantiſſimorum Theologorum ſententiis, hos etiam tractabat: An neceſſarium ſit ad ſalutem, & divino jure præceptum, ut ſinguli Chriſtifideles ſub utraque ſpecie ipſum venerabile Sacramentum accipiant? Et: Num minus ſumat, qui ſub altera, quam qui ſub utraque communicat? Et: An erraverit Sancta Mater Eccleſia, laicos, & non celebrantes Sacerdotes ſub panis ſpecie dumtaxat communicando? Et: An parvuli etiam communicandi ſint? Sed quoniam ex nobiliſſima Germaniæ provincia ii, qui ſe Proteſtantes nominant, ſuper his ipſis articulis, antequam definiantur, audiri a ſancta Synodo cupiunt, & eam ob cauſam fidem publicam ab illa poſtularunt, ut ipſis tuto huc venire, & in hac urbe commorari, ac libere coram Synodo dicere, atque proponere, quæ ſenſerint, & poſtea, cum libuerit, recedere liceat: ſancta ipſa Synodus, licet magno deſiderio eorum adventum multos antea menſes expectarit: tamen, ut pia mater, quæ ingemiſcit, & parturit, ſummopere id deſiderans, ac laborans, ut in iis, qui Chriſtiano nomine cenſentur, nulla ſint ſchiſmata, ſed quemadmodum eundem omnes Deum, & Redemptorem agnoſcũt, ita idem dicant, idem credant, idem ſapiant, confidens Dei miſericordiæ, & ſperans fore, ut illi in ſanctiſſimam, & ſalutarem unius fidei, ſpei, charitatiſque concordiam redigantur, liben-

Inf. ſeſſ. 21. c. 1. cum ſeq.

Inf. ſeſſ. 22. in decret.

Inf. ſeſſ. 21. c. 4. & can. ult.

ter eis in hac re morem gerens, ſecuritatem, & fidem, ut petierant, publicam, quam ſalvum cunductum vocant, quod ad ſe pertinet, ejus, qui infraſcriptus erit, tenoris, dedit; atque conceſſit: & eorum cauſa definitionem illorum articulorum ad ſecundam Seſſionem diſtulit; quam, ut illi commode ei intereſſe poſſint, in diem feſtum Converſionis D. Pauli, quæ erit vigeſimaquinta die menſis Januarii anni ſequentis, indixit: illudque præterea ſtatuit, ut in eadem Seſſione de Sacrificio Miſſæ agatur, propter magnam utriuſque rei connexionem: interea Seſſione proxima de Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis Sacramentis tractandum: illam autem die feſto D. Catharinæ Virginis, & Martyris, qui erit vigeſima quinta Novembris, habendam eſſe decrevit, ſimulque, ut in utraque materiam reformationis proſequatur.

SALVUSCONDUCTUS datus Proteſtantibus.

SAcroſancta, & Generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem S.Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nunciis, omnibus, & ſingulis, ſive Eccleſiaſticis, ſivæ ſæcularibus perſonis univerſæ Germaniæ, cujuſcunque gradus, ſtatus, conditionis, & qualitatis ſint, quæ ad œcumenicum hoc, & generale Concilium accedere voluerint, ut de iis rebus, quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipſum œcumenicum Concilium libere, & tuto venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, tam ſcripto, quam

quam verbo offerre, & proponere, & cum Patribus, ſive iis, qui ab ipſa S. Synodo delecti fuerint, conferre, & abſque ullis conviciis, & contumeliis diſputare, necnon quando illis placuerit, recedere poſſint, & valeant, publicam fidem, & plenam ſecuritatem, quam Salvumconductum appellant, cum omnibus, & ſingulis clauſulis, & decretis neceſſariis, & opportunis, etiam ſi ſpecialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expreſſis haberi voluit, quantum ad ipſam S. Synodum ſpectat, concedit. Placuit præterea S. Synodo, ut, ſi pro majori libertate, ac ſecuritate eorum, certos tam pro commiſſis, quam pro committendis per eos delictis, Judices eis deputari cupiant, illos ſibi benevolos nominent, etiam ſi delicta ipſa quantumcumque enormia, ac hæreſim ſapientia fuerint.

SESSIO XIV.

Quæ eſt quarta ſub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata die 25. Novemb. 1551.

Doctrina de ſanctiſſimis Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis Sacramentis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntiis, quamvis in decreto de Juſtificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem, neceſſaria quadam ratione ſermo interpoſi- *Sup. ſeſſ.6.cap. 14. de juſtific.*

poſitus; tanta nihilominus circa illud noſtra hac ætate diverſorum errorum eſt multitudo, ut non parum publicæ utilitatis retulerit, de eo exactiorem, & pleniorem definitionem tradidiſſe; in qua demonſtratis, & convulſis Spiritus ſancti præſidio univerſis erroribus, catholica veritas perſpicua, & illuſtris fieret, quam nunc ſancta hæc Synodus Chriſtianis omnibus perpetuo ſervandam proponit.

De neceſſitate, & inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ. Cap. I.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum eſſet, ut juſtitiam in Baptiſmo, ipſius beneficio, & gratia ſuſceptam, conſtanter tuerentur, non fuiſſet opus, aliud ab ipſo Baptiſmo Sacramentum ad peccatorum remiſſionem eſſe inſtitutum. Quoniam autem Deus, dives in miſericordia, cognovit figmentum noſtrum; illis etiam vitæ remedium contulit, qui ſeſe poſtea in peccati ſervitutem, & dæmonis poteſtatem tradidiſſent, Sacramentum videlicet Pœnitentiæ, quo lapſis poſt Baptiſmum beneficium mortis Chriſti applicatur. Fuit quidem Pœnitentia univerſis hominibus, qui ſe mortali aliquo peccato inquinaſſent, quovis tempore ad gratiam, & juſtitiam aſſequendam neceſſaria, illis etiam, qui Baptiſmi Sacramento ablui petiviſſent, ut, perverſitate abjecta, & emendata, tantam Dei offenſionem cum peccati odio, & pio animi dolore deteſtarentur. Unde Propheta ait: Convertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus veſtris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit: Niſi pœnitentiam egeritis, omnes ſimiliter peribitis. Et princeps Apoſtolorum

Infra ca. 1. de Pœn.
Pſal. 102.
Epheſ. 2.
Sup. ſeſſ. 6. ca. 14. de juſtif.
Conc. Cabilon. ſub Vitaliano 2. ca. 8.
Ezech. 18.
Luc. 13.

Digitized by Google

rum Petrus peccatoribus Baptiſmo initiandis pœnitentiam commendans, dicebat; Pœnitentiam agite, & baptizetur unuſquiſque veſtrum. Porro nec ante adventum Chriſti Pœnitentia erat Sacramentum, nec eſt poſt adventum illius cuiquam ante Baptiſmum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipue inſtituit, cum a mortuis excitatus, inſufflavit in diſcipulos ſuos; dicens: Accipite Spiritum ſanctum: quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta ſunt. Quo tam inſigni facto, & verbis tam perſpicuis, poteſtatem remittendi, & retinendi peccata ad reconciliandos fideles poſt Baptiſmum lapſos, Apoſtolis, & eorum legitimis ſucceſſoribus fuiſſe communicatam, univerſorum Patrum conſenſus ſemper intellexit. Et Novatianos, remittendi poteſtatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Eccleſia Catholica tanquam hæreticos exploſit, atque condemnavit. Quare veriſſimum hunc illorum verborum Domini ſenſum ſancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui verba illa ad poteſtatem prædicandi verbum Dei, & Chriſti Euangelium annunciandi, contra hujuſmodi Sacramenti inſtitutionem, falſo detorquent.

Act. 2.

ca. Agunt, & c. proprie, de Conſ. d. 4.

Joan. 10.

Matth. 16.

ca. Ut conſtitueretur, 50. diſt. & infra c. 8. in fin. & ca. 3.

Euſeb. Cæſar. hiſt. Eccleſ. l. 6. c. 38. Cypr. cont. Novat.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptiſmi. Cap. II.

CÆterum hoc Sacramentum multis rationibus a Baptiſmo differre dignoſcitur; nam præterquam quod materia, & forma, quibus Sacramenti eſſentia perficitur, longiſſime diſſidet: conſtat certe, Baptiſmi miniſtrum judicem eſſe

Sup. ſeſſ. 6. de juſtif. c. 14. & infr. c. 2.

non

non oportere, cum Eccleſia in neminem judicium exerceat, qui non prius in ipſam per Baptiſmi januam fuerit ingreſſus. Quid enim mihi (inquit Apoſtolus) de iis, qui foris ſunt, judicare? Secus eſt de domeſticis fidei, quos Chriſtus Dominus lavacro Baptiſmi ſui corporis membra ſemel effecit; nam hos, ſi ſe poſtea crimine aliquo contaminaverint, non jam repetito Baptiſmo ablui, cnm id in Eccleſia Catholica nulla ratione liceat, ſed ante hoc tribunal, tanquam reos ſiſti voluit: ut per ſacerdotum ſententiam, non ſemel, ſed quoties ab admiſſis peccatis ad ipſum pœnitentes confugerint, poſſent liberari. Alius eſt præterea Baptiſmi, alius Pœnitentiæ fructus: per Baptiſmum enim Chriſtum induentes, nova prorſus in illo efficimur creatura, plenam, & integram peccatorum omnium remiſſionem conſequentes: ad quam tamen novitatem, & integritatem per Sacramentum Pęnitentiæ ſine magnis noſtris fletibus, & laboribus, divina id exigente juſtitia, pervenire nequaquam poſſumus: ut merito Pœnitentia laborioſus quidam Baptiſmus a Sanctis Patribus dictus fuerit. Eſt autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium, ut nondum regeneratis ipſe Baptiſmus.

1. Cor. 5. ca. multi 2. q. 1. ca. Gaudemus, de divor. 1. Cor. 12.

ca. verbum, de pœnit. diſt. 2.

Galat. 4.

De partibus, & fructu hujus Sacramenti. Caput III.

Docet præterea ſancta Synodus, Sacramenti Pœnitentiæ formam, in qua præcipue ipſius vis ſita eſt, in illis miniſtri verbis poſitam eſſe: Ego te abſolvo, &c. quibus quidem de Eccleſiæ ſanctæ more preces quædam laudabiliter adjunguntur; ad ipſius tamen formæ eſſentiam nequa-

nequaquam ſpectant, neque ad ipſius Sacramenti adminiſtrationem ſunt neceſſariæ. Sunt autem quaſi materia hujus Sacramenti ipſius pœnitentis actus, nempe, Contritio, Confeſſio, & Satisfactio. Qui quatenus in pœnitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamque, & perfectam peccatorum remiſſionem ex Dei inſtitutione requiruntur, hac ratione Pœnitentiæ partes dicuntur. Sane vero res, & effectus hujus Sacramenti, quantum ad ejus vim, & efficaciam pertinet, reconciliatio eſt cum Deo, quam interdum in viris piis, & cum devotione hoc Sacramentum percipientibus, conſcientiæ pax, ac ſerenitas cum vehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſolet. Hæc de partibus, & effectu hujus Sacramenti ſancta Synodus tradens, ſimul eorum ſententias damnat, qui pœnitentiæ partes incuſſos conſcientiæ terrores, & fidem eſſe contendunt.

Supra ſeſſ. 6. de juſtif. ca. 14. & infra c. 4.

De Contritione. Cap. IV.

Contritio, quæ primum locum inter dictos pœnitentis actus habet, animi dolor, ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cætero. Fuit autem quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic contritionis motus neceſſarius, & in homine poſt Baptiſmum lapſo ita demum præparat ad remiſſionem peccatorum, ſi cum fiducia divinæ miſericordiæ, & voto præſtandi reliqua, conjunctus ſit, quæ ad rite ſuſcipiendum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur ſancta Synodus, hanc contritionem non ſolum ceſſationem a peccato, & vitæ novæ propoſitum, & inchoationem; ſed veteris etiam odium continere, juxta illud: Proji-

Supr. ſeſſ. 6. de juſtif. c. 6. & 14.

Infra ca. 5.

Projicite a vobis omnes iniquitates veſtras,in qui-
Ezech. 18. bus prævaricati eſtis, & facite vobis cor novum,
& ſpiritum novum. Et certe qui illos ſancto-
Pſal. 50. rum clamores conſiderarit: Tibi ſoli peccavi, &
c. Et venit, de malum coram te feci: Laboravi in gemitu meo,
pœnit. d. 1. lavabo per ſingulas noctes lectum meum: Reco-
gitabo tibi omnes annos meos in amaritudine a-
nimæ meæ; & alios hujuſmodi generis: facile
intelliget, eos ex vehementi quodam anteactæ vi-
tæ odio, & ingenti peccatorum deteſtatione ma-
ca. Totam. de naſſe. Docet præterea, etſi Contritionem hanc
pœnit. diſt. 3. aliquando charitate perfectam eſſe contingat,
Pſal. 6. hominemque Deo reconciliare, prius quam hoc
Iſaia 38. Sacramentum actu ſuſcipiatur, ipſam nihilomi-
nus reconciliationem ipſi Contritioni ſine Sacra-
menti voto, quod in illa includitur, non eſſe ad-
ſcribendam. Illam vero Contritionem imperfe-
ctam, quæ Attritio dicitur, quoniam vel ex tur-
pitudinis peccati conſideratione, vel ex gehennæ,
& pœnarum metu communiter concipitur; ſi vo-
luntatem peccandi excludat, cum ſpe veniæ; de-
clarat, non ſolum non facere hominem hypocri-
tam, & magis peccatorem, verum etiam donum
Dei eſſe, & Spiritus ſancti impulſum, non adhuc
quidem inhabitantis, ſed tantum moventis, quo
pœnitens adjutus viam ſibi ad juſtitiam parat. Et
quamvis ſine Sacramento Pœnitentiæ per ſe ad
juſtificationem perducere peccatorem nequeat, ta-
men eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœni-
tentiæ impetrandam diſponit. Hoc enim timore
Jonæ 3. utiliter concuſſi Ninivitæ ad Jonæ prædicatio-
Matth. 12. nem plenam terroribus pœnitentiam egerunt, &
Luc. 11. miſericordiam a Domino impetrarunt. Quam-
c. Quamobrem obrem falſo quidam calumniantur Catholicos
de pœn. d. 1. ſcriptores, quaſi tradiderint, Sacramentum Pœ-
niten-

nitentiæ, abſque bono motu ſuſcipientium, gratiam conferre, quod nunquam Eccleſia Dei docuit, neque ſenſit: ſed & falſo docent, Contritionem eſſe extortam, & coactam, non liberam, & voluntariam.

De Confeſſione. Cap. V.

EX inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ jam explicata univerſa Eccleſia ſemper intellexit, inſtitutam etiam eſſe a Domino integram peccatorum Confeſſionem, & omnibus poſt Baptiſmum lapſis jure divino neceſſariam exiſtere: quia Dominus noſter Jeſus Chriſtus e terris aſcenſurus ad cœlos ſacerdotes ſui ipſius Vicarios reliquit, tanquam præſides, & judices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Chriſtifideles ceciderint: qui, pro poteſtate clavium remiſſionis, ac retentionis peccatorum ſententiam pronuncient. Conſtat enim, ſacerdotes judicium hoc, incognita cauſa, exercere non potuiſſe, neque æquitatem quidem illos in pœnis injungendis ſervare potuiſſe, ſi in genere dumtaxat, & non potius in ſpecie, ac ſigillatim ſua ipſi peccata declaraſſent. Ex his colligitur, oportere a pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum poſt diligentem ſui diſcuſſionem conſcientiam habent, in confeſſione recenſeri, etiam ſi occultiſſima illa ſint, & tantum adverſus duo ultima Decalogi præcepta commiſſa, quæ nonnunquam animum gravius ſauciant, & periculoſiora ſunt iis, quæ in manifeſto admittuntur; nam venialia, quibus a gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentius labimur, quamquam recte, & utiliter, citraque omnem præſumptionem in Confeſſione dicantur,

Luc. 5. & 17. Jacob. 5. 1. Joan. 1. infra c. 6. Joan. 20. Matth. 16. ca. verbum, de pœn. diſt. 1. & ca. Adhuc, de pœn. diſt. 1.

Hier. exponens illud Eccl. 10. Si mordeat ſerpens in ſilentio. An tamen per litteras, ſeu internūcium, conſule Bullā Clementis 8. Sanctiſſimus. 1602. Infra c. 6. Deut. 5. ſup. ſeſſ. 6. ca. 23. ca. Adhuc, & c. de quot. de pœn. diſt. 3.

cantur, quod piorum hominum uſus demonſtrat; taceri tamen citra culpam, multiſque aliis remediis expiari poſſunt. Verum, cum univerſa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant; neceſſum eſt omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda Confeſſione, a Deo quærere. Itaque dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Chriſtifideles confiteri ſtudent, proculdubio omnia divinæ miſericordiæ agnoſcenda exponunt; qui vero ſecus faciunt, & ſcienter aliqua retinent, nihil divinæ bonitati per ſacerdotem remittendum proponunt. Si enim erubeſcat ægrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur præterea, etiam eas circumſtantias in confeſſione explicandas eſſe, quæ ſpeciem peccati mutant, quod ſine illis peccata ipſa nec a pœnitentibus integre exponantur, nec judicibus innoteſcant, & fieri nequeat, ut de gravitate criminum recte cenſere poſſint, & pœnam, quam oportet, pro illis pœnitentibus imponere. Unde alienum a ratione eſt, docere, circumſtantias has ab hominibus otioſis excogitatas fuiſſe; aut unam tantum circumſtantiam confitendam eſſe, nempe peccaſſe in fratrem. Sed & impium eſt, Confeſſionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impoſſibilem dicere, aut carnificinam illam conſcientiarum appellare. Conſtat enim, nihil aliud in Eccleſia a Pœnitentibus exigi, quam ut, poſtquam quiſque diligentius ſe excuſſerit, & conſcientiæ ſuæ ſinus omnes, & latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus ſe Dominum, & Deum ſuum mortaliter offendiſſe meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in univerſum eadem confeſſione incluſa eſſe intelliguntur, pro

Epheſ. 2.

Hieron. dicto loco.

qui-

quibus fideliter cum Propheta dicimus: Ab occultis meis munda me, Domine. *Pſalm. 18.* Ipſa vero hujuſmodi Confeſſionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia gravis quidem videri poſſet, niſi tot, tantiſque commodis, & conſolationibus levaretur, quæ omnibus, digne ad hoc Sacramentum accedentibus, per Abſolutionem certiſſime conferuntur. Cæterum, quoad modum confitendi ſecreto apud ſolum Sacerdotem, etſi Chriſtus non vetuerit, quin aliquis in vindictam ſuorum ſcelerum, & ſui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Eccleſiæ offenſæ ædificationem, delicta ſua publice confiteri poſſit: non eſt tamen hoc divino præcepto mandatum, nec ſatis conſulto humana aliqua lege præciperetur, ut delicta, præſertim ſecreta, publica eſſent confeſſione aperienda. *Conc. Cabilon. ca. 33.* Unde cum a ſanctiſſimis, & antiquiſſimis Patribus magno, unanimique conſenſu ſecreta Confeſſio ſacramentalis, qua ab initio Eccleſia ſancta uſa eſt, & modo etiam utitur, fuerit ſemper commendata; manifeſte refellitur inanis eorum calumnia, qui eam a divino mandato alienam, & inventum humanum eſſe, atque a Patribus in Concilio Lateranenſi congregatis initium habuiſſe docere non verentur. *Infra cap. 8. & 14. Conc. Later. ſub Innocen 4. c. 21. ca. Omnis utriuſque ſexus, de pœn. & remiſ. vid. inf. c. 14.* Neque enim per Lateranenſe Concilium Eccleſia ſtatuit, ut Chriſtifideles confiterentur, quod jure divino neceſſarium, & inſtitutum eſſe intellexerat; ſed ut præceptum Confeſſionis ſaltem ſemel in anno, ab omnibus, & ſingulis, cum ad annos diſcretionis perveniſſent, impleretur. Unde jam in univerſa Eccleſia cum ingenti animarum fidelium fructu obſervatur mos ille ſalutaris confitendi ſacro illo, & maxime acceptabili tempore Quadrageſimæ: quem morem hæc S. Synodus ma-

xime probat, & amplectitur, tanquam pium, & merito retinendum.

De miniſtro hujus Sacramenti, & Abſolutione. Caput VI.

Circa miniſtrum autem hujus Sacramenti, declarat S. Synodus, falſas eſſe, & a veritate Euangelii penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quoſvis homines, præter Epiſcopos, & ſacerdotes, clavium miniſterium pernicioſe extendunt: putantes verba illa Domini: Quæcunque alligaveritis ſuper terram, erunt alligata & in cœlo: & quæcunque ſolveritis ſuper terram, erunt ſoluta & in cœlo: &: Quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta ſunt: ad omnes Chriſtifideles indifferenter, & promiſcue, contra inſtitutionem hujus Sacramenti, ita fuiſſe dicta, ut quivis poteſtatem habeat remittendi peccata, publica quidem per correptionem, ſi correptus acquieverit; ſecreta vero per ſpontaneam Confeſſionem, cuicumque factam. Docet quoque, etiam ſacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus ſancti in ordinatione collatam, tanquam Chriſti miniſtros, functionem remittendi peccata exercere; eoſque prave ſentire, qui in malis ſacerdotibus hanc poteſtatem non eſſe contendunt. Quamvis autem Abſolutio ſacerdotis alieni beneficii ſit diſpenſatio, tamen non eſt ſolum nudum miniſterium vel annuntiandi Euangelium, vel declarandi remiſſa eſſe peccata: ſed ad inſtar actus judicialis, quo ab ipſo, velut a judice ſententia pronunciatur: atque ideo non debet pœnitens adeo ſibi de ſua ipſius fide blandiri,

Infr. cap. 10.

Matth. 16. & 18.

Joan. 20.

Supr. ſeſſ. 7 de Sacram. c. 10.

c. Secundum Eccleſia, 19. diſt. & c. Non nocet, 1. qu. 3. infra c. 9.

diri, ut etiamſi nulla illi adſit contritio, aut Sacerdoti animus ſerio agendi, & vere abſolvendi deſit; putet tamen ſe propter ſuam ſolam fidem, vere, & coram Deo eſſe abſolutum: nec enim fides ſine Pœnitentia remiſſionem ullam peccatorum præſtaret; nec is eſſet, niſi ſalutis ſuæ negligentiſſimus, qui ſacerdotem jocoſe abſolventem cognoſceret, & non alium ſerio agentem ſedulo requireret.

De caſuum reſervatione. Cap. VII.

QUoniam igitur natura, & ratio judicii illud expoſcit, ut ſententia in ſubditos dumtaxat feratur; perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, & veriſſimum eſſe Synodus hæc confirmat, nullius momenti abſolutionem eam eſſe debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut ſubdelegatam non habet judiſdictionem. Magnopere vero ad Chriſtiani populi diſciplinam pertinere, ſanctiſſimis Patribus noſtris viſum eſt, ut atrociora quædam, & graviora crimina non a quibuſvis, ſed a ſummis dumtaxat ſacerdotibus abſolverentur; unde merito Pontifices Maximi pro ſuprema poteſtate ſibi in Eccleſia univerſa tradita, cauſas aliquas criminum graviores ſuo potuerunt peculiari judicio reſervare. Neque dubitandum eſt, quando omnia, quæ a Deo ſunt, ordinata ſunt, quin hoc idem Epiſcopis omnibus in ſua cuique Diœceſi, in ædificationem tamen, non in deſtructionem, liceat pro illis in ſubditos tradita ſupra reliquos inferiores Sacerdotes auctoritate, præſertim quo ad illa, quibus excommunicationis cenſura annexa eſt. Hanc autem delictorum reſervationem,

ca. Si Epiſcopus de pœn. in 6.

Cypr. in epiſt. qua incipit; Ingemiſc. & in ep. cujus initium: Miror.

Orig. hom. 10. in Gen. cap. ſi quis ſuadente. 17. c.4. cap. ira quorundam de Judæis, cap. conqueſti, de ſent. excom. c. quicumque, eo. tit. in 6. & c. 7. eod. tit. in cler. & cap. Si Domini. de pœnit. in Extrav. com. cum ſimil.

Roman. 13.

conſonum eſt divinæ auctoritati, non tantum in externa politia, ſed etiam coram Deo vim habere. Verumtamen pie admodum, ne hac ipſa occaſione aliquis pereat, in eadem Eccleſia Dei cuſtoditum ſemper fuit, ut nulla ſit reſervatio in articulo mortis: atque ideo omnes ſacerdotes quoslibet pœnitentes a quibuſvis peccatis, & cenſuris abſolvere poſſunt, extra quem articulum ſacerdotes, cum nihil poſſint in caſibus reſervatis, id unum pœnitentibus perſuadere nitantur, ut ad Superiores, & legitimos judices pro beneficio abſolutionis accedant.

inf. ſeſſ. 24. ca. 6. de reform. c. Felicis de pœn. in 6. c. Paſtoralis de off. ord. cap. Cupientes de pœn in Cle. c. inter cunctas. §. duos. de priv. in Extrav. com Cæleſt. ep. 2. c. 2. & 4. Carthag. c. 76. & 11. Tol. cap. 12.

Quos caſus ſuperiores regularium reſervare poſſint, v. in Decret. Clem. 8. quod inci. Sanctiſſimus, 26. Maji 1593.

De Satisfactionis neceſſitate, & fructu.
Cap. VIII.

Demum quoad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quemadmodum a Patribus noſtris Chriſtiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita una maxime noſtra ætate, ſummo pietatis prætextu, impugnatur ab iis, qui ſpeciem pietatis habent; virtutem autem ejus abnegarunt: ſancta Synodus declarat, falſum omnino eſſe, & a verbo Dei alienum, culpam a Domino nunquam remitti, quin univerſa etiam pœna condonetur: perſpicua enim, & illuſtria in ſacris litteris exempla reperiuntur, quibus præter divinam traditionem hic error quam manifeſtiſſime revincitur. Sane & divinæ juſtitiæ ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptiſmum per ignorantiam deliquerint: aliter vero, qui ſemel a peccati, & Dæmonis ſervitute liberati, & accepto Spiritus ſancti dono, ſcienter templum Dei violare, & Spiritum Sanctum contriſtare non formidaverint. Et divinam clementiam decet,

Supra ſeſſ. 6. c. 14. & c. 30. de Juſtific. infra c. 11.

Geneſ. 2. 2. Reg. 12. Num. 12. & 20. 1. Corint. 3. Epheſ. 4.

decet, ne ita nobis abſque ulla ſatisfactione pec- *Hebr. 10.*
cata dimittantur, ut, occaſione accepta, pecca-
ta leviora putantes, velut injurii, & contume-
lioſi Spiritui ſancto, in graviora labamur, the-
ſaurizantes nobis iram in die iræ. Proculdubio
enim magnopere a peccato revocant, & quaſi
fræno quodam coercent hæ ſatisfactoriæ pœnæ;
cautioreſque, & vigilantiores in futurum pœni-
tentes efficiunt; medentur quoque peccatorum
reliquiis, & vitioſos habitus male vivendo com-
paratos contrariis virtutum actionibus tollunt. *Rom. 2.*
Neque vero ſecurior ulla via in Eccleſia Dei un- *Ezech. 33.*
quam exiſtimata fuit ad amovendam imminentem *Jonæ 3.* *Jer. 3. 18. 25.*
a Domino pœnam, quam ut hæc pœnitentiæ o- *Iſa. 30.*
pera homines cum vero animi dolore frequentent. *Eccl. 17.* *Matth. 3. 4. 11.*
Accedit ad hæc, quod, dum ſatisfaciendo pa- *& 18. cum ſim.*
timur pro peccatis, Chriſto Jeſu, qui pro pec- *Rom. 5.* *1. Joan. 2. in*
catis noſtris ſatisfecit, ex quo omnis noſtra ſuf- *princ.*
ficientia eſt, conformes efficimur, certiſſimam *2. Cor. 3.* *Rom. 8.*
quoque inde arrham habentes: quod ſi compati- *Philip. 4.*
mur, & conglorificabimur. Neque vero ita no- *1 Cor. 1.* *2. Cor. 10. in fi.*
ſtra eſt ſatisfactio hæc, quam pro peccatis noſtris *Galat. 6.*
exſolvimus, ut non ſit per Chriſtum Jeſum: nam *Act. 17.* *Matt. 3. & 4.*
qui ex nobis, tanquam ex nobis, nihil poſſumus, *Luc. 3. 10. 17.*
eo cooperante, qui nos confortat, omnia poſſu- *c. tempora, cum* *multis ſeq. 26.*
mus: ita non habet homo, unde glorietur, ſed *q. 7. c. de pœni-*
omnis gloriatio noſtra in Chriſto eſt, in quo vi- *tentib. de conſ.* *diſt. 4. Conc.*
vimus, in quo meremur, in quo ſatisfacimus; *Carthagin. 3.*
facientes fructus dignos pœnitentiæ: qui ex illo *c. 31 & Conc.* *Carthagin. 4.*
vim habent; ab illo offeruntur Patri; & per *c 74. Conc. Ca-*
illum acceptantur a Patre. Debent ergo ſacer- *bilon. c. 34. &* *38 Conc. Afr.*
dotes Domini, quantum ſpiritus, & prudentia *cap. 9.*
ſuggeſſerit, pro qualitate criminum, & pœniten-
tium facultate ſalutares, & convenientes ſatiſ-
factiones injungere; ne, ſi forte peccatis con-

niveant, & indulgentius cum pęnitentibus agant; leviſſima quædam opera pro graviſſimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut ſatiſfactio, quam imponunt, non ſit tantum ad novæ vitæ cuſtodiam, & infirmitatis medicamentum, ſed etiam ad pręteritorum peccatorum vindictam, & caſtigationem: nam claves ſacerdotibus non ad ſolvendum dumtaxat, ſed & ad ligandum conceſſas, etiam antiqui Patres & credunt, & docent; nec propterea exiſtimarunt, Sacramentum Pœnitentiæ eſſe forum iræ, vel pœnarum; &, ſicut nemo unquam Catholicus ſenſit, ex hujuſmodi noſtris ſatisfactionibus vim meriti & ſatisfactionis Domini Noſtri Jeſu Chriſti vel obſcurari, vel aliqua ex parte imminui: quod dum Novatores intelligere nolunt, ita optimam Pœnitentiam novam vitam eſſe docent, ut omnem ſatisfactionis vim, & uſum tollant.

Matth. 16. & Joan. 10. ſupra cap. 1. in fin. & infra ca. 3. & ult. de pæn.

Infra cap. 13.

De operibus Satisfactionis. Cap. IX.

DOcet pręterea; tantam eſſe divinę munificentiæ largitatem, ut non ſolum pœnis ſponte a nobis pro vindicando peccato ſuſceptis, aut ſacerdotis arbitrio pro menſura delicti impoſitis, ſed etiam (quod maximum amoris argumentum eſt) temporalibus flagellis a Deo inflictis, & a nobis patienter toleratis, apud Deum Patrem per Chriſtum Jeſum ſatisfacere valeamus.

cap. Sunt plures, in fin. de pæn. diſt. 3.

Doctrina de Sacramento extremæ Unctionis.

VIſum eſt autem ſanctæ Synodo, præcedenti doctrina de Pęnitentia adjungere ea, quæ ſequun-

ſequuntur de Sacramento extremæ Unctionis; quod non modo Pœnitentiæ, ſed & totius Chriſtianæ vitæ, quæ perpetua Pœnitentia eſſe debet, conſummativum exiſtimatum eſt a Patribus. Primum itaque circa illius inſtitutionem declarat, & docet, quod Clementiſſimus Redemptor noſter, qui ſervis ſuis quovis tempore voluit de ſalutaribus remediis adverſus omnia omnium hoſtium tela eſſe proſpectum, quemadmodum auxilia maxima in Sacramentis aliis præparavit, quibus Chriſtiani conſervare ſe integros, dum viverent, ab omni graviore ſpiritus incommodo poſſint; ita extremæ Unctionis Sacramento finem vitæ, tanquam firmiſſimo quodam præſidio munivit. Nam etſi adverſarius noſter occaſiones per omnem vitam quærat, & captet, ut devorare animas noſtras quoquo modo poſſit: nullum tamen tempus eſt, quo vehementius ille omnes ſuæ verſutiæ nervos intendat ad perdendos nos penitus, & a fiducia etiam, ſi poſſit, divinæ miſericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum vitæ perſpicit.

Infr. ca. 1. de Sacr. Extrem. Unctionis. Epheſ. 1.

1. Petr. 5: c. Nulli dubium, 3. q. 1.

Geni. 3. & infra ca. 2. in fi.

De inſtitutione Sacramenti extremæ Unctionis. Caput I.

INſtituta eſt autem ſacra hæc Unctio infirmorum, tanquam vere, & proprie Sacramentum novi Teſtamenti, a Chriſto Domino noſtro, apud Marcum quidem inſinuatum, per Jacobum autem Apoſtolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum: Infirmatur, inquit, quis in vobis? inducat Prebyteros Eccleſiæ, & orent ſuper eum, ungentes eum oleo in nomine Domini; & oratio fidei ſalvabit infirmum,

Marc. 6.

Jacob. 5. cap. Presbyt. 99 diſt. c. 1. S. 1. de ſacra Unct. Conc. Cabil. c. 48. Innoc. 1. epiſt. 1. c. 8.

firmum, & alleviabit eum Dominus; &, ſi in peccatis ſit, dimittentur ei. Quibus verbis, ut ex Apoſtolica traditione per manus accepta Eccleſia didicit, docet materiam, formam, proprium miniſtrum, & effectum hujus ſalutaris Sacramenti: intellexit enim Eccleſia, materiam eſſe oleum ab Epiſcopo benedictum; nam Unctio aptiſſime Spiritus ſancti gratiam, qua inviſibiliter anima ægrotantis inungitur, repræſentat: formam deinde eſſe illa verba, Per iſtam unctionem, &c.

De effectu hujus Sacramenti. Cap. II.

RES porro, & effectus hujus Sacramenti illis verbis explicatur; Et oratio fidei ſalvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus: &, ſi in
Jacob. 5. peccatis ſit, dimittentur ei: res etenim hæc gratia eſt Spiritus ſancti, cujus Unctio delicta, ſi quæ ſint adhuc expianda, ac peccati reliquias
Infra Can. 2. de Sacr. extr. Unct. abſtergit, & ægroti animam alleviat, & confirmat, magnam in eo divinæ miſericordiæ fiduciam excitando, qua infirmus ſublevatus & morbi incommoda, ac labores levius fert, & tentationibus dæmonis, calcaneo inſidiantis, facilius reſiſtit, & ſanitatem corporis interdum, ubi ſa-
Gen. 3. luti animæ expedierit, conſequitur.

De miniſtro hujus Sacramenti, & tempore, quo dari debeat. Cap. III.

JAm vero, quod attinet ad præſcriptionem eorum, qui & ſuſcipere, & miniſtrare hoc Sacramentum debent, haud obſcure fuit illud etiam in verbis prædictis traditum; nam & oſtenditur illic, proprios hujus Sacramenti miniſtros

eſſe

eſſe Eccleſiæ Presbyteros, quo nomine eo loco, non ætate ſeniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, ſed aut Epiſcopi, aut ſacerdotes ab ipſis rite ordinati, per impoſitionem manuum Presbyterii. Declaratur etiam, eſſe hanc Unctionem infirmis adhibendam, illis vero præſertim, qui tam periculoſe decumbunt, ut in exitu vitæ conſtituti videantur: unde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quod ſi infirmi poſt ſuſceptam hanc Unctionem convaluerint, iterum hujus Sacramenti ſubſidio juvari poterunt, cum in aliud ſimile vitæ diſcrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi ſunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apoſtoli Jacobi ſententiam docent, hanc Unctionem vel figmentum eſſe humanum, vel ritum a Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promiſſionem gratiæ habentem, & qui illam jam ceſſaſſe aſſerunt, quaſi ad gratiam curationum duntaxat in primitiva Eccleſia referenda eſſet, & qui dicunt, ritum, & uſum, quem S. R. E. in hujus Sacramenti adminiſtratione obſervat, Jacobi Apoſtoli ſententiæ repugnare, atque ideo in alium commutandum eſſe, & denique qui hanc extremam Unctionem a fidelibus ſine peccato contemni poſſe affirmant: hæc enim omnia manifeſtiſſime pugnant cum perſpicuis tanti Apoſtoli verbis. Nec profecto Eccleſia Romana, aliarum omnium mater, & magiſtra, aliud in hac adminiſtranda Unctione, quantum ad ea, quæ hujus Sacramenti ſubſtantiam perficiunt, obſervat, quam quod Beatus Jacobus præſcripſit. Nec vero tanti Sacramenti contemptus abſque ingenti ſcelere, & ipſius Spiritus ſancti injuria eſſe poſſet.

c. illud ſuperſtitum 95 Diſt. & inf. Can. ult.

1. Tim. 4.

cap. Ecce ego S. Presbyteri; Diſt. 95.

Jac. 5.

Inf. Can. 1. de ſacram. extr. Unctionis.

ca. non decet 12. Diſt. c. 2. in fine de ſumma Tri. & ca. fin. de for. compet.

Hæc

Hæc ſunt, quæ de Pœnitentiæ, & extremæ Unctionis Sacramentis hęc ſancta œcumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Chriſtifidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inviolabiliter ſervandos eſſe tradit, & aſſerentes contrarium perpetuo damnat, & anathematizat.

De Sanctiſſimo Pœnitentiæ Sacramento.

CANON I.

Supra c. 1. de Pœn.

SI quis dixerit, in Catholica Eccleſia Pœnitentiam non eſſe vere, & proprie Sacramentum pro fidelibus, quoties poſt Baptiſmum in peccata labuntur, ipſi Deo reconciliandis, a Chriſto Domino noſtro inſtitutum; anathema ſit.

CANON II.

Sup. cap. 1.

Conc. Cab. c. 2. poſt naufragium, de pœn. diſt. 1.

Si quis ſacramenta confundens, ipſum Baptiſmum pœnitentiæ Sacramentum eſſe dixerit, quaſi hæc duo Sacramenta diſtincta non ſint, atque ideo Pœnitentiam non recte ſecundam poſt naufragium tabulam appellari; anathema ſit.

CANON III.

Joan. 29. Matth. 16. ſupra c. 1. & ſeſſ. 6. de Juſtificat. c. 14.

Si quis dixerit, verba illa Domini Salvatoris: Accipite Spiritum ſanctum; quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt, non eſſe intelligenda de poteſtate remittendi, & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ, ſicut Eccleſia Catholica ab initio ſemper intellexit; detorſerit autem contra inſtitutionem hujus Sacramenti ad auctoritatem prædicandi Evangelium; anathema ſit.

CA-

Digitized by Google

CANON IV.

Si quis negaverit ad integram, & perfectam peccatorum remiſſionem requiri tres actus in pœnitente, quaſi materiam Sacramenti Pœnitentiæ, videlicet, Contritionem, Confeſſionem, & Satisfactionem, quæ tres Pœnitentiæ partes dicuntur: aut dixerit, duas tantum eſſe Pœnitentiæ partes, terrores ſcilicet incuſſos conſcientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euangelio, vel abſolutione, qua credit quis ſibi per Chriſtum remiſſa peccata; anathema ſit. *Sup. ca. 3. de Pœn.*

CANON V.

Si quis dixerit, eam Contritionem, quæ paratur per diſcuſſionem, collectionem, & deteſtationem peccatorum, qua quis recogitat annos ſuos in amaritudine animæ ſuæ, ponderando peccatorum ſuorum gravitatem, multitudinem, fœditatem, amiſſionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incurſum, cum propoſito melioris vitæ, non eſſe verum, & utilem dolorem, nec præparare ad gratiam, ſed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum, illam eſſe dolorem coactum, & non liberum, ac voluntarium; anathema ſit. *Supra c. 4. de Pœn. Iſa. 38.*

CANON VI.

Si quis negaverit, Confeſſionē ſacramentalem vel inſtitutam, vel ad ſalutem neceſſariam eſſe jure divino; aut dixerit, modum ſecrete confitendi ſoli ſacerdoti, quem Eccleſia Catholica ab initio ſemper obſervavit, & obſervat, alienum eſſe ab inſtitutione, & mandato Chriſti, & inventum eſſe humanum; anathema ſit. *Supra c. 5. de Pœn. Clemens 1. in epiſt. 1. ad Jacob. Conc. Cab. c. 8.*

CANON VII.

Si quis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remiſſionem peccatorum neceſſarium non eſſe ju- *Supra c. 5.*

re

re divino confiteri omnia, & ſingula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ ſunt contra duo ultima Decalogi præcepta, & circumſtantias, quæ peccati ſpeciem mutant, ſed eam confeſſionem tantum eſſe utilem ad erudiendum, & conſolandum pœnitentem, & olim obſervatam fuiſſe tantum ad ſatisfactionem canonicam imponendam: aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri ſtudent, nihil relinquere velle divinæ miſericordiæ ignoſcendum; aut demum non licere confiteri peccata venialia; anathema ſit.

Dout.

CANON VIII.

Supra c. 5. Si quis dixerit, Confeſſionem omnium peccatorum, qualem Eccleſia ſervat, eſſe impoſſibilem, & traditionem humanam a piis abolendam, aut ad eam non teneri omnes, & ſingulos utriuſque ſexus Chriſtifideles, juxta magni Concilii Lateranenſis conſtitutionem, ſemel in anno, & ob id ſuadendum eſſe Chriſtifidelibus, ut non confiteantur tempore Quadrageſimæ; anathema ſit.

Vide infra XX.

CANON IX.

Supra c. 6. fin. Si quis dixerit, Abſolutionem ſacramentalem Sacerdotis non eſſe actum judicialem, ſed nudum miniſterium pronunciandi, & declarandi remiſſa eſſe peccata confitenti, modo tantum credat ſe eſſe abſolutum, aut Sacerdos non ſerio, ſed joco abſolvat: aut dixerit non requiri confeſſionem pœnitentis, ut ſacerdos eum abſolvere poſſit; anathema ſit.

CANON X.

Supra c. 1. & c. 6. de Pœn. Si quis dixerit, ſacerdotes, qui in peccato mortali ſunt, poteſtatem ligandi, & ſolvendi non habere, aut non ſolos ſacerdotes eſſe miniſtros

ab-

abſolutionis, ſed omnibus, & ſingulis Chriſtifidelibus eſſe dictum: Quæcumque ligaveritis ſuper terram, erunt ligata & in cœlo; & quæcumque ſolveritis ſuper terram, erunt ſoluta & in cœlo; & quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt: quorum verborum virtute quilibet abſolvere poſſit peccata, publica quidem per correptionem dumtaxat, ſi correptus acquieverit; ſecreta vero per ſpontaneam confeſſionem; anathema ſit.

Matth. 16. & 18.
Joan. 20.

CANON XI.

Si quis dixerit, Epiſcopos non habere jus reſervandi ſibi caſus, niſi quoad externam politiam; atque ideo caſuum reſervationem non prohibere, quominus ſacerdos a reſervatis vere abſolvat; anathema ſit.

Supra c. 7. ſi Epiſcopi de Pœn. in 6. c. de cetero, & c. de Monialibus de Sent. excom. cum ſim.

CANON XII.

Si quis dixerit, totam pœnam ſimul cum culpa remitti ſemper a Deo, ſatisfactionemque penitentium non eſſe aliam, quam fidem, qua apprehendunt, Chriſtum pro eis ſatisfeciſſe; anathema ſit.

Supra c. 8. de Pœn.

CANON XIII.

Si quis dixerit, pro peccatis quoad pœnam temporalem minime Deo per Chriſti merita ſatisfieri pœnis ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel a ſacerdote injunctis, ſed neque ſponte ſuſceptis, ut jejuniis, orationibus, eleemoſynis, vel aliis etiam pietatis operibus, atque ideo optimam pœnitentiam eſſe tantum novam vitam; anathema ſit.

Supra c. 8. & 9.

CANON XIV.

Si quis dixerit, ſatisfactiones, quibus pœnitentes per Chriſtum Jeſum peccata redimunt, non eſſe cultus Dei, ſed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atque ipſum

Supra c. 8.

ipſum beneficium mortis Chriſti obſcurantes; anathema ſit.

CANON XV.

Supra c. 1. & c. 8. in fin. de Pœn.

Si quis dixerit, Claves Eccleſiæ eſſe datas tantum ad ſolvendum, non etiam ad ligandum; & propterea Sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clavium, & contra inſtitutionem Chriſti; & fictionem eſſe, quod, virtute Clavium ſublata pœna æterna, pœna temporalis plerumque exſolvenda remaneat; anathema ſit.

De Sacramento extremæ Unctionis.

CANON I.

Supra de hoc Sacr. in princ. cap. 1. Marc. 6. Jac. 5.

Si quis dixerit, extremam Unctionem non eſſe vere, & proprie Sacramentum a Chriſto Domino noſtro inſtitutum, & a Beato Jacobo Apoſtolo promulgatum, ſed ritum tantum acceptum a Patribus, aut figmentum humanum; anathema ſit.

CANON II.

Supra c. 2. de hoc Sacr.

Si quis dixerit, ſacram infirmorum Unctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleviare infirmos; ſed jam ceſſaſſe, quaſi olim tantum fuerit gratia curationum; anathema ſit.

CANON III.

Supra cap. ult. Concil. Cabil. cap. 48. Jacob. 5.

Si quis dixerit, extremæ Unctionis ritum, & uſum, quem obſervat S. Romana Eccleſia, repugnare ſententiæ Beati Jacobi Apoſtoli: ideoque eum mutandum, poſſeque a Chriſtianis abſque peccato contemni; anathema ſit.

CANON IV.

c. ult. & Jacob. 5.

Si quis dixerit, Presbyteros Eccleſiæ, quos Beatus Jacobus adducendos eſſe ad infirmum inungendum hortatur, non eſſe Sacerdotes ab Epiſco-

piſcopo ordinatos, ſed ætate ſeniores in quavis communitate, ob idque proprium extremæ Unctionis miniſtrum non eſſe ſolum ſacerdotem; anathema ſit.

Decretum de Reformatione. Procemium.

CUm proprie Epiſcoporum munus ſit, ſubditorum omnium vitia redarguere, hoc illis præcipue cavendum erit, ne Clerici, præſertim ad animarum curam conſtituti, crimino ſi ſint, neve inhoneſtam vitam, ipſis conniventibus, ducant: nam ſi eos pravis, & corruptis moribus eſſe permittant; quo pacto laicos de ipſorum vitiis redarguent, qui uno ab eis ſermone convinci poſſent, quod Clericos ipſis patiantur eſſe deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt ſacerdotes, cum tacite ſibi ipſi reſpondeant, eadem ſe admiſiſſe, quæ corripiunt? Monebunt propterea Epiſcopi ſuos Clericos, in quocunque ordine fuerint, ut converſatione, ſermone, & ſcientia commiſſo ſibi Dei populo præeant; memores ejus, quod ſcriptum eſt: Sancti eſtote, quia & ego ſanctus ſum. Et juxta Apoſtoli vocem: Nemini dent ullam offenſionem, ut non vituperetur miniſterium eorum: ſed in omnibus exhibeant ſe, ſicut miniſtros Dei, ne illud Prophetæ dictum impleatur in eis: Sacerdotes Dei contaminant ſancta, & reprobant legem. Ut autem ipſi Epiſcopi id liberius exequi, ac quoquam prætextu deſuper impediri nequeant; eadem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legato, & Nunciis, hos, qui ſequuntur, Canones ſtatuendos, & decernendos duxit.

Sic præfatur fere Conc. 9. Tolet. ſupra ſeſſ. 6. de Reſor. c. 3.

1. Cor. 9. c. quid autem 8. q. 1.

c. ult. 25. diſt. c. una tantum 26. diſt. c. ſicut ii. §. Neceſſe pal. 45. di. c. in Sacerdotib 61. diſt. & c. poſuiſti, 82. diſt.

Levit. 11.

1. Pet. 1. ſeſſ. 22. c. 1. de reſor.

Levit. 19. 2. Cor. 6. in pr. Ezech. 22. Sophon. 3.

Ca-

Cap. I.

CUm honeſtius, ac tutius ſit ſubjecto debitam Præpoſitis obedientiam impendendo, in inferiori miniſterio deſervire, quam cum Præpoſitorum ſcandalo graduum altiorum appetere dignitatem, ei, cui aſcenſus ad ſacros ordines a ſuo Prælato, ex quacumque cauſa, etiam ob occultum crimen quomodolibet etiam extrajudicialiter, fuerit interdictus: aut qui a ſuis ordinibus ſeu gradibus, vel dignitatibus Eccleſiaſticis fuerit ſuſpenſus; nulla contra ipſius Prælati voluntatem conceſſa licentia de ſe promoveri faciendo, aut ad priores ordines, gradus, & dignitates, ſive honores reſtitutio ſuffragetur.

Cap. II.

Infra cap. 8. ſupr. ſeſſ. 6. c. 5. de ref.

ET quoniam nonnulli Epiſcopi Eccleſiarum, quæ in partibus infidelium conſiſtunt, clero carentes, & populo Chriſtiano, cum fere vagabundi ſint, & permanentem ſedem non habeant, non quæ Jeſu Chriſti, ſed alienas oves inſcio proprio Paſtore quærentes, dum per hanc S. Synodum ſe Pontificalia officia in alterius diœceſi, niſi de loci Ordinarii expreſſa licentia, & in perſonas eidē Ordinario ſubjectas tantum exercere prohibitos vident, in legis fraudem, & contemptum, quaſi Epiſcopalem cathedram in loco nullius Diœceſis ſua temeritate eligunt, & quoſcumque ad ſe venientes, etiam ſi ſuorum Epiſcoporum, ſeu Prælatorum litteras commēdatitias non habeant, clericali charactere inſignire, & ad ſacros etiam Presbyteratus ordines promovere præſumunt; quo plerumque fit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui a ſuo Epiſcopo tanquam inhabiles, & indigni rejecti fuerunt, ordinati nec divina officia peragere, nec Eccleſiaſtica Sacra-

menta

menta recte valeant miniſtrare; Nemo Epiſcoporum, qui titulares vocantur, etiam ſi in loco nullius diœceſis, etiam exempto, aut aliquo monaſterio cujuſvis ordinis reſederint, aut moram traxerint, vigore cujuſvis privilegii ſibi de promovendo quoſcumque ad ſe venientes pro tempore conceſſi, alterius ſubditum, etiam prætextu familiaritatis continuæ, commenſalitatis ſuæ, abſque ſui proprii Prælati expreſſo conſenſu, aut litteris dimiſſoriis ad aliquos ſacros, aut minores ordines, vel primam Tonſuram promovere, ſeu ordinare valeat. Contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annum: taliter vero promoti ab executione ordinum ſic ſuſceptorum, donec ſuo Prælato viſum fuerit, ipſo jure ſint ſuſpenſi.

Supra ſeſſ. 6. c. 5. de refor. & inf. ſeſſ. 23. c. 3. 8. & 10. de refor. Conc. Nican. 1. c. 15. Conc. Aurelian. 3. c. 13. Concil. Mogunt. c. 14. c. 1. 21. q. 1. c. 1. cum ſeqq. de temp. Ord. in 6.

Supra c. proxi. & infr. Seſſ. 23. de refor. c. 8.

Caput III.

Epiſcopus quoſcumque ſuos Clericos, præſertim in ſacris conſtitutos, abſque ſuo præcedenti examine, & commendatitiis litteris, quacumque authoritate promotos, licet tanquam habiles ab eo, a quo ordinati ſunt, probatos, quos tamen ad divina officia celebranda, ſeu eccleſiaſtica Sacramenta miniſtranda minus idoneos, & capaces repererit, ſuſceptorum ordinum exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, ſuſpendere; & illis, ne in altari, aut aliquo ordine miniſtrent, interdicere poſſit.

Caput IV.

Omnes Eccleſiarum Prælati, qui ad corrigendum ſubditorum exceſſus diligenter intendere debent, & a quibus nullus Clericus per hujus S. Synodi ſtatuta cujuſvis privilegii prætextu tutus cenſetur, quo minus juxta Canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi poſſit;

Supra c. 1. & Seſſ. 6. de Irreg. c. 3. c. 11. refragabili in princ. de off. Ord.

ſi in Eccleſiis ſuis reſederint, quoſcumque ſæculares Clericos, qualitercumque exemptos, qui alias ſuæ juriſdictioni ſubeſſent, de eorum exceſſibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra viſitationem, tanquam ad hoc Apoſtolicæ Sedis delegati, corrigendi, & caſtigandi facultatem habeant: quibuſcumque exemptionibus, declarationibus, conſuetudinibus, ſententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum ſuos obligent auctores, ipſis Clericis, ac eorum conſanguineis, Capellanis, familiaribus, procuratoribus, & aliis quibuslibet ipſorum exemptorum contemplatione, & intuitu minime ſuffragantibus.

Supra Seſſ. 6. c. 4. de refor. & infra Seſſ. 24. de refor. c. 5.

Caput V.

INſuper cum nonnulli, qui ſub prætextu, quod ſuper bonis, & rebus, ac juribus ſuis diverſæ eis injuriæ ac moleſtiæ inferantur, certos judices per litteras conſervatorias deputari obtinent, qui illos a moleſtiis, & injuriis hujuſmodi tueantur, ac defendant, & in poſſeſſione, ſeu quaſi bonorum, rerum, ac jurium ſuorum manu teneant, & conſervent, neque ſuper illis eos moleſtari permittant, ejuſmodi litteras in pleriſque contra concedentis mentem in reprobum ſenſum detorqueant; idcirco nemini omnino, cujuſcumque dignitatis, ac conditionis ſit, etiam ſi Capitulum fuerit, conſervatoriæ litteræ cum quibuſcumque clauſulis, aut decretis, quorumcumque judicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu, aut colore conceſſæ, ſuffragentur ad hoc, ut coram ſuo Epiſcopo, ſive alio ſuperiore Ordinario in criminalibus, & mixtis cauſis accuſari, & conveniri, ac contra eum inquiri, & procedi non poſſit; aut quominus, ſi qua jura ei ex ceſ-

c. 1. & c. ult. de off. deleg.

Paulus V. Conſt. Religioſorum 1607. Religioſos coram Superioribus, vel conſervatoribus conveniendos eſſe declarat.

ceſſione competierint, ſuper illis libere valeat apud judicem Ordinarium conveniri: in civilibus etiam cauſis, ſi ipſe auctor extiterit, aliquem ei apud ſuos Conſervatores judices in judicium trahere minime liceat. Quod ſi in his cauſis, in quibus ipſe reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conſervator ab actore ſuſpectus eſſe dicatur, aut ſi qua inter ipſos Judices, Conſervatorem, & Ordinarium controverſia ſuper competentia juriſdictionis orta fuerit; nequaquam in cauſa procedatur, donec per arbitros, in forma juris electos, ſuper ſuſpicione, aut juriſdictionis competentia fuerit judicatum. Familiaribus vero ejus, qui hujuſmodi litteris conſervatoriis tueri ſe ſolent, nihil illæ proſint, præterquam duobus dumtaxat: ſi tamen illi propriis ejus ſumptibus vixerint. Nemo etiam ſimilium literarum beneficio ultra quinquennium gaudere poſſit. Non liceat quoque Conſervatoribus judicibus ullum habere tribunal erectum. In cauſis vero mercedum, aut miſerabilium perſonarum, hujus S. Synodi ſuper hoc decretum in ſuo robore permaneat. Univerſitates autem generales, ac Collegia Doctorum, ſeu Scholarium, & Regularia loca, nec non Hoſpitalia, actu hoſpitalitatem ſervantia, ac Univerſitatum, Colleg. locorum, & hoſpitalium, hujuſmodi perſonæ in præſenti Canone minime comprehenſæ, ſed exemptæ omnino ſint, & eſſe intelligantur.

Supra Seſſ. 7. c. 14. de reform.

Caput VI.

QUia vero, etſi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos veſtes proprio congruentes ordini ſemper deferre, ut per decentiam habitus extrinſeci morum honeſtatem intrinſecam oſtendant; tanta autem hodie aliquorum inolevit temeritas, religioniſque contemptus,

c. Porrectum; & c. ex parte de regularibus. Conc. 1. Matiſc. c. 5. c. alic. 41. diſt.

Vide conſt. Sixti V. Cum ſacroſancta &c.

Paſtoralis : 1589. c. 21. c. 4. per totam. Conc. Conſt. Seſſ. 43. de vit. & hon. Cler.

ut propriam dignitatem, & honorem clericalem, parvi pendentes, veſtes etiam deferant publice laicales, pedes in diverſis ponentes, unum in divinis, alterum in carnalibus; propterea omnes Eccleſiaſticæ perſonæ, quantumcumque exemptæ, quæ aut in ſacris fuerint, aut dignitates, perſonatus, officia, aut beneficia qualiacumque eccleſiaſtica obtinuerint, ſi poſtquam ab Epiſcopo ſuo etiam per edictum publicum moniti fuerint, honeſtum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & juxta ipſius Epiſcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per ſuſpenſionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, reditibus, & proventibus ipſorum beneficiorum, necnon ſi ſemel correpti denuo in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum, & beneficiorum hujuſmodi coerceri poſſint, & debeant, ſecundum Conſtitutionem Clementis V. in Concilio Vienneníi editam; quæ incipit: Quoniam innovando, & ampliando.

Vide infra XXI.

Caput VII.

Ex. 21. c. 1. de homic. Extendit illud ad abortum procurantes Bulla Sixti V. Effrænatum. 1588. quam ad fœtum animatum reſtrinxit Gregor. XIV. per Bullam, ſedes Apoſtolica 1591. c. inquiſitionis de Accuſ. & c. cum non ab homine, de

CUm etiam qui per induſtriam occiderit proximum ſuum, & per inſidias, ab altari avelli debeat, qui ſua voluntate homicidium perpetraverit, etiam ſi crimen id nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, ſed occultum fuerit, nullo tempore ad ſacros ordines promoveri poſſit, nec illi aliqua eccleſiaſtica beneficia, etiam ſi curam non habeant animarum, conferri liceat, ſed omni ordine, ac beneficio, & officio eccleſiaſtico perpetuo careat: ſi vero homicidium non ex propoſito, ſed caſu, vel vim vi repellendo, ut quis ſe a morte defenderet, fuiſſe com-

commiſſum narretur, quam ob cauſam etiam ad ſacrorum ordinum, & altaris miniſterium, & beneficia quæcunque, ad dignitates jure quodammodo diſpenſatio debeatur, committatur loci Ordinario, aut ex cauſa Metropolitano, ſeu viciniori Epiſcopo, qui non niſi cauſa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, diſpenſare poſſit.

jud. c. Studeat 30. diſt. & c. Significaſti de homic.

Caput VIII.

PRæterea, quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri ſunt Paſtores, ac proprias oves habent, alienis etiam ovibus præeſſe quærunt, & ita alienis ſubditis quandoque intendunt, ut ſuorum curam negligant: quicunque etiam Epiſcopali præditus dignitate, qui alienos ſubditos puniendi privilegium habuerit, contra Clericos ſibi non ſubditos, præſertim in ſacris conſtitutos, quorumcunque etiam atrocium criminum reos, niſi cum proprii ipſorum Clericorum Epiſcopi, ſi apud Eccleſiam reſederit, aut perſonæ ab ipſo Epiſcopo deputandæ interventu, nequaquam procedere debeat: alias proceſſus, & inde ſecuta quæcumque viribus omnino careant.

Supra c. 2. & ſeſſ. 6. c. 1. de ref.

Conc. Mag. ſub Arnulpho Imp. c. 14. & 15.

Caput IX.

ET, quia jure optimo diſtinctæ fuerunt Diœceſes, & Parochiæ, ac unicuique gregi proprii attributi Paſtores, & inferiorum Eccleſiarum Rectores, qui ſuarum quiſque ovium curam habeant, ut ordo eccleſiaſticus non confundatur; aut una, & eadem Eccleſia duarum quodammodo diœceſium fiat, non ſine gravi eorum incommodo, qui illi ſubditi fuerint, beneficia unius Diœceſis, etiamſi parochiales Eccleſiæ, Vicariæ perpetuæ, aut ſimplicia beneficia, ſeu

A Dionyſio Papa in Can. Eccleſias 13. q. 1. c. Paſtoralis de his, quæ fiunt a Præl. Conc. 1. Conſtantinop. c. 2. & inf. Seſſ. 24. de ref. c. 13. in fin. & c. 17.

præſtimonia, aut præſtimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum divinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de cauſa, alterius Diœceſis beneficio, aut Monaſtrio, ſeu Collegio, vel loco etiam pio perpetuo non uniantur: decretum hujus S. Synodi ſuper hujuſmodi unionibus in hoc declarando.

Suprà Seſſ. 7. c. 5. & 7. & inf. Seſſ. 24. de ref. c. 13. & 15. c. Cum de beneficio, de preb. in 6. & infra Seſſ. ult. cap. 21. circa med. de regul. & mod.

Deut. 21. cap. Cum cauſam, de elect. & c. Quidam, de apoſt. ca. in nova, 16. q. 7.

Caput X.

Regularia beneficia in titulum Regularibus profeſſis provideri conſueta, cum per obitum, aut reſignationem, vel alias illa in titulum obtinentis vacare contigerit, religioſis tantum illius ordinis, vel iis, qui habitum omnino ſuſcipere, & profeſſionem emittere teneantur, & non aliis, ne veſtem lino, lanaque contextam induant, conferantur.

Caput XI.

Additio ad c. 27. Conc. Agathenſis, Indulta, Privilegia huic c. adverſantia antiqua.

Pius V. Conſt. Quæcumque 1569.

Quia vero Regulares, de uno ad alium Ordinem translati, facile a ſuo Superiore licentiam ſtandi extra monaſterium obtinere ſolent, ex quo vagandi, & apoſtatandi occaſio tribuitur; nemo cujuſcumque Ordinis Prælatus, vel Superior vigore cujuſvis facultatis aliquem ad habitum, & profeſſionem admittere poſſit; niſi ut in Ordine ipſo, ad quem transfertur ſub ſui Superioris obedientia, in clauſtro perpetuo maneat; ac taliter translatus, etiamſi Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia ſæcularia, etiam curata, omnino incapax exiſtat.

Caput XII.

Seſſ. 25. c. 9. de ref.

Nemo etiam cujuſvis dignitatis eccleſiaſticæ, vel ſæcularis, quacunque ratione, niſi Eccleſiam, beneficium, aut capellam de novo fundaverit, & conſtruxerit, ſeu jam erectam, quæ

tamen

tamen ſine ſufficienti dote fuerit, de ſuis propriis, & patrimonialibus bonis competenter dotaverit, jus patronatus impetrare, aut obtinere poſſit, aut debeat. In caſu autem fundationis, aut dotationis, hujuſmodi inſtitutio Epiſcopo, & non alteri inferiori reſervetur.

c. Pia mentis cum ſeq. 16. q. 7. & c. Nobis, de jur. Patron. & inf. Seſſ. ult. c. 9. de ref. in princ.

Caput XIII.

NOn liceat præterea patrono cujuſvis privilegii prætextu aliquem ad beneficia ſui juris patronatus, niſi Epiſcopo loci Ordinario, ad quem proviſio, ſeu inſtitutio ipſius beneficii, ceſſante privilegio, jure pertineret, quoquo modo præſentare; alias præſentatio, ac inſtitutio, forſan ſecutæ, nullæ ſint, & eſſe intelligantur.

Infr. Seſſ. 25. de ref. c. 9. c. illud, & c. Relatum de jur. patr. Conc. Mogunt. temp. Arnulphi, c. 4. Concil. Salegunſtadienſe, c. 13.

Caput XIV.

DEclarat præterea ſancta Synodus in futura Seſſione, quam ad 25. diem Jan. ſubſequentis anni 1552. habendam eſſe jam decrevit, una cum ſacrificio Miſſæ agendum, & tractandum etiam eſſe de Sacramento Ordinis, & proſequendam eſſe materiam reformationis.

S E S S I O XV.

Quæ eſt v. ſub Julio III. Pont. Max.

Celebrata die 25. Januarii. 1552.

Decretum prorogationis Seſſionis.

CUm ex eo, quod proximis Seſſionibus decretum fuit, ſancta hæc, & univerſalis Synodus per hos dies accuratiſſime, diligentiſſimeque tractaverit ea, quæ ad ſanctiſſimum Miſſæ ſacrificium, & ad ſacramentum Ordinis ſpectant, ut ho-

hodierna Seſſione, quemadmodum Spiritus ſanctus ſuggeſſiſſet, decreta de his rebus, & quatuor præterea articulos ad ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentnm pertinentes, in hanc tandem Seſſionem dilatos publicaret: atque interim affuturos eſſe putaverit ad hoc ſacroſanctum Concilium eos, qui ſe Proteſtantes vocant, quorum cauſa eorum publicationem articulorum diſtulerat, &, ut libere, ac ſine cunctatione ulla huc venirent, fidem eis publicam, ſive Salvumconductum conceſſerat: tamen, cum illi nondum venerint, & eorum nomine ſupplicatum huic ſanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in ſequentem Seſſionem differatur, certa ſpe allata, affuturos eos eſſe omnino multo ante illam Seſſionem, Salvo conductu amplioris formæ interim accepto, eadem S. Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, iiſdem Legato, & Nuntiis præſidentibus, nihil magis optans, quam ex præſtantiſſima natione Germanica omnes de religione diſſenſiones, & ſchiſmata tollere, ac ejus quieti, paci, otioque conſulere, parata ipſos, ſi venerint, & humaniter excipere, & benigne audire; confidenſque, eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandæ, ſed veritatis cognoſcendæ ſtudio eſſe venturos; &, ut Euangelicæ veritatis ſtudioſos decet, Sanctæ Matris Eccleſiæ decretis, ac diſciplinæ ad extremum eſſe acquieturos: ſequentem Seſſionem ad edenda, & publicanda ea, quæ ſupra commemorata ſunt, in diem feſtum S. Joſeph, qui erit die 19. Menſis Martii, diſtulit, ut illi ſatis temporis, & ſpatii habeant, non ſolum ad veniendum, verum etiam ad ea, quæ voluerint, antequam is dies veniat, proponenda.

Supra Seſſ. 13.

Digitized by Google

nenda. Quibus ut omnem diutius cunctandi cauſam adimat, fidem publicam, ſive Salvumconductum ejus, qui recitabitur, tenoris, & ſententiæ libenter dat, & concedit. Interea vero de Matrimonii Sacramento agendum, & de eo præter ſuperiorum decretorum publicationem definiendum eſſe, eadem Seſſione ſtatuit, & decernit, & proſequendam eſſe materiam reformationis.

SALVUSCONDUCTUS
datus Proteſtantibus.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato & Nuntiis, inhærendo Salvoconductui in penultima Seſſione dato, & illum juxta tenorem infraſcriptum ampliando, Univerſis fidem facit, quod omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuſcumque viris, cujuſcumque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ Provinciæ, & nationis, civitatibus, & aliis locis ejuſdem, & omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis, perſonis, qui, aut quæ una cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſi-

niſſimam, veriſſimamque ſecuritatem; quam Salvumconductum appellant, libere ad hanc Civitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, una cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotiis tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcumque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quam verbo libere offerendi, propalandi, eoſque Scripturis ſacris, & BB. Patrum verbis, ſententiis, & rationibus declarandi, aſtruendi, & perſuadendi, & ſi opus fuerit, etiam ad objecta Concilii generalis reſpondendi, & cum iis, qui a Concilio delecti fuerint, diſputandi Chriſtiane, aut charitative, abſque omni impedimento conferendi, opprobriis, conviciis, ac contumeliis penitus ſemotis, & ſignanter, *Supra ſeſſ. 3. in princ.* quod cauſæ controverſæ ſecundum Sacram Scripturam, & Apoſt. traditiones, probata Concilia, & Cath. Eccl. conſenſum, & SS. Patrum auctoritates in præd. Conc. Trid. tractentur; illo etiam addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eam commiſſorum, aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino concedit: ſic etiam, ut propter illorum præſentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa civitate Trid. a divinis officiis quovis modo ceſſetur: Et ut his peractis, vel non peractis, quandocumque ipſis libuerit, aut majorum ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optabit; mox abſque ulla renitentia, & occaſione, aut mora, ſalvis rebus eorum, & ſuorum pariter honore, & perſonis, vice verſa, poſſint juxta beneplacitum libere, & ſecure redire; de ſcientia tamen ab eadem

dem Synod. deputandorum, ut tunc opportune eorum ſecuritati, abſque dolo, & fraude provideatur. Vult etiam S. Synodus in hac publica fide, ſalvoque conductu omnes quaſcumque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi, quæ pro plena, efficaci, & ſufficienti ſecuritate, in eundo, ſtando, & redeundo neceſſariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad majorem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum exprimens, quod ſi quiſpiam, aut illorum aliqui, ſive in itinere, Tridentum veniendo, ſive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium eis conceſſum annullari, aut caſſari, vult, & concedit, ut in hujuſmodi facinore deprehenſi ab ipſis dumtaxat, & non ab aliis condigna animadverſione, cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut, ſi quiſquam, vel aliqui ex ipſa Synodo, ſive in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in hujuſmodi facinore deprehenſi ab ipſa Synodo dumtaxat, & non ab aliis condigna animadverſione, & emenda ſufficienti, per partem DD. Germanorum Auguſtanæ Confeſſionis tunc hic præſentium merito laudanda, & approbanda, mox puniantur, præſenti aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipſa Synodus, quod

quod liceat ipſis Ambaſciatoribus, omnibus, & ſingulis, toties, quotieſcumque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam exire de Civitate Tridentina, & reverti ad eandem, nec non nuncium, vel nuncios ſuos ad quæcumque loca pro ſuis neceſſariis negotiis ordinandis libere mittere, ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatum ſuſcipere, toties, quoties eis videbitur expedire: ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilii ſocientur, qui eorum ſecuritati provideant, vel provideat: qui quidem Salvuſconductus, & ſecuritas ſtare, ac durare debeat a tempore, & per tempus, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit, & uſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem, & rurſum poſt ſufficientem audientiam habitam, ſpatio viginti dierum præmiſſo, cum ipſi petierint, aut Concilium, habita hujuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit, a Tridento uſque in quem quiſque elegerit ſibi locum tutum, Deo favente, reſtituet, dolo, & fraude prorſus excluſis.

Quæ quidem omnia pro univerſis, & ſingulis Chriſtifidelibus, pro omnibus Principibus, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus quibuſcumque, atque omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis, cujuſcumque ſtatus, & conditionis exiſtant, aut quocumque nomine cenſeantur, inviolabiliter obſervanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet.

Inſuper omni fraude, & dolo excluſis, vera, & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam vel manifeſte, vel occulte occaſionem quæſituram, aut aliqua auctoritate, potentia, jure, vel ſtatu-

ſtatuto, privilegio Legum, vel Canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præſertim Conſtantien. & Senen. quacumque forma verborum expreſſa, in aliquod hujus fidei publicæ, & pleniſſimæ aſſecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ, præjudicium quovis modo uſuram, aut quemquam uti permiſſuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cujuſcumque conditionis, vel ſtatus, aut præeminentiæ exiſtens, præſcriptæ aſſecurationis, & Salviconductus formam, & modum in quocumque puncto, vel clauſula violaverit (quod tamen avertere dignetur Omnipotens) & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, ipſorum arbitrio merito approbanda, & laudanda, habeant ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas jure divino, & humano, aut conſuetudine, hujuſmodi Salvorumconductuum violatores incurrere poſſint, abſque omni excuſatione, aut quavis in hac parte contradictione.

Conc. Conſtantien. ſeſſ. 19. in cap. Quod non obſtantibus ſalvis conductibus.

SESSIO XVI.

Quæ eſt ſexta, & ultima

Sub Julio III. Pont. Max. Celebrata die 28. Aprilis. MDLII.

Decretum ſuſpenſionis Concilii.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea Reverendiſſ. DD. Sebaſtiano Archiepiſcopo Sipontino, & Aloyſio

loyſio Epiſcopo Veronenſi, Apoſtolicis Nuntiis, tam eorum proprio, quam Reverendiſſimi, & Illuſtriſſimi D. Marcelli, tit. S. Marcelli, S. R. E. Cardinalis Creſcentii Legati, ob adverſam ejus graviſſimam valetudinem abſentis nomine, non dubitat Chriſtianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentinum primo a Paulo fel. record. convocatum, & collectum fuiſſe, deinde a Sanctiſſimo Domino noſtro Julio III. efflagitante Carolo Quinto, Auguſtiſſimo Imperatore, ea præcipue de cauſa fuiſſe reſtitutum, ut religionem in multis Orbis partibus, & præſertim in Germania, in diverſas opiniones miſerabiliter diſtractam, in ſtatum priſtinum revocaret; abuſus, & mores Chriſtianorum corruptiſſimos emendaret; cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum ſuorum, periculorumque habita ratione, e diverſis regionibus alacriter confluxiſſent, reſque ſtrenue, magno fidelium concurſu, feliciterque procederet, ac ſpes eſſet non levis, illos Germanos, qui eas novitates excitarant, in Concilium venturos, ſic animatos, ut veris Eccleſiæ rationibus unanimiter acquieſcerent, lux denique quædam rebus affulſiſſe videretur, caputque attollere inciperet profligata antea, & afflicta Reſpubl. Chriſtiana, ii repente tumultus, ea bella hoſtis generis humani verſutia exarſerunt, ut Concilium velut hærere, ac ſuum curſum interrumpere ſatis incommode cogeretur, ſpeſque omnis ulterioris progreſſus hoc in tempore tolleretur: tantumque aberat, ut ſancta Synodus Chriſtianorum malis, & incommodis mederetur, ut multorum mentes, præter ſui animi ſententiam, irritaret potius, quam placaret. Cum igitur ipſa

ſan-

ſancta Synodus omnia, & præcipue Germaniam armis ardere, & diſcordiis videret omnes fere Epiſcopos Germanos, præſertim Principes Electores, ſuis conſultum Eccleſiis a Concilio abjiſſe, decrevit tantæ neceſſitati non reluctari, & ad meliora tempora rejicere, ut Patres, quod eis nunc agere non licet, ſuis ovibus proſpectum ad ſuas Eccleſias regredi valerent, ne diutius utrobique inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam ſic temporum conditio tulit, hujus œcumenici Concilii Trident. progreſſum per biennium ſuſpendendum fore decernit, prout præſenti decreto ſuſpendit; ea tamen lege, ut, ſi citius pacata res ſit, ac tranquillitas priſtina revertatur, quod ſperat Dei Opt. Max. beneficio non longo forſan ſpatio futurum; ipſius Concilii progreſſus eodemmet tempore ſuam vim, firmitatem, vigoremque habere cenſeatur. Sin autem (quod Deus avertat) peracto biennio, prædicta legitima impedimenta non fuerint ſubmota; cum primum ceſſaverint, talis ſuſpenſio eo ipſo ſublata eſſe intelligatur, ac ſuus vigor, & robur Concilio ſit reſtitutum, & eſſe intelligatur ſine alia nova Concilii convocatione, accedente ad hoc decretum conſenſu, & auctoritate Sanctitatis ſuæ, & ſanctæ Sedis Apoſtolicæ.

Interea tamen eadem ſancta Synodus exhortatur omnes Principes Chriſtianos, & omnes Prælatos, ut obſervent, & reſpective, quatenus ad eos ſpectat, obſervare faciant in ſuis Regnis, Dominiis, & Eccleſiis omnia, & ſingula, quæ per hoc ſacrum œcumenicum Concilium fuerunt hactenus ſtatuta, & decreta.

BUL-

BULLA CELEBRATIONIS Conc. Trid. ſub Pio IV. Pont. Max.

PIus Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, *ad futuram rei memoriam.* Ad Eccleſiæ regimen, licet tanto oneri impares, ſola Dei dignatione vocati, ſtatim circumferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Chriſtianæ partes, cernenteſque non ſine magno horrore quam longe, lateque peſtis hæreſum, & ſchiſmatis pervaſiſſet, & quanta Chriſtiani populi mores correctione indigerent; in eam curam, & cogitationem, pro ſuſcepti muneris officio, incumbere cœpimus, quemadmodum ipſas hæreſes extirpare, tantumque, & tam perniciosum ſchiſma tollere, moreſque adeo corruptos, & depravatos emendare poſſemus. Cum autem intelligeremus, ad hæc ſananda mala aptiſſimum eſſe remedium, quod ſancta hæc Sedes adhibere conſueviſſet, œcumenici, generaliſque Concilii, ejus congregandi, &, Deo juvante, celebrandi conſilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit a fel. rec. Paulo Tertio, & ejus ſucceſſore Julio, prædeceſſoribus noſtris; ſed variis de cauſis ſæpius impeditum, & interpellatum perfici non potuit. Siquidem Paulus, cum id primo in urbem Mantuam, deinde Vincentiam indixiſſet; quaſdam ob cauſas in litteris ejus expreſſas id primo ſuſpendit, poſtea Tridentum tranſtulit: deinde cum quibuſdam de cauſis ibi quoque ejus celebrandi tempus dilatum fuiſſet, tandem ſuſpenſione ſublata, in eadem civitate Trident. inchoatum fuit: verum ſeſſionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis, ipſum ſe poſtea Concil. aliquibus de cauſis, accedente etiam

Supra in prima Bulla.

Sup. ſeſſ. 2.

etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate, Bononiam tranſtulit. Julius autem, qui ei ſucceſſit, in eamdem civitatem Tridentinam id revocavit: quo quidem tempore facta alia quædam decreta ſunt. *Seſſ. 11. cum ſeqq.* Sed cum novi in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuiſſent, & bellum in Italia, & Gallia graviſſimum exarſiſſet: rurſus Concilium ſuſpenſum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoſte, aliaſque ex aliis difficultates & impedimenta objiciente, ut tantum Eccleſiæ commodum, quod prorſus auferre non poterat, ſaltem quam diutiſſime retardaret. Quantopere vero interea auctæ fuerint; & multiplicatæ, ac propagatæ hæreſes; quantopere ſchiſma creverit, ſine maximo animi dolore nec meminiſſe poſſumus, nec referre. Sed tandem pius, & miſericors Dominus, qui nunquam ita iraſcitur, ut miſericordiæ obliviſcatur, *Habac. 3.* Regibus, & Principibus Chriſtianis pacem, & unanimitatem donare dignatus eſt. Qua nos occaſione oblata, maximam in ſpem venimus, ipſius miſericordia freti, fore, ut his tantis quoque Eccleſiæ malis eadem Concilii via finis imponatur. Nos itaque ad ſchiſma, hæreſeſque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſervandam, celebrationem ejus non eſſe duximus diutius differendam. Habita igitur cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Card. deliberatione matura, factis etiam conſilii noſtri certioribus chariſſimis in Chriſto Filiis noſtris, Ferdinando Rom. Imp. electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem, ſicut de eorum ſumma pietate, & ſapientia nobis pollicebamur, paratiſſimos ad ipſius Concilii celebrationem adjuvandam invenimus,

ad Dei omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque univerſalis Eccleſiæ utilitatem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu, ſacrum œcumenicum, & generale Concilium, ex authoritate ejuſdem Dei; & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, qua nos quoque in terris fungimur, & freti, & ſubnixi, in civitate Trident. ad Sacratiſſimum diem Reſurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus, & ibi celebrandum, ſublata ſuſpenſione quacumque, ſtatuimus, atque decernimus. Quocirca venerabiles fratres noſtros omnibus ex locis Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios, Abbates, cæteroſque, quibus in Conc. generali ſedere, & ſententiam dicere, jure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua conſuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam diſtricte præcipiendo mandamus, in virtute Sanctæ obedientiæ, in vi quoque juramenti, quod præſtiterunt, & ſub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia convenire neglexerint, ſacris ſciunt eſſe Canonibus conſtitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant intra eam diem, niſi forte impedimento fuerint legitimo præpediti; quod tamen impedimentum per legitimos Procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes, & ſingulos, quorum intereſt, intereſſeve poterit, ut in Concilio adeſſe non negligant. Chariſſimos vero in Chriſto filios noſtros Rom. Imp. electum, cæteroſque Reges, & Principes, quos optandum ſane eſſet Conc. intereſſe poſſe, hortamur, & rogamus, ut ſi ipſi intereſſe Conc. non potuerint, at Oratores ſuos prudentes, graves, & pios viros utique mittant, qui ipſorum nomine inter-

Matt. 16. c. quanto de mandat. epi. c. un. ut eccl. benef. c. ad Apoſtolic. S. Pan. de re jud. in 6. c. 1. de hom. eod. Pelag. 2. in 1. Ep. circa princ.

Conc. Carthag. 3. c. 43. infra Seſſ. 24. c. 2. in fin. de ref.

interſint, curentque diligenter pro ſua pietate, ut ex eorum regnis, atque dominiis Prælati ſine recuſatione, ac mora tam neceſſario tempore, Deo, & Eccleſiæ officium ſuum præſtent, eoſdem etiam curaturos eſſe minime dubitantes, ut per ipſorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, & aliis omnibus ad Concil. euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benigneque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur; ſicut, quod ad nos attinet, ipſi quoque curabimus; qui nihil omnino prætermittere decrevimus, quod ad tam pium, & ſalutare opus perficiendum a nobis in hoc loco conſtitutis præſtari poſſit; nihil, ut Deus ſcit, quærentes aliud, nihil propoſitum habentes in hoc Concilio celebrando, niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ovium reductionem, ac ſalutem, & perpetuam Chriſtianæ Reipublicæ tranquillitatem, ac quietem. Ut vero hæ litteræ & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perveniant, nec quiſquam ex excuſatione uti poſſit, quod illa ignoraverit, præſertim cum non ad omnes, quos de his litteris certiores fieri oporteret, tutus forſitan pateat aditus, volumus, & mandamus, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccl. Later. tunc, cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam clara voce a Curiæ noſtræ curſoribus, ſeu notariis aliquibus publicis recitentur; &, poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccl. itemque Cancel. Apoſt. & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique, quo legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquandiu relinquantur: cum autem inde amovebuntur, earum exempla in eiſdem locis affixa remaneant.

Nos enim per recitationem hanc, publicationem, & affixionem, omnes, & ſingulos, qui his litteris comprehenduntur, poſt duos menſes a die publicationis, & affixionis earum, volumus perinde adſtrictos, & obligatos eſſe, ac ſi ipſiſmet illæ coram editæ, & lectæ fuiſſent, tranſumptis quoque earum, quæ manu publici alicujus notarii ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, ut ſine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis, ſtatuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1560. 3. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno primo.

Antonius Florebellus.

Barengus.

SESSIO XVII.

Quæ eſt prima ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 18. Menſis Januar. MDLXII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLacet ne vobis ad laudem, & gloriam Sanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii,

lii, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrum œcumenicum, & generale Concil. Trid. in ſpiritu ſancto legitime congregatum, ab hodierno die, qui eſt 18. Menſis Jan. anni a Nativ. Dom. 1562. Cathedræ Rom. B. Petri Apoſtolorum Principis conſecrato, ſublata quacumque ſuſpenſione, juxta formam, & tenorem litterarum SS. D.N. Pii IV. Pont.Max. celebrari, & in eo ea, debito ſervato ordine, tractari, quæ proponentibus Legatis, ac Præſidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, ſedandas de religione controverſias, coercendas linguas doloſas, depravatorum morum abuſus corrigendos, Eccleſiæ veram, atque Chriſtianam pacem conciliandam apta, & idonea ipſi S. Synodo videbuntur? *Reſponderunt*, Placet.

Infra ſeſſ. 24. & 25. c.21. de refor.

Indictio futuræ Seſſionis.

PLacet ne vobis, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt Secundam Dominicam Quadrageſimæ, quæ erit die XXVI. Menſis Februarii? *Reſponderunt*, Placet.

SESSIO XVIII.

Quæ eſt II. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 26. Februarii 1562.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica invitandis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congrega-

gregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem viribus confiſa, ſed Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui os, & ſapientiam Eccleſiæ ſuæ daturum ſe promiſit, ope, & auxilio freta, illud præcipue cogitat, ut Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter ſe diſſidentium opinionibus, pluribus locis inquinatam, & obſcuratam, in ſuam puritatem, & ſplendorem aliquando reſtituat, & mores, qui a veteri inſtituto deflexerunt, ad meliorem vitæ rationem revocet, corque patrum ad filios, & cor filiorum ad patres convertat. Cum itaque omnium primum animadverterit, hoc tempore ſuſpectorum, ac pernicioſorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longe lateque diffunditur, numerum nimis excreviſſe, quod quidem in cauſa fuit, ut multæ cenſuræ in variis provinciis, & præſertim in alma Urbe Roma, pio quodam zelo editæ fuerint; neque tamen huic tam magno, ac pernicioſo morbo ſalutarem ullam profuiſſe medicinam: cenſuit, ut delecti ad hanc diſquiſitionem Patres, de cenſuris libriſque quid facto opus eſſet, diligenter conſiderarent, atque etiam ad eandem S. Synodum ſuo tempore referrent, quo facilius ipſa poſſit varias, & peregrinas doctrinas, tanquam zizania, a Chriſtianæ veritatis tritico ſeparare, deque his commodius deliberare, & ſtatuere, quæ ad ſcrupulum ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum cauſas, magis opportuna videbuntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta eſſe vult, prout etiam præſenti decreto deducit; ut, ſi quis ad ſe pertinere aliquo modo putaverit, quæ vel de hoc librorum, & cenſurarum negotio, vel de aliis,

Lucæ 21.

Infra ſeſſ. ult. circa fin.

Infra ſeſſ. 25. in fin.

Matth. 13. e. ita nos in fin. 25. q. 2.

quæ

quæ in hoc generali Concil. tractanda prædixit, non dubitet a S. Synodo ſe benigne auditum iri.

Quoniam vero eadem S. Synodus ex corde optat, Deumque enixe rogat, quæ ad pacem ſunt Eccleſiæ, ut univerſi communem matrem in terris agnoſcentes, quæ, quos peperit, oblivisci non poteſt, unanimes, uno ore, glorificemus Deum, & Patrem D. N. Jeſu Chriſti; per viſcera miſericordiæ ejuſdem Dei, & Domini noſtri, omnes, qui nobiſcum communionem non habent, ad concordiam, & reconciliationem, & ut ad hanc S. Synodum veniant, invitat, atque hortatur, utque charitatem, quod eſt vinculum perfectionis, amplectantur, pacemque Chriſti exultantem in cordibus ſuis præſeferant, in quam vocati ſunt, in uno corpore. Hanc ergo non humanam, ſed Spiritus ſancti vocem audientes, ne obdurent corda ſua, ſed in ſuo ſenſu non ambulantes, neque ſibi placentes, ad tam piam, & ſalutarem matris ſuæ admonitionem excitentur, & convertantur. Omnibus enim charitatis officiis S. Synodus eos ut invitat, ita complectetur.

Iſa. 49. Rom. 15. Coloſ. 3. Pſal. 94. Heb. 3. Eph. 4. Rom. 15.

Inſuper eadem S. Synodus decrevit, fidem publicam in Congregatione generali concedi poſſe, & eamdem vim habituram, ejuſdemque roboris, & momenti futuram, ac ſi in publica Seſſione data, & decreta fuiſſet.

Indictio futuræ Seſſionis.

EAdem ſacroſancta Synodus Tridentina, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſt. Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt

ſacratiſſimum feſtum Aſcenſionis Domini, quæ erit die 14. Menſis Maji.

SALVUS CONDUCTUS concessus Germanicæ Nationi in Cong. generali Die 14 Martii 1562.

Hic Salvus Conductus, excepta extenſione ad alias nationes, habetur ſupra ſeſſ. 15.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem S. Sedis Apoſtolicæ Legatis, univerſis fidem facit, quod omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuſcumque viris, cujuſcumque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ Provinciæ, & nationis, civitatibus, ac aliis locis ejuſdem, & omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ Confeſſionis, perſonis, qui, aut quæ una cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimam, veriſſimamque ſecuritatem, quam Salvumconductum appellant, libere ad hanc Tridentinam Civitatem veniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, una cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotiis tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcumque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quam verbo libere offerendi, propalandi, eoſque Scripturis ſacris, & Beatorum Patrum verbis, ſententiis, & rationibus declarandi, aſtruendi, & perſuadendi,

&,

& , ſi opus fuerit, etiam ad objecta Concilii generalis reſpondendi; & cum iis, qui a Concilio delecti fuerint, diſputandi Chriſtiane, aut charitative, abſque omni impedimento conferendi, opprobriis, convitiis, ac contumeliis penitus ſemotis, & ſignanter, quod cauſæ controverſæ ſecundum Sacram Scripturam, & Apoſt. traditiones, probata Concilia, & Cath. Eccl. conſenſum, & SS. Patrum auctoritates in præd. Conc. Trid. tractentur; illo etiam addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eam commiſſorum, aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino concedit: ſic etiam, ut propter illorum præſentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa civitate Trid. a divinis officiis quovis modo ceſſetur. Et ut his peractis, vel non peractis, quandocumque ipſis libuerit, aut majorum ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optabit; mox abſque ulla renitentia, & occaſione, aut mora, ſalvis rebus eorum, & ſuorum pariter honore, & perſonis, vice verſa, poſſint juxta beneplacitum libere, & ſecure redire; de ſcientia tamen ab eadem Synod. deputandorum, ut tunc opportune eorum ſecuritati, abſque dolo, & fraude provideatur. Vult etiam S. Synodus in hac publica fide, ſalvoque conductu omnes quaſcumque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi, quæ pro pœna, efficaci, & ſufficienti ſecuritate, in eundo, ſtando, & redeundo neceſſariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad majorem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum exprimens, quod ſi quiſpiam, aut illorum aliqui,

Supra ſeſſ. 13 in princ.

ſive in itinere, Tridentum veniendo, ſive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium eis conceſſum annullari, aut caſſari, vult, & concedit, ut in hujuſmodi facinore deprehenſi ab ipſis dumtaxat, & non ab aliis condigna animadverſione, cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut, ſi quiſquam, vel aliqui ex ipſa Synodo, ſive in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in hujuſmodi facinore deprehenſi ab ipſa Synodo dumtaxat, & non ab aliis condigna animadverſione, & emenda ſufficienti, per partem DD. Germanorum Auguſtanæ Confeſſionis tunc hic præſentium merito laudanda, & approbanda, mox puniantur, præſenti aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipſa Synodus, quod liceat ipſis Ambaſciatoribus, omnibus, & ſingulis, toties, quotieſcunque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam exire de Civitate Tridentina, & reverti ad eandem, nec non nuncium, vel nuncios ſuos ad quæcumque loca pro ſuis neceſſariis negotiis ordinandis libere mittere, ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatum ſuſcipere, toties, quoties eis videbitur expedire: ita quod aliqui, vel aliquis per deputan-

tandos Concilii ſocientur, qui eorum ſecuritati provideant, vel provideat. Qui quidem Salvus conductus, & ſecuritas ſtare, ac durare debeat a tempore, & per tempus, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit, & uſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem, & rurſum poſt ſufficientem audientiam habitam, ſpatio viginti dierum præmiſſo; cum ipſi petierint, aut Concilium, habita hujuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit, a Tridento uſque in quem quiſque elegerit ſibi locum tutum, Deo favente, reſtituet, dolo, & fraude prorſus excluſis.

Quæ quidem omnia pro univerſis, & ſingulis Chriſtifidelibus, pro omnibus Principibus, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus quibuſcumque, atque omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis, cujuſcumque ſtatus, & conditionis exiſtant, aut quocumque nomine cenſeantur, inviolabiliter obſervanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet.

Inſuper omni fraude, & dolo excluſis, vera, & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam vel manifeſte, vel occulte occaſionem quæſituram, aut aliqua auctoritate, potentia, jure, vel ſtatuto, privilegio Legum, vel Canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præſertim Conſtantien. & Senen. quacumque forma verborum expreſſa, in aliquod hujus fidei publicæ, & pleniſſimæ aſſecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ, præjudicium quovis modo uſuram, aut quemquam uti permiſſuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cujuſcumque conditionis,

Con. Conſtan. ſeſſ. 19. in c. Quod non obſtantibus ſalvis conductibus.

nis, vel ſtatus, aut præeminentiæ exiſtens, præſcriptæ aſſecurationis, & Salviconductus formam, & modum in quocumque puncto, vel clauſula violaverit (quod tamen avertere dignetur Omnipotens) & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, ipſorum arbitrio merito approbanda, & laudanda, habeant, ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas jure divino, & humano, aut conſuetudine, hujuſmodi Salvorum conductuum violatores incurrere poſſunt, abſque omni excuſatione, aut quavis in hac parte contradictione.

Extenſio ad alias Nationes.

EAdem Sacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus, & ſingulis aliis, qui nobiſcum in iis, quæ ſunt fidei, communionem non habent, ex quibuſcumque Regnis, Nationibus, Provinciis, Civitatibus, ac locis, in quibus publice, & impune prædicatur, vel docetur, ſive creditur contrarium ejus, quod S. Romana ſentit Eccleſia, dat fidem publicam, ſive Salvum conductum, ſub eadem forma, & eiſdem verbis, quibus datur Germanis.

SESSIO XIX.

Quæ eſt III. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 14. *Maji*. 1562.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congrega-

gregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, Decreta ea, quæ hodie in præſenti Seſſione ſtatuenda, ac ſancienda erant, juſtis nonnullis, ac honeſtis cauſis in feriam quintam, poſt proximam ſolemnitatem Corporis Chriſti, quæ erit pridie Nonas Junii, prorogandа cenſuit, ac prorogat, dictaque die Seſſionem habendam eſſe, ac celebrandam, omnibus indicit. Interea rogandus eſt Deus, & Pater Domini noſtri Jeſu Chriſti, auctor pacis, ut ſanctificet corda omnium, quo adjuvante, ſancta Synodus & nunc, & ſemper meditari, atque peragere valeat, quæ ad ejus laudem, & gloriam pertineant.

SESSIO XX.

Quæ eſt IV. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 4. Junii 1562.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, propter varias difficultates, ex diverſis cauſis exortas, atque etiam, ut congruentius, majorique cum deliberatione omnia procedant, nempe ut dogmata cum iis, quæ ad reformationem ſpectant, ſimul tractentur, & ſanciantur ea, quæ ſtatuenda videbuntur, tam de reformatione, quam de Dogmatibus, in proxima Seſſione, quam omnibus indicit, in diem ſextam decimam ſubſequentis menſis Julii definienda eſſe decrevit: Hoc tamen adjecto, quod dictum

ſtum terminum ipſa S. Synodus pro ejus arbitrio, & voluntate, ſicuti rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione reſtringere, & prorogare libere poſſit, & valeat.

SESSIO XXI.

Quæ eſt V. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 16. Julii 1562.

Doctrina de Communione ſub utraque ſpecie, & parvulorum.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, cum de tremendo, & Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento varia diverſis in locis errorum monſtra nequiſſimi Dæmonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis Provinciis multi a Catholicæ Eccleſiæ fide, atque obedientia videantur diſceſſiſſe; cenſuit ea, quæ ad Communionem ſub utraque ſpecie, & parvulorum pertinent, hoc loco exponenda eſſe. Quapropter cunctis Chriſtifidelibus interdicit, ne poſthac de iis aliter vel credere, vel docere, vel prædicare audeant, quam eſt his decretis explicatum, atque definitum.

Laicos, & Clericos non conficientes non adſtringi jure divino ad communionem ſub utraque ſpecie. Cap. I.

Iſai. 11. ITaque ſancta ipſa Synodus, a Spiritu ſancto, qui Spiritus eſt ſapientiæ, & intellectus, ſpiritus

ritus conſilii, & pietatis, edocta, atque ipſius Eccleſiæ judicium, & conſuetudinem ſecuta, declarat, ac docet, nullo divino præcepto Laicos, & Clericos non conficientes obligari ad Euchariſtiæ Sacramentum ſub utraque ſpecie ſumendum, neque ullo pacto, ſalva fide, dubitari poſſe, quin illis alterius ſpeciei Communio ad ſalutem ſufficiat: nam, etſi Chriſtus Dominus in ultima cœna venerabile hoc Sacramentum in panis, & vini ſpeciebus inſtituit, & Apoſtolis tradidit; non tamen illa inſtitutio, & traditio eo tendunt, ut omnes Chriſtifideles ſtatuto Domini ad utramque ſpeciem accipiendam adſtringantur. Sed neque ex ſermone illo apud Joannem ſexto recte colligitur, utriuſque ſpeciei communionem a Domino præceptam eſſe, utcumque juxta varias ſanctorum Patrum, & Doctorum interpretationes intelligatur. Namque qui dixit: Niſi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus ſanguinem, non habebitis vitam in vobis, dixit quoque: Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Et qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, habet vitam æternam; dixit etiam: Panis, quem ego dabo, caro mea eſt pro mundi vita. Is denique, qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, in me manet, & ego in illo; dixit nihilominus: Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.

Conc. Conſtan. ſeſſ. 13. inf. Can. 2.

Matth. 26. Marci 14. Luc. 22. 1. Cor. 11.

Joan. 6. ibid. ibid. ibid. ibid. ibid.

Eccleſiæ poteſtas circa diſpenſationem Sacramenti Euchariſtiæ. Cap. II.

PRæterea declarat, hanc poteſtatem perpetuo in Eccleſia fuiſſe, ut in Sacramentorum diſpenſa-

penſatione, ſalva illorum ſubſtantia, ea ſtatueret, vel mutaret, quæ ſuſcipientium utilitati, ſeu ipſorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate, magis expedire judicaret; id autem Apoſtolus nec obſcure viſus eſt innuiſſe, cum ait: Sic nos exiſtimet homo, ut miniſtros Chriſti, & diſpenſatores myſteriorum Dei: atque ipſum quidem hac poteſtate uſum eſſe ſatis conſtat, cum in multis aliis, tum in hoc ipſo ſacramento; cum, ordinatis nonnullis circa ejus uſum: Cætera, inquit, cum venero, diſponam. Quare agnoſcens Sancta Mater Eccleſia hanc ſuam in adminiſtratione Sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Chriſtianæ religionis non infrequens utriuſque ſpeciei uſus fuiſſet, tamen progreſſu temporis latiſſime jam mutata illa conſuetudine, gravibus, & juſtis cauſis adducta, hanc conſuetudinem ſub altera ſpecie communicandi approbavit, & pro lege habendam decrevit, quam reprobare, aut ſine ipſius Eccleſiæ auctoritate pro libito mutare non licet.

1. Cor. 4. 2. Cor. 6. *1. Cor. 11.* *Con. Conſtant. ſeſſ. 13.*

Totum, & integrum Chriſtum, ac verum Sacramentum ſub qualibet ſpecie ſumi. *Caput III.*

INſuper declarat, quamvis Redemptor noſter, ut antea dictum eſt, in ſuprema illa cœna hoc Sacramentum in duabus ſpeciebus inſtituerit, & Apoſtolis tradiderit, tamen fatendum eſſe etiam ſub altera tantum ſpecie totum, atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi; ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia neceſſaria ad ſalutem eos defraudari, qui unam ſpeciem ſolam accipiunt.

Matth. 26. Marci 14. 1. Cor. 11. ſupra, c. 1. c. Qui manducant, c. Invitat, c. Singuli de conſ. Diſt. 2. ſup. ſeſſ. 13. c. 3. & ca. 4. de Sacr. Eucharist.

Par-

Parvulos non obligari ad communionem Sacramentalem. Cap. IV.

DEnique eadem S. Synodus docet, parvulos uſu rationis carentes nulla obligari neceſſitate ad Sacramentalem Euchariſtiæ communionem: ſiquidem per Baptiſmi lavacrum regenerati, & Chriſto incorporati, adeptam jam filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere non poſſunt. Neque ideo tamen damnanda eſt antiquitas, ſi eum morem in quibuſdam locis aliquando ſervavit: ut enim ſanctiſſimi illi Patres ſui facti probabilem cauſam pro illius temporis ratione habuerunt, ita certe eos nulla ſalutis neceſſitate id feciſſe, ſine controverſia credendum eſt. *Infra Can. 4. Tit. 7.*

De Communione ſub utraque ſpecie, & parvulorum.

CANON I.

SI quis dixerit, ex Dei præcepto, vel neceſſitate ſalutis, omnes, & ſingulos Chriſtifideles utramque ſpeciem ſanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti ſumere debere; anathema ſit. *Supra c. 1. Conc. Conſt. Seſſ. 13.*

CANON II.

Si quis dixerit, ſanctam Eccleſiam Catholicam non juſtis cauſis, & rationibus adductam fuiſſe, ut laicos, atque etiam Clericos non conficientes, ſub panis tantummodo ſpecie communicaret, aut in eo erraſſe; anathema ſit. *Supra c. 1. & Conc. Conſt. ibid.*

CANON III.

Si quis negaverit, totum, & integrum Chriſtum omnium gratiarum fontem, & auctorem, ſub una panis ſpecie ſumi, quia, ut quidam fal- *Supra c. 2. & ſeſſ. 13. c. 3. & Ca. 3. Conc. Conſtan. ibid.*

ſo aſſerunt, non ſecundum ipſius Chriſti inſtitutionem ſub utraque ſpecie ſumatur; anathema ſit.

CANON IV.

Supra in prin. & c. 4.

Si quis dixerit, parvulis, antequam ad annos diſcretionis pervenerint, neceſſariam eſſe Euchariſtiæ communionem; anathema ſit.

Supra ſeſſ. 13. in fin. Vide etiam infr. ſeſſ. 22. in Decreto finali.

Duos vero articulos, alias propoſitos, nondum tamen excuſſos, videlicet: An rationes, quibus S. Catholica Eccleſia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes ſacerdotes ſub una tantum panis ſpecie, ita ſint retinendæ, ut nulla ratione calicis uſus cuiquam ſit permittendus: &, An, ſi honeſtis, & chriſtianę charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno Calicis uſus videatur; ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit, & quænam ſint illæ; eadem S. Synodus in aliud tempus, oblata ſibi quam primum occaſione, examinandos, atque definiendos reſervat.

Infra ſeſſ. 22. ibid.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & ſanctæ Eccleſiæ ornamentum, ea, quæ ſequuntur, de reformationis negotio in præſenti ſtatuenda eſſe cenſuit.

Caput I.

Vide, quæ circa Simoniacos ſtatuit Pius 5. in Conſtitut. Cum primum 1566.

QUoniam ab Eccleſiaſtico ordine omnis avaritiæ ſuſpicio abeſſe debet; nihil pro collatione quorumcumque ordinum, etiam clericalis tonſuræ, nec pro litteris dimiſſoriis, aut teſti-

moniali-

monialibus, nec pro ſigillo, nec alia quacumque de cauſa, etiam ſponte oblatum, Epiſcopi, & alii ordinum collatores, aut eorum miniſtri quovis prætextu accipiant. Notarii vero in iis tantum locis, in quibus non viget laudabilis conſuetudo nihil accipiendi, pro ſingulis litteris dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, decimam tantum unius aurei partem accipere poſſint, dummodo eis nullum ſalarium ſit conſtitutum pro officio exercendo, nec Epiſcopo ex Notarii commodis aliquod emolumentum ex eiſdem ordinum collationibus directe, vel indirecte provenire poſſit; tunc enim gratis operam ſuam eos præſtare omnino teneri decernit, contrarias taxas, ac ſtatuta, & conſuetudines etiam immemorabiles quorumcumque locorum, quæ potius abuſus, & corruptelæ ſimoniacæ pravitati faventes nuncupari poſſunt, penitus caſſando, & interdicendo; & qui ſecus fecerint, tam dantes, quam accipientes, ultra divinam ultionem, pœnas a jure inflictas ipſo facto incurrant.

Conc. 2. Lateran. c. 1. & Later. 4 c. 63. Chalcedon. c. 2. Brac. 2. c. 3. Aurelian. 2. c. 3. & Toleta 2. can. 3. cap. Sicut Epiſcop. 1. q 2. & cap 1. de ſimon. De quibus Milevit. Conc. c. 14.

Locis ſupra citatis.

Caput II.

CUm non deceat eos, qui divino miniſterio adſcripti ſunt, cum ordinis dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere; compertumque ſit, complures pleriſque in locis ad ſacros ordines nullo fere delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, ſe beneficium eccleſiaſticum, aut etiam idoneas facultates obtinere, ſtatuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus ſæcularis, quamvis alias ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate, ad ſacros ordines promoveatur, niſi prius legitime conſtet, eum beneficium eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſte ſufficiat, pacifice poſſidere. Id ve-

c. Diaconi ſunt. §. Nunc autem, 93. Diſt. Bulla Pii V. 1568. quæ incipit: Romanus, extend. ad Cleric. Regulares non profeſſos, quæ tamen non ligat Religioſos Societatis JESU, licet vota tantum ſimplicia emiſerint, quia vere nihilominus ſunt Religioſi profeſſi, uti declararunt Gregor.

XIII. Bulla; Aſcendente 1584. & Gregor. XIV. Bulla Eccleſiæ 1591. c. Non liceat, c. Epiſcopus, cap. Cum ſecundum & c. Tuis, de præb. c. Si Epiſc. eod. in 6. Conc. Later. ſub Alex. III. parte 1. c. 9. c. fin. de refor. in 6.

ro beneficium reſignare non poſſit, niſi facta mentione, quod ad illius beneficii titulum ſit promotus; neque ea reſignatio admittatur, niſi conſtito, quod aliunde vivere commode poſſit, & aliter facta reſignatio nulla ſit. Patrimonium vero, vel penſionem obtinentes ordinari poſthac non poſſint, niſi illi, quos Epiſcopus judicaverit aſſumendos pro neceſſitate, vel commoditate Eccleſiarum ſuarum, eo quoque prius perſpecto, patrimonium illud, vel penſionem vere ab eis obtineri, taliaque eſſe, quæ eis ad vitam ſuſtentandam ſatis ſint, atque illa deinceps ſine licentia Epiſcopi alienari, aut extingui, aut remitti nullatenus poſſint, donec beneficium eccleſiaſticum ſufficiens ſint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere poſſint, antiquorum Canonum pœnas ſuper his innovando.

Caput III.

Infra ſeſſ. 22. de refor. c. 2.

CUm beneficia ad divinum cultum, atque Eccleſiaſtia munia obeunda ſint conſtituta, ne qua in parte minuatur divinus cultus, ſed ei debitum omnibus in rebus obſequium præſtetur, ſtatuit S. Synodus in Eccleſiis tam Cathedralibus, quam Collegiatis, in quibus nullæ ſunt diſtributiones quotidianæ, vel ita tenues, ut veriſimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque proventuum, & obventionum tam dignitatum, quam Canonicatuum, perſonatuum, portionum, & officiorum ſeparari debere, & in diſtributiones quotidianas converti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros divinis intereſſentes proportionabiliter; juxta diviſionem ab Epiſcopo, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegato, in ipſa prima fructuum deductione faciendam dividantur: ſalvis tamen conſue-

tu-

tudinibus earum Eccleſiarum; in quibus non reſidentes, ſeu non ſervientes nihil, vel minus tertia parte percipiunt; non obſtantibus exemptionibus, ac aliis conſuetudinibus etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuſcumque. Creſcenteque non ſervientium contumacia, liceat contra eos procedere juxta juris, ac ſacrorum Canonum diſpoſitionem.

Caput IV.

EPiſcopi etiam, tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, in omnibus Eccleſiis Parochialibus, vel baptiſmalibus, in quibus populus ita numeroſus ſit, ut unus rector non poſſit ſufficere Eccleſiaſticis Sacramentis miniſtrandis, & cultui divino peragendo, cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, ſibi tot ſacerdotes ad hoc munus adjungere, quot ſufficiant ad ſacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandum. In iis vero, in quibus ob locorum diſtantiam, ſive difficultatem, Parochiani ſine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audienda accedere non poſſunt, novas Parochias, etiam invitis Rectoribus, juxta formam Conſtit. Alexand. III. quæ incipit: Ad audientiam conſtituere poſſint. Illis autem ſacerdotibus, qui de novo erunt Eccleſiis noviter erectis præficiendi, competens aſſignetur portio, arbitrio Epiſcopi, ex fructibus ad Eccleſiam matricem quomodocumque pertinentibus, &, ſi neceſſe fuerit, compellere poſſit populum ea ſubminiſtrare, quæ ſufficiant ad vitam dictorum ſacerdotum ſuſtentandam; quacumque reſervatione generali, vel ſpeciali, vel affectione ſuper dictis Eccleſiis non obſtantibus. Neque hujuſmodi ordinationes, &

Infr. ſeſſ. 23. de reſi. ca. 1. c. Cum ad hoc, & ſeq. de cler. non reſid.

c. fin. de Eccl. ædif.

Vide infra XXII.

 erectio-

erectiones poſſint tolli, nec impediri, ex quibuſcumque proviſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſvis aliis derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

Caput V.

c. ſicut unire, de excuſ. prel. Conc. Lat. ſub Leone X. Seſſ. 7. de ref. & infra Seſſ. 24. de ref. c. 13. ſup. ſeſſ. 14. c. 9. de refor.

c. uni. in fi. 10. q. 3. c. & temporis, cum ſeq. 16. q. 1.

UT etiam Eccleſiarum ſtatus, ubi ſacra Deo officia miniſtrantur, ex dignitate conſervetur, poſſint Epiſcopi, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis Delegati, juxta formam juris; ſine tamen præjudicio obtinentium, facere uniones perpetuas quarumcumque Eccleſiarum Parochialium, & Baptiſmalium, & aliorum beneficiorum curatorum, vel non curatorum cum curatis, propter earum paupertatem, & in cæteris caſibus a jure permiſſis, etiamſi dictæ Eccleſiæ, vel beneficia eſſent generaliter, vel ſpecialiter reſervata, aut qualitercumque affecta. Quæ uniones etiam non poſſint revocari, nec quoquo modo infringi vigore cujuſcumque proviſionis, etiam ex cauſa reſignationis, aut derogationis, aut ſuſpenſionis.

Caput VI.

c. illiteratos 39. d. ca. niſi cum pridem, de ref. c. 1. 38. diſt. c. cum ex eo de elect. in 6. Conc Tol. 8. can. 8.

QUia illiterati, & imperiti Parochialium Eccleſiarum rectores ſacris minus apti ſunt officiis, & alii propter eorum vitæ turpitudinem potius deſtruunt, quam ædificant: Epiſcopi etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, eiſdem illiteratis, & imperitis, ſi alias honeſtæ vitæ ſint, Coadjutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eiſdem pro ſufficienti victu aſſignare, vel aliter providere poſſint, quacunque appellatione, & exemptione remota. Eos vero, qui turpiter, & ſcandaloſe vivunt, poſtquam præmoniti fuerint, coerceant, ac caſtigent, &, ſi adhuc incorrigibiles in ſua ne-

c. quia frater, 7. q. 1. c. Ut clericorum, & ſeq. de vit. & honeſt. Cler. c. Felicis de pœnis, in 6. & Clem. Multorum de pœn.

nequitia perſeverent, eos beneficiis, juxta Sacrorum Canonum Conſtitutiones, exemptione, & appellatione quacumque remota, privandi facultatem habeant.

Caput VII.

CUm illud quoque valde curandum ſit, ne ea, quæ ſacris miniſteriis dicata ſunt, temporum injuria obſoleſcant, & ex hominum memoria excidant; Epiſcopi, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, transferre poſſint beneficia ſimplicia, etiam juris patronatus ex Eccleſiis, quæ vetuſtate, vel alias collapſæ ſint, & ob earum inopiam nequeant inſtaurari, vocatis iis, quorum intereſt, in matrices, aut alias Eccleſias locorum eorundem, ſeu viciniorum arbitrio ſuo; atque in eiſdem Eccleſiis erigant altaria, vel capellas ſub eiſdem invocationibus, vel in jam erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus prioribus Eccleſiis impoſitis; Parochiales vero Eccleſias, etiamſi juriſpatronatus ſint, ita collapſas refici, & inſtaurari procurent ex fructibus, & proventibus quibuſcumque, ad eaſdem Eccleſias quomodocumque pertinentibus, qui ſi non fuerint ſufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Eccleſiis provenientes percipiunt, aut in illorum defectum, parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant, quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quod ſi nimia egeſtate omnes laborent, ad matrices, ſeu viciniores Eccleſias transferantur, cum facultate tam dictas Parochiales, quam alias Eccleſias dirutas in profanos uſus, non ſordidos, erecta tamen ibi Cruce, convertendi.

c. 1. & c. pæn. de eccl. ædif. vel repar. infra c. 8. & ſupra Seſſ. ca 8. de refor.

Caput VIII.

QUæcumque in Diœceſi ad Dei cultum ſpectant, ab Ordinario diligenter curari, atque iis, ubi oportet, provideri æquum eſt: propterea commendata Monaſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ nuncupatæ, in quibus non viget regularis obſervantia, nec non beneficia tam curata, quam non curata, ſæcularia, & regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Epiſcopis, etiam tanquam Apoſt. Sedis delegatis, annis ſingulis viſitentur: curentque iidem Epiſcopi congruentibus remediis, etiam per ſequeſtrationem fructuum, ut quæ renovatione indigent, aut reſtauratione, reficiantur: & cura animarum; ſi qua illis, vel eorum annexis immineat, aliaque debita obſequia recte exerceantur, appellationibus quibuſcumque, privilegiis, conſuetudinibus, etiam immemorabili tempore præſcriptis, conſervatoriis judicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obſtantibus: &, ſi in eis vigeret obſervantia regularis, provideant Epiſcopi paternis admonitionibus, ut eorum regularium ſuperiores, juxta eorum regularia inſtituta, debitam vivendi rationem obſervent, & obſervari faciant, & ſibi ſubditos in officio contineant, ac moderentur. Quod ſi admoniti intra ſex menſes eos non viſitaverint, vel correxerint, tunc iidem Epiſcopi, etiam ut Delegati Sedis Apoſtolicæ, eos viſitare poſſint, & corrigere, prout ipſi ſuperiores poſſent, juxta eorum inſtituta, quibuſcumque appellationibus, privilegiis, & exemptionibus penitus remotis, & non obſtantibus.

Supra ſeſſ. 7. de refor. c. 8. & infra Seſſ. 24. c. 9. & ſeſſ. ult. de ref. ca. 20. Conc. Tarracon. 1. ca. 7. & Conc. Brac. 2. c. 1.

Cap. IX.

CUm multa a diverſis antea Conciliis, tam Lateranenſi, ac Lugdunenſi, quam Vienneſi, adverſus pravos eleemoſynarum Quæſtorum abuſus remedia tunc adhibita, poſterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, potiuſque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium ſcandalo, & querela excreſcere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla ſpes amplius relicta videatur; ſtatuit, ut poſthac in quibuſcumque Chriſtianæ religionis locis eorum nomen, atque uſus penitus aboleatur, nec ad officium hujuſmodi exercendum ullatenus admittantur, non obſtantibus privilegiis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, piis locis, & quibuſvis cujuſcumque gradus, ſtatus, & dignitatis perſonis conceſſis, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias vero, aut alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Chriſtifideles decet privari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas eſſe decernit, quibus etiam eleemoſynas, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur, ut tandem cœleſtes hos Eccleſiæ theſauros non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri, omnes vere intelligant.

Conc. Later. c. 61. ſub Innoc. 2. c. cum ex eo, de pœnit. & rem. Clem. abuſionibus, eodem tit. & inf. Seſſ. ult. in decreto de Indul. & ſupra Seſſ. 5. c. 2. de ref.

vide conſt. Pii 5. Et ſi Dominici.

Indictio futuræ Seſſionis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decrevit proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe

fe-

feria quinta poſt octavam feſti Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit 17. Menſis Septembris proxime futuri: hoc tamen adjecto, quod dictum terminum, ac unicuique Seſſioni in poſterum præfigendum, ipſa S. Synodus pro ejus arbitrio, & voluntate, ſicut rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione reſtringere, & prorogare libere poſſit, & valeat.

Idem ſupra Seſſ. 9.

SESSIO XXII.

Quæ eſt VI. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 17. Menſis Septemb. 1562.

Doctrina de Sacrificio Miſſæ.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtol. Sedis Legatis, ut vetus, abſoluta, atque omni ex parte perfecta de magno Euchariſtiæ myſterio in Sancta Catholica Eccleſia fides, atque doctrina retineatur, & in ſua puritate, propulſatis erroribus, atque hæreſibus, conſervetur, de ea, quatenus verum, & ſingulare ſacrificium eſt, Spiritus ſancti illuſtratione edocta, hæc, quæ ſequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

Supra ſeſſ. 13. in princ.

Caput I.

QUoniam ſub priori teſtamento, teſte Apoſt. Paulo, propter Levitici ſacerdotii imbecillitatem, conſummatio non erat; oportuit, Deo Patre miſericordiarum ita ordinante, ſacerdotem alium ſecundum ordinem Melchiſedech ſurgere,

Hebr. 7.

gere,

gere, D. N. Jeſum Chriſtum, qui poſſet omnes, quotquot ſanctificandi eſſent, conſummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noſter, etſi ſemel ſeipſum in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur, quia tamen per mortem ſacerdotium ejus extinguendum non erat, in cœna noviſſima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ ſponſæ ſuæ Eccleſiæ viſibile, ſicut hominum natura exigit, relinqueret ſacrificium, quo cruentum illud ſemel in Cruce peragendum repræſentaretur, ejuſque memoria in finem uſque ſæculi permaneret, atque illius ſalutaris virtus in remiſſionem eorum, quæ a nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur, ſacerdotem ſecundum ordinem Melchiſedech ſe in æternum conſtitutum declarans, corpus, & ſanguinem ſuum ſub ſpeciebus panis, & vini Deo Patri obtulit; ac ſub earumdem rerum ſymbolis Apoſtolis, quos tunc novi Teſtamenti ſacerdotes conſtituebat, ut ſumerent, tradidit; & eiſdem, eorumque in ſacerdotio ſucceſſoribus, ut offerrent, præcepit, per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem, uti ſemper Catholica Eccleſia intellexit, & docuit. Nam celebrato veteri Paſcha, quod in memoriam exitus de Ægypto multitudo filiorum Iſrael immolabat, novum inſtituit Paſcha, ſe ipſum ab Eccleſia per ſacerdotes ſub ſignis viſibilibus immolandum in memoriam tranſitus ſui ex hoc mundo ad Patrem, quando per ſui ſanguinis effuſionem nos redemit, eripuitque de poteſtate tenebrarum, & in regnum ſuum tranſtulit. Et hæc quidem illa munda oblatio eſt, quæ nulla indignitate, aut malitia offerentium in-

Hebr. 7. 9. & 10. cap. Semel immolatus. cum ſeq. de Conſ. Diſt. 1.

Conc. Tol. 1. c. 5.
1. Cor. 11.

Pſal. 109. ca. In calicem, & c. Accip. de Conſ. Diſt. 2.

Matth. 16.
Luc. 22.

Exodi 13.

Col. 1.

Malach. 1. inquinari poteſt, quam Dominus per Malachiam nomini ſuo, quod magnum futurum eſſet in Gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit, & quam non obſcure innuit Apoſtolus Paulus, Corinthiis ſcribens, cum dixit, Non
1. Cor. 10. poſſe eos, qui participatione menſæ Dæmoniorum polluti ſunt, menſæ Domini participes fieri; per menſam Altare utrobique intelligens.
Gen. 4. & 22. Levit. 1. 2. & 3. & alibi. Hæc denique illa eſt, quæ per varias ſacrificiorum naturæ, & legis tempore ſimilitudines figurabatur; utpote quæ bona omnia per illa ſignificata, velut illorum omnium conſummatio, & perfectio, complectitur.

Caput II.

Ad Tit. 1. ET quoniam in divino hoc Sacrificio, quod in Miſſa peragitur, idem ille Chriſtus continetur, & incruente immolatur, qui in ara Cru-
Heb. 9. cis ſemel ſeipſum cruente obtulit, docet S. Synodus Sacrificium iſtud vere propitiatorium eſſe, per ipſumque fieri, ut, ſi cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reverentia, contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, miſericordiam conſequamur, & gratiã inveniamus in auxilio opportuno. Hujus quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentiæ concedens, cri-
Auguſt. 10. de Civ. Dei. c. 20. mina, & peccata etiam ingentia dimittit: una enim, eademque eſt hoſtia, idem nunc offerens ſacerdotum miniſterio, qui ſeipſum tunc in Cruce obtulit, ſola offerendi ratione diverſa. Cujus quidem oblationis, cruentæ inquam, fructus per hanc incruentam uberrime percipiuntur, tantum abeſt, ut illi per hanc quovis modo derogetur. Quare non ſolum pro fidelium vivorum peccatis,
Infra can. 3. & ſeſſ. 23. in prin. pęnis, ſatisfactionibus, & aliis neceſſitatibus, ſed pro defunctis in Chriſto nondum ad plenum purgatis,

rite

rite juxta Apoſtolorum traditionem offertur.

Caput III.

ET quamvis in honorem, & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Miſſas Eccleſia celebrare conſueverit, non tamen illis ſacrificium offerri docet, ſed Deo ſoli, qui illos coronavit; unde nec ſacerdos dicere ſolet: Offero tibi ſacrificium, Petre, vel Paule, ſed Deo de illorum victoriis gratias agens, eorum patrocinia implorat; ut ipſi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam facimus in terris.

Auguſt. de Civit. Dei l. 8. c. 27. Inf. Can. 5. & Seſſ. 25. de invoc. Sanctorum.

Caput IV.

ET cum Sancta ſancte adminiſtrari conveniat, ſitque hoc omnium ſanctiſſimum ſacrificium; Eccleſia Catholica, ut digne, reverenterque offerretur, ac perciperetur, ſacrum Canonem multis ante ſæculis inſtituit, ita ab omni errore purum, ut nihil in eo contineatur, quod non maxime ſanctitatem, ac pietatem quandam redoleat, menteſque offerentium in Deum erigat; is enim conſtat cum ex ipſis Domini verbis, tum ex Apoſtolorum traditionibus, ac ſanctorum quoque Pontificum piis inſtitutionibus.

c. Nihil de Conſ. Diſt. 2.

Ambroſ. de Sacram. l. 4. c. 6. Auguſt. ad Januar. ſuper illis verbis Pauli: Cætera, cum venero, diſponam, & ſerm. de corp. Chriſti, & ep. ad Paulin. ex Apoſtolica vero tradit. emanaſſe, teſtantur cap. Jacobus, cum gloſ. de Conſ. Diſt. 1. Vigilius PP. epi. ad Eucher. & Innocent. 3. in c. Cum Marthæ de cel. miſſ.

Caput V.

CUmque natura hominum ea ſit, ut non facile queat ſine adminiculis exterioribus ad rerum divinarum meditationem ſuſtolli; propterea pia Mater Eccleſia ritus quoſdam, ut ſcilicet quædam ſubmiſſa voce, alia vero elatiore in Miſſa pronunciarentur, inſtituit. Ceremonias item adhibuit, ut myſticas benedictiones, lumina, thymiamata, veſtes, aliaque id genus multa, ex Apoſtolica diſciplina, & traditione, quo & majeſtas tanti ſacrificii commendaretur, & men-

mentes fidelium per hæc viſibilia religionis, & pietatis ſigna, ad rerum altiſſimarum, quæ in hoc ſacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Aug. l. 3. de Lib. arb. c. 10. Humana autem anima. Infra Can. 7. Sicut in primitiva Eccleſia factum teſtatur. c. Omnes fideles, de Conſ. Diſt. 1. & c. Peracta, eod. Diſt. 2. Alioqui nec Fabianus, de Conſec. Diſt. 2. c. Et ſi non, nec Conc. Eliber. de Conſ. Diſt. 2. c. Omnis homo. nec 1. Toletan. c. 13. probaſſet certis tantum temporibus communicantes. Synodus 6. c. 32. Conc. Carthagin. 3. c. 24. Brac. 3. c. 1. ex Cypr. l. 2. epiſt. 3. & Florent. de Sacr. Euch. in Sacramentorum, c. Non oportet, c. Cũ omnes, & ca. in Calicem, de Conſ. Diſt. 2. c. Cum Marthe, §. Quæſiviſti de celeb. Miſſ. Joan. 19. Apoc. 17.

Caput VI.

Optaret quidem Sacroſancta Synodus, ut in ſingulis Miſſis fideles adſtantes non ſolum ſpirituali affectu, ſed ſacramentali etiam Euchariſtiæ perceptione communicarent, quo ad eos ſanctiſſimi hujus ſacrificii fructus uberior proveniret: nec tamen, ſi id non ſemper fiat, propterea Miſſas illas, in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, ut privatas, & illicitas damnat, ſed probat, atque adeo commendat; ſiquidem illæ quoque Miſſæ vere communes cenſeri debent; partim, quod in eis populus ſpiritualiter communicet; partim vero, quod a publico Eccleſiæ miniſtro non pro ſe tantum, ſed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Chriſti pertinent, celebrentur.

Caput VII.

Monet deinde S. Synodus, præceptum eſſe ab Eccleſia ſacerdotibus, ut aquam vino in calice offerendo miſcerent, tum quod Chriſtum Dominum ita feciſſe credatur, tum etiam, quia e latere ejus aqua ſimul cum ſanguine exierit, quod Sacramentum hac mixtione recolitur; &, cum aquæ in Apocalypſi B. Joan. populi dicantur, ipſius populi fidelis cum capite Chriſto unio repræſentatur.

Caput VIII.

Latini Græce, & viciſſim Græci Latine celebrare pro-

Etſi Miſſa magnam contineat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire viſum eſt Patribus, ut vulgari paſſim lingua celebraretur. Quamobrem, retento ubique cujuſque Eccleſiæ anti-

antiquo, & a S. Rom. Eccleſia omnium Eccleſiarum matre, & magiſtra probato ritu, ne oves Chriſti eſuriant, neve parvuli panem petant, & non ſit, qui frangat eis, mandat S. Synodus Paſtoribus, & ſingulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Miſſarum celebrationem, vel per ſe, vel per alios, ex iis, quæ in Miſſa leguntur, aliquid exponant, atque inter cætera ſanctiſſimi hujus ſacrificii myſterium aliquod declarent, diebus præſertim Dominicis, & feſtis.

hibentur, ex Conſt. Pii 5. Providentia. 1566.

Thren. 4.

Sup. Seſſ 5. ca. 2. de refor. & inf. Seſſ. 24. c. 7. de ref.

Caput IX.

Quia vero adverſus veterem hanc in ſacroſancto Euangelio, Apoſtolorum traditionibus, ſanctorumque Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi diſſeminati ſunt errores, multaque a multis docentur, atque diſputantur; ſacroſancta Synodus, poſt multos, graveſque his de rebus mature habitos tractatus, unanimi Patrum omnium conſenſu, quæ huic puriſſimæ fidei, ſacræque doctrinæ adverſantur, damnare, & a ſancta Eccleſia eliminare per ſubjectos hos Canones conſtituit.

De Sacrificio Miſſæ.

CANON I.

Si quis dixerit, in Miſſa non offerri Deo verum, & proprium ſacrificium, aut quod offerri non ſit aliud, quam nobis Chriſtum ad manducandum dari; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, illis verbis: Hoc facite in meam commemorationem, Chriſtum non inſtituiſſe Apoſtolos ſacerdotes, aut non ordinaſſe, ut ipſi,

1. Cor. 11. Lucæ 21. Supra cap. 1. de hoc ſacr.

ipſi, aliique ſacerdotes offerrent corpus, & ſanguinem ſuum; anathema ſit.

CANON III.

Sup. cap. 2. Si quis dixerit, Miſſæ ſacrificium tantum eſſe laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem ſacrificii in Cruce peracti, non autem propitiatorium, vel ſoli prodeſſe ſumenti, neque pro vivis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, ſatisfactionibus, & aliis neceſſitatibus offerri debere; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, blaſphemiam irrogari ſanctiſſimo Chriſti ſacrificio in Cruce peracto per Miſſæ ſacrificium, aut illi per hoc derogari; anathema ſit.

CANON V.

Sup. cap. 3. Si quis dixerit, impoſturam eſſe Miſſas celebrare in honorem Sanctorum, & pro illorum interceſſione apud Deum obtinenda, ſicut Eccleſia intendit; anathema ſit.

CANON VI.

Sup. cap. 4. Si quis dixerit, Canonem Miſſæ errores continere, ideoque abrogandum eſſe; anathema ſit.

CANON VII.

v. ſane de celebr. Miſſ. Sup. cap. 5. Si quis dixerit, ceremonias, veſtes, & externa ſigna, quibus in Miſſarum celebratione Eccleſia Catholica utitur, irritabula impietatis eſſe magis, quam officia pietatis; anathema ſit.

CANON VIII.

Supra c. 6. de hoc ſacr. Si quis dixerit, Miſſas, in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, illicitas eſſe, ideoque abrogandas; anathema ſit.

CANON IX.

Supr. cap. 8. ibid. c. in Sacra. Si quis dixerit, Eccleſiæ Romanæ ritum, quo ſubmiſſa voce pars Canonis, & verba conſecra-

tionis

tionis proferuntur, damnandum eſſe; aut lingua tantum vulgari Miſſam celebrari debere; aut aquam non miſcendam eſſe vino in Calice offerendo, eo quod ſit contra Chriſti inſtitutionem; anathema ſit. *menſor. de Conſ. diſt. 2.*

Decretum de obſervandis, & evitandis in celebratione Miſſæ.

QUanta cura adhibenda ſit, ut ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium omni religionis cultu, ac veneratione celebretur, quivis facile exiſtimare poterit, qui cogitarit, maledictum in Sacris litteris eum vocari, qui facit opus Dei negligenter. *Jer. 48.* Quod ſi neceſſario fatemur, nullum aliud opus adeo ſanctum, ac divinum a Chriſtifidelibus tractari poſſe, quam hoc ipſum tremendum myſterium, quo vivifica illa hoſtia, qua Deo Patri reconciliati ſumus, in altari per ſacerdotes quotidie immolatur; ſatis etiam apparet, omnem operam, & diligentiam in eo ponendam eſſe, ut quanta maxime fieri poteſt interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori devotionis, ac pietatis ſpecie peragatur. *Sup. ſeſſ. 13. c. 2. de Sacr. Euch.* Cum igitur multa jam ſive temporum vitio, ſive hominum incuria, & improbitate irrepſiſſe videantur, quæ a tanti ſacrificii dignitate aliena ſunt; ut ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem reſtituatur, decernit S. Synodus, ut ordinarii locorum Epiſcopi ea omnia prohibere, atque e medio tollere ſedulo curent, ac teneantur, quæ vel avaritia, idolorum ſervitus, vel irreverentia, quæ ab impietate vix ſejuncta eſſe poteſt, vel ſuperſtitio, veræ pietatis falſa imitatrix, induxit. *Epheſ. 5.* Atque, ut multa

Digitized by Google

paucis comprehendantur, in primis, quod ad avaritiam pertinet, cujuſvis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Miſſis novis celebrandis datur; necnon importunas, atque illiberales eleemoſynarum exactiones potius, quam poſtulationes, aliaque hujuſmodi, quæ a ſimoniaca labe, vel certe a turpi quæſtu non longe abſunt, omnino prohibeant. Deinde, ut irreverentia vitetur, ſinguli in ſuis Diœceſibus interdicant, ne cui vago, & ignoto ſacerdoti Miſſas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publice, & notorie criminoſus ſit, aut ſancto altari miniſtrare, aut ſacris intereſſe permittant, neve patiantur privatis in domibus, atque omnino extra Eccleſiam, & ad divinum tantum cultum dedicata oratoria, ab eiſdem Ordinariis deſignanda, & viſitanda, ſanctum hoc ſacrificium a ſæcularibus, aut Regularibus quibuſcumque peragi, ac niſi prius qui interſint, decenter compoſito corporis habitu, declaraverint, ſe mente etiam, ac devoto cordis affectu, non ſolum corpore, adeſſe. Ab eccleſiis vero muſicas eas, ubi ſive organo, ſive cantu laſcivum, aut impurum aliquid miſcetur, item ſæculares omnes actiones, vana, atque adeo profana colloquia, deambulationes, ſtrepitus, clamores arceant, ut domus Dei vere domus orationis eſſe videatur, ac dici poſſit. Poſtremo, ne ſuperſtitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propoſitis caveant, ne ſacerdotes aliis, quam debitis horis celebrent, neve ritus alios, aut alias ceremonias, & preces in Miſſarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Eccleſia probatæ, ac frequenti, & laudabili uſu receptæ fuerint. Quarumdam vero Miſſarum, & candelarum certum numerum, qui

Conc. Laodicen. Can. 58. Conc. Carthag. 2 Can. 9. c. Sicut, cum ſeq. Hic ergo, c. Nullus presbyter, & c. Cler. de Conſ. diſt. 1. Anacletus ep. 1. c. Auctoritate de priv. in 6. Concil. Antioſiod. c. 9. & Cabilon. ſub Vitaliano, c. 19.

Pœnas pecuniarias adjecit Pius V. in Bulla, Cum primum, 1566.

Iſa. 50. Matth. 21.

Digitized by Google

qui magis a ſuperſtitioſo cultu, quam a vera religione inventus eſt, omnino ab Eccleſia removeant; doceantque populum, quis ſit, & a quo potiſſimum proveniat ſanctiſſimi hujus ſacrificii tam pretioſus, ac cœleſtis fructus. Moneant etiam eundem populum, ut frequenter ad ſuas Parochias, ſaltem diebus Dominicis, & majoribus feſtis, accedant. Hæc igitur omnia, quæ ſummatim enumerata ſunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, ut non ſolum ea ipſa, ſed quæcunque alia huc pertinere viſa fuerint, ipſi pro data ſibi a ſacroſancta Synodo poteſtate, ac etiam ut delegati Sedis Apoſtolicæ prohibeant, mandent, corrigant, ſtatuant, atque ad ea inviolate ſervanda cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſque pœnis, quæ illorum arbitrio conſtituentur, fidelem populum compellant; non obſtantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac conſuetudinibus quibuſcumque.

cap. 2. de paroch.
Conc. Agath. c. 21. & 63.

Decretum de Reformatione.

EAdem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ut reformationis negotium proſequatur, hæc in præſenti Seſſione ſtatuenda cenſuit.

Caput I.

NIhil eſt, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum aſſidue inſtruat, quam eorum vita, & exemplum, qui ſe divino miniſterio dedicarunt: cum enim a rebus ſæculi in altiorem ſublati locum conſpiciantur, in eos, tanquam in ſpeculum reliqui oculos conjiciunt, ex iiſque ſumunt, quod imi-

Infra ſeſſ. ult. de ref. cap. 1. c. His igitur, diſt. 23. Matth. 5. Tit. 2. c. Qualiter 17. de accuſ. c. Cler. 21. diſt. ſeſſ. 14. in proœmio, & ſeſſ. 24. de ref. c. 12. tot. tit. de vi. & hon. cler. extra in 6. & Clem. c. Non oportet, in 2. de conſ. diſt. 5. c. Canonum, 14. q. 4. c. Cre-

de, 21. q. 3. Conc. Carthа. 3. cap. 15. Conc. Chalced. ca. 3. Conc. Arelat. 2. ca. 14. Conc. Matiſcon. ca. 5. & 2. Nicæ. c. 16. & 4. Carth. c. 14. & ſeqq.

imitentur. Quapropter ſic decet omnino Clericos, in ſortem Domini vocatos, vitam, moreſque ſuos omnes componere, ut habitu, geſtu, inceſſu, ſermone, aliiſque omnibus rebus, nil, niſi grave, moderatum, ac religione plenum præſeferant; levia etiam delicta, quæ in ipſis maxima eſſent, effugiant; ut eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur, quo majore in Eccleſia Dei & utilitate, & ornamento hæc ſunt, ita etiam diligentius ſint obſervanda, ſtatuit Sancta Synodus, ut, quæ alias a ſummis Pontificibus, & a ſacris Conciliis de Clericorum vita, honeſtate, cultu doctrinaque retinenda, ac ſimul de luxu, comeſſationibus, choreis, aleis, luſibus, ac quibuſcumque criminibus, necnon ſæcularibus negotiis fugiendis copioſe, ac ſalubriter ſancita fuerunt, eadem in poſterum iiſdem pœnis, vel majoribus, arbitrio Ordinarii imponendis, obſerventur; nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, ſuſpendat. Si qua vero ex his in deſuetudinem abiiſſe compererint, ea quamprimum in uſum revocari, & ab omnibus accurate cuſtodiri ſtudeant: non obſtantibus conſuetudinibus quibuſcumque: ne ſubditorum neglectæ emendationis ipſi condignas, Deo vindice, pœnas perſolvant.

Caput II.

ca. cum in cunctis, & c. cum nobis, de elec. c. grave nimis, de præb. & inf. ſeſſ. 24. c. 1. de refor.

QUicumque poſthac ad Eccleſias Cathedrales erit aſſumendus, is non ſolum natalibus, ætate, moribus, & vita, ac aliis, quæ a ſacris Canonibus requiruntur, plene ſit præditus, verum etiam in ſacro Ordine antea, ſaltem ſex menſium ſpatio, conſtitutus; quarum rerum inſtructio, ſi ejus notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, a Sedis Apoſtolicæ Legatis, ſeu Nun-

tiis

tiis provinciarum, aut ejus Ordinario, eoque deficiente, a vicinioribus Ordinariis ſumatur. Scientia vero præter hæc ejuſmodi polleat, ut muneris ſibi injungendi neceſſitati poſſit ſatisfacere, ideoque antea in Univerſitate ſtudiorum Magiſter, ſive Doctor, aut Licentiatus in Sacra Theologia, vel jure Canonico merito ſit promotus, aut publico alicujus Acedemiæ teſtimonio idoneus ad alios docendos oſtendatur. Quod ſi Regularis fuerit, a ſuperioribus ſuæ religionis ſimilem fidem habeat. Prædicti autem omnes, unde inſtructio, ſeu teſtificatio erit ſumenda, hæc fideliter, & gratis referre teneantur: alioquin eorum conſcientias graviter oneratas eſſe ſciant; ac Deum, & Superiores ſuos habebunt ultores.

Conc. Sardic. c. 13. Concil. Rom. ſub. Nic. 1. ver. ut nullus Laicus. c. 20. ca. de Syracuſana, 28. diſt. 61. per totam, Seſſ. 7. ca. 1. de ref.

Vide Conſt. Pii IV. quamvis 1568.

Caput III.

EPiſcopi, etiam tanquam delegati Apoſtolici, ex fructibus, & proventibus quibuſcumque omnium dignitatum, perſonatuum, & officiorum, in Eccleſiis Cathedralibus, vel Collegiatis exiſtentium, tertiam partem in diſtributiones, eorum arbitrio aſſignandas, dividere poſſint; ut ſcilicet qui eas obtinent, ſi perſonaliter competens ſibi ſervitium, juxta formam ab eiſdem Epiſcopis præſcribendam, quolibet die ſtatuto non impleverint; illius diei diſtributionem amittant, nec ejus quoquo modo dominium acquirant, ſed fabricæ Eccleſiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarii applicetur. Creſcente vero contumacia, contra eos juxta ſacrorum Canonum conſtitutiones procedant. Quod ſi alicui ex prædictis dignitatibus

Supra ſeſſ. 21. de ref. c. 2.

 in

Digitized by Google

in Eccleſiis Cathedralibus, vel Collegiatis de jure, ſeu conſuetudine juriſdictio, adminiſtratio, vel officium non competat, ſed extra Civitatem in Diœceſi cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit; tunc pro tempore, quo in curata Eccleſia reſederit, ac miniſtraverit, tanquam præſens ſit, ac divinis interſit, in eccleſiis Cathedralibus, ac Collegiatis habeatur. Hæc in iis tantum eccleſiis conſtituta intelligantur, in quibus nulla eſt conſuetudo, vel ſtatutum, ut dictæ dignitates non ſervientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & proventuum aſcendat, non obſtantibus conſuetudinibus etiam immemorabilibus, exemptionibus, & conſtitutionibus, etiam juramento, & quavis auctoritate firmatis.

Toto tit. de Cler. non reſid. & c. Cum ex eo de elect. in 6. Vide conſt. 65. Pii V. Cupientes, 1568.

Caput IV.

QUicumque in Cathedrali, vel Collegiata, ſæculari, vel Regulari eccleſia divinis mancipatus officiis in Subdiaconatus ordine ſaltem conſtitutus non ſit; vocem in hujuſmodi eccleſiis in Capitulo non habeat, etiamſi hoc ſibi ab aliis libere fuerit conceſſum. Ii vero, qui dignitates, perſonatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Eccleſiis obtinent, aut in poſterum obtinebunt, quibus onera varia ſunt annexa, videlicet, ut alii Miſſas, alii Euangelium, alii Epiſtolas dicant, ſeu cantent, quocumque ii privilegio, exemptione, prærogativa, generis nobilitate ſint inſigniti, teneantur, juſto impedimento ceſſante, infra annum ordines ſuſcipere requiſitos, alioquin pœnas incurrant, juxta conſtitutionem Concil. Viennenſis, quæ incipit: Ut ii, qui: quam præſenti decreto

creto innovat; cogantque Epiſcopi eos diebus ſtatutis dictos ordines per ſeipſos exercere, ac cætera omnia officia, quæ debent in cultu divino præſtare, ſub eiſdem, & aliis, etiam gravioribus pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec aliis in poſterum fiat proviſio, niſi iis, qui jam ætatem, & cæteras habilitates integre habere dignoſcantur; aliter irrita ſit proviſio.

Juxta c. Preterea cum gloſ. de ætat. & qual. & c. ſi is, de inſt. in 6. inf. ſeſſ. 24. c. 11. de ref.

Caput V.

DIſpenſationes, quacumque authoritate concedendæ, ſi extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinariis illorum, qui eas impetraverint; eæ vero, quæ gratioſe concedentur, ſuum non ſortiantur effectum, niſi prius ab eiſdem, tanquam delegatis Apoſtolicis, ſummarie tantum, & extrajudicialiter cognoſcatur, expreſſas preces ſubreptionis, vel obreptionis vitio non ſubjacere.

Caput VI.

IN commutationibus ultimarum voluntatum, quæ non niſi ex juſta, & neceſſaria cauſa fieri debent, Epiſcopi, tanquam delegati Sedis Apoſtolicæ, ſummarie, & extrajudicialiter cognoſcant, nihil in precibus, tacita veritate, vel ſuggeſta falſitate, fuiſſe narratum, priuſquam commutationes prædictæ executioni demandentur.

In ſeſſ. ult. de ref. c. 4.

Caput VII.

LEgati, & Nuntii Apoſtolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitani in appellationibus ad eos interpoſitis, in quibuſvis cauſis, tam in admittendis appellationibus, quam in concedendis inhibitionibus, poſt appellationem ſervare teneantur formam, & tenorem ſacrarum Conſtitutionum, & præſertim Innoc. IV. quæ incipit, Romana: quacumque conſuetudine, etiam

In Conc. Lugd. vide inf. 24.

immemorabili, aut ſtylo, vel privilegio in contrarium non obſtantibus; aliter inhibitiones, & proceſſus, & inde ſecuta quæcumque ſint ipſo jure nulla.

Caput VIII.

EPiſcopi, etiam tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati, in caſibus a jure conceſſis, omnium piarum diſpoſitionum tam in ultima voluntate, quam inter vivos, ſint executores: & habeant jus viſitandi hoſpitalia, Collegia quæcumque, ac confraternitates laicorum, etiam quas ſcholas, ſive quocumque alio nomine vocant; non tamen quæ ſub Regum immediata protectione ſunt, ſine eorum licentia: eleemoſynas Montis Pietatis, ſive charitatis, & pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiamſi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis privilegio ſint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum ſalutem, ſeu pauperes ſuſtentandos inſtituta ſunt, ipſi ex officio ſuo, juxta ſacrorum Canonum ſtatuta, cognoſcant, & exequantur, non obſtantibus quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, privilegio, aut ſtatuto.

Cle. quia contingit, de rel. dom.

Vide Conſt. Clem. VIII. Quæcumque, 1604. c. Nos quidem, c. ſi hæredes, c. tua.

Caput XI.

ADminiſtratores tam eccleſiaſtici, quam laici fabricæ cujuſvis Eccleſiæ, etiam Cathedralis, Hoſpitalis, Confraternitatis, Eleemoſynæ, Montis Pietatis, & quorumcumque piorum locorum, ſingulis annis teneantur reddere rationem adminiſtrationis Ordinario; conſuetudinibus, & privilegiis quibuſcumque in contrarium ſublatis; niſi ſecus forte in inſtitutione, & ordinatione talis Eccleſiæ, ſeu fabricæ expreſſe cau-

cautum eſſet. Quod ſi ex conſuetudine, aut privilegio, aut ex Conſtitutione aliqua loci, aliis ad id deputatis ratio reddenda eſſet: tunc cum iis adhibeatur etiam Ordinarius, & aliter factæ liberationes dictis adminiſtratoribus minime ſuffragentur.

Sup. ſeſſ. 7. c. ult. de ref. Clem. Quia contingit, §. ut autem præmiſſa, de rel. domib. infra ſeſſ. 25. c. 8. de ref.

Caput X.

CUm ex Notariorum imperitia plurima damna, & multarum occaſio litium oriatur, poſſit Epiſcopus quoſcumque Notarios, etiamſi Apoſtolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tanquam delegatus Sedis Apoſtolicæ, examinatione adhibita, eorum ſufficientiam ſcrutari, illiſque non idoneis repertis, aut quandocumque in officio delinquentibus, officii ejus in negotiis, litibus, & cauſis Eccleſiaſticis, ac ſpiritualibus exercendi uſum perpetuo, aut ad tempus prohibere; neque eorum appellatio interdictionem Ordinarii ſuſpendat.

Caput XI.

SI quem clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupaverit, ut alicujus Eccleſiæ, ſeu cujuſvis ſæcularis, vel regularis beneficii, Montium Pietatis, aliorumque piorum locorum juriſdictiones, bona, cenſus, ac jura etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, ſeu quaſcumque obventiones, quæ in miniſtrorum, & pauperum neceſſitates converti debent, per ſe, vel alios, vi, vel timore incuſſo, ſeu etiam per ſuppoſitas perſonas Clericorum, aut laicorum, ſeu quacumque arte, aut quocumque quæ-

Conc. 5. Aurel. c. 13. & ſeqq. Conc. Tri. 1. cap. 7. Conc. Aurel. 3. c. 17. Conc. Tur. 2. c. 25. Conc. Mogun. ſub Leon. IV. c. 6. & 11. Conc. Aquiſg. ſub Steph. V. c. 88. Conc. Lateran. ſub Leon. X. ſeſſ. 9. & 10. c. Prædia cum ſeq. 12. q. 2. 1. Tim. 6. vide Bullam Cœnæ, clauſula 17.

quæſito colore, in proprios uſus convertere, illoſque uſurpare præſumpſerit, ſeu impedire, ne ab iis, ad quos jure pertinent, percipiantur; is anathemati tamdiu ſubjaceat, quamdiu jurisdictiones, bona, res, jura, fructus, & reditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocunque, etiam ex donatione ſuppoſitæ perſonæ, pervenerint, eccleſiæ, ejuſque adminiſtratori, ſive beneficiato, integre reſtituerit, ac deinde a Romano Pontifice abſolutionem obtinuerit. Quod ſi ejuſdem Eccleſiæ patronus fuerit, etiam jure patronatus, ultra prædictas pœnas, eo ipſo privatus exiſtat. Clericus vero, qui nefandæ fraudis, & uſurpationis hujuſmodi fabricator, ſeu conſentiens fuerit, eiſdem pœnis ſubjaceat, nec non quibuſcumque beneficiis privatus ſit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur, & a ſuorum Ordinum executione, etiam poſt integram ſatisfactionem, & abſolutionem, ſui Ordinarii arbitrio ſuſpendatur.

Decretum ſuper petitione conceſſionis Calicis.

INſuper cum eadem ſacroſancta Synodus ſuperiori Seſſione duos articulos alias propoſitos, & tunc nondum diſcuſſos, videlicet: An rationes, quibus ſancta Catholica Eccleſia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sacerdotes ſub una panis ſpecie, ita ſint retinendæ, ut nulla ratione Calicis uſus cuiquam ſit permittendus; & An, ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno calicis

Supra ſeſſ. 21. can. 14. & ſeſſ. 13. in decr. pror.

cis

cis uſus videatur ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit, & quænam illæ ſint, in aliud tempus, oblata ſibi occaſione, examinandos, atque definiendos reſervaverit; nunc eorum, pro quibus petitur, ſaluti optime conſultum volens, decrevit, integrum negotium ad Sanctiſſimum Dominum noſtrum eſſe referendum, prout præſenti decreto refert, qui pro ſua ſingulari prudentia id efficiat, quod utile Reipublicæ Chriſtianæ, & ſalutare petentibus uſum Calicis fore judicaverit.

Indictio futuræ Seſſionis.

INſuper eadem ſacroſancta Tridentina Synodus diem futuræ Seſſionis ad feriam quintam poſt octavam feſtivitatis Omnium Sanctorum, quæ erit die 12. menſis Novembris, indicit, & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonii, &c.

Prorogata fuit Seſſio uſque ad diem 15. Julii 1563.

SESSIO XXIII.
Quæ eſt vii. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 15. Menſis Julii M. D. LXIII.

Vera, & Catholica doctrina de Sacramento Ordinis ad condemnandos errores noſtri temporis, a Sancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Seſſione ſeptima.

Cap. I.

SAcrificium, & ſacerdotium ita Dei ordinatione conjuncta ſunt, ut utrumque in omni *Ciprian. lib. 1. adverſ. Judæos*

le-

lege extiterit. Cum igitur in novo Teſtamento S. Euch. ſacrificium viſibile ex Domini inſtitutione Catholica Eccleſia acceperit; fateri etiam oportet, in ea novum eſſe viſibile, & externum ſacerdotium, in quod vetus translatum eſt. Hoc autem ab eodē Domino Salvatore noſtro inſtitutum eſſe, atque Apoſtolis, eorumque ſucceſſoribus in ſacerdotio poteſtatem traditam conſecrandi, offerendi, & miniſtrandi corpus, & ſanguinem ejus, necnon & peccata dimittendi, & retinendi, ſacræ litteræ oſtendunt, & Catholicæ Eccleſiæ traditio ſemper docuit.

Hebr. 7.
Matth. 26. Marci 14. Luc. 22. Joan. 20.

Cap. II.

Cum autem divina res ſit tam ſancti Sacerdotii miniſterium, conſentaneum fuit, quo dignius, & majori cum veneratione exerceri poſſet, ut in Eccleſiæ ordinatiſſima diſpoſitione plures, & diverſi eſſent miniſtrorum ordines, qui Sacerdotio ex officio deſervirent; ita diſtributi, ut qui jam clericali tonſura inſigniti eſſent, per minores ad majores aſcenderent. Nam non ſolum de Sacerdotibus, ſed & de Diaconis Sacræ literæ apertam mentionem faciunt, & quæ maxime in illorum ordinatione attendenda ſunt, graviſſimis verbis docent; & ab ipſo Eccleſiæ initio ſequentium ordinum nomina, atque uniuſcujuſque eorum propria miniſteria, Subdiaconi ſcilicet, Acolythi, Exorciſtæ, Lectoris, & Oſtiarii, in uſu fuiſſe cognoſcuntur, quamvis non pari gradu. Nam Subdiaconatus ad majores ordines a Patribus, & a Sacris Conciliis refertur, in quibus & de aliis inferioribus frequentiſſime legimus.

Infr. Can. 2. & c. 17. de ref.
2. Tim. 3. & Act. 21. Ignatius epiſt. ad Antioch. Tertull. de Præſcrip. l. 1. c. 41. Cypr. ep. 55. Conc. Rom. 3. ſub Silveſt. Eliberit. c. 43. Carthag. 1 c. 5. & ſeqq. c. Nullus, ult. 50 diſt. c. Si quis eorum. c. Erubeſcant, & c. Nemo, diſt. 32. c. A multis de at. & qual. & c. Miramur, de ſer. non ord.

Caput III.

Cum Scripturę teſtimonio, Apoſtolica traditione, & Patrum unanimi conſenſu perſpicuum

2. Tim. 1. b. 1. Tim. 4. d. 2. Tim. 1. b.

cuum ſit, per ſacram ordinationem, quæ verbis, & ſignis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitare nemo debet, ordinem eſſe vere, & proprie unum ex ſeptem Sanctæ Eccleſiæ Sacramentis; inquit enim Apoſtolus: Admoneo te, ut reſuſcites gratiam Dei, quæ eſt in te, per impoſitionem manuum mearum: non enim dedit nobis Deus ſpiritum timoris, ſed virtutis, & dilectionis, & ſobrietatis.

Caput IV.

QUoniam vero in Sacramento Ordinis, ſicut & in Baptiſmo, & Confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri poteſt: merito S. Synodus damnat eorum ſententiam, qui aſſerunt, novi Teſtamenti ſacerdotes temporariam tantummodo poteſtatem habere, & ſemel rite Ordinatos iterum laicos effici poſſe, ſi verbi Dei miniſterium non exerceant. Quod ſi quis omnes Chriſtianos promiſcue novi Teſtamenti ſacerdotes eſſe, aut omnes pari inter ſe poteſtate ſpirituali præditos affirmet: nihil aliud facere videtur, quam Eccleſiaſticam Hierarchiam, quæ eſt ut caſtrorum acies ordinata, confundere: perinde ac ſi contra B. Pauli doctrinam omnes Apoſtoli, omnes Prophetæ, omnes Euangeliſtæ, omnes Paſtores, omnes ſint Doctores. Proinde ſacroſancta Synodus declarat, præter cæteros Eccleſiaſticos gradus, Epiſcopos, qui in Apoſtolorum locum ſucceſſerunt, ad hunc Hierarchicum ordinem præcipue pertinere, & poſitos, ſicut idem Apoſtolus ait, a Spiritu ſancto regere Eccleſiam Dei, eoſque Presbyteris ſuperiores eſſe, ac Sacramentum Confirmationis conferre, miniſtros Eccleſiæ ordinare, atque alia pleraque peragere ipſos poſſe, quarum functionum poteſtatem reli-

Sup. ſeſſ. 7. de Sacr. in genere c. 9. & inf. ca. 4.

Cant. 6. 1. Cor. 12. Epheſ. 4. c. Cum ex iniuncto, de hæret.

Act. 20. Cæleſt. 1. epiſt. ad Epiſ. Gall. cap. 1. Sup. ſeſſ. 7. de Confir. c. 3. Conc. Hiſpal. 2. c. 5. 7. & alibi.

qui

qui inferioris Ordinis nullam habent. Docet inſuper Sacroſancta Synodus, in ordinatione Epiſcoporum, Sacerdotum, & cæterorum Ordinum, nec populi, nec cujuſvis ſæcularis poteſtatis, & magiſtratus conſenſum, ſive vocationem, ſive authoritatem ita requiri, ut ſine ea irrita ſit ordinatio: quin potius decernit, eos, qui tantummodo a populo, aut ſæculari poteſtate, ac magiſtratu vocati, & inſtituti ad hæc miniſteria exercenda aſcendunt, & qui ea propria temeritate ſibi ſumunt, omnes non Eccleſiæ miniſtros, ſed fures, & latrones, per oſtium non ingreſſos, habendos eſſe. Hæc ſunt, quæ generatim ſacræ Synodo viſum eſt Chriſtifideles de Sacramento Ordinis docere. His autem contraria certis, & propriis Canonibus in hunc, qui ſequitur, modum, damnare conſtituit, ut omnes, adjuvante Chriſto, fidei regula utentes, in tot errorum tenebris catholicam veritatem facilius agnoſcere, & tenere poſſint.

Laodicen. Conc. c. 13.

Joan. 10. c. Ordinationes 1. q. 1. & c. Relatum, de jur. patr.

De Sacramento Ordinis.

CANON I.

SI quis dixerit, non eſſe in novo Teſtamento ſacerdotium viſibile, & externum: vel non eſſe poteſtatem aliquam conſecrandi, & offerendi verum corpus, & ſanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi; ſed officium tantum, & nudum miniſterium prædicandi Euangelium, vel eos, qui non prædicant, prorſus non eſſe ſacerdotes; anathema ſit.

Sup. c. 1. de hoc Sacram.

Matth. 16. c. Manet, cum ſeq. 74. q. 1.

CANON II.

Si quis dixerit, præter ſacerdotium non eſſe in Eccleſia Catholica alios ordines & majores, &

c. in ſingulis cum ſeq. Diſt.

& minores, per quos, velut per gradus quoſdam, in ſacerdotium tendatur; anathema ſit.

77. Supra c. 2. de hoc Sacr. infra de ref. c. 13.

CANON III.

Si quis dixerit, ordinem, ſive ſacram ordinationem non eſſe vere, & proprie Sacramentum a Chriſto Domino inſtitutum, vel eſſe figmentum quoddam humanum excogitatum a viris rerum eccleſiaſticarum imperitis, aut eſſe tantum ritum quemdam eligendi miniſtros verbi Dei, & Sacramentorum; anathema ſit.

Supra c. 31. de hoc Sacr.

CANON IV.

Si quis dixerit, per ſacram ordinationem non dari Spiritum ſanctum, ac proinde fruſtra Epiſcopos dicere: Accipe Spiritum ſanctum, aut per eam non imprimi characterem, vel eum, qui ſacerdos ſemel fuit, laicum rurſus fieri poſſe; anathema ſit.

Conc. Tolet. 8. c. 7.

CANON V.

Si quis dixerit, ſacram Unctionem, qua Eccleſia in ſancta ordinatione utitur, non tantum non requiri, ſed contemnendam, & pernicioſam eſſe; ſimiliter & alias ordinis ceremonias; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, in Eccleſia Catholica non eſſe Hierarchiam divina ordinatione inſtitutam, quæ conſtat ex Epiſcopis, Presbyteris, & miniſtris; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Epiſcopos non eſſe Presbyteris ſuperiores, vel non habere poteſtatem confirmandi, & ordinandi; vel eam, quam habent, illis eſſe cum Presbyteris communem; vel ordines ab ipſis collatos, ſine populi, vel poteſtatis ſæcularis conſenſu, aut vocatione irritos eſſe;

ſe; aut eos, qui nec ab eccleſiaſtica, & canonica poteſtate rite ordinati, nec miſſi ſunt, ſed aliunde veniunt, legitimos eſſe verbi, & Sacramentorum miniſtros; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Epiſcopos, qui authoritate Romani Pontificis aſſumuntur, non eſſe legitimos, & veros Epiſcopos, ſed figmentum humanum; anathema ſit.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta Tridentina Synodus reformationis materiam proſequens, hæc, quæ ſequuntur, in præſenti decernenda eſſe ſtatuit, & decernit.

Caput I.

Joan. 21. Actor. 20.

c. Epheſ. 42. Diſt. c. Sicut 7. q. 19. Qui Epiſcopatum 8. q. 1. c. Præcipue.

11. q. 3. c. Gloria Epiſcopi 12. q. 2. Joan. 10. 1. Pet. 5. Sup. ſeſſ. 6. de refor. c. 1.

CUm præcepto divino mandatum ſit omnibus, quibus animarum cura commiſſa eſt, oves ſuas agnoſcere, pro his ſacrificium offerre, verbique divini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium operum exemplo paſcere; pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & in cætera munia paſtoralia incumbere, quæ omnia nequaquam ab iis præſtari, & impleri poſſunt, qui gregi ſuo non invigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more deſerunt; ſacroſancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut divinorum præceptorum memores, factique forma gregis, in judicio & veritate paſcant, & regant. Ne vero ea, quæ de reſidentia ſancte, & utiliter jam ante ſub fel. rec. Paulo III. ſancita fuerunt, in ſenſus a ſacroſanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac ſi vigore illius decreti

creti quinque menſibus continuis abeſſe liceat; illis inhærendo, declarat ſacroſancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus eccleſiis quibuſcumque, quocumque nomine, & titulo præfectos, etiam ſi Sanct Rom. Eccleſ. Cardinales ſint, obligari ad perſonalem in ſua Eccleſia, vel Diæceſi reſidentiam, ubi injuncto ſibi officio defungi teneantur, neque abeſſe poſſe, niſi ex cauſis, & modis infraſcriptis. Nam cum Chriſtiana charitas, urgens neceſſitas, debita obedientia, ac evidens Eccleſiæ, vel Reipublicæ utilitas aliquos nonnunquam abeſſe poſtulent, & exigant; decernit eadem ſacroſancta Synodus, has legitimæ abſentiæ cauſas a Beatiſ. Rom. Pont. aut a Metropolitano, vel, eo abſente, Suffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidente, qui idem Metropolitani abſentiam probare debebit, in ſcriptis eſſe approbandas, niſi cum abſentia inciderit propter aliquod munus; & Reipublicæ officium Epiſcopatibus adjunctum: cujus quoniam cauſæ ſunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem ſignificari Metropolitano neceſſe erit: ad eundem tamen cum Concilio provinciali ſpectabit judicare de licentiis a ſe, vel a Suffraganeo datis, & videre, ne quis eo jure abutatur: & ut pœnis Canonicis errantes puniantur. Interea meminerint diſceſſuri, ita ovibus ſuis providendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipſorum abſentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem qui aliquantiſper tantum abſunt, ex veterum Canonum ſententia, non videntur abeſſe, quia ſtatim reverſuri ſunt, ſacroſancta Synodus vult, illud abſentiæ ſpatium ſingulis annis ſive continuum, ſive interruptum,

Vide Bullam Pii IV. anno 1564. In ſuprema.

c. De cætero, c. Inter quatuor. c. Tuæ. & c. Relatum de cleric. non reſid. c. Ad ſupplicationem, de renunt. c. Quorumdam, 74. diſt. c. Præſentium. 7. q. 1. & c. Poſtulaſtis, de voto.

c. Cum ex eo de elect. in 6. c. Beneficium. de reg. eod. & c. 2. in fi. ſup. ſeſſ. 6. de ref. Sardic. Conc. c. 14.

extra prædictas cauſas, nullo pacto debere duos, aut ad ſummum tres menſes excedere, & haberi rationem, ut id æqua ex cauſa fiat, & abſque ullo gregis detrimento, quod an ita ſit, abſcedentium conſcientiæ relinquit, quam ſperat religioſam, & timoratam fore, cum Deo corda pateant, cujus opus non fraudulenter agere ſuo periculo tenentur. Eoſdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis ſpatium Dominici adventus, Quadrageſimæ, Nativitatis, Reſurrectionis Domini, Pentecoſtes item, & Corporis Chriſti diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Paſtoris præſentia oves debeant, ipſi ab Eccleſia ſua Cathedrali ullo pacto abſint, niſi Epiſcopalia munia in ſua Diœceſi eos alio vocent.

Pſalm. 7. Jerem. 48.

c. Si quis in clero, 7. q. 1. ex Conc. Agathenſ.

Si quis autem (quod utinam nunquam eveniat) contra hujus decreti diſpoſitionem abfuerit, ſtatuit ſacroſancta Synodus, præter alias pœnas adverſus non reſidentes ſub Paulo III. impoſitas, & innovatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum pro rata temporis abſentiæ fructus ſuos non facere, nec tuta conſcientia, alia etiam declaratione non ſecuta, illos ſibi detinere poſſe: ſed teneri, aut ipſo ceſſante per Superiorem Eccleſiaſticum illos fabricæ Eccleſiarum, aut pauperibus loci erogare; prohibita quacumque conventione, vel compoſitione, quæ pro fructibus male perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur, non obſtantibus quibuſcumque privilegiis cuicumque Collegio, aut fabricæ conceſſis.

Sup. ſeſſ. 6. de ref. cap. 1. c. 2. c. Conquerente, & fere per totum, de cler. non reſid.

Eadem omnino, etiam quoad culpam, amiſſionem fructuum, & pœnas de curatis inferioribus,

Supra ſeſſ. 6. de refor. c. 2.

ribus, & aliis quibuſcumque, qui beneficium aliquod Eccleſiaſticum, curam animarum habens, obtinent, ſacroſancta Synodus declarat, & decernit; ita tamen, ut quandocumque eos, cauſa prius per Epiſcopum cognita, & probata, abeſſe contigerit, Vicarium idoneum, ab ipſo Ordinario approbandum, cum debita mercedis aſſignatione, relinquant. Diſcedendi autem licentiam in ſcriptis, gratiſque concedendam ultra bimeſtre tempus, niſi ex gravi cauſa, non obtineant. Quod ſi per edictum citati etiam non perſonaliter contumaces fuerint, liberum eſſe vult Ordinariis per cenſuras eccleſiaſticas, & ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, aliaque juris remedia, etiam uſque ad privationem, compellere; nec executionem hanc quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cujuſcumque beneficii, pactione, ſtatuto, etiam juramento, vel quacumque auctoritate confirmato, conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela cenſenda eſt, ſive appellatione, aut inhibitione etiam in Romana Curia, vel vigore Eugenianæ Conſtitutionis ſuſpendi poſſe. Poſtremo, tam decretum illud ſub Paulo III. quam hoc ipſum in Conciliis Provincialibus, & Epiſcopalibus publicari ſancta Synodus præcipit: cupit enim, quæ adeo ex paſtorum munere, animarumque ſalute ſunt, frequenter omnium auribus, mentibuſque infigi, ut in poſterum, Deo juvante, nulla temporum injuria, aut hominum oblivione, aut deſuetudine aboleantur.

c. Beneficium. de Regul. in 6.

c. Divina de privilegiis in ext. com. ſupra ſeſſ. 6. de ref. cap. 1.

Caput II.

ECcleſiis Cathedralibus, ſeu ſuperioribus, quocumque nomine, ac titulo præfecti, etiam ſi

Conc. Chalc. act. 16. c. 25. Conc. Vor. c. 76. c. quoniam,

75. d. c. quoniam 100. diſt. & ſup. ſeſſ. 7. c. 9. de ref.

ſi S. Rom. Eccleſ. Cardinales ſint, ſi munus conſecrationis intra tres menſes non ſuſceperint, ad fructuum perceptorum reſtitutionem teneantur; ſi intra totidem menſes poſtea id facere neglexerint, Eccleſiis ipſo jure ſint privati. Conſecratio vero, ſi extra Curiam Romanam fiat, in Eccleſia, ad quam promoti fuerint, aut in Provincia, ſi commode fieri poterit, celebretur.

Caput III.

Infra c. 8. & 10. Concil. Cart. 3. c. 21.

EPiſcopi per ſemetipſos ordines conferant; quod ſi ægritudine fuerint impediti, ſubditos ſuos non aliter, quam jam probatos, & examinatos ad alium Epiſcopum ordinandos dimittant.

Caput IV.

c. fin. de temp. ord. in 6.

PRima tonſura non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non ſuſceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint, quique legere, & ſcribere neſciant, & de quibus probabilis conjectura non ſit, eos non ſæcularis judicii fugiendi fraude, ſed ut Deo fidelem cultum præſtent, hoc vitæ genus elegiſſe.

Caput V.

c. quando 2. diſt. 24. Conc. 3. Carthag. c. 22. & 4. Carth. c. 22. infr. c. 7.

AD minores ordines promovendi bonum a Parocho, & a magiſtro ſcholæ, in qua educantur, teſtimonium habeant. Hi vero, qui ad ſingulos majores erunt aſſumendi, per menſem ante ordinationem Epiſcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac deſiderio eorum, qui volent promoveri, publice in Eccleſia propoſitis, de ipſorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus, & vita a fide dignis diligenter inquirat, & litteras teſtimoniales, ipſam

pſam inquiſitionem factam continentes, ad ipſum Epiſcopum quamprimum tranſmittat.

Caput VI.

NUllus prima tonſura initiatus, aut etiam in minoribus ordinibus conſtitutus, ante decimum quartum annum beneficium poſſit obtinere. Is etiam fori privilegio non gaudeat, niſi beneficium Eccleſiaſticum habeat; aut clericalem habitum, & tonſuram deferens, alicui Eccleſiæ ex mandato Epiſcopi inſerviat, vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua Schola, vel Univerſitate de licentia Epiſcopi, quaſi in via ad majores ordines ſuſcipiendos, verſetur. In clericis vero conjugatis ſervetur Conſtitutio Bonifacii VIII. quæ incipit: Clerici, qui cum unicis: modo hi clerici alicujus Eccleſiæ ſervitio, vel miniſterio ab Epiſcopo deputati, eidem Eccleſiæ ſerviant, vel miniſtrent, & clericali habitu, & tonſura utantur, nemini quoad hoc privilegio, vel conſuetudine, etiam immemorabili, ſuffragante.

c. indecorum; de ætate, & qual. c. cle. de cler. conjug. in 6.

Vide infra xxvII.

Caput VII.

SAncta Synodus, antiquorum Canonum veſtigiis inhærendo, decernit, ut, quando Epiſcopus ordinationem facere diſpoſuerit, omnes, qui ad ſacrum miniſterium accedere voluerint, feria quarta ante ipſam ordinationem, vel quando Epiſcopo videbitur, ad civitatem evocentur: Epiſcopus autem ſacerdotibus, & aliis prudentibus viris peritis divinæ legis, ac in eccleſiaſticis ſanctionibus exercitatis, ſibi aſcitis, ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inveſtiget, & examinet.

cap. Quando 14. diſt.

Sup. ca. 5.

Caput VIII.

ORdinationes ſacrorum ordinum ſtatutis a jure temporibus, ac in Cathedrali Eccleſia vocatis, præſentibuſque ad id Eccleſiæ Canonicis, publice celebrentur: ſi autem in alio diœceſis loco, præſente Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, Eccleſia ſemper adeatur. Unuſquiſque autem a proprio Epiſcopo ordinetur. Quod ſi quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam cujuſvis generalis, aut ſpecialis Reſcripti, vel Privilegii prætextu, etiam ſtatutis temporibus permittatur, niſi ejus probitas, ac mores Ordinarii ſui teſtimonio commendentur; ſi ſecus fiat, ordinans a collatione ordinum per annum, & ordinatus a ſuſceptorum ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, ſit ſuſpenſus.

Gelaſius I. in Epiſt. I. c. 13. c. ult. 75. diſt. c. I. cum ſeqq. de temp. ordin. Conc. Carth. 3. c. 21. ſup. ſeſſ. 14. de ref. c. 2. & 3. Conc. Aure. 3. c. 5. c. 1. 21. q. 29. q. 2. per tot. c. 1. cum ſeq. de tem. ord. in 6.

Caput IX.

EPiſcopus familiarem ſuum non ſubditum ordinare non poſſit, niſi per triennium ſecum fuerit commoratus, & beneficium, quacumque fraude ceſſante, ſtatim re ipſa illi conferat; conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obſtante.

Caput X.

ABbatibus, ac aliis quibuſcumque, quantumvis exemptis, non liceat in poſterum, intra fines alicujus Diœceſis conſiſtentibus, etiamſi nullius Diœceſis, vel exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui regularis ſubditus ſibi non ſit, Tonſuram, vel minores ordines conferre; nec ipſi Abbates, & alii exempti, aut Collegia, vel Capitula quæcumque, etiam Eccleſiarum Cathedralium, litteras dimiſſorias aliquibus Clericis ſæcularibus, ut ab aliis ordinentur, concedant;

ſed

ſed horum omnium ordinatio, ſervatis omnibus, quæ in hujus ſacroſanctæ Synodi decretis continentur, ad Epiſcopos, intra quorum Diœceſis fines exiſtant, pertineat; non obſtantibus quibuſcumque privilegiis, præſcriptionibus, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impoſitam iis, qui contra hujus S. Synodi ſub Paulo III. decretum a Capitulo Epiſcopali, Sede vacante, litteras dimiſſorias impetrant, ad illos, qui eaſdem litteras non a Capitulo, ſed ab aliis quibuſvis, in juriſdictione Epiſcopi loco Capituli, Sede vacante, ſuccedentibus, obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimiſſorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio per annum ſint ipſo jure ſuſpenſi.

Sup. c. 5. cum ſeq. & inf c. 11. cum ſeq.

Sup. ſeſſ. 7. de ref. c. 10.

Cart. 3. c. 2. 21.

Caput XI.

MInores ordines iis, qui ſaltem Latinam linguam intelligant, per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis videretur, conferantur, ut eo accuratius, quantum ſit hujus diſciplinæ pondus, poſſint edoceri, ac in unoquoque munere, juxta præſcriptum Epiſcopi, ſe exerceant, idque in ea, cui adſcripti erunt, Eccleſia, niſi forte ex cauſa ſtudiorum abſint; atque ita de gradu in gradum aſcendant, ut in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina major accreſcat; quod & bonorum morum exemplum, & aſſiduum in Eccleſia miniſterium, atque major erga Presbyteros, & ſuperiores ordines reverentia, & crebrior, quam antea, Corporis Chriſti communio maxime comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, & ſacratiſſima myſteria ſit ingreſſus, nemo iis initietur, quem non ſcientiæ ſpes majoribus ordinibus dignum oſtendat. Hi

c. in ſing. 77. diſt. & inf. ca. 13.

Inf. c. 17. c. 1. 25 Diſt. Conc. 1. Brac. c. 37. 1. Nic. c. 2. Sardic. c. 15.

Conc. Tolet. 8. c. 8. c. Qu. eccleſiaſticis. & ſeq. Diſt. 59.

vero non niſi poſt annum a ſuſceptione poſtremi gradus minorum ordinum ad ſacros ordines promoveantur, niſi neceſſitas, aut Eccleſiæ utilitas, judicio Epiſcopi, aliud expoſcat.

Caput XII.

2. Tolet. c. 1. & 3. Carth. c. 4. & Agathen. c. 110. annum 25 requirebant. Annum 30. requirit ca. Si quis & c. Presbyt. 78. Diſt. & Conc. 4 Tol. c. 18. & 19 c. Gener. de ætate, & qual. in Clem. Ordinarium loci debere eſſe decrevit Clem. 8. 1596.

NUllus in poſterum ad Subdiaconatus ordinem ante vigeſimum ſecundum, ad Diaconatus ante vigeſimum tertium, ad Presbyteratus ante vigeſimumquintum ætatis ſuæ annum promoveatur. Sciant tamen Epiſcopi, non ſingulos, in ea ætate conſtitutos, debere ad hos ordines aſſumi, ſed dignos dumtaxat, & quorum probata vita ſenectus ſit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur; privilegiis quibuſcumque quoad hoc penitus excluſis.

Caput XIII.

1. Tim. 3. Conc 4 Tol. c. 19. c. Quicumque, Diſt. 77. A multis, de æt. & qual.

SUbdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum teſtimonium, & in minoribus ordinibus jam probati, ac litteris, & iis, quæ ad ordinem exercendum pertinent, inſtructi, qui ſperent, Deo authore, ſe continere poſſe; eccleſiis, quibus adſcribentur, inſerviant: ſciantque maxime decere, ſi ſaltem diebus Dominicis, & ſolemnibus, cum altari miniſtraverint, ſacram Communionem perceperint. Promoti ad ſacrum Subdiaconatus ordinem, ſi per annum ſaltem in eo non ſint verſati, ad altiorem gradum, niſi aliud Epiſcopo videatur, aſcendere non permittantur. Duo ſacri ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur; privilegiis, ac indultis quibuſvis conceſſis non obſtantibus quibuſcumque.

Sup. ca. 11.

c. Litter. & c. Dilectus, de temp. ord.

Ca-

Cap. XIV.

QUi pie, & fideliter in miniſteriis anteactis ſe geſſerint, & ad Presbyteratus ordinem aſſumuntur, bonum habeant teſtimonium; & hi ſint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, niſi ob Eccleſiæ utilitatem, ac neceſſitatem aliud Epiſcopo videretur, miniſtraverint, ſed etiam ad populum docendum ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, ac miniſtranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur: atque ita pietate, ac caſtis moribus conſpicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis poſſint expectari. Curet Epiſcopus, ut ii ſaltem diebus Dominicis, & feſtis ſolemnibus; ſi autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut ſuo muneri ſatisfaciant, Miſſas celebrent; cum promotis per ſaltum, ſi non miniſtraverint, Epiſcopus ex legitima cauſa poſſit diſpenſare.

1. Tim. 3. Conc. Tol. 4. c. 19.

c. Solicitudo, 23. Diſt. & 6. Si officia, Diſt. 59.

Caput XV.

QUamvis Presbyteri in ſua ordinatione a peccatis abſolvendi poteſtatem accipiant: decernit tamen ſancta Synodus, nullum, etiam Regularem, poſſe confeſſiones ſæcularium, etiam ſacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, niſi aut Parochiale beneficium, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut alias idoneus judicetur; & approbationem, quæ gratis detur, obtineat; privilegiis, & conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obſtantibus.

Clem. Dudum, §. Ac deinde, de ſepul. Confirmatur Bulla Pii V. Romani Pontificis, 6. Aug. 1571. c. Si Epiſcopus, de pæn. in 6.

Caput XVI.

CUm nullus debeat ordinari, qui judicio ſui Epiſcopi non ſit utilis, aut neceſſarius ſuis

c. Neminem, 70. diſt.

Eccle-

Conc. Nic. 1. c. 15. & 16. c. Sanctorum, 70. diſt. c. Tua. de cle. Pere. Conc. Antioc. ſub Jul. 1. c. 7. Chalced. c. 126. Aquiſgranẽ. ſub Steph. V. paſſim Epannen. c. 6. & Aurel. 5. ca. 5. Conc. Laod. c. 41. & 3. Carthag. c. 28.

Eccleſiis, ſancta Synodus, veſtigiis ſexti Canonis Concilii Chalcedonenſis inhærendo, ſtatuit, ut nullus in poſterum ordinetur, qui illi Eccleſiæ, aut pio loco, pro cujus neceſſitate, aut utilitate aſſumitur, non adſcribatur, ubi ſuis fungatur muneribus, nec incertis vagetur ſedibus. Quod ſi locum inconſulto Epiſcopo deſeruerit; ei ſacrorum exercitium interdicatur. Nullus pręterea Clericus peregrinus ſine commendatitiis ſui Ordinarii litteris ab ullo Epiſcopo ad divina celebranda, & Sacramenta adminiſtranda admittatur.

Caput XVII.

c. 1. 25. diſt. c. Acolyth. c. Exorciſta, c. Lector. c. Oſtiarius. & c. Pſalmiſta, 23. Diſt. ſup. cap. 11. Innoc. epiſt. 4. c. 5.

UT ſanctorum Ordinum a Diaconatu ad Oſtiariatum functiones, ab Apoſtolorum temporibus in Eccleſia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermiſſæ, in uſum juxta ſacros Canones revocentur, nec ab hæreticis, tanquam otioſæ, traducantur; illius priſtini moris reſtituendi deſiderio flagrans Sancta Synodus, decernit, ut in poſterum hujuſmodi miniſteria non niſi per conſtitutos in dictis ordinibus exerceantur; omneſque, & ſingulos Prælatos Eccleſiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, ut, quantum fieri commode poterit, in Eccleſiis Cathedralibus, Collegiatis, & in Parochialibus ſuæ Diœceſis, ſi populus frequens, & Eccleſiæ proventus id ferre queant, hujuſmodi functiones curent reſtituendas, & ex aliqua parte redituum aliquorum ſimplicium beneficiorum, vel fabricæ Eccleſiæ, ſi proventus ſuppetant, aut utriuſque illorum, eas functiones exercentibus ſtipendia aſſignent, quibus, ſi negligentes fuerint, Ordinarii judicio, aut ex

par-

parte mulctari, aut in totum privari poſſint. Quod ſi miniſteriis quatuor minorum ordinum exercendis Clerici cœlibes præſto non erunt; ſuffici poſſint etiam conjugati vitæ probatæ, dummodo non bigami, ad ea munia abeunda idonei, & qui Tonſuram, & habitum clericalem in Eccleſia geſtent.

c. cum ſeqq. de bigam. non ord.

Caput XVIII.

Cum adoleſcentium ætas, niſi recte inſtituatur, prona ſit ad mundi voluptates ſequendas, &, niſi a teneris annis ad pietatem, & religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines poſſideat, nunquam perfecte, ac ſine maximo, ac ſingulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in diſciplina eccleſiaſtica perſeveret: Sancta Synodus ſtatuit, ut ſingulæ Cathedrales, Metropolitanæ, atque his majores Eccleſiæ, pro modo facultatum, & Diœceſis amplitudine, certum puerorum ipſius civitatis, & Diœceſis, vel ejus Provinciæ, ſi ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipſas Eccleſias, vel alio in loco convenienti, ab Epiſcopo eligendo, alere, ac religioſe educare, & Eccleſiaſticis diſciplinis inſtituere teneantur. In hoc vero collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati ſint, ac legere, & ſcribere competenter noverint, & quorum indoles, & voluntas ſpem afferat, eos Eccleſiaſticis miniſteriis perpetuo inſervituros. Pauperum autem filios præcipue eligi vult, nec tamen ditiorum excludit, modo ſuo ſumptu alantur, & ſtudium præſeferant Deo, & Eccleſiæ inſerviendi. Hos pueros Epiſcopus in tot claſſes, quot ei videbitur, diviſos, juxta eorum numerum, ætatem,

4. Tolet. in c. Omnis ætas. 12. q. 1. Gen. 8. Conc. Aquiſgran. c. 135. Lateran. ſub Leone X. ſeſſ. 9. de reform. Cur. Conſtit. Alex. 3. par. 1. c. 18. & in 2. Lat. c. 11. in c. Quia nonnullis, de Magiſtris, ſup. ſeſſ. 5. c. 1. de ref.

ac in diſciplina eccleſiaſtica progreſſum, partim cum ei opportunum videbitur, Eccleſiarum miniſterio addicet: partim in collegio erudiendos retinebit, alioſque in locum eductorum ſufficiet, ita ut hoc collegium Dei miniſtrorum perpetuum ſeminarium ſit. Ut vero in eadem diſciplina eccleſiaſtica commodius inſtituantur, Tonſura ſtatim, atque habitu clericali ſemper utentur: Grammatices, cantus, computi eccleſiaſtici, aliarumque bonarum artium diſciplinam diſcent: ſacram Scripturam, libros eccleſiaſticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maxime quæ ad Confeſſiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac ceremoniarum formas ediſcent. Curet Epiſcopus, ut ſingulis diebus miſſæ ſacrificio interſint, ac ſaltem ſingulis menſibus confiteantur peccata; & juxta Confeſſoris judicium ſumant corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti; Cathedrali, & aliis loci Eccleſiis diebus feſtis inſerviant. Quæ omnia, atque alia, ad hanc rem opportuna, & neceſſaria, Epiſcopi ſinguli, cum conſilio duorum Canonicorum ſeniorum, & graviorum, quos ipſi elegerint, prout Spiritus ſanctus ſuggeſſerit, conſtituent; eaque ut ſemper obſerventur, ſæpius viſitando operam dabunt. Diſcolos, & incorrigibiles, ac malorum morum ſeminatores acriter punient, eos etiam, ſi opus fuerit, expellendo, omniaque impedimenta auferentes, quæcumque ad conſervandum, & augendum tam pium, & ſanctum inſtitutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegii fabricam inſtituendam, & ad mercedem præceptoribus, & miniſtris ſolvendam, & ad alendam juventutem, & ad alios ſumptus cer-

c. Quæ ipſis, diſt. 38.

ti

Digitized by Google

ti reditus erunt neceſſarii, ultra ea, quæ ad inſtituendos, vel alendos pueros ſunt in aliquibus eccleſiis, & locis deſtinata, quæ eo ipſo huic Seminario ſub eadem Epiſcopi cura applicata cenſeantur; iidem Epiſcopi cum conſilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Epiſcopo, alter ab ipſo Capitulo eligatur, itemque duorum de Clero civitatis, quorum quidem alterius electio ſimiliter ad Epiſcopum, alterius vero ad Clerum pertineat; ex fructibus integris menſæ Epiſcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, perſonatuum, & officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, cujuſcumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & Hoſpitalium, quæ dantur in titulum, vel adminiſtrationem, juxta Conſtitutionem Concilii Viennenſis, quæ incipit: Quia contingit: & beneficiorum quorumcumque, etiam Regularium, etiamſi Juris patronatus cujuſcumque fuerint, etiamſi exempta, etiamſi nullius Diœceſis, vel aliis Eccleſiis, Monaſteriis, & Hoſpitalibus, & aliis quibuſvis locis piis, etiam exemptis annexa, & ex fabricis eccleſiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuſcumque aliis eccleſiaſticis reditibus, ſeu proventibus, etiam aliorum Collegiorum, in quibus tamen Seminaria diſcentium, vel docentium ad commune eccleſiæ bonum promovendum actu non habentur: hæc enim exempta eſſe voluit: præterquam ratione redituum, qui ſuperflui eſſent ultra convenientem ipſorum Seminariorum ſuſtentationem, ſeu corporum, vel confraternitatum, quæ in nonnullis locis Scholæ appellantur, & omnium Monaſteriorum, non tamen Mendicantium, etiam

Qui excipiantur, vide in Bullis Pii V. Apoſtolica 1567. Romanus 1567. Romanus 1568. Dum indefeſſa, 1571. & Clementis VIII. Romanum 1603. vide inf. 17. ſup. ſeſſ. 7. c. 15. de refor.

cap. fin. de mag. cap. Cum ex eo, de elect. in 6. & c. De quibuſdam, diſt. 37. Sup. ſeſſ. 5. c. 1. de ref.

iam ex decimis quacumque ratione ad laicos , ex quibus ſubſidia eccleſiaſtica ſolvi ſolent , & milites cujuſcumque Militiæ , aut Ordinis pertinentibus (fratribus S. Joannis Hieroſolymitani dumtaxat exceptis) partem aliquam , vel portionem detrahent , & eam portionem ſic detractam , necnon beneficia aliquot ſimplicia , cujuſcumque qualitatis , & dignitatis fuerint , vel etiam præſtimonia , vel præſtimoniales portiones , etiam ante vacationem nuncupatas , ſine cultus divini , & illa obtinentium præjudicio , huic Collegio applicabunt , & incorporabunt . Quod locum habeat , etiamſi beneficia ſint reſervata , vel affecta ; nec per reſignationem ipſorum beneficiorum uniones , & applicationes ſuſpendi , vel ullo modo impediri poſſint , ſed omnino quacumque vacatione , etiamſi in Curia effectum ſuum ſortiantur , & quacumque Conſtitutione non obſtante . Ad hanc autem portionem ſolvendam , beneficiorum , dignitatum , perſonatuum , & omnium , & ſingulorum ſupra commemoratorum poſſeſſores , non modo pro ſe , ſed pro penſionibus , quas aliis forſan ex dictis fructibus ſolverent , retinendo tamen pro rata , quidquid pro dictis penſionibus illis erit ſolvendum , ab Epiſcopo loci per cenſuras eccleſiaſticas , ac alia juris remedia compellantur , etiam vocato ad hoc , ſi videbitur , auxilio brachii ſæcularis , quibuſvis , quoad omnia , & ſingula ſupradicta , privilegiis , exemptionibus , etiamſi ſpecialem derogationem requirerent , conſuetudine etiam immemorabili , & quavis appellatione , & allegatione , quæ executionem impediat , non obſtantibus . Succedente vero caſu , quo per uniones effectum ſuum ſortientes , vel aliter , Semina-

minarium ipſum in totum, vel in partem dotatum reperiatur, tunc portio ex ſingulis beneficiis, ut ſupra, detracta, & incorporata ab Epiſcopo, prout res ipſa exegerit, in totum, vel pro parte remittatur. Quod ſi cathedralium, & aliarum majorum Eccleſiarum Prælati in hac Seminarii erectione, ejuſque conſervatione negligentes fuerint, ac ſuam portionem ſolvere detrectaverint; Epiſcopum Archiepiſcopus, Archiepiſcopum, & Superiores Synodus provincialis acriter corripere, eoſque ad omnia ſupradicta cogere debeat, & ut quamprimum hoc ſanctum, & pium opus, ubicumque fieri poterit, promoveatur, ſtudioſe curabit. Rationes autem redituum hujus Seminarii Epiſcopus annis ſingulis accipiat, præſentibus duobus a Capitulo, & totidem a Clero civitatis deputatis.

Deinde, ut cum minori impenſa hujuſmodi ſcholis inſtituendis provideatur, ſtatuit S. Synodus, ut Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alii locorum Ordinarii ſcholaſterias obtinentes, & alios, quibus eſt lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipſis ſcholis inſtituendos, per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos, ab eiſdem ſcholaſticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos, etiam per ſubtractionem fructuum cogant, & compellant. Quod ſi judicio Epiſcopi digni non fuerint, alium, qui dignus ſit, nominent, omni appellatione remota. Quod ſi neglexerint, Epiſcopus ipſe deputet. Docebunt autem prædicti, quæ videbuntur Epiſcopo expedire. De cætero vero officia, vel dignitates illæ, quæ ſcholaſteriæ dicuntur, non niſi Doctoribus, vel Magiſtris, aut licentiatis in ſacra pagina, aut in ju- *Sup. ſeſſ. 5. c. 1, de ref.*

re

re Canonico, & aliis perſonis idoneis, & qui per ſeipſos id munus explere poſſint, conferantur, & aliter facta proviſio nulla ſit, & invalida, non obſtantibus quibuſvis privilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si vero in aliqua provincia Eccleſiæ tanta paupertate laborent, ut Collegium in aliquibus erigi non poſſit: Synodus Provincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Eccleſia Metropolitana, vel alia provinciæ Eccleſia commodiori, unum, aut plura Collegia, prout opportunum judicabit, ex fructibus duarum, aut plurium Eccleſiarum, in quibus ſingulis Collegium commode inſtitui non poteſt, erigenda curabit, ubi pueri illarum Eccleſiarum educentur.

In Eccleſiis autem, amplas Diœceſes habentibus, poſſit Epiſcopus unum, vel plura in Diœceſi, prout ſibi opportunum videbitur, habere Seminaria; quæ tamen ab illo uno, quod in civitate erectum, & conſtitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Poſtremo, ſi vel pro unionibus, ſeu pro portionum taxatione, vel aſſignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam hujus Seminarii inſtitutio, vel conſervatio impediretur, aut perturbaretur; Epiſcopus cum ſupra deputatis, vel Synodus provincialis, pro regionis more, pro Eccleſiarum, & beneficiorum qualitate, etiam ſupraſcripta, ſi opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia, & ſingula, quæ ad felicem hujus Seminarii profectum neceſſaria, & opportuna videbuntur, decernere, ac providere valeat.

Indi-

Indictio futuræ Seſſionis.

INſuper eadem ſacroſancta Tridentina Synodus proximam futuram Seſſionem in diem decimamſextam menſis Septembris indicit, in qua agetur de Sacramento Matrimonii, & de aliis, ſi qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri poſſint; item de proviſionibus Epiſcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, ac de diverſis reformationis articulis.

Prorogata fuit Seſſio uſque ad diem 11. *Novembris* 1563.

SESSIO XXIV.

Quæ eſt VIII. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 11. *Novembris* 1563.

Doctrina de Sacramento Matrimonii.

MAtrimonii perpetuum, indiſſolubilemque nexum primus humani generis parens divini Spiritus inſtinctu pronunciavit; cum dixit: Hoc nunc os ex oſſibus meis, & caro de carne mea; quamobrem relinquet homo patrem ſuum, & matrem, & adhærebit uxori ſuæ, & erunt duo in carne una.

Gen. 1. Ephes. 5. c. Fraternit. 35. q. 10. c. Debitum, de biga. c. 1. in princ. de conj. lepr. Matth. 19.

Hoc autem vinculo duos tantummodo copulari, & conjungi, Chriſtus Dominus apertius docuit,

Matth. 19. Marci 10. c. Martinus, de cog. ſpir. c. Sunt qui, 27. q. 2. c. De infidelibus, de conſangu. & affin.

cuit, cum poſtrema illa verba, tanquam a Deo prolata, referens, dixit: Itaque jam non ſunt duo, ſed una caro: ſtatimque ejuſdem nexus firmitatem ab Adamo tanto ante pronunciatam, his verbis confirmavit: Quod ergo Deus conjunxit, homo non ſeparet.

Epheſ. 5. in fi. c. Nemo, in fine 32. q. 4. c. Debitum, de big.

Gratiam vero, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indiſſolubilem unitatem confirmaret, conjugeſque ſanctificaret, ipſe Chriſtus venerabilium Sacramentorum inſtitutor, atque perfector, ſua nobis paſſione promeruit; quod Paulus Apoſtolus innuit, dicens; Viri, diligite uxores veſtras, ſicut Chriſtus dilexit Eccleſiam, & ſeipſum tradidit pro ea: mox ſubjungens, Sacramentum hoc magnum eſt; ego autem dico in Chriſto, & in Eccleſia. Cum igitur Matrimonium in lege Euangelica veteribus connubiis per Chriſtum gratia præſtet; merito inter novæ legis Sacramenta annumerandum, ſancti Patres noſtri, Concilia, & univerſalis Eccleſiæ traditio ſemper docuerunt; adverſus quam impii homines hujus ſæculi inſanientes, non ſolum perperam de hoc venerabili Sacramento ſenſerunt, ſed de more ſuo, prætextu Euangelii, libertatem carnis introducentes, multa ab Eccleſiæ Catholicæ ſenſu, & ab Apoſtolorum temporibus probata conſuetudine aliena, ſcripto, & verbo aſſeruerunt, non ſine magna Chriſtifidelium jactura: quorum temeritati ſancta, & univerſalis Synodus cupiens occurrere, inſigniores prædictorum ſchiſmaticorum hæreſes, & errores, ne plures ad ſe trahat perniciosa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipſos hæreticos, eorumque errores decernens anathematiſmos.

De

Digitized by Google

De Sacramento Matrimonii.

CANON I.

SI quis dixerit, Matrimonium non eſſe vere, & proprie unum ex ſeptem legis Euangelicæ Sacramentis a Chriſto Domino inſtitutum, ſed ab hominibus in Eccleſia inventum; neque gratiam conferre: anathema ſit.

Matth. 19. Mar. 10. Epheſ. 5. c. ad abolendam de hæret.

CANON II.

Si quis dixerit, licere Chriſtianis plures ſimul habere uxores, & hoc nulla lege divina eſſe prohibitum: anathema ſit.

Matth. 19. c. ſi quis, 32. d. 1. tot. tit. de ſponſ. duorum c. gaudemus, de divort.

CANON III.

Si quis dixerit, eos tantum conſanguinitatis, & affinitatis gradus, qui in Levitico exprimuntur, poſſe impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum; nec poſſe Eccleſiam in nonnullis illorum diſpenſare, aut conſtituere, ut plures impediant, & dirimant: anathema ſit.

Levit. 18. q. 2. & 3. per totam, c. non debet, de conſang. & affin. Matth. 16. 1. Cor. 4. Sup. ſeſſ. 21. c. 2.

CANON IV.

Si quis dixerit, Eccleſiam non potuiſſe conſtituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in iis conſtituendis erraſſe: anathema ſit.

c. Lege d. 10. c. de illa, cum ſeq. de div. c. de infidelib. de conſang. & affin. c. commiſſum, de ſponſ.

CANON V.

Si quis dixerit, propter hæreſim, aut moleſtam cohabitationem, aut affectatam abſentiam a conjuge, diſſolvi poſſe matrimonii vinculum: anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, matrimonium ratum, non conſummatum, per ſolemnem Religionis profeſſionem alterius conjugum non dirimi: anathema ſit.

CANON VII.

Matth. 19. Luc. 36. 1. Cor. 7. c. placuit, cum multis ſeq. 32. q. 7. c. gaudemus de divor.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum docuit, & docet juxta Euangelium, & Apoſtolicam doctrinam, propter adulterium alterius conjugum matrimonii vinculum non poſſe diſſolvi, & utrumque, vel etiam innocentem, qui cauſam adulterio non dedit, non poſſe, altero conjuge vivente, aliud matrimonium contrahere, mœcharique eum, qui dimiſſa adultera, aliam duxerit, & eam, quæ, dimiſſo adultero, alii nupſerit: anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum ob multas cauſas ſeparationem inter conjuges, quoad torum, ſeu quoad cohabitationem, ad certum, incertumve tempus fieri poſſe decernit: anathema ſit.

CANON IX.

Diſt. 27. c. Presbyt. & ſeqq. 17. q. 1. per totam Extr. Qui Cler. vel voven. per totum. Conc. Carthag. IV. c. 104. & Matiſcon. 1. c. 12.

Si quis dixerit, Clericos in ſacris ordinibus conſtitutos, vel Regulares caſtitatem ſolemniter profeſſos, poſſe matrimonium contrahere, contractumque validum eſſe, non obſtante lege Eccleſiaſtica, vel voto: & oppoſitum nil aliud eſſe, quam damnare matrimonium; poſſeque omnes contrahere matrimonium, qui non ſentiunt ſe caſtitatis, etiamſi eam voverint, habere donum: anathema ſit; cum Deus id recte petentibus non deneget, nec patiatur, nos ſupra id quod poſſumus tentari.

1. Cor. 10.

CANON X.

Matt. 19. 1. Cor. 7. in fi. c. nuptiæ, 32. q. 1. qui ſiti, 33. q. 5. c. commiſſum, de ſponſ. c. nuptiarum 27. q. 1. Inf. c. 10. de Ref. matr.

Si quis dixerit, ſtatum conjugalem anteponendum eſſe ſtatui virginitatis, vel cœlibatus, & non eſſe melius, ac beatius manere in virginitate, aut cœlibatu, quam jungi matrimonio: anathema ſit.

CA-

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem ſolemnitatis nuptiarum certis anni temporibus ſuperſtitionem eſſe tyrannicam, ab ethnicorum ſuperſtitione profectam; aut benedictiones, & alias ceremonias, quibus Eccleſia in illis utitur, damnaverit: anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, cauſas matrimoniales non ſpectare ad judices eccleſiaſticos; anathema ſit.

c. Multorum, 35. q. 6. c. 1. in fi. de conſang. & affin. c. Accedentibus, de exceſ. Prælat.

Decretum de reformatione Matrimonii.

Caput I.

Tametſi dubitandum non eſt, clandeſtina matrimonia, libero contrahentium conſenſu facta, rata, & vera eſſe matrimonia, quamdiu Eccleſia ea irrita non fecit; & proinde jure damnandi ſint illi, ut eos S. Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata eſſe negant; quique falſo affirmant, matrimonia a filiisfamilias ſine conſenſu parentum contracta irrita eſſe, & parentes ea rata, vel irrita facere poſſe: nihilominus S. Dei Eccleſia ex juſtiſſimis cauſis illa ſemper deteſtata eſt, atque prohibuit. Verum, cum S. Synodus animadvertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam jam non prodeſſe; & gravia peccata perpendat, quæ ex eiſdem clandeſtinis conjugiis ortum habent; præſertim vero eorum, qui in ſtatu damnationis permanent, dum priore uxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio vivunt; cui malo cum ab Eccleſia, quæ de occultis non judicat, ſuccurri non poſſit, niſi efficacius aliquod remedium adhi-

c. 2. de cland. deſponſ.

c. Non omnis c. Honorantur, & c. fin. 32. q. 2. c. Aliter, & c. Noſtrates, 30. q. 5. c. videtur, qui matr. acc. poſ. Conc. Tolet. 3. c. 10. Conc. Biſont. anno 1559. art. 6. de ſponſ. Conc. Camerac. an. 1550. tit. 9. de matr.

c. Conſuluiſti 2. q. 4. c. Ut noſtrum, ut Eccl. bona ſine dim. confe- rant. Conc. Later. 4. c. 51. & c. Cum inhibitio, de cland. deſp.

adhibeatur; idcirco ſacri Lateranenſis Concilii, ſub Innocentio III. celebrati, veſtigiis inhærendo, præcipit, ut in poſterum, antequam matrimonium contrahatur, ter a proprio contrahentium Parocho, tribus continuis diebus feſtivis, in Eccleſia inter Miſſarum ſolemnia publice denuncietur, inter quos matrimonium ſit contrahendum: quibus denunciationibus factis, ſi nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonii in facie Eccleſiæ procedatur; ubi Parochus, viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo conſenſu intellecto, vel dicat: Ego vos in matrimonium conjungo, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti: vel aliis utatur verbis, juxta receptum uniuſcujuſque provinciæ ritum. Quod ſi aliquando probabilis fuerit ſuſpicio, matrimonium malitioſe impediri poſſe, ſi tot præceſſerint denunciationes, tunc vel una tantum denunciatio fiat, vel ſaltem Parocho, & duobus, vel tribus teſtibus præſentibus, matrimonium celebretur: deinde ante illius conſummationem denunciationes in Eccleſia fiant, ut, ſi aliqua ſubſunt impedimenta, facilius detegantur; niſi Ordinarius ipſe expedire judicaverit, ut prædictæ denunciationes remittantur; quod illius prudentiæ, & judicio Sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quam præſente Parocho, vel alio ſacerdote, de ipſius Parochi, ſeu Ordinarii licentia, & duobus, vel tribus teſtibus, matrimonium contrahere attentabunt, eos S. Synodus ad ſic contrahendum o-
e, videtur, 35. *q.* 6. mnino inhabiles reddit; & hujuſmodi contractus irritos, & nullos eſſe decernit, prout eos præſenti decreto irritos facit, & annullat. Inſuper Parochum, vel alium ſacerdotem, qui cum mi-

nore

nore teſtium numero, & teſtes, qui ſine Parocho, vel ſacerdote, hujuſmodi contractui interfuerint, necnon ipſos contrahentes, graviter arbitrio Ordinarii puniri præcipit. Præterea eadem ſancta Synodus hortatur, ut conjuges ante benedictionem ſacerdotalem, in templo ſuſcipiendam, in eadem domo non cohabitent; ſtatuitque, benedictionem a proprio Parocho fieri; neque a quoquam, niſi ab ipſo Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alii ſacerdoti concedi poſſe; quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda eſt, vel privilegio, non obſtante.

c. 1. cum multis ſeq. 30 q. 5. & c. Nulli, 35. q. 2.

Quod ſi quis Parochus, vel alius ſacerdos, ſive regularis, ſive ſæcularis ſit, etiamſi id ſibi ex privilegio, vel immemorabili conſuetudine licere contendat, alterius Parochiæ ſponſos, ſine illorum Parochi licentia, matrimonio conjungere, aut benedicere auſus fuerit; ipſo jure tamdiu ſuſpenſus maneat, quamdiu ab Ordinario ejus Parochi, qui matrimonio intereſſe debebat, ſeu a quo benedictio ſuſcipienda erat, abſolvatur. Habeat Parochus librum, in quo conjugum, & teſtium nomina, diemque, & locum contracti matrimonii deſcribat, quem diligenter apud ſe cuſtodiat. Poſtremo S. Synodus conjuges hortatur, ut, antequam contrahant, vel ſaltem triduo ante matrimonii conſummationem, ſua peccata diligenter confiteantur, & ad ſanctiſſimum Euchariſtiæ ſacramentum pie accedant. Si quæ provinciæ aliis, ultra prædictas, laudabilibus conſuetudinibus, & ceremoniis hac in re utuntur, eas omnino retineri, S. Sydodus vehementer optat. Ne vero hæc tam ſalubria præ-

Digitized by Google

cepta quemquam lateant, Ordinariis omnibus præcipit, ut, cum primum potuerint, curent, hoc decretum populo publicari, ac explicari in ſingulis ſuarum Diœceſum Parochialibus Eccleſiis; idque in primo anno quam ſæpiſſime fiat, deinde vero, quoties expedire viderint. Decernit inſuper, ut hujuſmodi decretum in unaquaque Parochia ſuum robur poſt triginta dies habere incipiat, a die primæ publicationis, in eadem Parochia factæ, numerandos.

Caput. II.

Declaratur hoc Bulla Pii V. cum illius vicem 1566. c. Non plures, de Cenſ. d. 4. c. veniens, & fere per tot. de cognat. ſpirit. c. Quamvis, eod. in 6. c. Super quibus, & c. fi. 30. q. 3. c. 1. c. Super eo. & fere per totum, de cogn. ſpir. c. 1. eod. tit. in 6.

DOcet experientia, propter multitudinem prohibitionum, multoties in caſibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia, in quibus vel non ſine magno peccato perſeveratur, vel ea non ſine magno ſcandalo dirimuntur. Volens itaque S. Synodus huic incommodo providere, & a cognationis ſpiritualis impedimento incipiens, ſtatuit, ut unus tantum, ſive vir, ſive mulier, juxta ſacrorum Canonum inſtituta, vel ad ſummum unus, & una baptizatum de baptiſmo ſuſcipiant; inter quos, ac baptizatum ipſum, & illius patrem, & matrem, necnon inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, ac matrem tantum ſpiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequam ad baptiſmum conferendum accedat, diligenter ab iis, ad quos ſpectabit, ſciſcitetur, quem, vel quos elegerint, ut baptizatum de ſacro fonte ſuſcipiant, & eum, vel eos tantum ad illum ſuſcipiendum admittat, & in libro eorum nomina deſcribat, doceatque eos quam cognationem contraxerint, ne ignorantia ulla excuſari valeant. Quod ſi alii, ultra deſignatos, baptizatum tetigerint, cognationem ſpiritualem nullo pacto contrahant, conſti-

tutio-

tutionibus in contrarium facientibus non obſtantibus. Si Parochi culpa, vel negligentia ſecus factum fuerit, arbitrio Ordinarii puniatur.

Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiuſque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur; omnibus inter alias perſonas hujus ſpiritualis cognationis impedimentis omnino ſublatis.

c. Quamvis, de cog. ſpir. in 6. c.230.q.1. e.1. de cog. ſpirit. in 6. Declaratur hic Bulla Pii V. Ad Romanū ſpectat, 1568. c. 1. de ſponſal. in 6.

Caput III.

JUſtitiæ publicæ honeſtatis impedimentum, ubi ſponſalia quacumque ratione valida non erunt, S. Synodus prorſus tollit; ubi autem valida fuerint, primum gradum non excedant: quoniam in ulterioribus gradibus jam non poteſt hujuſmodi prohibitio abſque diſpendio obſervari.

c. Quedam; cum multis ſeq.32.q.7. & toto tit. de eo, qui cogn.conſ. uxo. ſue. Declaratur Bulla Pii V. Al Romanum Pontificem 1566.

Caput IV.

PRæterea S. Synodus, eiſdem, & aliis graviſſimis de cauſis adducta, impedimentum, quod propter affinitatẽ ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium poſtea factum dirimit, ad eos tantum, qui primo, & ſecundo gradu conjunguntur, reſtringit: in ulterioribus vero gradibus ſtatuit, hujuſmodi affinitatem matrimonium poſtea contractum non dirimere.

Caput V.

SI quis intra gradus prohibitos ſcienter matrimonium contrahere præſumpſerit, ſeparetur, & ſpe diſpenſationis conſequendæ careat; idque in eo multo magis locum habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, ſed etiam conſummare auſus fuerit. Quod ſi ignoranter id fecerit, ſi quidem ſolemnitates requiſitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eiſdem ſubjiciatur pœnis. Non enim dignus eſt, qui Eccleſiæ benignitatem

c. ſi. § pen. de cland. deſp. Clem. unica; de conſ. & aff.

c. ſi. de immun. eccl. c. Quia fruſtra; de uſu.

Digitized by Google

tem facile experiatur, cujus ſalubria præcepta temere contempſit. Si vero, ſolemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod poſtea ſubeſſe cognoſcatur, cujus ille probabilem ignorantiam habuit; tunc facilius cum eo, & gratis diſpenſari poterit. In contrahendis matrimoniis vel nulla omnino detur diſpenſatio, vel raro, idque ex cauſa, & gratis concedatur. In ſecundo gradu nunquam diſpenſetur, niſi inter magnos Principes, & ob publicam cauſam.

Caput VI.

DEcernit S. Synodus, inter raptorem, & raptam, quamdiu ipſa in poteſtate raptoris manſerit, nullum poſſe conſiſtere matrimonium. Quod ſi rapta a raptore ſeparata, & in loco tuto, & libero conſtituta, illum in virum habere conſenſerit, eam raptor in uxorem habeat; & nihilominus raptor ipſe, ac omnes illi conſilium, auxilium, & favorem præbentes, ſint ipſo jure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces; & ſi Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, ſive eam in uxorem duxerit, ſive non duxerit, decenter arbitrio judicis dotare.

c. ſi. de rapt. Conc. Chalc. c. 26. c. Eos, & 2. de puellis. 36 q. 2. c. Conſanguineorum. 3. q. 4. & c. Cõſtituimus. 3. q. 5. Exodi 21. c. 1. de adul.

Caput VII.

MUlti ſunt, qui vagantur, & incertas habent ſedes, &, ut improbi ſunt ingenii, prima uxore relicta, aliam, & plerumque plures, illa vivente, diverſis in locis ducunt; cui morbo cupiens ſancta Synodus occurrere, omnes, ad quos ſpectat, paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiant; magiſtratus etiam ſæculares hortatur, ut eos ſevere coerceant: Parochis autem præcipit,

Conc. Agathe. c. 25.

pit, ne illorum matrimoniis interſint, niſi prius diligentem inquiſitionem fecerint, &, re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Caput VIII.

GRave peccatum eſt, homines ſolutos concubinas habere, graviſſimum vero, & in hujus magni ſacramenti ſingularem contemptum admiſſum, uxoratos quoque in hoc damnationis ſtatu vivere, ac audere eas quandoque domi etiam cum uxoribus alere, & retinere. Quare, ut huic tanto malo ſancta Synodus opportunis remediis provideat, ſtatuit, hujuſmodi concubinarios tam ſolutos, quam uxoratos, cujuſcumque ſtatus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi poſtquam ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non ejecerint, ſeque ab earum conſuetudine non ſejunxerint, excommunicatione feriendos eſſe; a qua non abſolvantur, donec re ipſa admonitioni factæ paruerint. Quod ſi in concubinatu per annum, cenſuris neglectis, permanſerint, contra eos ab Ordinario ſevere pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, ſive conjugatæ, ſive ſolutæ, quæ cum adulteris, ſeu concubinariis publice vivunt, ſi ter admonitæ non paruerint, ab Ordinariis locorum, nullo etiam requirente, ex officio graviter pro modo culpæ puniantur, & extra oppidum, vel Diœceſim, ſi id eiſdem Ordinariis videbitur, invocato, ſi opus fuerit, brachio ſæculari, ejiciantur; aliis pœnis contra adulteros, & concubinarios inflictis in ſuo robore permanentibus.

inf. ſeſſ. 25. c. 14. de ref. Cōc. Rom. ſub Nic. 2. in fin. Conc. Lat. ſub Leon. 10. ſeſſ. 9. de ref. curiæ, & aliorum, verſ. Concubinarii. Conc. Tolet. 1. c. 17. c. Is, qui 34. Diſt. Conc. Arelaten 2. c. 3. c. Fraternitatis, 34. Diſt. c. Si concubinæ, de ſent. excom. c. 2. de cohabit. cler. & mul. Eaſdem innovat, & auget Sixtus 5. Bulla ad compeſcendum 1586.

Ca-

Cap. IX.

Ita plerumque temporalium Dominorum, ac Magiſtratuum mentis oculos terreni affectus, atque cupiditates excæcant, ut viros, & mulieres ſub eorum juriſdictione degentes, maxime divites, vel ſpem magnæ hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum iis matrimonium invitos contrahere, quos ipſi Domini, vel Magiſtratus illis præſcripſerint. Quare, cum maxime nefarium ſit, matrimonii libertatem violare, & ab eis injurias naſci, a quibus jura expectantur; præcipit ſancta Synodus omnibus, cujuſcumque gradus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſub anathematis pœna, quam ipſo facto incurrant, ne quovis modo directe, vel indirecte, ſubditos ſuos, vel quoſcumque alios cogant, quominus libere matrimonia contrahant.

c. Cum locum c. Requiſivit & c. Gemma, de ſponſ. Conc. Pariſien. 1. c. 6. ca. Nullus, 36. q. 2.

Caput X.

Ab adventu Domini noſtri Jeſu Chriſti uſque in diem Epiphaniæ, & a feria quarta Cinerum uſque in octavam Paſchatis incluſive, antiquas ſolemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obſervari Sancta Synodus præcipit: in aliis vero temporibus nuptias ſolemniter celebrari permittit; quas Epiſcopi, ut ea, qua decet, modeſtia, & honeſtate fiant, curabunt; ſancta enim res eſt matrimonium, & ſancte tractandum.

Conc. Laodic. c. 52. Conc. Salaguſtadien. c. 5. c. Non oportet, cum tribus ſeq. 33. q. 4 ca. Capellanus, de fer. c. Deinde, 26. diſt.

Decretum de Reformatione.

Eadem ſacroſancta Synodus, reformationis materiam proſequens, hæc in præſenti Seſſione ſtatuenda decernit.

Cap. I.

SI in quibuslibet Eccleſię gradibus providēter, ſcienterque curandum eſt, ut in Domini domo nihil ſit inordinatum, nihilque præpoſterum, multo magis elaborandum eſt, ut in electione ejus, qui ſupra omnes gradus conſtituitur, non erretur; nam totius familiæ Domini ſtatus, & ordo nutabit, ſi, quod requiritur in corpore, non inveniatur in capite. Unde, etſi alias ſancta Synodus de promovendis ad Cathedrales, & ſuperiores Eccleſias nonnulla utiliter decrevit; hoc tamen munus hujuſmodi eſſe cenſet, ut, ſi pro rei magnitudine expendatur, nunquam ſatis cautum de eo videri poſſit. Itaque ſtatuit, ut, cum primum Eccleſia vacaverit, ſupplicationes, ac preces publice, privatimque habeantur, atque a Capitulo per Civitatem, & Diœceſim indicantur; quibus Clerus, populuſque bonum a Deo paſtorem valeat impetrare. Omnes vero, & ſingulos, qui ad promotionem præficiendorum quodcumque jus, quacumque ratione, a Sede Apoſtol. habent, aut alioquin operam ſuam præſtant, nihil in iis pro præſenti temporum ratione innovando, hortatur, & monet, ut in primis meminerint, nihil ſe ad Dei gloriam, & populorum ſalutem utilius poſſe facere, quam ſi bonos paſtores, & Eccleſiæ gubernandæ idoneos promoveri ſtudeant; eoſque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, niſi quos digniores, & Eccleſiæ magis utiles ipſi judicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium ſuggeſtionibus, ſed eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curaverint; & quos ex legimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque aliis omnibus qua-

c. Miramur, diſt. 61.

Supr. de ref. ſeſſ. 6. c. 1. Seſſ. 7. c. 1. & 3. & ſeſſ. 22. c. 2.

Conc. Tolet. 4. c. 18.

Digitized by Google

c. cum in cunctis, & c. cum nobis olim, de elect. Concil. Lat. ſub Leone x. de ref. Curiæ in prin. ſeſſ. 9. cum al. ſup. ſeſſ. 22. de ref. c. 2. Præſcribitur alia forma in Bulla Greg. 14. anni 1590. quæ incipit, Onus.

qualitatibus præditos ſciant, quæ juxta Sacros Canones, & Tridentinæ hujus Synodi decreta requiruntur. Quoniam vero in ſumendo de prædictis omnibus qualitatibus gravi, idoneoque bonorum, & doctorum virorum teſtimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum, ac morum varietate poteſt adhiberi; mandat Sancta Synodus, ut in provinciali Synodo per Metropolitanum habenda, præſcribatur quibuſque locis, & provinciis propria examinis, ſeu inquiſitionis, aut inſtructionis faciendæ forma, Sanctiſſimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eiſdem locis utilis, atque opportuna eſſe videbitur; ita tamen, ut, cum deinde hoc examen, ſeu inquiſitio de perſona promovenda perfecta fuerit, ea in inſtrumentum publicum redacta, cum toto teſtimonio, ac profeſſione fidei ab eo facta, quamprimum ad Sanctiſſimum Romanum Pontificem omnino tranſmittatur; ut ipſe Summus Pontifex, plena totius negotii, ac perſonarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo, de illis, ſi idonei per examen, ſeu per inquiſitionem factam reperti fuerint, Eccleſiis poſſit utilius providere. Omnes vero inquiſitiones, informationes, teſtimonia, ac probationes, quæcumque de promovendi qualitatibus, & Eccleſiæ ſtatu a quibuſcumque, etiam in Romana Curia, habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Conſiſtorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur, ac relatio ipſa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium ſubſcriptione roboretur, in qua ipſi ſinguli quatuor Cardinales affirment, ſe, adhibita accurata diligentia, inveniſſe promovendos qualitatibus a jure, & ab hac Sancta Syno-

vide inf. XI.

In dictis locis.

Synodo requiſitis præditos; ac certo exiſtimare ſub periculo ſalutis æternæ, idoneos eſſe qui Eccleſiis præficiantur, ita ut, relatione in uno Conſiſtorio facta, quo maturius interea de ipſa inquiſitione cognoſci poſſit, in aliud Conſiſtorium judicium differatur, niſi aliud Beatiſſimo Pontifici videbitur expedire. Ea vero omnia, & ſingula, quæ de Epiſcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & cæteris qualitatibus alias in eadem Synodo conſtituta ſunt, decernit eadem etiam in creatione Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, etiamſi Diaconi ſint, exigenda; quos ſanctiſſimus Romanus Pontifex ex omnibus Chriſtianitatis nationibus, quantum commode fieri poterit, prout idoneos repererit, aſſumet. Poſtremo eadem Sancta Synodus, tot graviſſimis Eccleſiæ incommodis commota, non poteſt non commemorare, nihil magis Eccleſiæ Dei eſſe neceſſarium, quam ut Beatiſſimus Romanus Pontifex, quam ſolicitudinem univerſæ Eccleſiæ ex muneris ſui officio debet, eam hic potiſſimum impendat, ut lectiſſimos tantum ſibi Cardinales aſciſcat; & bonos maxime, atque idoneos Paſtores ſingulis Eccleſiis præficiat; idque eo magis, quod ovium Chriſti ſanguinem, quæ ex malo negligentium, & ſui officii immemorum Paſtorum regimine peribunt, D. N. Jeſus Chriſtus de manibus ejus ſit requiſiturus.

Quid in creatione Cardinalium obſervandum, vide in conſtit. Sixti V. Poſtquam 1586. & Religioſa, 1587.

Ezech. 3. 18. Act. 20. c. Ephe. 43. diſt. ſup. ſeſſ. 6. de refor. c. 1.

Caput II.

Provincialia Concilia, ſicubi omiſſa ſunt, pro moderandis moribus, corrigendis exceſſibus, controverſiis componendis, aliiſque ex ſacris Canonibus permiſſis, renoventur. Quare Metropolitani per ſeipſos, ſeu illis legitime impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus a fine

c. propter eccleſiaſticas, cum ſeq. 18. diſt. c. ſicut olim de acc. Conc. Aur. 2. c. 1. Inf. c. 21. Conc. Lat. ſub Leo. x. ſeſſ. 10. In 2. Later.

ſub Innoc. 3. c. 6. exigebatur, ut ſingulis annis Metropolitan. viſitaret.

fine præſentis Concilii, & deinde quōlibet ſaltem triennio poſt Octavam Paſchæ Reſurrectionis Domini noſtri Jeſu Chriſti, ſeu alio commodiori tempore, pro more Provinciæ, non prætermittat Synodum in provincia ſua cogere; quo Epiſcopi omnes, & alii, qui de jure, vel conſuetudine intereſſe debent, exceptis iis, quibus cum imminenti periculo transfretandum eſſet, convenire omnino teneantur. Nec Epiſcopi comprovinciales prætextu cujuslibet conſuetudinis ad Metropolitanam Eccleſiam in poſterum accedere inviti compellantur. Itidem Epiſcopi, qui nulli Archiepiſcopo ſubjiciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum ſemel eligant, in cujus Synodo provinciali cum aliis intereſſe debeant, & quæ ibi ordinata fuerint, obſervent, ac obſervari faciant; in reliquis omnibus eorum exemptio, & privilegia ſalva, atque integra maneant. Synodi quoque Diœceſanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui alias, ceſſante exemptione, intereſſe deberent, nec Capitulis generalibus ſubduntur, accedere teneantur; ratione tamen Parochialium, aut aliarum ſæcularium Eccleſiarum etiam annexarum, debeant ii, qui illarum curam gerunt, quicumque illi ſint, Synodo intereſſe. Quod ſi in his, tam Metropolitani, quam Epiſcopi, & alii ſupraſcripti negligentes fuerint; pœnas ſacris Canonibus ſancitas incurrant.

Conc. Baſil. ſeſſ. 15. Tolet. ſub Sixto IV. cap. 1. Diſt. 18. fere per totam. Conc. Aur. 5. l. 18. Conc. Tarrac. c. 1. c. 6. Tolet. 11. c. 15. & Baſil. ſeſſ. 8.

Caput III.

Conc. Tolet. 4. c. 35. c. Epiſcopum 10. q. 1.

PAtriarchæ, Primates, Metropolitani, & Epiſcopi propriam Diœceſim per ſeipſos, aut, ſi legitime impediti fuerint, per ſuum generalem Vicarium, aut Viſitatorem, ſi quotannis totam, propter ejus latitudinem, viſitare non poterunt,

terunt, ſaltem majorem ejus partem, ita tamen, ut tota biennio per ſe, vel Viſitatores ſuos compleatur, viſitari non prætermittant. A Metropolitanis vero, etiam poſt plene viſitatam propriam Diœceſim, non viſitentur Cathedrales Eccleſiæ, neque diœceſes ſuorum comprovincialium, niſi cauſa cognita, & probata in Concilio provinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alii inferiores, in iis Eccleſiis, ubi hactenus viſitationem exercere legitime conſueverunt, debeant quidem, aſſumpto notario, de conſenſu Epiſcopi, deinceps per ſeipſos tantum ibidem viſitare. Viſitatores etiam, a Capitulo deputandi, ubi Capitulum jus viſitandi habet, prius ab Epiſcopo approbentur, ſed non ideo Epiſcopus, vel eo impedito, ejus Viſitator eaſdem Eccleſias ſeorſum ab his viſitare prohibeatur: cui ipſi Archidiaconi, vel alii inferiores viſitationis factæ infra menſem rationem reddere, & depoſitiones teſtium, ac integra acta ei exhibere teneantur; non obſtantibus quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & privilegiis quibuſcumque. Viſitationum autem omnium iſtarum præcipuus ſit ſcopus, ſanam, orthodoxamque doctrinam, expulſis hæreſibus, inducere, bonos mores tueri, pravos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere; cætera, prout locus, tempus, & occaſio feret, ex viſitantium prudentia ad fidelium fructum conſtituere. Quæ ut facilius, feliciuſque ſuccedant, monentur prædicti omnes, & ſinguli, ad quos viſitatio ſpectat, ut paterna charitate, Chriſtianoque zelo omnes amplectantur; ideoque modeſto contenti equitatu, famulatuque, ſtudeant,

c. 1. §. Sane, de cenſ. in 6. c. unic. 85. Diſt.

O quam

Conc. Brac. 2. c. 1. & Ticin. verſ. Statuimus etiam, ne Epiſcopi. c. Cavendum, c. Placuit, & c. Inter cætera, 10. q. 3. & c. Cum Apoſtolus de cenſi. c. Si Epiſcopus, de offic. ord. in 6.

quam celerrime, debita tamen cum diligentia, viſitationem ipſam abſolvere. Interimque caveant, ne inutilibus ſumptibus cuiquam graves, oneroſive ſint; neve ipſi, aut quiſquam ſuorum quidquam procurationis cauſa pro viſitatione, etiam teſtamentorum ad pios uſus, præter id, quod ex relictis piis jure debetur, aut alio quovis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcumque ſit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant; non obſtante quacumque conſuetudine, etiam immemorabili; exceptis tamen victualibus, quæ ſibi, ac ſuis frugaliter, moderateque pro temporis tantum neceſſitate, & non ultra, erunt miniſtranda. Sit tamen in optione eorum, qui viſitantur, ſi malint ſolvere id, quod erat ab ipſis antea ſolvi, certa pecunia taxata, conſuetum; an vero prædicta victualia ſubminiſtrare; ſalvo item jure conventionum antiquarum cum Monaſteriis, aliiſve piis locis, aut Eccleſiis non Parochialibus inito, quod illæſum permaneat. In iis vero locis, ſeu Provinciis, ubi conſuetudo eſt, ut nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud a viſitatoribus accipiatur, ſed omnia gratis fiant, ibi id obſervetur. Quod ſi quiſquam (quod abſit) aliquid amplius in ſupradictis caſibus omnibus accipere præſumpſerit; is, præter dupli reſtitutionem, intra menſem faciendam, aliis etiam pœnis juxta conſtitutionem Concil. generalis Lugdunen. quæ incipit, Exigit; nec non & aliis pœnis in Synodo provinciali arbitrio Synodi abſque ulla ſpe veniæ mulctetur. Patroni vero in iis, quæ ad Sacramentorum adminiſtrationem ſpectant, nullatenus ſe præſumant ingerere, neque viſitationi ornamentorum Eccleſiæ, aut bonorum ſtabilium, ſeu fabricarum proventibus immiſceant;

Vide infra XXVIII.

niſi quatenus id eis ex inſtitutione, ac fundatione competat: ſed Epiſcopi ipſi hæc faciant, & fabricarum reditus in uſus Eccleſiæ neceſſarios, & utiles, prout ſibi expedire magis viſum fuerit, expendi curent.

Caput IV.

PRædicationis munus, quod Epiſcoporum præcipuum eſt, cupiens ſancta Synodus, quo frequentius poſſit ad fidelium ſalutem exerceri, Canones, alias ſuper hoc editos, ſub fel. rec. Paulo III. aptius præſentium temporum uſui accommodando, mandat, ut in Eccleſia ſua ipſi per ſe, aut, ſi legitime impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus aſſument; in aliis autem Eccleſiis per Parochos, ſive, iis impeditis, per alios ab Epiſcopo, impenſis eorum, qui eas præſtare vel tenentur, vel ſolent, deputandos in civitate, aut in quacumque parte Diœceſis cenſebunt expedire, ſaltem omnibus Dominicis, & ſolemnibus diebus feſtis; tempore autem Jejuniorum, Quadrageſimæ, & Adventus Domini quotidie, vel ſaltem tribus in hebdomada diebus, ſi ita oportere duxerint, Sacras Scripturas Divinamque legem annuntient, & alias, quotieſcumque id opportune fieri poſſe judicaverint. Moneatque Epiſcopus populum diligenter, teneri unumquemque Parochiæ ſuæ intereſſe, ubi commode id fieri poteſt, ad audiendum verbum Dei. Nullus autem ſæcularis, ſive regularis, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo, prædicare præſumat. Iidem etiam ſaltem Dominicis, & aliis feſtivis diebus pueros in ſingulis Parochiis fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligen-

Conc. Carth. 4. c. 20. & Rhemen. c. 14. in c. Epiſc. nullam rei. 88. Diſt. Sup. ſeſſ. 5. de ref. c. 2. Conc. Arel. 4. c. 10. Later. ſub Inn. 3. c. 10. in c. inter cætera de off. ord.

Conc. Moguntiacum c. 25. Sup. ſeſſ. 5. de ref. c. 2.

4. Carth. c. 24. in c. Sacerdot. de Conſ. diſt. 1. Theodulphus Epiſc. Aurel. ep. ad Paroch. in fi. Vide Bullam Greg. 13. in gratia Soc. Jeſu, quæ incipit, Vigore, 1584. vide conſt. Pii 5. Ex debito 1571. quam ampliavit Greg. 13. 30. Octob. 1572. ſeſſ. 5. c. 2. de ref.

Conc. Sardic. c. 9. c. Ad abolendam, de hæref.

ter ab iis, ad quos ſpectabit, doceri curabunt; & , ſi opus ſit, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas compellent, non obſtantibus privilegiis, & conſuetudinibus. In reliquis ea, quæ de prædicationis munere ſub eodem Paulo III. decreta fuerunt, ſuum robur obtineant.

Caput V.

Confirmatur Bulla Pii 5. Si de protegendis 1569.

CAuſæ criminales graviores contra Epiſcopos, etiam hæreſis, (quod abſit,) quæ depoſitione, aut privatione dignæ ſunt, ab ipſo tantum Summo Romano Pontifice cognoſcantur, & terminentur. Quod ſi ejuſmodi ſit cauſa, quæ neceſſario extra Romanam Curiam ſit committenda, nemini prorſus ea committatur, niſi Metropolitanis, aut Epiſcopis, a Beatiſſimo Papa eligendis. Hæc vero commiſſio & ſpecialis ſit, & manu ipſius Sanctiſſimi Pontificis ſignata: nec unquam plus his tribuat, quam ut ſolam facti inſtructionem ſumant, proceſſumque conficiant; quem ſtatim ad Romanum Pontificem tranſmittant, reſervata eidem Sanctiſſimo ſententia definitiva. Cætera alias ſub fel. rec. Julio III. ſuper his decreta, necnon & conſtitutio ſub Innocentio III. in Concilio generali, quæ incipit: Qualiter, & quando; quam ſancta Synodus in præſenti innovat, ab omnibus obſerventur. Minores vero criminales cauſæ Epiſcoporum in Concilio tantum provinciali cognoſcantur, & terminentur, vel a deputandis per Concilium provinciale.

Sup. ſeſſ. 3. de ref. c. 7. & 8.

Vide infra XXIX.

Caput VI.

LIceat Epiſcopis in irregularitatibus omnibus, & ſuſpenſionibus, ex delicto occulto provenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario; & exceptis aliis deductis ad forum

Sup. ſeſſ. 14. c. 7. c. Minor, c. Contumaces,

forum contentioſum, diſpenſare, & in quibuſcunque caſibus occultis, etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis, delinquentes quoſcumque ſibi ſubditos, in Diœceſi ſua per ſeipſos, aut Vicarium, ad id ſpecialiter deputandum, in foro conſcientiæ gratis abſolvere, impoſita pœnitentia ſalutari. Idem & in hæreſis crimine in eodem foro conſcientiæ eis tantum, non eorum Vicariis ſit permiſſum.

50. d. Conſule, Bullam Cœnæ Dom.

De quibus ſub Alexandro in Conc. Later. par. 14. conſt. ejus.

Caput VII.

UT fidelis populus ad ſuſcipienda Sacramẽta majori cum reverentia, atque animi devotione accedat; præcipit ſancta Synodus Epiſcopis omnibus, ut non ſolum, cum hæc per ſeipſos erunt populo adminiſtranda, prius illorum vim, & uſum pro ſuſcipientium captu explicent; ſed etiam idem a ſingulis Parochis pie, prudenterque, etiam lingua vernacula, ſi opus ſit, & commode fieri poterit, ſervari ſtudeant; juxta formam a ſancta Synodo in Catecheſi ſingulis Sacramentis præſcribendam; quam Epiſcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque a Parochis omnibus populo exponi curabunt: necnon ut inter Miſſarum ſolemnia, aut divinorum celebrationem, ſacra eloquia, & ſalutis monita eadem vernacula lingua ſingulis diebus feſtis, vel ſolemnibus explanent; eademque in omnium cordibus, poſtpoſitis inutilibus quæſtionibus, inſerere, atque eos in lege Domini erudire ſtudeant.

Sup. ſeſſ. 22. de ſacrif. Miſſæ. c. 8.

Caput VIII.

APoſtolus monet, publice peccantes palam eſſe corripiendos. Quando igitur ab aliquo publice, & in multorum conſpectu crimen commiſſum fuerit, unde alios ſcandalo offenſos, commotoſ-

1. Tim. 5. c. Sed illud 45. Diſt. c. Si peccaverit, §. Ergo 2. q. 1. & c. 1. de pœn. & rem.

c. Pœnitentes, & c. In capite, cum ſeq. 50. d.

motoſque fuiſſe non ſit dubitandum; huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam publice injungi oportet; ut quos exemplo ſuo ad malos mores provocavit, ſuæ emendationis teſtimonio ad rectam revocet vitam. Epiſcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud ſecretum poterit commutare, quando ita magis judicaverit expedire. In omnibus etiam Cathedralibus Eccleſiis, ubi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum unione præbendæ, proxime vacaturæ, ab Epiſcopo inſtituatur, qui Magiſter ſit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel jure Canonico, & annorum quadraginta, ſeu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confeſſiones in Eccleſia audiet, interim præſens in choro cenſeatur.

Caput IX.

Sup. ſeſſ. 6. de ref. c. 4. & ſeſſ. 7. de ref. c. 8. ſeſſ. 21. de ref. c. 9.

QUæ alias ſub fel. rec. Paulo III. & nuper ſub Beatiſſimo Domino noſtro Pio IV. in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinariis diligentia in beneficiorum etiam exemptorum viſitatione conſtituta ſunt; eadem etiam in iis Eccleſiis ſæcularibus obſerventur, quæ in nullius Diœceſi eſſe dicuntur; ut ab Epiſcopo, cujus Cathedralis Eccleſia eſt proximior, ſi id conſtet; alioquin ab eo, qui ſemel in Concilio Provinciali a Prælato loci illius electus fuerit, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegato, viſitentur; non obſtantibus privilegiis, & conſuetudinibus quibuſcumque, etiam immemorabilibus.

Caput X.

EPiſcopi, ut aptius, quem regunt, populum poſſint in officio, atque obedientia continere, in omnibus iis, quæ ad viſitationem, ac

c. Tranſmiſſam de elect.

morum correctionem ſubditorum ſuorum ſpectant,

ſtant, jus, & poteſtatem habeant, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, juxta Canonum ſanctiones, quæ illis ex prudentia ſua pro ſubditorum emendatione, ac Diœceſis ſuæ utilitate neceſſaria videbuntur. Nec in his, ubi de viſitatione, aut de morum correctione agitur, exemptio, aut ulla inhibitio, appellatio, ſeu querela, etiam ad Sedem Apoſtolicam interpoſita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut judicata fuerint, quoquo modo impediat, aut ſuſpendat.

Sup. ſeſſ. 13 de ref. c. 1. ſeſſ. 14. de ref. c. 4. & ſeſſ. 22. de ref. c. 1.

Caput XI.

QUoniam privilegia, & exemptiones, quæ variis titulis pleriſque conceduntur, hodie perturbationem in Epiſcoporum juriſdictione excitare, & exemptis occaſionem laxioris vitæ præbere dignoſcuntur; decernit Sancta Synodus, ut, ſi quando juſtis, gravibus, & fere neceſſariis ſuadentibus cauſis, aliquos honorariis titulis Protonotariatus, Acolythatus, Comitis Palatini, Capellani Regii, aut aliis hujuſmodi in Romana Curia, vel extra, inſignibus decorandos eſſe placuerit; nec non alios, cuicumque monaſterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut ſub nomine ſervientium militiis, ſeu monaſteriis, hoſpitalibus, collegiis, aut quocumque alio titulo aſſumi, nihil ex his privilegiis detractum eſſe Ordinariis intelligatur; quominus ii, quibus ea jam conceſſa ſunt, vel in poſterum concedi contigerit, ipſis Ordinariis, tanquam Apoſt. Sedis delegatis, plene in omnibus, & quoad Capellanos Regios; juxta Conſtit. Innoc. III. quæ incipit: Cum Capella, ſubjecti exiſtant; exceptis tamen iis, qui prædictis locis, aut militiis actu ſer-

Sup. ſeſſ. 6 c. 3. de ref. c. Cum & plantare. de privil. & c. Venerabili, de verb. ſign.

Horum facultates, & indulta adhuc reſtringit Pius 5. in Bulla, Quamvis, 1568.

Vide infra XXXII.

 viunt,

viunt, & intra eorum ſepta, ac domos reſident; ſubque eorum obedientia vivunt, ſive iis, qui legitime, & ſecundum regulam earumdem militiarum profeſſionem fecerint, de qua Ordinario conſtare debeat; non obſtantibus privilegiis quibuſcumque, etiam Religionis S. Jo. Hieroſolymitani, & aliarum militiarum. Quæ vero privilegia reſidentibus in Curia Romana, vigore Eugenianæ Conſtitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere ſolent, ea in iis, qui beneficia Eccleſiaſtica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minime intelligantur; ſed Ordinarii juriſdictioni ſubjecti permaneant; non obſtantibus quibuſcumque inhibitionibus.

c. Divina de priv. in Extravag. com.

Caput XII.

CUm dignitates in Eccleſiis, præſertim Cathedralibus, ad conſervandam, augendamque eccleſiaſticam diſciplinam fuerint inſtitutæ, ut qui eas obtinerent, pietate præcellerent, aliiſque exemplo eſſent, atque Epiſcopos opere, & officio juvarent; merito qui ad eas vocantur, tales eſſe debent, qui ſuo muneri reſpondere poſſint. Nemo igitur deinceps ad dignitates quaſcumque, quibus animarum cura ſubeſt, promoveatur, niſi qui ſaltem 25. ſuæ ætatis annum attigerit, & in clericali ordine verſatus, doctrina ad ſuum munus exequendum neceſſaria, ac morum integritate commendetur; juxta Conſtitutionem Alexand. III. in Concilio Lateranenſi promulgatam, quæ incipit: Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui oculi dicuntur Epiſcopi, ſint in omnibus Eccleſiis, ubi fieri poterit, Magiſtri in Theologia, ſeu Doctores, aut Licentiati in jure Canonico. Ad cæteras autem dignitates, vel perſonatus, quibus animarum cura

Sup. ſeſſ. 22. cap. 2.

Vide infr. pag. 10. in S. inferiore Clem. 1. ep. 1. ad Jacobum. Anacletus epiſt. 1. c. Diacon 93. diſt. & c. Ad hæc, de off. Archid.

ra

ra nulla ſubeſt, Clerici alioquin idonei, & 22. annis non minores, adſciſcantur. Proviſi etiam de beneficiis quibuſcumque curam animarum habentibus, teneantur a die adeptæ poſſeſſionis, ad minus intra duos menſes, in manibus ipſius Epiſcopi, vel, eò impedito, coram generali ejus Vicario, ſeu officiali, Orthodoxæ ſuæ fidei publicam facere profeſſionem, & in Romanæ Eccleſiæ obedientia ſe permanſuros ſpondeant, ac jurent. Proviſi autem de Canonicatibus, & dignitatibus in Eccleſiis Cathedralibus, non ſolum coram Epiſcopo, ſeu ejus officiali, ſed etiam in Capitulo idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes proviſi, ut ſupra, fructus non faciant ſuos, nec illis poſſeſſio ſuffragetur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, niſi qui eo ordine ſacro aut ſit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit; aut in tali ætate, ut infra tempus a jure, & ab hac ſancta Synodo ſtatutum initiari valeat. In omnibus vero Eccleſiis Cathedralibus omnes Canonicatus, ac portiones habeant annexum ordinem Presbyterii, Diaconatus, vel Subdiaconatus. Epiſcopus autem cum conſilio Capituli deſignet, ac diſtribuat, prout viderit expedire, quibus quiſque ordo ex ſacris annexus in poſterum eſſe debeat; ita tamen, ut dimidia ſaltem pars Presbyteri ſint; cæteri vero Diaconi, aut Subdiaconi. Ubi vero conſuetudo laudabilior habet, ut plures, vel omnes ſint Preſbyteri, omnino obſervetur. Hortatur etiam Sancta Synodus, ut in provinciis, ubi id commode fieri poteſt, dignitates omnes, & ſaltem dimidia pars Canonicatuum in Cathedralibus Eccleſiis, & Collegiatis inſignibus conferantur tantum

Concil. 4. Tolè c. 26. Qui pretérea ad profeſſionem fidei teneantur, vide in Conſtit. Pii IV. In ſacroſancta, 1564. Inf. p. 40.

c. 1. & ſeqq. de æt. & qual. c. Licet canon. & c. Cum ex eo, de elect. in 6. Supra ſeſſ. 7. de ref. c. 12.

tum Magiſtris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel jure Canonico. Præterea obtinentibus in eiſdem Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones, non liceat vigore cujuslibet ſtatuti, aut conſuetudinis ultra tres menſes ab eiſdem eccleſiis quolibet anno abeſſe: ſalvis nihilominus earum eccleſiarum conſtitutionibus, quæ longius ſervitii tempus requirunt: alioquin anno primo privetur unuſquiſque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac reſidentiæ fecit ſuos. Quod ſi iterum eadem fuerit uſus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit. Creſcente vero contumacia, contra eos, juxta Sacrorum Canonum Conſtitutiones, procedatur. Diſtributiones vero, qui ſtatis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quavis colluſione, aut remiſſione excluſa, his careant, juxta Bonifacii VIII. decretum, quod incipit: Conſuetudinem; quod Sancta Synodus in uſum revocat, non obſtantibus quibuſcumque ſtatutis, & conſuetudinibus. Omnes vero divina per ſe, & non per ſubſtitutos compellantur obire officia, & Epiſcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti adſiſtere, & inſervire, atque in Choro ad pſallendum inſtituto, hymnis, & Canticis Dei nomen reverenter, diſtincte, devoteque laudare. Veſtitu inſuper decenti, tam in Eccleſia, quam extra aſſidue utantur, ab illicitiſque venationibus, aucupiis, choreis, tabernis, luſibuſque abſtineant; atque ea morum integritate polleant, ut merito Eccleſiæ Senatus dici poſſit.

Sup. ſeſſ. 13. de ref. cap. 1.

a Ad audientiam, de cleric. non reſid.

c. fin. eod. c. Licet, de præb. vide infr. 32. Supra ſeſſ. 22. c. 4. de ref. c. Licet, & c. Exſtirpandæ. §. Qui vero, de præb. c. Quia nonnulli, de cler non reſid. Conc. Turon. 3. c. 8. Conc. Agathen. can. 55. c. Epiſcopum, 34. diſt. tot. tit. de vit. & hon. cler. extr. in 6. & in Clem. c. 1. de cler ven. & Clem. Gravi, de cel. Miſſ.

Cætera, quæ ad debitum in divinis officiis regimen ſpectant, deque congrua in his canendi,

ſeu

ſeu modulandi ratione, de certa lege in choro conveniendi, & permanendi, ſimulque de omnibus Eccleſiæ miniſtris, quæ neceſſaria erunt, & ſi qua hujuſmodi, Synodus provincialis, pro cujuſque Provinciæ utilitate, & moribus, certam cuique formulam præſcribet. Interea vero Epiſcopus non minus, quam cum duobus Canonicis, quorum unus ab Epiſcopo, alter a Capitulo eligatur, in iis, quæ expedire videbuntur, poterit providere.

Caput XIII.

QUoniam pleræque Cathedrales Eccleſiæ tam tenuis reditus ſunt, & anguſtæ, ut Epiſcopali dignitati nullo modo reſpondeant, neque Eccleſiarum neceſſitati ſufficiant; examinet Concilium provinciale, vocatis iis, quorum intereſt, & diligenter expendat, quas propter anguſtias, tenuitatemque vicinis unire, vel novis proventibus augere expediat; confectaque de præmiſſis inſtrumenta ad ſummum Romanum Pontificem mittat; quibus inſtructus Summus Pontifex ex prudentia ſua, prout expedire judicaverit, aut tenues invicem uniat, aut aliqua acceſſione ex fructibus augeat. Interim vero, donec prædicta effectum ſortiantur, hujuſmodi Epiſcopis, qui fructuum ſubventione pro Diœceſis ſuæ tenuitate indigent, poterit de beneficiis aliquibus, dum tamen curata non ſint, nec dignitates, ſeu Canonicatus, & præbendæ, nec Monaſteria, in quibus viget regularis obſervantia, vel quæ Capitulis generalibus, & certis Viſitatoribus ſubduntur, a Summo Romano Pontifice provideri. In Parochialibus etiam Eccleſiis, quarum fructus æque adeo exigui ſunt, ut debitis nequeant oneribus ſatisfacere, curabit Epiſco-

Sup. ſeſſ. 7. de ref. c. 6. & 7. & ſeſſ. 14. de ref. cap. 9. & Inf. c. 15.

c. unio, 10. q. 3. c. Et temporis, cum ſeq. 16. q. 1.

piſcopus, ſi per beneficiorum unionem, non tamen regularium, id fieri non poſſit, ut primitiarum, vel decimarum aſſignatione, aut per Parochianorum ſymbola, ac collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut Parochiæ neceſſitate decenter ſufficiat. In unionibus vero quibuslibet, ſeu ex ſupradictis, ſeu aliis cauſis faciendis Eccleſiæ Parochiales Monaſteriis quibuſcumque, aut Abbatiis, ſeu dignitatibus, ſive præbendis Eccleſiæ Cathedralis, vel collegiatæ, ſive aliis beneficiis ſimplicibus, aut hoſpitalibus, militiiſve non uniantur; & quæ unitæ ſunt, revideantur ab Ordinariis, juxta alias decretum in eadem Synodo, ſub fel. rec. Paulo III. quod etiam in unitis ab eo tempore citra æque obſervetur; non obſtantibus in iis quibuſcumque verborum formis, quæ hic pro ſufficienter expreſſis habeantur. Ad hæc in poſterum omnes hæ Cathedrales Eccleſiæ, quarum reditus ſummam ducatorum 1000. & Parochiales, quæ ſummam ducatorum 100. ſecundum verum annuum valorem non excedunt, nullis penſionibus, aut reſervationibus fructuum graventur. In iis quoque Civitatibus, ac locis, ubi Parochiales Eccleſiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant, ſed promiſcue petentibus Sacramenta adminiſtrant; mandat Sancta Synodus Epiſcopis, pro tutiori animarum eis commiſſarum ſalute, ut, diſtincto populo in certas, propriaſque parochias, unicuique ſuum perpetuum, peculiaremque Parochum aſſignent, qui eas cognoſcere valeat, & a quo ſolo licite Sacramenta ſuſcipiant; aut alio utiliori modo, prout loci qualitas exegerit, provideant. Idemque in

Sup. ſeſſ. 7. de ref. c. 6.

c. 1. 13. q. 1. c. plures, 16. q. 1. de paroch. & ſup. ſeſſ. 14. de ref. c. 9.

in iis Civitatibus, ac locis, ubi nullæ ſunt parochiales, quamprimum fieri curent, non obſtantibus quibuſcumque privilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput XIV.

IN pluribus Eccleſiis, tam Cathedralibus, quam Collegiatis, & Parochialibus, ex earum conſtitutionibus, aut ex prava conſuetudine obſervari intelligitur, ut in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, vel alia proviſione, ſive admiſſione ad poſſeſſionem alicujus Cathedralis Eccleſiæ, vel beneficii, canonicatuum, aut præbendarum, vel partem proventuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas, certæ conditiones, ſeu deductiones ex fructibus, ſolutiones, promiſſiones, compenſationeſve illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Eccl. dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hæc cum ſancta Synodus deteſtetur, mandat Epiſcopis, ut quæcumque hujuſmodi in uſus pios non convertuntur, atque ingreſſus eos, qui ſimoniacæ labis, aut ſordidæ avaritiæ ſuſpicionem habent, fieri non permittant; ipſique diligenter de eorum Conſtitutionibus, ſive conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcant; & illis tantum, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas, ut pravas, ac ſcandaloſas, rejiciant, & aboleant. Eos vero, qui adverſus hæc, in præſenti decreto comprehenſa, quavis ratione commiſerint, pœnis contra ſimoniacos editis, ſacris Canonibus, & variis Sum. Pontificum Conſtitutionibus, quas omnes innovat, teneri decernit; non obſtantibus quibuſcumque ſtatutis, Conſtitutionibus, & Conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apoſtolica authoritate confirmatis;

Confirmatur Bulla Pii V. Durum, 1570. novis pœnis adjectis.

1.q.1. fere per totam. Conc. Tolet. 8. can. 3. c. Cum ſuper, de conſ. toto tit. Extrav. de ſimo. & c. Sicut, 1. ext. de ſim.

Digitized by Google

matis; de quarum ſubreptione, obreptione, & intentionis defectu, Epiſcopus, tanquam Apoſtolicæ Sedis delegatus, cognoſcere poſſit.

Caput XV.

Sup. c. 13.

Sup. ſeſſ. 5. de ref. c. 1.

IN Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis inſignibus, ubi frequentes, adeoque tenues ſunt præbendæ ſimul cum diſtributionibus quotidianis, ut ſuſtinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, & perſonarum qualitate non ſufficiant; liceat Epiſcopis cum conſenſu Capituli vel aliquot ſimplicia beneficia, non tamen regularia, iis unire; vel ſi hac ratione provideri non poſſit, aliquibus ex iis ſuppreſſis, cum patronorum conſenſu, ſi de jure patronatus laicorum ſint, quarum fructus, & proventus reliquarum præbendarum diſtributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere; ita tamen, ut tot ſuperſint, quæ divino cultui celebrando, ac dignitati Eccleſiæ commode valeant reſpondere; non obſtantibus quibuſcumque Conſtitutionibus, & privilegiis, aut quacumque reſervatione generali, vel ſpeciali, aut affectione: neque prædictæ uniones, aut ſuppreſſiones tolli, ſeu impediri poſſint ex quibuſcumque proviſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſvis aliis derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

c. in eccleſia, de inſtit.

Caput XVI.

Conc. Chalc. Actione 16. c. 25. in fi. Conc. Vormat. c. 76.

CApitulum, Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum unum, vel plures fideles, ac diligentes decernat, qui rerum Eccleſiaſticarum, & proventuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, ſint reddituri. Item Officialem, ſeu Vicarium infra octo dies poſt mortem

Epi-

Epiſcopi conſtituere, vel exiſtentem confirmare omnino teneatur, qui ſaltem in jure Canonico ſit Doctor, vel Licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus: ſi ſecus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio hujuſmodi devolvatur: &, ſi Eccleſia ipſa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit, tunc antiquior Epiſcopus ex ſuffraganeis in Metropolitana, & propinquior Epiſcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos poſſit conſtituere. Epiſcopus vero ad eamdem Eccleſiam vacantem promotus ex iis, quæ ad eum ſpectant, ab eiſdem Oeconomo, Vicario, & aliis quibuſcumque officialibus, & adminiſtratoribus, qui, Sede vacante, fuerunt a Capitulo, vel ab aliis in ejus locum conſtituti, etiamſi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, juriſdictionis, adminiſtrationis, aut cujuſcumque eorum muneris; poſſitque eos punire, qui in eorum officio, ſeu adminiſtratione deliquerint; etiamſi prædicti officiales, redditis rationibus, a Capitulo, vel a deputatis ab eodem abſolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Epiſcopo teneatur Capitulum de ſcripturis ad Eccleſiam pertinentibus, ſi quæ ad Capitulum pervenerunt, rationem reddere.

c. Non liceat, in 3. 12. q. 2. & c. fi. de ſupp. negl. Prel. in 6.

Caput XVII.

Cum Eccleſiaſticus Ordo pervertatur, quãdo unus plurium officia occupat Clericorum; ſanćte ſacris Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus Eccleſiis conſcribi. Verum quoniam multi improbæ cupiditatis affectu ſeipſos, non Deum decipientes, ea, quæ bene conſtituta ſunt,

Conc. 1. Nic. c. 15. & 16. Antioch. c. 1. Arelat. 1. c. 2. & 22. & Milev. c. 15. c. Quia in tantum. c. Ad hæc, c. Cum non ignores, c. Referente, & c. de multa, de

præb. c. Unio, §. Sed & hoc 10. q. 3. 21. q 1. per totam. c. Quia nonnulli, de cler. non reſid. cum alleg. ſup. ſeſſ. 7. de ref. c. 2.

ſunt, variis artibus eludere, & plura ſimul beneficia obtinere non erubeſcunt; ſancta Synodus debitam regendis Eccleſiis diſciplinam reſtituere cupiens, præſenti decreto, quod in quibuſcumque perſonis, quocumque titulo, etiam ſi Cardinalatus honore fulgeant, mandat obſervari; ſtatuit, ut in poſterum unum tantum beneficium Eccleſiaſticum ſingulis conferatur. Quod quidem ſi ad vitam ejus, cui confertur, honeſte ſuſtentandam non ſufficiat, liceat nihilominus aliud ſimplex ſufficiens, dummodo utrumque perſonalem reſidentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque non modo ad Cathedrales Eccleſias, ſed etiam ad alia omnia beneficia, tam ſæcularia, quam regularia quæcumque, etiam commendata, pertineant, cujuſcumque tituli, ac qualitatis exiſtant. Illi vero, qui in præſenti plures Parochiales Eccleſias, aut unam Cathedralem, & aliam Parochialem obtinent, cogantur omnino, quibuſcumque diſpenſationibus, ac unionibus ad vitam non obſtantibus, una tantum Parochiali, vel ſola Cathedrali retenta, alias Parochiales infra ſpatium ſex menſium dimittere: alioquin tam Parochiales, quam beneficia omnia, quæ obtinent, ipſo jure vacare cenſeantur, ac tanquam vacantia libere aliis idoneis conferantur; nec ipſi antea illa obtinentes, tuta conſcientia, fructus poſt dictum tempus retineant. Optat autem ſancta Synodus, ut reſignantium neceſſitatibus commoda aliqua ratione, prout ſummo Pontifici videbitur, provideatur.

Sup. ſeſſ. 7. de ref. 4. c. de multa, de præb.

c. Execrabilis, §. Qui vero, in Extrav. comm. de præb.

Caput XVIII.

Lege Bullam Pii V. in conferendis 1466.

EXpedit maxime animarum ſaluti, a dignis, atque idoneis Parochis gubernari: id ut diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit S. Synodus,

modus, ut, cum Parochialis Eccleſiæ vacatio, etiamſi cura Eccleſiæ vel Epiſcopo incumbere dicatur, & per unum, vel plures adminiſtretur, etiam in Eccleſiis patrimonialibus, ſeu receptivis nuncupatis, in quibus conſuevit Epiſcopus uni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infraſcriptum examen teneri mandat, per obitum, vel reſignationem, etiam in Curia, ſeu aliter quomodocumque contigerit, etiamſi ipſa Parochialis Eccleſia reſervata, vel affecta fuerit generaliter, vel ſpecialiter, etiam vigore indulti, ſeu privilegii in favorem S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ſeu Abbatum, vel Capitulorum, debeat Epiſcopus ſtatim, habita notitia vacationis Eccleſiæ, (ſi opus fuerit) idoneum in ea Vicarium, cum congrua, ejus arbitrio, fructuum portionis aſſignatione, conſtituere, qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de Rectore provideatur. Porro Epiſcopus, & qui jus patronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Eccleſiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum ſit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre; ut poſſit poſtea de cujuslibet ætate, moribus, & ſufficientia fieri diligens inquiſitio. Et, ſi Epiſcopo, aut Synodo provinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari. Tranſacto conſtituto tempore, omnes, qui deſcripti fuerint, examinentur ab Epiſcopo, ſive, eo impedito, ab ejus Vicario generali, atque ab aliis examinatoribus non paucioribus, quam tribus, quorum votis, ſi pares, aut ſingulares fuerint,

Sup. ſeſſ. 7. de ref. c. 13.

Inf. ſeſſ. ult. de ref. c. 9.

acccedere poſſit Epiſcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinatores autem ſingulis annis in Diœceſana Synodo ab Epiſcopo, vel ejus Vicario ad minus ſex proponantur, qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probentur; advenienteque vacatione cujuslibet Eccleſiæ, tres ex illis eligat Epiſcopus, qui cum eo examen perficiant; indeque ſuccedente alia vacatione, aut eoſdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis ſex eligat. Sint vero hi examinatores Magiſtri, ſeu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut jure Canonico, vel alii Clerici, ſeu Regulares, etiam ex Ordine Mendicantium, *c. Quando 14. diſt.* aut etiam ſæculares, qui ad id videbuntur magis idonei; jurentque omnes ad ſancta Dei Evangelia, ſe, quacumque humana affectione poſtpoſita, fideliter munus executuros. Caveantque, ne quidquam prorſus occaſione hujus examinis, nec ante, nec poſt accipiant: alioquin ſimoniæ vitium tam ipſi, quam alii dantes incurrant; a qua abſolvi nequeant, niſi dimiſſis beneficiis, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant: & ad alia in poſterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non ſolum coram Deo, ſed etiam in Synodo provinciali (ſi opus erit) rationem reddere teneantur, a qua ſi quid contra officium eos feciſſe compertum fuerit, graviter *c. Eam te, de æt. & qual.* ejus arbitrio puniri poſſint. Peracto deinde examine, renuntientur, quotcumque ab his idonei judicati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad vacantem Eccleſiam gubernandam opportunis; ex hiſque Epi- *Inf. ſeſſ. 25. c. 9. de ref.* ſcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum judicaverit; atque illi, & non alteri, collatio Eccleſiæ ab eo fiat, ad quem ſpectabit eam conferre.

Digitized by Google

re. Si vero juriſpatronatus eccleſiaſtici erit; ac inſtitutio ad Epiſcopum, & non ad alium pertineat, is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus judicabit, Epiſcopo præſentare teneatur, ut ab eo inſtituatur. Cum vero inſtitutio ab alio, quam ab Epiſcopo, erit facienda, tunc Epiſcopus ſolus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præſentet, ad quem inſtitutio ſpectat. Quod ſi jurispatronatus laicorum fuerit, debeat, qui a patrono præſentatus erit, ab eiſdem deputatis, ut ſupra, examinari, & non, niſi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibuſque ſupradictis caſibus non cuiquam alteri, quam uni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, juxta ſupradictam regulam, de Eccleſia provideatur, nec prædictorum examinatorum relationem, quominus executionem habeat, ulla devolutio, aut appellatio, etiam ad Sedem Apoſtolicam, ſive ejuſdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuntios, ſeu Epiſcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interpoſita, impediat, aut ſuſpendat; alioquin Vicarius, quem Eccleſiæ vacanti antea Epiſcopus arbitrio ſuo ad tempus deputavit, vel forſan poſtea deputabit, ab ejus Eccleſiæ cuſtodia, & adminiſtratione non amoveatur, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, ut ſupra, ſit proviſum: alias proviſiones omnes, ſeu inſtitutiones, præter ſupradictam formam factæ, ſubreptitiæ eſſe cenſeantur; non obſtantibus huic decreto exemptionibus, indultis, privilegiis, præventionibus, affectionibus, novis proviſionibus, indultis conceſſis quibuſcumque Univerſitatibus, etiam ad certam ſummam, & aliis impedimentis

Sup. ſeſſ. 14. de ref. c. 13.

c. illud, & c. Relatum de jurepat.

Sup. ſeſſ. 7. c. 13. de ref.

quibuſcumque. Si tamen adeo exigui reditus dictæ parochialis fuerint, ut totius hujus examinationis operam non ferant; aut nemo ſit, qui ſe examini quærat ſubjicere; aut ob apertas factiones, ſeu diſſidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facile graviores rixæ, ac tumultus poſſint excitari; poterit Ordinarius, ſi pro ſua conſcientia cum deputatorum conſilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omiſſa; privatum aliud examen, cæteris tamen, ut ſupra, ſervatis, adhibere. Licebit etiam Synodo provinciali, ſi qua in ſupra dictis circa examinationis formam addenda, remittendave eſſe cenſuerit, providere.

Caput. XIX.

Inf. ſeſſ. 25. c. 9. de ref.

c. 2. de conceſ. præb. & c. Deteſtanda, eod. tit. in 6.

DEcernit ſancta Synodus, mandata de providendo, & gratias, quæ expectativæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegiis, Univerſitatibus, Senatibus, & aliis ſingularibus perſonis, etiam ſub nomine indulti, aut ad certam ſummam, vel alio quovis colore concedi, nec hactenus conceſſis cuiquam uti licere. Sed nec reſervationes mentales, nec aliæ quæcumque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas Eccleſias, vel Monaſteria alicui, etiam ex ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, concedantur, & hactenus conceſſa abrogata eſſe cenſeantur.

Caput XX.

Declaratur Bulla Gregor. XIII. Ad Romani. 1574. Quid porro ad cauſarum expeditionem ſtatuerit Clemens VIII. vide in ejus Conſt. Litium 1592. inf. ſeſſ. u. c. de ref. c. 10. in fi.

CAuſæ omnes ad forum Eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, etiamſi beneficiales ſint, in prima inſtantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoſcantur, atque omnino, ſaltem infra biennium a die motæ litis, terminentur: alioquin poſt id ſpatium liberum ſit partibus, vel alteri illarum judices Superiores, alias tamen competentes, adire; qui cauſam in eo ſtatu,

tu, quo fuerit, aſſumant, & quamprimum terminari curent; nec antea aliis committantur, nec avocentur; neque appellationes, ab eiſdem interpoſitæ, per Superiores quoſcumque recipiantur, eorumve commiſſio, aut inhibitio fiat, niſi a definitiva, vel a definitivæ vim habente, & cujus gravamen per appellationem a definitiva reparari nequeat. Ab his excipiantur cauſæ, quæ juxta Canonicas ſanctiones apud Sedem Apoſtolicam ſunt tractandæ, vel quas ex urgenti, rationabilique cauſa judicaverit ſummus Romanus Pontifex per ſpeciale reſcriptum Signaturæ Sanctitatis ſuæ, manu propria ſubſcribendum, committere, aut avocare.

c. Præcepti ij. 12. diſt. c. Nec licuit. 17. diſt. c. Majores, de bap. Vigilius Papa in epiſt. ad Eleutherium in fi. & Pelagius II. in 1. epiſt. circa fi. Conc. Sard. c. 3. & 4.

Ad hæc cauſæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum judicio, etiam viſitando, ſed Epiſcopi tantum examini, & juriſdictioni relinquantur, etiamſi in præſenti inter Epiſcopum, & Decanum, ſeu Archidiaconum, aut alios inferiores ſuper cauſarum iſtarum cognitione lis aliqua in quacumque inſtantia pendeat; coram quo, ſi pars vere paupertatem probaverit, non cogatur extra provinciam, nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia in eadem cauſa matrimoniali litigare; niſi pars altera & alimenta, & expenſas litis velit ſubminiſtrare. Legati quoque etiam de Latere, Nuntii, Gubernatores Eccleſiaſtici, aut alii quarumcumque facultatum vigore, non ſolum Epiſcopos in prædictis cauſis impedire, aut aliquo modo eorum juriſdictionem iis præripere, aut turbare non præſumant, ſed nec etiam contra Clericos, aliaſve perſonas Eccleſiaſticas, niſi Epiſcopo prius requiſito, eoque negligente, procedant: alias eorum proceſſus, ordinationeſ-

ve nullius momenti ſint, atque ad damni ſatiſfactionem partibus illati teneantur.

c. Placuit, 2. q. 6. & de appell. fere per totum.

Præterea, ſi quis in caſibus a jure permiſſis appellaverit, aut de aliquo gravamine conqueſtus fuerit; ſeu alias ob lapſum biennii, de quo ſupra, ad alium judicem recurrerit; teneatur acta omnia, coram Epiſcopo geſta, ad judicem appellationis expenſis ſuis transferre, eodem tamen Epiſcopo prius admonito, ut, ſi quid ei pro cauſæ inſtructione videbitur, poſſit judici appellationis ſignificare. Quod ſi appellatus compareat; cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata ſunt, expenſas proportione ſua, ſi illis uti voluerit, ſubire: niſi aliter ex loci conſuetudine ſervetur, ut ſcilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porro ipſam actorum copiam teneatur Notarius, congrua mercede accepta, appellanti quanto citius, & ad minus intra menſem, exhibere. Qui Notarius, ſi in differenda exhibitione fraudem fecerit, ab officii adminiſtratione arbitrio Ordinarii ſuſpendatur; & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci diſtribuendam compellatur. Judex vero, ſi & ipſe impedimenti hujus conſcius, particepſve fuerit, aliterve obſtiterit, ne appellanti integre acta intra tempus traderentur; ad eamdem dupli pœnam, prout ſupra, teneatur; non obſtantibus, quoad omnia ſupraſcripta, privilegiis, indultis, concordiis, quæ ſuos tantum teneant auctores, & aliis quibuſcumque conſuetudinibus,

Caput XXI.

Sup. ſeſſ. 17.

CUpiens ſancta Synodus, ut ex decretis ab ea editis nulla unquam futuris temporibus dubitandi occaſio oriatur, verba illa poſita in decreto publicato Seſſ. I. ſub Beatiſſ. D. N. Pio IV.

vide-

videlicet: Quæ proponentibus Legatis, ac Præſidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, ſedandas de religione controverſias, coercendas linguas doloſas, depravatorum morum abuſus corrigendos, Eccleſiæ veram, & Chriſtianam pacem conciliandam, apta, & idonea ipſi ſanctæ Synodo videbuntur, explicando declarat, mentis ſuæ non fuiſſe, ut ex prædictis verbis ſolita ratio tractandi negotia in generalibus Conciliis ulla ex parte immutaretur, neque novi quidquam, præter id, quod a ſacris Canonibus, vel generalium Synodorum forma hactenus ſtatutum eſt, cuiquam adderetur, vel detraheretur.

c. fin. diſt. 14. c. de quibus, diſt. 20.

Indictio futuræ Seſſionis.

INſuper eadem ſacroſancta Synodus proximam futuram Seſſionem feria V. poſt Conceptionem B. M. Virg. quæ erit dies nona menſis Decemb. proxime venturi habendam eſſe ſtatuit, & decernit, cum poteſtate etiam abbreviandi, in qua Seſſione tractabitur de ſexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus jam exhibitis, deque aliis ad eam pertinentibus. Si vero opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout ſuo tempore in Congregationibus proponentur.

Abbreviata eſt dies Seſſionis.

SESSIO XXV.

Quæ eſt IX. *& ultima, ſub Pio IV. Pont. Max.*

Cœpta die tertia, abſoluta die quarta Decembris 1563.

Decretum de Purgatorio.

Sup. ſeſſ. 6. c. 30. & ſeſſ. 22. c. 2. & Can. 3.

CUm Catholica Eccleſia, Spiritu ſancto edocta, ex Sacris litteris, & antiqua Patrum traditione, in Sacris Conciliis, & noviſſime in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatorium eſſe; animaſve ibi detentas fidelium ſuffragiis, potiſſimum vero acceptabili altaris ſacrificio juvari; præcipit S. Synodus Epiſcopis, ut ſanam de Purgatorio doctrinam, a ſanctis Patribus, & Sacris Conciliis traditam, a Chriſtifidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari, diligenter ſtudeant. Apud rudem vero plebem difficiliores, ac ſubtiliores quæſtiones, quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis acceſſio, a popularibus concionibus ſecludantur. Incerta item, vel quæ ſpecie falſi laborant, evulgari, ac tractari non permittant. Ea vero, quæ ad curioſitatem quamdam, aut ſuperſtitionem ſpectant, vel turpe lucrum ſapiunt, tanquam ſcandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Epiſcopi, ut fidelium vivorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicet ſacrificia, orationes, eleemoſynæ, aliaque pietatis opera, quæ a fidelibus pro aliis fideli-

c. Qualis, & ſeq. diſt. 25. Conc. Flor. ſeſſ. ult. in fin. 2. Tim. 1.

Conc. Later. ſub Leone X.

Inf. cap. 4. de ref.

delibus defunctis fieri conſueverunt, ſecundum Eccleſiæ inſtituta pie, & devote fiant; & quæ pro illis ex teſtatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctorie, ſed a ſacerdotibus, & Eccleſiæ miniſtris, & aliis, qui hoc præſtare tenentur, diligenter, & accurate perſolvantur.

De invocatione, & veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & ſacris Imaginibus.

MAndat S. Synodus omnibus Epiſcopis, & cæteris docendi munus, curamque ſuſtinentibus, ut juxta Catholicæ, & Apoſtolicæ Eccleſiæ uſum, a primævis Chriſtianæ religionis temporibus receptum, ſanctorumque Patrum conſenſionem, & Sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum interceſſione, invocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum uſu fideles diligenter inſtruant: docentes eos, Sanctos, una cum Chriſto regnantes, orationes ſuas pro hominibus Deo offerre, bonum, atque utile eſſe ſuppliciter eos invocare, & ob beneficia impetranda a Deo per filium ejus Jeſum Chriſtum, Dominum noſtrum, qui ſolus noſter Redemptor, & Salvator eſt, ad eorum orationes, opem, auxiliumque confugere: illos vero, qui negant, Sanctos, æterna felicitate in cœlo fruentes invocandos eſſe, aut qui aſſerunt, vel illos pro hominibus non orare, vel eorum, ut pro nobis etiam ſingulis orent, invocationem eſſe idololatriam; vel pugnare cum verbo Dei, adverſarique honori unius mediatoris Dei, & hominum Jeſu Chriſti; vel ſtultum eſſe, in cœlo regnantibus voce, vel mente ſupplicare, impie ſentire. Sanctorum

86. Diſt. in prin. c. Multa, ead. diſt.

Sup. ſeſſ. 22. c. 3. de ſacrific. Miſſæ.

1. Tim. 2.

ctorum quoque martyrum, & aliorum cum Chriſto viventium ſancta corpora, quæ viva membra fuerunt Chriſti, & templum Spiritus ſancti, ab ipſo ad æternam vitam ſuſcitanda, & glorificanda, a fidelibus veneranda eſſe: per quæ multa beneficia a Deo hominibus præſtantur: ita ut affirmantes, Sanctorum Reliquiis venerationem, atque honorem non deberi; vel eas, aliaque ſacra monumenta a fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ cauſa Sanctorum memorias fruſtra frequentari; omnino damnandi ſint, prout jam pridem eos damnavit, & nunc etiam damnat Eccleſia. Imagines porro Chriſti, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum, in templis præſertim habendas, & retinendas, eiſque debitum honorem, & venerationem impertiendam; non quod credatur ineſſe aliqua in iis divinitas, vel virtus, propter quam ſint colendæ; vel quod ab eis ſit aliquid petendum; vel quod fiducia in imaginibus ſit figenda, veluti olim fiebat a Gentibus, quæ in idolis ſpem ſuam collocabant; ſed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illæ repræſentant; ita ut per imagines, quas oſculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Chriſtum adoremus, & Sanctos, quorum illæ ſimilitudinem gerunt, veneremur; id quod Conciliorum, præſertim vero ſecundæ Nycænæ Synodi, decretis contra imaginum oppugnatores eſt ſancitum.

1. Cor. 3. 6. Hieronymus adverſus Vigilantium.

Conc. Nic. 2. ca. 7.

Pſalm. 134.

Conc. Nic. 2. Act. 3 4. & 6.

Illud vero diligenter doceant Epiſcopi, per Hiſtorias myſteriorum noſtræ redemptionis, picturis, vel aliis ſimilitudinibus expreſſas, erudiri, & confirmari populum in articulis Fidei commemorandis, & aſſidue recolendis: tum vero ex omnibus ſacris imaginibus magnū fructum perci-

pi,

pi, non ſolum quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quæ a Chriſto ſibi collata ſunt; ſed etiam, quia Dei per ſanctos miracula, & ſalutaria exempla oculis fidelium ſubjiciuntur, ut pro iis Deo gratias agant, ad ſanctorumque imitationem vitam, moreſque ſuos componant; excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut ſenſerit; anathema ſit. In has autem ſanctas, & ſalutares obſervationes ſi qui abuſus irrepſerint, eos prorſus aboleri S. Synodus vehementer cupit; ita ut nullæ falſi dogmatis imagines, & rudibus periculoſi erroris occaſionem præbentes ſtatuantur. Quod ſi aliquando hiſtorias, & narrationes S. Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit; doceatur populus, non propterea divinitatem figurari, quaſi corporeis oculis conſpici, vel coloribus, aut figuris exprimi poſſit. Omnis porro ſuperſtitio in Sanctorum invocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum ſacro uſu tollatur, omnis turpis quæſtus eliminetur; omnis denique laſcivia vitetur, ita ut procaci venuſtate imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum viſitatione homines ad comeſſationes, atque ebrietates non abutantur, quaſi feſti dies in honorem Sanctorum per luxum, ac laſciviam agantur. Poſtremo tanta circa hæc diligentia, & cura ab Epiſcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præpoſtere, & tumultuarie accommodatum, nihil profanum, nihilque inhoneſtum appareat; cum domum Dei deceat ſanctitudo. Hæc ut fidelius obſerventur, ſtatuit S. Synodus, nemini lice-

c. ult. de rel. & ven. Sanct.

c. 1. diſt. 44. & c. Religioſa, de Conſt. diſt. 3.

Pſalm. 92.

c. Decet, de immun. Eccl. in 6.

Epitome Conſtit. Caroli Magni tit. de pace, c. 17.

c. Audivimus, de rel. & ven. Sanctorum, c. fin. eod.

licere ullo in loco, vel Eccleſia, etiam quomodolibet exempta, ullam inſolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, niſi ab Epiſcopo approbata fuerit; nulla etiam admittenda eſſe nova miracula, nec novas Reliquias recipiendas, niſi eodem recognoſcente, & approbante Epiſcopo; qui ſimul atque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in conſilium Theologis, & aliis piis viris; ea faciat, quæ veritati, & pietati conſentanea judicaverit. Quod ſi aliquis dubius, aut difficilis abuſus ſit extirpandus; vel omnino aliqua de iis rebus gravior quæſtio incidat; Epiſcopus, antequam controverſiam dirimat, Metropolitani, & comprovincialium Epiſcoporum in Concilio provinciali ſententiam expectet: ita tamen, ut nihil inconſulto ſanctiſſ. Rom. Pont. novum, aut in Eccleſia hactenus inuſitatum decernatur.

De Regularibus, & Monialibus.

Conſule Bulla Gregorii XV. Inſcrutabili, 1622.

Eadem Sacroſancta Synodus reformationem proſequens, ea, quæ ſequuntur, ſtatuenda eſſe cenſuit.

Caput I.

QUoniam non ignorat S. Synodus, quantum ex Monaſteriis pie inſtitutis, & recte adminiſtratis in Eccleſia Dei ſplendoris, atque utilitatis oriatur; neceſſarium eſſe cenſuit, quo facilius, ac maturius, ubi collapſa eſt, vetus, & Regularis diſciplina inſtauretur, & conſtantius, ubi conſervata eſt, perſeveret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tam viri, quam mulieres, ad Regulæ, quam profeſſi ſunt, præſcriptum vitam inſtituant, &

com-

componant; atque in primis, quæ ad ſuæ profeſſionis perfectionem, ut obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis, ac ſi quæ alia ſunt alicujus Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum reſpective eſſentiam, nec non ad communem vitam, victum, & veſtitum conſervanda pertinentia, fideliter obſervent. Omniſque cura, & diligentia a Superioribus adhibeatur tam in Capitulis Generalibus, & Provincialibus, quam in eorum Viſitationibus, quæ ſuis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur: Cum compertum ſit, ab eis non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari. Si enim illa, quæ baſes ſunt, & fundamenta totius Regularis diſciplinæ, exacte non fuerint conſervata, totum corruat ædificium neceſſe eſt.

Clem. Exivi, § Cum igitur in primis, de verb. ſign.

c. Cum ad Monaſterium in fi. de ſtatu monach.

Caput II.

NEmini igitur Regularium, tam virorum quam mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cujuſcumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquiſita, tanquam propria, aut etiam nomine Conventus poſſidere, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, Conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiam ad uſumfructum, vel uſum, adminiſtrationem, aut commendam. Adminiſtratio autem bonorum Monaſteriorum, ſeu Conventuum ad ſolos Officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amovibiles, pertineat. Mobilium vero uſum ita Superiores permittant, ut eorum ſupellex ſtatui paupertatis, quam profeſſi ſunt, conveniat; nihilque ſuperflui in ea ſit; nihil etiam,

c. 2. & c. Cum ad monaſter. de ſtatu mon. c. Cui portio, c. non dicatis, & c. Expedit. 12. q. 1. Conc. Moguntr. ſub Leone 4. c. 14.

quod

Digitized by Google

quod ſit neceſſarium; eis denegetur. Quod ſi quis aliter quicquam tenere deprehenſus, aut convi-ctus fuerit, is biennio activa, & paſſiva voce privatus ſit: atque etiam juxta ſuæ Regulæ, & Ordinis conſtitutiones puniatur.

Caput III.

c. Exit, qui ſeminat, §. Porro, de ver. ſig. in 6. Conc. Arel. 4. c. 8. c. 1. & c. Authoritate, de inſt. c. Quoniam, ut ait, de vit. & hon. cler. c. un. §. Sane ut hoc, de ſtatu regul. n. 6.

Concedit ſancta Synodus omnibus Monaſteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum, & Mendicantium, exceptis domibus Fratrum S. Franciſci, Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de obſervantia vocantur, etiam quibus aut ex conſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex privilegio Apoſtolico non erat conceſſum, ut deinceps bona immobilia eis poſſidere liceat. Quod ſi aliqua loca ex prædictis, quibus authoritate Apoſt. ſimilia bona poſſidere permiſſum erat, eis ſpoliata ſint; eadem omnia illis reſtituenda eſſe decernit. In prædictis autem Monaſteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum, bona immobilia poſſidentibus, vel non poſſidentibus, is tantum numerus conſtituatur, ac in poſterum conſervetur, qui vel ex reditibus propriis Monaſteriorum, vel ex conſuetis eleemoſynis commode poſſit ſuſtentari; nec de cætero ſimilia loca erigenda ſine Epiſcopi, in cujus Diœceſi erigenda ſunt, licentia prius obtenta.

Vide Conſt. Pii 5. circa 1566.

Vide Conſt. Clem. 8. Quoniam. 1603.

Caput IV.

c. Quanto, de off. ord. Clem. Ne in agro, §. Quia vero, de ſtat. mon. & c. Non magnopere, ut cler. vel monac. c. Placuit, & c. Monachi in 2. 16. q. 1.

Prohibet S. Synodus, ne quis Regularis, ſine ſui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cujuſvis pii operis prætextu, ſubjiciat ſe obſequio alicujus Prælati, Principis, vel Univerſitatis, vel Communitatis, aut alterius cujuſcumque perſonæ, ſeu loci, neque ei aliquod privilegium, aut facultas, ab aliis ſuper iis

iis obtenta, ſuffragetur. Quod ſi contra fecerit, tamquam inobediens, arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat Regularibus a ſuis Conventibus recedere, etiam prætextu ad Superiores ſuos accedendi; niſi ab eiſdem miſſi, aut vocati fuerint. Qui vero ſine prædicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit; ab Ordinariis locorum, tanquam deſertor ſui inſtituti, puniatur. Illi autem, qui ſtudiorum cauſa ad Univerſitates mittuntur, in Conventibus tantum habitent; alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

Caput V.

Bonifacii VIII. Conſtitutionem, quæ incipit: Periculoſo; renovans S. Synodus, univerſis Epiſcopis, ſub obteſtatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ, præcipit, ut in omnibus Monaſteriis ſibi ſubjectis ordinaria, in aliis vero Sedis Apoſtolicæ authoritate, clauſuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter reſtitui, & ubi inviolata eſt, conſervari maxime procurent: inobedientes, atque contradictores per cenſuras eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacumque appellatione poſtpoſita, compeſcentes, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Quod auxilium ut præbeatur, omnes Chriſtianos Principes hortatur Sancta Synodus, & ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, omnibus Magiſtratibus ſæcularibus injungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat poſt profeſſionem exire a Monaſterio, etiam ad breve tempus, quocumque prætextu, niſi ex aliqua legitima cauſa, ab Epiſcopo approbanda; indultis quibuſcumque, &

Vide infra XXXIII.

Vide Conſt. Pii 5. circa 1566. & Decori, 1569. Greg. 13. Deo ſacris 1575. Ubi gratia 1575. & Dubiis 1581.

Conc. Cabilonenſ. 2. c. 57. & 62.

pri-

Conc. Matiſ. 1. c. 2. Arel. 5. c. 7. Cabil. 2. c. 63. & Hiſpal. 2. c. 11. c. Definimus, & ſeq. 18. q. 2.

privilegiis non obſtantibus. Ingredi autem intra ſepta monaſterii nemini liceat, cujuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, vel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, vel ſuperioris licentia, in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda. Dare autem tantum Epiſcopus, vel Superior licentiam debet in caſibus neceſſariis; neque alius ullo modo poſſit, etiam vigore cujuſcumque facultatis, vel indulti hactenus conceſſi, vel in poſterum concedendi. Et quia Monaſteria Sanctimonialium extra mœnia urbis, vel oppidi conſtituta, malorum hominum prædæ, & aliis facinoribus ſine ulla ſæpe cuſtodia ſunt expoſita: curent Epiſcopi, & alii Superiores, ſi ita videbitur expedire, ut Sanctimoniales ex iis ad nova, vel antiqua monaſteria intra urbes, vel oppida frequentia reducantur, invocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis. Impedientes vero, vel non obedientes, per cenſuras eccleſiaſticas parere compellant.

Caput VI.

IN electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atque aliarum Præpoſitarum, quo omnia recte, & ſine ulla fraude fiant, in primis S. Synodus diſtricte præcipit, omnes ſupradictos eligi debere per vota ſecreta, ita ut ſingulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in poſterum liceat, Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoſcumque Titulares ad effectum electionis faciendæ conſtituere; aut voces, & ſuffragia abſentium ſupplere. Si vero contra hujus decreti conſtitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita ſit,

&

& is, qui ad hunc effectum ſe in Provincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiſerit, deinceps ad omnia Officia, in religione obtinenda, inhabilis exiſtat; facultateſque ſuper his conceſſæ eo ipſo abrogatæ cenſeantur; &, ſi in poſterum aliæ concedantur, tanquam ſubreptitiæ habeantur.

Caput VII.

Abbatiſſa, & Prioriſſa, & quocumque alio nomine Præfecta, vel Præpoſita appelletur, eligatur non minor annis 40. & quæ 8. annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter vixerit. Quod ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem Monaſterio, ex alio ejuſdem Ordinis eligi poſſit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præeſt, videatur, ex iis, quæ in eodem Monaſterio annum trigeſimum exceſſerint, & quinque ſaltem annis poſt profeſſionem recte vixerint, Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente, eligatur. Duobus vero monaſteriis nulla præficiatur. Et, ſi qua duo, vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, uno excepto, intra ſex menſes cætera reſignare. Poſt id vero tempus niſi reſignaverit, omnia ipſo jure vacent. Is vero, qui electioni præeſt, Epiſcopus, ſive alius Superior, clauſtra Monaſterii non ingrediatur; ſed ante cancellorum feneſtellam vota ſingularum audiat, vel accipiat. In reliquis ſerventur ſingulorum Ordinum, vel Monaſteriorum Conſtitutiones.

Conc. Agathẽ c. 19. c. Juvenculas, & ſeq. 20. q. 1.

c. Indemnitatibus, de elect. in 6.

Conc. Agathẽ c. 59. Epaun. c. 9. & Cabilon. c. 11. c. ult. 20. q. ult. c. Unum 21. q. 1.

Caput VIII.

Monaſteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Epiſcopis non ſubſunt, nec ſuos habent ordinarios regulares Viſitatores, ſed ſub immediata Sedis Apoſtolicæ protectione, ac di-

rectione regi conſueverunt, teneantur infra annum à fine præſentis Concilii, & deinde quolibet triennio ſeſe in congregationes redigere, juxta formam Conſtitutionis Innocentii III. in Concilio generali, quæ incipit: In ſingulis: ibique certas regulares perſonas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac ſtatutis in eis exequendis deliberent, & ſtatuant. Quòd ſi in his negligentes fuerint, liceat Metropolitano, in cujus Provincia prædicta Monaſteria ſunt, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato, eos pro prædictis cauſis convocare. Quòd ſi infra limites unius Provinciæ non ſit ſufficiens talium Monaſteriorum numerus ad erigendam Congregationem, poſſint duarum, vel trium Provinciarum Monaſteria unam facere Congregationem. Ipſis autem Congregationibus conſtitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præſides, vel Viſitatores eamdem habeant authoritatem in ſuæ Congregationis Monaſteria, ac Regulares in eis commorantes, quam alii Præſides, ac Viſitatores in cæteris habent Ordinibus, teneanturque ſuæ Congregationis Monaſteria frequenter viſitare, & illorum reformationi incumbere, & ea obſervare, quæ in ſacris Canonibus, & in hoc ſacro Concilio ſunt decreta. Quod ſi etiam, Metropolitano inſtante, prædicta exequi non curaverint; Epiſcopis, in quorum Diœceſibus loca prædicta ſita ſunt, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatis, ſubdantur.

Vide infr. XXXVII.

Toto tit. de ſtat. reg. in 6. & Clem. c. Exivi, de verb. ſig. in 6. & ca. Exiit, tit. eod.

Caput IX.

MOnaſteria Sanctimonialium, ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediate ſubjecta, etiam ſub nomine Capitulorum S. Petri, vel S. Joannis, vel

c. Cognovimus, 18. q. 2.

vel alias quomodocumque nuncupentur, ab Epiſcopis, tanquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obſtantibus quibuſcumque. Quæ vero a deputatis in Capitulis Generalibus, vel ab aliis Regularibus reguntur, ſub eorum cura, & cuſtodia relinquantur.

Caput X.

Attendant diligenter Epiſcopi, & cæteri Superiores Monaſteriorum Sanctimonialium, ut in Conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, ut ſaltem ſemel ſingulis menſibus confeſſionem peccatorum faciant; & Sacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant; ut eo ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter ſuperandas. Præter ordinarium autem Confeſſorem alius extraordinarius ab Epiſcopo, & aliis Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium Confeſſiones audire debeat. Quod vero Sanctiſſimum Chriſti corpus intra chorum, vel ſepta monaſterii, & non in publica Eccleſia conſervetur, prohibet ſancta Synodus; non obſtante quocumque indulto, aut privilegio.

Clem. ne in agro, §. Sane, de ſtat. mon.

Caput XI.

In Monaſteriis, ſeu domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſæcularium, præter eas, quæ ſunt de illorum Monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ tam regulares, quam ſæculares hujuſmodi curam exercentes, ſubſint immediate in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, juriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cujus Diœceſi ſunt ſita. Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amovibiles, deputentur, niſi de ejuſdem conſen-

c. Qui religioſi, 18. q. 2.

ſu, ac prævio examine, per eum, aut ejus Vicarium faciendo, excepto Monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus, & exceptis etiam iis Monaſteriis, ſeu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque aliis Monaſteriis, ſeu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores juriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent; ſalvo tamen eorum Epiſcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, vel perſonas juriſdictionem exercent.

Caput XII.

Clem. 1. de ſent. exc. c. De iis, 11. Diſt. vide Conſt. Pii 5. Cum primum, 1566.

CEnſuræ, & interdicta, nedum a Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Epiſcopo, a Regularibus in eorum Eccleſiis publicentur, atque ſerventur. Dies etiam feſti, quos in Diœceſi ſua ſervandos idem Epiſcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus ſerventur.

Caput XIII.

Vide Bullam Pii 5. 1586. Divina, & Greg. 13. 1588. Exposcit.

COntroverſias omnes de præcedentia, quæ perſæpe maximo cum ſcandalo oriuntur inter eccleſiaſticas perſonas, tam ſæculares, quam regulares, cum in Proceſſionibus publicis, tum in iis, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & aliis ſimilibus, Epiſcopus, amota omni appellatione, & non obſtantibus quibuſcumque, componat. Exempti autem omnes, tam clerici ſæculares, quam regulares quicumque, etiam monachi, ad publicas Proceſſiones vocati, accedere compellantur, iis tantum exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuo vivunt.

Ca-

Caput XIV.

REgularis, non ſubditus Epiſcopo, qui intra clauſtra monaſterii degit, & extra ea ita notorie deliquerit, ut populo ſcandalo ſit, Epiſcopo inſtante, a ſuo Superiore intra tempus ab Epiſcopo præfigendum ſevere puniatur, ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat: ſin minus, a ſuo Superiore officio privetur, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit.

Super hujus decreti executione extat Conſt. Clem. 8. Suſcepti muneris, 1595.

Caput XV.

IN quacumque religione tam virorum, quam mulierum, profeſſio non fiat ante decimum ſextum annum expletum; nec qui minore tempore, quam per annum, poſt ſuſceptum habitum, in probatione ſteterit, ad profeſſionem admittatur. Profeſſio autem antea facta ſit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obſervationem, aut ad alios quoſcumque effectus.

c. fi. §. Si vero, de ſtatu mon. c. Gonſaldus 17. q. 2. c. Ad Apoſtol. de Regul. & c. Non ſolum eod. in 6. c. Ad noſtram. c. Cum virum, & c. Poſtulaſti de Regular. & c. 1. eod. in 6.

Caput XVI.

NUlla quoque renuntiatio, aut obligatio antea facta etiam cum juramento, vel in favorem cujuſcumque cauſæ piæ, valeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſive ejus Vicarii, fiat intra duos menſes proximos ante profeſſionem; ac non alias intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſſione; aliter vero facta, etiamſi cum hujus favoris expreſſa renuntiatione, etiam jurata, ſit irrita, & nullius effectus. Finito tempore novitiatus, Superiores novitios, quos habiles invenerint, ad profitendum admittant, aut e monaſterio eos ejiciant. Per hæc tamen ſancta Synodus non intendit aliquid innovare, aut prohibere, quin Religio Clericorum Societatis Jeſu, juxta pium eorum inſtitutum, a ſancta Se-

c. Cum cauſam, in fi. de elect.

Vide Conſt. Gregorii 13. Aſcendente

 de

Domino 1584. vide Bullam Pauli 3. Regimini, 1540. & Julii 3. Expoſcit. 1550.

de Apoſtolica approbatum, Domino, & ejus Eccleſiæ inſervire poſſit; ſed neque ante profeſſionem, excepto victu, & veſtitu, novitii, vel novitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocumque prætextu, a parentibus, vel propinquis, aut curatoribus ejus monaſterio aliquid ex bonis ejuſdem tribuatur, ne hac occaſione diſcedere nequeat, quod totam, vel majorem partem ſubſtantiæ ſuæ monaſterium poſſideat, nec facile, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit: quin potius præcipit ſancta Synodus ſub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant; quod ut recte fiat, Epiſcopus etiam per cenſuras eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat.

c. Si quis, 17. q. 2.

Caput XVII.

c. Cum virum, de Regularib.

c. illud 20. q. 1.

c. Nullum, de regul.

Libertati profeſſionis virginum Deo dicandarum proſpiciens ſancta Synodus, ſtatuit, atque decernit, ut, ſi puella, quæ habitum regularem ſuſcipere voluerit, major duodecim annis ſit, non ante eum ſuſcipiat, nec poſtea ipſa, vel alia profeſſionem emittat, quam exploraverit Epiſcopus, vel eo abſente, vel impedito, ejus Vicarius, aut aliquis eorum ſumptibus ab eis deputatus virginis voluntatem diligenter, an coacta, an ſeducta ſit, an ſciat, quid agat: & ſi voluntas ejus pia, ac libera cognita fuerit, habueritque conditiones requiſitas juxta monaſterii illius, & Ordinis regulam, nec non monaſterium fuerit idoneum, libere ei profiteri liceat; cujus profeſſionis tempus ne Epiſcopus ignoret, teneatur Præfecta monaſterio eum ante menſem certiorem facere. Quod ſi Præfecta certiorem

tiorem Epiſcopum non fecerit, quamdiu Epiſcopo videbitur, ab officio ſuſpenſa ſit.

Caput XVIII.

ANathemati S. Synodus ſubjicit omnes, & ſingulas perſonas, cujuſcumque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam clericos, quam laicos ſæculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, ſi quomodocumque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcumque mulierem invitam, præterquam in caſibus in jure expreſſis, ad ingrediendum Monaſterium, vel ad ſuſcipiendum habitum cujuſcumque Religionis, vel ad emittendam profeſſionem; quique conſilium, auxilium, vel favorem dederint, quique ſcientes, eam non ſponte ingredi Monaſterium, aut habitum ſuſcipere, aut profeſſionem emittere, quoquo modo eidem actui vel præſentiam, vel conſenſum, vel auctoritatem interpoſuerint. Simili quoque anathemati ſubjicit eos, qui ſanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem vel accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo ſine juſta cauſa impedierint. Eaque omnia, & ſingula, quæ ante profeſſionem, vel in ipſa profeſſione fieri oportet, ſerventur non ſolum in Monaſteriis ſubjectis Epiſcopo, ſed & in aliis quibuſcumque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Convertitæ appellantur, in quibus Conſtitutiones earum ſerventur.

c. Significavit, & c. Gaudeamus de conve. conjug.

Conc. Tol. 3. c. 10. c. Puella, 20. q. 1. c. ult. 2. c. 2.

Conc. Tol. 2. c. 54. in fi.

Caput XIX.

QUicumque Regularis prætendat, ſe per vim, & metum ingreſſum eſſe Religionem, aut etiam dicat, ante ætatem debitam profeſſum fuiſſe, aut quid ſimile; velitque habitum dimittere quacumque de cauſa, aut etiam cum habitu

c. Puella 20 q. 1. c. Cum vir. de Reg.

diſcedere ſine licentia Superiorum, non audiatur, niſi intra quinquennium tantum a die profeſſionis, & tunc non aliter, niſi cauſas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore ſuo, & Ordinario. Quod ſi antea habitum ſponte dimiſerit, nullatenus ad allegandam quamcumque cauſam admittatur, ſed ad Monaſterium redire cogatur, & tanquam apoſtata puniatur; interim vero nullo privilegio ſuæ Religionis juvetur. Nemo etiam Regularis cujuſcumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem; nec detur licentia cuiquam Regulari occulte habitum ferendi ſuæ religionis.

Conc. Arel. 1. c. ult. & Arel. 2. c. 25.

Sup. ſeſſ. 14. c. 11. de refor.

Caput XX.

ABbates, qui ſunt Ordinum Capita, ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores, Epiſcopis non ſubjecti, quibus eſt in alia inferiora Monaſteria, Prioratuſve legitima juriſdictio, eadem illa ſibi ſubdita Monaſteria, & Prioratus, ſuo quiſque loco, atque ordine, ex officio viſitent, etiamſi commendata exiſtant. Quæ cum Ordinum ſuorum Capitibus ſubſint, declarat ſancta Synodus, in iis, quæ alias de viſitatione Monaſteriorum commendatorum definita ſunt, non eſſe comprehenſa, teneanturque, quicumque prædictorum Ordinum Monaſteriis præſunt, prædictos Viſitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipſa quoque Monaſteria, quæ ſunt, Ordinum Capita, juxta Sanctæ Sedis Apoſtolicæ, & cujuſque Ordinis conſtitutiones viſitentur. Et quamdiu durabunt hujuſmodi commendæ, Priores clauſtrales, aut in Prioratibus conventum habentibus, Superiores, qui correctiones, & ſpiritualeregimen exercent, a Capitulis Generalibus, vel ipſorum Ordinum Viſitatoribus inſtituantur.

Sup. ſeſſ. 21. ref. ca. 8.

In

In cæteris omnibus præfatorum Ordinum privilegia, & facultates, quæ ipſorum perſonas, loca, & jura concernunt, firma ſint, & illæſa.

Caput XXI.

Conc. Lat. ſub Leone V. ſeſſ. 9. de ref. Curia.

Cum pleraque Monaſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ, ex mala eorum, quibus commiſſa fuerunt, adminiſtratione non levia paſſa fuerint tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus detrimenta, cupit ſancta Synodus ea ad congruam monaſticæ vitæ diſciplinam omnino revocare. Verum adeo dura, difficiliſque eſt præſentium temporum conditio, ut nec ſtatim omnibus, nec commune ubique quod optaret, remedium poſſit adhiberi. Ut tamen nihil prætermittat, unde prædictis ſalubriter aliquando provideri poſſit; primum quidem confidit, Sanctiſſimum Romanum Pontificem pro ſua pietate, & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre poſſe viderit, ut iis, quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ ſuos conventus habent, regulares perſonæ, ejuſdem Ordinis expreſſe profeſſæ, & quæ gregi præire, & præeſſe poſſint, præficiantur. Quæ vero in poſterum vacabunt, non niſi regularibus ſpectatæ virtutis & ſanctitatis conferantur. Quoad ea vero monaſteria, quæ Capita ſunt, ac Primates Ordinum, ſive Abbatiæ, ſive Prioratus, filiæ illorum Capitum nuncupantur, teneantur illi, qui in præſenti ea in Commendam obtinent, niſi ſit eis de regulari ſucceſſore proviſum, infra ſex menſes religionem illorum Ordinum propriam ſolemniter profiteri, aut iis cedere; alias Commendæ prædictæ ipſo jure vacare cenſeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & ſingulis fraus aliqua adhiberi poſſit; mandat ſan-

Sup. ſeſſ. 14. c. 10. de ref. Clem. un. de ſup. neg. Pral.

cta Synodus, ut in proviſionibus dictorum Monaſteriorum qualitas ſingulorum nominatim exprimatur; aliterque facta proviſio ſubreptitia eſſe cenſeatur, nullaque ſubſequenti poſſeſſione, etiam triennali, adjuvetur.

Caput XXII.

HÆc omnia, & ſingula, in ſuperioribus decretis contenta, obſervari ſancta Synodus præcipit in omnibus Cœnobiis, ac Monaſteriis, Collegiis, ac Domibus quorumcumque monachorum, ac regularium, nec non quarumcumque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiamſi illæ ſub gubernio militiarum, etiam Jeroſolymitanæ, vivant, & quocumque nomine appellentur, ſub quacumque regula, vel conſtitutionibus, & ſub cuſtodia, vel gubernatione, vel quavis ſubjectione, aut annexione, vel dependentia cujuſcumque Ordinis, mendicantium, vel non mendicantium, vel aliorum regularium monachorum, aut Canonicorum quorumcumque; non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum privilegiis, ſub quibuſcumque formulis verborum conceptis, ac Mare magnum appellatis, etiam in fundatione obtentis, nec non conſtitutionibus, & regulis, etiam juratis, atque etiam conſuetudinibus, vel præſcriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui vero regulares tam viri, quam mulieres ſunt, qui ſub arctiori regula, vel ſtatutis vivunt, excepta facultate habendi bona ſtabilia in communi, eos ab eorum inſtituto, & obſervantia ſancta Synodus amovere non intendit. Et quia ſancta Synodus deſiderat ut omnia, & ſingula ſupradicta quamprimum executioni demandentur, præcipit omnibus Epiſcopis in Monaſteriis ſibi ſubjectis, & in omnibus

Vide inf. III. Bullam Pii 4. In Principis Apoſtolorum.

aliis

aliis ipſis in ſuperioribus decretis ſpecialiter commiſſis, atque omnibus Abbatibus, & Generalibus, & aliis ſuperioribus Ordinum ſupradictorum, ut ſtatim prædicta exequantur. Et ſi quid executioni mandatum non ſit, Epiſcoporum negligentiam Concilia provincialia ſuppleant, & coerceant; Regularium vero Capitula Provincialia, & Generalia, & in defectum Capitulorum Generalium Concilia Provincialia, per deputationem aliquorum ejuſdem Ordinis provideant. Hortatur etiam Sancta Synodus omnes Reges, Principes, Reſpublicas, & Magiſtratus, & in virtute ſanctæ obedientiæ præcipit, ut velint prædictis Epiſcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cæteris Præfectis in ſuperius contentæ reformationis executionem ſuum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requiſiti, ut ſine ullo impedimento præmiſſa recte exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de Reformatione.

Cap. I.

OPtandum eſt, ut ii, qui Epiſcopale miniſterium ſuſcipiunt, quæ ſuæ ſint partes, agnoſcant; ac ſe non ad propria commoda, non ad divitias, aut luxum, ſed ad labores, & ſolicitudines pro Dei gloria vocatos eſſe intelligant. Nec enim dubitandum eſt, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque facilius inflammandos, ſi Præpoſitos ſuos viderint non ea, quæ mundi ſunt, ſed animarum ſalutem, ac cœleſtem patriam cogitantes. Hæc cum ad reſtituendam Eccleſiaſticam diſciplinam præcipua eſſe, ſancta Synodus animadvertat, admonet Epiſcopos omnes, ut ſecum ea ſæpe meditantes, factis etiam ipſis, ac

c. Magne, de voto c. Qualiter, & quando, de accuſ. Sup. ſeſſ. 22. de ref. c. 1. in princ.

ac vitæ actionibus, quod eſt veluti perpetuum quoddam prædicandi genus, ſe muneri ſuo conformes oſtendant: in primis vero ita mores ſuos omnes componant, ut reliqui ab eis frugalitatis, modeſtiæ, continentiæ, ac quæ nos tantopere commendat Deo, ſanctæ humilitatis exempla petere poſſint. Quapropter exemplo Patrum noſtrorum in Concilio Carthaginenſi, non ſolum jubet, ut Epiſcopi modeſta ſupellectili, & menſa, ac frugali victu contenti ſint, verum etiam in reliquo vitæ genere, ac tota eorum domo caveant, ne quid appareat, quod a ſancto hoc inſtituto ſit alienum; quodque non ſimplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præſeferat. Omnino vero eis interdicit, ne ex reditibus Eccleſiæ conſanguineos, familiareſve ſuos augere ſtudeant, cum & Apoſtolorum canones prohibeant, ne res Eccleſiaſticas, quæ Dei ſunt, conſanguineis donent; ſed, ſi pauperes ſint, iis ut pauperibus diſtribuant, eas autem non diſtrahant, nec diſſipent illorum cauſa: imo, quam maxime poteſt, eos ſancta Synodus monet, ut omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquoſque carnis affectum, unde multorum malorum in Eccleſiam ſeminarium extat, penitus deponant.

Pſalm. 201. Eccl. 3. & 35. Matth. 10. & 18. Conc. Carth. in c. Epiſcop. 41. diſt. Sup. ſeſſ. 2.

Conc. Antioc. c. 25. c. Quiſquis, c. Sine manifeſta, c. Epiſcopus, & c. Res eccleſiæ, cum ſeq. 12. q. 1. c. Quiſquis, 12. q. 2. Can. Apoſt. 39. & 75. c. Quoniam, 16. q. 1. c. Cum ſecundum, de Præb. & c. Cum ex eo, de elect. in 6.

Quæ vero de Epiſcopis dicta ſunt, eadem non ſolum in quibuſcumque beneficia Eccleſiaſtica, tam ſæcularia, quam Regularia obtinentibus, pro gradus ſui conditione obſervari, ſed & ad Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales pertinere decernit, quorum conſilio apud Sanctiſſimum Romanum Pontificem cum univerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nitatur, nefas videri poteſt, non iis etiam virtutum inſignibus, ac vivendi diſciplina eos fulgere, quę merito omniũ in ſe oculos convertant.

Conc. Lat. ſub Leon. X. ſeſſ. 9. de ref. Curia.

Ca-

Digitized by Google

Caput II.

COgit temporum calamitas, & invaleſcentium hæreſum malitia, ut nihil ſit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præſidium videatur poſſe pertinere. Præcipit igitur ſancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & omnibus aliis, qui de jure, vel conſuetudine in Concilio provinciali intereſſe debent, ut in ipſa prima Synodo provinciali, poſt finem præſentis Concilii habenda, ea omnia, & ſingula, quæ ab hac ſancta Synodo definita, & ſtatuta ſunt, palam recipiant; nec non veram obedientiam Summo Romano Pontifici ſpondeant, & profiteantur; ſimulque hæreſes omnes, a ſacris Canonibus, & generalibus Conciliis, præſertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publice deteſtentur, & anathematizent. Idemque in poſterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopoſve promovendi, in prima Synodo provinciali, in qua ipſi interfuerint, omnino obſervent. Quod ſi quis ex ſupradictis omnibus, quod abſit, renuerit; Epiſcopi comprovinciales ſtatim Summum Romanum Pontificem admonere ſub pœna divinæ indignationis teneantur; interimque ab ejuſdem communione abſtineant. Cæteri vero omnes, ſive in præſenti, ſive in futurum beneficia eccleſiaſtica habituri, & qui in Synodo diœceſana convenire debent, idem, ut ſupra, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & obſervent, alias ſecundum formam ſacrorum Canonum puniantur. Ad hæc omnes ii, ad quos Univerſitatum, & Studiorum generalium cura, viſitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, ut

Sup. ſeſſ. 22. ref. c. 2.

Vide Bullam profeſſionis Fidei Pii IV. inf. pag. 40. vide Bullam Clem. 8. Dominici, 1603. c. 2. in fine de ſumma Trin. c. Sicut, & c. Excommunicamus, 13. de heret.

ab

Sup. ſeſſ. 5. c. 1. de ref.

ab eiſdem Univerſitatibus Canones, & decreta hujus ſanctæ Synodi integre recipiantur, ad eorumque normam Magiſtri, Doctores, & alii in eiſdem Univerſitatibus ea, quæ Catholicæ fidei ſunt, doceant, & interpretentur, ſeque ad hoc inſtitutum initio cujuslibet anni ſolemni juramento obſtringant: ſed & ſi aliqua alia in prædictis Univerſitatibus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eiſdem, ad quos ſpectat, pro religionis, & diſciplinæ eccleſiaſticæ augmento emendentur, & ſtatuantur. Quæ vero Univerſitates immediate Summi Romani Pontificis protectioni, & viſitationi ſunt ſubjectæ; has ſua Beatitudo per ejus delegatos eadem, qua ſupra, ratione, & prout ei utilius viſum fuerit, ſalubriter viſitari, & reformari curabit.

Caput III.

c. Dilecto, de ſent. excom. in 6. c. Multis, in princ. 2 q. 1. c. viſis, in fi. 16. q. 2. c. Corripiantur 24. q. 3.

Formam præſcripſit Pius 5. 27. Jun. 1670. in c. Sanctiſſimus.

c. Epiſcopi, c. Nemo Epiſcoporum, & c. Nullus ſacerdotum, 11. q. 3. c. Sacro, de ſent. excom. Conc. Aurel. 5. c. 2.

QUamvis excommunicationis gladius nervus ſit eccleſiaſticæ diſciplinæ, & ad continendos in officio populos valde ſalutaris; ſobrie tamen, magnaque circumſpectione exercendus eſt, cum experientia doceat, ſi temere, aut levibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari, & perniciem potius parere, quam ſalutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmiſſis ad finem revelationis, ut ajunt, aut pro deperditis, ſeu ſubtractis rebus ferri ſolent, a nemine prorſus, præterquam ab Epiſcopo decernantur, & tunc non alias, quam ex re non vulgari, cauſaque diligenter, ac magna maturitate per Epiſcopum examinata, quæ ejus animum moveat; nec ad eas concedendas cujuſvis ſæcularis, etiam Magiſtratus, authoritate adducatur; ſed totum hoc in ejus arbitrio, & conſcientia ſit poſitum, quando ipſe pro re, lo-

loco, perſona, aut tempore eas decernendas eſſe judicaverit. In cauſis vero judicialibus mandatur omnibus Judicibus Eccleſiaſticis, cujuſcumque dignitatis exiſtant, ut, quandocumque executio realis, vel perſonalis in qualibet parte judicii propria authoritate ab ipſis fieri poterit, abſtineant ſe tam in procedendo, quam definiendo, a cenſuris Eccleſiaſticis, ſeu interdicto; ſed liceat eis, ſi expedire videbitur, in cauſis civilibus, ad forum Eccleſiaſticum quomodolibet pertinentibus, contra quoſcumque etiam laicos, per mulctas pecuniarias, quæ locis piis ibi exiſtentibus eo ipſo, quod exactæ fuerint, aſſignentur: ſeu per captionem pignorum, perſonarum diſtrictionem, per ſuos proprios, aut alienos executores faciendam, ſive etiam per privationem beneficiorum, aliaque juris remedia procedere, & cauſas definire. Quod ſi executio realis, vel perſonalis adverſus reos hac ratione fieri non poterit, ſitque erga judicem contumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio ſuo, præter alias pœnas, ferire poterit. In cauſis quoque criminalibus, ubi executio realis, vel perſonalis, ut ſupra, fieri poterit, erit a cenſuris abſtinendum: ſed ſi dictæ executioni facile locus eſſe non poſſit, licebit judici hoc ſpirituali gladio in delinquentes uti; ſi tamen delicti qualitas, præcedente bina ſaltem monitione, etiam per edictum, id poſtulet. Nefas autem ſit ſæculari cuilibet Magiſtratui prohibere Eccleſiaſtico judici, ne quem excommunicet, aut mandare, ut latam excommunicationem revocet, ſub prætextu, quod contenta in præſenti decreto non ſint obſervata; cum non ad ſæculares, ſed ad Eccleſiaſticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus vero qui-

c. Si quis deinceps, in fin. 17. q. 4.

cum-

c. Rego, cum ſeqq. 11. q. 3. c. Nulli, cum ſeq. c. cum deſideres, & c. Si concubinæ, de ſent. excom.

cumque, ſi poſt legitimas monitiones non reſipuerit, non ſolum ad Sacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur; ſed ſi obdurato animo cenſuris annexus in illis per annum inſorduerit, etiam contra eum, tanquam de hæreſi ſuſpectum, procedi poſſit.

Caput IV.

Contingit ſæpe in quibuſdam Eccleſiis, vel tam magnum Miſſarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impoſitum eſſe, ut illis pro ſingulis diebus a teſtatoribus præſcriptis nequeat ſatisfieri; vel eleemoſynam hujuſmodi pro illis celebrandis adeo tenuem eſſe, ut non facile inveniatur, qui velit huic ſe muneri ſubjicere; unde depereunt piæ teſtantium voluntates, & eorum conſcientias, ad quos prædicta ſpectant, onerandi occaſio datur: Sancta Synodus cupiens hæc ad pios uſus relicta, quo plenius, & utilius poteſt, impleri, facultatem dat Epiſcopis, ut in Synodo Diœceſana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in ſuis Capitulis Generalibus, re diligenter perſpecta, poſſint pro ſua conſcientia in prædictis Eccleſiis, quas hac proviſione indigere cognoverint, ſtatuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Eccleſiarum utilitatem viderint expedire; ita tamen, ut eorum ſemper defunctorum commemoratio fiat, qui pro ſuarum animarum ſalute legata ea ad pios uſus reliquerunt.

Sup. ſeſſ. 22. de ref. c. 6.

Caput V.

Ratio poſtulat, ut illis, quæ bene conſtituta ſunt, contrariis ordinationibus non detrahatur. Quando igitur ex beneficiorum quorumcumque erectione, ſeu fundatione, aut aliis conſtitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur, ſeu

cer-

certa illis onera ſunt injuncta in beneficiorum collatione, ſeu quacumque alia diſpoſitione, eis non derogetur. Idem in præbendis Theologalibus, Magiſtralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocumque ita conſtituta fuerint, obſervetur, ut eorum qualitatibus, vel ordinibus nihil in ulla proviſione detrahatur: & aliter facta proviſio ſubreptitia cenſeatur.

Caput VI.

STatuit ſancta Synodus, ut in omnibus Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis decretum ſub felic. recor. Paulo III. quod incipit, Capitula Cathedralium, obſervetur, non ſolum, quando Epiſcopus viſitaverit, ſed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicujus contra aliquem ex contentis in dicto decreto procedat: ita tamen, ut, cum extra Viſitationem proceſſerit, infraſcripta omnia locum habeant; videlicet, ut Capitulum initio cujuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum conſilio, & aſſenſu Epiſcopus, vel ejus Vicarius, tam in formando proceſſum, quam in cæteris omnibus actibus, uſque ad finem cauſæ incluſive, coram Notario tamen ipſius Epiſcopi, & in ejus domo, aut conſueto tribunali procedere teneatur. Unum autem tantum ſit utriuſque votum, poſſitque alter Epiſcopo accedere. Quod ſi ambo ab Epiſcopo diſcordes in aliquo actu, ſeu interlocutoria, vel definitiva ſententia fuerint: tunc intra ſex dierum ſpatium cum Epiſcopo tertium eligant: & ſi in electione tertii etiam diſcordent, ad viciniorem Epiſcopum electio devolvatur, & juxta eam partem, cum qua tertius conveniet, articulus, in quo erat diſcordia, terminetur: alias proceſſus, & inde ſecuta nulla ſint,

Sup. ſeſſ. 6. de ref. c. 4. & ſeſſ. 14. de ref. c. 4.

Inf. c. 14. & ſup. ſeſſ. 24. de Matrim. c. 1.

nulloſque producant juris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia provenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis, depoſitionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne judicium eludatur, & ideo opus ſit perſonali detentione, poſſit initio ſolus Epiſcopus ad ſummariam informationem, & neceſſariam detentionem procedere; ſervato tamen in reliquis ordine præmiſſo. In omnibus autem caſibus ea ratio habeatur, ut juxta qualitatem delicti, ac perſonarum, delinquentes ipſi in loco decenti cuſtodiantur. Epiſcopis præterea ubique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par eſt: eiſque in Choro, & in Capitulo, in Proceſſionibus, & aliis actibus publicis ſit prima ſedes, & locus, quem ipſi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum authoritas. Qui ſi aliquid Canonicis ad deliberandum proponant, nec de re ad ſuum, vel ſuorum commodum ſpectanda agatur, Epiſcopi ipſi Capitulum convocent, vota exquirant, & juxta ea concludant. Abſente vero Epiſcopo, omnino hoc ab iis de Capitulo, ad quos hoc de jure, vel conſuetudine ſpectat, perficiatur, nec ad id Vicarius Epiſcopi admittatur. Cæteris autem in rebus Capituli juriſdictio, & poteſtas, ſi qua eis competit, & bonorum adminiſtratio ſalva, & intacta omnino relinquatur. Qui vero non obtinent dignitates, nec ſunt de Capitulo, ii omnes in cauſis Eccleſiaſticis Epiſcopo ſubjiciantur; non obſtantibus, quoad ſupradicta, privilegiis, etiam ex fundatione competentibus, nec non conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, ſententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum ſuos obligent authores, ſalvis tamen in omnibus privilegiis, quæ Univerſitatibus Studiorum

rum

c. Qualiter. 24. de accu. & c. Tuæ de pœn.

Conc. Carth. 4. c. 35. c. Epiſcopus in eccleſia 92. diſt.

c. Novit. cum ſeq. de his quæ fiunt a Præl. ſine conſ. cap.

rum generalium, ſeu earum perſonis ſunt conceſſa. Hæc autem omnia, & ſingula in iis Eccleſiis locum non habeant, in quibus Epiſcopi, aut eorum Vicarii ex Conſtitutionibus, vel privilegiis, aut conſuetudinibus, ſive concordiis, ſeu quocumque alio jure majorem habent poteſtatem, authoritatem, ac juriſdictionem, quam præſenti decreto ſit comprehenſum, quibus ſancta Synodus derogare non intendit.

Caput VII.

Cum in beneficiis Eccleſiaſticis ea, quæ hæreditariæ ſucceſſionis imaginem referunt, ſacris Conſtitutionibus ſint odioſa, & Patrum decretis contraria; nemini in poſterum acceſſus, aut regreſſus, etiam de conſenſu, ad beneficium Eccleſiaſticum cujuſcumque qualitatis concedatur, nec hactenus conceſſi ſuſpendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis, & etiam in Cathedralibus Eccleſiis, ac in quibuſcumque perſonis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In coadjutoriis quoque cum futura ſucceſſione idem poſthac obſervetur, ut nemini in quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis permittantur. Quod ſi quando Eccleſiæ Cathedralis, aut Monaſterii urgens neceſſitas, aut evidens utilitas poſtulat, Prælato dari Coadjutorem, is non alias cum futura ſucceſſione detur, quam hæc cauſa prius diligenter a Sanctiſſimo Romano Pontifice ſit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum ſit, quæ a jure, & decretis hujus ſanctæ Synodi in Epiſcopis, & Prælatis requiruntur, alias conceſſiones ſuper his factæ ſubreptitiæ eſſe cenſeantur.

c. Plerique, & c. Apoſtolica, 8. q. 1. c. Ex transmiſſa, & c. Ad extirpandas ſucceſſiones, de fil. presb. c. Quia clerici, & c. Cum nos, de jur. patr. c. Ad hæc, de dec. Conc. Rom. tempore Hilarii, c. 4. & Later. 2. c. 16. vide Conſt. Pii V. Romani, 1571. ſup. ſeſſ. 21 de ref c. 6. c. Scripſit, & c. Quamvis, 7. q. 1.

Sup. ſeſſ. 7. de ref. c. 1. & 3. & ſeſſ. 22. de ref. c. 2.

Caput VIII.

ADmonet Sancta Synodus quoſcumque eccleſiaſtica beneficia ſæcularia, ſeu regularia obtinentes, ut hoſpitalitatis officium, a ſanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum proventus licebit, prompte, benigneque exercere aſſueſcant; memores, eos, qui hoſpitalitatem amant, Chriſtum in hoſpitibus recipere. Illis vero, qui hoſpitalia vulgo nuncupata, ſeu alia pia loca ad peregrinorum, infirmorum, ſenum, pauperumve uſum præcipue inſtituta, in commendam, adminiſtrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Eccleſiis ſuis unita, obtinent, vel ſi Eccleſiæ Parochiales hoſpitalibus forte unitæ, aut in hoſpitalia erectæ, earumque patronis in adminiſtrationem conceſſæ ſint; præcipit omnino, ut impoſitum illis onus, officiumve adminiſtrent, atque hoſpitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, juxta Conſtitutionem Concilii Viennenſis, alias in hac eadem Synodo ſub felic. record. Paulo III. innovatam, quæ incipit: Quia contingit. Quod ſi hoſpitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum perſonarum genus ſuſcipiendum fuerint inſtituta; nec in loco, ubi ſunt dicta hoſpitalia, ſimiles perſonæ, aut perpaucæ reperiantur; mandat adhuc, ut fructus illorum in alium pium uſum, qui eorum inſtitutioni proximior ſit, ac pro loco, & tempore utilior, convertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum uſu peritiores ſint, per ipſum deligendis, magis expedire viſum fuerit: niſi aliter forte, etiam in hunc eventum, in eorum fundatione, aut inſtitutione fuerit expreſſum: quo caſu, quod ordinatum fuit, obſervari curet

c. Quieſcamus 42. diſt. c. Archidiaconi 85. diſt. c. volumus, 89. diſt. c. Mos eſt 12. q. 2. c. Quoniam, 16. q. 1. Matt. 25.

Sup. ſeſſ. 7. cap. ult. vide inf. 17.

Epi-

Epiſcopus; aut, ſi id non poſſit, ipſe, prout ſupra, utiliter provideat. Itaque ſi prædicti omnes, & ſinguli, cujuſcumque Ordinis, & religionis, & dignitatis, etiamſi laici fuerint, qui adminiſtrationem hoſpitalium habent, non tamen regularibus ſubjecti, ubi viget regularis obſervantia, ab Ordinario moniti hoſpitalitatis munus, adhibitis omnibus, ad quæ tenentur, neceſſariis, reipſa obire ceſſaverint, non ſolum per eccleſiaſticas cenſuras, & alia juris remedia ad id compelli poſſint; ſed etiam hoſpitalis ipſius adminiſtratione, curave perpetuo privari poſſint, aliique eorum loco ab iis, ad quos ſpectabit, ſubſtituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum reſtitutionem, quos contra ipſorum hoſpitalium inſtitutionem perceperunt, quæ nulla eis remiſſione, aut compoſitione indulgeatur, in foro conſcientiæ teneantur; nec adminiſtratio, ſeu gubernatio hujuſmodi locorum uni & eidem perſonæ ultra triennium deinceps committatur, niſi aliter in fundatione cautum reperiatur; non obſtante, quoad omnia ſupradicta, quacumque unione, exemptione, & conſuetudine in contrarium, etiam immemorabili, ſeu privilegiis, aut indultis quibuſcumque.

Caput IX.

SIcuti legitima patronatuum jura tollere, piaſque fidelium voluntates in eorum inſtitutione violare, æquum non eſt; ſic etiam, ut hoc colore beneficia Eccleſiaſtica in ſervitutem, quod a multis impudenter fit, redigantur, non eſt permittendum. Ut igitur debita in omnibus ratio obſervetur, decernit S. Synodus, ut titulus juris patronatus ſit ex fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documento, & aliis jure requiſitis oſtendatur, ſive etiam ex multiplicatis præſenta- *Sup. ſeſſ. 14. de ref. c. 12. c. Pia men-*

tionibus per antiquiſſimum temporis curſum, qui hominum memoriam excedat, aliaſve ſecundum juris diſpoſitionem. In iis vero perſonis, ſeu Communitatibus, vel Univerſitatibus, in quibus id jus plerumque ex uſurpatione potius quæſitum præſumi ſolet; plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur: nec immemorabilis temporis probatio aliter eis ſuffragetur, quam ſi præter reliqua ad eam neceſſaria, præſentationes, etiam continuatæ, non minori ſaltem, quam 50. annorum ſpatio, quæ omnes effectum ſortitæ ſint, authenticis ſcripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficiis, tam ſæcularibus, quam Regularibus, ſeu Parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuſcumque aliis beneficiis in Cathedrali, vel Collegiata Eccleſia; ſeu facultates, & privilegia conceſſa, tam in vim patronatus, quam alio quocumque jure nominandi, eligendi, præſentandi ad ea, cum vacant, exceptis patronatibus ſuper Cathedralibus Eccleſiis competentibus, & exceptis aliis, quæ ad Imperatorem, & Reges, ſeu Regna poſſidentes, alioſque ſublimes, ac ſupremos Principes, jura Imperii in dominiis ſuis habentes, pertinent; & quæ in favorem Studiorum generalium conceſſa ſunt, in totum prorſus abrogata, & irrita cum quaſi poſſeſſione inde ſecuta intelligantur; Beneficiaque hujuſmodi, tanquam libera, a ſuis collatoribus conferantur, ac proviſiones hujuſmodi plenum effectum conſequantur. Ad hæc liceat Epiſcopo, præſentatos a patronis, ſi idonei non fuerint, repellere. Quod ſi ad inferiores inſtitutio pertineat, ab Epiſcopo tamen juxta alias ſtatuta ab hac S. Synodo examinentur, alioquin inſtitutio ab inferioribus facta irrita ſit, & inanis. Patroni autem benefi-

cio-

ris, & ſeq. 16. p. 7. & c. Nobis, de jur. pat.

Sup. Seſſ. 24. c. 19. de ref.

ciorum, cujuſcumque Ordinis, & dignitatis, etiamſi Communitates, Univerſitates, Collegia quæcumque Clericorum, vel Laicorum exiſtant, in perceptione fructuum, proventuum, obventionum quorumcumque beneficiorum, etiamſi vere de jure patronatus ipſorum ex fundatione, & dotatione eſſent, nullatenus, nullave cauſa, vel occaſione ſe ingerant, ſed illos libere Rectori, ſeu Beneficiato, non obſtante etiam quacumque conſuetudine, diſtribuendos dimittant. Nec dictum jus patronatus, venditionis, aut alio quocumque titulo in alios contra Canonicas ſanctiones transferre præſumant; ſi ſecus fecerint, excommunicationis, & interdicti pœnis ſubjiciantur: & dicto jure patronatus ipſo jure privati exiſtant. Inſuper acceſſiones, per viam unionis factæ de beneficiis liberis ad eccleſias jurispatronatus etiam Laicorum ſubjectas, tam ad Parochiales, quam ad alia quæcumque beneficia, etiam ſimplicia, ſeu dignitates, vel hoſpitalia, ita ut prædicta beneficia libera ejuſdem naturæ cum iis, quibuſcum uniuntur, efficiantur, atque ſub jure patronatus conſtituantur. Hæ, ſi nondum plenarium ſortitæ ſunt effectum, vel deinceps ad cujuſvis inſtantiam fient, quacunque authoritate, etiam Apoſtolica, conceſſæ fuerint, ſimul cum unionibus ipſis per ſubreptionem obtentæ intelligantur; non obſtante quacumque in iis verborum forma, ſeu derogatione, quæ habeatur pro expreſſa; nec executioni amplius demandentur; ſed beneficia ipſa unita, cum vacaverint, libere, ut antea, conferantur. Quæ vero a 40. annis citra factæ effectum, & plenam incorporationem ſunt conſecutæ; hæ nihilominus ab Ordinariis, tanquam a Sede Apoſtolica delegatis, revideantur, & examinentur: ac

Sup. ſeſſ. 14. de ref. c. 13. & ſeſſ. 24. de ref. c. 18.

c. unic. ut Eccl. benef. ſine dimin. conf.

c. Quia clerici, & c. de jur. patr.

quæ per ſubreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, ſimul cum unionibus irritæ declarentur, ac beneficia ipſa ſeparentur, & aliis conferantur. Similiter quoque patronatus quicumque in Eccleſiis,& quibuſcumque aliis beneficiis,etiam dignitatibus antea liberis, acquiſiti a quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, ſeu ex augmento dotis,ſeu ex nova conſtructione, vel alia ſimili cauſa, etiam authoritate Sedis Apoſt. ab iiſdem Ordinariis, uti delegatis, ut ſupra, qui nullius in his facultatibus, aut privilegiis impediantur, diligenter cognoſcantur: & quos non repererint ob maxime evidentem Eccleſiæ,vel beneficii,ſeu dignitatis neceſſitatem legitime conſtitutos eſſe, in totum revocent; atque beneficia hujuſmodi ſine damno illa poſſidentium, & reſtituto patronis eo, quod ab eis idcirco datum eſt,in priſtinum libertatis ſtatum reducant, non obſtantibus privilegiis, conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput X.

QUoniam ob malitioſam petentium ſuggeſtionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, perſonarum notitia, quibus cauſæ mandantur,uſque adeo haberi non poteſt, hincque interdum judicibus,non undequaque idoneis, cauſæ in partibus delegantur, ſtatuit Sancta Synodus, in ſingulis Conciliis Provincialibus, aut Diœceſanis, aliquot perſonas, quæ qualitates habeant, juxta Conſtitutionem Bonifacii VIII. quæ incipit, Statutum, & alioquin ad id aptas deſignari, ut præter Ordinarios locorum,iis etiam poſthac cauſæ eccleſiaſticæ, ac ſpirituales, & ad forum eccleſiaſticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et, ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit,ſubſtituat Ordinarius loci cum

Vide inf. 39.

con-

conſilio Capituli alium in ejus locum uſque ad futuram Provincialem, aut Diœceſanam Synodum; ita ut habeat quæque Diœceſis quatuor ſaltem, aut etiam plures probatas perſonas, ac, ut ſupra, qualificatas, quibus hujuſmodi cauſæ a quolibet Legato, vel Nuntio, atque etiam a Sede Apoſtolica committantur, alioquin poſt deſignationem factam, quam ſtatim Epiſcopi ad Summum Rom. Pontif. tranſmittant, delegationes quæcumque aliorum judicum aliis, quam his factæ, ſubreptitiæ cenſeantur. Admonet dehinc ſancta Synodus, tam Ordinarios, quam alios quoſcumque judices, ut terminandis cauſis, quanta fieri poterit brevitate, ſtudeant, ac litigatorum artibus, ſeu in litis conteſtatione, ſeu alia parte judicii differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione, occurrant.

Sup. ſeſſ. 24. de ref. c. 20. c. Finem litibus, & c. ſi. de dol. & con. c. 2. de re jud. & c. Conſtitut. de proc.

Caput XI.

Magnam Eccleſiis perniciem afferre ſolet, cum earum bona, repræſentata pecunia, in ſucceſſorum præjudicium aliis locantur. Omnes igitur hæ locationes, ſi anticipatis ſolutionibus fiant, nullatenus in præjudicium ſucceſſorum validæ intelligantur; quocumque indulto, aut privilegio non obſtante; nec hujuſmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. Non liceat etiam juriſdictiones eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus locare; nec conductoribus per ſe, aut alios ea exercere; aliterque conceſſiones, etiam a Sede Apoſtolica factæ, ſubreptitiæ cenſeantur. Locationes vero rerum eccleſiaſticarum, etiam authoritate Apoſtolica confirmatas, Sancta Synodus irritas decernit,

De preca. 10. q. 2. & c. 2. de precariis.

c. 1. & 2. Ne Prelati vices ſuas.

Extravag. Ambitioſæ, de reb. Eccl. non alien.

quas

quas a triginta annis citra, ad longum tempus, ſeu, ut in nonnullis partibus, ad vigintinovem, ſeu bis vigintinovem annos vocant factas; Synodus Provincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Eccleſiæ, & contra Canonicas ſanctiones contractas fuiſſe judicabunt.

Caput XII.

Conc. Matiſcon. 2. c. 5. & Ticin. ſub Leone 4. verſ. In ſacris. Exodi 22. 23. Lev. 27. Num. 18. Tob. 1. Malach. 3. c. Eccleſias, S. His ita, 13. q. 1. c. Decimas, 16. cum ſeqq. q 7. c. Parochianos, c. Ex tranſmiſſa, & c. Tua, de decim. c. Omnes decimæ, 16. q. 7. c. Pervenit, c. Non eſt, c. Tua, & c. In aliquibus, de deci. Clemen. eod. tit.

NOn ſunt ferendi, qui variis artibus decimas Eccleſiis obvenientes ſubtrahere moliuntur, aut qui ab aliis ſolvendas temere occupant, & in rem ſuam vertunt; cum decimarum ſolutio debita ſit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadunt. Præcipit igitur S. Synodus omnibus, cujuſcumque gradus, & conditionis ſint, ad quos decimarum ſolutio ſpectat, ut eas, ad quas de jure tenentur, in poſterum Cathedrali, aut quibuſcumque aliis Eccleſiis, vel perſonis, quibus legitime debentur, integre perſolvant. Qui vero eas aut ſubtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, niſi plena reſtitutione ſecuta, abſolvantur. Hortatur dehinc omnes, & ſingulos, pro Chriſtiana charitate, debitoque erga Paſtores ſuos munere, ut de bonis ſibi a Deo collatis, Epiſcopis, & Parochis, qui tenuioribus præſunt Eccleſiis, large ſubvenire ad Dei laudem, atque Paſtorum ſuorum, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam non graventur.

Caput XIII.

De ſepult. extra in 6. & in Clem.

DEcernit S. Synodus, ut quibuſcumque in locis jam ante annos 40. Quarta, quæ funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parochiali Eccleſiæ ſolita eſſet perſolvi, ac poſtea fuerit ex quocumque privilegio aliis Monaſteriis, Hoſpitalibus, aut

aut quibuſcumque locis conceſſa, eadem poſt hac integro jure, & eadem portione, quæ ante ſolebat, Cathedrali, ſeu Parochiali Eccleſiæ perſolvatur; non obſtantibus conceſſionibus, gratiis, privilegiis, etiam Mari magno nuncupatis, aut aliis quibuſcumque.

Caput XIV.

Quam turpe, ac Clericorum nomine, qui ſe divino cultui addixerunt, ſit indignum in impudicitiæ ſordibus, immundoque concubinatu verſari, ſatis res ipſa, communi fidelium omnium offenſione, ſummoque Clericalis militiæ dedecore, teſtatur. Ut igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem miniſtri Eccleſiæ revocentur; populuſque hinc eos magis diſcat revereri, quo illos vita honeſtiores cognoverit; prohibet S. Synodus quibuſcumque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus poſſit haberi ſuſpicio, in domo, vel extra detinere, aut cum iis ullam conſuetudinem habere audeant, alioquin pœnis a ſacris Canonibus, vel Statutis Eccleſiarum impoſitis, puniantur. Quod ſi a ſuperioribus moniti, ab iis ſe non abſtinuerint, tertia parte fructuum, obventionum, ac proventuum, beneficiorum ſuorum quorumcumque, & penſionum ipſo facto ſint privati, quæ fabricæ Eccleſiæ, aut alteri pio loco arbitrio Epiſcopi applicetur. Si vero in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina perſeverantes, ſecundæ monitioni adhuc non paruerint; non tantum fructus omnes, ac proventus ſuorum beneficiorum, & penſiones eo ipſo amittant, qui prædictis locis applicentur, ſed etiam a beneficiorum ipſorum adminiſtratione, quoad Ordinarius, etiam uti Sedis Apoſtol. delegatus, arbitrabitur, ſuſpendantur, &, ſi ita ſuſpenſi nihilo-

Sup. ſeſſ. 24. c. 8. de ref. Conc. Cart. 2. c. 17. Nicæn. 1. c. 3. Matiſc. 1. c. 3. Arel. 2. c. 3. Tolet. 2. c. 8. Brac. 1. c. 15. Turon. 2. c. 10. 11. & 12. & Moguntiacum tempor. Arnulphi, c. 30. & 19 c. Interdixit, 32. diſt. c. Cum omnibus, c. volumus, & c. Fœminas, 81. diſt. c. 1. cum multis ſeqq. de cohab. cler. & mulier. Conc. Lat. 1. c. 6.

nihilominus eas non expellant, aut cum iis etiam verſentur, tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & penſionibus quibuſcumque Eccleſiaſticis perpetuo priventur, atque inhabiles, ac indigni quibuſcumque honoribus, dignitatibus, beneficiis, ac officiis in poſterum reddantur; donec poſt manifeſtam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cum iis ex cauſa viſum fuerit diſpenſandum. Sed ſi, poſtquam eas ſemel dimiſerint, intermiſſum conſortium repetere, aut alias hujuſmodi ſcandaloſas mulieres ſibi adjungere auſi fuerint; præter prædictas pœnas, excommunicationis gladio plectantur. Nec quævis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut ſupendat, ſupradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, ſed ad Epiſcopos ipſos pertineat, qui ſine ſtrepitu, & figura judicii, & ſola facti veritate inſpecta, procedere poſſint. Clerici vero beneficia eccleſiaſtica, aut penſiones non habentes, juxta delicti & contumaciæ perſeverantiam, & qualitatem, ab ipſo Epiſcopo carceris pœna, ſuſpenſione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliiſve modis, juxta ſacros Canones, puniantur. Epiſcopi quoque (quod abſit) ſi ab hujuſmodi crimine non abſtinuerint, & a Synodo provinciali admoniti ſe non emendaverint, ipſo facto ſit ſuſpenſi; &, ſi perſeverent, etiam ad SS. Rom. Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpę, etiam per privationem, ſi opus erit, in eos animadvertat.

c. 2. cum ſeqq. de cohab. cler. & mul. c. Si concubina, de ſent. excom. Conc. Aurel. 3. c. 4.

Sup. c. 6. Conc. Tol. 4. c. 41. Tol. 8. 4. 5. & 6. c. Si autem, de cohab. cler. & mul.

Caput XV.

UT paternæ incontinentiæ memoria a locis Deo conſecratis, quos maxime puritas, ſanctitaſque decet, longiſſime arceatur, non liceat filiis Clericorum, qui non ex legitimo nati ſunt

c. Quorumdam 34. diſt. & c. Si quiſpiam, 81. diſt. Conc. Aurel. 5. c. 3. c. Presbyt. & c. Si quis a-

ſunt matrimonio, in Eccleſiis, ubi eorum patres beneficium aliquod eccleſiaſticum habent, aut habuerunt, quodcumque, etiam diſſimile, beneficium obtinere, nec in dictis Eccleſiis quoquo modo miniſtrare, nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere. Quod ſi in præſenti pater, & filius in eadem Eccleſia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius ſuum beneficium reſignare, aut cum alio permutare extra eccleſiam intra trium menſium ſpatium, alias ipſo jure eo privatus exiſtat, & ſuper iis quæcumque diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur. Ad hæc, reciprocæ reſignationes, ſi quæ poſthac a parentibus Clericis in favorem filiorum fient, ut alter alterius beneficium conſequatur, in fraudem hujus decreti, & canonicarum ſanctionum factæ omnino cenſeantur: nec collationes ſecutæ vigore hujuſmodi reſignationum, ſeu aliarum quarumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipſis Clericorum filiis ſuffragentur.

modo, diſt. 81. Conc. 9. Tol. c. 10. c. Propoſuiſti, diſt. 82. c. Cum multæ, 16. q. 8. Conc. 2. Lat. c. 21.

c. 2. & fere per tot. de fil. presb.

Caput XVI.

Statuit S. Synodus, ut eccleſiaſtica beneficia ſæcularia, quocumque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæva eorum inſtitutione, aut aliter quomodocumque retinent, illa deinceps in ſimplex beneficium, etiam aſſignata Vicario perpetuo congrua portione, non convertantur; non obſtantibus quibuſcumque gratiis, quæ ſuum plenarium effectum non ſunt conſecutæ. In iis vero, in quibus contra earum inſtitutionem, ſeu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata eſt, etiamſi in hoc ſtatu ab immemorabili tempore reperiantur, ſi congrua portio fructuum Vicario Eccleſiæ, quocumque nomine

Quantitatem portionis declarat Pius V. Conſt. Ad exequendum, 1567. Sup. ſeſſ. 7. de ref. c. 9.

mine is appelletur, non fuerit aſſignata; ea quamprimum, & ad minus intra annum a fine præſentis Concilii, arbitrio Ordinarii, juxta formam decreti ſub fel. rec. Paulo III. aſſignetur. Quod ſi id commode fieri non poſſit, aut intra dictum terminum factum non erit; cum primum per ceſſum, vel deceſſum Vicarii, ſeu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacaverit, beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen ceſſet, & in antiquum ſtatum reſtituatur.

Caput XVII.

NOn poteſt S. Synodus non graviter dolere, audiẽs, Epiſcopos aliquos, ſui ſtatus oblitos, Pontificiam dignitatem non leviter dehoneſtare, qui cum Regum miniſtris, Regulis, & Baronibus in Eccleſia, & extra, indecenti quadam demiſſione ſe gerũt, & veluti inferiores miniſtri altaris, nimis indigne non ſolum loco cedunt, ſed etiam perſonaliter illis inſerviunt. Quare hæc, & ſimilia deteſtans ſancta Synodus, ſacros Canones omnes, Conciliaque generalia, atque alias Apoſtolicas ſanctiones ad dignitatis Epiſcopalis decorem, & gravitatem pertinentes, renovando, præcipit, ut ab hujuſmodi in poſterum Epiſcopi ſe abſtineant; mandans eiſdem, ut tam in eccleſia, quam foris, ſuum gradum, & Ordinem præ oculis habentes, ubique ſe Patres, & paſtores eſſe meminerint; reliquis vero tam Principibus, quam cæteris omnibus, ut eos paterno honore, ac debita reverentia proſequantur.

vide Conc. Agath. c. 34. & Brac. 1. c. 24. nec Epiſc. poſteriorem ſiunt priori prapon. c. Quanto, de Reg. c. 4. Sup. ſeſſ. 6. c. Valentinianus, 63. diſt. c. Epiſcopus in Eccleſiis. 95. diſt. c. Quis dubitet, c. Duo ſunt, cum ſeq. 96. diſt. & c. Soli, de major. & obed.

Caput XVIII.

SIcuti publice expedit, legis vinculum quandoque relaxare, ut plenius evenientibus caſibus, & neceſſitatibus pro communi utilitate ſatisfiat; ſic frequentius legem ſolvere, exemploque potius, quam certo perſonarum, rerumque delectu petentibus

c. Requiritis, & c. Diſpenſationes 1. q. 7.

tibus indulgere, nil aliud eſt, quam unicuique ad leges tranſgrediendas aditum aperire. Quapropter ſciant univerſi, ſacratiſſimos Canones exacte ab omnibus, &, quoad ejus fieri poterit, indiſtincte obſervandos. Quod ſi urgens, juſtaque ratio, & major quandoque utilitas poſtulaverit, cum aliquibus diſpenſandum eſſe, id cauſa cognita, ac ſumma maturitate, atque gratis a quibuſcumque, ad quos diſpenſatio pertinebit, erit præſtandum; aliterque facta diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur.

c. Si Rom. & c. Enimvero, 19. diſt. c. Si quis omnem, 1. q. 7. c. 1. de conſt. c. 1. de voto.

Caput XIX.

Deteſtabilis duellorum uſus, fabricante diabolo, introductus, ut cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex Chriſtiano Orbe penitus exterminetur. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris ſuis inter Chriſtianos conceſſerint, eo ipſo ſint excommunicati, ac juriſdictione, & dominio civitatis, caſtri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiſerint, quod ab Eccleſia obtinent, privati intelligantur, &, ſi feudalia ſint, directis dominis ſtatim acquirantur. Qui vere pugnam commiſerint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum ſuorum proſcriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant; & ut homicidæ, juxta ſacros Canones, puniri debeant, &, ſi in ipſo conflictu deceſſerint, perpetuo careant eccleſiaſtica ſepultura. Illi etiam, qui conſilium in cauſa duelli tam in jure, quam facto dederint; aut alia quacumque ratione ad id quemquam ſuaſerint, nec non ſpectatores, excommunicationis ac perpetuæ maledictionis vinculo tenean-

c. Monomachiam, 2. q. 4. c. 1. de tornea-men.

De ea Nicolaus 2. Decretorum fuerunt titulo 12.

Bulla Greg. 13. Ad tollendum 1582. extendit ad duella privata.

c. 2. de cler. pugnan. in duel. de torneam. & de homic. per totum.

Bulla Clem. 8. Illius vices, 1592. declaratur, & extenditur.

neantur, non obſtante quocumque privilegio, ſeu prava conſuetudine, etiam immemorabili.

Caput XX.

c. fin. de conſt. c. Boni, 56. diſt. c. Principes, 23. q. 5. c. Conc. §. Hinc, 17. diſt. c. Quis dubitet, c. Duo ſunt, 96. Diſt. 1. Mach. 10. Pii II. Epiſt. 2. c. Pervenit. 86. diſt. c. Si quis ſuadente, 17. q. 4. Toto tit. de imm. eccleſiæ. c. Quamquam, de cenſi. in 6. c. Felicis, de pœ. eod. Conc. Ticin. verſ. Statuimus, & verſ. Sancimus. Conc. Aquiſg. c. 9. Later. ſub Leone X. ſeſſ. 4. & 10.

Cupiens S. Synodus, eccleſiaſticam diſciplinam in Chriſtiano populo non ſolum reſtitui, ſed etiam perpetuo ſartam tectam a quibuſcumque impedimentis conſervari; præter ea, quæ de eccleſiaſticis perſonis conſtituit, ſæculares quoque Principes officii ſui admonendos eſſe cenſuit; confidens, eos, ut Catholicos, quos Deus ſanctæ fidei, Eccleſiæque protectores eſſe voluit, jus ſuum Eccleſiæ reſtitui, non tantum eſſe conceſſuros, ſed etiam ſubditos ſuos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & Superiores Ordines reverentiam revocaturos; nec permiſſuros, ut officiales, aut inferiores Magiſtratus, Eccleſiæ, & perſonarum eccleſiaſticarum immunitatem, Dei ordinatione, & Canonicis ſanctionibus conſtitutam, aliquo cupiditatis ſtudio, ſeu inconſideratione aliqua violent; ſed una cum ipſis Principibus debitam Sacris Summorum Pontif. & Conciliorum Conſtitutionibus obſervantiam præſtent. Decernit itaque, & præcipit, ſacros Canones, & Concilia generalia omnia, nec non alias Apoſtol. ſanctiones, in favorem eccleſiaſt. perſonarum, libertatis eccleſiaſticæ, & contra ejus violatores editas, quæ omnia præſenti etiam decreto innovat, exacte ab omnibus obſervari debere. Prætereaque admonet Imperatorem, Reges, Reſp. Principes, & omnes, & ſingulos cujuſcumque ſtatus & dignitatis extiterint, ut, quo largius bonis temporalibus, atque in alios poteſtate ſunt ornati, eo ſanctius, quæ eccleſiaſtici juris ſunt, tanquam Dei præcipua, ejuſque patrocinio tecta veneren-

tur,

tur, nec ab ullis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliiſve Dominis temporalibus, ſeu Magiſtratibus, maximeque miniſtris ipſorum Principum lædi patiantur; ſed ſevere in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque juriſdictionem impediunt, animadvertant; quibus etiam ipſimet exemplo ad pietatem, religionem, Eccleſiarumque protectionem exiſtant; imitantes anteriores optimos, religioſiſſimoſque Principes, qui res Eccleſiæ ſua in primis anthoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum injuria vindicarunt. Adeoque ea in re quiſque officium ſuum ſedulo præſtet, quo cultus divinus devote exerceri, & Prælati, cæterique Clerici in reſidentiis, & officiis ſuis quieti, & ſine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

Plurimâ circa Eccleſiarum immunitatem ſtatuit Gregorius 14. in Bulla cum alias 1590.

c. Valentinianus 63. diſt. c. Eccleſia, in fi. 98. diſt. c. Conſtant. & c. ult. 96. diſt. c. fin. de rebus Eccl. non alien.

Caput XXI.

POſtremo ſancta Synodus, omnia, & ſingula ſub quibuſcumque clauſulis, & verbis, quæ de morum reformatione, atque eccleſiaſtica diſciplina, tam ſub fel. rec. Paulo III. ac Julio III. quam ſub Beatiſſimo Pio IV. Pontificibus Maximis, in hoc ſacro Concilio ſtatuta ſunt, declarat ita decreta fuiſſe, ut in his ſalva ſemper authoritas Sedis Apoſtolicæ & ſit, & eſſe intelligatur.

Sup. ſeſſ. 7. de ref. in pr.

Decretum de continuanda Seſſione in diem ſequentem.

CUm ea omnia, quæ in præſenti Seſſione tractanda erant, quia hora tarda eſt, commode expediri non poſſint; propterea juxta id, quod in generali Congregatione a Patribus ſtatutum fuit, ea, quæ ſuperſunt, in diem craſtinam,

hanc eamdem Seſſionem continuando, differuntur.

Continuatio Seſſionis, Die 4. Decemb.

Decretum de Indulgentiis.

Matth. 16. Joan. 20. c. audivimus, & c. Quodcumque ligaveris, 24. q. 1. c. Ut conſtitueretur, 50. diſt. c. Adhuc, de pœn. diſt. 3. tot. tit. de pœn. & remiſ. extra. in 6. & in Clem. Ancitani permulta capita. Neocæſar. c. 5. Niceni 1. c. 1. & 11. Cart. 4. c. 75. Agath. c. 60. Claromont. ſub Urbano 1. c. 2. Later. ſub 11. Lugd. 2. Greg. X. ſub Viennen. Clem. 5. eo, c. Cum ex eo, de pœn. & remiſ. Clem. Abuſionibus, de pœn. & remiſ. Confirmatur, conſt. Pii 5. Et ſi Dominici. 1567.

CUm poteſtas conferendi indulgentias a Chriſto Eccleſiæ conceſſa ſit, atque hujuſmodi poteſtate divinitus ſibi tradita, antiquiſſimis etiam temporibus illa uſa fuerit, ſacroſancta Synodus indulgentiarum uſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem, & ſacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in Eccleſia retinendum eſſe docet, & præcipit, eoſque anathemate damnat, qui aut inutiles eſſe aſſerunt, vel eas concedendi in Eccleſia poteſtatem eſſe negant: in his tamen concedendis moderationem, juxta veterem, & probatam in Eccleſia conſuetudinem, adhiberi cupit; ne nimia facilitate eccleſiaſtica diſciplina enervetur. Abuſus vero, qui in his irrepſerunt, & quorum occaſione inſigne hoc indulgentiarum nomen ab hæreticis blaſphematur, emendatos, & correctos cupiens, præſenti decreto generaliter ſtatuit, pravos quæſtus omnes pro his conſequendis, unde plurima in Chriſtiano populo abuſuum cauſa fluxit, omnino abolendos eſſe. Cæteros vero, qui ex ſuperſtitione, ignorantia, irreverentia, aut aliud quomodocumque provenerunt, cum ob multiplices locorum, & provinciarum, apud quas hi committuntur, corruptelas, commode nequeant ſpecialiter prohiberi; mandat omnibus Epiſcopis, ut diligenter quiſque hujuſmodi abuſus Eccleſiæ ſuæ colligat, eoſque in prima Synodo provinciali referat,

Sup. ſeſſ. 21. de ref. c. 9.

ſerat, ut aliorum quoque Epiſcoporum ſententia cognita ſtatim ad Summum Rom. Pont. deferantur, cujus authoritate, & prudentia, quod univerſali Eccl. expedit, ſtatuatur, ut ita Sanctarum Indulgentiarum munus pie, ſancte, & incorrupte omnibus fidelibus diſpenſetur.

De delectu ciborum, jejuniis, & diebus feſtis.

INſuper hortatur S. Synodus, & per SS. D. N. atque Salvatoris adventum Paſtores omnes obteſtatur, ut tanquam boni milites illa omnia, quæ S. R. Eccl. omnium eccleſiarum mater, & magiſtra ſtatuit, necnon ea, quæ tam in hoc Concilio, quam in aliis œcumenicis ſtatuta ſunt, quibuſcumque fidelibus ſedulo commendent; omnique diligentia utantur, ut illis omnibus, & iis præcipue ſint obſequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, ut ciborum delectus, & jejunia, vel etiam quæ faciunt ad pietatem augendam, ut dierum feſtorum devota, & religioſa celebratio, admonentes populos crebro obedire Præpoſitis ſuis, quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient; qui vero contemnunt, Deum ipſum ultorem ſentient.

c. Non decet 12. diſt. Vigilius in epiſt. ad Eleutherium in fin. Felix 1. in epiſt. 3. can. Dudum, 3. q. 6. c. Quis ſuis 93. diſt. c. quia frater, 7. q. 1. Luca 10. Hebr. 13.

De indice librorum, Catechiſmo, Breviario, & Miſſali.

SAcroſancta Synodus in 2. Seſſ. ſub SS. D. N. Pio IV. celebrata, delectis quibuſdam Patribus commiſit, ut de variis cenſuris, ac libris vel ſuſpectis, vel pernicioſis, quid facto opus eſſet, conſiderarent; atque ad ipſam S. Syno-

Sup. ſeſſ. 18. in prin.

vide Regulas librorum prohib. inf. Sup. ſeſſ. 24. c. 7. de ref. vide Conſt. Pii 5. Superni, 1571. Clem. 8. Cum in Eccleſia, 1602. & Urb. & Divinam, 1631.

dum referrent: audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impoſitam eſſe, nec tamen ob librorum varietatem, & multitudinem diſtincte, & commode poſſe a Sancta Synodo dijudicari, præcipit, ut, quidquid ab illis præſtitum eſt, Sanctiſſ. Romano Pontifici exhibeatur, ut ejus judicio, atque authoritate terminetur, & evulgetur. Idemque de Catechiſmo a Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & de Miſſali, & Breviario fieri mandat.

De loco Oratorum.

Sup. ſeſſ. 2. in fin.

DEclarat S. Synodus, ex loco aſſignato Oratoribus tam eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, in ſedendo, incedendo, aut quibuſcumque aliis actibus, nullum cuiquam eorum factum fuiſſe præjudicium, ſed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, & Rerumpub. ac Principum ſuorum jura, & prærogativas illæſas, & ſalvas eſſe, in eodemque ſtatu permanere, prout ante præſens Concilium reperiebantur.

De recipiendis, & obſervandis decretis Concilii.

TAnta fuit horum temporum calamitas, & Hæreticorum inveterata malitia, ut nihil tam clarum in fide noſtra aſſerenda unquam fuerit, aut tam certo ſtatutum, quod non, humani generis hoſte ſuadente, illi errore aliquo contaminaverint: eapropter S. Synodus id potiſſimum curavit, ut præcipuos hæreticorum noſtri temporis errores damnaret, & anathematizaret, veramque, & Catholicam doctrinam traderet, & doceret, prout damnavit, anathematizavit, &

defini-

definivit. Cumque tamdiu tot Epiſcopi, ex variis Chriſtiani Orbis provinciis evocati, ſine magna gregis ſibi commiſſi jactura, & univerſali periculo ab Eccleſiis abeſſe non poſſint, nec ulla ſpes reſtet, hæreticos, toties fide etiam publica, quam deſiderarunt, invitatos, & tamdiu expectatos, huc amplius adventuros, ideoque tandem huic ſacro Concilio finem imponere neceſſe ſit; ſupereſt nunc, ut Principes omnes, quod facit, in Domino moneat, ad operam ſuam ita præſtandam, ut quæ ab ea decreta ſunt, ab Hæreticis depravari, aut violari non permittant, ſed ab his, & omnibus devote recipiantur, & fideliter obſerventur. Quod ſi in his recipiendis aliqua difficultas oriatur, aut aliqua inciderint, quæ declarationem, (quod non credit) aut definitionem poſtulent; præter alia remedia, in hoc Concilio inſtituta, confidit S. Synodus, Beatiſſimum Rom. Pont. curaturum, ut vel evocatis ex illis præſertim provinciis, unde difficultas orta fuerit, iis, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilii generalis celebratione, ſi neceſſarium judicaverit, vel commodiore quacumque ratione ei viſum fuerit, Provinciarum neceſſitatibus, pro Dei gloria, & Eccleſiæ tranquillitate conſulatur.

Sup. Seſſ. 13. 15. & 18.

Idem in fine quatuor primorum Concil. gen. Nicen. Conſtantin. Epheſ. & Chalced.

Ne quis juramento ſe adſtringat adverſus Conc. Decreta vetat Greg. 13. in Bulla inter Apoſtolicas, 1584.

De recitandis Decretis Concilii ſub Paulo III. & Julio III. in Seſſione.

Quoniam diverſis temporibus, tam ſub fel. rec. Paulo III. quam Julio III. multa in hoc ſacro Concil. quoad dogmata, ac morum reformationem ſtatuta, & definita ſunt; vult S. Synodus, ut illa nunc recitentur, & legantur. *Recitata ſunt.*

Sup. ſeſſ. 5. 6. 7. 13. & 14.

De fine Concilii, & confirmatione petenda a SS. Domino noſtro.

Illuſtriſſ. Domini, Reverendiſſimique Patres, Placetne vobis, ut ad laudem Dei omnipotentis huic ſacræ Oecumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium, & ſingulorum, quæ tam ſub fel. rec. Paulo III. & Julio III. quam ſub SS. Domino noſtro Pio IV. Rom. Pontificibus, in ea decreta, & definita ſunt, Confirmatio nomine S. hujus Synodi per Apoſtol. Sedis legatos, & Præſidentes a Beatiſſimo Rom. Pontif. petatur? *Reſponderunt*: Placet.

Juxta Gelaſ. Pap. ſupr. Conc. Chalc. & Pelagium PP. 2. in epiſt. decretali, & Marcell. in epiſt. decretali ad Epiſc. Antioch. provin. & Concil. Chalced. in fi. in epiſt. Concilii ad Leonem Papam c. Si Romanorum, Diſt. 19.

Poſtmodum Illuſtriſs. & Reverendiſſ. Cardinalis Moronus, Primus Legatus, & Præſidens, benedicens S. Synodo dixit: Poſt gratias Deo actas, Reverendiſs. Patres, ite in pace. Qui reſponderunt: Amen.

AC-

ACCLAMATIONES

Patrum in fine Concilii.

CARDINALIS A LOTHARINGIA
Beatiſſimo Pio Papæ, & Domino noſtro, Sanctæ univerſalis Eccleſiæ Pont. multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRUM.

DOmine Deus, Sanctiſſimum Patrem diutiſſime Eccleſiæ tuæ conſerva multos annos.

Card. Beatiſſimorum ſummorum Pontificum animabus Pauli III. & Julii III. quorum authoritate hoc ſacrum generale Concilium inchoatum eſt, pax a Domino, & æterna gloria atque felicitas in luce Sanctorum.

Reſp. Memoria in benedictione ſit.

Card. Caroli V. Imperatoris, & Sereniſſimorum Regum, qui hoc univerſale Concilium promoverunt, & protexerunt, memoria in benedictione ſit.

Reſp. Amen, Amen.

Card. Sereniſſimo Imperatori Ferdinando, ſemper Auguſto, Orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regibus, Reſpubl. & Principibus noſtris, multi anni.

Reſp. Pium, & Chriſtianum Imperatorem, Domine, conſerva, Imperator cœleſtis, terrenos Reges rectæ fidei conſervatores cuſtodi.

Card. Apoſtolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac Synodo Præſidentibus, cum multis annis magnæ gratiæ.

Reſp. Magnæ gratiæ: Dominus retribuat.

Card. Reverendiſſimis Cardinalibus, & Illuſtribus Oratoribus.

Reſp. Magnas gratias, multos annos.

Card. Sanctiſſ. Epiſcopis vita, & felix ad Eccleſias ſuas reditus.

Reſp. Præconibus veritatis perpetua memoria, Orthodoxo Senatui, multos annos.

Card. Sacroſancta Oecumenica Tridentina Synodus, ejus fidem confiteamur, ejus decreta ſemper ſervemus.

Reſp. Semper confiteamur, ſemper ſervemus.

Card. Omnes ita credimus, omnes idipſum ſentimus, omnes conſentientes, & amplectentes ſubſcribimus. Hæc eſt fides S. Petri, & Apoſtolorum: hæc eſt fides Patrum: hæc eſt fides Orthodoxorum.

Reſp. Ita credimus, ita ſentimus, ita ſubſcribimus.

Card. His decretis inhærentes digni reddamur miſericordiis, & gratia primi, & magni ſupremi Sacerdotis Jeſu Chriſti Dei, intercedente ſimul inviolata Domina noſtra Sancta Deipara, & omnibus Sanctis.

Reſp. Fiat, Fiat, Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis Hæreticis.

Reſp. Anathema, anathema.

Poſt hæc mandatum fuit a Legatis, & Præſidentibus ſub pœna excommunicationis omnibus Patribus, ut, antequam diſcederent e civitate Tridentina, ſubſcriberent manu propria decretis Conc. aut ea per publicum inſtrumentum approbarent, qui omnes deinde ſubſcripſerunt, & fuerunt numero CCLV. videlicet, Legati IV. Cardinales II. Patriarchæ III. Archiepiſcop. XXV. Epiſcop. CLXVIII. Abbates VII. Procuratores abſentium cum legitimo mandato XXV. Generales Ordinum VII.

LAUS

L A U S D E O.

Concordat cum originali, in cujus fidem ſubſcripſimus.

Ego Angelus Maſſarellus, Epiſcopus Theleſinus, Sacri Concilii Tridentini Secretarius.
Ego Marcus Antonius Peregrinus, Comenſis, ejuſdem Concilii Notarius.
Ego Cynthius Pamphilius, Clericus Camarinenſis Diœceſis, ejuſdem Concil. Notarius.

CONFIRMATIO CONCILII.

NOs Alexander, S. Laurentii in Damaſo Diaconus Cardinalis, de Farneſio, S. R. E. Vicecancellarius, fidem facimus, & atteſtamur, qualiter hodie die Mercurii, 29. Januarii, M. D. LXIV. Pontificatus Sanctiſſimi Domini noſtri D. Pii, divina providentia Papæ Quarti, anno quinto, in Conſiſtorio ſecreto apud S. Petrum, Reverendiſſ. DD. mei Cardinales Moronus, & Simoneta, nuper reverſi a Sacro Concilio Tridentino, cui uti Sedis Apoſtolicæ Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctiſſ. Domino noſtro, ut infra.

Beatiſſime Pater, in decreto ſuper fine Conc. Oecumenici Tridentini, pridie nonas Decembr. præteriti publicato, ſtatutum fuit, ut per Sanctitatis Veſtræ, & Sanctæ Sedis Apoſt. Legatos, & Præſidentes peteretur nomine dicti Conc. a Sanctitate Veſtra confirmatio omnium, & ſingulorum, quę tam ſub fel. rec. Paulo III. & Julio III. quam ſub Sanctitate veſtra in eo decreta, & definita ſunt. Quapropter nos Joannes Cardinalis Moronus, & Ludovicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Legati, & Præſidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto ſtabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilii Oecumenici Tridentini, ut Sanctitas Veſtra dignetur confirmare omnia, & ſingula, quę

tam

Digitized by Google

tam ſub fel. rec. Paulo III. & Julio III. quam ſub Sanctitate Veſtra in eo decreta, & definita ſunt.

Quibus auditis Sanctitas Sua, viſo, & lecto tenore dicti decreti, & habitis votis Reverendiſſ. DD. Cardinalium, reſpondit per hæc verba.

Petitioni, nomine Concilii Oecumenici Trident. ſuper ejus confirmatione per dictos Legatos nobis factæ, annuentes, omnia, & ſingula, quæ in dicto Concilio tam ſub fel. rec. Paulo III. & Julio III. prædeceſſoribus noſtris, quam Pontificatus noſtri tempore decreta, & definita ſunt, authoritate Apoſtolica, etiam de venerabilium fratrum noſtrorum Cardinalium conſilio, & aſſenſu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Chriſtifidelibus recipi, & inviolabiliter obſervari mandamus, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti. Amen.

Ita eſt. A. Card. Farneſius Vicecancellarius.

BULLA S. D. N. PII,

Divina providentia Papæ Quarti

SUPER CONFIRMATIONE

Oecumenici generalis Concilii Tridentini.

Pius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

BENEDICTUS Deus, & Pater Domini noſtri JESU CHRISTI, Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis, qui reſpicere dignatus Eccleſiam ſuam Sanctam, tot procellis, & tempeſtatibus agitatam, atque vexatam, & gravius in dies laborantem, apto tandem ei ſubvenit, optatoque remedio ad plurimas, & pernicioſiſſimas hæreſes extirpandas, ad corrigendos mores, & reſtituēdam Eccleſiaſticam diſciplinam, ad pacem, & concordiam Chriſtiani populi

puli procurandam: indictum jampridem in Civitate Tridentina Oecumenicum, generale Concilium a piæ memoriæ Paulo III. Prædeceſſore noſtro, & Seſſionibus aliquot habitis cęptum fuerat, ab ejus autem ſucceſſore Julio in eandē urbem revocatum, poſt alias Seſſiones celebratas, variis impedimentis, & difficultatibus objectis, ne tum quidem peragi potuerat: itaque diutius intermiſſum fuerat, non ſine maximo mœrore piorum omnium; cum quotidie magis Eccleſia ejuſmodi remedium imploraret. Nos autem poſt ſuſceptum Sedis Apoſtolicę regimen, tam neceſſarium, ac ſalutare opus, ſicut Paſtoralis ſollicitudo monebat, divinæ miſericordię fiducia perficere aggreſſi, adjuti pio ſtudio chariſſimi in Chriſto filii noſtri Ferdinandi Rom. Imperatoris electi, & aliorū Chriſtianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem conſecuti ſumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare deſtitimus, quodque a Patre luminum aſſidue precati ſumus. Cum enim eam in Urbem undique ex Chriſtiani nominis nationibus conveniſſet, noſtris convocata litteris, & ſua etiam ipſorum pietate excitata, Epiſcoporum, & aliorum inſignium Prælatorum maxima, & Oecumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & ſacrarum litterarum ſcientia, divinique, & humani juris cognitione præſtantes viros, præſidentibus ipſi Synodo Sedis Apoſtolicę Legatis, nobis adeo Concilii libertati favētibus, ut etiam de rebus Sedi Apoſtolicæ proprie reſervatis, liberum ipſi Concilio arbitrium per litteras ad Legatos noſtros ſcriptas, ultra permiſerimus, quæ de Sacramentis, & aliis rebus, quæ quidem neceſſariæ viſæ ſint, tractandæ, definiendæ, & ſtatuendæ reſtabant, ad confutandas hæreſes, ad tollendos abuſus, & emendandos mores, a ſacroſancta Synodo ſumma libertate, diligentiaque tractata, & accurate, ac mature admodum definita, explicata, ſtatuta ſunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium, qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, ut conſenſum eum plane a Domino effectum fuiſſe conſtiterit, idque in noſtris,

atque

atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam ſingulari Dei munere ſupplicationes ſtatim in alma hac Urbe indiximus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt, laudeſque, & gratias divinæ Majeſtati merito perſolvendas curavimus, cum ejuſmodi Concil. exitus ſpem magnam, & prope certam attulerit, fore, ut majores in dies fructus ad Eccleſiam ex ipſius decretis, conſtitutionibuſque perveniant. Cum autem ipſa Sancta Synodus pro ſua erga Sedem Apoſtolicam reverentia, antiquorum etiam Conciliorum veſtigiis inhærens, decretorum ſuorum omnium, quæ noſtro, & Prædeceſſorum noſtrorum tempore facta ſunt, confirmationem a nobis petierit, decreto de ea re in publica Seſſione facto: Nos ex Legatorum litteris prius, deinde poſt reditum eorum ex iis, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, poſtulatione ipſius Synodi cognita, habita ſuper hac re cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ſanctique Spiritus in primis auxilio invocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Chriſtiano utilia, ac ſalutaria eſſe cognoviſſemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu, in Conſiſtorio noſtro ſecreto, illa omnia, & ſingula authoritate Apoſtolica hodie confirmavimus, & ab omnibus Chriſti fidelibus ſuſcipienda, ac ſervanda eſſe decrevimus; ſicut harum quoque litterarum tenore, ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & ſuſcipi, obſervarique decernimus. Mandamus autem in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub pœnis a ſacris Canonibus conſtitutis, aliiſque gravioribus etiam privationis, arbitrio noſtro infligendis, univerſis, & ſingulis venerabilibus Fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis quibuſvis Eccleſiarum Prælatis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & dignitatis ſint, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, ut eadem decreta, & ſtatuta in Eccleſiis ſuis, Civitatibus, & Diœceſibus, in judicio, & extra judicium diligenter obſervent, & a ſubdi-

tis

Digitized by Google

tis quiſque ſuis, ad quos quomodolibet pertinent, inviolabiliter faciant obſervari: contradictores quoslibet, & contumaces per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, etiam in ipſis decretis contentas, appellatione poſtpoſita compeſcẽdo, invocato etiam, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis auxilio: Ipſum vero Chariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, cæteroſque Reges, Reſpublicas, ac Principes Chriſtianos monemus, & per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti obteſtamur, ut qua pietate Concilio per Oratores ſuos affuerunt, eadem pietate, ac pari ſtudio divini honoris, & populorum ſuorum ſalutis cauſa, pro Sedis quoque Apoſtolicæ, & ſacræ Synodi reverentia, ad ejuſdem Concilii exequenda, & obſervanda decreta Prælatis, cum opus fuerit, auxilio, & favore ſuo adſint, neque adverſantes ſanæ, ac ſalutari Concilii doctrinæ opiniones populis ditionis ſuæ recipi permittant, ſed eas penitus interdicant. Ad vitandam præterea perverſionem, & confuſionem, quæ oriri poſſet, ſi unicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concil. commentarios, & interpretationes ſuas edere; Apoſtolica authorit. inhibemus omnibus, tam Eccleſiaſticis perſonis, cujuſcumque ſint ordinis, conditionis, & gradus, quam laicis, quocumque honore, ac poteſtate præditis, Prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, aliis vero, quicumque fuerint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne quis ſine authoritate noſtra audeat ullos commentarios, gloſſas, annotationes, ſcholia, ullumve omnino interpretationis genus ſuper ipſius Concilii decretis quocumque modo edere, aut quidquam quocumque nomine, etiam ſub prætextu majoris decretorum corroborationis, aut executionis, aliove quæſito colore, ſtatuere. Si cui vero in eis aliquid obſcurius dictum, & ſtatutum fuiſſe, eamque ob cauſam interpretatione, aut deciſione aliqua egere viſum fuerit, aſcendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apoſtolicam, omnium fidelium magiſtram, cujus authoritatem etiam ipſa Sancta Synodus tam reverenter agnovit. Nos enim

diffi-

Digitized by Google

difficultates, & controverſias, ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipſa quoque S. Synodus decrevit, reſervamus; parati, ſicut ea de nobis merito confiſa eſt, omnium Provinciarum neceſſitatibus, ea ratione, quæ commodior nobis viſa fuerit, providere. Decernentes nihilominus irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis authoritate ſciēter, vel ignoranter contigerit attentari. Ut hæc autem ad omnium notitiam perveniant, neque quis excuſatione ignorationis uti poſſit, volumus, & mandamus, ut hæ litteræ per aliquos Curiæ noſtrę Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorū, & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam, & clara voce recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique, ut legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amovebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in alma Urbe ad impreſſionem tradantur, quo commodius per Chriſtiani nominis Provincias, & Regna divulgari poſſint; tranſumptis quoque earum, quæ manu alicujus publici Notarii ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, fidem ſine ulla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſervationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romę apud S. Petrum, anno Incarn. Dominicę 1563. 7. Kal. Februarii. Pontificatus noſtri Anno quinto.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Ego F. Card. Piſanus, Epiſc. Oſti. Decanus.

Ego

Ego Fed. Card. Caſius Epiſc. Portuen.
Ego Jo. Card. Moronus Epiſc. Tuſculan.
Ego A. Card. Farneſius, Vicecanc. Epiſc. Sab.

......

Ego R. Card. S. Angeli, major Pœnitent.

......

Ego Jo. Card. S. Vitalis.
Ego Jo. Michael, Card. Saracenus.

......

Ego Jo. Bapt. Cicada, Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Jo. Card. Romanus.
Ego F. M. G. Card. Alex.
Ego F. Clemens Card. Aræcęli.
Ego Jac. Card. Sabellus.

......

Ego B. Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Lud. Card. Simoneta.

......

Ego F. Card. Paciecus, y de Tol.
Ego M. A. Card. Amulius.
Ego Jo. Franc. Card. de Gambara.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego M. S. Card. Conſtant.
Ego Alph. Card. Geſualdus.
Ego Hipp. Card. Ferrar.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.

......

Ego Gui. Aſc. Diac. Card. Cam.
Ego Vitellocius Card. Vitellius.
Ant. Florebellus Lavellinus.

H. Cumyn.

CA-

CATALOGUS
LEGATORUM, PATRUM,

Oratorum, & Theologorum, qui ad Sacroſanctam œcumenicam Tridentinam Synodum convenerunt a principio uſque ad finem, qui fuit die 4. Decembr. M. D. LXIII. ſub Pio IV. Pont. Max.

Quorum nomina, & cognomina, & Patria, & dignitates infra continentur.

HErcules Gonzaga S. R.E. Presb. Card. tit. S.M. Novæ, Mantuanus; obiit Tridenti die 2. Martii. 1563. & ſepultus eſt Mantuæ.

Hieronymus Seripandus S. R. E. Presb. Card. tit. S. Suſannæ, Neapolitanus, obiit Tridenti 18. Martii 1563. & ibi ſepultus in Eccleſia S. Marci, Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini, quorum olim fuerat Generalis.

Joannes Moronus S. R. E. Cardin. Epiſcop. Præneſtinus, Mediolanenſis, in demortui S. R. E. Cardin. de Mantua locum miſſus.

Stanislaus Hoſius S. R. E. Presb. Card. tit. S. Laurentii in Paliſperna, Polonus Uvarmien.

Ludovicus Simoneta S. R. E. Presb. Card. tit. S. Cyriaci in Thermis, Mediolanen.

Marcus Siticus S. R. E. Diaconus, Card. Baſilicæ duodecim Apoſtolorum, Altaemps, Germanus.

Bernardus Navagerius S.R.E. Presbyt.Card. tit. S.Nicol. inter imagines, Venetus, in demortui Cardinalis Seripandi locum miſſus.

Cardinales non Legati.

Carolus a Lotharingia, S. R. E. Presb. Card. tit. S. Apollinaris, Princeps, & Archiepiſcopus Rhemen. Gallus.

Ludo-

Ludovicus Madrutius, S. R. E. Diaconus Card. electus Epiſcopus Tridentinus, Germanus.

Oratores, quorum nomina hic deſcribuntur, juxta eorum loca, quæ in eadem ſacroſancta Synodo habuerunt.

Oratores Eccleſiaſtici ſedebant a manu dextra Legatorum, videlicet.

Antonius de Muglitio, Moravus, Archiep. Pragenſis, Orator Cæſareus.

Georgius Draſcovitius, Croatus, Epiſc. quinque Eccleſiarum, Orator Cæſareus pro Regno Hungariæ.

Valentinus Herbutus, Polonus, Epiſcop. Præmiſcienſis, Orator Sereniſſimi Regis Poloniæ.

Marcus Antonius Bobba, Caſalenſis, Epiſc. Auguſten. in Pedemontio, Sereniſſimi Ducis Sabaudiæ Orator, nunc Cardinalis.

Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Epiſc. Crotonenſis, Orator Excellentiſſimi Ducis Florentiæ, miſſus in locum Joan. Strozii.

Frater Martinus Royas Portalrubeo, Hiſp. Orator Relig. Hieroſolymitanæ.

Oratores ſæculares ſedebant a manu ſiniſtra Legatorum.

Sigiſmundus a Tuun, Tridentinus, Orator Cæſareus:

Ludov. de S.Gelaſio Dominus de Lanſac)
Arnaldus Ferrerius Præſidens in Parlamen. Pariſienſi, &) Oratores Chriſtinaniſſimi Galliarum Regis.
Guido Faber, Jud. major Tholoſæ.)

Ferdinandus Martineus Mazcarenius, Orator Sereniſſimi Regis Portugal.

Nicolaus de Ponte, Doctor & Eques,) Oratores Sereniſſimi Dominii Venetorum.
Matthæus Dandulus, Eques,)

Digitized by Google

Melchior Luſſi eques auratus, Orator ſeptem Cantonum Helvetiorum.

Auguſtinus Paungrattner J. U. D. de Monachio, Orator Excellentiſſimi Alberti Ducis Bavariæ.

Claudius Fernandez Quingnognii, Comes Lunenſis, Orator Regis Catholici in locum Illuſtriſſimi Ferdinandi de Avalos Marchionis Piſcariæ miſſus, obiit Tridenti die 20. Decem. 1563. poſt finem Concilii,ibique ſepultus eſt.

Hic ſeparatim ab aliis Oratoribus ſedebat apud Reverendiſſimum Theleſmum Secretarium S. Synodi, ob contentionem ſuper præcedentia ortam inter ipſum, & Oratores Regis Chriſtianiſſimi.

Patriarchæ.

Antonius Helvius Juſtinopolit. Patriar. Hieroſolymitanus.
Daniel Barbarus, Venetus, electus Patriar. Aquilejenſis.
Joannes Triviſanus, Venetus, Patriar. Venetiarum.

Archiepiſcopi Pauli Tertii.

Ferdinandus Annius, Neapolitanus, Archiepiſc. Amalphitan. nunc Epiſc. Bovinus.

Petrus Landus, Venetus, Archiepiſc. Creten.

Petrus Antonius de Capua, Neapolitanus, Archiepiſcopus Hidruntinus.

Marcus Cornelius, Venetus, electus tunc Archiepiſcopus Spalatrenſis.

Sebaſtianus Leccavella, Græcus, Ord. Præd. olim Archiepiſc. Naxienſis, nunc Epiſc. Latteranen.

Petrus Guerrero, Hiſp. Archiepiſc. Granatenſ.

Antonius Altovitus, Florent. Archiepiſcop. Florent.

Cæſar Cibò Genuenſis, Archiepiſc. Taurinenſis, obiit Tridenti die 26. Decembr. 1562.

Ar-

Digitized by Google

Archiepiſcopi Julii Tertii.

Paulus Æmilius Verallus, Romanus, olim Archiepiſc, Roſſanen. nunc Caputaquen.

Joan. Brunus de Olchinio, Macedo, Regni Serviæ Primas, Archiepiſc. Antibaren.

Joannes Baptiſta Caſtaneus, Romanus, Archiepiſcopus Roſſanen.

Joannes Baptiſta Urſinus, Romanus, Archiepiſc. ſanctæ Severinæ.

Archiepiſcopi Pauli Quarti.

Ludovicus Beccatellus, Bononienſ. Archiepiſc. Raguſinus.

Mutius Calinius, Brixienſis, Archiepiſc. Jadrenſis.

Sigiſmundus Saracenus, Neapolitan. Archiepiſc. Materanus.

Antonius Perrages de Caſtilegio, Hiſpanus, Archiepiſc. Calaritanus.

Julius Paveſius, Brixienſis, Ordin. Prædic. Archiepiſc. Surentinus.

Bartholomæus de Martyribus, Luſitanus, Ord. Præd. Archiepiſc. Bracaren.

Auguſtinus Salvago, Genuenſis, Ord. Prædic. Archiepiſc Genuen.

Archiepiſcopi Pii Quarti.

Philippus Mocenigus, Venetus, Regni Cypri Primas, & Legatus, Archiepiſc. Nicoſien.

Guilielmus d'Avanſon, Gallus, Archiepiſc. Ebredunen.

Antonius Caucus, Venetus, Archiepiſc. Corcyrenſis.

Germanicus Bandinus, Senenſis, electus Archiepiſcopus Senarum.

Marcus Antonius Columna, Romanus, Archiepiſc. Tarentinus, nunc Card. tit.......

Gaſpar de Foſſo, Conſentinus, Ordin. S. Franciſci de Paula, Calab. Archiepiſcopus Rheginus.

Antonius de Mulgitio, Moravus, Orator Cæſareus. Archiepiſcopus Pragenſis.

Maximus de Maximis, Romanus, Archiepiſcopus Amalphitanus.
Gaſpar Cervantes de Gaeta, Hiſpanus, Archiep. Maſſan. nunc Salernitanus.
Leonardus Marinus, Genuenſis, Ord. Præd. Archiepiſc. Lancianenſ.
Octavianus Præconius, Meſſanenſis, Ord. Min. Convent. S. Franciſci, Archiepiſcop. Panorm.
Nicolaus de Pelleve, Gallus, Archiepiſcop. Senonenſis.
Antonius Juſtinianus, Chienſis, Ord. Præd. Græcus, Archiepiſcop. Naxien.
Antonius Puteus Nicænus, Archiepiſcop. Baren.

Epiſcopi Leonis Decimi.

Vincentius Nicoſantius de Fano, Epiſc. Arbenſis.
Joannes Franc. de Fliſco, Genuen. Epiſc. Andrien.
Joan. Thomas de S. Felicio, Neapolit. Epiſc. Caven.

Epiſcopi Adriani Sexti.

Quinctius de Ruſticis, Romanus, Epiſc. Militen.

Epiſcopi Clementis Septimi.

Lucas Bizantius de Catharo, Epiſc. Catharen.
Aloyſius Piſanus, Venetus, Epiſc. Patavin. nunc Card.
Alexander Piccolomineus, Senen. Epiſc. Picentin.
Dionyſius Græcus Ord. min. S. Franciſci de Obſervantia. Epiſcop. Millopotamen.
Gabriel de Veneur, Gallus, Epiſc. Ebroicenſis.
Guilielmus Barton de Montbas, Gallus Epiſc. Lectorenſis.

Epiſcopi Pauli Tertii.

Antonius a Camera, Sabaudus, Epiſc. Bellicen.
Nicolaus Maria Caracciolus, Neapolitanus, Epiſ. Catanen.
Bernardus Bonjoannes, Romanus, Epiſc. Camerinen.
Fabius Mirtus, Neapolitanus, Epiſc. Cajacen.
Scipio Bongallus, Romanus, Epiſc. Civitatis Caſtellanæ.
Georgius Cornelius, Venetus, Epiſc. Tarviſinus.
Vincentius Durantius, Brixienſis, Epiſc. Temularum.
Mauritius de Petra Papien. Epiſc. Vigleven.

Mar-

Martius de Martii Medices, Florentinus, Epiſc. Marſicen.
Joannes Vincentius Michaelius, Barolitanus, Epiſcopus Minebinen.
Gabriel de Bouveri, Gallus, Epiſc. Andegaven.
Leonardus Haller, Germanus, Epiſc. Philadelphien.
Lud. Vanninus de Theodolis, Forolivienſ. Epiſc. Britonorien. obiit Tridenti die 11. Menſis Jan. 1563.
Ægidius Falceta, Cingulanus, Epiſcop. Caprulanus, nunc Britonorienſis.
Julius Contarenus, Venetus, Epiſc. Civitatis Bellunen.
Thomas Caſſellus, Roſſanen. Ord. Prædic. Epiſc. Caven. junior.
Hippolythus Arivabenus, Mantuanus, Epiſc. Hierapetren.
Hieronymus Machabæus, Rom. Epiſc. Caſtren.
Petrus Auguſtinus, Hiſp. Epiſc. Oſcen. & Jacenſis.
Jacobus Naclantus, Florentinus, Ord. Prædic. Epiſcop. Clodienſis.
Bartholomęus Sirigio, Creten. Græcus, Epiſc. Caſtellaneten.
Thomas Stella, Venetus, Ordinis Prædicatorum, Epiſc. Juſtinopolitan.
Petrus du Val Gallus, Epiſc. Sagienſis.
Joan. Antonius Pantuſa, Conſentinus, obiit Tridenti, die 27. Octobr. 1562. Epiſc. Litterienſis.
Joannes Baptiſta de Groſſis, Mantuanus, Epiſc. Regienſis.
Joannes Guarez, Luſitanus, Ordin. Sancti Auguſtini, Epiſc. Conimbricen.
Philippus Ricabella, Recanaten. Epiſc. Recanat.
Joan. Jacobus Barba, Neapolitan, Ord. S. Auguſtini, Epiſcop. Interamnen.
Michael a Turre, Utin. Epiſc. Ceneten.
Pompejus Zambeccarius, Bonon. Epiſc. Sulmonen.
Joan. Beroaldus, Panormitanus, Epiſc. S. Agathæ.
Antonius Scarampus, Aquenſis, Epiſc. Nolanus.
Antonius de Comitibus, Genuen. Ord. Præd. Epiſc. Brugnacen.

Digitized by Google

Cæſar Fogia Roſſanen. Epiſc. Umbriaticen.
Cæſar Comes a Gambara, Brixien. Epiſc. Tortonen.
Jo. Baptiſta de Bernardis, Lucen. Epiſc. Adjacen.
Martinus Perezius de Ayla, Hiſp. Epiſc. Segobienſ.
Nicolaus Pſalme, Gallus, Epiſc. Verdunen.
Alphonſus Roſettus, Ferrarienſis, Epiſc. Chomaclen. nunc Ferrarien.
Julius Pariſianus, de Tolentino, Epiſc. Ariminen.
Bartholomæus Sebaſtianus, Hiſp. Epiſc. Pacten.
Franciſcus Lambertus, Sebandus, Epiſc. Nicien.
Maximilianus Doria, Genuen. Epiſc. Naulen.
Euſtachius du Bellay, Gallus, Epiſc. Pariſien.
Bartholomæus de Capranica, Romanus, Epiſc. Carinien.
Ennius Maſſarius de Narnia, Epiſc. Ferettanus.
Achilles Brancia, Neapol. Epiſc. Boven.
Jo. Franciſ. Verdura, Meſſanen. Epiſc. Chironen.
Albertus Duimius de Gliricis, Ord. Prædic. de Catharo, Epiſc. Veglen.
Joannes Antolinez de Bricianos de la Ribera, Hiſpan. Epiſc. Juvenacen.
Triſtanus de Bizet, Gallus, Epiſc. Xantonen.

Epiſcopi Julii Tertii.

Aſcanius Gerardinus de Amelia, Epiſcop. Cattacen.
Marcus Gonzaga, Mantuanus, Epiſcop. Auſſeren.
Baldovinus de Baldovinis, Piſanus, Epiſcop. Averſanen.
Petrus Franciſcus Pallavicinus, Genuen. Epiſc. Alerienſis.
Ægidius Fuſcararius, Bono. Ord Prædicat. Epiſc. Mutinen.
Timotheus Juſtinianus de Chio, Græcus, Ord. Præd. Epiſcop. Calamonenſis.
Didacus de Almanſa, Hiſpanus, Epiſc. Caurien.
Lactantius Roverella, Ferrarien. Epiſc. Aſculanus.
Ambroſius Monticula, Lunenſis, Sarzanen. Epiſc. Signinus.
Sebaſtianus Gualterius, Urbevetanus, Epiſc. Viterben.
Honoratus Faſcitellus, Monachus, Ord. S. Bened. Nea-
poli-

politanus, qui obiit Romæ in Menſe Martio 1564. Epiſc. Inſulanus.
Petrus Camajanus, Aretinus, Epiſc. Feſularum.
Horatius Græcus, Trojanen. Apulus, Epiſc. Leſinen.
Fabius Cuppalata, Placentinus, Epiſc. Lachedonen.
Gaſpar de Caſal, Luſitanus, Ord. S. Aug. Epiſc. Leirien.
Bernardinus de Cuppis, Romanus, Epiſc. Auximanus.
Joannes de Morvilliers, Bleſenſis, Gallus, Epiſc. Aurelianen.
Julius Gentilius, Tortonen. Epiſc. Vulturarien.
Adrianus Fuſcovius, Romanus, Epiſc. Aquinas.
Antonius de S. Michaele, Hiſpanus; Ord. S. Franciſci de Obſer. Epiſc. Montis Marani.
Hieronymus Melchiorius, Recanatenſis, Epiſc. Maceraten.
Petrus de Petris de Monte, Aretinns, Epiſc. Lucerinus.
Cæſar Jacomellus, Romanus, Epiſc. Bellicaſtren.
Julius Grittus, Venetus, Epiſc. Parentinus.
Jacobus Silverius Piccolomineus, de Celano, Epiſcop. Aprutinus.
Ludovicus de Bezè, Gallus, Epiſc. Melden.
Jacobus Mignanellus, Senen. Epiſc. Groſſetan.
Jo. Andr. Cracius de Tybure, Epiſc. Tyburtin.
Franciſc. Ricardotus, Burgundus, Epiſc. Atrebaten.
Carolus Cicada; Genuenſ. Epiſc. Albiganenſ.
Franc. Maria Piccolomineus, Sen. Epiſc. Ilcinen.
Acciſculus Moya de Contreras, Hiſp. Epiſc. Vicen.
Galeatius Roſcius de Interamna, qui obiit Tridenti, die 16. Octobr. 1563. Epiſc. Aſſiſen.
Jacobus Maria Sala, Bonon. Epiſc. Vivarien.
Gabriel de Monte S. Sabini, Epiſc. Heſinus.
Marianus Sabellus, Rom. Epiſc. Eugubinus.
Agapitus Bellhomo, Rom. Epiſc. Caſertanus.
Julius Cananius, Ferrarien. Epiſc. Hadrienſ.
Julius Galletus, Piſanus, Epiſc. Alexanen.
Hieronymus Burgenſis, Gallus, Epiſc. Catalaunen.

Epiſcopi Pauli Quarti.

Scipio Æſtenſis, Ferrarien. Epiſc. Caſalen.
Didacus Sarmiento de Sottomajor, Hiſpanus, Epiſc. Aſturicen.
Thomas Goduellus, Anglus, Epiſc. Aſaphen.
Fauſtus Capharellus, Rom. Epiſc. Fundanus.
Belliſarius Baldinus, Neapol. Epiſc. Larinen.
Urbanus Vigerius de Ruere, Genuen. Epiſc. Senogallien.
Jacobus Suretus, Græcus, Epiſc. Milopotamen. junior.
Jo. Baptiſta Oſius, Romanus, Epiſc. Reatinus, obiit die 12. Novembr. 1562.
Marcus Laureus, Tropienſis, Ord. Præd. Epiſc Campanien.
Franciſcus de Beauquere, Gallus, Epiſc. Metenſis.
Jo. Franciſcus Commendonus, Venetus; Epiſc. Zacynthen. nunc Card.
Carolus de Graſſis, Bonon. Epiſc. Montis Faliſci.
Arias Gallego, Hiſp. Epiſc. Gerunden.
Hieron. Gallego, Hiſp. Epiſc. Oveten.
Hercules Rettinger, German. Epiſc. Laventinus.
Julius de Rubeis, Polian. Epiſc. S. Leonis, obiit Romæ in menſe Martio 1563.
Joan. de Munnatones, Hiſp. Ord. Sancti Auguſtini, Epiſc. Segobricen.
Franciſcus Bianco, Hiſp. Epiſc. Aurien.
Vincentius de Luchis, Bonon. Epiſc. Anconitanus.
Pompejus Piccolomineus de Aragonia, Epiſc. Tropien.
Petrus Barbaricus, Venetus, Epiſc. Curzolen.
Franciſcus Bachodius, Sabaudien. Epiſc. Gebennen.
Carolus de Angennes, Gal. Epiſc. Cenoman.
Hieron. de Nichiſola, Veron. Ord. Præd. Epiſc. Theanen.
Marcus Antoni. Bobba, Caſalen. Epiſc. Auguſten. nunc Card.
Jacobus Lomellinus, Meſſanen. Epiſc. Mazarien.
Donatus de Laurentiis, de Aſculo, Apulus, Epiſc. Arianen.
Petrus Contarenus, Venetus, Epiſc. Paphen.

Pe-

Petrus Daneſius, Gallus, Epiſc. Vauren.
Hieronymus Savorgnanus, Forojulien. Epiſc. Sibinicen.
Philippus du Bec, Gallus, Epiſc. Veneten.
Carolus de Roucy, Gallus, Epiſc. Sueſſionen.
Georgius Draſcovitius, Croatus, Epiſc. Quinque Eccleſ.
Franciſcus de Aguirre, Hiſp. Epiſc. Crotonen.
Andreas de Gueſta, Hiſp. Epiſc. Legionen.
Antonius Gorrionero, Hiſp. Epiſc. Almerien.
Antonius Auguſtinus, Hiſpan. Epiſc. Ilerden.
Angelus Maſſarellus, Septempedanus, Epiſc. Theleſin.
Antonius Ciurelia, Barenſis, Epiſc. Buduenſis.
Dominicus Caſablanca, Meſſan. Ord. Prædic. Ep. Vecenſis.
Petrus Faunus, Coſtacciarius, Epiſc. Aquen.
Jo. Carolus Bovius, Bonon. Epiſc. Oſtunen. nunc Archiepiſc. Brunduſinus.
Hugo Boncompagnus, Bon. Epiſc. Veſtanus, nunc Card. tit. S. Six. deinde Pon. Max. 1572. nuncupatus Greg. XII.
Salvator Pacinus, de Colle, Epiſc. Cluſinus.
Lupus Martinez, Hiſp. Epiſc. Elnen.
Carolus d'Eſpinay, Gallus, Epiſc. Dolen.
Ægidius Spifame, Gallus, Epiſc. Nivernen.
Antonius Sebaſtianus Minturnus, de Traject. Ep. Uxentin.
Bernardus del Bene, Florentinus, Epiſc. Nemauſen.
Dominicus Bolanus, Venetus, Epiſc. Brixien.
Jo. Antonius Vulpius, Comen. Epiſc. Comen.
Ludovicus de Genoilhac, Gallus, Epiſc. Tutellen.
Philippus Maria Campegius, Bonon. Epiſc. Feltren.
Jo. de Guignones, Hiſp. Epiſc. Calaguritan.
Didacus Covarruvias de Leyva, Hiſp. Epiſc. Civitaten.
Philippus Gerius, Piſtorien. Epiſc. Iſclanen. nunc Aſſiſien.
Jo. Antonius Fachinettus, Bon. Epiſc. Neocaſtren. poſtea Patriarcha Hieroſol. S. R. Eccl. Presb. Card. tit. SS. 4. Coronatorum, ac tandem Pont. Max. dictus Innoc. IX.

Epiſcopi Pii Quarti.

Hippolytus Capilupus, Mant. Epiſc. Fanen.

Jo.

Jo. Fabritius Severinus, Neapolitanus, Epiſc. Aceren.
Martinus Balduino Rithovius, Epiſc. Ipren.
Antonius Havetius, Ord. Prædicat. Flander, Ep. Namurc.
Conſtantinus Bonellus, Feretra. Epiſc. civitatis Caſtelli.
Julius Superchius, Ord. Carmelitarum, Mantuanus, Epiſc. Accien. nunc Caprulan.
Matthæus de Concinis, Florentinus, Epiſc. Cortonenſ.
Nicolaus Sfondratus, Mediolanenſis, Epiſc. Cremonenſ. Card. a Greg. XIII. 1583. 12. Decembr. & Papa die 5. Decembr. 1590. appellatus Greg. XIV.
Ventura Buffalinus, Romanus, Epiſc. Meſſanenſ.
Ludovicus de Bueil, Gallus, Epiſc. Vencien.
Hieronymus Galleratus, Mediol. Epiſc. Sutrinus.
Jo. Petrus Delphinus, Venetus, Ord. Canon. Regularium, Epiſc. Zacynthi, & Cephaloniæ ſecundus.
Jo. Andreas Bellonius, Meſſanen. Epiſc. Maſſalub.
Georgius Ziſchuvid, Hungarus, Ord. Min. S. Franc. de Obſerv. Epiſc. Signien.
Federicus Cornelius, Venetus, Epiſc. Bergomen.
Stephanus Bouther, Gallus, Epiſc. Coriſopiten.
Jo. Paulus Amanius, Cremenſ. Epiſc, Anglonen.
Alexander Sfortia, ex Comit. de S. Flora, Epiſc. Parmen. nunc Card. tit. S. Mariæ in Via.
Antonius le Cirier, Gallus, Epiſc. Abrincen.
Andreas Mocenicus, Venetus, Epiſc. Nimoſien.
Benedictus Salvinus, Firmanus, Epiſc. Verulanus.
Guilielmus Caſſador. Hiſp. Epiſc. Barcinonen.
Petrus Gonzalez de Mendozza, Hiſp. Epiſc. Salmanti.
Martinus de Corduba de Mendozza, Hiſp. Ordin. Prædic. Epiſc. Dertuſen.
Julius Magnanus, Placent. Ord. Min. C. S. Fran. Ep. Calven.
Valentinus Herbutus, Polonus, Epiſc. Præmislien.
Simon Aleotus, Forojulien. electus Epiſc. Forojulien. mortuus eſt Tridenti die 20. Auguſti 1562.
Petrus de Xaque, Hiſp. Ord. Præd. Epiſc. Nilochen.

Pro-

Proſper Rebiba, Meſſanen. Epiſc. Trojanus.
Melchior Aroſmediano, Hiſp. Epiſc. Guadixen.
Hippolytus de Rubeis, Parmenſis, Epiſc. Papien.
Didacus de Leon, Hiſp. Ord. Carmel. Epiſc. Columbrien.
Annibal Saracenus, Neap. Epiſc. Licien.
Paulus Jovius, Comen. electus Epiſc. Nucerien.
Hieronymus Triviſanus, Venetus, Ord. Præd. mortuus eſt Trident. die 9. Sept. 1562. Epiſc. Veronen.
Hieron. Ragazzonus, Venetus Ep. Famaguſt. poſtea Berg.
Romulus de Valentibus, de Trebia, Epiſc. Converſan.
Lucius Maranta, Venuſinus, Epiſc. Lavellinen.
Simon de Nigris, Genuen. Ep. Sarzanẽ. mortuus Cardinal.
Theophilus Gallupus, Tropien. Epiſc. Oppiden.
Julius Simoneta, Mediolanen. Epiſc. Piſauren.
Petrus de Albret, Gallus, Epiſc. Convenarum.
Jacobus Guidius, Volaterranus, Epiſc. Pennen. & Adrien.
Didacus Ramirez, Hiſp. Epiſc. Pampilonen.
Franciſcus de Gado, Hiſp. Epiſc. Lucen.
Joannes Clauſſe, Gallus, Epiſc. Senecen.
Jacobus Gibertus de Nogueras, Hiſp. Epiſc. Aliphan.
Jo. Annius, Neapol. Ep. Hipponen. & Coadjutor Bovinus.
Antonius Maria de Salviatis, Romanus, in Gallia, Epiſc. S. Pauli, poſtea Card. a Greg. XIII. 1583.
Matthęus Priulus, Venetus, Ep. Æmon. nunc Vicentinus.
Thomas Lilius, Bon. Epiſc. Soranus, deinde Plac.
Hieronymus Guerinus, Feretranus, Epiſc. Imolen.
Thomas Oyerlaithe, Hibernus, Epiſc. Roſſen.
Franciſcus de la Valete, Gallus, Epiſc. Vabren.
Fabius Pignatellus, Neapolitanus, Epiſc. Monopolitanus.
Carolus de Vicecomitibus, Mediolanen. Epiſc. Vintimilien. mortuus Card. tit. SS. MM. Viti, & Modeſti, in Macello.
Joannes Coloſvarinus, Hungarus, Ordin. Prædicat. obiit Tridenti die 24. Novembris, Anno 1562. Ep. Canadien.
Andreas Dudítius Sbardellatus, Hungarus, Epiſc. Tinien. nunc Quinque Eccleſ.

Spi-

Spinellus Bencius Politianus, Epiſc. Montiſpolitiani.
Franciſcus Abundius, Caſtillioneus, Epiſc. Bebien. nunc Card. tit. S. Nicolai inter imagines.
Stanislao Faleſchi, Polonus, Epiſc. Theodoſien.
Eugenius Ohairt, Hibernus, Ord. Præd. Epiſc. Achaden.
Donatus Magongial, Hibernus, Epiſc. Rapoten.
Guido Ferrerius, Pedemõtanus, Ep. Vercellẽ. nunc Card. tit. S. Euphemię, deinde S. S. Viti, & Modeſti MM. in Macell.
Jo: Baptiſta Sighicellius, Bonon. Epiſc. Faventinus.
Sebaſtianus Vantius, de Arimino, Epiſc. Urbevetan.
Jo. Baptiſta Lomellinus, Meſſanen. Epiſc. Gardien.
Jo. Baptiſta Millanenſis, Florent. Epiſc. Marſican.
Auguſtinus Mollignatus, Vercellenſis, Epiſc. Trivicanen.
Carolus Grimaldus, Genuen. Epiſc. Savonen.
Fabritius Landrianus, Mediolanen. Epiſc. S. Marci.
Bartholomæus Ferratinus, Amerinus, Epiſc. Amerinus.
Petrus Fragus, Hiſp. Epiſc. Uſellen.
Hieronymus de Gadis, Florent. Epiſc. Cortonen.
Franciſcus Contarenus, Venetus, Epiſc. Paphen.
Jo. Delphinus, Venetus, Epiſc. Torcellanus.
Alexander Molus, Comen. Epiſc. Minoren.
Hieronymus Vielmus, Venetus, Ord. Pręd. Epiſ. Argolicen.
Franciſcus Raguſeus Ord. S. Franciſci de Obſer. E. March.

Abbates.

Ludovicus de Baiſſey Abbas Ciſterc. & Generalis.
Hieronymus Sochier, Gallus, Abb. Claravalen.
Simplicianus Abb. Salvatoris Papiæ, de Vultolina, Congregationis Caſſinen.
Stephanus Catanius, Novarien. Abb. S. Mariæ Gratiarum, Placentin. dictæ Congregat. Caſſinen.
Auguſtinus Loſcus, Hiſpanus, Abb. S. Benedicti de Ferraria, Congregat. Caſſinen.
Eutichius de Cordes, Antuerpien. Abb. S. Fortunati apud Baſſianum, Congregat. Caſſinen.
Claudius de Sainctes, Gallus, Abbas Lunevillan.

Coſm.

Coſm. Damianus Hortulanus, Hiſp. Abb. Villæbertrandi.

Generales.

Vincentius Juſtinianus, Genuen. Generalis Ordin. Prædicator. Cardin. Pii V.

Franciſcus Zamorra, Hiſpanus, Generalis Ord. Min. de Obſervantia.

Antonius de Sapientibus, Auguſtanus, Generalis Ord. Min. Conventualium.

Chriſtophorus Patavinus, Generalis Ord. Heremit. S. A.

Jo.Baptiſta Migliavacca, Aſten.Gen. Ord. S. Mariæ Serv.

Stephanus Fazinus, Cremon. Provincialis Lombardiæ, pro Generali Carmelitarum.

Jacobus Lainez, Hiſpanus, Præpoſitus Generalis Soc. Jeſu.

Thomas Tiphernas Civitatis de Caſtello, in Umbria, Generalis Capuccinorum.

Doctores Legum pro ſacro Concilio miſſi.

Gabriel Paleottus, Bonon. Auditor Rotæ, nunc Card. tit. S. Nerei, & Achillei.

Scipio Lancellotus, Rom. Advocatus Conſiſtorialis, Card. a Greg. XIII. 1583.

Jo. Bapt. Caſtellius, Bonon. Promot. deinde Epiſc. Arim.

Michael Thomaſius, Majoricen. Doctor Decretorum.

Theologi a Summo Pontifice miſſi.

F. Petrus de Soto, Ordin. Prædicatorum, Hiſp. obiit Tridenti menſe Aprilis, 1563.

Alphon. Salmeron, Hiſp. Societatis Jeſu.

Franciſcus Torenſis, Legionenſis, Doct. Theol. Hiſpanus.

Antonius Soliſius, Doctor Theologus Hiſp.

F. Camillus Campegius Papien. Inquiſ. Ferrariæ, Ord. Præd.

F. Hieronymus Bravo, Hiſp. Ord. Prædicatorum.

Fr. Adrianus Valentinus, Vener. Ord. Prædic. in demortui Fr. Petri de Soto locum, nunc Illuſtr. Dominii Veneti Inquiſitor Generalis.

Do-

Doctores Theologicæ facultatis Pariſienſis, miſſi a Carolo IX. Galliarum Rege Chriſtianiſſimo.

Nicolaus Maillad, Decanus facultatis Pariſienſis.
Joannes Peletier.
Antonius Demochares.
Nicolaus de Bris.
Jacobus Hugonis, Franciſcanus, idem etiam Procurator Reverend. Joan. Urſini, Epiſcopi Trecorenſis.
Simon Vigor.
Ricardus du Pre.
Natalis Pailet, obiit Tridenti 7. Kal. Decembr. 1562.
Robertus Fournier.
Antonius Coquier.
Lazarus Broychot.
Claudius de Sainctes, Carnot. Canon. Regularis.

Theologi miſſi a Philippo 2. Rege Catholico.

Coſm. Damianus, Hortulanus, electus Ab. Villæbertrandi.
Ferdinandus Tritius Doct. Theologus, Canonicus Caurien.
Ferdinand. Velloſillus Doct. Theolog. Canonic. Saguntinus.
Thomas Daſſio I. U. D. Canonicus Valentinus, Licenciat.
Antonius Covarruvias, Auditor Granaten.
Ferdinandus Mincaſenſis, Decretorum Doctor.
Frater Joannes Ramirez, Hiſpanus, Miniſter Provinc. D. Jacobi.
Frater Alphonſus Contreras, Commiſſarius Ord. Min. in Curia Regis Hiſpaniæ.
Frater Michael de Medina, Hiſp. Ord. Min. S. Theol. D.
Frater Joan. Lobera, Hiſpan. S. Theologiæ Lector Salmanticæ, miſſus in ſocietatem Miniſtri Provinc. D. Jacobi ſup. memorati.
Coſmus Palma Fonteyus, Sacræ Theologiæ lector Hiſpanus, Hortulani Abb. Socius.
F. Jo. Gallo, Hiſp. Ord. Prædicat.
Fr. Petrus Fernandez, Hiſp. Ord. Præd. in ſocietate Magiſtri Gallo.

Fra-

Frater Deſiderius de S. Martino, Panor. Ord. Carmelit.
Michael Bajus ab Atho, Sacræ Theologiæ Doctor.
Jo. Heſſels a Lovanio, S. Theologiæ Doctor.
Cornelius Janſenius, Hulſtenſis, S. Theologiæ Doctor.

Theologi miſſi a Rege Portugalliæ.

Fr. Franciſcus Foriero, Ord. Præd.
D. Jacobus a Payva de Andrade, Luſitanus, Doct. Theolog.
D. Melchior Cornelius, Decretorum Doctor, Senator Regis Portugaliæ.

Ab Excellentiſſimo Duce Bavariæ.

Joannes Cavillonius, Flander, ex Societate Jeſu.

Procuratores Epiſcoporum abſentium.

Marchantius, Doctor Theologus, pro illuſt. Card. de Mendozza, Epiſc. Burgen.
Jo. Gotardus Cler. ſæc. Germanus, pro Epiſc. Ratisbon.
Georgius Hochenvarter Cler. ſæc. Doct. Theologus, Suffraganeus pro Rever. Epiſc. Baſileenſi.
Frater Felicianus Ninguarda a Morbinio, Ord. Præd. pro Illuſt. D. Salisburg. Orator.
Petrus Cumei, Doctor Theologus, Can. Malacitanus, pro Rev. Malacitano.
Jo. Delgadus, Doct. Theol. Canonicus Tudenſis, pro Rever. D. Jo. de S. Æmiliano, Epi. Tudenſi.
Gaſpar Cardillus, Villalpandeus, Segob. Doctor Theolog. pro Rever. Epiſc. Abulen.
Frater Jo. de Ludenna, Doctor Theologus, Ord. Præd. pro Rever. Epiſcop. Saguntino.
F. Franciſcus Orantes, Lector Valliſoleti, Ord. Minorum, pro Rev. Epiſc. Palentino.
Cæſar Ferrantinus, Sueſſanus, Doct. Theologus, pro Rever. Epiſc. Sueſſano apud Rever. Illerdenſem.

Procuratores Ordinum.

Jo. Coutignon D. Gallus, Prior, & Proc. Ord. Cluniacẽſis.
Nicolaus Boucherat, Gallus, Prior monaſterii de Recluſo, Procurator Generalis Ord. Ciſtercien.

Theo-

Theologi ſaeculares, & Doctores Juris Canonici.

Georgius Gerard. Gallus, Doctor Theol. cum Rev. Andegavenſi.

Gentianus Hervetus, Gallus, cum Illuſtr. & Rever. Cardinale a Lotharingia.

Franciſcus Sancius, Decanus facultatis Theologicæ, & Can. Salmantic. cum Rever. Salman.

Matthæus Guerra, Conſentinus, Calaber, Presb. ſæcularis, cum Rever. Epiſc. S. Marci.

Federicus Pendaſius cum Illuſtr. Card. de Mantua, Legato S. Conc.

Jo. Franciſcus Lombardus, cum Illuſtr. Card. Seripando, Legato S. Concilii.

Petrus Mercatus; Theologus, cum Rever. Vicenſi.

Trigilius, Doctor Theologus, Canonicus Legionen. cum Reveren. Legionen.

Sobanus, Doct. Theologus, cum Rever. Legionen.

Antonius Leitonius, Doct. Theol. cum Rev. Conimbricenſi.

Petrus Fontidonius, D. Theol. cum Reverendiſſ. Salmãtino.

Joannes Villetta, D. Theol. cum Reverendiſſ. Barcinonen.

Jo. Fonſeca, D. Theol. cum Reverendiſſ. Epiſc. Granat.

Michael Oroncuſpe, D. Theol. cum Rever. Epiſ. Pampilon.

Alphonſus Fernandez de la Guerra. Hiſp. Doctor Theologus, cum Rever. Gnadixen.

Michael Ytero D. U. I. cum Rever. Epiſc. Pampilon.

Joſephus Puebla, Doct. Theolog. cum R. Epiſ. Civitaten.

Jo. Chiacon, Doct. juris Canonici, cum R. Epiſc. Almer.

Antonius Garſias, Doctor Theologus, cum Reverendiſſ. Epiſc. Oveten.

Benedictus Arias Montanus, Ord. S. Jacobi, Doctor Theologus, cum Rever. Segobien.

Joannes Barcellona, Theol. cum Rever. Epiſc. Uſcellen.

Doctores Galli Ordinis S. Benedicti.

Joan. Carthougne, Doctor Theologus.

Joan. de Verdun, Doctor Theologus.

Theolo-

Theologi Ord. F. Prædicatorum.

Angelus Cioſius Florentinus, cum Illuſtr. Card. Mantuano Legato S. Conc.

Seraphinus de Caballis, Brix. Provinc. terræ S. cum Rev. ſuo Generali.

Heliſæus Cadys, Venetus, Theologus, cum Reverend. Archiepiſc. Pragon.

Petrus Aridien. Gallus, cum Rev. D. Cenomanen.

Bernardus Bernardi, Gallus, Inquiſitor Avinion. Vicar. Congreg. Franciæ, cum Rev. D. Nemauſenſi.

Joan. Matthæus Valdina, cum Rever. D. Tarentino.

Petrus Martyr Coma, Hiſpan. cum Rev. D. Gerundenſi.

Petrus Zatores, Hiſp. cum Reverend. D. Dertuſenſi.

Antonius de Groſupto, cum Reverend. D. Viglevanenſi.

Aurelius De Chio, cum Reverend. D. Spalatrenſi.

Adrianus Valentinus, Tenetus, cum Rever. D. Nicoſienſi.

Marcus Medices, Veronen. cum Reverend. D. Ceneten.

Benedictus Herba, Mantuanus, cum Rever. D. Brixienſi.

Michael de Aſt, Genuenſis, Prior S. Laurentii.

Conſtantinus Coccianus Iſorella, cum Revered. Dom. Montispolitiani.

Henricus de Sancto Hieronymo, cum Rev. D. Bracarenſi.

Ludovicus de Soto major, cum Reverendiſſ. D. Georg. de Tuyde.

Baptiſta de Lugo, cum Reverend. D. Veronenſi.

Hieronymus Barolus, Papien.

Nomina Fratrum Theologorum S. Franciſci de Obſervantia.

Aloyſius de Burgonovo, Italus, Sacræ Theolog. Lector, Bononienſis, Commiſſarius Generalis, nunc Ordinis Generalis.

Thomas de Sogliano, Italus, Provinc. Bonon. Miniſt.

Antonius de Padua, Luſitanus, Ordinis Secretarius.

Bonifacius Raguſeus, Apoſtolicus Prædicator Terræ S. Gubernator; nunc Epiſc. de Staguo in Dalmatia.

Digitized by Google

Angelus de Petriolo, Italus, Lector Sacræ Theologiæ Peruſiæ.
Angelus Juſtinianus, Italus, Lector Sac. Theologiæ Janue.
Vincentius de Meſſina, Italus, Sac. Theol. Lector Neapoli.
Julius Paſſiranus, Urceanus, Italus, Sacræ Theol. Lector Bergomi.
Jacobus Alani, Gallus, Theol. cum Reverend. Epiſcop. Veneten.

Nomina omnium Theologorum Ord. Fr. Minor. Conventual. exiſtentium in ſacro Concilio.

Marcus Ant. Gambaronus a Lugo, ſocius Relig.
Bartholomæus Golphus de Pergula, Prædicator Illuſtr.
Joannes Tertius, Bergomen. Lector Theologiæ publicus in Gymnaſio Papienſi.
Clemens Thomaſinus de Florentia, Regens in Conventu S. Crucis de Florentia.
Auguſtinus Balbus a Lugo.
Joannes Baptiſta Ghiſulphus, Ordin. Scriba.
Antonius de Grignano, Regens S. Antonii de Patavio.
Lucius Anguſiola, Placentinus, Regens S. Franc. Bononiæ.
Maximianus Bevianus, Cremen. Orator pro Religione, & Inquiſitor Paduæ.
Octavianus Charus de Neap. Regens S. Lauren. de Neap.
Antonius Poſius de Monte Ilcino, Regens in Conventu Duodecim Apoſtolorum Romæ.
Bonaventura Meldulen. Regens in Conventu Parmæ.
Martialis Peregrinus, Calaber, Regens in Conv. Ferrariæ.
Antonius a Cubalo, Feltren.
Andreas Schynopius de Amandula, cum Rever. Dom. Cathanzario.
Balthaſſar Criſpus, Neapolitanus, cum Rev. D. Tropien.

Theologi Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini.

Thaddæus Peruſinus, cum Rever. Dom. Salviato, nunc Generalis.

Jo.

Jo. Paulus Recanatenſis, cum Rev. D. Quinque Eccleſiar. Oratore pro Regno Hungariæ.

Simon Florentinus, cum Illuſtr. Card. Seripando, Legato.

Cherubinus Lavoſius de Caſſia, cum Rever. D. Vercellen.

Gabriel Verratelus, Anconitanus.

Ambroſius Veronenſis, Prior Conventus S. Marci in Urbe Trid.

Jo. Baptiſta Burgos, Valentinus, Hiſp.

Antonius Modulphenſis, cum Reverend. D. Pragen. Oratore.

Ægidius Vollateranus, cum Rever. Epiſcopo Thinien.

Eugenius Piſaurienſis in præterita Quadrag. Concilii Prædicator celeberrimus.

Adamantius, Florentinus, cum Illuſtr. Card. Madrutio.

Aurelius Coriſmaltenſis, cum D. Orat. Helvetiorum.

Balthaſſar Maſſanus, cum Reve. Epiſc. Catanien.

Sebaſtianus Fanenſis, ejuſdem Ord. Scriba.

Chriſtophorus de Sanctoriis Burgenſis, Hiſp.

Simon de Brazzolatis, Patavinus.

Angelus Ferrus, Venetus, cum Rever. D. de Oſma.

Petrus Luſitanus, cum Rever. D. Leirienſ.

Theologi Ordinis Fratrum Carmelitarum.

Jo. Jacobus Cherecatus, Vicentinus, Provin. Venetiarum, nunc Procurator Generalis Ordin.

Theodorus Maſius, Mantuanus, cum Rever. Domino Cremonenſi.

Sylveſter Confeſſor Illuſtr. Card. Mantuani.

Lucretius Aſolanus, cum Rever. D. Patriar. Venetiarum.

Nicolaus Gallus, cum Rever. P. Generali.

Eraldus Gallus, cum Rever. P. Generali.

Laurentius Lauretus, Venetus, cum Reverend. Patre Generali.

Angelus Ambroſinus, Venetus.

Theologi Ord. Fratrum Servorum.

Stephanus Bonutius, Aretinus.

Amans pro Congregatione Servorum, cum Rever. D. Sebinic.

Officiales S. Concilii Trid.

Epiſcopus Cavenſis, Commiſſarius.
Epiſcopus Theleſinus, Secretarius.
Ludovicus Bondonius, Magiſt. Ceremoniarum.
Antonius Marcellus, Depoſitarius.

Cantores Sacri Concilii.

Simon Bartolinus, Peruſinus.
Joan. Aloyſius de Epiſcopis, Neapolit.
Bartholomæus Conte, Gallus.
Matthias Albo, de Fulginio.
Franciſcus Buſtamante, Hiſp.
Jo. Antonius Latinus, Beneventanus.
Franciſcus Druda, Callienſis.
Lucas Longincus, Giſonen.
Petrus Scorteccius, Aretinus.

Notarii.

Marcus Antonius Peregrinus, Comenſis, & Cynthius Pamphilus, de S. Severin.
Hieronym. Gambarus, Brixienſis, Forenſis.

Curſores SS. D. N. & Sacri Concilii.

Nicolaus de Matthæis, &) Allobroges.
Jacobus Carra.)

NU-

NUMERUS

PRÆLATORUM

Cujuſcumque Nationis qui ad œcumenicam Tridentinam Synodum convenere.

	(Itali	187	Per Procuratores 2
	(Galli	26	Per Procuratores 1
	(Germani	2	Per Procuratores 4
	(Hiſpani	31	Per Procuratores 4
	(Luſitani	3	
	(Græci	6	
Præ-	(Poloni	2	
lati	(Hungari	2	
	(Angli	1	
	(Hiberni	3	
	(Flandri	2	
	(Croati	1	
	(Moravi	1	
	(Illyrici	6	

INSCRIPTIONES DIVERSORUM OPERUM

QUæ plerique eruditiſſimi, iidemq; piiſſimi Patres, durante Tridentino Concilio, vel ſuo Marte confecere, vel ex aliis congeſſere, ſeu vertere, vel pene obliterata reſtituere, cum authorum nominibus, eo ordine diſpoſitæ, quo ipſa Opera vel primum emiſſa, vel denuo impreſſa fuerunt.

De ſummi Pontificis authoritate.

De reſidentia Epiſcoporum, & beneficiorum pluralitate.

De Pontificis Max. & Concilii Generalis authoritate, ad Baſileenſium Oratorem reſponſio coram ſanct. D. Eugenio Papa IV. Sacro Cardinalium Senatu, cæteriſq; Romanæ Curiæ Proceribus, in Concilio Florentino, viva voce exhibita per Joannem a Turre Cremata Presbyterum Cardinalem S. Xyſti, nunc primum in lucem edita, Opera Camilli Campegii, Theologi Papienſis.

Conſtitutiones Sanctorum Apoſtolorum. Doctrina Cath a Clemente Romano Epiſcopo, & cive conſcripta, libri octo. Franciſci Turriani prolegomena, & explanationes apologeticæ, in eaſdem Conſtitutiones Græce ſcripta.

De Conſtitutionibus Apoſtolicis, B. Clemente Rom. Authore, libri octo, nunc primum a tenebris eruti, & ad orthodoxam fidem aſtruendam apprime utiles.

Joanne Carolo Bovio, Epiſcopo Oſtunenſium, nunc Archiepiſcopo Brunduſino, interprete.

Ejuſdem Scholia in loca, quæ dubitationem aliquam habere videntur.

De Quadripartita Juſtitia libri tres. De Sacrificio miſſæ, & ſacronſactæ Euchariſtiæ celebratione per Chriſtum in cęna noviſſima. De cęna, & Calice Domini quoad laicos.

&

Digitized by Google

& Clericos non celebrantes, libri tres, Authore Gaſparo Caſalio Luſitano, Legerienſium Epiſc.

Iſajæ Prophetæ vetus, & nova ex Hebraico verſio, cum comment.

F. Franciſco Forerio, Ulyſſiponenſi, S. Theolog. profeſſore Dominicano, authore.

Chriſtiana Parænefis, ſive de recta in Deum fide, libri ſeptem.

F. Michaele Medina, Hiſp. Ord. Min. de Obſervantia, authore. Ejuſdem Diſputationes de Indulgentiis.

Locorum Catholicorum tum ſacræ Scripturæ, tum etiam antiquorum Patrum, pro orthodoxa, & vetere fide retinenda, libri ſeptem. F. Franciſco Horatio, Hiſpano, Ord. Min. Regul. Obſervantiæ, authore.

Petri Fontidonii Segobienſis, Doctoris Theologi, pro ſacro œcumenico Concilio Tridentino, adverſus Joannem Fabricium Montanum, ad Germanos.

Orthodoxarum explicationum libri decem, in quibus omnia fere de Religione capita; quæ his temporibus ab hæreticis in controverſiam vocantur, aperte, & dilucide explicantur, præſertim contra Martini Chemnicii petulantem audaciam, Authore R. D. Diego Payva Andradio, Luſitano.

Commentarius in ſacrum D. N. Jeſu Chriſti Evangelium ſecundum Matthæum.

A P. Joanne Suarez Epiſc. Conimbricenſi, & Arganiſi Comite, editus.

Thomæ ab Argentina commentaria in 4. lib. Senten. recognita, & a mendis, quibus paſſim ſcatebant, repurgata.

Supraſcripti libri omnes ex officina
Franciſci Ziletti prodiere.

Aſſertio fidei Catholicæ adverſus articulos utriuſque Confeſſionis fidei Annæ Burgenſis I. D. in Academia Aurelianenſ. olim profeſſoris. Authore Feliciano Ninguarda a Morbinio, Dominicano, Doctor. Theol. Reverend.

& Illuſtriſſ. Archiep. ac Principis Salisburgen. Conſiliario, & in ſacro Tridentino Concilio Oratore.
Diſputationes adverſus proteſtationem 35. Hæreticorum Auguſtanæ confeſſionis, habitæ a Gaſp. Carnillo Villulpandeo, Hiſp. Segob. Doct.
Antonii Sebaſtiani Minturni, Epiſc. Uxentini, de officiis Eccleſiæ præſtandis.
D. Bonaventuræ in quatuor libros Sentent. lib. quatuor. Item Opuſculorum ejuſdem Tomi duo, ab innumeris fere mendis purgati, & Annotationibus, tam rerum memorabilium, quam locorum Scripturæ, & Doctorum in margine nunc denuo decorati, juſſu R. P. F. Franciſci Zamora, totius Seraphici Ordin. de Obſervan. General. Miniſtri.

BULLA

SS. D. N. D. PII

Divina providentia Papæ IV.

Super declaratione temporis ad obſervanda Decreta œcumenici, & generalis Concilii Tridentini.

Pius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SIcut ad ſacrorum Conciliorum decreta, ac Canones authoritas, atque confirmatio Apoſt. Sed. & debet, & ſolet accedere; ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio, ejuſdem Sed. judicio, & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtras pervenit, multos eſſe, qui dubitent, ex quo tempore cœperint

rint decreta S. Generalis Concil. Trident. ad reformationem, & jus poſitivum duntaxat ſpectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa præſertim, quæ tempora certa præſtituunt ad Provinciales, Diœceſanaſque Synodos celebrandas, ad ſacros ordines ſuſcipiendos, ad relig. profitendam, ad Parochiales Eccleſias,aliaque beneficia Eccleſiaſtica,quę ejuſdem Concilii decretis retineri prohibitum ſit, reſignanda, & ad complures res hujuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prędictam reformationem,juſque poſitivum tantum ſpectantes, quæ obſervari, aut evitari debeant. Nos itaque, ut omnis controverſia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, juri, & æquitati convenire cenſuimus, duximus declarandam. Nam, etſi ipſius Concilii decreta etiam de venerabilium Fr. noſtrorum S. R. E. Card. conſilio, & aſſenſu in Conſiſtorio noſtro ſecreto confirmata a nobis fuerunt ſub finem menſ. Jan. & ab eo etiam tempore apud hanc S. Sedem obſervari cœperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter, emendateque imprimendis neceſſario conſumptum fuit, & jure etiam communi ſancitum eſt,ut Conſtit. novæ vim non niſi poſt certum tempus obtineant; æquum nobis, juſtumque viſum eſt, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem, juſque poſitivum dumtaxat ſpectantia, a Kal. Maji proxime præteriti omnes obligare cœpiſſe, neque poſt eam diem excuſationem cujuſquam, quod ea ignoraverit, admittendam: atque ita Apoſt. author. declaramus, ac definimus, & ab omnibus judicari debere mandamus, atque ſtatuimus, decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam, quacumque dignitate, authoritate, & poteſtate prædito, contigerit judicari; non obſt. conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque in contrarium facientibus quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beator.

tor. Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnat. Domini 1564. 15. Kal. Auguſti, Pontific. noſtri anno quinto.

Ferd. Card. Caſius.

Caſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Caſarem Secretarium.

Anno a Nativitate Domini 1564. indictione 7. die vero 20. Menſis Julii, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & Domini noſtri, D. Pii Divina providentia Papæ IV. anno quinto. Retroſcriptę litterę affixę, lectę, & publicatæ fuerunt in valvis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Urbe, & S. Joan. Lateranen. necnon Cancellariæ Apoſtol. & in acie Campi Floræ, per nos Jacobum Carra, & Julium Parinum, prælibati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

MOTUS PROPRIUS
SS. D. N. D. PII
Divina providentia Papæ IV.

Per quem deputantur octo Reverendiſſ. Cardinales, qui faciant obſervari reformationes ab ipſo editas, nec non decreta ſacri œcumenici, & generalis Concilii Tridentini.

PIUS PAPA IV.

MOtu Proprio, &c. Alias nonnullas conſtitutiones, & ordinationes, reformationem majoris Pęnitentiarii, ac

ac ſacræ Pœnitentiariæ noſtræ, ac Vicarii noſtri, ac ejus officii, nec non Camerarii, & Cam. Apoſtol ac illius cauſarum Auditoris, necnon Palatii Apoſtol. cauſarum Audit. ac Gubernatoris, & Capitolinæ Curiarum, & contradictoriarum, aliorumque almæ Urbis noſtræ, ac Rom. Cur. tribunalium, & officiorum concernentes edidimus, quæ tamen (ut intelleximus) ab eorumdem officiorum, & tribunalium præfectis, ac officialibus minus diligenter obſervantur. Cum autem enixæ noſtræ voluntatis ſit, ut illa, & pariter decreta Sacri Conc. Trid. in his, quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem omnino obſerventur; Nos propterea conſiderantes, parum eſſe jura condere, niſi ſint qui ea executioni demandari faciant, & in præmiſſis, prout ex debito paſtoralis officii nobis (meritis licet imparibus) juncti obligamur, ſalubriter, & utiliter providere, præfataſque conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilii, quas, & quæ hic haberi volumus pro expreſſis, inviolabiliter obſervari volentes; Venerab. Fr. noſtro Jo. Epiſc. Tuſcul. Morono, Jo. Michaeli S. Anaſtaſiæ Saraceno, ac Jo. Bapt. S. Clementis Cicadæ, necnon Michaeli S. Sabinæ Alexandrino, Clementi S. Mariæ in Aracæli, & Ludovico S. Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo S. Martini in montibus Borromæo Presb. necnon Vitellotio S. Mariæ in porticu Vitellio nuncupatis titulorum, Diacono, Cardinalibus, committimus, & mandamus; quatenus ipſi, ſeu eorum major pars conjunctim, vel diviſim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum litterarum, conſtitutionum, & decretorum, præd. conſtitutiones, ordinationes, ac decreta præfata, juxta tenores eorum ac litterarum deſuper confectarum, per quoſcumque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ, Curiarum, ac Tribunal. præd. judices, & officiales, ſub excommunicationis latæ ſententiæ ac privationis officiorum, & aliis eiſdem Card. bene viſis, etiam pecuniarum, eo ipſo incurrendis pœnis, firmiter obſervari faciant, & cum effectu; niſi tam in executione dictorum decretorum Concilii,

lii, quam dictarum litterarum noſtrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerſerit, quo caſu ad nos referant, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, ac eos, qui litteris, & decretis prædictis, & eorumdem Card. mandatis non paruerint, ex tunc, prout ex eadem die, & e contra, illorum officiis privatos, nec non ad illa, & alia Rom. Cur. officia in poſterum obtinenda inhabiles, ac ipſis ab eiſdem officiis ſic privatis, illa tanquam per privationem vacantia a Datario noſtro vendi,& a quibuſvis perſonis idoneis pro pretio convenienti emi, libere, & licite poſſe authoritate noſtra curent, nuncient, decernant, ac declarent, prout nos harum ſerie nunciamus, decernimus, & declaramus; non obſtan. quibuſvis Conſtit. & Ordinationibus Apoſt. ac Pœnitentiariæ, & Curiar. nec non Tribunal. præd. ſtatutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque indultis, & litteris Apoſt. illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam motu ſimili, &c. & alias quomodocumque conceſſis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latiſſime derogamus, eaque adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari volumus; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Placet Motu Proprio I.

Dat. Romæ apud S. Marcum, quarto Nonas Aug. Anno quinto.

BUL-

BULLA SS. D. N. PII,

Divina providentia Papæ Quarti

Contra quoſcumque Eccleſias, & beneficia Eccleſiaſtica quæcumque in confidentiam retinentes, ſive recipientes.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanum Pontificem in excelſa militantis Eccleſiæ ſpecula conſtitutum, vigiles mentis oculos non ſolũ in abſentium extendere, ſed potiſſimum in præſentium, domeſticorumque fratrum, & filiorum ſuorum mores diligenter perſcrutando, aliquando reflectere, ac eos præſertim, quos in Apoſt. ſolicitudinis partem evocavit Altiſſimus, nedum ab omni pactionis illicitę contagione, verum etiã ab ejus omnimoda ſuſpicione vacuos, & immunes conſervare decet, ut, qui cæteros illuſtris officii ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca etiã illa morum integritate pręſtare dignoſcantur. Sane, licet dudum, cum certam ſimoniacæ gravitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, in Roman. Cur. atque adeo in ſacrum venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Rom. Eccleſiæ Cardinalium Collegium, quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus nimia quadam facilitate, ſeu potius importunis amicorum, familiariumque precibus adductos beneficia Eccleſiaſtica in confidentiã hujuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere, intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ viam a tã Sancto Collegio prorſus eliminare cupientes, eoſdẽ Fratres in Conſiſtorio noſtro ſecreto non ſemel admonuerimus, huic aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, neve illa hoc pacto reciperent, utque ſic recepta dimitterent: nihilo-

hilominus nuper ad aures noſtras pervenit, eorum aliquos monitionis noſtræ, imo potius ſuimet oblitos, ea, quæ cuſtodienda receperant, beneficia nondum tamen dimiſiſſe. Et inſuper illos, & nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam Cameræ Apoſtolicæ Clericos, Eccleſias, Monaſteria, dignitates, & alia beneficia hujuſmodi, in ſui favorem reſignata, ceſſa, vel alias dimiſſa acceptaſſe, aut de illis per obitum, vel alias vacantibus, a nobis, & prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam ab Ordinariis, & aliis inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præſentationem, ad alterius commodum ſibi provideri obtinuiſſe, illaque, ac etiam alia aliter vacantia, ſibi in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias dicta authoritate conceſſa, quandoque in reſignantium, vel cedentium, ſeu etiam aliorum favorem ceſſiſſe, vel alias dimiſiſſe. Ac ſibi propterea penſiones annuas, ac fructus, reditus, & proventus Eccleſiarum, Monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum hujuſmodi in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem, proviſionem, præſentationem, & aliam diſpoſitionem beneficiorum Eccleſiaſticorum, ad earumdem Eccleſiarum, monaſteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore exiſtẽtes, ac alios hujuſmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, nec non regreſſus, ſive acceſſus, & ingreſſus ad Eccleſias etiam cathedrales, monaſteria, & alia diverſa beneficia Eccleſiaſtica ſibi reſervari procuraſſe, & obtinuiſſe, ad hoc videlicet, ut confidentes ſic decimarum Apoſtolicarum, vel communis dicti Collegii, & annatæ, aliorumque jurium dictæ Cameræ debitorum ſolutionem eludant, integriſque beneficiorum, etiam in menſibus Apoſtolicis vacantium, aut alias diſpoſitioni Sedis Apoſt. generaliter reſervatorum collationibus, ac interdum ut beneficia ipſa, tempore procedente, in aliquorum tunc forſan de jure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum favorem cedantur, ſeu reſignentur, vel ut perſonæ inhabiles, & incapa-

capaces hujuſmodi, etiam laici, penſionibus, ac fructibus, reditibus, & proventibus Eccleſiaſticis fruantur, & gaudeant, ſeu potius illis, & facultate transferendi prędicta abutantur in animarum ſuarum periculum, & perniciosum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorundem in monitionibus noſtris parendo incuriam, & tam illorum, qui cęterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcumq; indignam fallaciam conniventibus oculis diutius minime diſſimulandam, ſed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem eſſe cenſentes; Et quoniam hanc ipſorum, qui monitioni noſtræ non parentes, beneficia hujuſmodi in confidentiam, ut præfertur, retinuerunt, & fructus ex eis indebite vel percipiendo, vel per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes, & remiſſiones percipi ſinendo, graviter exceſſerunt Cardinalium metã; potius ex immoderata erga ſuos indulgentia, quam aliquo pręceptorum noſtrorum ſpretu proceſſiſſe facile reputamus. Idcirco omnes, & ſingulas Eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monaſteria, etiam Conſiſtorialia, Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Dignitates, etiam majores, & principales, etiam Conventuales, perſonatus adminiſtrationes, & officia, cæteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiam de jure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illuſtrium, etiam ex fundatione, & dotatione exiſtentia, per ejuſdem Romanæ Eccleſiæ etiam Epiſcopos Cardinales, & quoſcumq; alios etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam ejuſdem Cameræ clericos, in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, ut alias in hujuſmodi confidentiam jure prohibitam, cujuſvis perſonæ, ut præfertur, contemplatione, vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem, & diſpoſitionem nobis, & Sedi Apoſtolicæ, harum ſerie reſervantes, ipſo jure a die receptionis eorumdem vacaviſſe, & vacare; ac fructuum, & penſio-
num

num reſervationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum conceſſiones eis; ut præmittitur, factas, ac regreſſus, ſive acceſſus, & ingreſſus conceſſos hujuſmodi ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe, & eoſdem Cardinales, ſeu quoſvis alios, a prima die receptionis beneficiorum hujuſmodi, citra fructus, & reditus, & proventus earumdem Eccleſiarum, Monaſteriorum, Dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac penſiones prædictas, indebite percipere, ſuoſque facere non potuiſſe, neque debuiſſe; ſed illos omnes, & ſingulos ad Cameram devolutos fuiſſe, & eſſe, illique deberi, ac ipſos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum hæredes ad integram illorum reſtitutionem in utroque foro teneri, & ad id opportunis juris remediis compelli debere, authoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus, & declaramus. Et inſuper univerſis, & ſingulis tam ejuſdem Rom. Eccleſ. Cardinalibus, etiam Epiſ. quam Prælatis, & Clericis, & aliis prædictis, præſentibus, & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore aliquas Eccleſias, Monaſteria, Dignitates, vel alia beneficia etiã de dicto jure patronatus, uti præfatur, exiſtentia, aut fructus, vel penſiones, aut regreſſus, ſeu acceſſus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reſervationum hujuſmodi ſibi poſtmodũ cedentibus procurandarum, recipere prę̨ſumant. Cardinalibus vero, & aliis Prælatis hujuſmodi in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, reliquis vero ſub majoris excommunicationis latę ſententię pęna, per contrafacientes eo ipſo incurrenda, a qua, niſi a nobis, aut a Romano Pontifice pro tempore exiſtente, pręterquã in mortis articulo conſtituti, abſolvi nequeant, diſtrictius inhibemus. Ac quaſcumque collationes, proviſiones, perfectiones, commendas, reſervationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, ſive accedendi, & ingrediendi, ac alias diſpoſitiones de Eccleſiis, Monaſteriis, Dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus, per nos, & alios Rom. Pontifices ſucceſſores noſtros etiam Motu

tu

tu proprio,ſeu Conſiſtorialiter, ac etiam per Ordinarios, & alios inferiores Collatores, & ad patronorum eorumdem præſentationem,& alias quomodolibet, cum interventu confidentiæ hujuſmodi expreſſe, ſive occulte, ac de jure præſumptæ, & alias contra præmiſſa pro tempore factas, nullas, & invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque cuiquam ſuffragari, ſed Eccleſias, Monaſteria, dignitates, ac alia beneficia hujuſmodi ipſo jure vacare, ac noſtræ,& Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſervata, fructuſque, & penſiones Cameræ Apoſtolicæ applicatos, ut præfertur, eſſe, & cenſeri; Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices,& Commiſſarios,etiam ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, ſublata eis quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, etiam per præſumptiones, & conjecturas legitimas,& eorum arbitrio(cum alias confidentiam hujuſmodi in lucem erui, & probari non poſſe conſtet) procedendo, judicari, & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam, quavis authoritate ſcienter,vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane ſimiliter decernimus; non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus Dietis, ac aliis conſtitutionibus Apoſtolicis; nec non Collegii præfati juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici,ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas,non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et ne quiſpiam ullo unquam tempore præſentiũ ignorantiam prætendere poſſit, volumus, & eadem authoritate decernimus,quod ipſæ pręſentes literæ ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe valvas, & per aliquẽ ex Curſoribus noſtris illarum copia ibi affixa, & ibi dimiſſa, & etiam in Cancellaria Apoſt. de more publicentur; ac in ejuſdem Cancellariæ quinterno, ad majorem partium,illas in judicio

producere volentium, commoditatem deſcribantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reſervationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Rom. apud S. Petrum, Anno Incarnat. Domin. 1564. 17. Kal. Novemb. Pont. noſtri anno quinto.

Viſa de Curia M. de Enciſo.
Ceſ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno a Nativitate Domini 1564. Indict. 7. die vero 3. menſis Decemb. Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii, divina providentia Papæ IV. anno quinto, ſupraſcriptæ litteræ Apoſt. publicatæ, & affixæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolor. de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in Acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem in ſupraſcriptis locis ſupraſcriptarum litterarum copiis affixis, ut moris eſt, per nos Julium Parinum, & Bernardinum Andreutium, prælibati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

BUL-

BULLA
SS. D. N. D. PII
Divina providentia Papæ IV.
Super forma juramenti Profeſſionis Fidei.

Pius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INjunctum nobis Apoſt.ſervitutis officium requirit, ut ea, quæ Dominus omnipotens ad providam Eccleſiæ ſuę directionē, ſanctis Patribus in nomine ſuo congregatis divinitus inſpirare dignatus eſt, ad ejus laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque juxta Concilii Tridentini diſpoſitionem omnes, quos deinceps cathedralibus, & ſuperioribus Eccleſiis præfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & aliis quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis, curam animarum habentibus, provideri continget, publicam orthodoxæ Fidei profeſſionem facere, ſeque in Romanæ Eccleſiæ obedientia permanſuros ſpondere, & jurare teneantur: Nos volentes, etiam per quoſcumque, quibus de Monaſteriis, conventibus, domibus, & aliis quibuſcumque locis Regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum, quocumque nomine, vel titulo providebitur, idem ſervari, & ad hoc, ut unius ejuſdemque fidei profeſſio uniformiter ab omnibus exhibeatur, unicaque, & certa illius forma cunctis innoteſcat, noſtræ ſollicitudinis partes in hoc alicui minime deſiderari; formam ipſam præſentibus annotatā publicari, & ubique gentium per eos, ad quos ex decretis ipſius Concilii, & alios prædictos ſpectat, recipi, & obſervari, ac ſub pœnis per Conc. ipſum in contravenientes latis juxta hanc, & non aliam formam, profeſſionem prædictam

ſolemniter fieri, Authoritate Apoſtolica tenore præſentium diſtricte præcipiendo mandamus, hujuſmodi ſub tenore. Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo S. R. E. utitur, videlicet; Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ, viſibilium omnium, & inviſibilium; & in unum Dominum Jeſum Chriſtum, filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſæcula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt; qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cœlis, & incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria Virgine, & homo factus eſt; crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt; & reſurrexit tertia die ſecundũ Scripturas; & aſcendit in cælum, ſedet ad dexteram Patris, & iterũ venturus eſt cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis; & in Spiritum ſanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit, qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur; qui locutus eſt per Prophetas; & unam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam; Confiteor unum baptiſma in remiſſionem peccatorum; & expecto reſurrectionem mortuorum, & vitã venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque ejuſdem Eccleſiæ obſervationes, & conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplector. Item ſacrã Scripturam juxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta mater Eccleſia, cujus eſt judicare de vero ſenſu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum, admitto, nec eam unquam, niſi juxta unanimem conſenſum Patrum, accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe vere, & proprie Sacramenta novæ legis a Jeſu Chriſto D. N. inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet; Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Con-

firma-

firmationem,& Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque,& approbatos Eccl. Cath. ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio,& admitto. Omnia, & ſingula, quæ de peccato originali, & de juſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter, in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro vivis, & defunctis, atque in ſanctiſs. Euchariſtiæ Sacramento eſſe vere, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem, una cum anima, & divinitate Domini noſtri Jeſu Chriſti; fieriq; converſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quã converſionem Catholica Eccleſia Tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie totum, atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo, Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis juvari, ſimiliter & Sanctos, una cũ Chriſto regnantes, venerandos, atque invocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atq; eorum Reliquias eſſe venerandas. Firmiſſime aſſero, imagines Chriſti, ac Deiparę ſemper Virginis, nec non aliorum Sanctorum, habendas,& retinendas eſſe, atq; eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem, a Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque uſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiã, omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtrã agnoſco, Romanoq; Pontifici, Beati Petri, Apoſtolorum principis, ſucceſſori, ac Jeſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo, ac juro: cætera item omnia a ſacris Canonibus, & œcumenicis Conciliis, ac præcipue a ſacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor, ſimulque contraria omnia, atq; hæreſes quaſcunq; ab Eccleſia damnatas, rejectas & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio,& anathematizo. Hanc veram Catholicam fi-

dem, extra quam nemo ſalvus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & inviolatam, uſque ad extremum vitæ ſpiritum, conſtantiſſime (Deo adjuvante) retinere, & confiteri, atque a meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voveo, ac juro. Sic me Deus adjuvet, & hæc ſancta Dei Evangelia.

Volumus autem, quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica de more legantur; &, ut omnibus facilius pateant, in ejus quinterno deſcribantur, ac etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dom. 1564. Idib. Novemb. Pont. noſtri anno quinto.

F*erd. Cardin. Caſius*.

Caſ. Glorierius.

Lectæ, & publicatæ fuerunt ſupradictæ literę Romæ in Cancell. Apoſt. anno Incarnationis Dominicę 1564. die vero Sabbati 6. menſis Decemb. Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii Papæ IV. anno quinto.

A. Lomellinus Cuſt.

Declaratio, quod gratiæ de non reſidendo, & percipiendo fructus ratione ſtudii, non valeant ſine conſenſu Ordinarii.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D. N. D. Pius, Divina providentia Papa IV. ad cujus aures nuper pervenit, nonnullos curata, vel alios ſacros ordines, aut perſonalem reſidentiam requirentia beneficia obtinentes, ſub prætextu, quod literis operā dare cupiebant, poſt confirmationē Concilii Tridentini, per Sanctitatē ſuam factam, & publicatam

ſe-

ſecum, ut literarum ſtudio in loco, ubi illud vigeat generale, actu inſiſtendo ratione beneficiorum per eos obtentorum, hujuſmodi uſque ad quinquennium, vel aliud tempus, tunc expreſſum, dummodo infra primum illius annum Subdiaconi fierent; ad reliquos ordines promoveri minime teneantur, & tam iidem interim, quam alii, etiam ad eoſdem ordines, vel eorum aliquem, ſeu aliquos promoti, quod ſimiliter ſtudentes beneficiis per eos obtentis per Vicarios idoneos, per locorũ Ordinarios, etiam congrua fructuum beneficiorũ hujuſmodi portione illis aſſignata, vel alias deputanda, in divinis deſerviendo, animarum curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera ſupportando, uſque ad ſimile tempus perſonaliter in eiſdem beneficiis reſidere non tenerentur, & nihilominus interea omnes eorundem beneficiorum fructus percipere poſſent, per ordinariam Sanctitatis ſuæ Signaturam, ſeu Pœnitentiariæ ſuæ officium diſpenſari, ſibique pariter indulgeri obtinuerint, nullum in his vel fraudi, vel circumventioni locum, præſertim quoad abſentes a Romana Curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi non poteſt, quantum humana ratione provideri poteſt, relinquere volens, Concilii etiam Tridentini decretis inhærendo, hujuſmodi diſpenſationes, & indulta hactenus conceſſa, ac tam ipſius Pœnitentiariæ, quam Apoſtolicas, & alias deſuper confectas, & conficiendas literas, proceſſuſque habitos, & habendos per eaſdem dictis abſentibus nullatenus ſuffragari, niſi ſingulorum Ordinariorum locorum, in quibus ſingula beneficia hujuſmodi conſiſtunt, conſenſus gratis præſtandus ad id accedat, Apoſtolica auctoritate declaravit, decernens irritum, &c.

Placet, publicetur, & deſcribatur I.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romana in Cancellaria Apoſtolica anno Incarnationis Dom. 1564. die vero Veneris, 24. Menſis Novembris, Pontificatus præfati SS. D. N. Papæ anno quinto.

A. Lomellinus Cuſtos.

BULLA SS. D. N. D. PII,

Divina providentia Papæ Quarti

Super reſidentia Prælatorum, & Parochialium, & aliorum curam animarum habentium, & reſidere debentium.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam:

IN ſuprema militantis Eccleſiæ ſpecula, meritis licet inſufficientibus, divina diſpoſitione conſtituti, cunctos non ſolum vigilantiæ noſtræ commiſſos Dominicos greges, ſed etiam ſingulorum paſtorum ſuorum actus intenſa noſtræ mentis acie colluſtrantes, ſtudium efficax, operamque ſedulam ad hoc omnino ſtatuimus adhibere, ut quemadmodum operoſum ſacri Concilii Trident. progreſſum, felicemque exitum, Domino cooperante, præſtitimus, ita ſanctiſſima illius decreta, ipſorum præſertim, qui in Apoſtolicæ ſollicitudinis partem vocati ſunt, Paſtorum officium concernentia, non tepide, neque diſſimulanter exequamur. Sane licet in Concilio præfato ſaluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & ſinguli venerabiles fratres noſtri, Patriarchę, Primates, Archiepiſcopi, Epiſc. & alii Beneficiati apud Eccleſias ſponſas ſuas reſidere teneantur; nonnulli tamen, quod non ſine animi noſtri mœrore referimus, adeo ſui, gregiumque, quos olim deperditos Salvator noſter proprio ſanguine redimere dignatus eſt, ſibi creditorum obliti ſunt, ut etiam nunc in Alma Urbe, vel alibi commorantes, & ſacroſancta ſpiritalis matrimonii inter eos, ſuaſque Eccleſias ſolemniter contracti jura confundentes, ſponſas ſuas in longa quaſi viduitate relictas, ac prædictas Eccleſ. quomodocumque ſibi conceſſas inviſere, & apud illas, ut probos, & providos patresfamilias decet, reſidere non curent, in perditionem animarum ſuarum, & ſubditorum ſuorum, ac pernicioſum exem-

exemplum, & ſcandalum plurimorum. Nos hanc illorum contumaciam alicujus etiam temporalis pęnę metu frangendam, ſeu convincendam eſſe cenſentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, omnibus, & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis præfatis, ac aliis quibuſcumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia præfulgentibus, prædictas Eccleſias in commendam, vel adminiſtrationem, aut alio quovis nomine obtinentibus, & aliis quibuſcumque beneficiatis curam animarum habentibus, qui juxta decreti ſuper reſidentia in Concilio prædicto promulgati tenorem perſonalem in ſuis Eccleſiis reſidentiam facere tenentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ultra pœnas in dicto decreto Concilii contentas, etiam ſub privationis eorum a Regimine, & adminiſtratione Eccleſiarum ſuarum, ac aliis noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis ſucceſſoris noſtri arbitrio imponendis pœnis, diſtricte præcipiendo per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus, omni mora ceſſante, in eiſdem ſuis Eccleſiis, juxta formam, & tenorem dicti Concilii, perſonaliter reſideant. Et nihilominus, ſi quos mandato noſtro hujuſmodi (quod abſit) non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte conditionis, quam cæteri in ſuis Eccleſiis reſidentes, exiſtant, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & ſingula mobilia, & immobilia, etiam in Urbe, vel ejus diſtrictu exiſtentia, & ſe moventia, res, & bona jura, & actiones cujuſcumque qualitatis, quantitatis, & valoris, ac ubicumque locorum conſiſtant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcumque etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum, vel commendam, ſive adminiſtrationem, aut alio quovis nomine obtinentes, & alios quoſcumque beneficiatos curam animarum habentes, qui extra prædictas Eccleſias, & Diœc. etiam in Romana Curia, aut ali-

alibi degentes, & juxta Decretum, & formam Concilii hujuſmodi non reſidentes deceſſerint, pertinentia, & per illos ſuarum Eccleſiarum, ac quorumcumque Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & regularium, quæ illi quomodolibet obtinuerint, ac fructuum, redituum, & proventuum eccleſiaſticorum, nec non penſionum annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus, reditibus, proventibus reſervatarum, & aſſignatarum occaſione quæſita, etiamſi facultatem ſpecialem de illis, aut eorum parte teſtandi, & alias libere diſponendi a nobis, & quibuſvis aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus, & ſucceſſoribus noſtris, etiam cum clauſulis, quod facultates hujuſmodi revocari nequeant, aliiſque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum litterarum deſuper confectarum de rebus,& bonis hujuſmodi jam diſpoſuerint, tanquam ſpolia ad Cameram Apoſtolicam legitime pertineant,liceatque dilectis filiis moderno, & pro tempore exiſtenti Commiſſario noſtro generali, & ſuis, dictæque Cameræ deputatis, in eventum deceſſus hujuſmodi ſolitum inventarium ſuper reb.&bonis præfatis conficere, aliaque, prout de reliquis clericorum ſpoliis fieri ſolet, ad dilecti filii noſtri moderni, & pro tempore exiſtentis generalis Theſaurarii manus redigere,dictæque Cameræ applicare, cujuſvis licentia deſuper minime requiſita; Ac facultates, & deſuper confectas litteras prædictas etiam motu, & ſcientia, ſimilibus etiam in recompenſam laborum, & obſequiorum, etiam nobis, & Eccleſ. Rom. dictæque Sedi impenſorum,quomodolibet conceſſas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenore, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, in eventum obitus hujuſmodi, etiamſi in Urbe, aut ejus diſtrictu, vel alibi extra ſuas Eccleſias, ut præfertur, contigerit ex nunc, prout ex tunc & e contra, in dictæ contumaciæ pœnam, ejuſdem poteſtatis plenitudine, & tenore revocamus, caſſamus, & annullamus. Ac tam eas, quam earum prætex-

tu

tu quomodolibet pro tempore condita factaque teſtamenta, codicillos, legata, donationes, & alias diſpoſitiones quaslibet, etiam ad pias cauſas, vel in remunerationem ſervitiorum, nulla, & invalida, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque quidquam contra præſentium tenorem ſuffragari: Et ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in quavis inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere: Ac quidquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Per hoc autem noſtris, & Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum ordinationibus, reſervationibus, & decretis, quoad Prælatorum, & aliorum beneficiatorum, etiam in ſuis Eccleſiis, aut Diœc. reſidentium, & ibi decedentium; quæ etiam ampliamus, & extendimus ad habentes Eccleſias in Urbis diſtrictu, ibique reſidentes, & decedentes, ſpolia Cameræ Apoſtolicæ applicata, hactenus emanatis nullatenus præjudicare, neque quidquam in eis alterare intendimus, ſed ea in ſuo robore, ut antea, manere volumus, præterquam quoad eos, qui in ſuis Eccleſiis juxta formam prædicti Cōcilii reſederint, & ſpecialem licentiam teſtandi habuerint; hanc enim tantum ſalvam eis eſſe volumus; ita ut generalis licentia teſtandi eis, quanquam reſidentibus, minime ſuffragetur, ſed ſola ſpeciali, ſi quam habuerint, tueri ſe poſſint. Cæterum, ut præceptum, mandatum, ſtatutum, ordinatio, revocatio, caſſatio, decretum, & alia præmiſſa, præſenteſque litteræ ad eorum, quorum intereſt, notitiam deducantur, nulluſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuo firma, & illibata permaneant, volumus, mandamus, quoad eędem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ noſtræ valvis, ac Acie Campi Florę per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, ab ea die omnes perinde arctent,

ſtent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent; non obſtantibus præmiſſis, ac in favorem curialium per fel. recordat. Sixtum IV Leonem X. Julium III.& quoſcumque alios Romanos Pontific.prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos editis, & approbatis, necnon aliis litteris, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis,cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri præcepti, mandati, ſtatuti, ordinationis, revocationis, caſſationis, annullationis, decreti, ampliationis, extenſionis, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Rom. apud S. Petrum, Anno Incarn. Domin. 1564. 7. Kalend. Decemb. Pont. noſtri anno quinto.

Caeſ. Glorierius.

Viſa de Curia M. de Enciſo.

H. Cumyn.

Anno a Nativitate Dom. Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquarto, Indictione ſeptima, die vero 20. Menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris & D.N. Pii divina providentia Papæ IV. anno quinto. Retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ publicatæ,& affixę fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe,& valvas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in Acie Campi Floræ, dimiſſis in præfatis locis præſentium retroſcriptarum litterarum copiis affixis, ut moris eſt, per nos Julium Parinum, & Bernardinum Andreutium, prælibati Sanctiſſimi Dom. noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

MO-

MOTUS PROPRIUS SS. D. N. D. PII

D. Providentia Papæ Quarti.

Super executione Concilii, & litterarum ejuſdem Sanctiſs. contra Archiepiſcopos, & Epiſcopos, Prælatos, & alias perſonas Eccleſiaſticas non reſidentes in eorum Eccleſiis.

PIUS PAPA IV.

Motu proprio, &c. cum tam per ſacroſanctum œcumenicum Concilium Tridentinum, quam etiam per noſtras litteras, ſive bullas, etiam deſuper emanatas, & inter alias ſub Datum Romæ apud Sanct. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1564. 7. Kal. Decembr. Pontificatus noſtri anno quinto mandatum ſit omnibus Epiſcopis, Archiepiſcopis, & aliis, quibus animarum cura commiſſa eſt, oves ſuas agnoſcere, pro eis ſacrificium offerre; verbique divini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium exemplo paſcere, pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & ſignanter munera paſtoralia, & eis diligenter incumbere, & aſſiſtere, aliaque facere, quæ in dicto ſacro Concilio, & in dictis noſtris litteris, ſive bullis continentur. Quæ omnia nequaquam ab eis præſtari, & adimpleri poſſunt, cum gregibus non invigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more oves deſerunt, & propterea debuiſſent, & deberent omnes, & ſinguli Epiſcopi, Archiepiſcopi, & alii in dignitatibus Eccleſiaſticis conſtituti, & præfecti, & quibus animarum cura exi-

exiſtit, juxta divina præcepta, & prædicti œcumenici Concilii, ac prædictarum noſtrarum litterarum, ſeu Bullarum vim, formam, continentiam, & tenorem ad eorum reſpective Eccleſias, Diœceſ. ac alia beneficia, quibus perſonalis reſidentia requiritur ad effectum in eis perſonalem reſidentiam faciendi, ſeſe contuliſſe, ac omnia, & ſingula in eiſdem præceptis, Concilio, & litteris, ſive bullis reſpective contenta adimpleviſſe, & obſervaſſe. Attamen, ſicut accepimus, multi & multi præfatorum præceptorum, & mandatorum contemptores, animarumque ſuarum, propriæque ſalutis immemores, in dictis dignitatibus Eccleſiaſticis, quibus cura animarum imminet, ac Epiſcopalibus, & Archiepiſcop. reſpective conſtituti præmiſſa facere, & adimplere hactenus minime curarunt, ſed diſtulerunt, & differunt in grave animarum ſuarum, gregiumque ſibi commiſſarum periculum; & ovium ſuarum perniciosum exemplum, & ſcandalum, ſententias, cenſuras, & pœnas propterea ſibi inflictas temere, & damnabiliter incurrendo. Quæ omnia cum non ſint conniventibus oculis, aut impune prætermittenda, ſed graviter, ut cæteris tranſeant in exemplum, cum jam per tot menſes inobedientes fuerint, cenſuras præfatas ſuſtinendo, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque poteſtatis noſtræ plenitudine, Dilecto filio noſtro Alexandro Riario Cameræ Apoſtolic. generali Auditori, cui alias etiam, ſeu prædeceſſori ſuo vivæ vocis oraculo commiſimus, ut dictos Epiſcopos, Archiepiſcopos, & alias perſonas eccleſiaſticas animarum curam habentes, non reſidentes, pœnas præfatas in dicto Concilio, & litteris ſive Bullis noſtris contentas incurriſſe declararet, & ad illarum effectualem executionem, aliaque graviora procederet: tamen quia nonnulla monitoria contra certos Epiſcop., & alias perſonas præfatas in vim commiſſionis noſtræ hujuſmodi ſibi factæ tunc decreverat, & relaxaverat, ne in poſterum de illius juriſdictione dubitari contingat, denuo eidem

dem Auditori noſtro officium Auditoratus exercenti authoritate noſtra committimus, & mandamus, quatenus ſtatim contra Epiſ. Archiep. & alios quoſcunque Prælatos, tam in Urbe, quam alibi, & ubique locorum exiſtentes, & in propriis Diœc. non reſiden. conſtito ſibi quantum ſufficere videbitur ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſola veritate inſpecta, & manu regia de inobedientia propria uſque ad ſententiam excluſive procedat, & deinde nobis referat, ut nos in Conſiſtorio noſtro ſecreto, de fratrum noſtrorum conſilio, ut moris eſt, ad ſententiam privationis, & depoſitionis Prælatorum inobedientium hujuſmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus: quo vero ad alios curam animarum habentes uſque ad ſententiam incluſive procedat, & exequatur juxta formam, & tenorem dicti Concilii, & litterarum noſtrarum prædictarum, cum eiſdem facultatibus, ut ſup. ac alia faciat, & exequatur, prout in dictis litteris, ſive bullis continetur, cum poteſtate citandi, inhibendi, excommunicandi, ſuſpendendi a divinis, declarandi, interdicendi, aggravandi, reaggravandi, carcerandi, & brachium ſæculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi neceſſaria quomodolibet, & opportuna, contrariis quibuſcunque non obſtantibus, & quod præſenti noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, ac ubique fidem faciat, in judicio, & extra; regula contraria, & aliis quibuſcumque, quibus omnibus expreſſe derogamus, non obſtantibus.

Placet Motu proprio I.

Præſentetur B. Amerin. Regens.

BUL-

BULLA

SS. D. N. D. PII PAPÆ IV.

Revocatoria privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſervatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium, Maris magni, & aliarum quarumcumque ſimilium gratiarum quibuſcumque locis, & perſonis conceſſarum, in his, in quibus ſtatutis, & decretis ſacris Concilii Tridentini contrariantur.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apoſtolorum Sede, meritis licet imparibus, divina diſpoſitione conſtituti, nihil neq; univerſali Eccleſiæ curæ, & ſolicitudini noſtræ commiſſæ ſalubrius, neque injuncto nobis Apoſt. ſervitutis officio decentius præſtare poſſumus, quam quod providentiæ noſtræ miniſterio œcumenicum Concilium Tridentinum, ſicut noſtris potiſſimum auſpiciis, ſummaq; ſanctorum Patrum concordia per Dei miſericordiam feliciter abſolutum fuit; ita per univerſos, qui Chriſtiana pietate cenſentur, ubique ſuſcipiatur, & remotis quibuslibet obſtaculis, ab omnibus æqualiter obſervetur. Cum itaque in eodem Concilio quãplurima ſalubria, & ad univerſalem morum reformationem valde utilia decreta, atque ſtatuta, maturo Præſentium ipſorum examine præcedente, ſint edita, quibus multa, atque diverſa privilegia, exemptiones, immunitates, diſpenſationes, facultates, conſervatoriæ, indulta, &, ut vocant, Confeſſionalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ, quæ variis tam Cathedralibus etiã Metropolitan. quã Collegiatis Eccleſiis, Monaſteriis, Conventibus, & aliis Religioſis, etiam Fratrum Mendicantium domibus, & ordinibus, necnon ſancti Spiritus in Saxia, Sancti Joãnis Lateranenſis, ac incurabilium de Urbe, Sancti Antonii Viennen. & San-

Sanſti Bernardi, Juren.aliiſq; Hoſpitalibus, Militiis, eorumque Capitulis, & Conventibus, ac Univerſitatibus, etiam Studiorum generalium Collegiis, tam ſæcular. quam Eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apoſtolorum de Urbe, quam aliis Fabricis, S. Cruciatæ, aliiſq; piis locis, operibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, & aliis Eccleſiaſticis, tam ſæcularibus, quam diverſorum ordinum, & militiarum, regularibus, ac etiam laicis cujuſcumq; dignitatis, & ſtatus, ac gradus, & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus utriuſque ſexus perſonis, nec non aliquibus Notariis, & etiam de Latere Legatis, atque Nunciis, tam perpetuo, quam ad tempus per plures Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, ejuſq; Legatos haſtenus etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, etiam de Fratrum conſilio, diverſimode, variiſque temporibus in genere, vel ſpecie, ex quavis honeſtà cauſa conceſſa, & etiam pluries confirmata, & innovata fuerunt, in pleriſq; contrariantur. Nos, quibus in primis cordi eſt tam ſanſta, & Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta, ſuos, ut par eſt, effeſtus ubiq; conſequi, & ab omnibus obedienter obſervari, Privileg. Exemptionum, Immunitatum, Facultatum, Conſervatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prædiſtarum, ac quarumcumq; Apoſtolicar. & aliarum litterarum deſuper confeſtarum, proceſſuumque, decretorum, & aliorum inde ſecutorū tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & plene inſertis habentes, Motu proprio, & ex certa ſciētia, ac de Apoſtolicę poteſtatis plenitudine, quod eadē omnia & ſingula privilegia, exēptiones, immunitates, facultates, diſpenſationes, conſervatoriæ, Indulta, Confeſſionalia, Mare magnum, & aliæ gratiæ in his omnibus, & ſingulis, in quibus jlla ſtatutis, & decretis Con-

cilii hujuſmodi contrariantur, ipſo jure revocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius Concilii terminos, atque limites reducta ſint, & eſſe cenſeantur, nec quidquã adverſus ipſa decreta, & ſtatuta, quominus ubique, & apud omnes obſerventur, in aliquo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi, & reputari debere, ac ſi nunquam emanaſſent, auctoritate Apoſt. tenore præſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus, & ordinamus, decernentes nihilominus omnia & ſingula; quæ vigore privilegiorum, exẽptionum, immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, Conſervatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium, & aliarum quarumcumq; gratiarum hujuſmodi poſt id tempus, quo Concil. obligare cępit, facta, & geſta quomodolibet fuerunt, & in poſterum fient, in his, quibus dicti Concilii decretis adverſantur, nulla, invalida, & irrita eſſe, cenſeri, ac nemini, etiam quantumlibet, ut præfertur, qualificato, tam in foro (quod ajunt) fori, quam conſcientiæ ſuffragari poſſe, & debere. Et ita per quoſcumq; locorum Ordinarios, alioſque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, in utroq; foro judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſſis ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſq; contrariis quibuſcumq;. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtrę declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſt. ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dom. 1565. 13. Kal. Martii; Pont. noſtri anno ſexto.

Caeſ. Glorierius.

P. Epiſc. Narnien.

H. Cumyn.

Anno a Nativitate Dom. 1565. Indict. 6. die vero 24. menſis

ſis Febr. Pontificatus Sanct. in Chriſto Patris, & D. N. Pii, Divina providentia Papæ IV. anno ejus 6. Retroſcriptæ litterę Apoſt. affixæ, & publicatæ fuerunt in Acie campi Floræ, & valvis Cancellariæ Apoſt. per nos Nicolaũ de Matthæis, & Camillum Cherubinum, Sanctiſs. D. N. P. Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

O R A T I O

Habita in Seſſione nona, & ultima ſacri Concilii Trident.

Celebrata duobus continuis diebus 3. *&* 4. *Decemb.* 1563. *ſub Pio Quarto Pont. Max.*

A. R. D. Hieronymo Ragazzono, Veneto, Epiſcopo Nazianzeno, & Coadjutore Famaguſt.

Hic ſummatim recenſentur omnia in Concilio Trid. definita, quæ ad pie credendum, & ad bene vivendum pertinent.

AUdite hæc omnes Gentes, auribus percipite omnes, qui habitatis Orbẽ, Tridentinum Concil. jamdiu cęptum, aliquando intermiſſum, diſtractum varie, atque divulſum, nunc demum ſingulari Dei omnipotentis beneficio, ſumma, atque incredibili omnium ordinum, ac nationum voluntate connectitur, atque perficitur. Dies hæc quidem feliciſſima Chriſtiano populo illuxit, in qua templum Domini diſturbatum frequenter, ac diſſipatum reficitur, & abſolvitur: & navis hæc una bonorum omnium ex maximis, ac diuturnis turbinibus, atq; fluctibus tuta in portu collocatur, quam utinam conſcendere nobiſcum ii voluiſſent, quorum in primis gratia hæc ipſa navigatio inſtituta fuit: atque ædificii hujus conſtruendi participes extitiſſent, qui hoc nobis negotium exhibuerunt: majoris nunc profecto lætitiæ cauſam haberemus. Sed noſtra id certe culpa non accidit.

Nos Urbem hanc in Germaniæ faucibus, id eſt, in domibus illorum fere limine poſitam eligimus;nos cuſtodiam nullam nobis,ne ſuſpicionem illis aliquam minus liberi loci daremus, adhibuimus: nos eam fidem publicam illis conceſſimus, quam ſibi ipſi compoſuerunt: nos hic illos perdiu expectavimus, neque hortari,ac rogare unquam deſtitimus,ut ad veritatis lucem cognoſcendam accederent. Verum illis etiam abſentibus ſatis, ut puto, a nobis conſultum eſt. Etenim cum duo eſſent, in quibus ægris, atque infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda, alterum fidei Catholicæ, ac vere Evangelicę illis in rebus, quæ in dubium ab ipſis vocantur, quæque opportunæ his temporibus viderentur, explicata, & confirmata, disjectis omnibus, ac diſſipatis errorum tenebris, doctrina, alterum diſciplinæ eccleſiaſticæ, cujus potiſſimum depravatione illi ſe a nobis defeciſſe affirmant, reſtitutio: utrumque, quantum in nobis fuit, pro temporum horum ratione, cumulate præſtitimus.

Principio enim ſancta hæc Syn. (facta ex laudabili majorum noſtrorum conſuetudine ſuæ fidei profeſſione)ut quoddã quaſi fundamentũ futuris actionibus poneret, & quibus teſtimoniis,atq; præſidiis in dogmatibus ſanciendis nitendum eſſet, oſtenderet,veteris, ac novi Teſtamenti libros, qui eſſent ſine ulla dubitatione recipiendi, antiquorum Conciliorum probatiſſimorum exemplo, pie,& prudenter enumeravit, ac, ne de verbis quidẽ ulla ex variis verſionibus oriri poſſet difficultas, certam, ac definitam de Græcis, & Hebræis tranſlationem approbavit. Hinc omnium hæreſum caput, atq;arcẽ aggrediens,de humanæ naturę corruptis initiis ea ſtatuit, quæ veritas ipſa,ſi loqui poſſet, exprimeret. De juſtificatione deinceps (res magna,& cum ab antiquis,tum à noſtri temporis hæreticis mirum in modum oppugnata) ea definivit, quibus & pernicioſiſſimis eo in genere opinionibus occurreretur,& recte ſentiendi ratio miro quodã ordine, atq; admirabili ſapientia(ut in illis Dei ſpiritum facile agnoſcas) demõſtraretur, præſtantiſſimo hoc poſt hominũ memoriam decreto

to hæreſes fere univerſæ jugulãtur, & quaſi caligo Sole, diſcutiuntur, ac diſpelluntur, eaque claritas, iſque ſplendor veritatis apparet, ut tantum lumen, quin videat, diſſimulare jam nemo poſſit. Subſecuta eſt ſalutaris ſeptẽ divinorum Eccleſiæ Sacramentorum tractatio; primum ſimul de omnibus, poſt de unoquoq; ſeparatim. Hic vero quis non videt, quam diſtincte, explicite, abundanter illuminata, (& quod caput eſt) vere tota cœleſtium horum myſteriorum ratio contineatur? Quis in tam magna, multiplicique doctrina, quid aut ſequendum, aut fugiendum ſit, poteſt ullo modo deſiderare? quis in illis omnibus errandi locum, aut occaſionẽ inveniet? quis denique de Sacramentorum horum vi, atq; virtute dubitare impoſterum poterit, cum gratiam illam, quæ illis ipſis, quibuſdam quaſi ſtillicidiis, in fidelium quotidie mentes illabitur, tunc nobis affuiſſe tam copioſe perſpiciatur? Acceſſerunt ad hæc de ſacroſancto Miſſæ ſacrificio, & de Communione ſub utraque ſpecie, & baptiſmo parvulorum decreta, quibus quidem nihil ſanctius, nihil utilius, ut de cœlo lapſa, non ab hominibus compoſita videãtur. Adjungitur his hodie certa de Indulgentiis, de Purgatorio, de ſanctorum veneratione, invocatione, imaginibus, & reliquiis doctrina, qua non ſolum hæreticorum fraudibus, & calumniis obſiſtetur, ſed piorum etiam Catholicorum conſcientiis plane ſatisfiet.

Hæc de rebus ad ſalutem noſtram pertinentibus, quæ dogmata appellantur, fauſte, ac feliciter erant peracta: neque aliud quicquam præterea eo in genere a nobis hoc tempore expectabatur.

In eorum autem quibuſdã adminiſtrandis cũ nonnulla eſſent, quæ non rite omnino, ac recte ſervarentur, accuratiſſime, Patres ampliſſimi, curaſtis, ut pure illa, & caſte, atque ex more, inſtitutoq; majorum tractarentur. Ita omnem ſuperſtitionem, omnem quæſtum, omnem (ut dicunt) irreverentiam a divina Miſſarum celebratione abſtuliſtis, vagis, ignotis, & criminoſis ſacerdotibus ſanctum hoc offerre ſacrificium interdixiſtis, rei hujus ſacratiſſimæ uſum a priva-

 tis

tis domibus, & profanis in ſacra, & religioſa loca revocaſtis molliores cantus, & ſymphonias, deambulationes, colloquia, negotiationes a tẽplo Domini ſummoviſtis. Ita Eccleſiaſtico unicuiq;gradui leges illę a vobis pręſcriptę ſũt,ut tradito illis divinitus ordine abutendi nullus utiq; locus relinquatur. Ita nonnulla Matrimonii impedimenta, quæ anſã quaſi quãdã ad violanda Eccleſię pręcepta dare videbãtur,removiſtis: facilem veniæ conſequendę viam minus legitime cõnubii fędus ineuntibus intercluſiſtis. Quid de fortuitis,tenebricoſiſq; matrimoniis commemorem? Equidem ita ſentio,ſi alia nulla cauſa convocandi Concilium fuiſſet (quæ multæ,& maximæ fuerunt)propter unam hanc id omnino fuiſſe faciendum. Nã cum res hæc ad omnes ſpectet, neq; ullus in Orbe terrarũ univerſo angulus reperiatur, quem labes hęc nõ invaſerit; curandum merito fuiſſet, ut communi huic malo communi etiã conſilio provideretur. Innumerabilium,Patres ſanctiſſimi,& graviſſimorũ delictorum, ac ſcelerum occaſio prudentiſſima iſta veſtra, ac prope divina ſanctione penitus ablata eſt, & Chriſtianæ Reip. gubernationi ſapientiſſime conſultum. Accedit ad hęc utilis in primis, ac neceſſaria multorum in Purgatorii,Sanctorum venerationis, invocationis, imaginum, & Reliquiarum, atque etiam Indulgentiarum ratione abuſuum interdictio, qui ipſarum pulcherrimam faciem inquinare, atque turpare mirum in modum videbantur.

Altera vero pars,in qua de labenti,ac prope cadẽti eccleſiaſtica diſciplina fulcienda erat agendum,diligentiſſime etiã abſoluta fuit, atq; perfecta. Eligentur in poſterũ ad Eccleſiaſtica munera obeũda,qui virtute, nõ ambitione pręſtẽt,quiq; populi commodis,non ſuis inſerviant,& proſint potius, quam præſint. Enunciabitur, atq;explanabitur frequentius, & ſtudioſius verbum Domini, omni ancipiti gladio penetrantius.

Aderunt ſuis gregibus; & invigilabunt Epiſcopi; cæteriq; quibus animarum cura commiſſa eſt,neq;extra creditam ſibi cuſtodiam vagabuntur.Nihil cuiquam proderunt, aut ad impure, & flagitioſe vivendũ, aut ad male, & pernicioſe docen-

dum

dam privilegia, nullum ſine pœna crimen, nulla ſine præmio virtus relinquetur. Pauperum, & mendicantium ſacerdotum multitudini optime proviſum eſt: certæ unuſquiſque Eccleſiæ, ſtatutoque operi, unde ali poſſit, adſcribetur.

Avaritia, quo nullum vitium eſt tetrius, præſertim in domo Dei, ab ea omnino tolletur: gratis Sacramenta omnia, ut par eſt, cōferentur. Ex una Eccleſia plures, ex pluribus una, ut populi cōmodum, & ratio poſtulabit, cōſtituetur. Eleemoſynarum Quæſtores (ut appellant) qui ſua, non quæ Jeſu Chriſti, quærentes, magnum noſtræ religioni damnum, magnam infamiã afferebant, ex omni hominũ memoria (quod ſummæ felicitatis loco ponendũ eſt) penitus evellentur. Hinc noſtra præſens calamitas ſumpſit exordium: hinc ſerpere infinitum malum, manareq; in dies latius non deſiſtebat, neq; occurri illi adhuc multorum Concil. cautionibus, ac proviſionibus potuit. Quamobrem quis non niſi ſapientiſſime factum dixerit, ut membrum hoc, in quo ſanando diu, ac multum fruſtra laboratum eſt, ne reliquo corpori noceret, excideretur?

Porro Deo cultus tribuetur purius, & accuratius; atq; ita qui ferunt vaſa Domini, mundabuntur, ut ad ſui imitationẽ alios trahant. In quo pręclare illud fuit excogitatũ, ut qui ſacris eſſent initiandi, iis moribus; atq; litteris in unaquaq; Eccleſia a prima ętate inſtituerentur, ut quoddã quaſi virtutum omnium Seminarium illud exiſteret. Jam vero provincialibus Syn. reſtitutis, Viſitationib. ad populorum utilitatem, non ad querelã, & ſumptum revocatis, tradita Paſtorib. regendi ſuos, atq; paſcendi commodius facultate, Pęnitentia publica in uſum revocata; Hoſpitalitate tũ eccleſiaſticis hominibus, tũ piis locis indicta; In curatis ſacerdotiis cōferẽdis, memorabili, ac pene cęleſti ratione conſtituta, Beneficior. (ut ajunt) pluralitate ſublata, hęreditaria ſãctuarii Dei poſſeſſione prohibita, modo excommunicationibus impoſito, ac terminato: primis judiciis iis in locis, ubi lites oriũtur, aſſignatis; ſingularibus certaminibus interdictis: omniũ hominũ, ac ſacrorum in primis luxurię, cupiditati, atq; licentię fræno quaſi quodã,

 quod

quod excuti non facile poſſit,injecto, Reg.ac Princip.ſui muneris diligenter admonitis,aliiſq; rebus hujuſmodi prudētiſſime ſancitis,quis nō videt,veſtras vos,P. optimi,hac etiā in re partes cumulatiſſime executos? Actū ſępe eſt in ſuperioribus Conciliis de fide noſtra explicāda, moribuſq;corrigendis,ſed neſcio,an unquam diligentius,atq;diſtinctius.Hic,præſertim hoc biennio,ex omnium populorum,ac nationū,in quibus catholicę Religionis veritas agnoſcitur, nō ſolū Patres,ſed, Oratores habuimus. At quos viros?Si doctrinā ſpectemus eruditiſſimos;ſi uſū,peritiſſimos,ſi ingenia,perſpicaciſſimos,ſi pietatē,religioſiſſimos;ſi vitā,innocentiſſimos. Numerus is quoq; fuit, ut,ſi præſentes Chriſtiani orbis conſiderentur anguſtiæ, frequentiſſima hæc omnium, quæ antea fuerunt,Synodus appareat. Hic ſingula omnium vulnera detecta, mores expoſiti fuere,nihil diſſimulatum eſt,noſtrorum adverſariorum argumenta,& rationes ita tractatæ,ut eorū tum cauſa, non noſtra agi videretur. Tertium nonnulla,atq; etiam quartū diſcuſſa, ſumma ſæpe contentione certatum, eo ſcil. conſilio,ut quemadmodum igne aurum,ita quibuſdam quaſi luctationibus veritatis vires, ac nervi probarentur. Quæ enim inter idem ſentientes, idemque ſpectantes diſcordia potuit exiſtere?

Quę cum ita ſint,licet optandū(ut initio dicebam)ſummopere fuiſſet, ut una cum illis hæc agerentur, quorū potiſſimū cauſa tractata ſunt,abſentium tamen etiā incolumitati,atque ſaluti ita proviſum eſt, ut alia ratione provideri, ſi affuiſſent, nō potuiſſe videatur. Legant illi,quę de fide noſtra ſtatuimus, ut Chriſtianū hominē decet,humiliter,& ſi lumen eis aliquod fulſerit, ne faciem avertant, &, ſi vocem Domini audierint, corda ſua non obdurent. Ac ſi ad communē matris Eccleſiæ complexum, unde ſe illi diſtraxerunt, redire voluerint, clementiā ſibi omnē,miſericordiāq; tribuēdā non dubitent. Sed prępicua illa ratio eſt,P.A. diſſentientes a nobis animos conciliandi,conſentientes in fide, atq; officio retinendi,ſi quę hoc in loco verbis ſancimus,re ipſa in noſtris Eccleſiis prę ſtemus. Leges,etſi optimę ſunt,muta tamen res eſt,Quid Hebręo populo

pulo Dei ipſius ore latæ leges profuerunt? Quid Lycurgi leges Lacedęmoniis, Solonis Athenienſibus ad libertatem retinendam, quam ob cauſam erant conſcriptæ, utilitatis attulere? Sed cur externa, atque antiqua nimis commemoro? Quæ ad bene, beateque vivendum inſtituta, atque præcepta ex unius Chriſti Domini noſtri vita, atque doctrina, deſiderare aut poſſumus, aut debemus? Quid autem fuit a majoribus noſtris omiſſum, quod cum ad recte ſentiendum, tum ad præclare agendum pertineret? Medicamentum quidem ſalutare cōpoſitum, ac paratum jamdiu habemus. Verum, ſi morbum debet expellere, ſumēdum eſt, ac per venas in omne corpus diffundendū. Poculo hoc ſalutis nos primum inebriemur, Chariſſimi, & vivę, atque loquentes leges ſimus, & norma, ac quaſi quędam regula, ad quam aliorum actiones, & ſtudia dirigātur, atq; ita ſibi unuſquiſque perſuadeat, nihil e Chriſtianæ Reip. commodo, ac dignitate ſucceſſurum, niſi, quantum in ſe ſit, ſtudioſe præſtiterit. Id curandum nobis cum antea fuit, tum multo erit in poſterū accuratius. Etenim ſi magiſtri noſtri, ac Salvatoris exemplo facere prius debebamus, quā docere, poſtquam docuimus, quin faciamus, quæ eſſe poterit excuſatio? Quis ferre nos, ac pati poterit, ſi, cum non furandum eſſe demonſtraverimus, ipſi furemur? ſi, cum non męchandum, męchemur? Sanctos a Sācto Concilio innocentes, atque integros ab integritatis pręceptis, & innocentię, firmos in fide, atque conſtantes a fidei noſtræ firmata doctrina diſcedere minime convenit. Ac tales quidem expectant nos populi noſtri, qui noſtrum jamdiu reditum ſuſtinentes, ea ſe ipſi ratione conſolabantur fore, ut hanc temporis uſuram majori pręſente ſtudio ſarciremus. Sed fiet id a vobis, ut ſpero, Patres Sanctiſſ. diligenter, & quemadmodum hoc in loco feciſtis, ita etiam domi ſatis Deo, atque hominibus facietis. Nunc (quod hujus temporis eſt) Deo primum ipſi maximo, atque immortali maximas, atque immortales gratias & agamus, & habeamus, qui non ſecundum peccata, quę facimus nos, neque ſecundum iniquitates noſtras retribuit nobis, ſed diem hunc lętiſſimum,

mum, quem videre multi concupierunt, nobis non ſolum videndum, ſed etiã celebrandum incredibili cum totius Chriſtiani populi aſſenſu,atque approbatione,ſua magna benignitate conceſſit. Pio deinde IV. Summo noſtro,atque Optimo Pontifici, gratiæ perpetuæ, ac ſingulares habendæ ſunt; qui, cum primum Beati Petri ſedem aſcẽdit, tanto Synodum hãc inſtaurandi deſiderio exarſit,ut in eo ſuas omnes curas, & cogitationes deſigeret. Nuncios ſtatim viros probatiſſimos ad indicendum illis Nationibus, atque Provinciis Conciliũ miſit,pro quarum in primis ſalute convocabatur.Hi Aquilonis partes prope omnes peragrarunt,rogarunt, obſecrarunt, obteſtati ſunt,tuta omnia,atque amica promiſerunt,atque id etiam egerunt,ut in Angliam trajicerent.Legatos poſtmodum pietate,ac doctrina præſtantiſſimos, cum intereſſe ille Synodo,ut mirum in modũ cupiebat, non poſſet, huc miſit,ex quibus duos(quorum memoria in benedictione eſt)ſtatuta die,tametſi nulli fere Epiſcopi conveniſſent,hic eſſe voluit. Hi, atque additus eis paulo poſt tertius,novem mẽſes, atque eo amplius juſtum ad Synodum inſtituendam Epiſcop. numerum hoc in loco nihil agentes expectaverunt,cum interea nihil aliud Pontifex ipſe aut ageret, aut meditaretur, quam ut Patres quãplurimi, quam optimi, & quamprimum huc accederent, & Chriſtiani nominis Reges omnes, ac Principes ſuos huc Oratores mitterent,ut communi omnium voto,atque cõſilio communis hæc cauſa graviſſima omnium, atque maxima tractaretur. Quid vero poſtea omni cura, ſolicitudine, ſumptibus prætermiſit, quod ad Concilii hujus amplitudinem,libertatem, & commodum pertinere aliquo modo videretur? O ſingularem Paſtoris,ac patris noſtri pietatem, atque prudentiam! ſummam etiam ejuſdem felicitatem, cujus auctoritate,atque auſpiciis jactatum hoc diu, & agitatum Concilium conſtitit,& conquieſcit. Te Paulum III. te Julium, mortuos appello,quamdiu,quantoque ſtudio videre,quod nos videmus, exoptaſtis? quot in eam rem ſumptus, quot labores inſumpſiſtis? Quamobrem vere tibi,atque ex animo, pie, ſanctiſ-

ctiſſi-

ctiſſime,ac beatiſſime,gratulamur,quod tantam tibi lętitiam, tantam tuo nomini laudem (id quod maximum divinæ in te benevolentiæ eſt)Dominus reſervavit,quem nos precibus omnibus,& votis ſupplices oramus,ut te nobis incolumen, pro Eccleſiæ ſuæ ſanctæ commodo, atque ornamento & quam citiſſime reddat, & quam diutiſſime conſervet. Sereniſſimo etiam Imperatori gratias agere , & gratulari jure optimo debemus.Ille potentiſſimorum Cęſarum,qui propagandę Chriſtianæ Religionis miro quodam deſiderio flagrarunt, animum,ut locum,referens, urbem hanc ab omni periculo liberam conſervavit,& nos ut tutam,tranquillamque pacem traheremus,ſua vigilantia perfecit, magnamque noſtris animis ſecuritatē aſſidua trium ſuorum Legatorum ſummorum virorum præſentia,ac prope pignore attulit. Ille de noſtris his rebus pro ſua eximia pietate ſolicitus mirifice fuit, ille a ſe, atque a vobis diſſentiētes homines ex obſcuriſſimis,in quibus verſantur tenebris,eruere, atque ad ſanctæ hujus Synodi clariſſimam lucem aſpiciendam adducere, maximopere laboravit. Regum præterea Chriſtianorum, ac Principum in Concilio hoc ampliſſimis ſuis Legationibus ornando, ac ſuos veſtræ auctoritati faſces ſubmittendo pia maxime voluntas grata nobis memoria proſequenda eſt. Jam vero quis eſt,Illuſtriſſimi Legati,& Card.qui ſe vobis debere plurimum non fateatur? Vos noſtrarum actionum duces optimi,ac moderatores extitiſtis.Vos,ne noſtra aut in dicendo,aut in decernendo libertas violari aliqua ex parte videretur, incredibili patientia, ac diligentia curaſtis. Vos nulli corporis labori,nulli animi contentioni pepercıſtis, ut ad optatum res exitū, quod alii multi veſtri ſimiles fruſtra tentaverunt, quamprimum perduceretur. In quo præcipuam quandam, ac propriam lætitiam habere,tu Morone Illuſtriſſime, atque ornatiſſime, debes; qui cū vigeſimo abhinc anno primū pręclaro huic ędificio lapidem poſueris,extremam nunc manum,poſt alios multos huic operi architectos adhibitos, feliciter pro ſumma tua,ac prope divina ſapientia,impones. Factum hoc tuum egre-

gregium, àc ſingulare omnium ſermone perpetuo celebrabitur,neq;ulla unquã ætas de tuis laudibus conticeſcet.Quid de vobis dicam, Patres ſanctiſſ. quam bene de Chriſtiana Repub. veſtris his præſtantiſſimis actionibus meruiſtis? quanta veſtrum uniuſcujuſque nomini commendatio, quanta gloria a Chriſtiano populo univerſo tribuetur? Vos vere Patres, vere Paſtores & agnoſcent omnes, & prædicabunt; vobis ſuam unuſquiſque vitam, atque ſalutem acceptam libentiſſime referet. O diem illam populis noſtris jucundiſſimam, atque lætiſſimam, in qua primum reviſere illis nos, atque amplecti a templi Domini ædificatione redeuntes contigerit!

Sed fac, tu Domine Deus noſter, ut tam eximiæ de nobis opinioni egregiis factis reſpondeamus, & ſemen hoc, quod in agro tuo ſeminavimus, uberem fructum afferat, fluatque, ut ros, eloquium tuum; atque, qnod fore aliquando pollicitus es, fiat temporibus noſtris, ut unum ſit omnium ovile, & unus Paſtor, atque is potiſſimum Pius IV. in tui nominis gloriam ſempiternam. Amen.

MOTUS PROPRIUS

SS. D. N. D. PII

D. Providentia Papæ Quinti.

De veritate exprimenda, &c. in diſpenſationibus matrimonialibus, & aliis gratiis, ſub pœna falſi.

PIUS PAPA V.

MOtu proprio, &c. Cum, ſicut accepimus, nonnulli ſuæ conſcientiæ prodigi, ac propriæ ſalutis immemores, ut

ut facilius a nobis, & Sede Apoſtolica diſpenſationes matrimoniales, & alias gratias, & conceſſiones obtineant, gradus conſanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis ſpiritualis, ac ſcientiam illorum aliter, quam eis a principio ab ipſis partibus ſignificatum, vel narratum fuerit, exponant, & ſi matrimonia hujuſmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrēt; ac alias diverſimode veram facti ſpeciem, tam in ipſis diſpenſationibus matrimonialibus, quam pro aliis quibuſcumque gratiis, & conceſſionibus obtinendis immutent: ac propterea cum non ſolum in impetrationibus hujuſmodi falſitas narretur, verum etiam in partibus plerunque pro verificatione gratiarum hujuſmodi veritas immutetur; & falſitas committatur: Nos igitur hujuſmodi abuſibus, & erroribus obviare cupientes, Motu proprio, &c. omnes, & ſingulos Procuratores tam officii ſacræ Pœnitentiariæ, ſeu contradictoriarum, quam alios quoſcumque ſollicitatores, & ſcriptores, quos Copiſtas vocant, qui veritatem facti a narratione, quam ab ipſis partibus habuerunt, quoad ſubſtantialia, & qualitates neceſſario exprimendas, diverſam faciunt, ſeu quoquomodo invertunt, aut immutant, depravant, & per ſubreptionem, & obreptionem gratias a nobis extorquent, pœnam falſi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus, & declaramus; Mandantes propterea Almæ Urbis Gubernatori, Cameræ Apoſtolicæ Auditori, & Vicario, quatenus in præmiſſis reos, & culpabiles repertos pœna falſi, ut præmittitur, puniant, cum poteſtate citandi etiam per edictum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu aliqua dicendi, & faciendi in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna; non obſtantibus præmiſſis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis nequaquam obſtantibus: irritum quoque, & inane, &c. dicique, &c. judicari, definiri debere, & ſublata, &c. decernentes. Et quod præſentis Motus proprii, & abſque data, & regiſtrata, ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, regula contraria non obſt. ejuſque tranſumptis

ptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ; quodque Cameræ, & Cancell. Apoſtol. ac Audientiæ cauſarum Palatii Apoſtolici valvis, & in acie campi Floræ dimiſſis, inibi copiis affixis omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Placet Motu proprio M.

Die 5. Decemb. 1566. Supraſcr. litteræ Apoſt. affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis, dimiſſis in eiſdem locis copiis affixis, per me Nicolaum de Matthæis Curſ.

Jo. Gerardi, Mag. Curſ.

BULLA

SS. D. N. D. PII

Divina providentia Papæ V.

Super declaratione decreti Concilii Tridentini de cognatione ſpirituali inter maritum, vel uxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcumque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quam baptizantis, & baptizati.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

CUm illius vicem, licet minime ſuffragantibus meritis, geramus in terris, de cujus vultu prodit judicium, & vident

dent oculi æquitatem, officii noſtri debitam proſequimur actionem, ſi obſcuros ſacrorum Canonum ſenſus ita aperire ſtudemus,ut piis Criſtifidelium mentibus nulla dubitandi occaſio relinquatur. Sane licet ex eo,quod in Concilio Tridentino decretum fuerit,cognationem ſpiritualem inter eos tantum contrahi, qui ſuſcipiunt baptizatum de Baptiſmo,ac baptizatum ipſum, & illius patrem, & matrem, nec non baptizantem,& baptizatum, baptizatique patrem, & matrē;in reliquis perſonis, quæ per antiquos Canones occaſione cognationis hujuſmodi contrahere prohibentur, omne impedimentum ſublatum eſſe videatur; adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis hujuſmodi inter maritum, vel uxorem ſuſcipientis, & baptizatum,nec non inter maritum,vel uxorem ſuſcipientis, & patrem,ac matrem baptizati vigeat, propterea quod prohibitum de uno conjuge, de altero etiam prohibitum eſſe videatur: Nos piarum mentium quieti, & matrimoniorū favori (quantum ex alto nobis permittitur) conſulere volentes,a præciſis verbis Concilii minime diſcedendum in præmiſſis eſſe cenſuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis hujuſmodi ſubeſſe decernimus, & declaramus, quominus inter dictos maritum, vel uxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcunque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quam baptizantis, & baptizati, in dicto Concilio nominatim non expreſſas, matrimonium libere, & licite contrahi poſſit, & ita ab omnibus judicari debere mandamus, atque ſtatuimus, decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam, quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito, contigerit judicari; non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem,quod pręſentes litteræ in Cancellaria noſtra Apoſtolica,& in acie Campi Florę de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur: & quia difficile foret,pręſentes ad ſingula quæque loca deferri, quod

earum

earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Domin. 1566. 4. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno primo.

Caſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Viſa de Curia Jo. Barengus.

Regiſtrata apud Caſarem Secretarium.

Anno a Nativ. Domini 1566. Indict. 9. die vero 29. menſis Decemb. Pont. SS. D. N. Pii, divina Provid. Papæ V. anno ejus primo, retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Cancell. Apoſt. & in Acie Campi Floræ per nos Antonium Clerici, & Jo. Andream Rogerium, præfati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Stephanus de Olea Magiſt. Curſ.

BUL-

BULLA
SS. D. N. D. PII
Divina Providentia Papæ V.

Super declaratione Concilii Tridentini de impedimento affinitatis ex fornicatione provenientis.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pontificem ſpectat Canonicas ſanctiones, quæ expreſſiorem ſenſum poſtulare videntur, re diligenter perſpecta, ita declarare, & alias providere, ut omnis dubietas de piis Chriſtifidelium mentibus evellatur. Sane poſtquam ex eo, quod Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proveniens, per quod non ſolum Matrimonium contrahi prohibetur, ſed etiam poſtea factum dirimitur, ad eos tantum reſtrinxit, qui primo, & ſecundo gradu conjunguntur, in ulterioribus vero gradibus ſtatuit, Matrimonium poſtea factum non dirimi, a pluribus Chriſtifidelibus, ut accepimus, eſt dubitatum, an licite in ulterioribus gradibus hujuſmodi Matrimonium cõtrahi prohibeatur. Et propterea nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac matrimonii libertati, quantum cum Deo poſſumus, conſulere volentes, declaramus, & Apoſtol. auctoritate decernimus, nullum hodie impedimẽtum remanere, quominus in ulterioribus gradibus hujuſmodi libere, & licite matrimonium contrahi poſſit, & ita ab omnibus judicari debere mandamus, atque ſtatuimus, decernentes

tes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam, quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito, contigerit judicari; non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quod præſentes literę in Cancellaria noſtra Apoſt. & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitut. perpetuo valituras deſcribantur: & quia difficile foret, præſentes ad ſingula quæcumque loca deferri, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitę, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dom. 1566. 4. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno primo.

Caſ. Glorierius.

Viſa de Curia Jo. Barengus.

Regiſtrata apud Caſarem Secretarium.

Anno a Nativitate Domini 1566. Indict. 9. die vero 29. menſis Decemb. Pontificatus Sanctiſſ. D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno ejus primo, retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis Cancellariæ Apoſtolicæ, & in Acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Jo. Andr. Rogerium, & Camillum Cherub. Curſ.

Stephanus de Olea Magiſter Curſorum.

DE

DECLARATIO

CONCILII TRIDENTINI

De Compaternitate, & Affinitate, & fornicatione, ac Matrimoniis deſuper contractis, & contrahendis.

SAnctiſſimus in Chriſto Pat. & D.N.D.Pius,divina Providentia Papa V. ad cujus notitiā pervenit, quod,cum in decretis S. Concilii Trident. certæ tantum perſonæ enumerentur,inter quas dumtaxat cognatio ſpiritualis deinceps cōtrahatur,ab aliquibus revocatur in dubium,an qui ultra perſonas in dictis decretis enumeratas, quoquomodo cognatione ſpirituali,āte cōfirmationem dicti Cōcilii, conjuncti erāt, abſq; diſpenſatione Apoſtolica, Matrimonium poſt dictā cōfirmationem cōtrahere potuerint,ac hodie,& de cętero contrahere poſſint, cum ante prædictā confirmationem id facere de jure minime liceret,& inſuper,cum in eiſdem decretis ſtatuatur, affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis ſolummodo attendi debere,qui primo, vel ſecundo affinitatis gradu conjunguntur, ab aliquibus pariter dubitatur, an matrimonia inter perſonas, quę āte cōfirmationem dicti Concilii,tertio, vel ulteriori hujuſmodi affinitatis gradu conjunctæ erāt,poſt confirmationem ejuſdem Concilii abſque diſpenſatione Apoſtol.cōtracta,& quæ deinceps cōtrahi cōtigerit,dirimi debeant; Sanctitas ſua ad tollendum omne dubium,eos, qui ante cōfirmationem prædicti Cōcilii cognationem ſpiritualem cōtraxerunt (dummodo non ſint ex perſonis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum Concilium voluit deinceps cōtrahi hāc cognationem ſpiritualem) matrimonii vinculo inter ſe abſq; diſpēſatione aliqua libere, & licite copulari poſſe, ac matrimonia etiā poſt cōfirmationē hujuſmodi,abſq; diſpenſatione Sedis Apoſtolicę,inter eas jā cōtracta valere, plenamq;roboris firmitatē obtinere; Et ſimiliter ma-

trimonia poſt confirmationem Concilii abſque diſpenſatione Apoſt. ſecuta, & quæ de cætero ſequentur, inter perſonas, quæ ante dictam confirmationem affinitatem (infra tamen ſecundum gradum ex fornicatione provenientem) contraxerant, propter hujuſmodi affinitatem dirimi non debere, ſed valida, & efficacia exiſtere declaravit. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam S. R. E. Card. ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit.

Placet, publicetur, & deſcribatur.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Canc. Apoſtol. an. Incarn. Dom. 1566. die vero Martis, 20. menſis Aug. Pont. præfati SS. D. N. D. Pii Papæ V. anno primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

DECLARATIO REGULÆ PII QUINTI

Super expreſſione gradus propinquioris in diſpenſationibus Matrimonialibus.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D. N. Pius, Divina Providentia Papa V. attendens per quandam conſtitutionem dudum per fel. recor. Pium Papam IV. Sanctitatis ſuæ prædeceſſorem editam, qua cavetur, quod in diſpenſationibus Matrimonialibus, pro diverſis conſanguinitatis, ſeu affinitatis ex eodem ſtipite provenientibus gradibus conjunctis, non remotioris ſolum, prout olim fieri ſolebat, ſed etiam

etiam propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat, alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectæ literæ nullius ſint roboris, vel momenti; prout in dicta Conſtitutione plenius continetur, a diſpoſitione Juris communis, & laudabili, ac antiquo Rom. Cur. ſtylo nimium recedi, ac favorem matrimonio debitum reſtringi, volenſque propterea jure, & ſtylo prædictis, nec non piæ memoriæ Gregorii XI. Clementis VI. Rom. Pont. etiam Sanctitatis ſuæ prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, Sacramento, & libertati matrimonii, quantum cum Deo poteſt, favere, ſtatuit, & ordinavit, quod de cætero in quibuſcumque diſpenſationibus, quas pro matrimoniis contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres invicem diverſis prohibitis conſanguinitatis, ſeu affinitatis, aut mixtis ex communi, ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus; quicumque illi ſint, dummodo primum quoquo modo non attingant, cum in eo Sanctitas ſua nunquam diſpenſare intendat, gradibus conjunctos, ab eadem Sanctitate ſua, & pro tempore exiſtente Rom. Pontifice, aut Sede Apoſtolica impetrari, vel alias concedi contigerit, ac in literis, commiſſionibuſque deſuper etiam locorum Ordinariis faciendis, gradus remotior attendatur, trahatque ſecum propinquiorem, ac ob id ſufficiet remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen poſtea ſuper propinquiore literis declaratoriis, juxta Gregor. & Clem. præd. hujuſmodi conſtitutiones, quas quoad hoc innovavit, & inviolabiliter obſervari mandavit, diſpenſationeſque, ſeu diſpenſandi commiſſiones, ac deſuper confectas literas, & proceſſus habitos per eaſdem diſpenſari, ſed his, cum quibus diſpenſari mandatur propter proximioris gradus hujuſmodi non expreſſionem, de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari non poſſe, ſed in omnibus, & per omnia ſuffragari, perinde ac ſi in literis, ſeu commiſſionibus hujuſmodi de proximiore, ſeu utroque gradu ſpecialis, & expreſſa mentio facta fuiſſet, ſicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam Sanct. Rom.

Eccleſ. Cardinales, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quocumque quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit, conſtitutionibus Pii Præd. hujuſmodi, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Placet, publicetur, & deſcribatur M.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Canc. Apoſt. anno Incarn. Dom. 1566. die vero Martis, 20. menſis Auguſti, Pontif. præfati SS. D. N. D. Pii Papæ anno primo.

BULLA
SS. D. N. D. PII

Divina providentia Papæ V.

Per quam declaratur Decretum S. Concilii Tridentini ſuper impedimento publicæ honeſtatis editum.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum ſpectat Pōtificē ſua ſolicitudine diligenter providere, ut ſacrorum Cōciliorum decreta ita ſuę declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla deſuper dubitandi occaſio cuiquā relinquatur. Sane ad aures noſtras pervenit, multos eſſe, qui dubitent, an Decretum œcumenici Conc. Trid. Seſſ. 24. de reform. Matrim. c. 3. quo cavetur impe-

pe-

pedimentum publicæ honeſtatis, ubi ſpōſalia valida non fuerint, prorſus tolli; ubi vero valida fuerint, non excedere primū gradum, cum in ulterioribus gradibus non poſſit hujuſmodi prohibitio ſervari; de ſponſalibus per verba (ut ajunt) de futuro tantum cōceptis intelligatur, vel etiā Matrimonia per verba de pręſenti cōtracta, non tamen conſummata, quæ interdum ſpōſalia appellātur, cōprehendat, ita ut etiā eo caſu impedimentum inde proveniens ſublatum fuerit. Nos itaque ut omnis difficultas, & dubitatio tollatur, attendentes, quod Spōſalium appellatione, qua dictum Cōcilium utitur, non niſi improprie Matrimonium verbis de pręſenti cōceptis cōtractum continetur, quodq; agitur de correctione juris veteris, quo caſu ſecundum proprietatem verborum dumtaxat procedendum eſt, præſertim cum longe majorem rationem prohibitionis in Matrimonio per verba de præſenti contracto, quā in ſpōſalibus de futuro vigere a nemine dubitetur; idcirco motu proprio auctoritate Apoſt. tenore præſētiū declaramus & definimus, decretum Concilii hujuſmodi omnino intelligendum eſſe, & procedere in Sponſalibus de futuro dumtaxat, non autē in Matrimonio ſic (ut pręfertur) contracto, ſed in eo durare adhuc impedimētum in omnibus illis caſibus, & gradibus, quibus de jure veteri ante prædictū Decretū Concilii introductū erat, & ita ab omnibus judicari debere mandamus, atq; ſtatuimus; non obſtantibus Cōſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, aliiſq; contrariis quibuſcumq;. Volumus autē, quod pręſentes literæ in Cancellaria noſtra, & in acie Campi Florę de more publicentur, & inter cōſtitutiones perpetuo valituras deſcribātur. Et, quia difficile foret, præſentes ad ſingula quæq; loca deferri, volumus etiam, & declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Pręlati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quę pręſentibus adhiberetur, ſi forēt exhibitę, vel oſtenſę. Nulli ergo omnino hominum liceat hāc paginam noſtrę declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis

Digitized by Google

autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnat. Domin. 1568. Kalend. Julii, Pontific. noſtri anno tertio.

Caſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Nativ. Dom. 1568. Indict. 6 die vero 24. menſis Febr. Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. Pii divina Provid. Papæ V. anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ lectæ, & affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Cancell. Apoſt. & in Acie Campi Floræ, ut moris eſt, dimiſſis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde amotis per nos Julium Parinum Cle. Ter. & Jo. Bornotum prælib. SS. D. N. Pap. Curſ.

Camillus Cherubinus, Magiſter Curſorum.

SS. D. N. D. PII Papæ V.

CONSTITUTIO

De trium votorum profeſſione ab iis emittenda, qui in Congregationibus ſub odedientia voluntaria vivunt, quorum habitus a ſæcularibus Presbyteris eſt diſtinctus.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

LUbricum vitæ genus eorum veriti, qui regularium formam præſeferentes, nec propriis renunciant, nec ullam pro-

profitentur ex Regulis approbatis, quando horum plerique proprio inſtinctui obſequentes, alii odio incenſi, alii, dum, quod ambiunt, minus conſequuntur; alii, vel dilapidatis, vel interverſis rebus, & ad ſeſe, vel propinquos translatis, ut ratiocinia effugiant; quidam etiam in ſuos ipſorum mores inquiſitum iri præſentientes, quaſi impunitatem adepturi, e ſodalitio ſuo, ut lubet, exiliunt, ejectiſque illius inſignibus, veſtem recipiunt ſæcularem. Hinc graves, & periculoſæ quotidie offenſiones in populos concitantur, dum, quos diſciplinæ regulari perpetuo mancipatos credunt, rurſus eos, etiam ubi conſueverint, contempto poſt tot annos, & relicto, indignis ſæpe modis, ejus, cui ſe ſe dederant, vitæ inſtituto, liberos vident, & ſolutos in ſæculo evagari. Cum igitur conveniat, ut cujus arma induit, eam miles militiam perſequatur, hanc de prædictis rationem capere inſtituimus, ut vel permanendi, vel abſcedendi facultate ſemel ſingulis propoſita, certus deinceps, & immobilis diſciplinæ regularis cultus debeat in ipſis Sodalitatibus perpetuo obſervari; itaq; de nobis attributæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, ut omnes, & ſinguli Priores, Præpoſiti, & alii Præſidentes, Generales, Provinciales, & Conventuales, necnon Canonici, & Fratres S. Georgii in Alga Venetiarum, ac Eremitarum Sãcti Hieronymi, alias B. Petri Piſarum, & omnium, ac quarumcumque aliarum Cõgregationum, necnon Eccleſiarum, Domorum, & Conventuum in communi, & ſub obedientia voluntaria, & extra votum ſolemne religionis viventes, quorum habitus a ſæcularibus Presbyteris eſt diſtinctus, qui religionem amplecti, & profeſſionem regularẽ ſolemnẽ emittere voluerint, id in ſuis quiſq; Conventibus, & Domibus intra 24. horarum ſpatium, poſtquam Delegatus noſter præſentes literas eis ſignificaverit, palam, & ſponte deliberent, & declarent; inde convocato quamprimum per ſingulas hujuſmodi Congregationes Generali, vel alio ſupremo, juxta morem cujuſque Congregationis, Capitulo, ibique electa una, ſub qua degant, ex regulis approbatis, in quã major pars vocum

cum ipſius Capituli conſenſerit, trium votorum ſubſtantialium profeſſionem regularē intra menſem ſolemniter emittant, & in eam tam ipſi, quam illi deinceps ingreſſuri, atque profeſſuri perpetuum ferant Altiſſimo famulatum: ſicq; profeſſi, vel in ſuis quiſque Prioratibus, præpoſituris, præſidentiis, adminiſtrationibus, & officiis confirmentur, vel ad alia transferantur, prout cuique congregationi, & ſuperioribus ſuis videbitur utilius expedire. Qui vero, excurſo jam anni ſpatio, in ipſa Congregatione morati, refugerint intra tempus prędictum profiteri; detracto religionis habitu,ac redditis etiam in vinculis, ſi opus ſit, receptorum, & adminiſtratorum omnium rationibus, ejiciantur: nec deinceps patiantur in ullis ejuſdem Congregationis Domibus,ſeu Conventibus amplius converſari. Quocirca mandamus univerſis, & ſingulis Prioribus, Præpoſitis,Generalibus, Provincialibus, & Conventualibus,ac aliis cujuſcumque dignitatis, & nominis Miniſtris, necnon Conventibus, Canonicis, Fratribus, & perſonis Congregationum hujuſmodi, ut ſtatutum noſtrū prædictum, non expectata alia juſſione,aut mentis noſtræ declaratione, humiliter recipiant, & ſtudioſe obſervare procurent. Quod ſi forte aliqui in eo, quo nunc ſunt, ſtatu (quem omnino tollimus, & abolemus) contra noſtrum hoc ſtatutum perſiſtere contenderint,ſingulos omni dignitate, officio, adminiſtratione, & beneficio privamus, & ad futura perpetuo indignos decernimus, excommunicationis quoque ſententia innodamus eo ipſo, non obſtantibus fundationibus, & inſtitutionibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus Congregationum, Domorum, & Conventuum prædictorum, juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, exemptionibus & indultis Apoſt.illis, eorumque Superioribus,& perſonis,ac eorum ſingulis per quoſcumque Rom. Pont.prædeceſſores noſtros,ac Nos, & Sedem Apoſt. etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in genere, &

in

in ſpecie conceſſis, & confirmatis, ac etiam aliis reformationibus quotieſcumque, ac quocumque tempore factis, & promulgatis, & quibuslibet aliis indulgentiis, & literis Apoſt. ſpecialibus, & generalibus, quorumcumq; tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earũ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque toties tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia tanquam abrogata contra earumdem pręſentium tenorem nolumus cuiquã in aliquo ſuffragari: cæterum mandamus, præſentes ad valvas Baſil. Principis Apoſt. de Urbe,& Canc. Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari: Ac etiam volumus, quod ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa,& Prælati Eccleſiaſtici, vel ejus curiæ ſigillo, & Notarii publici manu obſignata eandem illam fidẽ ubique locorum in judicio, & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi ibi oſtenderentur, aut exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſublationis, abolitionis, privationis, ſtatuti, mandati, innodationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſt. ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S.Petrum, anno Incarnat. Dom. 1568. 15. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno tertio.

Caeſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Nativitate Dom. 1568. indictione 11.die vero 4. menſis Decẽb.Pontif. Sanctiſſimi in Chriſto Patris,& D.N. D.Pii divina providentia Papæ V. anno tertio, retroſcriptę literę Apoſtolicę affixę, & publicatę fuerunt ad valvas Baſilicę Principis Apoſtolorum de Urbe, ac Cãcellarię Apoſtolicæ, & in Acie campi Floræ, dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earumdẽ retroſcriptarum literarum copiis affixis,

ut

ut eſt moris, per nos Joannem Freile, & Julium Parinum prælib. SS. D. N. Papæ Curſ.

Chriſtianus de Monte, Mag. Curſ.

SS. D. N. D. PII PAPÆ V.

Extenſio Decreti Concilii Trident. Seſſ. 21. cap. 2. quod incipit: Cum non deceat, loquentis de Clericis ſæcularibus, ac Clericis regularibus non profeſſis, quod non promoveantur ad ſacros ordines, niſi ſervata forma dicti Decreti.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontif. ſacrorum Conciliorum auctor, & interpres, illa, quę in hujuſmodi Conciliis a prudentibus Patribus, in ſpiritu Sancto legitime congregatis, ſalubriter ſancita ſunt, pro ſui paſtoralis officii debito, dum æquitas, honeſtas, & decus ſuadet, ſicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios caſus extendere conſuevit. Sane cum non deceat divino miniſterio adſcriptos cum ordinis dedecore mēdicare, aut ſordidum aliquem quęſtum exercere, a ſacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps Clericus ſæcularis, quamvis alias moribus, ſcientia, & ætate eſſet idoneus, ad ſacros Ordines promoveretur, niſi prius legitime conſtaret, eum beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſte ſufficeret, pacifice poſſidere, vel alias ordinari nō poſſe, niſi juxta Decreti ab ipſo Cōcilio deſuper editi formam, & tenorem. Cum autem nulla in hujuſmodi Decreto Religioſorum Clericor. mentio facta fuerit, ac propterea

pterea nonnulli (uti moleſte accepimus) certorum Ordinum Religioſi, ſeu Canonici, vel Clerici intra clauſtra Monaſteriorum, ſeu Domorum more regularium in cõmuni viventes, qui nunquã, ſeu nonniſi ad certum tempus profeſſionem emittunt, & ex clauſtro exire, vel dimitti, & ad ſæculum redire libere, & licite poſſunt, religionis prætextu, abſque titulo ſufficientis beneficii, nec juxta dicti Decreti tenorem, ad ſacros Ordines ſe promoveri prætendant, & a nonnullis Epiſcopis paſſim promoveantur, atque inde plerumque illud inconveniens eveniat, ut ſic promoti, & e clauſtro exeuntes, & per ſæculum vagantes, vel mendicare, vel ſordidum quæſtum exercere, non ſine ipſorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & quamplurimorum Chriſtifidelium ſcandalo cogantur. Nos igitur, qui ſingulorum Dei Miniſtrorum honorē, & decus (quantum in nobis eſt) ſinceris exoptamus affectibus, motu proprio, ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicę poteſtatis plenitudine, hac perpetuo valitura ſanctione, decretum prædictum de Clericis ſæcularibus loquens ad omnes, & ſingulos etiã cujuſcumque Ordinis Clericos Religioſos, ſive ſæculares, more religioſorum viventes in communi, non profeſſos, harum ſerie extendimus, & ampliamus. Ac religioſis, & aliis prædictis non profeſſis, ut ad ſacros Ordines promoveri, nec non omnibus, & ſingulis venerabilibus Fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis gratiam, & communionem Sedis Apoſt. habentibus, ut Ordines ipſos hujuſmodi Religioſis perſonis impēdere, niſi obſervata forma dicti Decreti, non valeant, in virtute S. Obed. & ſub indignationis noſtræ pęna interdicimus, & prohibemus, ac contra faciētes per annũ a pręſtatione talium Ordinum ipſo jure ſuſpendimus, ſtatuentes, & decernentes, promotiones quarumlibet religioſarum perſonarum prædict. ad Ordines hujuſmodi contra ipſius decreti Concil. Trident. formam, etiam cujuſvis licentiæ ab Apoſt. Sede, vel illarum ſuperioribus, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & præeminentiæ exiſtant, etiamſi Pontificali dignitate fungantur, vel Car-

di-

dinalatus honore præfulgeant, conceſſæ prætextu factas, executione prædictorum ordinum omnino carere, nullaſque prorſus, & irritas exiſtere, ſicque promotas perſonas in altaris miniſterio miniſtrare non poſſe. Quinimo miniſtrantes privilegiis, exēptionibus, immunitatibus, & aliis gratiis Clericis conceſſis omnino privari, & irregularitatem, aliaſq; in dicto Decreto cōtentas pęnas eo ipſo incurrere, a quibus niſi a Rom. Pont. vel in mortis articulo minime abſolvi poſſint; Non obſtantib. quibuſvis Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quorumvis monaſteriorum, & ordinum etiā juramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alias roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, & privilegiis, atque indultis, & literis Apoſtolicis, illis, illorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus efficaciſſimis reſtitutivis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi alias pro illorum ſufficienti derogatione de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exequuta forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, formas datas, & decreta in illis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum infererētur, pręſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permāſuris, hac vice dūtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cęteriſque contrariis quibuſcumq;. Et ut præſentes literæ ad omnium notitiam perveniant, neve quis illarum ignorantia excuſari poſſit, volumus, & Apoſt. auctoritate decernimus, pręſentes literas ad valvas Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellar. Apoſtolicæ, ac in acie Campi Florę publicari, & earum exempla affigi, & imprimi, illarumque exēplis etiā impreſſis, manu alicujus Notarii publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, vel ejus curiæ obſigna-

tis,

tis, eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hãc paginam noſtrę extenſionis, ampliationis, interdicti, prohibitionis, ſuppoſitionis, ſtatuti, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſt. ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Domini 1568. pridie Idus Octob. Pontificatus noſtri anno tertio.

Caſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Nativitate Domini 1568. Indict. 15. die vero 12. menſis Novemb. Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto Patris,& D.N. D. Pii, divina provid. Papæ V. anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixę, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis in ſuperius expreſſis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde, ut moris eſt, amotis per nos Thomam Gallarum, & Julium Parinum, prælib. Sanctiſſimi D.N. Pii Papæ V. ac S. Sedis Apoſtolicæ Curſores.

Chriſtianus de Monte, Magiſter Curſ.

AD

AD

CONCILII TRIDENTINI

MARGARITAS

Adm. R. P. Mauritii de Gregorio, Siculi Cameratenſis, Ord. Prædicatorum, Theol. Illuſtriſſ. D. Horatii Aquaviva, Epiſcopi Calatini

HYACINTHUS

Et collectio omnium Conciliorum Religionis Chriſtianæ contra hæreticos. Ex primo Hieroſolymit. ſub Divo Petro uſque ad Trident. Ex Tomis magnis Conciliorũ, ex parvo volumine Archiepiſ. Toletani, Bartholomæi de Miranda etiam Conciliorum. Ex ſerie Synodorum Dominici Bannes; ex Illuſtriſſ. Cardin. Baronio, & ex Illuſtriſſ. Cardin. Bellarmino, ex Hiſtoria Tripartita, ex Hiſtoria Eccleſiaſtica Ruffini, ex Hiſtoria Eccleſiæ Euſebii, ex Platina, ex Panvino, ex Tyghio de Eccleſiaſtica Hierarchia, ex Epiphanio, ex Alphonſo de Caſtro, ex Seraſino Porreta, ex Bullario, ex Sacris Canonibus, & eorum Expoſitoribus, ex Theologis in Sententiis, ex Summa S. Thomę, & Commentatoribus, ex Expoſitoribus Novi, & Veteris Teſtam., ex Summis Caſuum conſcientiæ deſumptus, ſub quibus Põtificibus, Imperatoribus, & in quo anno confectorum; & quot Epiſcopi, & cæteri interfuerunt.

CONCILIUM PRIMUM.

SUppoſita definitione Concilii, quã prædicti Doctores aſſignant, ſcilicet, quod eſt conventus, ſeu congregatio Epiſcoporũ, Abbatum, & Generalium Ordinũ ex gratia, & Sa-

Sacerdotum in Epiſcopali,ſeu locali Synodo, ad tractandum de fide, & religione, & moribus authoritate Summi Pontificis. Videatur Bannes in princip. 2. 2.

Et ſuppoſita diviſione, quod Concilium eſt triplex, Generale, ad quod generaliter Epiſcopi convocantur; Provinciale, ad quod Epiſcopi unius Provinciæ,aut Regni,Metropolitani authoritate congregantur; Et Epiſcopale, quod faciunt Epiſcopi cum Sacerdotibus. Videantur Concilia Synodalia Sancti Caroli Borromei. Tandem ſuppoſita alia diviſione, ſcilicet, quod Synodorum quædam ſunt congregatæ, & confirmatæ a ſummo Pontifice; quædam congregatæ tantum,& non confirmatæ; quædam non congregatæ, ſed confirmatę; & quædam neque confirmatæ, neque congregatæ. Videantur expoſitores Concilii Conſtantienſis.

PRIMUM CONCILIUM
ſecundum aliquos.

QUidam dicunt in principio nominati, primum Concilium fuiſſe contra Judam in electione Matthiæ, ut in actis Apoſtolorum cap. 1. ſub D.Petro in Hieroſolyma,cum cæteris Apoſtolis poſt Aſcenſionem Chriſti.ViriFratres,&c. dicit Petrus de Juda,&c. qui poſſedit agrum de mercede iniquitatis, &c. & orantes, &c. cecidit ſors ſuper Matthiam, & annumeratus eſt cum undecim Apoſtolis: Ecce ex primo Concilio exiſtentia Spiritus Sancti.

PRIMUM CONCILIUM
ſecundum communem opinionem.

Summarium de circumciſione non facienda, ut abſtineant a contaminationibus ſimulacrorum, fornicatione, ſuffocatis, & ſanguine.

COncilium primũ Hieroſolymis celebratũ eſt ſub Divo Petro Apoſtolo,& reliquis Apoſtolis tempore Claudii Tiberii,quod habetur in Actibus Apoſtolorum cap. 15. quod

modo ſequitur. Surrexerunt autem quidam de hæreſi Phariſæorum, qui crediderunt, dicentes, quia oportet circumcidi eos; præcipere quoque ſervari leges Moyſis;conveneruntque Apoſtoli, & ſeniores videre de verbo hoc, cum autem magna conquiſitio fieret, ſurgens Petrus dixit ad eos; Viri fratres, vos ſcitis, quoniam ab antiquis diebus Deus in nobis elegit per os meum gentes audire verbum Evangelii, & credere, & qui novit corda Deus, teſtimonium perhibuit, dans illis Spiritum ſanctum, ſicut & nobis: & nihil diſcrevit inter nos,& illos fide purificans corda eorũ; nunc ergo quid tentatis Deum,imponere jugum ſuper cervices Diſcipulorũ, quod neque Patres noſtri, neq;nos portare potuimus, ſed per gratiã Domini noſtri Jeſu Chriſti credimus ſalvari,quemadmodum & illi? Tacuit autem omnis multitudo, & audiebant Barnabam,& Paulum narrantes,quanta Deus feciſſet ſigna, & prodigia in Gentibus per eos; & poſtquam tacuerunt, reſpondit Jacobus,dicens; Viri fratres, audite me: Simon narravit,quemadmodũ primum Deus viſitavit ſumere ex gentibus populũ nomini ſuo,& huic concordant verba Prophetarum,ſicut ſcriptum eſt: poſt hæc revertar, & reædificabo tabernaculum David,quod decidit, & diruta ejus reædificabo, & erigam illud; ut requirant cæteri hominum Dominum, & omnes Gentes,ſuper quas invocatum eſt nomen meum,dicit Dominus faciens hæc.Notũ a ſæculo eſt Domino opus ſuum: propter quod ego judico non inquietari eos,qui ex Gentibus convertuntur ad Deum:ſed ſcribere ad eos,ut abſtineant ſe a contaminationibus ſimulacrorum,& fornicatione, & ſuffocatis,& ſanguine.Moyſes enim a temporibus antiquis habet in ſingulis civitatibus, qui eum prædicet in Synagogis,ubi per omne Sabbatum legitur. Tunc placuit Apoſtolis,& ſenioribus,cum omni Eccleſia eligere viros ex eis,& mittere Antiochiam cum Paulo, & Barnaba Judam, qui cognominabatur Barſabas, & Silam viros primos in fratribus, ſcribentes per manus eorum Apoſtoli, & ſeniores fratres his, qui ſunt Antiochiæ, & Syriæ, & Ciliciæ fratribus ex gentibus ſalutem.

Quoniam

Quoniam audivimus, quia quidam ex nobis exeuntes turbaverunt vos verbis, evertentes animas veſtras, jubentes vos circumcidi, & ſervare legem, quibus non mandavimus; placuit nobis collectis in unum eligere viros, & mittere ad vos cum cariſſimis noſtris Barnaba, & Paulo hominibus, qui tradiderũt animas ſuas pro nomine Domini noſtri Jeſu Chriſti. Miſimus ergo Judã, & Silã, qui & ipſi vobis verbis referent eadẽ. Viſum eſt enim Spiritui Sancto, & nobis, nihil ultra imponere vobis oneris, quã hæc neceſſaria, ut abſtineatis vos ab immolatis ſimulacrorum, & ſanguine, & ſuffocato, & fornicatione, a quibus cuſtodientes vos bene agetis. Valete.

Alia Tria Concilia.

Gloſſa Ordinaria Actuum Apoſtolorum ponit alia duo Concilia, ut in cap. ſexto, non eſt æquum derelinquere verbum Dei, & menſis miniſtrare, &c.

Elegerunt Stephanum, &c.

Aliud.

In capitulo vigeſimo primo aliud, permittendo ad tempus legalia, donec Synagoga honorifice ſepeliatur.

Aliud.

In capitulo quarto aliud, quod potius Cœtus orans pro incremento gratiæ dicitur, quam Concilium.

II. Conc. anno 252.

Fuit Romanũ ſub Cornelio Papa, & Decio Imperatore, cõgregatũ contra Novatum; cõſtituitur a ſexaginta Epiſcopis, & totidẽ Presbyteris cum Diaconibus multis, ubi ſtatuitur, Novatum cum his, qui eum ſequerentur, alienum eſſe ab Eccleſia. Eos vero, qui lapſi fuiſſent in certamine, fraterna commiſeratione curandos, & fomentis pœnitentiæ medicandos, & contra Catharos mundos ſe appellantes.

III. Conc. anno 303.

Fuit Ancyranum ab Ancyra civitate Galatiæ dictũ, poſt tẽpora Marcellini Papę celebratum, paulo ante Nicænum, circa annum Domini ſupradictũ, quod facile nõ invenitur, fuit autẽ Provinciale, ſed tamen receptum in ſexta Synodo gene-

rali Conſtantinopoli in Trullo celebrata, ut patet ex 2. can. ſextę Synodi, a Geratiano in Decreto, Anchiritanum dictum a quibuſdam (ut ait) Bartholomæus Carranza, Aquitanum, & continet canones 24. contra eos, qui inviti diis thurificabant, vel imolabāt ſub Euſebio Papa, & Diocletiano Imperatore.

IV. Conc. anno 311.

Fuit Neocæſarienſe ſub Melchiade Papa (quamvis quidā dicant, quod neſciatur, ſub quo Pontifice, cui opinioni videtur adhærere Archiepiſcopus Toletanus) & ſub Cōſtātino Chloro, & Galerio Maximino Auguſtis, in clara Neocæſarienſi civitate, quæ nunc Trapezuntium appellatur, ut ait Palemonius de origine civitatum Scriptor, & Coſmographi recentiores enucleant, in provincia Cappadociæ ſita, factum fuit paulo ante Nicænum: quoniam Epiſcopus hic, & illic deſignatus reperitur, in quo Patres 17. convenerunt; cujus Canones ſexta Synodus Conſtantinopolitana in Trullo celebrata probavit, ut ex ſecundo Canone Græcæ editionis conſtat; depoſitionem, irregularitatem, tempus ordinandorum Preſbyterorum, numerum Diaconorum, &c. obſervari jubet.

V. Conc. anno 315.

Fuit Nicęnum primum in Nicæa Bithyniæ civitate habitū, ut ait Palemonius, ubi congregati fuerunt 118. Epiſcopi Catholici: fidem integram, ſanctam, Catholicam, immaculatam expoſuerunt, damnando Arium, Sabellium, & Photinum hæreticos, ſub Divo Sylveſtro, & Magno Conſtantino.

VI. Conc. anno 320.

Fuit ſecundum Romanum congregatum intra thermas Domitianas ſub D. Silveſtro, & Conſtantino Imperatore, cum 275. Epiſcopis, iterum Arium, Photinum, & Sabellium reprobando, de gaudio mundationis Conſtantini, de donatione Eccleſiæ, &c.

VII. Conc. anno 322.

Fuit Elibertinum provinciale apud Elibertum Hiſpaniæ civitatem celebratum ſub Conſtantino Magno Imperatore, & Silveſtro Papa, 19. Epiſcoporum, idola, & homicidia prohibeñs,

bens, pœnam ponens matrimonium contemnentibus, virginitatem laudans, uſuram ejiciens, lenocinium, &c.

VIII. Conc. anno 323.

Fuit Arelatenſe primum provinciale, ſub Conſtantino Magno,& Silveſtro Papa, authoritate Pontificis confirmatum, cum fuiſſet provinciale in Galliis de obſervatione Paſchatis, de domicilio, de Epiſcopis, & de quorumdam delictorum pœnis, &c. confirmatione prima in Præfatione.

IX. Conc. anno 324.

Fuit Gangrenſe in Paphlagonia, ſeu regione Pelaſgiorum, provinciale confirmatum in ſexta Synodo generali Conſtantinopolitana in Trullo celebrata, ſub eiſdem, ut ex ſecundo Canone editionis Græcæ Pariſinæ, ubi de nuptiis, de orationibus, de parentibus obediendo poſt epiſtolam, &c. tractat.

X. Conc. anno 328.

Fuit Arelatenſe ſecundum provinciale etiam ſub Silveſtro Papa, & Conſtantino, jubendo, ne cum mulieribus cohabitetur, cum hæreticis non communicetur, ne Neophitis clericis ordo detur, &c.

XI. Conc. anno 332.

Fuit Carthaginenſe primum ſub Silveſtro Papa, & Conſtantino Imperatore, provinciale fuit, in quo Carthaginem ex diverſis Provinciis Africanis plurimi convenerunt Epiſcopi, & ſancivit, rebaptizationem non faciendam, martyres non infamandos, de ordine, &c.

XII. Conc. anno 342.

Fuit Romanum ſecundum, ſub Julio I. in quo convenerunt 116. Epiſcopi contra Arium, cujus hæreſis invaleſcebat, quem damnarunt una cum ſuis dogmatibus, & in Synodo Nicæna confirmarunt acta.

XIII. Conc. anno 346.

Fuit Colonienſe ſub Julio I. Papa, & Conſtantino Imperatore contra Euphratem blaſphemum hæreticum, Chriſtum negantem Deum eſſe, & cum fuiſſet Epiſcopus, fuit privatus, & damnatus.

XIV. Conc. anno 347.

Fuit Antiochenum ſub Julio I. Papa, & Cōſtantino Imperatore,cui Concilio ſubſcripſerunt triginta Epiſcopi, qui in eodem convenerunt, & probatum eſt in ſexta Synodo generali Conſtantinopoli in Trullo celebrata,ut in can.2. Græcæ editionis patet,ubi prohibetur cum Judæis celebrare,cum excōmunicatis communicare, & quæ facere non licet Epiſcopis.

XV. Conc. anno 351.

Fuit Sardicenſe, a Sardica dictum, congregatum eſt pręcepto Conſtantii Imperatoris, ſub quo fuit factum, & ſub Julio Papa, ut Athanaſio liceret ad ſuam Eccleſiam redire,unde fuerat expulſus per hæreticos Epiſcopos Arianos,ut in hiſtoria Tripartita, in lib. 4. cap. 21. convenerunt Orientales Epiſcopi 76. Occidentales quaſi 300. qui tamen continuo a Concilio diſcedentes ſeorſim aliud Concilium fecere, in quo Arii dogmata ſtatuerunt: eorum diſceſſus cauſa fuit,quod dicerent,ſe nolle ad verba procedere,niſi prius a Concilio ſummoverentur defenſores Pauli, & Athanaſii, quod Occidentales pati non potuerunt, cui Concilio affuit Hoſius Epiſcopus Cordubenſis, prius in Nicęno depoſitione Epiſcoporum, & de excommunicatione, &c. tractarunt.

XVI. Conc. anno 352.

Fuit Hieroſolymitanū ſecundum,per Maximum ejuſdem loci Epiſcopum,cum Athanaſius literis Cōſtantii Imperatoris, & Julii Papæ, ſub quibus fuit cōgregatum, fultus,ut ad ſuam reverteretur Eccleſiā & hoc per omnes Epiſcopos fuit intētū.

XVII. Conc. anno 353.

Fuit Sirmienſe ſub Julio I. Papa, & Conſtantino Imperatore,quod paulo poſt Conſtantinus in Sirmio juſſit congregari, ubi fratres regulas tradiderunt fidei Orthodoxæ contra Arium, in quibus interpretati ſunt locum illum Geneſis cap. 19. hic non prætereundum; pluit Dominus a Domino, ut ſit ſenſus, non quod ipſe Pater a ſemetipſo pluere dicatur, ſed pluit Dominus Filius a Domino Patre, ut habetur in Hiſtoria Tripartita, in lib. 5. cap. 3.

XVIII. Conc. anno 364.

Fuit Laodicenſe Provinciale cõfirmatũ in ſexta Synodo Generali in Trullo celebrata, præſente Conſtãtino: cũ ergo vigintiduo Patres in Laodicea Phrygiæ Pacatianæ ex diverſis Provinciis Aſiæ cõveniſſent, ſtatuerunt Can 59. quibus regulas expoſuerunt eccleſiaſticas ſub Liberio Papa, & Cõſtãtino Imperatore, ubi de Bigamia, de Pſalmis, & Evãgeliis legẽdis in Eccleſia, & quod clerici ad tabernas, & ludos ire nõ audeãt.

XIX. Conc. anno 368.

Fuit Conſtantinopolitanũ ſub DamaſoPapa, & Cyrillo Hieroſolymitano, Gratiano, & Theodoſio Imper. Concilium cẽtum quinquaginta Patrum fuit contra Macedonium Epiſcopum Conſtantinopolitanum, qui Spiritum Sanctũ Deum eſſe negabat. Eſt autẽ ex quatuor principalibus Conciliis, & quidem proximum poſt Nicęnum; ſtatuerunt aliquot Canones; & Symbolum fidei non diverſum ab eo; quod in Eccleſia cãtatur, niſi quod addiderunt Spiritum Sanctum ex Patre procedentem; ſubſcripſerunt ſe centum quinquaginta Epiſcopi.

XX. Conc. anno 387.

Fuit Valentinum Provinciale apud Gallias celebratum ſub Damaſo Primo Papa, & Gratiano, & Valentiniano Imp. in quo convenerunt triginta Epiſcopi, & ediderunt Canones quatuor de puellis, quæ ſe Deo voverant, quod baptizati non debeant ſacrificiis dæmonum ſe miſcere, &c.

XXI. Conc. anno 389.

Fuit Telenſe apud Africã Cõcilium Provinciale contra Jovinianum, & ſocios ejus ſub Siricio Papa, Theodoſio I. Arcadio, & Honorio Imp. ubi perlectæ ſunt literæ Pontificis, & ad eumdem reſponſum factum, & etiam contra Manichæos, &c.

XXII. Conc. anno 396.

Fuit Carthaginenſe ſecundum Provinciale, ſed confirmatum in ſexta Synodo generali Trulli, quod Carthaginenſe fuit ſub Siricio Papa, & Theodoſio Imp. ubi jubetur, ut prædicetur Trinitas, quod Sacerdotes, & clerici ſint caſti, de diœceſibus, & ut Parochis obediant, &c.

XXIII. Conc. anno 397.

Fuit Carthaginenſe tertium Provinciale, tamen confirmatum in ſexta Synodo generali Trulli, ubi dicitur, ut ſingulis annis Synodus ab Epiſcopis fiat, & cui quædam Sacramenta non conferenda; vetus, & novum teſtamentum in Ecclesia legendum, & eorum partes, quæ ſint, explicentur.

XXIV. Conc. anno 398.

Fuit Carthaginenſe quartum Provinciale, ſub Siricio Papa, & Arcadio Imper. cui interfuerunt 214. Epiſcopi, confirmatum deinde in ſexta Synodo in Trullo celebrata, ubi recepta ſunt Concilia in Carthagine habita de proprietatibus Epiſcoporum, & ordinandorum, & de aliis ordinibus, de Clericis, & Virginibus ſanctimonialibus, quę facere, & quæ non licet Epiſcopis, clericis, & viduis profeſſis.

XXV. Conc. anno 399.

Fuit Tauritanenſe Provinciale, ſub Siricio Papa, & Divo Ambroſio Epiſc. Mediolanenſi, Arcadio, & Honorio Imperatoribus, quod totum conſumptum eſt in cauſarum quarumdam civilium compoſitione, quæ tunc inter Epiſc. quoſdam, & aliquos Presbyteros agitabantur, & ideo a multis, ut ab Archiepiſc. Toletano, & a Bannes omnia derelinquuntur.

XXVI. Conc. anno 402.

Fuit Carthaginenſe quintum ſub Anaſtaſio Papa, & Arcadio Imper. exiſtentibus 73. Epiſcopis, a quibus quindecim Canones editi ſunt, de clericis, de non alienatione rerum Eccleſiarum, de idololatris deſtruendis, & cætera tractarunt.

XXVII. Conc. anno 403.

Fuit Toletanum I. provinciale ſub Anaſtaſio Papa, & Arcadio Imp. authoritate Leonis Papę I. confirmatum, præſentibus 19. Epiſcopis, Toletano Præſidente: ubi fuit determinatum, ne ad ſchiſma ſubditi Epiſcopi perveniant, & ut nullus præter Epiſcopos chriſma conficiat, & regula fidei Catholicæ, & aſſertio ejuſdem contra Priſcillianiſtas, &c.

XXVIII. Conc. anno 408.

Fuit Milevitanum ſub Innocentio I. Papa, atque Auguſtino

no Hipponenſi Epiſc. Doctore Eccleſiæ, & capite Auguſtinianorum Arcadio,& Honorio Imp contra Pelagianos,pręſente Anſelmo,Legato Eccleſię Romanę,ſubdentes poſt contra Pelagium, dicentem, ſalutem evenire ex nobis: Ne Epiſcopi ſint negligentes contra hæreticos, quando Concilium eſt faciendum: & ibi fuit confirmatum ab Innocentio.

XXIX. Conc. anno 423.

Fuit Carthaginenſe 6. ſub Bonifacio I.Papa,& Honorio Imp. Provinciale tamen: a 217. Epiſcopis celebratum eſt, decidentibus, ut ab Epiſcopis Orientalibus petatur Concilium Nicænum, & recitarunt profeſſionem fidei.

XXX. Conc. anno 424.

Fuit Carthaginenſe ſeptimum, Provinciale, ſub Bonifacio primo Papa,& Honorio Imper. a 73. Epiſcopis editum, nihil habens, quod ad noſtra tempora perveniat, quamvis multa in ſupraſcriptis, & dicendis Conciliis tangantur.

XXXI. Conc. anno 428.

Fuit Epheſinum ſub Cœleſtino I. Papa, ſub quo mortuus eſt Auguſtinus ſupradictus R.A. (quorum fuit Pater magnus Dominicus) etiam author & Theodoſius Imp. quod Concilium fuit ex quatuor principalibus contra Neſtorium Conſtantinopolitanum Epiſcopum,exiſtẽtibus in eo 200. Epiſcopis.Qui Neſtorius purum hominem ex S.Maria Virgine natum aſſeruit Chriſtum,& aliam perſonam carnis,& aliam facere deitatem dicebat, cui Synodo præfuit Cyrillus Alexandriæ Epiſcopus, qui cum univerſo Concilio ad eumdem Neſtorium eadem decreta tranſmiſit, ut habetur in Epiſtola.

XXXII. Conc. anno 436.

Fuit Rhegienſe Concilium Provinciale ſub Sixto III.Papa,& Theodoſio II. Imp.a tredecim Epiſcopis celebratum, facientibus ſex Canones, attingendo ad ea, quæ dicta ſunt in Concilio Tauritanenſe de hæreticis, & ſchiſmaticis Epiſcopis,quod in Nicęno tetigit. De Epiſcopis tandem loquuntur.

XXXIII. Conc. anno 438.

Fuit Agatenſe provinciale,a civitate Agata Galliæ,a trigin-

gin;

ginta quinque Epiſcopis, in quo de diſciplina, & ordinationibus Clericorum, & Pontificum, & Eccleſiarum utilitatibus, de prædicatione Symboli, & ne ante Miſſam expletam egredi populus præſumat.

XXXIV. Conc. anno 440.

Fuit Aquilejenſe provinciale, contra Palladium, & Secundinum Arianæ ſectæ defenſores, ſub Sixto Papa III. & Theodoſio Imper. ubi damnarunt eos Patres, & adeſt damnationis forma, quod fecerunt cum quibuſdam Legatis Afrorum, & Gallorum.

XXXV. Conc. anno 444.

Fuit Arauſicanum provinciale ſub Leone Papa, & Theodoſio II. Imper. continens vigintiquinque Canones ad ædificationem Eccleſiæ, & ſtabilimentum, primo de Chriſmate, de converſione hæreticorum in articulo mortis, & de Cathecumenis, de libero arbitrio, de Miſericordia Dei, de adjutorio ejus, de natura, & gratia, de peccato originali, quæ habentur in Concilio Tridentino.

XXXVI. Conc. anno 446.

Fuit Vaſenſe provinciale per decem, & octo Epiſcopos celebratum, ubi fuit deciſum, quod proprii Epiſcopi Chriſma recipiatur, de ſepulturis, de prædicatoribus: ut Kyrie eleiſſon in omnibus Eccleſiis dicatur, &c. ſub Leone I. Papa, & Theodoſio Imper.

XXXVII. Conc. anno 447.

Fuit Carpetoractenſe provinciale, ſub Leone I. & Valentiniano Imper. fecerunt conſtitutiones contra Epiſcopos querelatos, parum, aut nihil eorum, quæ a fidelibus Eccleſiis conferebantur, dantes, ut amplius non faciant.

XXXVIII. Conc. anno 453.

Fuit Arelatenſe tertium provinciale a 34. Epiſcopis celebratum ſub Leone Papa, & Valentiniano Imp. Martiano Auguſto, Opilione, & Vincamalo conſulibus, de obſervandis Canonibus, de ætate Diaconorum, & Sacerdotum ordinandorum, &c.

XXXIX. Conc. anno 457.

Fuit Chalcedonenſe generale unum ex quatuor celeberrimis ſub Leone Papa, & Martiano Imper. celebratum eſt a 630. Patribus contra Eutichen Conſtantinopolitanum Abbatem, qui aſſerebat, Chriſtum poſt humanam aſſumptionem non ex duabus naturis exiſtere, ſed ſolam in eo divinam naturam permanere, & contra Dioſcorum ejuſdem defenſorem Alexandrinum Epiſcopum, damnando etiam Epiſcopos ordinationem per pecuniam facientes, de Clericis, ne abſque dimiſſoriis miniſtrent, &c.

XL. Conc. eodem anno.

Fuit Synodus Chalcedonenſis 630. Epiſcoporum, habita contra omnes hæreſes, & præcipue contra Eutichen, & Dioſcorum Alexandrinum Epiſcopum, per actiones decem, & octo, & concluditur invalidum eſſe Concilium abſque Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſub Valentiniano, & Martiano Imper. & Leone I. Papa, &c.

XLI. Conc. anno 458.

Fuit Veneticũ provinciale, in quo pauci Epiſcopi cõvenerunt, ſexdecim Canones ſtatuẽtes, in quibus tractatur de regula Eccleſiaſtica, quæ ſacerdotibus, donãte Domino, credita eſt, de diſtrictione, cujus cura non ſine culpa eorum torpeſcit, ſub Leone I. Papa, & Martiano Imper. celebratum, &c.

XLII. Conc. anno 462.

Fuit Turonenſe provinciale primum, in quo fuerunt octo Epiſcopi, continẽs tredecim Canones, quibus primo hortatur clericos ad caſtitatem, ſecundo ad abſtinentiã, in reliquo cõplectitur inſtitutionem regularem eorumdem clericorũ, &c.

XLIII. Conc. anno 466.

Fuit Romanum tertium provinciale, ſub Hilario Papa, a 50. Epiſcopis congregatum potiſſimum ſtatuentibus, ut Canones Nicæni Concil. & Apoſtolicæ Sedis decreta cuſtodiantur, & ut bigami ad gradus Eccleſiaſticos non accedant, ſcilicet viduæ, aut corruptæ mulieris mariti, de Epiſcopis, & quod non eligant ſucceſſores.

XLIV.

XLIV. Conc. anno 486.

Fuit Taraconenſe provinciale a decem Epiſcopis celebratum ſub Felice 3. Papa, & Zenone Imper. decidentibus, ne Clerici, & Monachi communicent cum mulieribus, nevendant carius, & vilius emant, ad criminalia ſe miſcere non audeant, de Epiſcopis, quod ſemel in anno viſitent, & nullum bis confirment.

XLV. Conc. anno 494.

Fuit Eupapenenſe provinciale, in quo fuerunt 70. Epiſcopi ſub Gelaſio Papa, & Anaſtaſio Imper. facientes 40. decreta ad inſtitutionem clericorum, & Epiſcoporum, ut in Agaten. Concil. ſcilicet, ut Epiſcopi, & clerici venatores non ſint, illicitis horis non deambulent.

XLVI. Conc. anno 502.

Fuit Ilerdenſe provinciale, & 8. Epiſcoporum ſub Symmacho Papa, & Anaſtaſio Imper. facientium quatuordecim Canones jubentes, ut clerici a ſanguine humano abſtineant, ab abortu, & ejus pœna, ab inceſtu, a ſtupro, &c. quæ a Gratiano de hoc Concil. in decreto, de conſecr. diſt. 4.

XLVII. Conc. anno 510.

Fuit Valentianum per ſex Epiſcopos celebratum, a Valentia Hiſpaniæ dictum ſub Symmacho Papa, & Anaſtaſio Imper. conſtituentes, ut Evangelium poſt Epiſtolam legatur, & quod Epiſcopus defunctus per viciniorem Epiſcopum honorifice ſepeliatur.

XLVIII. Conc. anno 512.

Fuit Aurelianẽſe primum tempore Clodovei Regis Frãcorum, cujus etiam extat epiſtola ad eandem Synodum, in qua profitetur ſe pariturum Eccleſiæ, & Papæ præceptis, de non captivandis clericis, monialibus, ſervis Eccleſiarum, & ipſos reddere captivos: ideo ad eundem Regem reſcribitur a Synodo præter hæc, de homicidis, adulteris, & furibus, &c. ab Eccleſia abſtrahere non præſumant, quod præſcriptio non habet locum in Eccleſia, de Quinquageſima, Sexageſima, Quadrageſima, de Litaniis, &c. tractatur.

XLIX.

XLIX. Conc. anno 513.

Fuit Gerundenſe provinciale ſub Hormiſda Papa, & Juſtino Imperat. conſtituens, ut quælibet Provincia in officio Eccleſiæ unum teneat ordinem, de baptizatione catechumenorum in vigilia Paſchæ, & Pentecoſtes, ut dicatur oratio Dominicalis, de honeſtate, & vita clericorum &c.

L. Conc. anno 520.

Fuit Cæſarauguſtanum provinciale duodecim Epiſcoporum ſub Hormiſda Papa, & Juſtino Imp. jubentium, ut mulieres fideles ad cœtus virorum alienorum non accedant, neque ad lectionem; & Doctoratus nomen non uſurpetur, die Dominico non jejunetur.

LI. Conc. anno 528.

Fuit Toletanum 2. anni quinti Almarici Regis ſub Joanne 1. Papa, & Juſtino Imp. jubens, ut clericus ante ordinem ſacrum, & Monachus ante profeſſionem ad nuptias accedere permittantur, hæreticos poſt mortem poſſe anathematizari per teſtes Sanctorum Patrum.

LII. Conc. anno 533.

Fuit Conſtantinopolitanum quintum generale a 165 Patribus ſub Felice Quarto, Bonifacio Secundo, Joanne Secundo, Agapito primo, Sylverio, & Vigilio Pontificibus, ſub Juſtino Imperatore contra Petrum, Antimum, Severum, & Ibam hæreticos. Petrus Archiepiſcopus Antiochenus aſſerebat in Triſagio hymno addendam eſſe Crucem, ideſt Trinitatem eſſe crucifixam, ut diceretur Sanctus, Sanctus, Sanctus, qui crucifixus eſt pro nobis, ubi neceſſe erat, aut confundere perſonas Trinitatis, aut negare duas naturas in Chriſto, contra quos plures Epiſcopi Orientales plura ſcripſerunt; quæ habentur in tomo 2. Concil. fol. 6. & infra ſecundum impreſſionem noſtrorum Conciliorum.

LIII. Conc. anno 543.

Fuit Aurelianenſe ſecundũ provinciale ex Urbe Aurelia, ex præceptione Francorum Regum, ut ibi patres de obſervatione legis Catholicę tractarẽt, & quid de novis dogmatibus ſen-

ſentirent, & conſcriberent, quid obſervandum in poſterum: cum vigintiquinque canonibus de Epiſcopis Commetropolitanis, ut Concil. Provinciale congregent.

LIV. Conc. anno 545.

Fuit Aurelianenſe tertium provinciale tempore Childeberti Regis Francorum ſub Vigilio Papa Juſtiniano Imperatore, per Canones 6. dicentes, ne in ſacris conſtituti miſceant ſe ad uxores accipiendas. De electione Metropolitanorum contra Bonoſiacum hæreticum, de rebaptizatione.

LV. Conc. anno 550.

Fuit Avernenſe provinciale, ſub Vigilio Papa, & Juſtiniano Imper. addendo quædam nova, & repetendo aliqua ſupradicta ad emendationem vitæ, ad ſerenitatem regulæ, ad animarum remedium.

LVI. Conc. anno 551.

Fuit Aurelianenſe quartum provinciale, ſub Pelagio primo Papa, & Juſtiniano Imp. & Childeberto Rege Francorum, determinando prius ſancita non violanda eſſe, de Quadrageſima, & feſtivitate Paſchali plura dicendo.

LVII. Conc. anno 552.

Fuit Turonenſe ſecundum provinciale pro pace, & inſtructione Eccleſiæ ſub Pelagio I. Papa, Juſtiniano Imp. per viginti Canones determinando, ne laici in Eccleſia clericis miſceantur, ut litis jacula finiant, & vota pacis acquirant, dicente Domino in Joan. c. 14. Pacem meam do vobis.

LVIII. Conc. anno 567.

Fuit Pariſienſe primum pro utilitate Eccleſiæ, ſub Pelagio I. Papa, Juſtiniano Imper. ut nemo res Epiſcopi, & Eccleſiæ confiſcare præſumat, excommunicatum ab aliis non debere admitti.

LIX. Conc. anno 568.

Fuit Aurelianenſe ſecundum, in quo inter cętera, Eutichetis, & Neſtorii dogmata iterum damnata ſunt, & quotannis Concilium cõvocaretur cautum, & per capita duodecim di-

dicendo, ut nullus propter cauſas leves ſuſpendatur, ſub Joanne III. Papa, Juſtino Imp. concludit, &c.

LX. Conc. anno 584.

Fuit Hiſpalenſe primũ ſub Pelagio 2. Papa, & Mauritio, robur habens a Sede Romana, ut in præfatione habetur, de diſponendis Eccleſiæ rebus cũ ſubſcriptionibus aſſiſtentium,

LXI. Conc. anno 587.

Fuit Toletanum tertium, in quo Arii hæreſis damnatur, ſub Ricardo Rege, Pelagio 2. Papa, & Mauritio Imp. per Canones 22. & in 2. dicitur, quod in Eccleſia Dominicis diebus Symbolum recitetur, &c.

LXII. Conc. anno 588.

Fuit Matiſconẽſe provinciale primũ ſub Pelagio 2. Papa, & Mauritio Imp. ut monaſteria puellarũ nullus ingrediatur non probatæ vitæ. De jejunio Adventus, & cætera ordinans.

LXIII. Conc. anno 588.

Fuit Matiſconenſe 2. provinciale ſub eiſdem, de obſervantia diei Dominicæ, de decimis per Canones 20. multa Eccleſiaſtica tractans.

LXIV. Conc. anno 616.

Fuit Antiſiodorenſe provinciale ſub Theodoro, & Heraclio Imperatore contra ſtrigas diabolicas, contra ſortilegia, & ſuperſtitiones, de chriſmate, & ſanguine Chriſti, de vino conſecrando per quadraginta, & unum Canones.

LXV. Conc. anno 623.

Fuit Hiſpalenſe 2. provinciale ſub Honorio Papa, & Heraclio Imper. de præſcriptione, de bigamia, de ingratitudine, & de duabus in Chriſto naturis.

LXVI. Conc. anno 636.

Fuit Toletanum 4. ab omnibus Hiſpaniæ, & Galitiæ Epiſcopis ſub eiſdem docentibus formulam Conciliorum celebrandorum, de oratione, & confeſſione fidei, de paſſione Chriſti. Quando cantandum Alleluja, & de Hymnis, &c.

LXVII. Conc. anno 640.

Fuit Toletanum 5. Provinciale, a viginti Epiſcopis celebra-

bratum tempore Regis Gothorum Suvintillæ ſub filio Heraclii Imp. & Theodoro Papa de Litaniis, quando ſint dicendæ, cum Epiſcopis, & eorum Vicariis.

LXVIII. Conc. anno 642.

Fuit Toletanum 6. provinciale in Eccleſia S. Leucadiæ Martyris, a quinquaginta Epiſcopis Hiſpaniç, & Galitiç ſub Theodoro Papa, & Heracleone Imp. prçſidēte Eugenio Ep. Tolet. De humanitate Chriſti aſsūpta, & ſubdit Regē Suvintillā expellere eos juraſſe cū quinquaginta duobus Epiſcopis.

LXIX. Conc. anno 644.

Fuit Braccarenſe primū Tulgç Gothorum Regis temporibus ab Epiſcopis Galitiæ ſub Theodoro, & Conſtāte Imp. in quo Concilio primo lectū eſt exemplar fidei cum Capitulis, quæ Epiſcopi Taraconenſes, Luſitani, & Bçtici contra hæreſim Priſcillianam per Canones 30. ſtatuerunt.

LXX. Conc. anno 646.

Fuit Braccarenſe 2. provinciale, tractans ea, quæ ad Eccleſiaſticam diſciplinam pertinent, de forma viſitationis Eccleſiæ ab Epiſcopis, quæ poſſint, & non poſſint accipere. De conſecr. Eccleſiæ ſub Theodoro Papa, & Conſtantino Imper. filio Conſtantini Tertii.

LXXI. Conc. anno 648.

Fuit Toletanum ſeptimum, a triginta octo Epiſcopis celebratum ſub Martino Papa primo, & Conſtante Imperatore. De eventu infirmitatum in clerico miniſtrante. De exequiis, & ſimilibus.

LXXII. Conc. anno 650.

Fuit Lateranenſe primum, Romæ celebratum a 105. Epiſcopis, contra Sergium, Pyrrhum, & Paulum, Patriarchas Conſtantinopolitanos, Cyrum Alexandrinum, & Theodorum contra immaculatam fidem multa dicentes, cum ſubſcriptionibus Martini Papæ, & dictorum Epiſcoporum.

LXXIII. Conc. anno 652.

Fuit Toletanū octavū, a quinquaginta Epiſcopis celebratum. De incauto juramento non faciendo. De caſtitate Epiſcopo-

ſcoporum. De frangentibus jejunium,& ſimilibus,ſub Martino Papa, & Conſtantino Imp.

LXXIV. Conc. anno 653.

Fuit Toletanum 9.Provinciale a ſexdecim Eipſcopis ſub ſupradictis Imp. & Papa jubentibus, quod a correctione Prælatorum eſt inchoanda Synodus, & ab eiſdem danda eſt tertia pars Eccleſiæ, cætera de filiis clericorum.

LXXV. Conc. anno 654.

Fuit Toletanũ ſub iiſdem 10. de celebritate annunciationis Dominicæ; de profeſſione, & habitu viduæ profeſſæ,&c.

LXXVI. Conc. anno 655.

Fuit Cabilonenſe provinciale in Gallis ſub Eugenio I. Papa, & Conſtantino Imperatore per decem & novem canones repetentes, quæ in Concilio Nicæno, & quod Canonum ſtatuta ab omnibus intemerata ſerventur: De pœnitentia a Confeſſore danda: Ne turpia in Eccleſia cantentur.

LXXVII. Conc. anno 668.

Fuit Toletanum undecimum, ſub Vitaliano Papa, & Conſtante Imper. De proceſſione Spiritus Sancti. De Trinitate. De Incarnatione. De Reſurrectione: & quod Epiſcopus debeat prædicare.

LXXVIII. Conc. anno 669.

Fuit Bracarenſe Provinciale tertium, ſub eiſdem: de pane, & vino, excluſis opinionibus ſchiſmaticis, aqua permixta, fiat ſacrificium in Miſſa, & in novis vaſibus. De reliquiis quomodo geſtandis.

LXXIX. Conc. anno 670.

Fuit Conſtantinopolitanum ſextum generale, & Oecumenicum iterum adverſus Sergium, & cæteros, ut ſupra dicentes, unam voluntatem, unam operationem in diſpenſatione Incarnationis, Præſidente Conſtantinopolitano Imp. & Legatis miſſis ab Agathone Papa, ſub eodem Conſtantino Quarto, per actiones decem, & octo.

LXXX. Conc. anno 683.

Fuit Toletanum duodecimum,ſub Leone II. Papa,& Cõ-

 ſtanti-

ſtantino IV. Imper. & ut ait Carranza,etiam ſub Agathone de pœnitentia,de authoritate conceſſa Epiſcopo Toletano,& de pertinentibus ad Regem communicantem cum Eccleſia.

LXXXI. Conc. anno 690.

Fuit Toletanum tertiumdecimum, ſub Sergio Papa, & Juſtiniano 2. Imperatore, ubi quædam particularia, & quædam communia ſupradicta tanguntur.

LXXXII. Conc. anno 742.

Fuit Synodus mandato Apoſtolico a S.Bonifacio,& Epiſcopis Francorum, habita ſub Zacharia Papa, & Carolo Magno Imp. Quæ ſunt prohibita Eccleſiaſticis,&c. & quod ad Epiſcopos pertinet ejicere ſpurcitias Gentilitatis.

LXXXIII. Conc. anno 781.

Fuit Nicænum ſecundum, quod Græci generale appellant. In quo imagines expreſſe adorandas, & ampleċtendas veneratione decretum eſt, & ſanctorum reliquias venerandas, ſub Adriano Papa, & Conſtantino VI. Imperatore.

LXXXIV. Conc. anno 813.

Fuit Maguntianum ad inſtaurandam Eccleſiam collapſam, ſedentes in prima Turma Epiſcopi cum quibuſdam notariis legentes, ac tractantes Euangelium, & Epiſtolas Actuum Apoſtolorum, Canones, & Opuſcula Sanctorum Patrum, Paſtoralem librum Divi Greg. per Can. 75.

LXXXV. Conc. anno 815.

Fuit Vvormatienſe provinciale, ſub Leone III. Papa, & Carolo Magno Imp.& pronunciata profeſſione fidei,propter cauſam levem non eſſe excommunicandum aliquem. De profeſſione monachorum, quod miniſtri Dei ſint ſobrii, & menſa Epiſcopalis parca.

LXXXVI. Conc. anno 816.

Fuit Rhemenſe provinciale ſub Carolo Magno,& Leone II. Papa, multa ad honeſtatem clericorum pertinentia, & quædam Sacramenta ſupra tangit.

LXXXVII. Conc. anno 870.

Fuit Conſtantinopolitanum octavum univerſale, factum po-

potiſſimum propter depoſitionem Ignatii Patriarchæ Conſtantinopolitani, quem quidam Epiſcopi ab Eccleſia, cui jure præſidebat, tyrannice projecerant, & Photinum ex foro ſæcularis militiæ ſubito tonſuratum eidem Eccleſiæ contra ſacros Canones præfecerant, ſub Adriano II. Pap. & Baſilio Imper. Conſtantinopolitano.

LXXXVIII. Conc. anno 888.

Fuit Triburienſe provinciale a viginti duobus Epiſcopis Germanorum, ad reformationem morum, & ſtatum non ſolum clericorum, ſed etiam laicorum.

LXXXIX. Conc. anno 1215.

Fuit Lateranenſe ſecundum generale ſub Innocent. III. Papa, & Philippo Imper. cui interſuerunt Hieroſolymitanus, & Conſtantinopolitanus Patriarchæ, Metropolitani 70. Epiſc. 400. Abbates 17. Priores Conventuales 80. Græci, & Romani Imperii Legati, Oratores Regum Hiſpaniæ, Galliæ, Angliæ, ſub quo Pont. Romanus moritur Peruſiis Pontificatus ſui anno 18. menſe ſeptimo, die 26. cujus Pontificis virtutem, & doctrinam ſumma perjuvit B. Dominici, & B. Franciſci ſanctitas, e quibus Prædicatorum, & Minorum Ordo tunc ortum habuit: Damnans libellum contra Magiſtrum Petrum Lombardum, excommunicans hæreticos omnes; & ſine licentia prædicantes; & quod ſemel in anno omnes confiteri teneantur per capita 69.

XC. Conc. anno 1313.

Fuit Viennenſe generale probans cõſtitutiones, quę in volumine Clementinarum feruntur ſub Clemente V. & Alberto Imper. ubi determinarunt feſtum Corporis Chriſti celebrari feria V. poſt octavam Pentecoſtes, concedendo Indulgen tias exiſtentibus in officio, & horis divinis etiam octavæ, & quod anima rationalis ſit forma per ſe corporis humani, & eſſentialiter; damnando errores Begardorũ, & Beguinarũ.

XCI. Conc. anno 1415.

Fuit Conſtantienſe, ſub Joanne Vigeſimo tertio Papa, & Sigiſmundo Imp. inchoatum tempore ſchiſmatis tribus Pon-

tificibus exiſtentibus Joanne 23. Benedicto 13. & Gregorio 12. pronunciando ſententiam damnationis Joannis Vviclef, cum ſuis 45. articulis per ſeſſiones 45.

XCII. Conc. anno 1431.

Fuit Baſileenſe inchoatum prius Senis, translatum deinde Baſileam ſub Martino V. Papa, & Sigiſmundo Imp. & notandum, quod ait Bartholomæus Archiepiſcopus Toletanus hic, quod quæ in Conſtantienſi, & Baſileenſi dicuntur, non habent aliquid authoritatis, niſi quod in Bulla Martini Quinti, & Nicolai Quinti Pontificum continentur.

XCIII. Conc. anno 1432.

Fuit Florentinum, inchoatum Ferrariæ, & propter Peſtem Florentiam translatum; præſente Imper. Græcorum, & Patriarcha Conſtantinopolitano, cum aliis Pontificibus, Abbatibus, Monachis, & Cruceſignatis, per 25. Seſſiones ſex habitas prius Ferrarię, de proceſſione Spiritus Sancti a Filio, de igne Purgatorii, de primatu Papæ, de Sacramentis ibi diſputatum eſt ſub Eugenio 4. & Sigiſmundo Imperatore.

XCIV. Conc. anno 1513.

Fuit Lateranenſe tertium Generale, ſub Julio Secundo, & Leone Decimo Pontificibus, & Maximiliano Imp. pro reformatione Eccleſiæ, & pace inter Principes Chriſtianos componenda, jubendo etiam Lectoribus Philoſophiæ, ut diſcipulis ſuis veritatem fidei declarent, ut de creatione, de anima intellectiva, damnando Piſanum Conciliabulum, legendo Bullas, Canones, & Sacram Theologiam: de officio Præceptorum puerorum, ut doceant præcepta divina, & articulos fidei.

De

De Conciliis, quæ extra ſeriem reperiuntur atteſtata tantum.

AB Archiepiſcopo Toletano Concilium Generale Viennenſe, & Lugdunenſe.
A Panicarola in Quadrageſimali. Conc. Aquenſe.
A Gratiano 6.quæſt.2. cap.quod autem Concilium Varenſe.
Cap. ſi tantum Alſenſe Concilium.
Hermetianum.
Faventinum.
Hipponenſe.
Genuenſe.
Mirtenſe.
Miſierenſe.
Urbarienſe.
Compendienſe.
Aliud apud Sanctum Medardum habitum.
Aliud apud Belvacum, de conſecr. diſt. 4.
A Dominico Bannes in fine ſuæ ſeriei Concilium Sirmenſe partim ſacrum, & partim ſacrilegum.
Ex Socrate in hiſtoria Tripartita, & Theodoreto ſimiliter.
Fuerunt facta ab Arianis alia decem, ut ait Athanaſius in Epiſt. ad Afros, & Sozomenus in cap. 35. l. 5. quæ ſupradicta tangunt.

Ex Camillo Barello, de præſtantia Meſſica.

Conc. anno 1545.

FUit ultimum Tridentinum Generale, & Oecumenicum ſub Paulo 3. Julio 3. Marcello 2. Paulo 4. Pio 4. & Pio 5. Pontificibus, ſub Carolo V. & Ferdinando Imperatore ad extinguendas hæreſes Martini Lutheri in Germania, contra Indulgentias Pontificis hæretice prædicantis, & ſcribentis contra Primatum Eccleſiæ Romanæ; contra

cælibatum, & cæteros ritus veteris Eccleſiæ, contra quem, & alios, fuit aſſignata Concilio primo Mantua, deinde propter aliquas cauſas legitimas Vincentia, tertio Tridentum, nec tunc quidquam factum eſt. Quarto rurſus anno 1545. inchoatum eſt tertio decimo die Decembris Legatis Apoſtolicæ Sedis Præſidentibus, cum tot Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Generalibus, Theologis, & Legiſtis, Oratoribus, a Regibus Chriſtianis, & Principibus etiam miſſis, ut patent in ipſo.

IN magnis tomis novis, & ultimis impreſſis Conciliorum erga finem habentur ſex Concilia Mediolan. ſub Divo Carolo. Aliud adeſt Aquilejenſe ſub Clemente VIII. 1583. & Franciſco Barbaro Patriarcha ejuſdem civitatis. De reformatione. De vitiis fugiendis, & virtutibus amplectendis. De vita, & honeſtate clericorum, ut adimpleant Concilia Canon. & C. ordinantur.

HÆc de Conciliis Generalibus, Provincialibus; de Epiſcopalibus autem, ſeu localibus, quæ anno quolibet, ut ait Concilium Carthaginenſe cap. 2. facienda, & augenda ſunt, nihil dicimus; & dictæ S. R. Eccleſiæ ſupponuntur, Sanctiſque ſuis, quibus honor, gloria, & labor quinque annorum ex 1604. Galatiæ in die S. Stephani Confeſſoris Epiſcopi Calatini, uſque ad 1611. in die S. Ferdinandi, etiam Epiſcopi Calatini, quorum auxilio Viridarium omnium ſcientiarum imprimere pollicemur, & Sacræ Scripturæ Paradiſum, quem Deus nobis concedat. Amen.

MAR-

MARGARITA
CONCIL. TRIDENT.

Omnes Gemmas in ejuſdem Sanctæ Synodi ſingulis Capitulis, Canonibus, & Decretis abditas copioſe depromens.

A

Abbates, quomodo eligendi, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. ca. 6. p. 240. & ſeq. & qui in Monaſteriis, quæ ſunt Ordinum capita, ib. ca. 1. pag. 237
Abbatibus quos ordines conferre liceat, ſeſſ. 23. de ref. c. 10. 182
Abbatum officium in Lectore ſacræ Scripturæ eligendo, ſeſſ. 5. de ref. c. 1. 16. in aſſiſtendo degradationi loco Epiſcoporum, ſeſſ. 13. de ref. p. 85. in viſitando, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. ca. 20. 248. in exequendo decreto hujus Concilii, ibid. c. 22. 250
Abbatum Monaſteria ab Epiſcoporum juriſdict. exempta, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 11. 244. & ibid. c. 20. 248
Abbatum privilegia, quando ceſſent, ſeſſ. 23. de ref. c. 10. 182. & ſeſſ. 24. de ref. c. 17. 224
Abbatum negligentia quando ſuppleatur, ſeſſ. 5. de ref. c. 1. 17. & ibid. c. 2. 18.
Abbatiſſarum, ac aliarum præpoſitarum quarumcumque creatio qualis, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 6. & 7. 240
Abbatiſſa duobus Monaſteriis non præficienda, ibid. c. 7. 241
Quæ ſi forte haberet duo, aut plura Monaſt. tenetur infra ſex menſes, uno retento, aliud reſignare, ibid.
Abbatiſſæ officium in profeſſione Monialium, ib. c. 9. 247
Abbatiæ commendatæ ab Epiſcopo viſitandæ, ſeſſ. 21. de ref. c. 8. 152. quæ ſunt Ordinum capita, quibus conferendæ, ſeſſ. 25. de reg. & Mon. c. 21. 249. eorum oms in Seminario conſtituendo, ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 189
Abeſſe non videtur, qui aliquantiſper abeſt, c. 1. 177
Abſentia affectata non diſſolvit vinculum matrimonii, ſeſſ. 24. de ſacr. Matr. c. 5. 195.
Abſentia Epiſcopi quando, & quamdiu toleretur, ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 177. & quando aliorum curatorum, ib. quantum Canonicis, & ſimilibus abeſſe liceat, ſeſſ. 24. de ref. c. 12. 217
Abſentia Epiſcoporum denuncianda Rom. Pontifici, ſeſſ. 6. de ref. c. 1. 45. & quæ ſit legitima, & a quibus probanda, ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 177
Abſens, qui curæ animarum incumbit, præſens judicatur, ſeſſ. 22. de ref. c. 3. 166. Cætera vide in verbo Reſidentia.
Abſolutio ſacerdotalis, quæ, ſeſſ. 14. c. 3. 85. 92.
Abſolutionis miniſtri, ead. ſeſſ. 14. c. 6. 98.
Abſolutio delicti, quando non admittenda, ſeſſ. 13. de ref. c. 3. 84
Abſolutio quibus in caſibus fieri poſſit ab Epiſcopo, ſeſſ. 14. c. 7. 99
Abuſus tollendi, ſeſſ. 5. de ref. c. 2. 19. ſeſſ. 21. de ref. c. 9. 157. ſeſſ. 25. de invoc. & vener. reliq. Sanct. 235. maxime exorti de Indulg. ſeſſ. 21. c. 9. de ref. 153. ſeſſ. 25. in decreto de Indulg. 274. & in Miſſarum celebr. ſeſſ. 22. de obſer. & vit. in celebrat. Miſſæ, 161. & in conc. pop. ſeſſ. 25. de Purgat. 232. & ibid. c. ſeq. 2. 3.
Acceſſiones ad beneficia juris patronat. quando tollendæ, ſeſſ. 25. de ref. c. 9. 263. & ſeq.
Acceſſus non concedendi, nec conceſſi extendendi, ibid. cap. 7. 259
Acclamationes Patrum in fine Concilii, 278.
Acolyti quando, & cur inſtituti, ſeſſ. 23. c. 2. 173
Acolythatus, ſeſſ. 24. de refor. cap. 11. 215.
Acta appellanti gratis exhibenda, ſeſſ. 13. de ref. c. 3. 84. & intra quantum tempus, ſeſſ. 24. de ref. c. 20. & quomodo ad judicem appellationis transferenda, de ref. ca. 20. 230
Adæ tranſgreſſio, ſeſſ. 5. de peccato originali, 12. ſeſſ. 6. c. 1. 20. ibi. ca. 7. 24. & quomodo tollatur, ſeſſ. 5. de peccato origin. 12.

Adminiſtratio bonorum Monaſteriorum ad quos ſpectet, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. cap. 2. 257
Adminiſtratores locorum piorum quibus rationem reddant, ſeſſ. 22. de ref. c. 9. 168. & de quibus adminiſtratores bonorum Epiſcopatus ſede vacante, ſeſſ. 24. de ref. c. 16. 223
Adoleſcentium ætas prona ad mundi voluptates, ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 187
Adoratio Chriſti, ſeſſ. 13. cap. 5. 76
Adoratio Euchariſtiæ ibi, & ibid. can. 6. 80.
Adventus Chriſti myſterium, ſeſſ. 6. c. 2. 23.
Adulterii pœna, ſeſſ. 24. de refor. ca. 8. 203.
Adulterium non dirimit Matrimonium, ead. ſeſſ. can. 7. 196
Adultorum juſtificatio, ſeſſ. 6. c. 5. 24.
Ætas ad obtinendas dignitates legitima, ſeſſ. 24. de ref. c. 12. ad beneficia, ſeſſ. 23. de ref. ca. 6. 181. ad ordines, ibid. cap. 12. 183. ad Seminarium, ibid. ca. 18. 188
Affinitas ex fornic. quid operetur, ſeſſ. 24. de ref. matrim. c. 4. 201
Aleas fugere debent clerici, ſeſſ. 22. de ref. c. 1. 163
Alienare quando clericis non liceat, ſeſſ. 21. de reform. c. 2. 148
Altare per menſam intelligitur apud Apoſt. Paulum, ſeſſ. 22. c. 1. 164
Animarum cura non negligenda, ſeſſ. 6. de ref. c. 1. 44. & c. 2. 45. ſeſſ. 7. de ref. c. 5. 55. c. 7. & 8. ſeſſ. 56. 1. de reform. c. 8. 152. ſeſſ. 22. de ref. c. 1. 164. & deinceps.
Antiquitas non damnanda. ſeſſ. 21. c. 4. 145.
Apoſtatarum pœnæ, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 19. 248
Apoſtatandi occaſio unde, ſeſſ. 14. de ref. c. 11. 118
Apoſtoli novi Teſtamenti ſacerdotes, ſeſſ. 22. c. 1. 154. & ibid. can. 2. 159
Appellatio cur inſtituta, & quando non impediat, vel ſuſpendat, ſeſſ. 13. de ref. c. 1. 83. ſeſſ. 22. de ref. c. 1. 163. & ibid. c. 10. 169. ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 177. & c. 18. 191. ſeſſ. 24. de ref. c. 10. 215. & c. 20. 229. ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 3. 238. & ead. ſeſ. de ref. c. 14. 268. & quomodo admittenda, ſeſſ. 13. de ref. c. 2. 83
Appellare a quibus liceat, ſeſſ. 13. de ref. c. 1. 83. ſeſſ. 24. de ref. c. 20. 228
Appellans quid agere debeat, ſeſſ. 13. de ref. c. 1. 83. ſeſſ. 24. de ref. c. 20. 229
Appellatus quid, & quando ſolvat pro actis, ead. ſeſſ. 24. c. 20. 230
Apprehenſio poſſeſſionis Eccleſiæ quomodo, ſeſſ. 24. de ref. c. 14. 221
Aqua naturalis de neceſſitate Bapt. ſeſſ. 7. de Bapt. can. 2. 50
Aquarum ſignificatio, ſeſſ. 22. c. 7. 158
Aqua in calice cur vino miſceatur, ibid.
Arbitri ſuper ſuſpicione, & juriſdictione eligendi, ſeſſ. 14. de ref. c. 5. 114
Archidiaconi oculi Epiſcoporum, ſeſſ. 24. de ref. c. 12. 216. qui eligi debeant, 217. qui viſitandi jus habent, quomodo viſitent, ibid. c. 3. 208
Archidiaconi cauſas matrimoniales, & criminales non judicant, ibid. ca. 20. 229. neque concubinatus, ſeſſ. 25. de ref. c. 14. 267
Archiepiſcopus, vide Metropolitanus.
Archipreſ. vide Parochus.
Attritio quid, ſeſſ. 14. c. 4. 94
Avaritia idolorum ſervitus, ſeſſ. 22. de obſer. & evitan. in celebr. Miſſ. 161. omnium malorum radix, eadem ſeſſ. de ref. c. 11. 169. ab Eccleſiaſticis tollenda, ſeſſ. 21. de ref. c. 1. 146
Avaritiæ ſuſpicio vitanda, ſeſſ. 24. de ref. c. 14. 221
Aucupia a quibus vitanda, ibid. c. 12. 217.
Authoritas Sedis Apoſt. maxima, ſeſſ. 6. de ref. c. 2. 45. ſeſſ. 9. 64. ſeſſ. 12. c. 7. ſeſſ. 16. & ſeſſ. 14. c. 2. in omnibus ſalva intelligatur, ſeſſ. 7. de ref. in princ. 47. ſeſſ. 24. de ref. c. 14. & ſeſſ. 25. de ref. c. 21. 273

B

Baptiſmi virtus, ſeſſ. 5. de pec. orig. neceſſitas, ſeſſ. 6. c. 4. & ſeſſ. 7. de Baptiſ. c. 5. canones de eo, ead. ſeſſ. 7. 50. & verba requiſita, ibid. c. 4. aqua neceſſaria, ibid. c. 2. in eo imprimitur character in anima, ead. ſeſſ. 6. de Sacr. can. 9. 49
Baptiſmi, & Pœnitentiæ differentia, ſeſſ. 14. c. 2.
Baptiſmo ſuſcepto, vota non ſunt irrita, ſeſſ. 7. de Bapt. c. 3.
Baptiſmus parvulorum, ſeſſ. 5. de pecc. orig. 13. & ſeſſ. 7. de Bapt. can. 13. & 14. 52
Baptiſmus Joannis, ib. can. 1.
Baptiſmus hæreticorum quomodo verus, ibid. can. 4.
Baptiſmus rite collatus non reiteratur, ead. ſeſſ. 7. de ſacr. can. 9. & de Bapt. can. 11. & ſeſſ. 14. c. 2. 98
Baptizantium, & baptizatorum cognatio, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 2. 200
Baptizare licet in omni ætate, & tempore, ſeſſ. 7. de Bapt. can. 12.
Baptizati Chriſtianæ legis debitores, ibid. can. 7. peccando gratiam amittunt, ibid. can. 6. ab uno, vel duobus ſuſcipiendi de Baptiſmo, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 2. ibid.
Benedictio conjugum approbatur, ead. ſeſſ. de Sac. matr. can. 1. 195. in templo ſuſcipienda, ead. ſeſſ. de ref. matr. c. 1. a proprio Parocho ſumenda. 197
Beneficia cur conſtituta ſint, ſeſſ. 21. de refor. c. 3. 148

Bene-

Beneficia unius Diœceſis cum alterius Diœceſis beneficio perpetuo non uniuntur, ſeſſ. 14. de ref. c. 9. 118

Beneficiorum pluralitas reprobatur, ſeſſ. 7. de ref. ca. 4. 54. & c. 5. ib. & ſeſſ. 24. de ref. c. 17. 224. & quando permittantur, ibid.

Beneficia in ſervitutem non redigenda, ſeſſ. 25. de ref. c. 9. 262. unita viſitanda ſeſſ. 7. de ref. c. 7. 56. ac etiam exempta, & a quibus ſeſſ. 21. de ref. c. 8. 152. & ſeſſ. 24. de ref. c. 9. 214

Beneficia curata in ſimplicia non convertenda, ſeſſ. 5. de ref. c. 16. 269. & quando curam animarum recipiant, ibid.

Beneficia regularia quibus conferenda, ſeſſ. 14. de ref. c. 10. 118

Beneficia ſæcularia regularibus non conferenda. ibi. c. 11. ibid.

Beneficia Eccleſiaſtica, quæ hæreditariæ ſucceſſionis imaginem referunt, ſacris conſtitutionibus ſunt odioſa, & Patrum decretis contraria, ſeſſ. 25. de ref. c. 7. 259

Beneficia juris patronatus, ſeſſ. 14. de ref. c. 12. & 13. 118. 119. ſeſſ. 21. de refor. ca. 7. 151. ſeſſ. 14. de ref. c. 19. 125. ſeſſ. 25. de refor. cap. 9. 262. cum ſeq.

Beneficiis privare clericum quando liceat, ſeſſ. 21. de ref. c. 6. 150. ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 178. ſeſſ. 25. de ref. c. 3. 255. & c. 14. 267

Biblia Latina vulgatæ editionis probata, ſeſſ. 4. de c. Scripturis. 9

Biennii ſpatium litibus finiendis ſtat. ſeſſ. 24. de ref. c. 20. 228

Bigami ad minorum Ordinum miniſteria non idonei. ſeſſ. 23. de ref. c. 17. 186.

Bona Eccleſiaſtica occupantium pœna, ſeſſ. 22. de refor. c. 11. 169. eorum fructus in quos uſus convertendi, ibid.

Bona ante profeſſionem monaſteriis non danda, aut abeuntibus reſtituenda, ſeſſ. 25. de Reg. Mon. c. 16. 245. quomodo Regularibus conceſſa, ibid. c. 3. 238.

Bononiæ laudes, ſeſſ. 8. 63

Bonum exemplum, quære Exemplum.

Breviarium, ſeſſ. 25. de Ind. lib. & Catechiſ. &c. 275

C

CÆlibatus non poſtponitur ſtatui conjugali, ſeſſ. 24. de Sacr. Matr. can. 10. 196

Cæremoniæ in celebratione Miſſæ quare inſtitutæ, ſeſſ. 22. c. 5. 157. in Ordine ſacro, ſeſſ. 23. de ref. c. 8. 182. in nuptiis, ſeſſ. 24. de refor. matr. c. 1. 197.

Calicis uſus an cuiquam ſit remittendus, ſeſſ. 21. de Commun. ſub utraque ſpecie, ſub can. 4. 146. ſeſſ. 22. in decret. ſuper petit. conceſſ. Calicis.

Candelarum certus numerus prohibitus in celebr. Miſſæ, ſeſſ. 22. in decret. de obſer. & evit. in celebr. Miſſ. 162. 163

Canon Miſſæ ex quibus conſtet, ead. ſeſſ. c. 4. 157

Canones de vita Clericorum renovantur, ibid. de reform. c. 1. 164. item ad Epiſcopalem dignitatem pertinentes, ſeſſ. 25. de ref. c. 17. 270. Item ad favorem Eccleſiaſticarum perſonarum, ibid. 20. 272

Canones indiſtincte ab omnibus obſervandi, ib. c. 18. 271

Canonicatus quibus conferendi, ſeſſ. 22. de ref. c. 2. 165

Canonici quales eligendi, ſeſſ. 24. de ref. c. 12. 218. qui vocem in Capit. non habeant, ſeſſ. 22. de ref. c. 4. 166. quos ordines habere debeant, ead. ſeſſ. 24. de ref. d. c. 12. 215. eorum tenues reditus quomodo augendi, ib. c. 15. 222.

Canonici Eccleſiæ Senatus, ibid. c. 12. 218.

Canonicorum vita, & honeſtas qualis, ib. officium in Choro, ib. reſidentia, ſeſſ. 22. de ref. c. 3. 165. & ſeſſ. 21. de ref. c. 3. 148. & d. ſeſ. 24. de ref. eo. c. 12. 218. & an reſidere poſſint in Eccleſia curata, d. ſeſſ. 22. de ref. cap. 3. 165.

Canonici duo adhiberi debent in publicatione indulgentiarum, ſeſſ. 21. de ref. c. 9. ad rationem redituum Seminarii exigendam, ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 188. ad conſtituenda, quæ ad Seminarium ſpectant, ibid. ad procedendum in quibuſdam cauſis, ſeſſ. 25. de ref. c. 6. 258. & ſeq. ad convertenda quædam in pios uſus, ibid. c. 8. 260. Cætera quære in ver. Capitulum.

Canonici Epiſcopo inſervire debent, ſeſ. 24. de ref. c. 12. 218. & ab eo corrigi, poſſunt, ſeſ. 6. de ref. c. 4. 46. & quando, ac quomodo, ſeſ. 25. de ref. c. 6. 258. & ſeq. profeſ. fidei coram quibus facere teneantur, ſeſ. 24. de ref. c. 12. 217

Cantus laudatur, ſeſ. 23. de ref. c. 4. 166. Sed laſcivus in celebratione Miſſæ vetatur, ſeſ. 22. in Decret. de obſerv. & evit. in cel. Miſ. 162

Capellanorum Regiorum privilegia reſtricta, ſeſ. 24. de ref. c. 11. 215

Capituli officium ſede vacante, ſeſ. 24. de reform. c. 1. 205. & ſeq. & ibidem. c. 16.

Capituli conſilium adhibere debet Epiſcopus in Lectore, & Magiſtro deligendo, ſeſ. 5. de ref. c. 1. 16. in Ordinibus Canonicorum deſignandis, ſeſ. 24. de ref. c. 12. 217. in his, quæ ad debitum in divinis officiis regimen ſpectant, ibid. 218. & in his, quæ ad Seminarium pertinent, ſeſ. 25. de ref. c. 18. 189. in augendo, præbendas tenues, ſeſ. 24.

24. de refor. c. 15. 222. in omnibus his, quæ non ſpectant ad commodum Epiſcopi, vel ſuorum, ſeſ. 25. de ref. c. 6. 258. in ſubſtituendo judic. deleg. ibid. c. 10. Cætera require in verb. Canon.

Capituli menſa, ſeſ. 23. de refor. c. 18. 187.

Capitula cathedralium a ſuis Epiſcopis viſitari, & corrigi poſſunt, ſeſ. 6. de ref. cap. 4. 46. & quomodo, & quando, ſeſ. 25. de ref. c. 6. 257. apud ordinarium conveniuntur, non obſtantibus Conſervatoriis, ſeſ. 14. de ref. c. 5. 115. & ſeq. Epiſcopi de quibus rationes reddere teneantur, ſeſ. 24. de ref. c. 16. 223. & ſeq. eorum negligentia a quibus ſuppleatur, ibi. literas dimiſſorias an concedere poſſint, ſeſ. 7. de ref. c. 10. 57. & ſeſ. 23. de ref. c. 10. 182. an viſitare valeant, & quomodo, ſeſ. 24. de ref. c. 3.

Capituli juriſdictio, poteſtas, & bonorum adminiſtratio intacta relinquitur, ſeſ. 25. de ref. c. 6. 257. & quando eorum privilegia non valeant, ſeſ. 24. de ref. c. 18. 255. & ſeq.

Capitulorum generalium officium in magiſtris eligendis, ſeſ. 5. de ref. c. 1. 15. in Prioribus, & Officialibus conſtituendis, ſeſſ. 25. de reg. & Monial. c. 20. in exequendis piis legatis, ead. ſeſ. de ref. c. 4. 256. & ſeq. in conſervanda regulari diſciplina, ead. ſeſ. de Reg. & Mon. c. 1. 236. & ſeq. eorum negligentia a Concilio Provinciali aliquando ſuppletur, ib.

Capuccinis bona poſſidere non licet, ibid. c. 3. 238

Cardinales, qui ſint eligendi. ſeſ. 24. de ref. c. 1. 206. & ſeq. eorum conſilio univerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nititur, ſeſ. 25. de ref. c. 11. 244

Cardinalium indulta quando valeant, ſeſ. 24. de ref. c. 18. 225. & ibid. ca. 19. 228. acceſſus, & regreſſus tolluntur, ſeſ. 25. de ref. c. 7. 259

Cardinalium frugalitas, & continentia, ibid. c. 1. 252. & reſidentia, ſeſ. 24. de ref. cap. 1. 177

Cardinalium familiares, vide Familiares.

Cardinalis Moronus primus Leg. Syn. benedixit. 278

Cardinales Epiſcopi intra tres menſes munus conſecrationis ſuſcipere tenentur, ſeſ. 23. de ref. c. 2. 180

Cardinales quatuor affirmare debent promovendos ad Cathedrales idoneos eſſe, ſeſ. 24. de ref. c. 1. 206

Carnis deſideria quomodo extinguantur, ſeſ. 25. de delect. cibo. &c. 273

Caſtitas, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 1. 237.

Caſtitatis donum petentibus non denegatur, ſeſſ. 24. de Sacr. Matr. can. 9. 196

Caſuum reſervatio, ſeſſ. 14. c. 7. 91. & ibi. can. 11. 109

Cathecheſis ſingulis Sacramentis præſcribenda, ſeſſ. 24. de ref. c. 7. 213

Cathechumeni, ſeſ. 6. c. 7. 26

Cathechiſmus, ſeſſ. 25. de Indi. lib. &c. 275.

Cathedralibus Eccleſiis qui præficiendi, ſeſſ. 6. de refor. c. 1. 43. ſeſſ. 7. de ref. cap. 1. 163. ſeſſ. 22. de ref. c. 2. 164. & ſeſ. 24. de ref. c. 1. 205. quomodo providendum, quando ſunt exigui fructus. ibid. cap. 13. 219. & quando penſiones imponendæ. ibid. 220

Cathedrali Eccleſia vacante preces habendæ, ſeſſ. 24. de ref. c. 1. 205

Cathedralium Eccleſiarum Pœnitentiarius, ibid. c. 8. 214

Cathedralium Eccleſiarum pluralitas prohibetur, ſeſſ. 7. de ref. c. 2. 53

Cauſæ Matrimoniales ſpectant ad Eccleſiaſticos, ſeſſ. 24. de Sacr. Matrim. can. 12. 197. ſed non Decanos, vel alios inferiores, ead. ſeſſ. de refor. c. 20. 229. & ubi cognoſcendæ ob paupertatem. ibid.

Cauſæ cito expediendæ, ibid. 227. & ſeſſ. 25. de reformat. c. 10. 264. & ſeq.

Cauſæ fori Eccleſiaſtici ab ordinariis cognoſcendæ, ſeſſ. 24. de ref. c. 20. & quibus delegandæ, ſeſſ. 25. de ref. c. 3. 255.

Cauſæ mercedum miſerabilium perſonarum, ſeſ. 7. de ref. c. 14. 58

Cauſæ exemptorum quomodo tractandæ, ibid.

Cauſæ legitimæ abſentiæ quæ, ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 176. & ſeq.

Cauſæ civiles. Vide civiles cauſæ.

Cauſæ criminales, quære criminales.

Celebratio Miſſarum, lege Miſſa.

Cenſuræ ab Ordinariis emanatæ, & ab Ordinariis publicandæ, obſer. a Regul. ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 12. 244

Character quid, ſeſſ. 7. de Sacr. can. 9. 45. in quibus imprimatur, ibi. & ſeſſ. 23. c. 4. 173. deleri non poteſt, ibid.

Charitas, ſeſſ. 6. de juſt. cap. 11. 30

Choreæ clericis prohibentur, ſeſſ. 22. de reform. c. 1. 164. & ſeſſ. 24. ref. c. 12. 218.

Chriſtianorum officia, ſeſſ. 2. 2

Chriſtana vita perpetua pœnitentia eſſe debet, ſeſſ. 14. in doctr. de Sacr. extr. Unct. 102

Chriſtiani quando communicare teneantur ſeſſ. 13. de Euchar. Sacr. can. 9. 81

Chriſtianorum officium maxime in Conciliis, ſeſſ. 2. 2

Chriſtus lux vera, ſeſſione 23. propitiator noſter, ſeſſ. 6. c. 2. 23. Salvator noſter, ibid. c. 4. 24. & ſeſſ. 25. de invocat. Sanctorum, 233. fons juſtitiæ ſeſſione 6. c. 6. 27. cauſa ſalutis æternæ, ibidem, c. 11. 30. Redemptor, ibid. can. 21. 40. & ſeſſ. 25. de invoc. Sanct. 233.

Digitized by Google

233. Legiſlator. eo. c. 21. 40. Sanctitatis auctor ſeſſione 13. c. 3. 74. Sacerdos ſecundum ordinem Melchiſedech, ſeſſ. 22. cap. 1. 154. magnus, & ſupremus Sacerdos, ibidem. caput in membra, ſeſſ. 6. cap. 16. 35. vitis in palmites, ibidem. Sol juſtitiæ, ibidem in Procem. de Juſtificat. 25. fidei noſtræ author, ibid. ſecundus Adam, ibid. c. 4. 24. omnium gratiarum fons, & author, ſeſſ. 21. de commun. ſub utraque ſpec. can. 3. 146. mediator Dei, & hominum, ſeſſione 25. de invocat. Sanct. 233. patribus promiſſus, ſeſſ. 6. c. 2. 23. Sacram. author & perfector, ſeſſ. 7. de Sacr. can. 1. 48. & ſeſſ. 24. in doct. de Sacram. Matrim. 194. pro omnibus mortuus, ſeſſ. 6. c. 3. 23. & ad noſtram ſalutem, ſeſſ. 13. c. 8. 87. in Euchariſtia continetur, ſeſſ. 13. ca. 1. 72. totus ſumitur ſub utraque ſpecie, eodem cap. 3. 73. & ſeſſione 21. canon. 1. 2. & 3. 145. nobis meruit juſtificationem, ſeſſ. 6. c. 3. ibid. c. 7. 26. os, & ſapientiam promiſit Eccleſiæ ſuæ, ſeſſione 18. 134. in eo habemus redemptionem, & remiſſionem, ſeſſ. 6. c. 3. 24. ejus ſerm. ſervant eum diligentes, ſeſſ. 6. c. 11. 30

CHRISTI adventus, ſeſſ. 6. c. 2. 23. meritum, ſeſ. 5. de pecc. orig. 13. ſeſſ. 6. c. 3. 23. ibid. c. 7. 26. & ibid. c. 16. 35. jejunium, ſeſſ. 12. 71. divinitas, ſeſſ. 13. c. 3. 75. amor erga nos, ibid. c. 8. 73. & ſeſſ. 22. c. 1. 155

Chriſto debetur latriæ cultus, ſeſſ. 13. c. 5. 76

Ciborum delectus ſervandus, ſeſſ. 25. de elect. ciborum. 275

Circumſtantiæ peccati, ſeſſ. 14. c. 5. 95.

Citari Epiſcopus quando poſſit, ut perſonaliter compareat, 13. de ref. cap. 6. 86.

Civilibus in cauſis quomodo procedendum, ſeſſ. 7. de ref. c. 14. 58. & quomodo exequendum, ſeſſ. 25. de ref. c. 3. 254

Clandeſtinorum Matrimoniorum correct. ſeſſ. 24. de reform. matr. ca. 1. 2. 197. & ſeq.

Clavium poteſtas, ſeſſ. 14. c. 1. 90. & ſeq. ibid. c. 8. 101. ibid. can. 3. 96, & c. 10. 108. & c. 15. ibid.

Clauſura Sanctimonialium reſtituenda, ſeſſ. 25. de Reg. & Monial. c. 5. 239

Clerici in ſortem Domini vocati, ſeſſ. 22. c. 1. 155. quæ vitare debeant, ſeſſ. 14. de ref. in procem. 111. & ſeq. & ſeſſ. 25. de refor. cap. 20. 272. qui fori privilegio gaudeant, ſeſſ. 23. de refor. c. 6. 181.

Clericorum vita, & exemplum quanti momenti, ſeſſ. 14. de refor. in Procem. 111. & ſeq. ſeſ. 22. de ref. ca. 1. 165. ſeſſ. 24. de ref. c. 14. 185. ſeſſ. 25. de ref. c. 1. 236. ibid. c. 14. 267. continentia, ibid. veſtitus, & habitus, quales eſſe debeant. ſeſſ. 14. de ref. c. 6. 116. ſeſſ. 22. de ref. c. 1. 165. geſtus, inceſſus, & ſermones, ib. vita qualis, ſeſſ. 14. de ref. in Procem. 111. & ſeq. & ſeſſ. 22. de ref. c. 1. 142. ſeq.

Clerici etiam exempti ab Epiſcopo corrigi poſſunt, ſeſſ. 6. de ref. c. 3. 46. ſeſſ. 14. de ref. c. 4. 113. & ſeq. delinquentes in loco decenti cuſtodiendi, ſeſſ. 25. de ref. c. 6. 258. & ſeq. matrimonium contrahere prohibentur, ſeſſ. 24. de Sacram. matrim. can. 9. 196. & ſeq. mendicare non debent, & quomodo eis providendum, ſeſſ. 21. de ref. cap. 2. 147. & ſeq. turpiter, & ſcandaloſe viventes quomodo puniantur, ibid. c. 6. 150. & ſeſſ. 25. de reform. cap. 14. 267. uſurpantes bona Eccleſiaſtica qua pœna puniantur, ſeſſ. 21. de ref. cap. 11. 169

Clerici homicidæ pœna, & diſpenſatio, ſeſſ. 14. de ref. c. 7. 116. degradatio, & depoſitio, ſeſſ. 13. de ref. c. 4. 84

Clericorum immunitates, & privilegia renovantur, ſeſſ. 25. de ref. c. 20. 272. ſeq. merita, ex quibus deprehendantur, ſeſſ. 23. de ref. c. 11. 183

Clerico vago Miſſas celebrare non licet, ſeſſ. 22. de obſerv. & evitand. in celebr. Miſ. 161. & ſeſſ. 23. de reform. c. 16. 186.

Clerici conjugati, quæ miniſteria exercere poſſint, ibid. c. 17. 187. & quo privilegio gaudeant, ibid. c. 6. 161

Clerici concubinarii. Vide concubinarii. Cætera quære in verb. Sacerdotes, & in verb. Presbyt.

Cluniacenſis Monaſterii privilegium, ſeſſ. 25. de Reg. Monial. c. 11. 244

Coadjutores quando dandi ſint, ſeſſ. 21. de ref. c. 6. 150. & ſeſſ. 25. de refor. cap. 7.

Coadjutoriæ quomodo permittantur. ibidem.

Cognatio ſpiritualis quomodo, & inter quos contrahatur, ſeſſ. 24. de reform. Matrim. c. 2. 200

Collatio beneficiorum, vide in verb. Electio.

Collatio ordinum gratis fieri debet, ſeſſ. 21. de ref. c. 1. 146. & ſeq. Vide in verb. Ordo.

Collegiorum generalium privilegia, ſeſſ. 7. de ref. cap. 13. 58. & ſeſſ. 24. de ref. c. 5. 115

Collegia ab Epiſcopo viſitentur, ſeſſ. 22. de ref. c. 8. 168

Collegii puerorum inſtituendi via, & ratio, ſeſſ. 23. de ref. cap. 18. 187. cum plur. ſeq.

Collocutiones, & confabulationes non habendæ in Eccleſiis, ſeſſ. 23. & ſeſſ. 22. in decr. de obſer. & evit. in celebr. Miſ. 162

Comeſſationes clericis prohibentur, ibi.

de

Digitized by Google

de retor. c. 1. 163
Comitum Palatinorum privilegia reſtricta, ſeſſ. 24. de ref. c. 11. 215
Commendata Monaſteria viſitanda, ſeſſ. 21. de ref. c. 8. 152
Commendæ perpetuæ, ſeſſ. 7. de ref. c. 4. 54.
Commiſſiones cauſarum quibus fieri debeant, ſeſſione 25. de reform. cap. 10. 264.
Commemoratio defunctorum facienda, ibid. c. 4. 256
Communio ſacramentalis quibus, & quando neceſſaria ſit, ſeſſ. 13. de Euchariſtiæ Sacramento, can. 9. 81. & ſeſſ. 21. can. 4. & canonibus ſeq. 146. a quibus ſæpe percipienda, ſeſſ. 23. de ref. c. 12. & 13. 184. & ſeq. & in ea præparatio qualis, ſeſſ. 13. c. 7. 77. & ſeq. in ea ſub qualibet ſpecie totus, & integer Chriſtus ſumitur, ibid. c. 3. 74. & ſeſſ. 21. c. 1. & 3. 143
Commutationes ultimarum voluntatum quomodo, & quando faciendæ, ſeſ. 22. de ref. c. 6. 267. ſeſſ. 25. de ref. c. 4. 256. & ſeq.
Compatres in Baptiſmo qui, ſeſſ. 24. c. 2. 200
Compoſitio pro fructibus male perceptis prohibita, ſeſſ. 23. de ref. cap. 1. 179
Computi Eccleſiaſtici diſciplina commendatur, ibid. c. 18. 190
Conceptio B. Mariæ Virg. ſeſſ. 5. de peccato orig. 15
Concilium indicere ad Romanum Pontificem ſpectat, in Bull. ref. Concil. Trid. 61. & de recipien. & obſerv. Decret. Concil. 277. ejuſque decreta ab eo confirmantur, de fine Concil. & c 278. & ſequen. & dubia declarantur, pag. 277.
Concilio intereſſe qui debeant, in Bull. reſumpt. Conc. 61. Bull. Celeb. Conc. Trid. ſub Pio IV. 128. & ſeſſ. 24. de ref. c. 2. 207. & ad illud convenire negligentes quomodo puniantur. 130. & ſeq.
Conciliorum utilitas 128. & ſeſſ. 24. de ref. c. 2. 207
Concilium celebrantium officium, ſeſſ. 1. 2. 3. & 4. ſeſſ. 12. 70
Concilii Tridentini inchoatio ſub Paulo III. ſeſſ. 1. c. 1. translatio 60. celebratio ſub Julio III. 66. cum. ſeq. & ſeſſ. 16. 125. celebratio ſub Pio IV. Seſſ. 17. 133. intentio præcipua qualis, ib. cum ſeq. finis 278. cum ſeq. confirmatio. ib. cum ſequen. cauſæ, quibus indictum fuit, Seſſ. 3. 5. ſeſſ. 7. 47. ſeſſ. 12. 70. ſeſſ. 13. 72. & ſeq. ſeſſ. 16. 123. ſeſſ. 25. de invocat. Sanct. 233. cum ſeq. ſeſſ. 14. de ref. cap. 9. 118. & quot Patres ei interfuerint. 288
Concilii tempore, quæ ſervanda, quomodo vivendum, ſeſſ. 2. 3
Concilii decreta quantæ apud omnes majores exiſtimationis, ſeſſ. 3. 5
Concubinatus graviſſimum peccatum, ſeſſ. 24. de ref. Matrim. c. 8. 203
Concubinariorum pœnæ, ibid. & ſeſſ. 25. de ref. c. 14. 267. cum ſeq.
Concubinarum pœnæ, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 8. 203
Concubinarii quando diſpenſari poſſint, ſeſſ. 25. de ref. c. 14. 268
Concupiſcentia, ſeſſ. 5. de pecc. orig. 15.
Conditiones in proviſione Eccleſiæ rejiciendæ, ſeſſ. 24. de ref. c. 14. 221
Confeſſio eſt jure divino neceſſaria, ſeſſ. 14. c. 5. 95. cum ſeq. & ibid. de pœn. Sacram. can. 6. & 7. 108. cum ſeq. eſt pars Pœnitentiæ, ibid. c. 3. 93. & can. 4. 107. modo, & quorum peccatorum facienda, eod. cap. 6. 95. & per totum, & eodem can. 7. 107. & quando præcipue eodem c. 5. 97. & cui, ibi. c. 6. 98. non eſt impoſſibilis, eod. c. 5. 107. & can. 8. 108. ad Euchariſtiam percipiendam neceſſaria, & quando, ſeſſ. 13. c. 8. 8
Confeſſio ſecreta, ſeſſ. 4. c. 5. 97
Confeſſionis miniſtri qui, ibid. c. 6. 167 & can. 10. 109
Confeſſionum libri diſcendi a pueris ibid. c. 18. 188
Confeſſores Monialium, ſeſſ. 25. de Reg. & Monialib. c. 10. 248
Confeſſorum munus in ſatisfactionibus injungendis, ſeſſ. 14. c. 8. 100
Confitendi in quadrageſima ſalutaris mos, ibid. 5. 97
Confirmatio eſt Sacramentum, ſeſſ. 7. de confirm. can. 1. 52. ejus miniſtri ſolus Epiſcopus ib. can. 3. 53. & ſeſſ. 13. c. 4. 173. ibid. can. 7. 175. eam habere debet, qui prima Tonſura eſt initiandus, ibi. de ref. c. 4. 180. in ea character imprimitur in anima. ſeſſ. 7. de Sacram. can. 9. 49. inter quos ſpiritualem cognationem contrahat, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 2. 200
Confirmatio hujus concilii, 278. cum ſeq.
Confraternitates viſitandæ, ſeſſ. 22. de ref. c. 8. 168
Conjuges, quære Matrimonium.
Conſanguinei fructibus Eccleſiarum non augendi, ſeſſ. 25. de ref. c. 1. 251
Conſecratio ubi facienda, ſeſſ. 23. de ref. c. 2. 180
Conſecrationis munus infra tempus ſtatutum ſuſcipiendum, ſeſſ. 7. de ref. c. 9. 57. & quale tempus ſit præſcriptum, ſeſſ. 23. de ref. c. 2. 180
Conſecrationis panis, & vini efficacia, ſeſſ. 13. c. 4. 75
Conſenſus contrahentium in matrimonio neceſſarius, ſeſſ. 24. de ref. Matr. c. 5. 197. ſed non parentum. ibi. 198
Conſervatores judices, ſeſſ. 14. de ref. c. 5. 115
Conſervatoriæ literæ, quibus, & quando

do nihil proſint, ibid. cum ſeq.
Conſiſtorio proponitur Eccleſia cathedralis vacans, ſeſ. 24. de reſ. c. 1. 205
Conſtitutiones Eccleſiarum approbantur, ſeſ. 21. de reſ. c. 3. 148. ſeſ. 22. de reſ. c. 3. 165. cum ſeq. ſeſ. 24. de reſ. c. 12. 216. & ſeſ. 25. de reſ. c. 6. 257. & Regularium etiam, eadem ſeſ. de Reg. & Mon. c. 2. 237. ibi. c. 18. 270. cum ſeq. & c. 20. 248. & quæ rejiciantur, ibi. de reſ. c. 14. 221. cum ſeq. Conſuetudo locorum attendenda, ſeſ. 5. de reſ. c. 2. 18. ſeſ. 24. de reſ. c. 20. 229. & ſeſ. 25. de reſ. c. 6. 243. cum ſeq. pro lege habetur, ſeſ. 21. c. 2. 144. juriſdictionem tribuit, & officium, ſeſ. 22. de reſ. c. 3. 165. dat poteſtatem, ut quis concilio interſit, ſeſ. 16. pag. 129. ſeſ. 24. c. 1. 197. ſeſ. 25. de reſ. c. 2. 153
Conſuetudines Eccleſiarum approbantur, ſeſ. 21. de reſ. c. 3. 148. ſeſ. 2. de reſ. c. 3. 165. cum ſeq. ib. c. 9. 169. ſeſ. 24. de reſ. c. 1. 216. cum ſeq. & quæ ſint corruptelæ, ſeſ. 23. de reſ. c. 1. 178. & ſeſ. 24. de reſ. matr. c. 2. 200
Conſultatores duellorum puniuntur, ſeſ. 25. de reſ. c. 19. 271
Conſummatio ſub priori teſtamento non erat, ſeſ. 21. c. 1. 154
Continentia Diaconorum, & Subdiaconorum, ſeſ. 23. de reſ. c. 12. 184
Contritio quid, ſeſ. 14. c. 4. 93. ſeq. pars eſt pœnitentiæ, ibid. c. 3. 92. & c. 4. 206. neceſſaria, ibid. eod. c. 4. 93. libera, & voluntaria, ibid. 94. & can. 5. 107. imperfecta attritio dicitur, eod. c. 4. quomodo paretur, eod. c. 3. 106. & eod. can. ibid.
Contritus ſine confeſſione ad Euchariſtiam non accedat, ſeſ. 13. c. 7. 78. & can. 11. 82
Controverſiæ de præcedentia componendæ, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 13. 244
Contumacia ſevere punitur, ſeſ. 6. de reſ. c. 1. 44. ſeſ. 22. de reſ. c. 3. 165. ſeſ. 23. de reſ. c. 1. 177. ſeſ. 24. de reſ. c. 12. ſeſ. 15. de reſ. c. 3. 254. cum ſeq.
Conventus. Require Monaſterium.
Convertitæ, ſeu pœnitentes mulieres, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 18. 247. cum ſeq.
Corporis Chriſti feſtum. Quære Feſtus dies.
Correctio quomodo ab Epiſcopis facienda ſeſ. 6. de reſ. c. 3. 45. ſeſ. 13. de reſ. c. 1. 82. cum ſeq. ſeſ. 14. de reſ. c. 4. 114. cum ſeq. ib. c. 8. 117. cum ſeq. ſeſ. 21. de reſ. c. 8. 152. ib. c. 9. 153. & ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 14. 245
Credere quomodo debeamus. ſeſ. 13. c. 8. 78
Criminales cauſæ a quibus cognoſcantur, ſeſ. 23. de reſ. c. 5. 212. & ibi. c. 20. 228
Criminalibus in cauſis quando appelletur, & ad quem, ſeſ. 13. de reſ. c. 1. 83. cum ſeq. & quomodo in appellatione ſit procedendum, ibid. cap. 3. 84. & quomodo executio facienda, ſeſ. 25. de reſ. c. 3. 254. cum ſeq.
Culpa quomoda remittatur, ſeſ. 6. de juſtific. c. 30. 38. & an ſine pœna, ſeſ. 14. c. 8. 100
Cultus Euchariſtiæ, ſeſ. 13. c. 5. 76. & ibid. c. 8. 78. & can. 5. 80
Cupiditas malorum omnium radix, ſeſ. 22. de reſ. c. 11. 169
Cura animarum non negligenda, ſeſ. 6. de reſ. c. 1. 53. cum ſeq. ſeſ. 7. de reſ. c. 5. 55. ibid. c. 7. 56. c. 8. 56. ſeſ. 21. de reſ. c. 8. 152. cum ſeq. ſeſ. 21. de reſ. cap. 8. cum ſeq. ſeſ. 23. de reſ. c. 1. 176. cum ſeq.
Curatum beneficium. Lege beneficium.
Curatus. Vide Parochus.
Curioſa a popularibus concionibus ſecludenda, ſeſ. 25. in Decret. de purg. 252

D

DEambulationes in Eccleſiis vitandæ, ſeſ. 22. in Decret. de obſer. & evit. in cel. Miſſ. 165
Debitorum ſolutio quomodo ab exemptis extorquenda, ſeſ. 7. de reſ. c. 14. 38. cum ſeq.
Decalogi præcepta, ſeſ. 6. de juſtifi. can. 29. 38. & ſeſ. 14. c. 5. 95
Decanorum viſitatio qualis, ſeſ. 24. de reſ. c. 3. 208. quas cauſas non judicent, ibid. c. 20.
Decimarum ſolutio debita eſt Deo, ſeſ. 25. de reſ. c. 12. 266. non impedienda, ſed integre facienda, ibid. & largius tenuioribus Eccleſiis. ibid.
Decimæ ad laicos pertinentes, ſeſ. 23. de reſ. c. 18. 189
Decreta hujus Concilii approbata, 277. cum ſeq. 278. & ſeq. in Synodis Provincialibus, & Diœceſanis recipienda, ſeſ. 25. de reſ. c. 2. 253. a lectoribus obſervanda. ibid.
Decreta omnia de vita, & honeſtate Clericorum obſervanda, ſeſ. 22. de reſ. c. 1. 163. cum ſeq. & quæ ad dignitatem Epiſcopalem pertineant, ſeſ. 25. de reſ. c. 17. 20. & ad favorem eorum, ibid. c. 20. 272
Decreta ſuper reſidentia publicanda, ſeſ. 23. de reſ. c. 1. 178. & de matrim. ſeſ. 24. de reſ. matr. c. 1. 199
Deductiones ex fructibus in proviſione Eccleſiarum rejiciuntur, ſeſ. 24. de reſ. c. 14. 221
Defenſio permiſſa, ſeſ. 14. de reſ. c. 7. 116
Degradatio actualis, quomodo facienda, ſeſ. 33. de reſ. c. 4. 84. cum ſeq.
Delegatio quibus fieri debeat, ſeſ. 25. de reſ. c. 10. 257
Delinquentes in loco decenti cuſtodiendi, ibid. c. 6. 257
Denunciationes in Eccleſiis ante matrimonium, quomodo & quando faciendæ, ſeſ. 24. de reſ. matr. c. 1. 197. & cum ſeq.

De-

Depoſitio verbalis quomodo facienda, ſeſſ. 13. de ref. c. 4. 84
Deus author omnis dati optimi, ſeſ. 2. in Decr. de mod. viv. 2
Deus, quæ geſſit die Dominico, ib. 2
Deus pater miſericordiarum, ſeſ. 6. c. 2. 23. operatur velle, & perficere, ſeſ. 6. c. 32. impoſſibilia non jubet, ibid. c. 11. 30. caſtitatem petentibus non denegat, ſeſ. 24. de Sacr. Matr. can. 9. 196
Diaboli imperium, ſeſ. 5. de peccat. orig. 12. aſtutia ad nos perdendum, ſeſ. 14. in doct. de Sacr. extr. Unct. 103. cum ſeq. calcaneo inſidiatur, ibid. & c. 2. 104
Diaconorum inſtitutio, & mentio in ſacris litteris, ſeſ. 23. c. 2. 172. & ibid. de ref. c. 17. 186. ætas, ib. c. 12. 184. continentia, ibid. c. 13.
Diaconi feſtis ſaltem ſolemnibus Communionem percipere debent, ibid. quomodo ordinandi, ibid. Dies Feſti.
Dietæ duæ, ſeſ. 13. de ref. c. 2. 84
Dignitates Eccleſiaſticæ, quare inſtitutæ, ſeſ. 24. de ref. c. 12. 216. quibus conferendæ, ibid. 217. cum ſeq. non ſervientes, quid amittant, ſeſ. 22. de ref. c. 3. 165.
Diligentes Chriſtum ejus ſermones ſervant, ſeſ. 6. c. 11. 30
Dimiſſoriæ litteræ. Vide litteræ dimiſſoriæ.
Diœceſes, quare diſtinctæ, ſeſ. 14. de ref. c. 9. 117
Diœceſana Synodus quotannis celebranda, & qui intereſſe debeant, ſeſ. 24. de ref. c. 2. 207. & ſeſ. 25. de ref. c. 2. 253. & quid ibi agi debeat, ib. eod. c. 2. 253. cum ſeq. & ibid. c. 10. 265
Diſceptationes contentioſæ vitandæ, ſeſ. 2. 4
Diſciplina populis neceſſaria, ſeſ. 13. de ref. c. 1. 82. cum ſeq.
Diſciplina Eccleſiaſtica conſervanda, & reſtituenda, ſeſ. 25. de ref. c. 20. 272. & ſeq. ac monaſtica. ead. ſeſ. de Reg. & Mon. c. 21. 249. cum ſeq. ac regularis, ibid. c. 1. 236
Diſcoli puniendi, aut expellendi, ſeſ. 23. de ref. c. 18. 188
Diſpenſatio ad contrahendum matrimonium quando, quibus, & quomodo detur, ſeſ. 24. de refor. matr. c. 5. 221. & ſeq.
Diſpenſatio de homicidio quando facienda, ſeſ. 14. de ref. c. 7. 116. & ſeſ. 24. de ref. c. 6. 212
Diſpenſationes de promovendo a quocumque, cui, & quando ſuffragentur, ſeſ. 7. de ref. c. 11. 57. de non promovendo ad annum ſuffragantur, ſeſ. 7. c. 12. 58
Diſpenſationes de non reſidendo, quando valeant, ſeſ. 6. de refor. c. 2. 45
Diſpenſationes in irregularitatibus ab Epiſcopis quando fiant, ſeſ. 24. de ref. c. 6. 212
Diſpenſationes de pluribus curatis excludendæ, ſeſ. 7. de ref. cap. 2. 48
Diſpenſationes gratioſæ, quando ſortiantur effectum, ſeſſ. 22. de ref. cap. 5. 167. & ſeſ. 25. de ref. c. 18. 271
Diſpenſationes extra curiam Ordinariis committendæ, ſeſ. 22. de ref. c. 5. 167
Diſpenſationes, quomodo, & quando concedendæ, ſeſ. 24. de refor. matr. c. 5. 201. & ſeq. ſeſ. 24. de ref. c. 7. 116. ſeſ. 22. de ref. c. 5. 167. ſeſ. 24. de ref. c. 6. 212. ſeſ. 25. de ref. c. 14. 267. & ibid. c. 18. 271
Diſpoſitio ad gratiam, ſeſ. 6. c. 4. 5. 6. & 7. 24. & deinceps uſque ad num. 39.
Diſputationes vanæ, & obſtinatæ rejiciendæ, ſeſ. 24. de ref. c. 7. 213. & ſeq. & ſeſ. 25. in decr. de Purgat. 232
Diſtributiones quotidianæ quomodo ordinandæ, vel augendæ, ſeſ. 21. de ref. c. 3. 148. & ſeq. ſeſ. 22. de ref. c. 3. 165. & ſeſ. 24. de ref. c. 15. 222. & quomodo dividendæ, d. ſeſ. 21. c. 3. 148. & ſeq. & d. c. 3. 165. ſeſ. 22. & a quibus recipiendæ, d. ſeſ. 24. de ref. c. 12. 216
Divinitas Chriſti in Euchariſtia quomodo, ſeſ. 13. c. 3. 74. ib. can. 1. 74
Doctores cathedralibus præficiendi, ſeſ. 22. de ref. c. 2. 165. ac examini, ſeſ. 24. de ref. c. 18. 225. illiſque Scholaſteriæ conferendæ, ſeſ. 23. de ref. c. 18. 190. ac Pœnitentiariæ cum præb. ſeſ. 24. de ref. c. 8. 213. & Archidiaconatus, ibid. c. 12. 216. & dignitates, ibid. & creari debent Vicarii Epiſc. ibid. c. 16. 223. Cætera vide in verb. Lector.
Doctores Univerſitatum quid agere, aut permittere debeant, ſeſ. 25. de ref. cap. 2. 254
Domini temporales. Vide Principes.
Dominicus dies cur maxime colendus, ſeſ. 2. 2
Dotari debent raptæ a raptoribus, ſeſ. 24. de ref. matr. c. 6. 202
Dubitare de quibus non debeamus, ſeſ. 6. c. 9. 28
Duellorum uſus prohibitus, ſeſ. 25. de ref. c. 19. 271

E

Eccleſia columna veritatis, ſeſ. 13. c. 1. 73. ſeſ. 22. c. 5. 167. edocta a Chriſto, & ab Apoſtolis, ſeſ. 6. de Juſtiſ. Proh. ſeſ. 13. in dec. de Sanctiſ. Euchar. Sacrament. 71. & a Spiritu ſancto, ſeſſ. 21. c. 1. 143. ſeſ. 22. in doct. de ſacrific. Miſ. 154. & ſeſ. 25. in decr. de Purg. 232. communis mater, ſeſ. 18. 133. Dei ſanguine acquiſita, ſeſ. 7. de ref. c. 1. 243. Chriſti ſponſa dilecta, ſeſ. 22. c. 1. 155
Eccleſia Romana omnium mater, & magiſtra, ſeſ. 7. de Baptiſ. can. 3. 50. ſeſ. 14. de Sacram. extrem. Unct. c. 1. 103. ſeſ. 22. c. 8. 158. ſeſ. 25. de delect. cibor. 275
Eccleſia non judicat de occultis, ſeſ. 24. de

de refor. matr. c. 1. 197. in quos judicium exerceat, ſeſ. 14. c. 2. 92. hæreticos invitat ad Conc. 92. cum ſeq. ſperat eorum converſionem, ſeſ. 16. 126. juſtis de cauſis communicat laicos ſub una ſpecie, ſeſ. 21. c. 1. 143. cum ſeq. de ſenſu Scripturarum judicat, ſeſ. 4. in decr. de edit. & c. 25. & in matr. imped. diſpen. ſeſ. 24. de ſacr. matr. c. 3. 201. ejus benignitatem experiri non debet, qui ejus præcepta contempſit, ead. ſeſ. de ref. matr. c. 5. 201

Eccleſia domus Dei & orationis. ſeſ. 22. in decr. de obſer. & evitan. &c. 161

Eccleſia Cathedralis. Vide Cathedralis.

Eccleſiæ poteſtas, ſeſ. 21. c. 2. 147. cum ſeq. ſeſ. 6. de ref. c. 1. 44. ſeſ. 7. de ref. in prin. 53. ibid. c. 6. 53. ſeſ. 8. 62. ſeſ. 9. 63. ſeſ. 14. c. 7. 99. ſeſ. 24. de ref. c. 1. 203. cum ſeq. ibi. ſub c. 21. 230. ſeſ. 25. de ref. c. 21. 273. & ibid. in decr. de Indul. 274

Eccleſiæ catholicæ ritus obſer. ſeſſ. 7. de Sacr. c. 13. 58

Eccleſiæ patrimoniales, ſeſ. 24. de ref. c. 18. 225

Eccleſiæ receptivæ. ibid.

Eccleſiæ nullius Diæceſis a quo viſitandæ, ibi. c. 9. 214

Eccleſiæ collapſæ reparandæ, ſeſ. 7. de ref. c. 8. 56. & ſeſ. 21. de ref. c. 7. 151. vel transferendæ. ibid.

Eccleſiarum regimen onus formidandum, ſeſ. 6. de ref. c. 1. 43. & ſeſ. 7. de ref. c. 1. 53. quibus committendum, d. c. 1. 40. ibid. c. 3. 54. ſeſ. 14. de ref. matr. c. 7. 116. ſeſ. 22. de ref. c. 2. 164. & ſeſ. 24. de refor. c. 1. 205. cum ſeq.

Eccleſiarum duarum diverſarum Diœceſum unio damnoſa, ſeſ. 14. de ref. cap. 9. 117

Eccleſiarum pluralitas, ſeſ. 8. de ref. c. 2. 33.

Eccleſiarum bona occupantes, ſeſ. 22. de ref. c. 11. 169

Eccleſiaſtica hierarchia quomodo ordinata, ſeſ. 23. c. 4. 173. & ibid. can. 6. 175. cum ſeq.

Eccleſiaſtica libertas, & immunitas, ſeſ. 25. de ref. cap. 20. 272

Eccleſiaſticorum bonorum fructus quomodo conſumendi, ſeſ. 22. de ref. c. 11. 170

Editio vulgata Bibliorum approbatur, ſeſ. 4. 10

Electi Dei non poſſunt ſciri, niſi ex ſpeciali revelatione, ſeſ. 6. c. 12. 32

Electio Superiorum Regularium quomodo habenda, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. 6. & 7. 240. & ſeq.

Electio indignorum irritanda, ſeſ. 7. de ref. c. 3. 54

Electio in beneficiis, quomodo fieri debeat, ſeſ. 24. de ref. c. 12. 216. & c. 13. 225. & c. 18. 229. cum ſeq. & ſeſ. 25. de ref. c. 5. 267. & quomodo in beneficiis juriſpatronatus, ſeſ. 14. de refor. c. 12. & ſeq. 119. & ſeq. & ſeſſ. 24. de ref. c. 18. 225. cum ſeq. & quorum fieri debeat, ſeſ. 7. de refor. cap. 1. 53. & 3. 34. & ſeq. ſeſ. 14. de refor. c. 7. 116. ſeſ. 22. de ref. c. 2. 64. & cap. 4. 166. cum ſeq. ſeſ. 24. de ref. c. 12. & c. 18. 225. cum ſeq. & qua ætate, ſeſ. 23. de refor. c. 6. 181. cum ſeq. nec ſine examine, ſeſ. 7. de ref. c. 13. 58. & ſeſ. 24. de ref. cap. 18. 225. cum ſeq.

Electi ad Eccleſiarum regimen profeſſionem facere tenentur, ib. c. 12. 215. & ſeq.

Eleemoſynæ Montis Pietatis viſitandæ, ſeſ. 22. de ref. cap. 8. 168

Eleemoſynæ pro Defunctis utiles, ſeſ. 25. in decret. de Purgat. 232

Eleemoſynæ pro Miſſis importune exigendæ, ſeſ. 22. in decret. de obſerv. & evit. &c. 161

Eleemoſynarum quæſtores. Vide Quæſtores.

Eleemoſynarum adminiſtratores rationem Epiſcopo reddere tenentur, ſeſ. 22. de ref. c. 8. 168. & ſeq.

Emphytheuſis Eccleſiæ uſurpatores, ibid. c. 11. 169

Epiſcopalis dignitas omnino conſervanda, ſeſ. 25. de ref. c. 17. 270. & ſeq.

Epiſcopi a Spiritu Sancto poſiti regere Eccleſiam Dei, ſeſ. 6. de ref. c. 1. 43. ſeſ. 23. c. 4. 173. cum ſeq. in locum Apoſtolorum ſucceſſerunt, ibid. Presbyteris ſunt ſuperiores, ibid. & can. 7. 175. & ſeſ. 23. de ref. c. 4. 173. Patres, & Paſtores, ibid. cap. 17. 270. miniſtri Sacramenti Confirmationis, ſeſ. 7. de confirm. can. 3. 53. & ſeq. ſeſ. 23. c. 3. 173. & can. 7. 175. ac ordinationis, d. c. 4. ibid. & ſeſ. 23. de ref. c. 10. 183. ſupra omnes gradus conſtituti, ſeſ. 24. de ref. c. 1. 207. a Principibus & cæteris honorandi, ſeſ. 25. de ref. c. 17. 270. ab obtinentibus dignitates juvandi ſeſ. 24. de ref. c. 12. 216. eorum eſt prima Sedes, & locus, ſeſ. 25. de ref. 53. c. 17. 270. & ſeq. ac præcipua omnium rerum agendarum authoritas, d. c. 6. 258

Epiſcopi qui ſint eligendi, ſeſ. 6. de ref. c. 1. 43. ſeſ. 22. de ref. c. 2. 164. & ſeſ. 24. de ref. cap. 1. 205. cum ſeq. & intra quantum tempus conſecrationis munus ſuſcipere teneantur, ſeſ. 7. de ref. cap. 9. 57. & ſeſ. 23. de ref. c. 2. 180. creati a Romano Pontifice ſunt legitimi, ead. ſeſ. de ſacram. Ordin. can. 8. 176. eorum examen, & teſtimonium quomodo faciendum, ſeſ. 24. de ref. cap. 1. 206. & ſeq.

Epiſcopi quales eſſe debeant, ſeſ. 1. 2. & 3. ſeſ. 13. de ref. c. 1. 82. & ſeſ. 25. de ref. c. 1. 236. ſeq. eorum familiares, quales, ſeſ. 24. eorum menſa, & ſupellex qualis, ſeſ. 25. de ref. cap. 1. 238

Epiſcoporum officium, ſeſ. 2.

Epiſcoporum onus eſt angelicis humeris formidandum, ſeſ. 6. de ref. c. 1. 43. ſeſ. 23. de ref. c. 1. 176. cum ſeq. & ſeſ. 24. de refor. eap. 1. 205. eorum munus eſt in Dei laudibus incumbere, ſeſ. 23. hoſtias, laudes, & preces offerre, ibid. ac alia multa peragere, quæ continentur in cap. 1. ſeſſ. 23. de ref. 176. prædicare, ſeſ. 5. de ref. c. 2. 18. cum ſeq. ſeſ. 23. de ref. c. 1. 176. & ſeſ. 14. de ref. cap. 4. 211. Sacramentorum vim, & uſum explicare, ibid. eap. 7. 213. eorum menſis Scripturarum lectionem admiſcere, ſeſ. 24. vigilare, in omnibus laborare, & miniſterium ſuum implere, ſeſ. 6. de ref. cap. 1. 43. in eorum Eccleſiis reſidere, ibid. ſeſ. 23. de ref. cap. 1. 176. & ſeq. moderate, ac ſobrie vivere, ſeſ. 22. & ſeſ. 25. de ref. cap. 1. 236. & ſeq. bonum exemplum ſubditis præbere, ibid. 236. humanum erga propinquos carnis affectum deponere, ibid. 236. Principibus non inſervire, ſeſ. 25. de ref. c. 17. 270. cum ſeq. Lectorem Theologiæ eligere, ſeſ. 5. de ref. cap. 1. 15. & ſeq. & Magiſtrum Grammaticæ, ibi. 17. malos Prædicatores corrigere, ibid. c. 2. 20. neglectæ animarum curæ, & circa plura curata providere, ſeſ. 7. de reform. cap. 5. 55. & Eccleſiis, in quibus populus numeroſus eſt, ſeſ. 21. de ref. cap. 4. 149. atque aliis omnibus, quæ ad Dei cultum ſpectant, ibi. c. 8. 152. & Eccleſiæ Parochiali vacanti, ſeſ. 24. de ref. cap. 18. 225. & quomodo, ibid. & ſeq. curare, ut hoſpitalia diligentes gubernentur, ſeſ. 7. de ref. c. 15. 59. ut pueri in ſuis Parochiis doceantur, ſeſ. 24. de ref. c. 4. 211. & ſeq. ut ſana de purgatorio doctrina prædicetur, ſeſ. 25. in decret. de Purgat. 232. ut de invocatione Sanctorum, & imaginibus fideles inſtruantur, ib. de invocat. ven. & reliq. Sanctorum 233. & ſeq. ut Miſſæ pie, ac pure celebrentur, ſeſ. 22. in decret. de obſerv. & evitan. & c. 1. 161. vitia ſubditorum coarguere. ſeſ. 13. de ref. cap. 1. 82. ſeſ. 14. de refor. in Procem. 111. & cap. 4. 114. eoſque tanquam filios, & fratres diligere, d. ca. 1. 82. & charitate, non auſteritate corrigere, & meminiſſe ſe paſtores, non percuſſores, ibid. pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere. ſeſ. 23. de ref. cap. 1. 170. Monialibus confeſſorem extraord. offerre, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. cap. 10. 264. præcedentiæ controverſias componere, ibid. cap. 13. 266. virginum Deo dicandarum voluntatem explorare, ibid. cap. 17. 270. decreta hujus Cocil. de Regularib. exequi, ibid. cap. 2. 273. curare, ut decretum matrimonii publicetur, ſeſ. 24. de ref. matr. cap. 1. 197. ut nuptiæ fiant cum honeſtate, & modeſtia, ibid. c. 10. 204. ad Concil. provinciale debet accedere, ead. ſeſ. de ref. c. 2. 207. certis maximis diebus in Eccleſiis permanere, ſeſ. 23. do ref. cap. 1. 177. Ordines per ſemetipſos conferre, ibid. cap. 3. 189. ſubditos docere, ſeſ. 22. de ref. cap. 2. 164. & bono exemp. paſc. ſeſ. 23. de ref. c. 1. 176

Epiſcopi gratiam per ſubreptionem obtentam poſſunt reſpuere, ſeſ. 13. de ref. cap. 5. 85. in caſibus quibuſdam reſervatis abſolvere, ſeſſ. 14. cap. 7. 99. & ib. de Sacr. Pœn. can. 11. 109. abuſus in Miſſa exortos tollere, ſeſ. 22. in decret. de obſerv. & evitan. &c. 161. & ſeq. atque alia peragere, quæ inferiores non poſſunt, ſeſ. 23. cap. 4. 173. & can. 7. 175. nova miracula approbare, ſeſ. 25. in decret. de invocat. vener. & reliq. Sanctor. 234. ordinatos ab ordinum exercitio ſuſpendere quando, ſeſ. 14. de ref. cap. 3. 113. Cler. exemptos, & regulares corrigere, & quomodo, & quando, ſeſ. 6. de ref. c. 3. 46. ſeſ. 14. de ref. c. 4. 113. & ſeq. & c. 8. 116. cum ſeq. ſeſ. 21. de ref. c. 6. 150. & c. 8. 152. ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 14. 245. eos degradare poſſunt, & quando, ſeſſ. 13. de ref. c. 4. 84. cum ſeq. punire locum deſerentes, ſeſ. 23. de ref. c. 16. 186. & concubinarios, ac concubinas, ſeſ. 24. de ref. matr. c. 8. 203. & non accedentes ad Synodum, ead. ſeſ. de ref. c. 2. 207. beneficiis privare turpiter viventes, ſeſ. 21. de ref. c. 6. 150. & non reſidentes contumaces, ſeſ. 23. de ref. c. 1. 178. & ſeſ. 24. de ref. c. 12. 219. hoſpitalium cura privare hoſpitalitatem non exercentes, ſeſ. 25. de ref. c. 8. 260. & jure patronatus patronum illud contra canonicas ſanctiones transferentem, ibid. c. 9. 262. Abbatum negligentiam ſupplere, ſeſ. 5. de ref. c. 1. 17. & Capituli Metropolitanæ Eccleſiæ, ſeſ. 24. de ref. c. 16. 223. & vices Merropolitani, ſi eſt ſuffraganeus antiquior, ſeſ. 23. de ref. c. 1. 177. & ſeſ. 22. de ref. c. 2. 164. illumque denunciare Rom. Pontif. ſeſ. 6. de ref. c. 1. 44. & ſeq. in beneficiis juris patronatus inſtituere, ſeſ. 14. de ref. c. 13. 119. præſentatoſque non idoneos repellere, ſeſ. 25. de ref. c. 9. 263. diſtributiones quotidianas dividere, ſeſ. 21. de ref. c. 3. 148. & ſeq. novas Parochias conſtituere, ibid. c. 4. 149. caſque diſtinguere, ſeſ. 24. de ref. c. 13. 219. ordines canonicatuum deſignare, ibid. c. 12. 218. uniones certis de cauſis facere, ſeſ. 21. de ref. c. 5. 150. ſeſ. 23. de ref. c. 18. 189. cum ſeq. ſeſ. 24. de ref. c. 13. 220. & c. 15. 222. ac jam factas examinare, aut revocare, ſeſ. 7. de ref. c. 6. 55. & ſeſ. 25. de ref. c. 10. 264. monitiones ad finem revelationis decernere. ibid. cap. 3. 254. & ſeq. beneficia transferre, ſeſ. 21. de ref. c. 7. 151. viſitare beneficia curata, ſeſ. 7. de ref. c. 7. 56.

&

& Eccleſias exemptas, ibid. c. 8. commendata omnia beneficia, & monaſteria exempta, ſeſs. 21. de reſ. c. 8. 152. & ſeq. hoſpitalia, confraternitat. eleemoſynas Montis pietatis, & pia loca omnia, ſeſs. 22. de reſ. c. 8. 168. & propriam Diœceſim, ſeſs. 24. de reſ. c. 3. 209. & quomodo, ibid. 210. cum ſeq. & Eccleſias ſæculares nullius Diœceſis, ibid. c. 9. 214. abſentiæ cauſas probare, ſeſs. 23. de reſ. c. 1. 178. contumaces non reſidentes variis remediis compellere, ibid. de diſpenſationibus cognoſcere, ſeſs. 22. de reſ. c. 5. 167. per ſaltum promotos diſpenſare, ſeſs. 28. de reſ. cap. 14. 185. licentiam matrimonii contrahendi vagantibus concedere, ſeſs. 24. de reſor. matr. c. 7. 202. in ſuſpenſionibus, & irregularitatibus diſpenſare, ead. ſeſs. de reſ. c. 6. 212. in caſibus occultis etiam Apoſtolicæ Sedi reſervatis abſolvere, ibid. publicam pœnitentiam in aliam commutare, ibid. c. 8. 213. cauſas omnes in prima inſtantia cognoſcere, ibid. c. 20. 228. cum ſeq. Monaſteria Regularium aliquando gubernare, ſeſs. 25. de Reg. & Mon. c. 8. 9. & 11. 243. cum ſeq. abeuntibus ex eis ante profeſſionem bona reſtituere, ib. c. 16. 245. confeſſiones audientes approbare, ſeſs. 25. de reſ. c. 15. 269. & ſeq. ultimas voluntates exequi, ſeſſ. 22. de reſ. c. 8. 168. adminiſtrationibus piorum locorum actiones exigere, ib. c. 9. 168. & ſeq. ac etiam ab Oeconomis conſtitutis Sede vacante, ſeſ. 24. de reſ. c. 16. 223. & a Viſitatoribus, ibid. c. 3. 209. Notariis imperitis, vel delinquentibus officii exercendi uſum prohibeat, ſeſ. 22. de reſ. c. 10. 169. familiarem ſuum non ſubditum ordinare, & quando, ſes. 23. de reſ. c. 9. 182. Sanctorum Ordinum functiones reſtituere, ibid. c. 17. 186. & ſeſ. ea, quæ ad Seminarium pertinent, conſtituere, ib. c. 18. 187. & ſeq. & ejus redituum rationes accipere, ib. 189. magnamque habet poteſtatem in his, quæ ad viſitationem, & correctionem ſpectant, ſeſſ. 24. de reſ. c. 10. 214. & in Protonotarios, ac alios exemptos, ibid. c. 11. 215

Epiſcopi quibus in cauſis procedant, ut Apoſtolicæ Sedis delegati, ſeſs. 5. de reſor. c. 14. 58. & ſeq. ſeſs. 13. de reſ. c. 5. 65. ſeſs. 13. de reſ. c. 4. 114. ſeſs. 21. de reſ. c. 3. 148. ibid. c. 6. 150. ibid. c. 8. 152. & ſeq. ſeſs. 22. in Decr. de obſer. & evitan. &c. 163. eadem ſeſ. de reſ. c. 3. 148. & c. 5. 150. & ſeſ. 22. c. 10. 164. ſeſ. 24. de reſ. c. 9. 215. & c. 10. & ſeq. ibid. & ſeq. & c. 14. 221. ſes. 25. de Reg. & Mon. c. 5. 240. & c. 8. 241. & ead. ſes. de reſ. c. 14. 267

Epiſcopi quando citandi, ut perſonaliter compareant, ſeſs. 13. de reſ. c. 6. 66. contra eos quales teſtes admittendi, ib. eorum cauſæ a Romano Pontifice terminandæ, ibid. & ſeſs. 24. de reſor. cap. 5. 233. vel a Concilio Provinciali, ibid. & negligentia ſuppletur a Metropolitano, ſeſs. 23. de reſ. c. 18. 190. & aliquando a Concilio Provinciali, ſeſs. 26. de Reg. & Mon. c. 21. 273. & quando eis coadjutor dandus ſit, ead. ſeſ. de reſ. cap. 7. 259

Epiſcopi puniuntur, ſi non conſecrentur intra tres menſes, ſes. 23. de reſ. c. 2. 180. ſi ſubditos negligentes corrigant, ſes. 6. de reſ. c. 42. cum ſeq. & ſeſs. 22. de reſ. c. 1. 163. ſi non reſideant, ead. ſes. 6. de reſ. c. 2. 43. & ſeq. & d. ſes. 23. de reſor. c. 1. 178. cum ſeq. ſi negligent ea, quæ ad Seminarium ſpectant, ibid. c. 18. 191. cum ſeq. ſi ad Concilium Provinciale non accedant, ſes. 24. de reſ. c. 2. 207. & ſes. 25. de reſ. c. 2. 253. & ſeq. ſi aliquid viſitando accipiant, ſes. 23. de reſ. c. 3. 210. ſi concubinas teneant, ſeſſ. 25. de reſ. c. 14. 267

Epiſcopis non licet pontificalia in alterius Diœceſi exercere, ſes. 6. de reſ. c. 5. 46. & ſes. 14. de reſ. cap. 2. 112. nec alterius ſubditum ordinare, ibid. & ſeq. & ſes. 13. de reſ. c. 8. 182. & ſeq. aut corrigere, ſes. 14. de reſ. c. 8. 117. & ſeq. nec quædam facere ſine conſilio, & conſenſu Capituli, ut ſupra in verb. Capitulum, aut Canonicorum, ut ſup. in verb. Canonici.

Epiſcoporum Titularium licentia correcta, ſes. 14. de reſ. c. 2. 112. & ſeq.

Evangelium per Prophetas promiſſum, a quo primum promulgatum, ſeſſ. 4. 6. & 7. fons veritatis. ibi.

Euchariſtia Symbolum unitatis, ſeſſ. 17. in Decret. de Euchar. Sacram. 71. & ſeq. ibid. c. 2. 74. pignus futuræ gloriæ, ibid. ſpiritualis animarum cibus, ibid. antidotum liberans a culpis, & a peccatis. ibid. Symbolum rei ſacræ, & inviſibilis gratiæ forma viſibilis. ibid. cap. 3. animæ vita, ibid. c. 8. 78. perpetua ſanitas mentis. ibid. panis Angelorum, ibid. magnum myſterium, ſeſſ. 21. in Decr. de obſerv. & evit. &c. 162

Euchariſtia cur in proceſſionibus circumferatur, ſes. 13. c. 5. 76. ſeq. can. 6. 81. infra ſepta, aut Chorum Monialium non ſervanda, ſes. 25. de Reg. & Monial. c. 10. 264. quomodo accipiatur, & qualis præparatio exigatur, ſes. 13. c. 7. 77. & ſeq. can. 11. 81

Euchariſtiæ Sanctiſſ. Sacram. inſtit. ibid. c. 2. 74. & ſeq. excellentia, ibid. cap. 3. cum ſeq. cultus, & veneratio, ibid. c. 5. 76. & c. 8. 79. & c. 6. 81. effectus, ibid. c. 2. 74. & can. 5. 89. adoratores, ibid. 1. can. 6. Decret. ibid. 80. cum ſeq. Canones, ibid. 79. & ſeq. ejus cuſtodiendæ, & ad infirmos deferendæ conſuetudo, ibid. c. 6. 77. & can. 7. 81.

Digitized by Google

in ea Chriſtus continetur, ibid. ca. 1. 72. & quomodo, ibid. & ca. 3. 74. & ſeq. can. 1. 79
Examen Ordinandorum, ſeſſ. 7. de ref. c. 11. 57. & c. 23. ib. ſeſſ. 23. de ref. c. 3. 180. & c. 7. 181. & c. 12. 184. & c. 14. ibid. & eligendorum ad beneficia ſeſſ. 24. de ref. c. 18. 225. cum plur. ſeq.
Examinatores futurorum Parochorum quot, & ubi, & qui conſtituendi, ibid. cum ſeq. & eorum officium. ibid.
Excommunicatio gladius Eccleſiaſticæ diſciplinæ, ſeſ. 25. de ref. ca. 3. 254
Excommunicationes quando ferendæ, ſeſ. 23. de ref. c. 1. 178. & ſeſ. 25. de ref. c. 3. cum ſeq.
Excommunicatus ad ſacramenta, ad fidelium familiaritatem non recipiendus, ibid. & non reſipiſcens de hæreſi eſt ſuſpectus. ibid.
Executio quibus modis facienda. ibid.
Executores ultimarum voluntatum ſunt Epiſcopi, ſeſ. 22. de ref. c. 8. 168
Exemplum Sacerdotum quanti momenti. ibid. c. 1. 163. ſeſſ. 23. de ref. c. 14. 185. ſeſſ. 25. c. 14. 245
Exemplum malum ad malos mores provocat, ſeſ. 24. de ref. c. 8. 213
Exemptorum reſtrictio, ibid. c. 11. 215
Exemptorum cauſæ ſeſſ. 7. de ref. c. 14. 58. ſeſſ. 14. de ref. c. 5. 114. & ſeq.
Exorciſtæ, quando, & cur inſtituti, ſeſſ. 23. c. 2. 172
Expectativæ tolluntur, ſeſſ. 24. de ref. c. 19. 228
Extrema Unctio, quære Unctio.

F

Fabricæ Eccleſiæ adminiſtratores tenentur reddere rationem Ordinario, ſeſſ. 22. de ref. c. 9. 168. illique applicantur fructus beneficiorum concubinarii, ſeſſ. 25. de ref. c. 14. 267. & Epiſcoporum abſentium, ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 178
Facultates de promovendo a quocumque, & de non promovendo quando ſuffragentur, ſeſſ. 7. de ref. c. 11. & 12. 58
Familiares Epiſcopi quales, ſeſſ. 24. quando ab illis ordinari poſſunt, ſeſſ. 23. c. 9. 182. reditibus Eccleſiarum non augendi, ſeſſ. 25. de ref. c. 1. 251
Familiaritas Cardinalium quos non eximat ab Ordinarii jurisdictione, ſeſ. 24. de ref. c. 11. 215. & qui familiarium privilegio gaudeant, ſeſſ. 14. de ref. c. 5. 115.
Feſti dies Sanctorum quomodo celebrandi, ſeſſ. 25. de invocat. venerat. & reliq. Sanctor. 233. eadem ſeſſ. de delectu cib. &c. 275. ſeq. a Regularibus ſervandi, quos Epiſcopus præcepit, eadem ſeſſ. de Reg. & Monial. c. 2. 237.
Feſtis diebus ad ſuas parochias frequenter populus accedere debet, ſeſ. 12. in Decret. de obſervan. & evitan. &c. 161. & Paſtores reſidere, ſeſ. 23. de ref. c. 1. 176
Feſtus dies Corporis Chriſti, ſeſ. 13. c. 5. 76.
Feudalia directis dominis quando acquirantur, ſeſſ. 25. de refor. c. 9. 262
Feudorum Eccleſiæ occupatores, ſeſſ. 22. de ref. c. 11. 169
Fidei profeſſionem qui facere teneantur, ſeſſ. 24. de ref. c. 1. 205. & c. 2. 207
Fidei vis, & virtus, ſeſſ. 3. c. 6. & ſeſ. 6. c. 7. 27. effectus, ibid. c. 6. comites, ibid. c. 10. 29. ſcutum, & fundamentum eſt Symbolum, quod dicitur Credo, ead. ſeſſ. 3. de ſymb. fid. 6
Fidei rudimenta in ſingulis parochiis pueri doceri debent, ſeſſ. 24. de ref. 4. 211.
Fides ſalutis initium, & radix juſtificationis, ſeſ. 6. c. 8. 28. ſola quid, ibid. c. 7. ibid. & c. 11. 30. & ſeſſ. 7. de ſacram. c. 4. & 5. 48. ſine pœnitentia remiſſionem non præſtat. ſeſſ. 6. c. 6. 25. & ſeq. cur ſine operibus mortua, ſeſſ. 6. c. 7. 26. & c. 11. 130
Fides ſola non eſt ſufficiens præparatio ad ſumendum Sacramentum, & contrarium dicens excommunicatur, ſeſ. 13. de Sacr. Euchar. c. 11. 81. Cætera de fide vide in Decr. & Can. de juſtif. fid. ſeſſ. 6.
Fidelis quiſque debet iis obſequi, quæ ad mortificandam carnem, augendamque pietatem conducunt, ſeſſ. 25. de delectu cibor. &c. 275
Fides publica, ſive ſalvus conductus in generali congregatione conceſſus, eandem habet vim, atque in publica ſeſſ. datus eſſet, ſeſſ. 18. 36
Fides publica conceſſa Germanicæ nationi, 138. extenditur ad alias nationes, 140.
Fides publica, ſive ſalvus conductus proteſtantibus datus. 88. 121
Fiducia hæreticorum inanis, ſeſſ. 6. c. 9. 28.
Figuræ Hiſtoriarum, & Sanctorum, ſeſ. 25. de invoc. vener. & reliq. ſanct. 234.
Filii Clericorum illegitimi in Eccleſia, in qua pater habet, vel habuit beneficium, idem, vel aliud beneficium habere non poſſunt, ſeſſ. 25. de ref. c. 15. 268.
Fori privilegio qui gaudent, ſeſ. 23. de ref. c. 6. 181
Forma requiſita in celebratione matrimonii, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 1. 197. cum ſeq. & in promotione Epiſcoporum, ſeſ. 24. de ref. c. 1. 205. cum ſeq. & in probando legitimas abſentiæ cauſas, ſeſſ. 23. de ref. c. 176. cum ſeq.
Fornicatio affinitatem contrahit, & inter quos, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 4. 201

Fra-

Fratres S. Joannis Hieroſolymitani, ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 189

Fratres, vide Regulares, & Sacerdotes.

Fructuum ſequeſtratio, ſeſſ. 21. de ref. c. 8. 152. & ſeſ. 23. de refor. c. 1. 178. & a quibus tuta conſcientia percipi non poſſint, ib. 178. & ſeſſ. 22. de refor. c. 8.

Fructus occupantes, & jura piorum locorum, & Eccleſiarum quarumcumque, ſint excommunicati, & abſolvi non poſſunt, niſi a Rom. Pontiſ. reſtit. facta, ſeſſ. 22. de refor. c. 11. 160.

Frugalitas Epiſcoporum, & Card. ſeſ. 25. de ref. c. 1. 251

Fuga ubi timetur, quid agendum, ibid. c. 6. 258

Funerallum quarta perſolvenda, ibid. c. 13. 266

G

GEhennæ metus, ſeſſ. 6. de juſtificatione, can. 8. 38

Generales Ordinum quomodo eligendi, ſeſſ. 25. de Reg. & Monial. c. 6. 240. & ſeq.

Germanorum Epiſcoporum diſcuſſ. Conc. ſeſſ. 16. 126

Gradus affinitatis, & conſanguinitatis, ſeſ. 24. de Sacr. matr. can. 3. 195. ead. ſeſſ. de reform. matr. cap. 2. 200. cum ſeq.

Grammaticæ magiſter in quibus Eccleſiis eligendus, ſeſ. 5. de ref. c. 1. 16

Graria Dei præveniens, ſeſſ. 6. c. 5. 24. & can. 3. 37. non ex operibus, ibid. c. 8. 28. an peccatis amittatur, ibid. c. 15. 32. per Sacram. confertur, ſeſ. 7. de Sacram. can. 6. 7. & ſeq. 49. eam conſecutum ſe eſſe, an quis ſcire valeat. ead. ſeſſ. 6. c. 9. 28

Gratiæ ad vacatura tolluntur, ſeſſ. 24. de ref. c. 19. 288

Gratiæ quando ſuum ſortiantur effectum, ſeſ. 7. de ref. c. 11. 58. ſeſ. 13. de ref. c. 5. 85. ſeſſ. 22. de ref. c. 5. 167. ſeſ. 23. de ref. c. 8. 182. ſeſ. 25. de Regul. & Mon. c. 20. 248. ead. ſeſ. de ref. c. 16. 260. & ibid. 18. 271

Gubernatores Eccleſiaſtici in quibus ſe ingerere non debeant, ſeſ. 24. de ref. cap. 20. 228

Gymnaſia publica Sacræ Scripturæ Lectorem habeant, ſeſſ. 5. de ref. c. 1. 17. & seq.

H

HAbitus clericalis a quibus deferendus, ſeſ. 14. de ref. c. 6. 115

Habitus non facit monachum. ibid.

Habitus clericorum qualis. ibid.

Habitus religionis occulte non ferendus, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 19. 248. poſt quinquiennium non deponendus. ibid.

Hæreditariæ ſucceſſiones beneficiorum prohibitæ, ſeſ. 25. de ref. c. 7. 259

Hæreſis ſuſpectus quis, ibid. c. 3. 252

Hæreſis crimen quis abſolvit, ſeſſ. 24. de ref. c. 6. 212

Hæreſis non diſſolvit matrimonii vinculum, ead. ſeſſ. de ſacram. matr. c. 5. 195.

Hæreſes circa Sacramenta, ſeſ. 7. in decr. de Sacr. in Procem. 47. ſeſ. 21. in doct. de Comm. ſub utraque ſpecie, & parvulorum, 142. cum ſeq. & ſeſſ. 24. in doct. de ſacram. matr. 193. cum ſeq.

Hæreſes anathematizantur, ſeſ. 25. de ref. c. 2. 253. ibid. de recip. & obſer. &c. 276

Hæreſum nocumenta, ſeſ. 6. in decr. de Sacr. 52. & ſeſſ. 25. de ref. c. 2. 252

Hæretici ad Concilium invitantur, ſeſſ. 18. 135. & ſeſſ. & ſeſſ. 25. de recip. & obſer. 276. novatores appellantur, ſeſſ. 4. c. 8. 101. ſub prætextu Evangelii libertatem carnis introducunt, ſeſ. 24. in doct. de ſacr. matrim. 193. omnes anathematizantur. 276

Hæreticorum perfidia, ſeſ. 13. c. 1. 72. ſeſ. 14. c. 8. 100. & ſeſ. 25. de rec. & obſer. &c. 275. inanis fiducia, ſeſ. 6. c. 31. cum ſeq.

Hæreticorum baptiſmus, ſeſ. 7. de Baptiſmo, can. 4. 50

Hierarchia Eccleſiaſtica ex quibus conſtet, ſeſ. 23. c. 4. 174. cum ſeq. & can. 6. 175.

Hiſtoriæ myſteriorum noſtræ Redemptionis, ſeſſion. 25. de inv. ven. & Reliq. Sanct.

Homicidii pœna, etiam diſpenſatio, ſeſ. 14. de ref. cap. 7. 116

Homiliæ Sanctorum legendæ, ſeſ. 23. de ref. c. 18. 188

Hoſpitalia viſitanda, ſeſ. 22. de ref. c. 8. 168. diligenter gubernanda, ſeſ. 7. de ref. c. 15. 59. ea obtinentes hoſpitalitatem exercere debent, ſeſ. 25. de ref. c. 8. 260

Hoſpitalia, quæ dantur in titulum, ſeſ. 23. de ref. c. 18. 189. & ſeſſ. 25. de ref. c. 8.

Hoſpitalium privilegiis quæ gaudeant, ſeſ. 14. de ref. c. 5. 115. cum ſeq.

Hoſpitalium adminiſtrationi ultra triennium non concedenda, ſeſ. 25. de ref. cap. 8. 261

Hoſtiæ poſt communionem reſervatæ, ſeſ. 13. in c. 6. 77. & can. 7. 81

I

JEjunia commendantur, ſeſſ. 25. de delect. cib. &c. 275

Jejunii virtus, ſeſ. 17. 78

Juſtitiæ, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 16. 245.

Jeſus, vide Chriſtus.

Illiteratis Rectoribus Coadjutores dantur, ſeſſ. 21. de ref. c. 6. 150
Imagines Chriſti, Deiparæ, & Sanctorum in templis habendæ, & earum cultus qualis, ſeſſ. 25. de invoc. vener. & Reliq. Sanct. 235. cum ſeq.
Immunitas Eccleſiaſtica reſtituenda, & conſervanda, ſeſſ. 25. de reform. c. 20. 272.
Impedimenta matrimonii, ſeſſ. 24. de ſacr. matr. can. 4. 195. ead. ſeſſ. de ref. matr. c. 2. 3. 4. & ſeq. 200. & ſeq.
Imperator bona Eccleſiaſtica conſervare debet, ſeſſ. 25. de ref. c. 20. 272. & ſeq. & ea occupans excommunicatur, ſeſ. 22. de ref. c. 11. 169. & ſeq. & ſimiliter ſi locum ad monomachiam concedat, ſeſſ. 25. de ref. matr. c. 19. 271
Imperii jura multi habent, ſeſ. 25. de ref. c. 9. 262
Imperitiæ Parochorum ſuccurritur, ſeſſ. 21. de ref. c. 6. 150
Impii juſtificatio, ſeſſ. 6. c. 4. 22. & c. 8. 28. & can. 6. 27
Impoſſibilia non ſunt præcepta Dei, ibi. c. 11. 30. & c. 18. 39
Impreſſorum cautelæ, ſeſ. 4. in dec. de edit. & uſu, & c. 9. & ſeſſ. 9. & ſeq.
Index ſacrorum Librorum, ſeſſ. 4. 9
Index librorum prohibit. ſeſſ. 25. de Indice lib. &c. 275
Indulgentiæ maxime ſalutares, ſeſſ. 25. in decr. de Indulg. 274. cœleſtes Eccleſiæ theſauri, ſeſſ. 21. de ref. c. 9. 153. ad quæſtum non exercendæ, ibid. earum conferendi poteſtas a Chriſto conceſſa, ſeſſ. 25. in decr. de Indulg. 274. quomodo publicandæ, d. c. 9. 153. aut concedendæ, d. n. 274. abuſus in eis exorti tolluntur. ibid.
Indulta quomodo ſuffragentur, ſeſſ. 24. de ref. c. 18. 224
Indulta de non reſidendo tolluntur, ſeſſ. 6. de ref. c. 2. 45
Infames qui, ſeſſ. 25. de ref. c. 19. 271
Infidelitate amittitur fides, & gratia, ſeſſ. 6. c. 15. 34
Infirmorum remedium optimum, ſeſſ. 14. de extr. Unct. c. 2. 104.
Inhibitio quando fieri non debeat, ſeſſ. 24. de ref. c. 20. 228. & ſeq.
Inhibitiones quando contemnendæ, ſeſ. 13. de ref. c. 1. 82. & ſeſſ. 22. de ref. c. 7. 182. & ſeq. ſeſſ. 23. de ref. c. 1, 12. & ſeſſ. 24. de ref. c. 10. 214
Injurias naſci, in quibus jura expectantur, nefarium eſt, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 9. 204
Inſtantiæ primæ ubi cognoſcendæ, & quanto tempore terminandæ, ſeſ. 24. de ref. cap. 20. 228. & ſeq.
Inſtitutio Sanctiſſimi Sacramenti Euchariſtiæ, ſeſſ. 13. c. 2. 45. cum ſeq. & matrimonii, ſeſſ. 4. in doct. de Sacr. Matr. 193. Ordinationis, ſeſſ. 23. de ſacr. Ordin. can. 3. 175. Confeſſionis, ſeſſ. 14. c. 5. 95. & ſeq. & can. 6. 107. cum ſeq. & Pœnitentiæ, ead. ſeſſ. cap. 1. 90. Unctionis extremæ, ead. ſeſſ. de ſact. extr. Unct. c. 3. 105. & Confirmationis, ſeſſ. 14. de confirm. can. 1. 52
Inſtitutio in beneficiis juriſpatronatus, ſeſſ. 14. de ref. c. 12. & ſeq. 118. & ſeq.
Interdicta Ordinariorum a Regularibus obſervanda, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 1. 2. 266.
Interpretatio Scripturarum contra ſenſum approbatum prohibetur, ſeſſ. 4. in decr. de edit. & uſu, &c. 9
Joannis Baptiſmus, ſeſ. 7. de Bap. can. 1. 50.
Irregulares quomodo, & quando ab Epiſcopo diſpenſari poſſint, ſeſſ. 24. de ref. c. 6. 212
Irreverentia ab impietate vix ſejuncta, ſeſſ. 22. decr. de obſerv. & evit. in celebr. Miſſ. 365
Judæ proditio, ſeſſ. 6. de juſtific. can. 6. 37.
Judæi per legem Moyſis an liberarentur, ead. ſeſſ. c. 1. 22
Judices Eccleſiaſtici cognoſcunt de Matrimoniis, ſeſſ. 24. de Sacr. Matr. can. 12. 197. a cenſuris Eccleſiaſticis abſtinere debent, ſeſſ. 25. de ref. c. 3. 254. & ſeq. brevi cauſas finire, ibid. c. 10. 264. cum ſeq. & quomodo exequantur ſuas ſententias, ib. dicto cap. 3. 254
Judicare Dei eſt, non hominum, ſeſſ. 6. c. 16. 35
Judices laici Eccleſiaſticos impedire non poſſunt, ſeſſ. 25. de reform. c. 3. 254
Judices delegati qui, & quomodo eligendi, ib. c. 10. 264
Judicis impedientis acta appellanti pœna, ſeſſ. 24. de ref. c. 20. 229
Juriſdictio Ordinariorum nullis privilegiis, aut exemptionibus impedienda, ibid.
Juriſdictiones Eccleſiaſticis locare non licet, ſeſs. 25. de ref. c. 11. 265
Juriſdictio Capituli ſalva relinquitur, ibid. c. 6. 257
Juriſdictionis competentia a quibus judicanda, ſeſſ. 14. de ref. c. 5. 115
Juriſpatronatus quibus habere liceat, ibid. c. 119. & ſeſſ. 25. de ref. c. 9. 261. cum ſeq. ex fundatione, aut dotatione eſſe debet, ibid. quomodo probetur, ibid. in alios non transferendum, ibid. 261. quorum ſit electio, vel inſtitutio, ib. 261. & ſeſ. 24. de ref. c. 18. 228. & quod abrogatum cenſeatur, d. c. 9. 261. & ſeq.
Juſti adhuc juſtificari poſſunt, ſeſ. 6. c. 9. & ſeq. 28. & ſeq. & in venialia peccata aliquando cadunt, 41. & ſeq. & can. 23. 42
Juſtificationis cauſæ, ſeſſ. 6. c. 7. 26. & ſeq. effectus, ibid. c. 6. & 7. 26. & ſeq. fructus, ibid. c. 16. 34. ſeq. incrementum, ibid. c. 10. 29. & ſeq. præparatio, ibid. c. 5. 6. & 7. 25. & ſeq. can. 9. 38.

ref.

Digitized by Google

ſeſſ. 7. de Sacram. can. 4. 48. Canones, ead. ſeſſ. 6. 36. ad eam naturæ & legis imbecillitas, ead. ſeſs. c. 4. 22
Juſtificatio adultorum, ibid. c. 5. 24. & ſeq.
Juſtificationis impii deſcriptio, ibid. c. 4. 24. & c. 6. 25. & quare dicatur per fidem, & gratis fieri, ibid. c. 8. 28
Juſtificati per Chriſtum, ibid. can. 3. 37
Juſtificatus peccare poteſt, ibid. c. 14. 26. & ſeq. & can. 23. 40
Juſtitia accepta augetur, ibid. c. 10. 29. & ſeq. & can. 14. ibid.
Juſtitiæ publicæ honeſtatis impedimentum, ſeſſ. 24. de reform. matrim. c. 3. 201
Juſtitiæ Dei infuſio, ſeſſ. 6. c. 9. 28. & can. 11. 38

L

LApſorum poſt Baptiſmum reparatio, ſeſſ. 6. c. 14. 31. & ſeq. & c. 29. 41
Latinam linguam ſcire debent, qui minoribus ordinibus initiantur, ſeſſ. 23. de ref. c. 11. 183
Latriæ cultus exhibendus eſt Chriſto in Euchariſtia, ſeſſ. 13. c. 5. 76. & c. 6. 80
Laici non poſſunt rite ordinari, ſeſſ. 23. c. 4. 173. & can. 4. 175
Laici a Sacerdotibus communionem accipiant, ſeſſ. 13. c. 8. 78. non adſtringuntur ad communionem ſub utraque ſpecie, ſeſſ. 21. c. 1. 145
Lectio ſacræ Scripturæ ubi inſtituenda, ſeſſ. 5. de ref. c. 1. & ſeq. menſis Epiſcoporum admiſcenda, ſeſſ. 2. 3
Lectorum Ordo quando, & cur inſtitutus, ſeſſ. 22. c. 2. 172
Lectorum ſtipendium, ſeſſ. 5. de ref. c. 1. 15. & ſeq. privilegium, ibid. 17. promiſſio, ſeſſ. 25. de ref. c. 2. 253
Legata ad pios uſus quomodo exequenda, ſeſſ. 25. de ref. c. 4. & ſeq. 256
Legati de latere, quæ impedire non poſſint, ſeſſ. 24. de ref. c. 20. 229. & quomodo procedere debeant in appellationibus, & inhibitionibus, ſeſſ. 22. de ref. c. 7. 167. & ſeq.
Legiſlator Chriſtus, ſeſſ. 6. de Juſtific. can. 21. 40
Libertas Eccleſiæ non violanda, ſeſſ. 25. de ref. c. 20. 272. & ſeq.
Libertas Virginum Deo dicandarum conſervanda, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. cap. 17. 276
Liberum arbitrium, ſeſs. 6. de juſtific. can. 2. 37. & ſeq.
Libri de rebus ſacris, quomodo edendi, ſeſs. 4. in decr. de edit. & uſu, &c. 9
Libri de matrimoniis, ſeſs. 24. de reform. matr. c. 1. 199. de baptizatis, ibid. c. 2. 200.
Librorum prohibitorum Index, ſeſs. 25. de Indice librorum, &c. 275
Librorum Indici corrigendo præfecti Patres, ſeſs. 18. 133. & ſeſs. 25. de Indice lib. &c. 275
Librorum ſacrorum Index, ſeſ. 4. & 7. ſeq.
Librorum ſacrorum vulgata editio approbatur, ibid. 9
Licentia prædicandi gratis concedenda, ſeſs. 5. de ref. c. 2. 18. ſimiliter licentia diſcedendi a beneficiis, ſeſs. 23. de ref. c. 1. 178
Licentiæ non reſidendi a quibus probandæ, vel judicandæ, ibid. 176. & ſeq.
Licentiati Cathedralibus præficiendi, ſeſs. 22. de refor. matr. c. 2. 164. & Vicarii Epiſcopi conſtituendi, ſeſs. 24. de ref. c. 16. 223. & Examinatores, ibid. c. 18. 225. & Archidiaconi, ibid. c. 12. 216. & Pœnitentiarii, ibid. c. 8. 213. illiſque Scholaſteriæ conferendæ, ſeſs. 23. de ref. c. 18. 191. & dignitates, ſeſs. 24. de ref. c. 14. 216
Litigatorum paupertati ſuccurritur, ibid. c. 20. 229. & occurritur artibus, ſeſs. 25. de refor. c. 10. 264. & ſeq.
Litteræ conſervatoriæ, ſeſs. 14. de refor. c. 5. 114. & ſeq.
Commendatitiæ, ibid. c. 2. 112. ſeſs. 13. de refor. c. 8. 182. & ibid. c. 16. 186. teſtimoniales, ſeſs. 21. de refor. c. 1. 146. ſeſs. 23. de refor. c. 5. 180. & ibid. c. 13. 184. dimiſſoriæ, ſeſs. 7. de refor. c. 10. 57. ſeſs. 21. de ref. c. 1. 146. cum ſeq. & ſeſs. 23. de ref. c. 10. 182. & ſeq. gratis concedendæ, ibid. & a quibus, ſeſs. 7. de ref. c. 10. 57. & ſeſs. 23. de ref. c. 10. 182. & ſeq.
Locationes in præjudicium ſucceſſorum prohibitæ, ſeſs. 25. de ref. c. 11. 265. & ad longum tempus. ibid.
Lucra Turnorum prohibentur, ſeſs. 24. de ref. c. 14. 221
Lucrum turpe prohibendum, ſeſs. 21. de ref. c. 9. 153. ſeſs. 22. de decr. de obſerv. & evit. 161. ſeſs. 25. de invoc. vener. & Reliq. Sanct. 233. & ſeſs. 25. in decr. de Indulg. 274
Luſus, & luxus Clericis prohibetur, ſeſs. 22. de refor. c. 1. 164. & ſeſs. 24. de ref. c. 12.

M

MAgiſtri Grammaticæ, ubi eligendi, ſeſs. 5. de ref. c. 1. 17
Magiſtri legentes quid agant, aut ſpondeant, ſeſs. 25. de ref. c. 2. 254
Magiſtri in Theologia ad cathedrales aſſumendi, ſeſs. 22. de refor. c. 2. 165. ad dignitates, quæ Scholaſteriæ dicuntur, ſeſs. 23. de ref. c. 18. 188. ad Archidiaconatus, ſeſs. 24. de ref. c. 12. 217. ad dignitates, ibid. 218. eligi debent Pœnitentiarii, ibid. c. 8. 211. & Examinatores, ibid. c. 18. 226
Magiſtrorum privilegium, ſeſs. 5. de ref. c. 1. 17

Majores Ordines. V. Ordines.

Mandata Evangelii, & Decalogi, ſeſſ. 6. de juſtifi. can. 19. 40. obſervanda, ead. ſeſſ. c. 11. 39. & can. 20. 40. non ſunt impoſſibilia, ibid. dicto c. 11. 30. & ſeq. & can. 18. 39

Mandata de providendo tolluntur, ſeſſ. 24. de reform. c. 19. 228

Mare magnum Regularium non obſtat decr. hujus Concilii de Regularibus, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 22. 250. neque quartæ funeralium, ead. ſeſſ. c. 13. 266

MARIA Virgo fuit ſine peccato veniali, ſeſſ. 6. de juſtific. can. 23. 40. ejus conceptio, ſeſſ. 5. de peccat. orig. 15

Martyrum reliquiæ, ſeſſ. 25. de invoc. vener. & Reliq. Sanct. 234

Matrimonium Sacram. magnum veteribus connubiis gratia præſtat, ſeſſ. 24. in doctr. de Sacram. matr. 193. a Chriſto inſtitutum, & gratiam confert, ibid. Sancta res eſt, & ſancte tractanda, ead. ſeſſ. de ref. matr. c. 10. 204

Matrimonium fieri debet libero conſenſu, ibid. c. 1. 197. & ſeq. cum parentum voluntate, licet non ſit neceſſaria. ibid. cum denuntiationibus præcedentibus in Eccleſiis, ibid. in facie Eccleſiæ celebrandum, interrogante Parocho, & quibus verbis, ibid. & ſeq. præſentibus duobus, aut tribus teſtibus, ibid. cum benedictione a proprio Parocho ſuſcipienda, ibid. cum peccatorum confeſſione, & Euchariſtiæ perceptione, ibid. 198. ſervatis laudabilibus conſuetudinibus, & ceremoniis Provinciæ, ibid.

Matrimonium quæ vincula impediant, ead. ſeſſ. 24. de Sacr. Matr. can. 3. & 4. 195. ead. ſeſſ. de ref. matr. c. 2. 3. 4. & 5. 200. cum ſeq. quando non valet, ibid. can. 9. 196. cum ſeq. ibid. de ref. matr. c. 1. 197. & cap. 5. 201. ſeq. quomodo dirimatur, ibid. can. 3. & 6. 195. & ſeq. ex multis cauſis ſeparetur quoad thorum, ibid. can. 8. 196. cum Vagantibus non facile contrahendum, ibid. c. 7. 202. & ſeq.

Matrimonia clandeſtina Eccleſia ſemper deteſtata eſt, ibid. c. 1. 197

Matrimonii libertas non impedienda, ibid. cap. 9. 204. ceremoniæ non damnandæ, ibid. can. 11. 197. ſolemnitas prohibita certis anni temporibus, d. can. 11. & c. 10. 204. & ſeq.

Matrimonii cauſa ſpectat ad Eccleſiaſticos, ibid. can. 12. 197

Mendacii peccatum, ſeſſ. 13. de ref. c. 5. 85.

Mendicare Clericos non decet, ſeſſ. 21. de ref. c. 2. 147

Menſæ Epiſcopalis ſobrietas, & frugalitas, ſeſſ. 25. de refor. c. 1. 251. & ſeq. ſacræ Scripturæ lectio admiſcenda, ſeſſ. 2.

Menſa apud Apoſtolum altare ſignificat, ſeſſ. 22. c. 1. 156

Menſis otioſi ſermones interponi ſolent, ſeſſ. 2. 3

Mercedum cauſæ favor, ſeſſ. 7. de reform. c. 14. 58. ſeſſ. 14. de reform. c. 5. 115.

Merces bonorum operum expectanda, ſeſſ. 6. c. 11. 31. & ſeq. c. 16. 35. & ſeq. can. 31. 42

Mercenarii a cura animarum arcendi, ead. ſeſſ. 6. de reform. c. 1. 17. & ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 176

Merita Paſſionis Chriſti, ſeſſ. 6. c. 3. 23. & c. 7. 27. & c. 16. 35

Merita hominum, dona Dei, ibid. d. c. 16. 35.

Meritum bonorum. ibid. & ſeq.

Metropolitani officium in Lectore eligendo, ſeſſ. 5. de reform. c. 1. 16. in denunciando Rom. Pont. Epiſc. abſentes, ſeſſ. 6. de reform. c. 1. 44. in probando, & judicando legitimas Epiſcop. abſentias, ſeſſ. 23. de reform. c. 1. 177. in corrigendo Epiſcopos negligentes, ibid. c. 18. 192. & ſeq. in ſupplendo negligentiam Regularium, ſeſſ. 5. de ref. c. 2. 16. & ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 8. 242. & capituli, ſeſſ. 24. de reform. c. 16. 223. in viſitando Diœceſim propriam, ibid. c. 3. 208. & Provinciam, ibid. & in cogendo Synodum Provincialem, ibid. c. 2. 208. in erigendo Collegia ob Eccleſiarum paupertatem, ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 192. & ſeq. in judicando aliqua cum Concilio Provinciali, ibid. c. 1. 179. & d. c. 18. 192. & ſeſſ. 25. de invoc. vener. & Reliq. Sanct. 234. & lege Concilium Provinciale, & in erigendo aliquando congregationes monaſteriorum, ead. ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 8. 242

Metropolitanus obligatur ad perſonalem reſidentiam, ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 177. & non reſidens denunciatur ab Epiſcopo antiquiori, ſeſſ. 6. de ref. c. 1. 44. & ſeq. & ab eodem ejus abſentia probatur, d. ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 177. negligens in Seminarii erectione corripitur a Synodo Provinciali, idid. c. 18. 189. & ſeq. & punitur, ſi ſtatutis temporibus Synodum Provincialem non cogat, ſeſſ. 25. de ref. c. 2. 208

Metus gehennæ, ſeſſ. 6. de juſtit. can. 8. 38.

Militum Sancti Joannis Hieroſolymitani immunitas, ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 190. & aliqua circa eos correcta, ſeſſ. 24. de ref. c. 11. 216. & ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. cap. 22. 250

Miniſtri Sacramentorum, ſeſſ. 7. de Sacr. can. 11. & ſeq. 49. ſeſſ. 14. c. 5. 95. ead. ſeſſ. de Sacr. extr. Unct. c. 1. 103. & ſeq. & ibid. de Pœn. Sacr. can. 10. 109.

Miniſtri Epiſcoporum quales eſſe debeant, ſeſſione 2. 3

Miracula nova quomodo admittantur, ſeſſ. 25. de invoc. vener. & Reliq. Sanct. 233.
Miſſæ vulgari ſermone non celebrandæ, ſeſſ. 23. c. 8. 158. & can. 9. 161
Miſſæ verum ſacrificium, ibid. in doct. de ſacrif. Miſſæ, 154. & c. 1. 159. vere propitiatorium, ibid. c. 2. 156. & can. 3. 160. magnum myſterium, ibid. in dec. de obſerv. & evit. &c. 161. pie, & pure peragendum, ibid. quantum, & quibus proſit, ibid. c. 6. 158. & ſeq. & can. 3. 160. & in d. dec. de obſer. & evit. &c. 162. ſeſſ. 25. in decr. de Purg. 232. in ejus celebratione, quæ vitanda ſint, ſeſſ. 23. & ſeſſ. 22. in decr. de obſerv. & evitan. &c. 161. cum ſeq.
Miſſa magnam continet eruditionem, ead. ſeſſ. c. 8. 188
Miſſa de Spiritu Sancto, quando potiſſimum celebranda, ſeſſ. 2.
Miſſæ in memoriam Sanctorum, ſeſſ. 23. c. 3. 157. & can. 5. 160. horis debitis celebrandæ, ibid. in decr. de obſerv. & evitan. 162. non in domibus privatis, ibid.
Miſſæ, in quibus Sacerdos ſolus Sacramentaliter communicat, approbantur, ead. ſeſſ. 22. c. 6. 158. & c. 8. 160
Miſſæ defunctorum quomodo diſponendæ, ſeſſ. 25. de ref. c. 4. 256. & ſeq. proſunt illis, quando in Chriſto mortui ſunt, & nondum ad plenum purgati. ſeſſ. 22. c. 2. 156. & cap. 3. 153. & ſeſſ. 25. in decr. de Purg. 232
Miſſæ novæ, ſeſſ. 12. in dec. de obſerv. & evitan. &c. 162
Miſſale ſeſſ. 22. de Ind. lib. &c. 276
Miſſarum celebratio frequentanda, ſeſſ. 23. de ref. c. 14. 185. quibus præſentibus, & ubi, & a quo non facienda, ſeſſ. 22. in decr. de obſerv. & evit. & c. 162. cum ſeq. & ſeſſ. 23. de ref. c. 16. 186.
Miſſarum ratione eleemoſynæ importune non exigendæ, ſeſſ. 22. in decr. de obſerv. & evit. &c. 162
Monachi ad publicas proceſſiones accedere tenentur, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 13. 244
Monaſteria viſitanda etiam Sedi Apoſtolicæ ſubjecta, & quomodo, ibid. c. 20. 248. cum ſeq. item, commendata, ſeſſ. 21. de ref. c. 8. 152. etiam Ordinum capita, & quomodo, ead. ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 20. 248. & ſeq. illiſque quomodo de Abbatibus provideri debeat, ibi. c. 21. 249. & ſeq.
Monaſteria curam animarum habentia, quibus ſubſint, ibid. c. 11. 244. & ſeq. & quomodo, & quando ſubſint Epiſcopis. ibid. 245. & ſeq. Lectorem ſacræ Scripturæ habere debent. ſeſſ. 5. de ref. c. 1. 15. quæ bona poſſidere poſſint, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 2. & ſeq. 237. & ſeq. non erigenda ſine licentia Epiſcopi, ibid. c. 3. 238. non augenda inſolito numero, ibid. in iis erigi debent congregationes, ibid. c. 8. 241
Monaſteria Sanctimonialium ingredi quando liceat, ead. ſeſſ. 25. de Reg. & Monial. c. 5. 239. etiam Epiſcopis, & Superioribus ejus clauſtra ingredi non licet, ibid. c. 7. 241. quæ regantur ab Epiſcopis, ibid. c. 9. 244. & c. 18. 246
Monaſticæ vitæ diſciplina reſtituenda, ibid. c. 21. 249. & ſeq.
Moniales. Vide Sanctimoniales.
Monitiones ad finem revelationis quando concedendæ, ſeſſ. 25. de ref. c. 1. 251. & ſeq.
Monitiones binæ quando præcedere debeant, ibid. c. 3. 254. & c. 14. 267. excommunicatis faciendæ, ibid. c. 3. 238.
Monomachia prohibita, ſeſſ. 25. de refor. c. 19. 271
Montes pietatis viſitandi, ſeſſ. 25. de ref. c. 8. 168
Mortuorum commemoratio, ſeſſ. 25. de ref. cap. 4. 256
Mulierum concubinarum pœna, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 8. 203. cum ſeq.
Mulctæ pecuniariæ locis piis aſſignandæ, ſeſſ. 25. de ref. c. 3. 254. vel fabricæ Eccleſiæ, ibid. c. 14. 267. & ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 173
Munus non accipiendum a Viſitatoribus, ſeſſ. 24. de ref. c. 3. 209
Muſicæ quæ in Eccleſiis prohibeantur, ſeſſ. 22. in decr. de obſer. & evitan. &c.
Myſteriorum noſtræ redemptionis hiſtoriæ, ſeſſ. 25. de invoc. ven. & reliq. Sanct. 235.

N

NAtura, & lex imbecillis eſt ad juſtificandos homines, ſeſſ. 6. c. 1. 22.
Neceſſitas abſentiæ excuſationem præſtat, ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 177
Negotia ſæcularia fugere debent Clerici, ſeſſ. 25. de refor. c. 1. 252
Novatorum pœnitentia, ſeſſ. 14. c. 4. 93.
Nominati ad beneficia non admittuntur ſine examine, ſeſſ. 7. de reform. c. 13. 58.
Non ſatis eſt veritatem dicere, niſi refellantur errores, ſeſſ. 13. c. 8. 78
Notarii quantum, & quando pro litteris dimiſſoriis accipiant, ſeſſ. 21. de refor. c. 1. 146
Notarii non idonei, vel delinquentes in cauſis Eccleſiaſticis, quomodo corrigendi, ſeſſ. 22. de ref. c. 10. 169
Notarii appellantibus, congrua mercede accepta, intra menſem acta exhibere tenen-

tenentur, & fraudem facientes pœna dupli puniendi ſunt, ſeſſ. 24. de refor. c. 20. 229
Notariorum imperitia multarum litium occaſionem præbet, ſeſſ. 22. de ref. c. 10. 169
Novatianorum hæreſis, ſeſſ. 14. c. 1. 90.
Novatores hæretici appellantur, ead. ſeſſ. c. 8. 102
Novitii finito tempore probationis, ſive novitiatus, ſi habiles reperiantur, ad profeſſionem admittendi ſunt, alias rejiciantur, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 16. 245
Novitii cujuſcunque religionis ad profeſſionem admitti non debent intra annum probationis, & ante decimum ſextum ſuæ ætatis annum, ibid. c. 15.
Novitii ante profeſſionem, aut parentes, curatores, vel ipſorum propinqui nihil tradere Monaſterio debent, excepto victu, & veſtitu pro tempore eorum novitiatus, ibid. eod. c. 16. 290. & cur. ibidem.
Nuntii Apoſtolici, quæ impedire non poſſint, ſeſſ. 24. de refor. c. 20. 229. Et quomodo procedant in appellationibus, & inhibitionibus, ſeſſ. 22. de reform. c. 7. 167. & ſeq.
Nuptiæ quibus anni temporibus ſint prohibitæ, & quibus celebrari permiſſæ, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 10. 264. & ſeq.
Nuptiarum prohibitiones certis anni temporibus, ac benedictiones, & aliæ matrimonii ceremoniæ obſervandæ ſunt, & contrarium dicens excommunicatur, ead. ſeſſ. de ſacr. mat. can. 11. 197

O

Obedientia præſtanda Rom. Eccleſiæ, ſeſſ. 24. de ref. c. 12. 216. & ſeſſ. 23. de ref. c. 2. 253. Præpoſitis, ſeſſ. 14. de ref. c. 1. 112. ſeſſ. 25. de delect. cib. &c. 276
Obedientia præſtat executionem abſentiæ, ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 177
Obedientiæ votum, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 1. 230
Oeconomi inſtitutio Sede Epiſcopali vacante ad quem pertineat, ſeſſ. 14. de ref. c. 16. 222
Opera ſatisfactionis, ſeſſ. 14. c. 9. 102. & ſeq.
Opera ante juſtificationem, ſeſſ. 6. de juſtitic. can. 7. 38
Opera bona augent juſtitiam, ibid. can. 24. 40. dona Dei, & juſtificati merita, ibid. can. 32. 42
Operum ſine gratia imbecillitas, ibid. ca. 1. 36
Operum bonorum retributio, ead. ſeſſ. 6. c. 11. 30. c. 16. & can. 26. 41
Oratoria ab Epiſcopis deſignanda, & viſitanda, ſeſſ. 22. in decr. de obſerv. & evitan. in celeb. Miſſ. 161
Orandum pro quibus ſit, ſeſſ. 2. 2
Orationes quomodo faciendæ maxime in Concilio, ibid. & ſeſſ. 12. 70
Oratorum locus in Concilio, ſeſſ. 25. 276. & ſeq.
Ordinarii locorum beneficia conferentes inhabilibus incidunt in pœnas, & conſtitutiones graves nimis, ſeſſ. 7. de ref. c. 3. 54
Ordinarii locorum, & alii quicumque judices debent ſtudere, ut cauſæ, quàm breviter fieri poteſt, terminentur, ac litigantium verſutiis occurrere, ſeſſ. 25. de ref. c. 10. 264. & ſeq.
Ordinarii locorum compellere debent quoſcumque obtinentes plura beneficia curata, aut incompatibilia ad exhibendum ſuas diſpenſationes, ſeſſ. 7. de ref. c. 5. 55
Ordinarii locorum ſingulis annis quaſcumque Eccleſias exemptas viſitare tenentur, ibid. c. 7. 56
Ordinarii locorum curare debent, ut hoſpitalia a ſuis miniſtris diligenter gubernentur. ibid. c. 15. 59
Ordinarii locorum tenentur in Eccleſiis Parochialibus ſuarum Diœceſium curare, ut publicentur præcepta, & decreta ſuper matrimoniis contrahendis, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 1. 199
Ordinarii ordinantes clericos non ſibi ſubditos abſque illorum Ordinarii licentia, & approbatione, ab Ordinum collatione per annum ſuſpenduntur, ſeſſ. 23. de ref. c. 8. 182. & ſeq.
Ordinarius curare diligenter debet, quæcumque ad Dei cultum in Diœceſi ſpectant, ſeſſ. 21. de ref. c. 8. 152
Ordinati ad titulum beneficii illud reſignare non poſſunt, niſi aliunde vivere poſſunt, ſeſſ. 21. de ref. c. 2. 147. & ſeq.
Ordinati abſque ſui Ordinarii approbatione, ab ordinum executione arbitrio ſui Ordinarii ſuſpenduntur, ſeſſ. 23. de ref. c. 8. 182
Ordinatio ab Epiſcopo facienda eſt, ſeſſ. 23. c. 4. 173. cum ſeq. & a proprio Epiſcopo, ſeſſ. 6. de reform. c. 4. 46. cum ſeq. ſeſſ. 7. de refor. c. 11. 58. ſeſſ. 23. de reform. c. 8. 182. & cap. 10. cum ſeq. a Chriſto inſtituta, ead. ſeſſ. de ſacram. Ord. c. 3. 175. & quomodo facienda, ead. ſeſſ. de reform. c. 7. & ſeq. 181. & ſeq. quando, & ubi, ibid. c. 8. & qua ætate, ibid. c. 12. 184. & gratis ſeſſ. 21. de reform. c. 1. 146. cum ſeq. & cum examine. ead. ſeſſ. 23. de reform. c. 7. 181. ſeſſ. 7. de reform. c. 13. 58. & ead. ſeſſ. 23. de reform. c. 12. 184. & c. 14. 185. & ibid. de Sacram. Ordin.
Ordinandus non eſt homicida, ſeſſ. 14. de refor. c. 7. 116. nec qui beneficium non habet, vel aliud unde vivere poſſit, ſeſſ. 21. de reform. c. 2. 147. cum ſeq.

ſeq. nec qui Confirmationem non ſuſcepit, ſeſſ. 23. de ref. c. 4. 180. nec qui fidei rudimenta edoctus non fuit, ibid. nec qui linguam Latinam ignorant, ibidem. c. 11. 183. nec qui ſcribere neſciunt, ibid. c. 4. 180. nec minores ætate requiſita, ibid. c. 12. 184. nec bonum teſtimonium non habentes, ibid. c. 5. 180. c. 8. 182. & c. 13. 184. nec qui in ſuo ordine verſati non fuerint, ibid. dicto c. cum ſeq. nec qui non ſit utilis, & neceſſarius ſuis eccleſiis; nec ibi fuerit adſcriptus, ubi ſuis fungatur muneribus, ibidem, c. 16. 186.

Ordinati ſuis Eccleſiis deſervire debent, ead. ſeſſ. 23. de ref. cap. 13. 184. c. 16. 186. & ſeſſ. 22. de ref. c. 4. 157

Ordinatio ſacra eſt unum ex ſeptem Sacramentis Eccleſiæ, ſeſſ. 23. c. 3. 172. qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid. can. 3. 175. gratiam confert, dicto c. 3. 173. cum ſeq. & can. 4. 175. abſolvendi poteſtatem, ead. ſeſſ. de ref. c. 15. 171. in ea imprimitur character in anima, ſeſſ. 7. de Sacramentis, can. 9. 49. ead. ſeſſ. 23. c. 4. 173. qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid. can. 3. 175. gratiam confert, d. c. 3. 173. cum ſeq. & can. 4. 175. & abſolvendi poteſtatem, ead. ſeſ. de ref. c. 15. 185. in ea imprimitur character in anima, ſeſſ. 7. de Sacram. can. 9. 49. ead. ſeſ. 23. c. 4. 173. & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid. can. 4. 175

Ordinatorum a non ſuo Epiſcopo pœnæ, ſeſſ. 7. de ref. c. 11. 57. ſeſ. 4. de ref. c. 2. 112. & ſeſſ. 23. de refor. c. 7. 217. cum ſeq. & eorum, qui ordinantur per licentiam Capituli ſede vacante, ſeſſ. 7. de ref. c. 10. 57. & a ſæculari poteſtate, ſeſ. 23. c. 4. 173. & ibid. can. 7. 175.

Ordines majores, & minores, ibid. c. 2. 172. & ibid. de Sacram. Ord. can. 2. 174. ead. ſeſſ. de ref. c. 11. 184. & ibid. c. 12. & ſeq.

Ad Ordines majores nemo aſſumi debet, niſi de ſui Epiſcopi commiſſione, propoſitis in Eccleſia edictis de ipſorum natalibus, moribus, & vita, literas teſtimoniales eidem Epiſcopo detulerit, ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 190

Ordinum diverſorum rationes, ead. ſeſſ. c. 2. 148. & ibid. de ref. c. 17. 186

Ordines requiſiti intra annum a quibus ſuſcipiendi, ſeſ. 22. de ref. c. 4. 166

Ordines minores per temporum interſtitia conferendi, ſeſſ. 23. de ref. c. 11. 183. & quibus, ibid. ſunt gradus ad majores, ead. ſeſſ. can. 2. 174. ibid. de ref. c. 6. 181. cum ſeq. c. 11. 184

Ordines duo ſacri eodem die non ſunt uni conferendi, etiam regulari, ibid. c. 13. 184

Ordinum fures reputantur, qui a ſæcularibus tantum vocati, & inſtituti ſunt ad ordinum miniſteria exercenda, aut propria authoritate talem poteſtatem ſibi ſumunt, ſeſſ. 23. c. 4. 175. & qui contrarium dixerit excommunicatur, ead. ſeſſ. de Sacram. Ord. can. 7. 175

Ordinatus pro commoditate alicujus Eccleſiæ, ſi illam deſerat inconſulto Epiſcopo, a Sacrorum exercitio interdicitur, ibid. c. 16. 186

Ordinationes inhabilium effectus, ſeſſ. 14. de ref. c. 3. 119

Ab Ordine Eccleſiaſtico omnis avaritiæ ſuſpicio abeſſe debet, ſeſſ. 21. de ref. c. 1. 146

Originalis peccati materia, ſeſſ. 5. 11. cum pluribus ſeq.

Oſtiariatus quando, & cur inſtitutus, ſeſſ. 23. can. ibi. de refor. c. 17. 186. cum ſeq.

Otioſi ſermones fugiendi, ſeſſ. 1. 2. & 3.

P

PApa. Vide Pont. Max.

Parentum conſenſus in matrimoniis non neceſſarius, ſeſſ. 24. de reform. matrim. c. 1. 197

Parochiales Eccleſiæ tenues quomodo augeantur, ead. ſeſ. de ref. c. 13. 219. quibus non uniantur, ibid. quæ penſionibus, aut reſervationibus non graventur, ibid. & illis vacantibus quid agendum, ibi. c. 18. 225

Parochiæ quare diſtinctæ, ſeſſ. 14. de ref. c. 9. 119. quando ſunt novæ inſtituendæ, ſeſſ. 21. de ref. c. 4. 149. vel diſtinguendæ, ſeſ. 24. de ref. c. 12. 216. & collapſæ reficiendæ, ſeſſ. 21. de ref. c. 7. 151. vel transferendæ, ibid. in civitatibus faciendæ, ſeſſ. 24. de ref. c. 13. 219. cum ſeq. in eiſque Parochiis propriis ſinguli tenentur audire Verbum Dei, ibid. c. 5. 231. & Sacramenta ſuſcipere, ib. c. 13. 220

Parochi officium eſt prædicare, ſeſſ. 5. de ref. c. 2. 18. ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 176. & ſeſ. 24. de ref. c. 4. 211. exponere ea, quæ in miſſa leguntur, ſeſ. 22. c. 8. 158. & ead. ſeſ. in decr. de obſerv. & evit. 162. explicare decretum matrimonii, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 1. 199. pueros fidei rudimenta, & obedientiam docere, ead. ſeſſ. de refor. c. 4. 211. cum ſeq. vim, & uſum Sacramentorum explicare, ibid. c. 7. 213. ſacra eloquentia, & ſalutis monita explanare, ibid. jejunia, dies feſtos, & obedientiam commendare, ſeſ. 25. de delectu cibo. &c. 275. cum ſeq. oves ſuas agnoſcere, pro his ſacrificium offerre, ſacramenta adminiſtrare, & bono exemplo paſcere, ſeſ. 13. de ref. c. 1. 176. cum ſeq. & ib. c. 14. 184.

185. pauperum aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, d. c. 1. 172. Miſſas frequenter celebrare, d. c. 14. 185. in ſuis Eccleſiis reſidere, ſeſſ. 6. de refor. c. 2. 46. & ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 176. cum ſeq. decreta matrimonii obſervare, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 1. 197. & ſeq. nuptias benedicere, ibid. 198. librum matrimonii habere, ibid. 199. ac baptizarorum, ibid. c. 2. 200. ad Synodum Diœceſanam accedere, ead. ſeſſ. de ref. c. 2. 207. & ſeſſ. 25. de ref. c. 2. 253. carnis affectum erga propinquos deponere, ſeſ. 2. de ref. c. 1. 251. & alia multa obſervare, ibid. 252. & ſeq. decreta Concilii recipere, obedientiam ſpondere, ac hæreſes anathematizare, ibid. c. 2. 255. & hoſpitalitatem ſervare, ibid. c. 8. 260

Parochi paupertati ſuccurritur, ſeſſ. 21. de ref. c. 4. 149. imperitiæ, & malæ vitæ occurritur, ib. c. 6. 150. Cætera lege in verbo Sacerdos, & in verbo Clericus,

Parochus juſtis de cauſis, & rationabilibus, abſque denuntiationibus poteſt coram ſufficienti teſtium numero matrimonium celebrare, ſed ante illius conſummationem denuntiationes omiſſas facere tenetur, ſeſſ. 24. de ref. marr. c. 1. 197

Parochus poſt denuntiationes contrahendi matrimonii factas, intellecto viri, & mulieris mutuo conſenſu, matrimonium per verba de præſenti celebrare poteſt, ibidem.

Parochus, vel is, qui ipſius loco intervenit, in contractu matrimonii clandeſtini cum minori teſtium numero, & etiam ipſi teſtes, qui ſine Parocho, vel Sacerdote interfuerint, atque ipſi contrahentes arbitrio Ordinarii puniendi ſunt, ibid. 197

Parochus non debet intereſſe matrimoniis vagantium abſque Epiſcopi licentia, ibid. c. 7. 202. & ſeq.

Parochus baptizans, antequam baptizet, tenetur interrogare eos, ad quos pertinet, quem, aut quos elegerint ad ſuſcipiendum baptizatum de fonte baptiſmatis, & illum, aut illos tantum admittat, alias punitur, ibidem, c. 2. 200.

Parochus baptizans tenetur levantibus baptizatos declarare, quam cognationem contraxerint, alias punitur. ibid.

Parvuli baptizati in fide Eccleſiæ inter fideles computandi ſunt, quamvis actum credendi non habeant, nec propterea rebaptizandi ſunt, cum ad annos diſcretionis pervenerint, & contrarium dicens excommunicatur, ſeſſ. 7. de bapt. can. 13. 52. & ſeq.

Parvuli baptizati in fide Eccleſiæ cum adoleverint, amplius non ſunt interrogandi, ut ratum habeant, quod Patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti ſunt; & contrarium aſſeverans excommunicatur, ibid. ca. 14. 52

Parvuli etiam recenter ab uteris matrum naſcentes baptizandi ſunt in remiſſionem peccati originis, ſeſſ. de pecc. orig. 13

Parvuli rationis uſu carentes nulla neceſſitate obligantur ad ſacramentalem Euchariſtiæ communionem, ſeſſ. 22. c. 4. 145. & qui contrarium dixerit excommunicatur, ibid. can. 4. 146

Paſcha vetus, & novum, ſeſſ. 22. c. 1. 155

Paſtoris diligentis officium eſt, ovium morbis levia primum adhibere fomenta, poſtea ſi morbi gravitas ita poſtulet, ad graviora deſcendere remedia, quæ ſi nec ſufficiant, cæteras ſaltem oves a contagionis periculo liberare, ſeſſ. 13. de ref. c. 1. 83

Paſtoris excuſatio non admittitur, ſi lupus ovem devoret, & ipſe ignoret, ſeſſ. 6. de ref. c. 1. 44

Paſtores idoneos Eccleſiis gubernandis ii promovere debent. qui aliquod jus habent Epiſcopos præficiendi, ſeſſ. 24. de ref. c. 1. 205

Patrimonium, aut penſionem obtinentes non aliter ſunt ad ſacros Ordines promovendi, niſi arbitrio Epiſcopi pro Eccleſiarum commoditate, & quod abſque Epiſcopi licentia non poſſint illud alienare, vel illam extinguere, aut remittere, niſi aliunde vivere poſſint, ſeſſ. 21. de ref. c. 2. 147

Patrini in baptiſmo non poſſunt eſſe, niſi unus vir, & una mulier, vel unus, aut una tantum ad ſuſcipiendum de ſacro fonte baptizatum, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 2. 200

Patrini duellantium ultra excommunicationem ſunt graviter puniendi, ſeſſ. 25. de ref. c. 19. 278

Patroni habentes jus patronatus, vacante Eccleſia, tenentur intra decem dies nominare coram examinatoribus clericos idoneos ad Eccleſiam vacantem regendam, ſeſſ. 24. de ref. c. 18. 225

Patroni non poſſunt aliquos præficere beneficiis ſuis juriſpatronatus, niſi illos loci Ordinario præſentaverint, ceſſante privilegio, ſeſſ. 14. de refor. c. 13. 119.

Patroni non poſſunt jus patronatus vendere, nec alio quocumque titulo in alios transferre, ſeſſ. 25. de ref. c. 9. 262.

Patroni non poſſunt ſe ingerere in perceptione fructuum beneficiorum, ibid. Patroni non poſſunt ſe ingerere viſitationibus, niſi quatenus jus patronatus quoquomodo ad eos pertineat, ſeſſ. 24. de ref. c. 3. 208

Patroni ſi res Eccleſiæ, vel jura occupaverint,

verint, præterquam quod ſunt excommunicati, privantur ſuo jure patronatus, ſeſ. 22. de ref. c. 11. 169
Patroni, ubi Eccleſia fuerit jurisſpatronatus Eccleſiaſtici, & inſtitutio pertineat ad Epiſc. tenentur præſentare Epiſcopo digniorem inſtituendum, ſeſ. 24. de ref. c. 18. 220
Pauli vocatio, ſeſ. 6. de juſtifi. can. 6. 37
Pauperes ſi vere paupertatem probaverint in caſu matrimoniali, nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia, in eadem cauſa cogi poſſunt extra provinciam litigare, niſi altera pars velit ſibi alimenta, & litis ſumptus ſubminiſtrare, ſeſ. 23. de ref. c. 20. 228
Peccata omnia poſt baptiſmum perpetrata ſola recordatione, & fide ſuſcepti baptiſmi nec remittuntur, nec venialia fiunt, qui contrarium dixerit, excommunicatur, ſeſ. 7. de baptiſ. can. 10. 51.
Peccata mortalia etiam cogitationis faciunt homines iræ filios, & Dei inimicos, ſeſ. 141. c. 5. 95
Peccata mortalia, quæ diligenter cogitanti in confeſſ. non occurrunt, in univerſum remiſſa cenſentur. ibid.
Peccata venialia nos a Dei gratia non excludunt. 95
Peccata venialia citra culpam in confeſſione taceri poſſunt, & multis aliis remediis expiantur, ibid. Et licet illa confiteri, & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid. de Sacram. Pœn. can. 7. 108
Peccata publice quis poteſt confiteri, ad ipſius confitentis libitum, non autem divino præcepto, ibid. c. 5. 96. cum ſeq.
Peccata remittendi poteſtas ſolis Epiſcopis, vel Sacerdotibus etiam mortali peccato detentis data eſt ordinatione, & non cuivis, ead. ſeſ. 14. c. 6. 98. & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid. can. 6. 107. & can. 10. 109
Peccata tacentes ſcienter in confeſſione, nihil per Sacerdotem divinæ bonitati remittendum proponunt, ſeſ. 14. c. 5. 95.
Peccantes publice ſunt publica pœnitentia corrigendi, quod Epiſcopus commutare poteſt, ſeſ. 24. de refor. c. 8. 213.
Penſiones, aut fructuum reſervationes fieri non poſſunt in Eccleſiis Cathedralibus, quarum reditus ſunt ducatorum mille, nec in parochiis, quæ ſummam centum, ſecundum communem valorem, non excedunt, ſeſ. 24. de ref. c. 13. 219
Pœna violantium ſalvum conductum, ſeſ. 15. 124
Pœnarum genera, ſeſ. 14. de refor. c. 4. 93. cum ſeq. ſeſ. 25. de refor. c. 6. 297. cum ſeq. & c. 14. 267. cum ſeq.
Pœnitentia quid, ſeſſ. 16. c. 2. 74. ante adventum Chriſti non erat ſacramentum, ibid. c. 1. 90. dicitur Secunda tabula poſt naufragium, ſeſ. 6. c. 14. 3. & ſeſ. 14. de Sacr. Pœnit. can. 2. 106. quid contineat, d. c. 14. 33. & ſeq. ead. ſeſſ. 14. c. 3. 92. & can. 4. 107. cur, & quando, & a quo inſtituta, ibid. c. 1. 90. cum ſeq. & can. 1. 106
Pœnitentiæ utilitas, & partes, d. c. 1. 90. d. c. 3. 92. & d. can. 4. 107. & fructus, ead. ſeſ. 14. c. 8. 100. cum ſeq. quid differat a baptiſmo ſeſſ. 6. c. 14. 33. & ſeq. ead. ſeſ. 14. c. 2. 92. & ſeq. can. 2. 106
Pœnitentia publica quando imponenda, ſeſſ. 24. de ref. c. 8. 213
Pœnitentiarii in Eccleſiis cathedralibus inſtitui debent, ubi commode fieri poteſt. ibid.
Pontifex Maxim. Vicarius Dei in terris, ſeſ. 6. de ref. c. 1. 43. & 66. ejus eſt ſuprema authoritas, d. c. 1. 43. ſeſ. 9. 64. ſeſ. 14. c. 7. 99. ſeſ. 16. 127. & ſeſs. 21. c. 2. 145. cum ſeq. in omnibus ſalva intelligitur, ſeſ. 7. de ref. in princ. 53. ibi. c. 6. 52. ſeſ. 24. de ref. c. 1. 178. & ſeq. ſeſ. 25. de ref. c. 21. 273
Pontificis eſt Eccleſias de paſtoribus providere, ſeſ. 6. de ref. c. 1. 44. & ſeq. ſeſ. 24. de reform. c. 12. 216. circa matrimonii impedimenta conſtituere, & diſpenſare, ead. ſeſ. de Sacram. Matr. can. 3. 195. Concilium Generale indicere, 66. & ſeſ. 25. in decr. de recip, &c. 276. ejuſque decreta confirmare, ead. ſeſ. de fine Conc. 278. eorum dubia declarata, eodem fol. 276. formam examinis Epiſcoporum approbare, ſeſſ. 24. de ref. c. 1. 199. & ſeq. Eccleſiæ utilitati conſulere, ſeſſ. 25. de recip. &c. 276. ejus munus eſt ſollicitudo univerſæ Eccleſiæ, & creatio Cardinalium, ſeſ. 24. de ref. c. 1. 208. & Epiſcoporum, ſeſ. 7. de refor. c. 3. 44. & ſeſ. 23. de Sacram. Ord. can. 8. 176
Pontifex Summus providet reſignantium neceſſitatibus, ſeſ. 25. de refor. c. 17. 270. Eccleſiis exiguorum redituum, ib. c. 10. 264. & curat quæ ad ſtudiorum reformationes ſpectant, ſeſ. 25. de ref. c. 2. 253. de coadjutoriis diſponendis, ibid. c. 7. 259. de abuſibus circa indulgentiarum uſum exortis, ead. ſeſ. in decr. de Indulg. 274. de indice librorum prohibitorum, ibid. de Indic. li. 275. de Catechiſmo, Breviario, & Miſſali, ibid. quando aliqui nolunt accedere ad Synodum provincialem, ib. c. 2. 275. de Calicis conceſſ. ſeſſ. 22. in decr. ſuper petit. 170. de animadverſione in Epiſcopos non reſidentes facienda, ſeſ. 6. de ref. c. 2. 45. & ſeq. de cauſis Epiſcoporum gravioribus terminandis, ſeſ. 13. de ref. c. 6. 86. ſeſ. 24. de ref. c. 5. 212. & de Epiſcopis concubi-
cubi-

cubinariis, ſeſ. 15. de ref. c. 14. 267. & de legitimis cauſis abſentiæ Epiſcoporum, ſeſ. 23. de ref. c. 1. 176

Pontifex Max. utitur conſilio Cardinalium in adminiſtratione univerſalis Eccleſiæ, ſeſ. 25. de ref. c. 2. 251

Graviorum criminum abſolutionem ſibi reſervare potuit, ſeſ. 14. c. 7. 99. & Imperatores, Reges, vel alios bona Eccleſiaſtica occupantes abſolvere, ſeſ. 22. de ref. c. 11. 169. cauſas extra curiam quibus committat, ſeſ. 24. de ref. c. 6. 212. & ſeſ. 25. de ref. c. 10. 204.

Pontifice inconſulto nihil inſſitatum decerni debet, ead. ſeſ. de invoc. venerat. & Reliq. Sanctor. 223

Pontifici obedientia ab omnibus præſtanda eſt, ead. ſeſ. 25. de ref. c. 2. 233

Pontificalia in alterius Diœceſi exercere non licet, ſeſ. 6. de ref. c. 5. 46

Populo numeroſo quomodo provideatur, ſeſ. 21. de ref. c. 4.

Populus in ſua Parochia tenetur audire verbum Dei, ſeſ. 24. de ref. c. 4. 211. & quando compellatur ſubminiſtrare neceſſaria Parochis, ſeſ. 21. de ref. c. 4. 139. & ſeſ. 24. de ref. c. 13. 219

Portiones in Eccleſiis Cathedralibus debent habere annexos ordines, ſeſ. 24. de ref. c. 12. 218

Cætera vide in verbo Præbenda.

Poſſeſſio triennalis quibus non ſuffragetur, ſeſ. 25. de Reg. Mon. c. 21. 249

Poſſeſſio Eccleſiæ gratis danda, ſeſ. 24. de ref. c. 14. 221

Præbenda Lectorum, ſeſ. 5. de ref. c. 1. 17

Præbendæ quibus conferendæ, ſeſ. 25. de ref. c. 2. 253. & tenues quomodo augendæ, ſeſ. 24. de ref. c. 13. 219

Præbendas obtinentium reſidentia. ibi. c. 12. 216. & ſeq.

Præcedentiæ controverſiæ componendæ, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 13. 219

Præcedentiæ alicujus cauſa non innovatur, ſeſ. 2. 7. & ſeſ. 25. de loco orat. 276. cum ſeq.

Præcepta Dei ſunt poſſibilia, & obſervanda, ſeſ. 6. cap. 11. 30. & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid. can. 18. 39

Prædeſtinationis præſumptio cavenda, ibid. c. 12. 34. & c. 15. 34

Prædicationis munus proprium Epiſcopi, ſeſ. 4. de ref. c. 2. 18. & ſeſ. 23. de ref. c. 4. 211. & quomodo, & quando præſtandum. d. c. 7. 213. & ſeq. & d. c. 4. 217. cum ſeq. & ſeſ. 25. in decr. de Purgat. 232. cum ſeq. & ejus utilitas, d. cap. 2. 18. & ſeq.

Prædicatio non omnibus eſt conceſſa, ibi. 19. & d. c. 4. 211. maxime ſine licentia, ut dictis in locis. 19. & 212

Prædicatores quando, & quomodo corrigendi, eod. c. 2. 20. & ſeq.

Præfecta monaſterio Sanctimonialium per menſem ante novitiarum profeſſionem Epiſcopum certiorem facere tenetur, ſeſ. de Reg. & Mon. c. 17. 246

Prælati Eccleſiarum debent ſubditos ſuos prudenter corrigere, ſeſ. 6. de ref. c. 3. 46.

Prælati in Eccleſiis ſuis reſidentes quoſcumque ſæculares clericos, qualitercumque exemptos de quibuſcumque exceſſibus etiam extra viſitationem, corrigere poſſunt, & punire, ſeſ. 14. de refor. c. 4. 114. & ſeq.

Prælati etiam Epiſcopi dignitate præditi contra clericos ſibi non ſubditos vigore cujuſvis privilegii procedere non poſſunt, niſi cum illorum Ordinarii, vel Vicarii ſui interventu, alioqui proceſſus eſt nullus, ibid. c. 8. 117. & ſeq.

Prælati Eccleſiarum quacumque dignitate fulgeant, tenentur per ſe, vel per alios idoneos, ſi legitime fuerint impediti, Sanctum Jeſu Chriſti Evangelium prædicare, ſeſ. 5. de ref. cap. 2. 18. & ſeq.

Prælati cujuſcumque gradus Eccleſiam Dei, ad quam vocati ſunt, diligenter regere debent, ſeſ. 6. de ref. c. 1. 43.

Prælati non reſidentes in Eccleſiis ſuis mercenariorum more greges ſibi commiſſos deſerunt, ibi. Et Romani Pontificis arbitrio ſunt puniendi, ib. 45. & ſeq.

Prælati, qui legitimis cauſis ceſſantibus per ſex menſes a ſuis Eccleſiis extra Diœceſes abſuerint, quartæ partis fructuum amiſſione puniuntur, & ſi aliis totidem abfuerint, aliam quartam partem amittere debent, & creſcente contumacia ſeverioribus ſubjiciuntur cenſuris, ibid. ſeſ. 23. de ref. c. 1. 177. & ſeq.

Prælati omnes etiamſi S. Rom. E. Card. exiſtant, in Eccleſiis ſuis, quibus ſunt præpoſiti, reſidere tenentur, d. c. 1. 177.

Prælati, & alii locorum Ordinarii cogere debent obtinentes ſcholaſterias, & alios etiam, quibus annexum eſt docendi munus, ad docendum per ſe in Seminario Clericorum ea, quæ Epiſcopo videbuntur, & ſi idonei non fuerint, per alios a Scholaſticis eligendos, & ab Ordinario approbandos, ead. ſeſ. 23. de ref. c. 18. 190. & ſeq.

Prælati quicumque ſint, tenentur omnia, & ſingula in Concil. ordinata recipere, & obſervare, atque veram obedientiam Summo Pont. ſpondere, & profiteri, & hæreſes deteſtari, ſeſ. 25. de ref. c. 2. 253

Præparatio ad juſtificationem, ſeſ. 6. c. 5. & 6. 25. & ſeq.

Præpoſitæ monaſteriis Sanctimonialium

quæ

qua ætate, & quomodo ſint eligendæ, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 6. & ſeq. 224. & ſeq.
Cætera vide in verb. Abbatiſſa.
Præpoſiti Eccleſiis cathedralibus ſuperioribus, etiamſi S. R. E. Card. ſint, ſi intra ſex menſes non fuerint conſecrati, fructus perceptos reſtituere tenentur, & ſi intra totidem alios menſes id facere neglexerint, Eccleſiis ipſis ſunt ipſo jure privati, ſeſſ. 23. de reform. cap. 2. 179
Præpoſituræ commendatæ de Regularibus pæpoſitis ſunt providendæ, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 21. 249
Præſentare non licet, niſi Epiſcopo, ſeſſ. 14. de ref. c. 13. 119
Præſentati a patronis, ſi non ſint idonei, poſſunt ab Epiſcopo repelli, ſeſſ. 24. de ref. c. 9. 262
Præſentati a quibuſvis Eccleſiaſticis perſonis, etiam nuntiis Apoſtolicis, ad beneficia Eccleſiaſtica promoveri non poſſunt ſine Ordinarii examine, & approbatione, ſeſſ. 7. de reform. c. 13. 58
Præſtimonia, ſeſſ. 5. de ref. c. 1. 14. & ſeq. ſeſſ. 24. de ref. c. 9. 117. & ſeſſ. 23. de ref. c. 8. 182
Presbyteri qui dicantur, ſeſſ. 14. c. 3. 104. & ead. ſeſ. de Sacr. extr. Unct. c. 1. 103. eorum ætas, ſeſſ. 23. de ref. c. 14. 185. quales ordinandi, ibid. & c. 14. 185. quando Miſſam celebrare teneantur, eod. c. 14.
Cætera quære in verbo Clericus, & in verbo Sacerdos.
Præſens qui judicetur, ſeſſ. 22. de ref. c. 3. 165. & ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 177. & ſeſſ. 24. de ref. c. 8. 213
Primas, vide Epiſcopus, & Metropolitanus, ac Prælatus.
Principes a Deo conſtituti ſunt Fidei, & Eccleſiæ protectores, ſeſſ. 25. de refor. c. 20. 272
Cogentes ſubditos matrimonium contrahere excommunicantur, ſeſſ. 24. de reform. matr. c. 9. 204. locum ad monomachiam concedentes puniantur, ſeſſ. 25. de ref. c. 19. 271
Epiſcopos paterno honore proſequi debent, ibid. c. 17. 259. & ſeq. libertatem Eccleſiaſticam conſervare, ibid. c. 20. 272. & ſeq. & decr. hujus Conc. obſervare, ibid. de recipien. & obſerv. &c. 276. & ſeq.
Prioratus ab Epiſcopo viſitandi, ſeſſ. 21. de ref. c. 8. 152
Priorum, & Prioriſſarum electiones, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 7. 241. & ibid. c. 20. 272
Privilegia ſunt cauſæ multarum turbationum, ſeſſ. 44. de ref. c. 11. 215. & ſeq. ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 271
Privilegia Scholarium. Vide Scholarium privilegia.
Privilegia de non reſidendo, & fructus in abſentia percipiendi nemini ſuffragantur, ſeſſ. 6. de ref. c. 2. 43
Privilegia Epiſcoporum præſervantur in omnibus, præterquamquod tenentur intereſſe Synodo Provinciali illius Metropolitani, quem ſemel elegerint, ſeſſ. 24. de ref. c. 2. 207
Privilegia, & exemptiones quibuſvis conceſſa non impediunt juriſdictionem ordinariorum, exceptis iis, qui actu ſerviunt, aut intra clauſtra ſuarum domorum juxta eorum profeſſionem vivunt, ibid. c. 11. 215
Privilegiati reſidentes, in Curia Rom. vigore Eugenianæ conſtitutionis, aut familiaritatis Cardinalium, obtinentes beneficia Eccleſiaſtica, ratione illorum ſunt Ordinariis beneficiorum ſubjecti, ibid.
Proceſſiones, in quibus Euchariſtia circumfertur, cur inſtitutæ, ſeſſ. 13. c. 5. 76. & ſeq. & can. 6. 81. ad eas accedere tenentur etiam exempti, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 13. 246
Proceſſus quando ſit nullus, ſeſſ. 22. de ref. c. 3. 193. & ſeq. & ſeſſ. 24. de refor. can. 20. 128
Procuratio non exigenda a Viſitatoribus, ibid. c. 3. 208. & ſeq.
Profeſſio quomodo emittenda, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 17. 279. & ſeq.
Profeſſionem fidei qui facere teneantur, ſeſſ. 24. de ref. c. 1. 197. cum ſeq. & ibid. c. 12. 216. cum ſeq.
Profeſſionem intra quantum tempus regulares faciant, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 15. 245
Prohibitiones matrimonii quæ, ſeſſ. 24. de Sacr. Matr. ca. 11. ibid. de ref. c. 2. 200. & c. 5. 201. & ſeq. & quibus anni temporibus obſervandæ, d. c. 11. & ibid. c. 10. 204. & ſeq.
Promiſſiones in proviſione Eccleſiæ prohibitæ, ſeſſ. 24. de ref. c. 14. 221
Promoti ad majores Eccleſias intra tempus a jure ſtatutum conſecrari debent, ſeſſ. 7. de ref. c. 9. 57
Promoti per ſaltum ab Epiſcopo diſpenſari poſſunt, ſeſſ. 23. de refor. cap. 14. 185.
Promovendi ad dignitates Eccleſiaſticas ſine cura debent eſſe idonei, & annorum 22. ſeſſ. 24. de ref. c. 11. 216
Promovendi ad dignitates, Canonicatus, aut portiones Eccleſiaſticas, debent eſſe in eo ordine, quem talis dignitas, præbenda, vel portio requirit, & in ætate, quod intra tempus legitimum initiari poſſint, ibid. Cætera videas in verb. Epiſcopus, & in ver. Ordinandus.
Prorogationes conſecrationis conceſſæ Prælatis ultra ſex menſes non ſuffragantur eis ſeſſ. 7. de ref. c. 9. 57
Proteſtationes Germaniæ, ſeſſ. 13. & ſeſſ. 15. 120. eis datus ſalvus conductus. 98
Protonotariatus, ſeſſ. 24. de ref. c. 11. 215

Provincialia Concilia quibus de cauſis renovanda, & quando, ſeſſ. 24. de ref. c. 2. 207. de quibus judicent, ſeſſ. 23. de refor. c. 1. 173. ibid. c. 18. 187. cum ſeq. & 103. ead. ſeſſ. 24. de refor. c. 1. 205. c. 2. 207. c. 3. 208. cum ſeq. c. 5. 212. c. 12. 216. c. 13. 219. c. 18. 270. cum ſeq. & ſeſſ. 25. de invocat. vener. & reliq. Sanct. 235. ibid. de Reg. & Mon. c. 22. 250. & ibid. de reform. c. 11. 265. & c. 14. 267. & quid in eis agi debeat, ad ſeſſ. de refor. c. 2. 253. & c. 10. 264. in decr. de Indulg. 274. poteſtque ipſa Provincialis Synodus formam examinis clericorum moderari, ſeſſ. 24. de ref. c. 18. in fin. 228
Provinciales quomodo eligendi, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 6. 240
Proviſi de Canonicatibus, & dignitatibus Eccleſiaſticis non ſolum tenentur fidelitatem jurare coram Epiſcopo, vel ejus Vicario, ſed etiam in Cap. ſeſſ. 24. de ref. c. 1. 205. & ſeq.
Publicatio decretorum reſidentiæ fieri debet, ſeſſ. 23. de ref. c. 1. 178
Publice, & notorie criminoſi neque altari miniſtrare, neque ſacris intereſſe ab Epiſcopis ſunt permittendi, ſeſſ. 22. in decr. de obſer. & evit. &c. 161
Puellæ virgines volentes ingredi Monaſteria Sanctimonialium, non ante poſſunt habitum regularem ſuſcipere, niſi fuerint annorum 12. nec profeſſionem emittere, niſi Epiſcopo, vel alio, ſi impeditus fuerit, pro eo approbante, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 17. 246. & ſeq.
Puellæ non ſunt cogendæ, nec impediendæ monaſterium ingredi, ibid. 18. 247
Pueri ad religionem informandi, ſeſſ. 23. de ref. c. 18. 187. cum pluribus ſeq.
Pueri in Seminario Clericorum aſſumpti debent Epiſcopi arbitrio in tot claſſes diſtribui, quot illi videbitur, ibi uti debent tonſura, & habitu clericali, & ea addiſcere, quæ continentur in dicto c. 18. Ut vero ibid. quotidie ſacrificio Miſſæ intereſſe debent, & ſaltem ſingulis menſibus confiteri, & Confeſſoris arbitrio Euchariſtiam ſumere, atque etiam Cathedrali, & aliis Eccleſiæ locis diebus feſtis inſervire, ibid. 188.
Purgatorium, ſeſſ. 6. de juſtific. can. 30. 147. ſeſſ. 21. c. 2. 42. de eod. doct. ſeſſ. 25. 232. cum ſeq.

Q

Quadrageſimæ tempus acceptabile, ſeſſ. 14. c. 5. 97
Quæſtiones inutiles ſecludendæ a popularibus concionibus, ſeſſ. 24. de ref. c. 7. 213. ac etiam difficiles, ſeſſ. 25. in decr. de Purg. 232
Quæſtores eleemoſynarii prædicare prohibentur, ſeſſ. 5. de ref. c. 2. 21. eorum nomen penitus tollendum, ſeſſ. 21. de ref. c. 9. 253. cum ſeq.
Quæſtus pravi pro indulgentiis conſequendis abolentur, ſeſſ. 25. in decr. de indulg. 274
Qualitates quorumcumque beneficiorum obſervandæ ſunt, nec illis derogari poteſt, ead. ſeſſ. de ref. c. 5. 256
Quarta funeralium perſolvenda, ibid. c. 13. 266
Qui ſe ſtare exiſtimant, caveant, ne cadant, & cum timore, & tremore in bonis operibus perſeverent, ſeſſ. 6. c. 13. 32
Quiſque debet de bonis ſibi a Deo collatis ſubvenire iis, qui pauperibus Eccleſiis præſident, ſeſſ. 25. de ref. c. 12. 266.

R

Raptores, & raptæ quando matrimonium contrahere poſſint, ſeſſ. 24. de refor. matr. c. 6. 202. & tenentur raptores raptas dotare. ibid.
Raptores, & illis conſilium, & favorem præſtantes ſunt ipſo jure excommunicati, omnium dignitatum incapaces, ibid.
Raptores bonorum Eccleſiaſticorum puniuntur, ſeſſ. 22. de ref. c. 11. 169
Reatus æternæ pœnæ quomodo deleatur. ſeſſ. 6. de juſtif. can. 30. 42
Rectores Parochialium imperiti non ſunt divinis miniſteriis idonei, ſeſſ. 21. de ref. c. 6. 150
Rectoribus Eccleſiarum imperitis honeſtæ vitæ exiſtentibus dandi ſunt coadjutores, quibus competens fructus portio pro victu aſſignanda eſt, ſed ſi ſcandaloſe vixerint, præmoniti caſtigandi ſunt, & ſi incorrigibiles fuerint, privandi ſunt. ibid.
Rectoribus Eccleſiarum, quarum fructus ad debita Eccleſiæ onera non ſufficiunt, providendum eſt per Epiſcopos, ſeſſ. 24. de refor. c. 13. 219
Reditus annui, unde Collegia pro Seminario Clericorum erigenda, & pueri educandi, & unde omnia alia ſolvenda ſunt, per Epiſcopum cum conſilio duorum de Capitulo, ſive clero Civitatis, quorum alter a Capitulo, ſive Clero, & alter ab ipſo Epiſcopo eligatur, detrahendi ſunt ex fructibus menſæ Epiſcopalis, & de aliis quibuſcumque beneficiis, ſeſſ. 23. de refor. c. 18. 187
Reformatores Studiorum quid agere debeant, ſeſſ. 25. de ref. c. 2. 253
Regreſſus tolluntur, ibid. c. 7. 259
Regulares non poſſunt prædicare ſine licentia Epiſcopi, ſeſſ. 5. de ref. c. 2. 18. & minus contradicente Epiſcopo, ſeſſ. 23. de reform. c. 4. 211. nec confeſſiones

Digitized by Google

nes audire ſine ejus examine, ſeſſ. 23. de ref. c. 15. 185. cum ſeq. nec bona poſſidere poſſint, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 2. 237. nec alicujus obſequio ſine ſuperioris licentia ſe ſubjicere, ibid. c. 4. 238. cum ſeq. nec ſine illa a Conventibus recedere, ibid. c. 19. 248. nec habitum ſponte dimittere, ibid. nec ad laxiorem ſe transferre, ibid. nec habitum occulte ferre. ibid.

Regulares quomodo ordinandi, ſeſſ. 23. de refor. c. 12. 184. qua ratione vitam inſtituere debeant, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 1. 236. cum ſeq. in Conventibus, etiamſi abſint cauſa ſtudiorum, habitare debent, ibid. c. 4. 238. Epiſcoporum præcepta, nempe, cenſuras, & interdicta ab ipſis promulgata, ac dies feſtos ab eiſdem in ſuis diœceſibus ordinatos, ſervare, ibid. can. 12. 225. ad publicas Proceſſiones accedere, ibid. c. 13. eodem fol. intra quantum tempus profeſſionem facere debent, ibid. c. 15. 245

Regulares viventes extra Clauſtra, quando prædicare valeant, ſeſſ. 5. de refor. c. 2. 19. corriguntur ab Ordinario, ſeſſ. 6. de ref. c. 3. 45. & ſeſſ. 7. de ref. c. 14. 57. & quando, ſeſſ. 21. de ref. c. 8. 152. & aliquando etiam ſi intra Clauſtra degant, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 1. 236. & ſeq.

Regularis vita inſtauranda, ibid. cap. 1. cum ſeq.

Regularium ſuperiores quomodo creandi, ibid. 219. cum ſeq.

Regularium beneficia quibus conferantur, ſeſſ. 14. de refor. c. 10. 118. cum ſeq.

Regularium monaſteriorum proviſio, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 11. 236

Regulares ad alium Ordinem transferri non poſſunt, niſi ut in Ordine, ad quem transferuntur, ſub ſui Superioris obedientia in clauſtra perpetuo maneant, ſeſſ. 14. de ref. c. 11. 118

Regulares caſtitatem profeſſi matrimonium contrahere non poſſunt, & contractum eſt invalidum, & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ſeſſ. 24. de Sacram. Matr. can. 9. 182. cum ſeq.

Regulares quorumcumque Ordinum, tam virorum, quam mulierum tenentur exequi omnia, quæ de regularibus ſunt decreta, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 1. 236. & ſeq.

Regulares promovendi ad Epiſcopatus, nedum natalibus, vita, moribus, & doctrina pollere debent: ſed etiam a ſuperioribus ſuæ Religionis publico teſtimonio gratis, idoneos eſſe illos ad docendum alios, approbari debent, ſeſſ. 22. de ref. c. 2. 165

Regulares recedentes a ſuis Conventibus ſine mandato ſuperiorum in ſcriptis obtento, reperti ab Ordinariis, puniri poſſunt, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 4. 238

Regulares tranſlati de uno ad alium ordinem, beneficiorum ſæcularium quorumcumque, etiam curatorum, ſunt incapaces, ſeſſ. 14. de ref. c. 11. 118

Regularis, quicumque ſit, qui habitum ſine Superioris licentia poſt quinquennium ſponte dimiſit, nullatenus admitti debet ad allegandam quaſcumque cauſas, ſed tanquam apoſtata puniri debet, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 1. 236

Regularis, quicumque ſit, qui velit a monaſterio vel ſine, vel cum habitu, quacumque de cauſa, diſcedere, ſine Superioris licentia, non eſt audiendus, niſi intra quinquennium a die profeſſionis, ita quod deducant illas tam coram ſuo Superiore, quam coram Ordinario. ibid.

Regularibus non licet a ſuis Conventibus recedere ſine ſui Superioris licentia, etiam ſub prætextu ad illum accedendi, niſi vocati fuerint, ibid. c. 4. 238

Regularibus concedi poſſunt ad uſum bona mobilia convenientia ipſorum paupertati, ibid. c. 2. 237

Regularium ſuperiores monaſteria, & prioratus ſibi ſubditos viſitare tenentur, ibid. c. 20. 248. cum ſeq.

Religioſus. Vide Clerici, Regulares, & Sacerdotes.

Reliquiæ novæ in Eccleſia recipi non debent, niſi Epiſcopo approbante, cum Theologorum conſilio, ſeſſ. 25. de invoc. vener. & Reliq. Sanct. 235

Reliquiæ Sanctorum venerandæ ſunt, & honor illis debetur. ibid. cum ſeq.

Remuneratio expectanda, ſeſſ. 6. c. 11. 30. & ſeq. & c. 16. 34

Renunciatio, aut obligatio, etiam cum juramento, vel in favorem cujuſvis piæ cauſæ antea facta, quam intra duos menſes proximos ante profeſſionem, & cum licentia Epiſcopi, ſive ejus Vicarii, non valet, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 16. 269

Renunciatio, aut obligatio facta intra duos menſes ante profeſſionem proximos cum licentia Epiſcopi, aut ejus Vicarii valet, ſed non aliter ſortitur effectum, niſi profeſſione ſequuta. ibid.

Reparatio lapiorum, ſeſſ. 6. c. 14. 33. & ſeq. reſcripta quando ſortiantur effectum, ſeſſ. 7. de ref. c. 11. 5-. ſeſſ. 13. de ref. c. 5. 101. ſeſſ. 22. de ref. c. 5. 167. ſeſſ. 23. de ref. c. 8. 182. ſeſſ. 25. de ref. c. 7. 259. c. 16. 269. & c. 18. 270

Reſervationes mentales nemini conceduntur, ſeſſ. 24. de ref. c. 19. 228

Reſervationes quando non proſint, ibid. c. 15. 222

Reſervationes caſuum, ſeſſ. 14. c. 11. 109. & ibid. de Pœnit. ſacrament. can. 11. ibid.

Re-

Reſervationibus fructuum non gravandæ Eccleſiæ, ſeſs. 24. de ref. c. 13. 221
Reſidere tenentur Primates, Patriarchæ, Metropolitani, & Epiſcopi. ſeſs. 6. 43. de ref. c. 1. 44. & ſeſs. 23. de ref. c. 1. 176. etiamſi Cardinales ſint, ibid. omnes obtinentes beneficia, quæ requirunt reſidentiam de jure, ſeu conſuetudine, ſeſs. 6. de ref. c. 2. 45. obtinentes dignitates, perſonatus, & officia, ſeſs. 21. de ref. c. 3. 148. cum ſeq. & ſeſs. 22. de refor. c. 3. 165. & obtinentes canonicatus, præbendas, aut portiones, ſeſs. 24. de ref. c. 12. 218. & ſeq.
Reſidere negligentium peccatum, & pœna, ſeſs. 6. de ref. c. 1. 44. de ref. c. 3. 148. cum ſeq. ſeſs. 22. de ref. c. 3. 165. ſeſs. 23. de ref. c. 1. 178. & ſeſs. 24. de ref. c. 12. 218. cum ſeq.
Reſidentiæ decreta publicanda, ſeſs. 23. de ref. c. 2. 178
Reſignare beneficium quando non liceat, ſeſs. 21. de ref. c. 3. 148. quando non proſit, ſeſs. 23. de ref. c. 18. 189. & ſeſs. 25. de ref. c. 16. & quando quis cogatur, ſeſs. 25. de ref. c. 16. quando quis cogatur, ſeſs. 24. de ref. 224. cum ſeq.
Reſignantium neceſſitati providendum, ibid.
Reſtitutio ad priores ordines, & gradus, an ſuffragetur? ſeſs. 14. de ref. c. 1. 112
Reus in criminalibus ab Epiſc. vel ejus Vicario appellans, tenetur omnia acta primæ inſtantiæ coram judice, ad quem appellavit producere, ſeſs. 13. de refor. c. 3. 84
Rex occupans bona Eccleſiæ excommunicatur, ſeſs. 22. de refor. c. 11. 169
Ritus Eccleſiæ Catholicæ ſervandi, ſeſs. 7. de Sac. can. 13. 50. ſeſs. 22. c. 5. 157

S

SAcerdoti vago celebrare non licet, ſeſs. 22. in decr. de obſerv. & evit. in cel. Miſs. 161
Sacerdotes ſunt Vicarii Chriſti, ſeſs. 14. c. 5. 95. præſides, ac judices, ibid. & c. 6. 90. Sacramentorum miniſtri, ſeſs. 7. de ſacr. 48. & ſeq. d. can. 6. 98. & ead. ſeſs. 14. de ſacr. extr. Unct. c. 1. 103. & c. 6. 98. & ead. ſeſs. de Pœn. ſacram. can. 10. 100. clavium miniſterium habent, ead. ſeſs. 14. c. 2. 92. & c. 6. 98. & c. 8. 100. & ibid. c. 3. 106. & can. 10. 108. ſeſs. 23. c. 1. 171. & ib. de ſacr. Ord. ca. 1. 174. cum ſeq. verbi Dei miniſterium exerceent, ibid. c. 4. 173. a quibus inſtituti fuerint, ſeſs. 22. de ſacrific. Miſs. can. 2. 159. & ſeq. c. 1. 142. cum ſeq. ſe ipſos communicant, ſeſs. 13. c. 77. & ibid. ca. 10. 81. ſine confeſſione quando celebrare poſſint, ibid. c. 7. 77. laici effici nequeunt, ſeſs. 23. can. 4. 17. & ibid. can. 4. 175
Sacerdotes mali qualem poteſtatem habeant, ſeſs. 14. c. 6. 91. & ibid. de ſacr. Pœn. c. 10. 108
Sacerdotes Epiſcopis inferiores caſus reſervatos abſolvere non poſſunt, niſi in mortis articulo, in quo quilibet Sacerdos poteſt de quibuſcumque exceſſibus abſolutionem facere, ead. ſeſs. c. 7. 99
Sacerdotibus pœnitentibus ſatisfactionem injungere debent, ibid. c. 8. 101
Sacerdotes tam ſæculares, quam regulares cujuſvis privilegii vigore non poſſunt nuptias benedicere, abſque proprii conjugum Parochi, vel Ordinarii licentia, ſeſs. 24. de ref. matr. c. 1. 197
Sacerdotibus, qui Eccleſiis ad Parochianorum commodum noviter erectis præficiuntur, conſignari debet portio fructuum ad matricem Eccleſiam ſpectantium; & populus, neceſse ſi fuerit, cogi poteſt ad ſubminiſtrandum ſibi neceſſaria pro eorum vita ſubſtentanda, ſeſs. 21. de ref. c. 4. 149
Sacerdotium ſanctum eſt, ſeſs. 23. c. 2. 172.
Sacerdotium, & ſacrificium Dei ordinatione conjuncta ſunt, ibid. c. 1. 171
Sacerdotium eſt novum ſacramentum viſibile, & externum, in quod vetus eſt translatum, ibid. & contrarium dicens excommunicatur, ibid. de ſacr. Ordin. ca. 1. 171. cum ſeq.
Sacerdotum dignitas, & poteſtas, ſeſs. 14. c. 5. 95. & ſeq. c. 6. 98. c. 8. 100. & ead. ſeſs. de Sacram. extr. Unct. c. 3. 104. ſeſs. 22. de Sacrif. Miſſæ, c. 1. 161. & ſeſ. 22. c. 4. 173. exemplum quanti momenti, ſeſs. 21. de ref. c. 1. 163. ſeſs. 22. de ref. c. 1. & ſeſs. 25. de ref. c. 1. 252
Sacerdotum officium, ſeſs. 2. 2
Sacramenta ſeptem, ſeſs. 7. de Sacram. can. 1. 48. a Chriſto inſtituta, ibid. gratiam continent, ibid. cap. 6. 50. aliud alio dignius, ibid. can. 3. 48. & ſeq. in iis conficiendis miniſtrorum intentio, ibid. can. 11. 51
Sacramenta novæ legis a ſacramentis antiquæ legis differunt, ibid. can. 2. 48
Sacramenta, in quibus imprimitur character in anima, ibid. can. 9. 49
Sacramentorum utilitas, ead. ſeſs. 7. in decr. de ſacr. 48. & ſeq. neceſſitas, ibid. de ſacr. can. 4. 48. eſſentialia, ibid. can. 12. 49. & ibid. de Bapt. can. 2. 48. miniſtri, ibid. de ſacram. can. 11. & ſeq. 49. ſeſs. 14. can. 6. 107. & ibid. de ſacram. Extrem. Unct. c. 1. 103
Sacramentum quid, & ſeſs. 11. c. 1. 78
Sacramentorum vires per illorum adminiſtratores populis etiam vernacula lingua, ſi commode fieri poteſt, explanandæ ſunt, ſeſs. 24. de ref. c. 7. 213
Sacrificium, quod in Miſſa peragitur, quid contineat, aut operetur, ſeſs. 22. c. 2. 196. cum ſeq. & a quo inſtitutum, ſeſs. 22. c. 1. 171. cum ſeq. munde, pure, & devote celebrandum eſt, ead. ſeſ. 22. in decr.

decr. de obſer. & evit. &c. 161
Sacrorum librorum Index, & editio qualis approbetur, ſeſs. 4. in decr. de edit. 8. & ſeq.
Salviconductus violatores. 124
Cætera vide in verb. Fides publica.
Sancta ſancte adminiſtranda, ſeſs. 22. c. 4. 157
Sanctimoniales ſæpe confiteri, & Euchariſtiam ſumere debent, ſeſs. 25. de Reg. & Mon. c. 10. 236. metu ad ingreſſum religionis non compellendæ, nec impediendæ, ibid. c. 18. 247. bona mobilia, & immobilia, ut propria habere non poſſunt, ibid. c. 2. 275. nec extra monaſterium exire, ibid. c. 5. 239. intra quantum tempus profeſſionem facere debeant, ibid. c. 15. 245. & quomodo, & qua ætate fiat, ibid. c. 17. 246. cum ſeq.
Sanctimonialibus non licet tenere Sacratiſſimum Corpus Chriſti intra ſepta monaſterii, ſed in Eccl. ibid. c. 10. 243.
Sanctimonialium Monaſteria a Regularibus, ſeu deputatis, in Capitulis generalibus, regi conſueta, ab eiſdem gubernari debent, ibid. c. 9. ibid.
Sanctimonial. Monaſteria Sedi Apoſtolicæ immedite ſubjecta, quomodocumque nuncupentur, ab Epiſcopis gubernari debent. ibid.
Sanctimonial. ſuperiores quomodo, & qua ætate ſunt eligendæ, ibid. c. 6. 240. cum ſeq. & c. 7. 241. cum ſeq.
Sanctimonial. Monaſteria, quæ extra urbem, vel oppida ſunt, Ordinariorum arbitrio reduci poſſunt intra. ibid.
Sanctimonialium ſepta, ubi violata ſunt, reintegrari, & inviolata conſervari debent, ibid. 241
Sanctorum invocatio, ſeſs. 22. c. 3. 151. & ſeſs. 25. in decr. de invoc. vener. & reliq. Sanct. 216. cum ſeq.
Sanctorum corpora, & reliquiæ veneranda ſunt, & honor illis debetur, & qui contrarium ſentit, & dicit, damnatur ab Eccleſia, ibid.
Sanctorum ſupplex invocatio utilis eſt ad beneficia impetranda a Deo per Jeſum Chriſtum Redemptorem noſtrum, ibid.
Sanctorum imagines non debent pingi, nec ornari procaci venuſtate. ibid.
Sapientia a Deo poſtulanda, ſeſs. 2. 2
Sapientiæ initium, timor Domini, ibid.
Satisfactio eſt pars pœnitentiæ, ſeſs. 14. c. 3. 92. quomodo fiat, ſeſs. 6. c. 14. 33. & ſeſs. 24. de pœn. Sacr. can. 13. 109. per Chriſtum fit, ead. ſeſs. c. 13. ibid. qualis imponenda confitenti, ibid. ejus fructus, eod. c. 3. 92. opera, ibid. c. 8. ibid.
Satisfactiones, quibus pœnitentes per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum peccata redimunt, ſunt cultus Dei, & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid. c. 14. 109
Schiſmaticorum inanis fiducia, ſeſs. 6. c. 9. 28. cum ſeq.
Scholæ dicuntur Confraternitates quibuſdam in locis, ſeſs. 23. de ref. c. 18. 189
Scholares pauperes, gratis docendi, ſeſs. 5. de ref. c. 1. 15
Scholares per ſe, vel per ſubſtitutos magiſtrum eligant, ſeſ. 23. de ref. c. 18. 190
Scholarium privilegia, ſeſs. 5. de ref. c. 17. ſeſs. 7. de ref. c. 13. 58. ſeſs. 14. de ref. c. 5. 114. cum ſeq. ſeſs. 22. de ref. c. 6. 181. cum ſeq. ſeſs. 25. de ref. c. 6. 257. Cætera vide in verb. Studia.
Scholaſteriæ quibus conferendæ, ſeſs. 24. de ref. c. 18. 190
Scholia ſuper decretis Concilii Trid. non poſſunt fieri ſine ſuperioris licentia, in Bulla Confirm. Concil. 278
Scientia non mediocris requiritur in Epiſcopo, ſeſs. 22. de ref. c. 2. 164
Scribendi ſcientia neceſſaria ſuſcipientibus primam tonſuram, ſeſs. 24. de ref. c. 4. 207
Scripturæ Canonicæ, ſeſs. 4. 7. & ſeq.
Scripturæ ſacræ lectio ubi inſtituenda, ſeſs. 5. de ref. can. 1. & ſeq. menſis Epiſcoporum admiſcenda, ſeſ. 2. 3
Scripturarum interpretatio quæ prohibita ſeſs. 4. 9. earum verba ad profana non convertenda, ibid. 25. & ſeq.
Sedis Apoſtolicæ ſuprema authoritas. Lege Authoritas Sedis, & Pont. Max.
Seminarium clericorum, ſeſ. 23. de ref. c. 6. 181. & ibi. c. 18. per tot. 187. uſque ad 193.
Sententia in ſubditos ferenda, ſeſs. 14. c. 7. 99
Sequeſtratio fructuum quando facienda. ſeſs. 23. de ref. c. 1. 178
Servitium in Eccleſiis implendum a quo præſcribatur, ſeſs. 22. de refor. c. 3. 165
Silentio, & modeſtia uti debent morantes in Conc. ſeſs. 2. 3
Simoniaca labes prohibetur, ſes. 21. de ref. c. 2. 146. ſeſ. 24. de refor. c. 14. 221. ib. 18. 226
Societatis Jeſu Clericorum Religio, ſeſs. 25. de Reg. & Mon. c. 16. 245
Solemnitas requiſita in contrahendis matrimoniis, ſeſs. 24. de ref. matr. c. 1. 197. cum ſeq.
Solutiones quædam in proviſione Eccleſiæ prohibitæ, ſeſs. 24. de ref. c. 14. 221
Spiritus Sancti operatio, ſeſs. 6. c. 5. 24. cum ſeq. ibi. de Juſtif. can. 3. 37
Sponſalibus validis exiſtentibus, impedimentum publicæ honeſtatis primum gradum non excedit, ſeſs. 24. de refor. matr. c. 3. 201
Statuta Eccleſiarum approbantur, ſeſ. 21. de ref. c. 3. 148. ſeſs. 22. de ref. c. 3. 165.

ſeſs.

Digitized by Google

ſeſſ. 24. de ref. c. 12. 207. & ſeſſ. 25. de ref. c. 5. 256. & quæ rejiciantur, ſeſſ. 24. de refor. c. 14. 227. & ſeſſ. 21. de ref. cap. 1. 146
Status, & ordo familiæ mutabit, ſi quod requiritur in corpore non reperiatur in capite, ſeſſ. 24. de ref. c. 1. 205
Stola prima, ſeſſ. 6. c. 7. 26
Strepitus ab Eccleſiis arcendus, ſeſſ. 22. in decr. de obſer. & evitan. &c. 161
Studia publica ſacræ Scripturæ lectorem habere debent, ſes. 5. de ref. c. 1. 17
Studiorum generalium privileg. ſes. 7. de ref. c. 13. 58. ſes. 25. de ref. c. 6. 259. ibid. c. 9.
Studiorum reformatores quid agere debeant, ſes. 25. de refor. c. 2. 253
Studium eſt commune Eccleſiæ bonum, ſes. 23. de reform. c. 18. 187
Studentes, vide ſcholares.
Subdiaconi feſtis ſaltem diebus ſacram Communionem percipere debent, ſes. 23. de ref. c. 13. 184. eorum ætas, ibid. c. 12.
Subdiaconi ad altiorem gradum aſcendere non poſſunt, niſi per annum fuerint in eo verſati, ibid. c. 13.
Subdiaconi non ſunt ordinandi, niſi bonum teſtimonium habuerint, & in minoribus ordinibus jam probati fuerint, ibid.
Subdiaconatus ad majores ordines refertur, ſes. 23. c. 2. 172
Subditi quomodo tractandi, ſes. 13. de ref. c. 1. 82
Subditi correcti Epiſcopum odiſſe ſolent, ibid. c. 6. 80
Superiores a quibus conſtituendi, ſes. 25. de Regul. & Mon. c. 20. 258
Subſtituti, quando non admittendi, ſes. 24. de ref. c. 12. 218
Succeſſor non tenetur ſtare locationi, ſes. 25. de ref. c. 11. 265
Succeſſiones hæreditariæ prohibitæ, ibid. c. 7. 259
Suffragia fidelium pro animabus defunctorum, ead. ſes. in decr. de Purg. 232
Superſtitio quid ſit, ſes. 22. in decret. de obſerv. & evit. &c. 161. tollenda eſt omnino, ſes. 25. in decr. de Purg. 233. & ibid. de invoc. ven. &c. 233
Supellex Epiſcoporum qualis, ſes. 25. de refor. c. 1. 236. & Regularium qualis, ead. ſes. de Reg. & Mon. c. 2. 257
Supplicationes faciendæ, Eccleſia vacante, ſeſſ. 24. de ref. c. 1. 205
Suſpenſo ab Ordinibus, & gradibus reſtituto, reſtitutio an ſuffragetur, ſes. 14. de reform. c. 1. 112
Suſpicio Ordinarii a quibus judicanda, ibid. c. 5. 114
Symbolum fidei, ſes. 3. 5
Synodus diœceſana quotannis celebranda, ſes. 24. de ref. c. 2. 208. & quid ibi agendum, ſes. 26. de ref. c. 2. 253. cum ſeq. & c. 4. 256. & c. 10. 262
Synodus pravincialis, vide in verbo, Provincia Concil.

T

Abernæ a quibus vitandæ, ſes. 24. de ref. c. 12. 217
Tabula ſecunda poſt naufragium Pœnitentia recte appellata, ſes. 6. c. 14. 33. ſeſſ. 14. de ſacram. Pœnit. can. 2. 306
Tempora, quibus nuptiæ prohibentur, ſeſſ. 14. de ſacram. Matrim. can. 11. 197. & ibid. de ref. matr. c. 10. 204
Tentatio non eſt ſupra id, quod poſſumus, ead. ſes. de Sacram. matr. can. 9.
Teſtamentum vetus, & novum quot libros contineat, ſes. 4. 8. & ſeq.
Teſtamentorum executores ſunt Epiſcopi, ſeſſ. 12. de refor. c. 8. 168. & eorum pia relicta perſolvenda, ſeſſ. 26. in decr. de Purg. 212
Teſtatorum voluntas conſervanda, ſeſſ. 25. de refor. c. 4. cum ſeq. & quando, & quomodo commutanda, ſeſſ. 22. de reformat. c. 6. 167. & quomodo implenda, ead. ſes. 25. de reform. c. 4. 256. cum ſeq.
Teſtimoniales literæ, ſes. 21. de reform. c. 1. 146. ſes. 23. de reform. c. 5. 190. ſeſſ. 24. de ref. c. 1. 205. cum ſeq.
Teſtimonia Eccleſiæ Catholicæ, ſes. 3. 5.
Teſtes contra Epiſcopos in cauſa criminali debent eſſe omni exceptione majores, & conteſtes, ſes. 13. de ref. c. 7. 86
Teſtes maligne deponentes contra Epiſcopos ſunt graviter puniendi. ibid.
Teſtium, qui interſunt contractui matrimonii ſine Parocho, pœna, ſeſſ. 24. de reform. Matrim. c. 1. 197
Teſtium numerus in matrimonio. ibid.
Teſtificatio de approbatione promovendorum gratis facienda eſt, ſeſſ. 22. de reform. c. 2. 164. cum ſeq.
Timor Domini ſapientiæ initium, ſeſſ. 2. 2
Timor vexationis plerumque Ordinarium ad inquirenda puniendaque delicta ſegniorem reddit, ſes. 13. de ref. c. 6. 86
Titularium Epiſcoporum licentia correcta, ſes. 14. de ref. c. 2. 113. cum ſeq.
Tonſura prima quibus non conferatur, ſes. 23. de ref. matr. c. 4. 201. & qui ejus privilegio gaudeant, ibi. c. 6.
Tori ſeparatio ob multas cauſas fit, ſes. 24. de Sacr. Matr. can. 8. 196
Traditiones Apoſtolorum, ſeſſ. 4. 7. ſeſſ. 5. c. 7. 26. ſeſſ. 13. c. 8. 78. ſeſſ. 14. de Sacramento Extr. Unct. c. 11. 118. ſeſſ. 22. c. 4. 153. ibid. c. 9. 168. ſeſſ. 23. c. 3. 173. ſeſſ. 24. in doct. de Sacr. matr. 193. & ſeſſ. 25. in decr. de Purg. 232
Traditiones quæ, & quam authoritatem habeant, ſes. 4. 8
Translatio ſimplicium beneficiorum, ſes. 21.

21. de ref. c. 7. 151

Tranſubſtantiatio, ſeſſ. 13. c. 4. 75. & ibid. can. 2. 80

Tribulationum patientia eſt loco ſatisfactionis, ſeſ. 14. c. 9. 102. & ſeq. & ibid. de Pœnit. Sacram. can. 13. 109

Tridentina Synodus damnavit, & anathematizavit omnes hæreticorum noſtri temporis præcipue errores, ſes. 25. de recip. & obſer. &c. 276

Cætera vide in verbo, Concilii Tridentini inchoatio.

Turnorum lucra prohibentur, ſeſſ. 24. de ref. c. 14. 221

V

Vagantes non facile ad matrimonium recipiendi, ſeſſ. 25. de refor. matr. c. 7. Vago Sacerdoti Miſſas celebrare non licet, ſeſſ. 22. in decret. de oberv. & evit. &c. 161

Venationes a quibus fugiendæ, ſeſſ. 24. de ref. c. 12. 216

Vendere quando Clericis non liceat, ſeſſ. 21. de reform. c. 2. 148. cum ſeq.

Veneratio Euchariſtiæ, ſes. 13. c. 5. 76. cum ſeq. & ibi. can. 6. 80

Vicariæ, quomodo, & quando tollendæ, ſes. 25. de ref. c. 16. 269

Vicarii quando, & qui in beneficiis deputandi, ſeſſ. 6. de refor. c. 2. 45. ſeſſ. 7. de refor. c. 5. 55. & ibid. c. 6. ibid. ſes. 21. de refor. c. 6. 150. de ref. c. 17. 214. & ſes. 25. de ref. c. 16. 224

Vicarius Epiſcopi Doctor, vel Licentiatus eligi debet, ſeſſ. 24. de ref. cap. 16. 223. ejus officium in collatione beneficiorum, ibid. c. 18. 225

Violatoris Salvi conductus pœna, 124. & 138.

Virginis Mariæ conceptio, ſes. 5. de peccat. orig. 14. privilegium ſpeciale, ſes. 6. de Juſt. can. 23. 40

Virginitas beatior, quam ſtatus conjugalis, ſeſſ. 24. de Sacram. Matr. can. 10. 196.

Viſitari debent beneficia curata, ſes. 7. de ref. c. 7. 56. Eccleſiæ omnes etiam exemptæ, ibid. c. 8. & ſes. 24. de reform. c. 9. 214. Eccleſiæ ſecus nullius Diœceſis, ibid. commendata omnia beneficia, & monaſteria etiam exempta, ſes. 21. de ref. c. 8. 158. monaſteria, quæ ſunt Ordinum capita, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 20. 248. & ſeq. Hoſpitalia, Confraternitates, eleemoſynæ Montis Pietatis, & pia loca omnia, ſeſſ. 22. de reform. c. 6. 167. propria Diœceſis, ſeſſ. 24. de reform. c. 3. 208. Capitula Cathedralium, & aliarum majorum Eccleſiarum, illorumque perſonæ, ſes. 6. de refor. c. 4. 46

Viſitatio quomodo fieri debeat, ſeſſ. 24. c. 3. 209. in ea magna Epiſcoporum Poteſtas, ibid. c. 10. 217. & ſeſſ. 25. de refor. c. 6. 214. cum ſeq. & quando in ejus cauſis appelletur, ſes. 13. de refor. c. 1. 82

Viſitationum qui finis, ſeſſ. 7. de ref. c. 7. 56. & ibid. c. 9. ſes. 21. de reform. c. 8. 152. cum ſeq. & ſes. 24. de reform. c. 3. 208.

Viſitatores Regularium, ſes. 25. de Reg. & Mon. 226. & ibid. c. 20. 248

Viſitatores Epiſcoporum impeditorum occurrunt in viſitando cum aliis viſitatoribus inferioribus, ſes. 24. de reform. c. 3. 208

Viſitatores nihil procurationis intuitu pro viſitatione ſuſcipere poſſunt, nec munus quodcumque ſit, exceptis moderatis victualibus, ibid. 210. cum ſeq.

Viſitatores victualia pro temporis neceſſitate moderate ſuſcipere poſſunt a viſitatis, qui optionem habeant illa dare, vel pecuniam pro illis ſolvere, ibid.

Viſitatores aliquid indebite a viſitatis ſuſcipientes puniendi ſunt, ibid.

Viſitatores a Capitulo deputandi prius ab Epiſcopo approbari debent, ibid.

Viſitatores debent modeſte, diligenter, & celerrime viſitationes abſolvere, ibi.

Vita æterna quomodo acquiratur, ſes. 6. c. 7. 27. cum ſeq. a bene operantibus expectanda, ibidem c. 11. 30. cum ſeq. ibi. c. 16. 34. & ſeq. & ibid. can. 26. 141. & ſeq. & quibus denegetur, ibid. c. 15. 34.

Vita Chriſtiana perpetua pœnitentia eſſe debet, ſes. 14. c. 1. 103

Vita hominis non humano, ſed Dei judicio judicanda eſt, ſeſſ. 6. c. 16. 36

Vitæ honeſtas, optimæque actiones prædicandi generi æquipollent, ſes. 25. 249

Unctio extrema quid & cur inſtituta, ſes. 14. in doct. de Sacr. extr. Unct. 103. & a quo, ibid. c. 1. 103. eſt verum Sacram. ibid. & ibid. de Sacr. Extrem. Unct. can. 1. 174. & ſeq. materia, & forma, ibid. c. 1. ibid. effectus, & ibid. & c. 2. ibid. miniſter, d. c. 106. & c. 3. ibid. & can. 4. 110.

Sacramentum exeuntium appellatur, d. c. 3. 104. & quomodo ab hæreticis impugnetur, ib. & ſeq. & c. 3. & ſeq. quando ſit danda, d. c. 3. 104. poteſt iterari, ibid. 108

Unctio ſacra in ordinatione, ſes. 23. de Sacramento Ordinis, can. 5. 175

Unctiones ad vitam tolluntur, ſes. 7. de ref. c. 4. 54

Uniones a quadraginta annis citra factæ examinari, ſes. 7. de ref. c. 6. 55. & ſes. 25. de ref. c. 9. 264. & quando revocentur, eadem ſeſſ. 25. de ref. c. 9. & dicto c. 9. 264. quomodo fieri debeant, dicto c. 6. 55. & quando, ſes. 21. de ref. c. 5. 150. ſeſ. 23. de refor. c. 18. 188. cum ſeq. ſeſ. 24. de refor. c. 13. 219. cum ſeq. & ibid. c. 15. & quorum beneficiorum, vel Ec-

cleſiarum, dicto ca. 5. 150. dicto c. 10. 219. cum ſeq. & dicto c. 15. 222. unius Diœceſis cum alterius Diœceſis beneficio non ſunt faciendæ, ſeſſ. 14. de refor. c. 9. 117. nec dignitatum, & ſimilium, dicto c. 13. 220
Unitum beneficium viſitandum, ſeſ. 7. de ref. c. 7. 56
Univerſitatum privilegia, ſeſſ. 7. de ref. c. 13. 58. ſeſſ. 14. de refor. c. 5. 114. & 259.
Univerſitatum reformatores quid agere debeant, ead. ſeſ. 25. de ref. c. 1. 251
Vocem in Capitulo qui amittant, ibid. de Reg. & Mon. c. 2. 237. cum ſeq.
Vota Regularium, ibid. c. 1. 236
Vota facta poſt Baptiſmum non ſunt irrita, ſeſſ. 7. de Bapt. can. 9. 58
Uſurpatores bonorum Eccleſiaſt. excommunicantur, ſeſſ. 22. de ref. c. 11. 169
Uxores plures habere non licet, ſeſſ. 14. de Sacr. Matrim. can. 3. 195
Uxoratorum concubinariorum pœna, ead. ſeſſ. de refor. matrim. c. 8. 203. & ſeq.

X

Xyſti IV. Conſtitutio, ſeſſ. 5. de peccato origin. 12

Z

Zizania execrabilium errorum, & ſchiſmatum, ſeſſ. 13. in decret. de Sanctiſſ. Euchar. Sacram. 71. variarum, & peregrinarum doctrinarum, ſeſſ. 18. 136.

F I N I S.

Digitized by Google

B.14.2.4
BNCF